

IJA # 298

סדר תקון שבעה באדר וסדר תקון חמשה באב

Seder Tiḵun Shiv‘ah ba-Adar ve-Seder Tiḵun Ḥamishah be-Av

Livorno, 5662 (1901 or 1902)

דויד לוי לטובת רבנים ורבות
מיום כתיבתו נבאר

סדר

תקון שבעה באדר

וסדר

תקון חמישה באב

אחינו בית ישראל עיניכם תחוינה המחברת הזאת אשר
יוסרה לשבעה באדר יום פטירת ארון הנביאים מרע"ה
ולחמשה באב יום פטירת מורינו ורבינו נר ישראל צדיק
יכור עולם אר"י החי והוא סדר נאה יפה ומתוקן רבר כעת
בה טוב ואשרי האיש המנדר שינה מעניו כלילות אלו
לעסוק בתורה בקרושה וכטהרה כפי הסדר הכתוב בספר
הזה ביראה ואהבה ושמחה רבה וזכות הצדיקים ז"ל וזכות
תורתם ינינו בערנו ובעד כל אחינו בית ישראל ובא לציון
גואל במהרה בימינו אכי"ר :

פה ליוורנו יע"א

שנת יושב בשת"ר עליון לפ"ק

נדפוס סמשוכה

מיר שלמה בילפורטי וחברו הי"ו

מרפיסים ומוכרי ספרים

אברהם
הוא יליד
עשרה

הקדמה

מי לנו גדול ממשה רבינו עליו השלום אשר שלחו ה' לעשות אותות
 ומופתים ביד חזקה לעיני כל ישראל. מי לנו גדול ממרע"ס
 אשר עלה למרום ונלחם במלאכים וקבל התורה מאת ה' אשר היא
 חיינו ואורך ימינו הנותנת חיים לעושיה בעו"ה ובע"הב. מי
 לנו גדול ממרע"ה רועה נאמן אשר מקר עצמו למיתה בעבור
 ישראל ובזכותו היה לישראל שאלות ובאנו אכחנו לעולם. מי
 לנו גדול ממרע"ה רעוא מהימנא אשר תמיד הוא מלץ טוב
 בער ישראל ומבקש רחמים עליהם והוא עתיד להיות גואל
 האחרון לבאל אותנו. מי לנו גדול ממרע"ה הענוו מכל
 האדם ארון הכיאים אשר שבחיו עצמו מקפר. מי לנו גדול
 ממרע"ה אב בתורה אב בחכמה אב בכבודות אשר זכה וזיכק
 את הרבים לרקק ה' עשה ומשפטיו עם ישראל. מי לנו גדול
 ממרע"ה הוא המלך אשר מלך על כל ישראל. הוא אשר הוריד
 התורה מלמעלה למטה. הוא אשר הוריד השכינה מלמעלה
 למטה. הוא אשר בשבילו ירד המן לישראל. הוא אשר גדר
 פרותיהן של ישראל. הוא אשר הזניח עונותיהם של ישראל.
 הוא אשר העביר הפורענות מלכא בעולם. הוא אשר חיבר
 את ישראל לאכיהן שבשמים. הוא אשר נעשה לישראל כסוכה.
 הוא אשר עשה את ישראל מקוים לאכיהן שבשמים. מי לנו
 גדול ממרע"ה אשר ניזולותיו מתגלגלים ככל דור ודור בעבור
 תיקון ישראל רוח אפינו משיח ה' בללו נחיה בגוים הנה לרקתו
 אתו ופעולתו לפניו. הנה כי כן יום זה הוא יום שבעה
 באדר הוא יום קדוש ונורא שבו נולד ובו נפטר מאור העולם
 המאור הגדול ארון הכיאים אשר לא קם כמוהו. ראוי לכל
 איש ישראל לענות ביום נפשו להקריב ביום זה חלבו ודמו
 לפי ה' כאשר תקנו לנו חז"ל והיא הלכה פסוקה כלשון הטעור
אורה חיים ואמנם לימוד התורה הוא יותר לריך ומסוגל
 לאדם ביום זה וכמ"ש בזו"הק ולכן טוב ונכון להיות מקובלים
 ישראל כיתות כיתות ללמוד סדר הלימוד הקדוש הזה לעורר
 הרחמים דבר בעתו מה טוב וגם ידליקו נרות לכבוד מרע"ה
 וכל המוקיף מוקיפין לו אורה ושמחה ובשנת העיבור יש מן
 הפוסקים שכתבו יעשו התענית באדר א' ויש מן הפוסקים
 שכתבו

אברהם
 הוא יליד
 עשרה
 אברהם
 הוא יליד
 עשרה
 אברהם
 הוא יליד
 עשרה

שכתבו יעשו התענית באדר שני ולכולי עלמא בלימוד יעשו
 אותו כפלוס באדר א' ובאדר ב' אך התענית כדי שלא להטריח
 על הזכור יתענו פעם אחת או באדר ראשון או באדר שני
 והמחמיר להתענות בשתיים תבא עליו ברכה והנה עיניכם
 תחיונה עוד סדר לימוד לחמשה באב שהוא יום פטירת נר
 ישראל עמוד הימני פטוש החוק רבינו **האר"י** החי זיע"א
 גם כזה הלימוד נרין לזוהר בכל שנה ושנה לעשות תיקון כרת
 כליל חמשה לחדש אב להיות נעורים כל הלילה ללימוד הסדר
 הזה הכתוב בספר הזה והגם כי לא נהגו להתענות ביום זה
 אך הלימוד הוא לורך גדול והמשכיל יבין כי כח הכן ארי החי
 הוא מבח האב רעיו מהימנה מרע"ה ולכן החיוב מוטל
 על כל איש ישראל לקדש עצמו כליל חמשה באב בלימוד הקדוש
 הזה לכבוד אדונינו מורינו ורבינו **האר"י** הקדוש זיע"א
 ותדרנה עיניו רמעה בזכרו פטירת הרב זיע"א ותועיל לנו
 לכפרת עונותינו ולתיקון נפשנו ולא נהיה כפוי טובה ח"ו
 לבלתי נזכור ונלטער על פטירת נדיק יסוד עולם אשר האיר
 עינינו בסודות התורה ובכמה תקנות ומנהגים ישרים ואם
 עונותינו גרמו לבלתי נוכל להשיג הסודות אשר גילה לנו עכ"פ
 הנה אנחנו טועמים מן המן אשר הוריד לנו איוה הקדמות
 יקרות אשר ישוג שכלנו ואפי' עני שבישראל הנה הוא אוכל
 מפת כב המלך איוה הקדמות יקרות הקרובות לפשט באופן
 כי כולנו בית ישראל הנה אנחנו אוכלי לחמו של רבינו האר"י
 החי זיע"א ומימיו אנחנו שותים מה שלא זכו לשתות דורות
 אשר היו טובים מדורינו ולכן בדור הזה איש את רעהו יעזור
 לאמר בית יעקב לכו ונלכה ונקבלה יחדיו לעסוק בתורה
 ליקב"ו כלילה הזה וחפץ ה' בידינו יללח לשמור ולעשות
 המנהג הטוב הזה עד ביאת הגואל בכ"א ויהא רעוא זכות
 אדונינו רועה נאמן **מרע"ה** וזכות מורינו ורבינו **אר"י**
 החי ז"ל יגינו בעבדינו ובעד כל ישראל אחינו ללימוד תורה
 לשמה ויהיו כל מעשינו לש"ס ותשלים תיקון נר"ן בגלגול זה
 וזוכה ונחיה חיים ארוכים וטובים ומתקנים וזוכה לראות
 כביאת הגואל במהרה בימינו אכ"ר :

סדר לימוד ליל שבועה באדר

תחילת הכל ישתדל מאד לעשות הסדר הקדוש הזה בעשרה היבא דאפשר כי
 כל בי עשרה שכינתא שרייא וזוהרו במאד מאד להסמר כל אותה
 הלילה מדברים בטלים וכ"ס משחוק וקלות ראש ח"ו :

וקודם לימודם ואמרו כוסח קבלת השבועה כוס

הרי אנחנו מוכנים ומוזמנים לקיים בעזרת ה' ית' מלות עשה של התשובה
 ככתוב בתורתנו הקדושה ושבתי עד ה' אלסיך ושמעת בקולו והרי אנחנו
 מתחייבים חרטה נמורה על כל מה שחטאנו עוינו ופשענו בין בגלגול זה בין
 בגלגולים אחרים ומקבלים עלינו שלא לחזור ולחטוף עוד והס"ית ברחמי
 יעזרונו על דבר כבוד שמו מעתה ועד עולם אכ"ר :

ואח"כ יאמרו סידוי מעומד אך קודם סידוי יאמרו כוסח זס

זהרי אנחנו מוכנים לקיים מ"ע של הוידוי כמו שכתוב בתורה הקדושה איש או
 אשה אשר יעשו מכל חטאת האדם למעול מעל בה' ואשמה הנפש היא
 והתודו את חטאתם אשר עשו והרי אנחנו מחזירים על שנים ועשרים אותיות
 התורה וחמשה אותיות מכל"ך לתקן מה שפגמנו בגלגיל זה ובגלגולים שעברו
 מיום שנברא העולם ועד היום הזה אנחנו ואנשי ביתנו וכל הבאים מסורסי
 נפשינו רוצנו ונשמתנו ומלבושיהם והקרובים להם שמכללות אלילות בריחה יצירה
 עשה דפנימיות וחלוציות ואור פנימי ואור מקיף דיושר ועיגולים ויהי נועם וכו' :

ואח"כ יאמרו כהכעס רכה כוסח זס

אֲדַהֵינוּ וְאֵדְהֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ תְּבֵא לְפָנֵינוּ תְּפַלְתֵּנוּ וְאֵל תִּתְעַלֵּם
מִתְחַתֵּנוּ שְׂאִין אָנוּ עֵי פָּנִים וְקִישֵׁי עֹרְףָּ לֹמֵר לְפָנֵינוּ
יְהוָה אֲדַהֵינוּ וְאֵדְהֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ צִדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאָנוּ
אֲבֵל חָטְאָנוּ אֲנַחְנוּ וְאֵדְהֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁמְנוּ בְּגִדְנוּ גִזְלָנוּ דִּבְרָנוּ
דּוֹפִי וְקִשׁוֹן הָרַע הֶעֵוִינוּ וְהִרְשַׁעְנוּ זִדְנוּ חָמְסָנוּ טַפְלָנוּ
שָׁקֵר יַעֲצָנוּ עֲצוֹת רַעוֹת בְּזַבְנוּ לְצָנוּ לֹצְצָנוּ מְרַדְנוּ
מְרִינוּ נֹאצָנוּ נֹאפְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ לְשׂוּא וְלִשְׁקֵר סָרְרָנוּ
עֵוִינוּ פִּשְׁעָנוּ צָרְרָנוּ קִשִּׁינוּ עֹרְףָּ רִשְׁעָנוּ שַׁחַתְנוּ
תַּעֲבָנוּ תִּעֵוִנוּ וְתַעֲתַעְנוּ וְסָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ
הַטּוֹבִים וְלֹא שׁוּה לָנוּ וְאַתָּה צְדִיק עַל כֵּל הִבָּא עֲלֵינוּ
כִּי אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ :

מה נאמר לפניה יושב מרום ומה נספר לפניה שכן שחקים
 הרא הנסתרות והנגלות אמה יודע אמה יודע רני
 עולם

עולם ותעלומוות סתרי כל חי אמה הופש כל חדרי בטן
רואה כליות ולב אין כל דבר נעלם מן און ואין נסתר
מנגד עיניו יחי רצון מלפניו יי אלהינו ואלהי אבותינו
שתרחם עלינו ותמחול לנו את כל חטאתינו ותכפר לנו
את כל עונותינו ותמחור ותסלח לכל פשעינו
וסלחת לעוננו וקחטאתנו ונחלתנו :

ואת"כ ואמרו באהבה ושמחה רבה ותהלה כבוד גדול כלב כשכר וכדמם כנגדם וכדעדם
מעומקא דלכא נוסח בקמם זו וזו מוארם :

לשם יחוד קודשא כריך הוא ושכינתיה וה יאהרונהי בדחילו ורחימו
יאהרונהי ורחימו ודחילו יאהרונהי ליחד עם י"ה בוי"ה
ביחודא שלים נסם כל ישראל ונסם כל נפש רוח ונשמה חיה יחודה המתייחסים
אל שורשי נפשנו רוחנו ונשמתנו חיותנו יחידתנו ומלכושים והקרובים אליהם
והנלוים להם שמכללות אבי"ע ומכל פרטי אבי"ע דכל פרטוף וספירה דפרטי אבי"ע
הרי אנחנו מוכנים ומוזמנים בכל איברים של עור ובשר וגידיים ועלמות ומוח
שבצמות פנימיים וחיצוניים ובראיה ושמיעה וריח וקול ודיבור וכל החושים
של גופנו לקבל עלינו אלהותו יתברך כמו שגונו במעמד הר סיני אנכי ה' אלהיך
אשר הולאתיך מארץ מצרים מבית עבדים ומלות את ה' אלהיך תירא ומלות
ליחד את השם יתברך שמו שנאמר שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד ומלות ואהבת
את ה' אלהיך והרי אנחנו אויבים הש"ת בכל לבנו ובכל נפשנו ובכל מאדנו
והרי אנחנו יראים ממנו בגין דאיהו רב ושלטי עיקרא ושורשא דכל עלמין וכולא
קמיה כלף והרי אנחנו ממליכים אוחו על כל אבר ואבר וגידי וגידי מרמ"ח אברים
ושס"ה גידים של גופינו נפשינו רוחינו ונשמתנו מלכות נמורה ושלמה והרי
אנחנו מקבלים עלינו כל רמ"ח מצות עשה ושס"ה מצות לא תעשה הכתובים
בתורה וענפיהם וגם כל מצות דרבנן הן מדברי קבלה והן מדברי סופרים
וענפיהם והרי אנחנו מאמינים בה' אלהי ישראל אשר ברא שמים וארץ וכל
לכאם הוא אחד ושמו אחד הוא היה והוא הויה והוא הויה הוא היה קודם
דברא עלמא והוא היה אחר דברא עלמא והוא יהיה לעתיד לבוא הוא קיים
ושמו קיים וכסא נכון ואמונהו לעד קיימת והוא מצוי ומשגיח בעליונים
ובתחתונים והוא קדמון לכל הקדמונים ואין עבודה לזולתו והוא עלת כל
העלות וסבא כל הסבות והוא נשמה לכל הנשמות ומחיה לכל העולמות והוא
עולא על כל עולאין סתימא דכל סתימין ואין מחשבה תופסת בו כלל ואין לו
נוף ואין לו דמות הנוף ואין לו סוס צורה ותמונה ודמיון כלל ועיקר ועליו
כאמר וא מי תדמיון א ומה דמות תערכו לו אני ה' לא שניתני לא משו ביה חובין
לאפרשא איתוי יוד"מ מה"א וא"ו מה"א דלית ביה פירודא ועליה אהמר לא ינוד רע
איהו שליט על כלל ולית מאן דשליט עליה איהו תפיס ככולא ולית מאן דתפיס
ביה ואיהו לא אתקרי בכל שהן קדישין אלא באתפשטות נהוריה עליהו וכד
אסתליק מינייהו לית ליה שם כלל מנהון עמוק עמוק מי ומלאו לית נהורא
יכל

יכול לאסתכלא ביה ללא אתמשכת ואיהו יגלת כל העלות ענד עשר ספירות
וקרא לון כתר חכמה בינה חסד גבורה תפארת נחם הוד יסוד מלכות ואיהו חכס
מעלמו ומכין מעלמו כי חכמה איהי לא אתקריאת חכמה אלא בגין דאיהו אמלי
לה מנבישו דיליה ובינה לא אתקריאת בינה מגדמא אלא בגין דאיהו אמלילה
מניה ולו הגדולה והנכורה והתפארת והנלח וההוד כי כל בשמים דאיהו ולדיק
ולו הממלכה דאיהו מלכות כולא ברשותיה ואיהו דקשיר לון ומייחד לון איהו
דאנהיג לון ולית מאן דאנהיג ליה לעילא ולא לתתא ולא מכל סטרא איהו
סוכב כל עלמין ולית סוכב לכל סטרא עילא ותתא לארבע סטרין בר מניה ולית
מאן דנפיק מרשותיה לכר איהו ממלא כל עלמין ולית אחרא ממלא לון איהו
מחיה לון ולית עליה אלהא אחרא למיהב ליה חיון הה"ד ואתה מחיה את כלם
ובגוניה אמר דניאל וכל דיירי ארעא כלא חשיבין וכמכבייה עביר בחיל שמיא
איהו מקשר ומיחד ונחא לוגייה עילא ותתא ועוד הרי אנחנו מאמינים באמונה
שלמה שהוא עלת כל העלות המתלבש בעשר ספירות דאלימות על ידי שמו הגדול
המתגלה בתפארת ומלכות ואליו אנחנו מעלים כונת התפלה והברכות וההודאות
והתחנות והבקשות ולימוד הקדושה והתורה וקיום המצוות וכל דברים הטובים
ומעשים טובים וכל מחשבה טובה ורעותא דלכא שבקדושה להוריד שפע וברכה
רבה מהארנו מעתיקא קדישא לאנא ואימא ומאבא ואימא לזעיר אנפין וחקל
תפוחין קדישין וליחד קב"ו יחוד נמור יאהרונהי הוא היה והוא הויה והוא
יהיה הוא היה טמיר וגניו בכתר והוא הויה המתלבש בעשר ספירות דאלימות
והוא יהיה שמתגלה בתפארת ומלכות ואליו אנחנו מוסרים נפשנו רוחנו ונשמתנו
חיותנו יחידתנו על קדושת שמו יתברך ומקבלים עלינו עול מלכותו ככתוב שמע
ישראל ה' אלהינו ה' אחד בשכמל"ו ה' הוא האלהים ה' הוא האלהים ה' מלך
ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה'
אחד ושמו אחד ברוך הוא וברוך שמו וברוך זכרו לעולם ועד אמן ועוד אנחנו
מאמינים באמונה נמורה ושלמה שכל נבואת מרע"ה אמת והתורה נכונה מאת
ה' מן השמים ולא נשתנת ולא תשתנה בשום זמן ח"ו ועוד אנחנו מאמינים
באמונה נמורה ושלמה שהתורה הקדושה יש בדבריה שפט שהוא נוף התורה יש
בדבריה סוד שהוא הנשמה והתורה הקדושה נדרשת בכמה פנים ובכל קוץ וקוץ
של התורה יש לדרוש בו תלים של הלכות וכל דברי תורה הקדושה רמוז בהם
סודות הש"ת וכל דברים העליונים הנסתרים והנעלמים והנפלאים כולם רמוזים
בתורה הקדושה וכוללים בה ואין דבר בעולם שאין לו רמז בתורה וכן כן
אומר הסוף בה והסוף בה דכלא בה ועוד אנחנו מאמינים באמונה נמורה שלמה
שכל הכנויים והתוארים וכל הדמויות והצורות אשר דברו בהם חכמים ז"ל
בסודות התורה באורות העליונים למעלה הכל הוא לשכך את האוזן כדי שיוכל
האדם להגין הדברים העליונים שהם בלתי נתפסים ונרשמים בשכל אנושי ולכן
נתן רשות לדבר בהם בכינויים ותוארים ובלצורות והדמויות לשמם ולא שם כך
חס ושלום כי אנחנו מאמינים באמת ובאמונה שלמה שאין למעלה כי אם אורות
זכים ודקים בתכלית הרוחניות בלתי נתפסים במחשבה ובשכל אנושי כלל ואי
אפשר לשום שכל ומחשבה להשיג ולדיע מהותן ואיכותן ומראיהן באמת בשום זד
ואופן כי הם אורות דקים וזכים ורוחניים בתכלית הרוחניות מאד מאד וגם
אנחנו מאמינים באמונה שלמה כי אפי' מה שדברו חכמים זכרונם לברכה בסודות
התורה בתמונת וצורת האותיות אשר כל אות ואות מורה על אור פרטי עליון הנה

גם דברים אלו הם דרך משל ולומר לשבך את האזון כי אכחנו מאמינים באמת
 ובאמונה שלימה שאין למעלה לא גוף ולא כח הגוף חלילה וגם לא אות ולא
 קדוה וכן משה רבינו ע"ה אמר כי לא ראיתם כל תמונה והכבדו אמו ראל מי
 תדמיון אל ומה דמות תצרכו לו ואל מי תדמיוני ואזהר יאמר קדוש וכל זה
 אכחנו מאמינים באמת ובאמונה גמורה ושלימה ועל דעת כן אכחנו לומדין החזרה
 ומדברים בהם בדרך משל ולומר ודמיון ועוד אכחנו מודים הודאה גמורה שלימה
 בלב שלם ובכפף חפיה שאכחנו מאמינים באמונה שלימה שכל דברי תורתנו
 הקדושה תורה שבכתב ותורה שבעל פה וסודות התורה אשר גילה רשב"י וחביריו
 ע"ה וכל הסודות אשר גילה רבי יצחק בן שלמה עליו השלום כולם הם דברי אמת
 ודק ישרים וטובים ונכונים חיים וקיימים באופן כי אכחנו מודים הודאה גמורה
 ושלימה בלב שלם ובכפף חפיה כי משה אמת ותורתו אמת והכמי ישראל הם אמת
 וכן אמר שלמה הע"ה דברי חכמים כדרכובות וכמסמרות כטובים בעלי אספות
 נתנו מדועה אחד והרי אכחנו מגלים דעתנו ורצוננו לפני הקב"ה שאם יעלה בלבנו
 ומוחיו בעת שכלמוד תורה או בעת שכתפל או בעת שנעשה מצוה איזה מחשבה
 זרה והרהור רע או איזה יוהרא ושמץ גאווה ופנייה שאינה טובה או אם יהיה לנו
 איזה כעס והקפדה הנה כל המחשבות זרות והרהורים רעים וכל יוהרא ושמץ גאווה
 וכל פנייה שאינה טובה וכל מיני כעס והקפדה כולם יהיו בטלים ומבוטלים
 בטול גמור מכל דבר ופניה והנה אכחנו מודים הודאה גמורה ושלימה שירא וקיימת
 לעד ולנצח נצחים בלב שלם ובכפף חפיה שכל רצוננו ומאויינו וכוונתנו ומחשבתנו
 הן בלימוד התורה הקדושה הן בקבלה הן בעשיית המצוות ובכל דבר שבקדושה
 הכל הוא ליחד קב"ה בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו ליחדא עם י"ה ב"ה ליחדא
 שלים בשם כל ישראל כדי לעשות נחת רוח ליוצאנו ולעשות רצון בוראינו הנה
 אכחנו באים ללמוד תורה בלילה הזאת לתקן שורש מצות לימוד התורה במקום
 עליון ולעשות את כוונת יוצאנו שזונו ללמוד תורה לקשר את נפשנו לחברה
 ולדבקה עם שרשה העליון למעלה להשלים אילן העליון ולהשלים אדם העליון
 ולהקים את סבת דוד להחיות העטרה ליושנה לסדר ולתקן ולהעלות כל הנפשות
 רוחות ונשמות חיות ויחידות ניצוטי הקדושה שנפלו בקליפה על ידי אד"ה ועל
 ידינו בגלגולים אלו ובגלגולים אחרים ושארית המאיתם ושמונה ושמונים ניצולין
 ולהשלים שלמות תיקוני איברי נפשנו רוחנו ונשמתנו חייתנו יחידתנו שמכל'את
 אזילות בריאה יצירה עשייה ומכל פרטי אזילות בריאה יצירה ועשייה וגם להשלים
 שלימות תיקון איברי נפשות רוחות ונשמות הכל כללות ישראל :

ויהי רצון מלפניך ה' אר"ה שתהיה הלילה הזאת עת רצון לפניך להיות עולות
 מצות הללו לתקן את כל פגמינו ופגמי אדם הראשון שנמנו בכללות
 אזילות בריאה יצירה עשייה וכל פרטי אזילות בריאה יצירה עשייה לזרף ולברר
 הסגים מלבושי נפש רוח ונשמה חיה יחידה בכללות ופרטות אזילות בריאה יצירה
 עשייה לברר חלקי הכפף שנפגמו וכפלו בנונה דאזילות בריאה יצירה עשייה ונונה
 כאור תהיה א מקום הקדש ולמען שמך הגדול הקדוש ולמען ימינך ולמען תורתך
 ולמען קדושתך ימשך לנו חלק מן הריעותא דלכא והמחשבה והכוונה והדיבור
 והמעשה של משה רבינו עליו השלום : ובכן יהי רצון מלפניך ה' אר"ה שתכונן
 לבבנו ליראתך והאבתך ותקשיב אויך לדברינו אה ותפתח לפניך בסודות תורתך
 ויהיה לימודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך כדאי ניוחו ותאליז עלינו אור מקור
 נשמתינו בכל בחינתנו ויתנוצצו ניצויות עבדיך הקדושים אשר על ידם נלית
 דבריך

דברך אלה בעולם וזכותם וזכות אבותם וזכות תורתם ותמימותם וקדושתם
 יעמוד לנו לכל כשכל דברים אלו וזכותם ותאיר עינינו כמה שאכחנו לומדים
 כמאמר נעים ומירות ישראל גל עיני ואביטה כפלאות מתורתך :

רבש"ע הנם שחטאנו עוינו ופשענו לפניך בני אברהם יצחק ויעקב אכחנו
 ואכחנו עמך בני ברייתך בני אברהם אהבך שנשבעת לו בהר המוריה
 ורע יצחק עקידך שנעמד על גבי המזבח עדת יעקב בכך כבודך שמהאבתך
 שאהבת אותו ומשמחתך ששמחת בו קראת אותו ישראל וישורון ובכן יה"מ ה'
 אר"ה שתעשה למען רחמך וחסדיך ולמען זכות אברהם אהבך החתום במדת
 החסד אשר הושלך לאש על קדושת שמך ולמען זכות יצחק עקידך החתום במדת
 הגבורה אשר נעמד ע"ג המזבח ופשט זרועו לשחיטה על קדושת שמך ולמען
 זכות יעקב תמימך החתום במדת תפארת אשר סבל לער גידול בניו והדריכס
 לעבודתך ולמען זכות משה רעיא המיכא החתום במדת הנלח דלף וזמשיכנתך
 בכל אתר וזיהו עאל שלם בינך ובינה זמנין סניאין ומסר נרמיה למיתה בנייה
 ובנין כנהא כדכתיב ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת ולמען זכות אהרן
 קדושך החתום במדת הוד אשר פארתו בכגדי שרד לין ומעיל כתונת ומכנסי בד
 חשן ואפוד מלכפת ואבנט ובקרנבותיו כיפר בעד כל קהל ישראל עמך ולמען זכות
 יוסף דקדק החתום במדת היסוד אשר כבש יצרו וקדש שמך ולמען זכות דוד
 עבדך משיחך החתום במדת המלכות אשר קולו וימר ערילים ובחרת בשירות
 ותשבחות שאמר לפניך ולמען זכות רבי עקיבא בן יוסף וחבריו הנקראים עשרה
 הרוגי מלכות אשר מסרו גופם למיתה על קדושת שמך ולמען זכות שני אחים
 גדיקים הנקראים הרוגי לוד אשר נהרגו על קדושת שמך ולמען זכות רבי
 איעזר המודעי וחבריו הנקראים הרוגי ביתר אשר נהרגו על קדושת שמך וחוס
 ורחם עלינו ותמחולותסלה ותכפר לנו על כל מה שחטאנו עוינו ופשענו לפניך
 בגלגולים או ובגלגולים אחרים שעברו מיום שברא העולם ועד היום ה ה אכחנו
 ואכרזינו ואנשי ביתנו וכל הבאים משורשי נפשנו רוחנו ונשמתנו מלבושיהם
 הקדושים להם שמכללות ופרטות אזילות בריאה יצירה עשייה דכל פרטין וספירה
 ותוכנו ברחמך להשלים תיקון נפשנו רוחנו ונשמתנו בהיותנו חיים בגלגול זה :
 א מלא רחמים יהמו נא רחמך עלינו לקבל ברצון הרהורי תשובה אשר בלבנו
 הנשמה לך והגוף פעלך חוסה על ע:זלך ובכן לב טהור ברא לנו אהינו רוח נכון
 חדש בקרבנו והתעוררות לבנו באהבתך ותורתך יתמידו וית'בו עורו: להי ופשענו
 על דבר כבוד שמך והזילנו וכפר על חטאיתנו למען שמך ותוכנו להיות שמחים
 בעסקי תורתך ובמצותיך להיות בטוחינו כך תדיר ויהיה לנו לב שמח לעבודתך
 ויהר"מ ה' אר"ה שתתן לנו כח ויכולת ועזר וסיוע והכנה שלא לעבור על שום
 מצוה משלם מצות ומחשה ושמים מצות לא תעשה ומדברי קבלה ומדברי סופרים
 ותוכנו לקיים כל מצות עשה המודמנים לנו מאיתם ושמונה וארבעים מצות עשה
 וענפיהם ומצות דברי קבלה ודברי סופרים לתקן את שרשה במקום עליון וכל
 מצוה שלא לדינו תרך ברחמך הרבים את מחשבתנו הטובה ויעלה לפניך
 כאלו קיימנו כל המצות כולם כמעשה ויהי נועם ה' אליהנו עלינו ומעשה ידינו
 כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננה

תקון שבעה באדר

אח"כ ילמדו מאמרי זו"ל אלו ששייכים למרע"ס וסממ אשר סוכלו כס' אור שבעת סימנים כסוכל סוכל סוכל סוכל סוכל ע"ש

משנה אבות

משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לוקנים חקנים לנביאים ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה הם אמרו שלשה דברים הו מתונים בדין ותעמידו תלמידים הרבה ועשו סיג לתורה :

כל המוכה את הרבים אין חטא באת על ידו וכל המחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה משה זכה וזיכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו שנאמר צדקת ה' עשרה ומשפטיו עם ישראל :

ברכות דף ה'

א"ר לוי בר חמא א"ר שמעון בן לקיש מ"ד ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם לוחות אלו עשרת הדברות תורה זה מקרא והמצוה זו משנה אשר כתבתי אלו נביאים וכתובים להורותם זו גמרא מלמד שכולם נתנו למשה מסיני :

שם רף ז' א"ר יוחנן משום רבי יוסי שלשה דברים בקש מרע"ה מלפני הקב"ה ונתן לו בקש שתשרה שכינה על ישראל ונתן לו שנא' הלא בלכתך עמנו בקש שלא תשרה שכינה רק על ישראל ונתן לו שנאמר ונפלינו אני ועמך בקש להודיעו דרכיו של הקב"ה ונתן לו שנא' הודיעני נא את דרכיך :

שם ויאמר לא תוכר לראות את פני תנא משמיה דרבי יהושע בן קרחה כך א"ל הקב"ה למשה כשרציתי לא רצית עכשיו שאתה רוצה אני איני רוצה ופליגא דר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן דאר"ש בר נחמני א"ר יונתן בשכר שלש זכה לשלש בשכר ויסתר משה פניו זכה לקלסתר פנים בשכר כי ירא ונו' זכרה וייראו מנשת אליו בשכר מהביט זכה לתמונת ה' יביט :

שם והסירותי את כפי וראית את אחורי א"ר חנא בר בינא א"ר שמעון חסידא מלמד שהראה הקב"ה למשה קשר של תפלין

תקון שבעה באדר

שם א"ר יוחנן משום רבי יוסי כל דבור ודבור שיצא מפי הקב"ה לטובה אפי' על תנאי לא חזר בו מנ"ל מרע"ה שנא' הרף ממני ואשמידם ונ' ואעשה אותך לגוי עצום אע"ג דבעא משרה רחמי עלה דמלתא וביטלה אפ"ה אוקמוה בורעיה שנאמר בני משה גרשום ואליעזר ויהיו בני אליעזר רחביה הראש וכו' ובני רחביה רבו למעלה ותני רב יוסף למעלה מששים רבוא אתייה רבייה רביה כתיב הכא רבו למעלה וכתוב התם ובני ישראל פרו וישרצו וירבו :

שם רף יו"ד א"ר יוחנן משום רבי יוסי בן זמרא כל התולה בזכות עצמו תולין לו בזכות אחרים וכל התולה בזכות אחרים תולין לו בזכות עצמו משה תלה בזכות אחרים שנאמר זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך תלו לו בזכות עצמו שנא' ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מחשחית חזקיהו תלה בזכות עצמו דכתיב זכר נא את אשר התהרתי לפניך תלו לו בזכות אחרים שנאמר ונגותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי :

שם רף י"ה ע"ב א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן מנין למתים שמספרים וע"ז שנאמר ויאמר ה' אליו זאת הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר מאי לאמר אמר הקב"ה למשה דך א"ל לאברהם ליצחק וליעקב שבעה שושבעתי להם כבר קיימתיה לבניהם ואי סיד דלא ידעי כי אמר להו מאי הוי אלא מאי ידעו למה ליה למימר להו לאחזוקי טיבותא למשה : שם ד"ף ל"ב ויחל משה את פני ה' א"ר אלעזר מלמד שעמד משה בתפלה עד שהחלה ורבא אמר עד שהפר לו נדרו :

כתיב הכא ויחל וכתוב התם לא יחל דברו ויאמר מר הוא אינו מוחל אבל אחרים מוחלין לו ושמואל אמר מלמד שמסר עצמו למיתה עליהם שנא' ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת אמר רבא אמר רבי יצחק מלמד שהחלה עליהם מדת רחמים ורבנן אמרי מלמד שאמר משה לפני הקב"ה רכשע תולין הוה רך מעשות כדבר הזה :

שם ויחל משה את פני ה' תניא רבי אליעזר הגדול אומר מלמד
שעמר משה בתפלה לפני הקב"ה עד שאחותו אחילו מאי
אחילו אומר רבי אליעזר אש של עצמות מאי אש של עצמות
אמר אבי אשתא דגרמי :

שם ררש רבי שמלאי לעולם יסדר אדם שבתו של הקב"ה ואח"כ
יתפלל מנ"ל ממש דכתיב ואתחנן אל ה' בעת ההיא וכתיב
ה' אלהים אתה החלות להראות את עבדך את גדלך ואת ידך
החזקה אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכנבורתיך
וכתיב בתריה אעברה נא ואראה את הארץ הטובה :

שם ע"ב א"ר אלעזר גדולה תפלה יותר ממעשים טובים שאין לך
גדול כמע"ט יותר ממה רבינו אעפ"כ לא נענה אליה
בתפלה שנאמר אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה וסמך ליה
עלה ראש הפסנה :

שם רף ל"ג א"ר חנינא הכל בירי שמים חוץ מיראת שמים שנא'
ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם
ליראה אטו יראת שמים מילתא זוטרתי היא והא א"ר חנינא
משום רשב"י אין ריו להקב"ה בכית גנויו אלא אוצר של יראת
שמים שנא' יראת ה' היא אוצרו אין לגבי משה מילתא זוטרתי
היא דא"ר חנינא משל לאדם שמבקשים ממנו כלי גדור ויש לו
דומה עליו ככלי קטן קטן ואין לו דומה עליו ככלי גדור :

שם רף מ"ה א"ר שמעון בן פוי מנין שאין המתרגם רשאי להנביא
קולו מן הקורא שנאמר משה ידבר והאלהים יענו
בקול שאין ת"ל בקול ומה ת"ל בקול בקולו של משה :

שם רף מ"ה ע"ב א"ר נחמן משה תקן להם לישראל ברכת הון
בשעה שירד להם המן ויהושע תקן להם ברכת
הארץ כיון שנכנסו לארץ דוד ושלמה תקנו בונה ירושלם דוד
תקן על ישראל עמך ועד ירושלם עורך ושלמה תקן על הבית
הגדול והקדוש הטוב והמטיב ביבנה תקנוה :

שם רף נ"ד אבני אלגביש מאי אבני אלגביש תנא אבנים שעמדו
על גב איש וירדו על גב איש עמדו על גב איש זה
משה

משה רכתי והאיש משה עניו מאד וכתיב ויחדלו הקולות והברד
ומטר לא ניתך ארצה ירדו על גבאיש זה יהושע דכתיב קח לך
את יהושע בן נון איש אשר רוח בו ויהי כנוסס מפני בני ישראל
הם במורד בית חורון וה' השליך עליהם אבנים גדולות :

שם רף ס"ג ע"ב ודבר ה' אל משה פנים אל פנים א"ר יצחקא"ל
הקב"ה למשה משה אני ואתה נסכיר פנים בהלכה א"ר כך
א"ל הקב"ה למשה כשם שאני הסכרתי לך פנים כך אתה הסכר
פנים לישראל והחזר האהל למקומו :

שבת רף ל ע"א מנהגו של עולם מלך בשר ודם גזור גזירה ספק
מקיימין אותה ספק אין מקיימין אותה ואת"ל
מקיימין אותה בחייו מקיימין אותה כמותו אין מקיימין אותה ואלו
משה רבינו גזר כמה גזירות ותקן כמה תקנות וקיימות הם לעולם
ולעולמי עולמים :

שם רף פ"ו א"ר אדא בר אבהו משה בהשכמה עלה ובהשכמה
ירד בהשכמה עלה דכתיב וישכם משה בבקר ויעל
על הר סיני בהשכמה ירד דכתיב לך רד ועלית אתה ואתה
עמך מקיש ירדה לעלייה מה עלייה בהשכמה אף ירדה
בהשכמה :

שם תניא שלשה דברים עשה משה מדעתו והסכים הקב"ה עמו
הוסיף יום אחד מדעתו ופירש מן האשה ושבר את הלחות
הוסיף יום אחד מדעתו מאי ררוש היום ומחר היום כמחר מר
למחר לידו עמו אך היום לילו עמו ולילה דהאידנא נפקא ליה
ש"מ תרי יומי לבר מהאידנא מנ"ל דהסכים הקב"ה על ידו ולא
שרייא שכינה עד צפרא דשבתא ופירש מן האשה מאי דריש
נשא ק"ו בעצמו אומר ומה ישראל שלא דברה שכינה עמהם אלא
שעה אחת וקבע להם זמן אמרה תורה והיו נכונים וכו' אל תגשו
אל אשה אני שכל שעה ושעה שכינה מדברת עמי ואינו קבע
לי זמן עאכ"ו ומנ"ל דהסכים הקב"ה על ידו דכתיב לך אמור
להם שובו לכם לאהליכם וכתיב בתריה ואתה פה עמוד עמדי
ואית דאמרי פה אל פה אדבר בו שיבר את הלוחות מאי דרש

אמר ומה פסח שהוא אחד מתרי"ג מצות אמרה תורה וכל בן נכר לא יאכל בו . התורה כולה וישראל מומרים עאכ"ו ומנ"ל דהסכים הקב"ה על ידו שנאמר אשר שברת ואר"ל יישר כחך ששברת :

שם רף פ"ו ע"א דרש ההוא גלילאה עליה דרב חסדא בריך רחמנא דיהב אוריין תליתאי לעם תליתאי על יד תליתאי כיום תליתאי בירחא תליתאי :

שם דרש רבי סימאי בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע באו ששים רבוא של מלאכי השרת ולכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע . וכיון שחטאו ירדו מאה ועשרים רבוא של מלאכי חבלה ופרקום שנא' ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר הורב . א"ר המא בר חנינא בחורב טענו בחורב פרקו . בחורב טענו כדאמרן . בחורב פרקו דכתיב ויתנצלו בני ישראל את עדיים מהר חורב . א"ר יוחנן וכולן זכה משה ונטלם וסמך ליה ומשה יקח את האהל . אמר ר"ל ועתיד הקב"ה להחזירן לנו שנא' ופרווי ה' ישובו וכאו ציון ברנה ושמתח עולם על ראשם שמחה שמעולם על ראשם :

שם רף פ"ה ע"ב א"ר יהושע בן רוי בשעה שעלה משה למרום אמרו מר"הש לפני הקב"ה רבש"ע מה לילך אשה בינינו א"ל רקבל התורה בא . אמרו לפני חמדה גנוזה שננו זה לך תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם ואתה מבקש ליתנה לבשר ודם מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו . ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים א"ל הקב"ה למשה החזר להם תשובה אמר לפניו רבש"ע מתיירא אני שמא ישרפוני כהבל שכפיהם א"ל אחוז בכסא כבורי והחזר להם תשובה שנא' מאחז פני כסא פרשו עליו עננו . א"ד תנחום מלמד שפירש שדי מזוי שכינתו ועננו עליו . אמר לפניו רבש"ע תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים . א"ל למצרים ירדתם לפרעה השתעבדתם תורה למה תהא לכם . שוב מה כתיב בה לא יהיה לך אלהים אחרים

בין עמים אתה שריוס שעובדין ע"ז . שוב מה כתיב כה שמור את יום השבת לקדשו כלום אתם עושים מלאכה שאתם צריכים שבות . שוב מה כתיב בה לא תשא ומתן יש ביניכם . שוב מה כתיב בה כבד את אביך ואת אמך אב ואם יש לכם . שוב מה כתיב בה לא תרצח . לא תנאף . לא תגנוב קנאה יש בכנס . יצ"הר יש ביניכם . מיד הודו לו להקב"ה שנאמר ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ ואלו תנה הודך על השמים לא כתיב . מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב ומסר לו דבר שנאמר עזרת למרום שבות שבי לקחת מתנות באדם בשכר שקראוך אדם לקחת מתנות . ואף מלאך המות מסר לו דבר שנאמר ויתן את הקטרת ויכפר על העם ואומר ויעמוד בין המתים ובן וגו' ואי לאו דאמר ליה מי הוה ידע :

שם רף פ"ט אמר ריב"ל בשעת שירד משה מלפני הקב"ה בא השמן ואמר לפניו רבש"ע תורה היכן היא . א"ל נתתיה לארץ . הלך אצל ארץ א"ל תורה היכן היא א"ל אלהים הכין דרכה . הלך אצל יס"וא"ל אין עמדי . הלך אצל תהום א"ל אין בי שנאמר תהום אמר לא כי היא וים אמר אין עמדי אברון ומות אמרו באזנינו שמענו שמעה . חזר ואמר לפני הקדוש ב"ה רבש"ע חפשתיו בכל הארץ ולא מצאתיה א"ל לך אצל בן עמרם הלך אצל משה א"ל תורה שנתן לך הקב"ה היכן היא . א"ל מה אני שיתן לי הקב"ה תורה א"ל הקב"ה למשה משה בראי אתה אמר לפניו רבש"ע חמדה גנוזה לך שאתה משתעשע בה בכר יום אני אחזיק טובה לעצמי . א"ל הקב"ה למשה הואיל ומיעטת עצמך תקרא על שמך שנא' זכרו תורת משה עברי :

שם אמר ריב"ל בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות . א"ל משה אין שלום בעירך . אמר לפניו רבש"ע כלום יש עבד שנותן שלום לרבו . א"ל היה לך לעזרני . מיד א"ל ועתה נא כח ה' כאשר דברת :

עירובין רף נ"ד ת"ר כיצד סדר משנה משה למד מפי הנבורה . כנס אהרן ושנה לו משה פרקו . נסתלק אהרן

וישב לשמאל משה נכנסו בניו ושנה להם משה פרקן נסתלקו בניו אדעור ישב לימין משה ואיתמר ישב לשמאל אהרן רבי יהודה אומר לעולם אהרן לימין משה נכנסו ע' זקנים ושנה להם משה פרקן נסתלקו זקנים נכנסו כל העם ושנה להם משה פרקן נמצא ביד אהרן ארבעה וביד בניו שלשה וביד זקנים שנים וביד כל העם אחד נסתלק משה שנה להם אהרן פרקן נסתלק אהרן שנו להם בניו פרקן נסתלקו בניו שנו להם זקנים פרקן נמצא ביד כל אחד וא' ארבעה מכאן אר"א בן עזריה חייב אדם לשנות את תלמידו ארבעה פעמים וק"ו ומה אהרן שלמד מפי משה ומשה מפי הגבורה ארבעה הדיוט מפי הדיוט עאכ"ו רבי עקיבא אומר מנין שהייב אדם לשנות לתלמידו עד שידמנו שנאמר ולמדה את בני ישראל ומנין ער שתהא סדורה בפייה שנאמר שימה בפייה ומנין שהייב להראות לו פנים בה שנאמר ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם ונעוילו כוהנו ונגמרו משה כדי לחלוק כבוד לאהרן וכבוד לבניו וכבוד לזקנים וליעול אהרן וליקף משה וליעוילו בניו ולילפו מאהרן ולעוילו זקנים ולילפו מבניו ורעוילו כל ישראל ולילפו מזקנים משה כיון דמפי הגבורה נמד מסתייעא מילתיה :

ראש השנה רף כ"א מווקק שבעתים חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכולם נתנו למשה חסר אחד שנא' ותחסרהו מעט מאלהים בקש קהלת למצוא דברי חפץ ביקש קהלת להיות כמשה יצתה ב"ק וא"ל וכתוב יושר דברי אמת ולא הם נביא עוד בישראל כמשה :

תענית רף ט' ע"א א"ר יודנן מטר בשביל יחיד פרנסה בשביל רבים מטר בשביל יחיד דכתיב יפתח ה' רך את אוצרו הטוב לתת מטר ארצך פרנסה בשביל רבים דכתיב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים מתיבי רבי יוסי ברבי יהודה אומר ג' פרנסים טובים עמדו לישראל ואלו הן משה אהרן ומרים וג' מתנות טובות ניתנו על ידם ואלו הן באר וענן ומן באר בזכות מרים עמוד ענן בזכות אהרן מן בזכות משה מרת

מרים

מרים נסתלקה הכאר שנא' ותמת שם מרים וכתוב בתריה ודא היה מים לעדה וחזרה בזכות שניהם מת אהרן נסתלקו ענני כבוד שנא' וישמע הפנעני מדך ערד מה שמועה שמע שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד וכסבור ניתנה לו רשות להלחם בישראל והיינו דכתיב ויראו כל העדה כי גוע אהרן א"ר אבהו אל תקרי ויראו אלא ויראו כדרדריש ריש לקיש דאר"ל כי משמש בד' לשונות אי דילמא אלא דהא חזרו שניהם בזכות משה מרת משה נסתלקו כולן שנא' ואכחיד את שלשת הרועים בירח אחד וכי בירח אחד מתו והלא מרים מתה בניסן ואהרן באב ומשה באדר אלא מלמד שנתכטרו ג' מתנורת טובות שנתנו על ידן ונסתלקו כולן בירח אחד אלמא אשכחן פרנסה בשביל יחיד שאני משה כיון דלרבים בעי הוא כרבים דמי ג"א כיון דאליים זכותיה כרבים דמי :

שם רף י"א מצינו במשה רבינו שציער עצמו עם הצבור שנאמר וירי משה ככדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה וכי לא היה לו למשה כר א' או כסת אחת לישב עליה אלא כך אמר משה הואיל וישראל שרויין בצער אף אני אהיה עמהם בצער וכל המצער עצמו עם הצבור זוכה ורואה בנחמת צבור :

שם רף י"ט תנו רבנן שלשה נקדה להם חמה ואלו הן משה ויהושע ונקדימון בן גוריון בשלמא נקדימון בן גוריון גמרא יהושע נמי קרא דכתיב וידום השמש וירח עמד אלא משה מנ"ל אר"א אתייה אחר אחל כתיב הכא אחל תת פחדך וכתוב התם אחל גדלך רשב"ן אמר אתייה תת תת כתיב רכא אחל תת פחדך וכתוב התם ביום תת ה' את האמורי רבי יוחנן אמר אתייה מגופיה דקרא אשר ישמעון שמעך ורגזו וחלו מפניך אימתי ורגזו וחלו מפניך בשעה שנקדה לו חמה למשה :

זומא רף ד' ע"א תניא משה עלה בענן ונתכסה בענן ונתקדש בענן כדי לקבל תורה לישראל בקדושה שנא' וישכון כבוד ה' על הר סיני זה היה מעשה אחר עשרת הדברות שהיו תחילה לארבעים יום דברי רבי יוסי הגלילי רבי עקיבא

אומר

אומר וישכון כבוד ה' מראש חדש ויכסהו הענן להר ויקרא אל משה משה וכל ישראל עומדין ולא בא הכתוב אלא לחלוק כבוד למשה רבי נתן אומר לא בא הכתוב אלא למדק אביה ושתייה שבמעיו לשומו כמלאכי השרת רבי מתיא בן חדש אומר ר'א בא הכתוב אלא לאיים עליו כדי שתהא תורה נותנת באימת ברתת ובויע שנא' עבדו את ה' ביראה ונילו ברעה א"ר אריא בר מתנא אמר רב במקום גילה שם תהא רעה :

שם רבי זריקה רמי קמיה רר' אלעזר ואמרי לה א"ר זריקא א"ר אלעזר כתיב ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עריו הענן וכתיב ויבא משה בתוך הענן מלמד שתפסו הקב"ה למשה והביאו בתוך הענן רבי ישמעאל תנא נאמר כאן בתוך ונאמר להלן בתוך ויבואו בני ישראל בתוך היבם מה להלן שביל דכתיב והמים להם חומה אף כאן שביל :

שם רף י"ב תניא כל הכלים שעשה משה משיחתן מקרשתן מכאן ואילך עבודתן מחנכתן :

שם רף ל"ו נושא עין ופשע וחטא אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע בשעה שישראל חוטאין לפניך ועושין תשובה עשה להם זדונות כשגגות :

שם רף ל"ז תניא רבי אומר כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלהינו א"ל משה לישראל בשעה שאני מוכיר שמו של הקב"ה אתם הבו גודל :

מגילה רף ר' תניא משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג :

שם רף י"ג רבי שמעון בן פוי כי הוה פתח בדברי הימים אמר הכי כל דברייך אחד ואנחנו יודעין לדרשן ואשתו היהודיה ילדה את ירד אבי גרוד ואת חבר אבי שוכו ואת יקותיאל אבי זנוח ואלה בני בתיה בת פרעה אשר לקח מרדך אמרי קרי לה יהודיה על שום שכפרה בעבודה זרה דכתיב ותרד ברת פרעה לרחוץ על היאור ואמר רבי יוחנן שירדה לרחוץ מגילולי בית

בית אביה ילדה והא רבויי רביתיה לומר לך שכל המגדל יתום ויתומה בתוך ביתו מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו ירד זה משה ולמה נקרא שמו ירד שירד להם לישראל מן בימיו גרוד שגרד פרצותיהן של ישראל חבר שחיבר את ישראל לאביהן שבשמים סוכו שנעשה להם לישראל כסוכה יקותיאל שקו ישראל לאל בימיו זנוח שהניח עונותיהם של ישראל אבי אבי אבי אב בתורה אב בחכמה אב כנבואות אלת בני בתיה אשר לקח מרד וכי מרד שמו והלא כלב שמו אמר הקב"ה יבא כלב שמרד בעצת המרגלים וישא את בת פרעה שמרדה בגלולי בית אביה : שם הפיל פור הוא הגורל תנא כיון שנפל פור בחדש אדר שמת שמחה גדולה אמר נפל לי פור בירח שמת בו משה רבן והוא לא ידע שבשבעה באדר מת משה רבינו ובשבעה באדר נולד משה רבינו :

שם רף י"ט א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן אלמלא נשתיר במערה שעמד בה משה ואליהו כמלא נקב מחט סרקית לא היו יכולין לעמוד מפני האורה שנאמר כי לא יראני האדם וחי וא"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מ"ד ועליהם ככל הדברים אשר דבר ה' עמכם בהר מלמד שהראהו הקדוש ברוך הוא למשה דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים ומה שהסופרים עתידים לחדש ומאי ניהו מקרא מגילה :

סוטה רף ט' דרש רבי חנינא בר פפא מ"ד רננו צדיקים בה לישירים נאות תהלה אל תקרי נאות תהלה אלא נוח תהלה זה משה ורוד שלא שלטו שונאיהם במעשיהם רוד דכתיב טבעו בארץ שעריה משה דאמר מר משנבנה מקדש ראשון נגנו אהל מועד קרסיו ובריהו ועמודיו ואדניו היבא א"ר חסדא תחת מחילות של היכל :

שם משנה יוסף זכה לקבור את אביו ואין באחיו גדול ממנו שנא' ויעל יוסף לקבור את אביו ויעל עמו גם רכב גם פרשים מי לנו גדול מיוסף שלא נתעסק בו אלא משה משה זכה בעצמות יוסף ואין בישראל גדול ממנו שנא' ויקח משה את עצמות

עצמות יוסף עמו . מי לנו גדול ממה שלא נתעסק בו אליה
המקום . שנאמר ויקבור אותו בניא לא על משה כלכר אמרו אלא
כל הצדיקים שנא' והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך : כ
שם רף י"ב וילך איש מבית דוי להיכן הלך א"ר יהודה בר זבנא
שהלך בעצת בתו . תנא עמרם גדול הדור היה כיון
שראה שאמר פרעה הרשע כל הבן הילוד היאוררה תשליכוהו
אמר לשוא אנחנו עמלין עמר וגירש את אשתו עמדו כולן וגירשו
את נשותיהן . א"ל בתו אבא גזירתך קשה יותר משל פרעה
שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ואתה גזרת על הזכרים ועל
הנקבות . פרעה לא גזר אלא בעו"הו ואתה בעו"הו ולעולם הכא
פרעה הרשע ספק גזירתו מתקיימת ספק אינה מתקיימת . אתה
צדיק בודאי שגזירתך מתקיימת שנא' ותגור אומר ויקם לך עמר
והחזיר את אשתו עמדו כלן והחזירו את נשותיהן :

ויקח ויחזור מבעי ליה א"ר יהודה בר זבנא שעשה לו מעשה
ליקוחין הושיבה באפריון ואהרן ומרים מרקדים לפניהם
ומלאכי השרת אמרו אם הבנים שמחה :

את בת לוי אפשר בת מאה ושלישים שנה הוויא וקרי דר' בת .
דא"ר חמא בר חנינא זו יוכבד שהורתה בדרך ולידתה בין
החומות שנאמר אשר ילדה ללוי במצרים לידתה במצרים ואין
הורתה במצרים א"ר יהודה שנולדו בת סימני נערות :
ותהר האשה ותלד בן והא הוה מעברא ביה תלתא ירחי מעיקרא
א"ר יהודה בר זבנא מקיש לידתה להורתה מר' הורתה
שלא בצער אף לידתה שלא בצער . מכאן לנשים צדקניות שלא
היו בפתקא של הוה :

ותרא אותו כי טוב הוא . תניא ר"מ אומר טוב שמו . רבי יהודה
אומר טוביך שמו . רבי נחמיה אומר הנון לנביאות .
אחרים אומרים נולד כשהוא מהול . וחכמים אומרים משעה
שנולד משה נתמלא כל הבית כולו אורה כתיב הכא ותרא אותו
כי טוב הוא וכתיב התם וירא אלהים את האור כי טוב :

שם ע"כ ותפתח ותראהו את הילד ותרא מבעי ליה . א"ר יוסי
ברבי

ברבי חנינא שראתה שכינה עמו . והנה נער כוכה קרי ליה
ילד וקרי ליה נער תנא הוויא ילד וקולו כנער דברי רבי יהודה .
א"ל רבי נחמיה א"כ עשיתו למשה רבינו בעל מום אלא מלמד
שעשתה לו אמו חופת נערים כתיבה אמרה שמא לא אזכרה
לחופה שלו :

ותחמול עליו ותאמר מילדי העברים זה . מנא ידעה א"ר יוסי
ברבי חנינא שראתה אותו מהול .

שם רבי חנינא בר פפא אמר אותו היום עשרים ואחד בניסן היה
אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע מי שעתיד לומר
שירה על הים ביום זה ילקה ביום זה . רבי אחא בר חנינא אמר
אותו היום ששה בסיון היה . אמרו מל"הש לפני הקב"ה רבש"ע
מי שעתיד לקבל תורה מהר סיני ביום זה ילקה ביום זה בשלמא
למ"ד בששה בסיון משכחת לה שלשה ירחי דאמר בשבעה
באדר מת ובשבעה באדר נולד משה ומשבעה באדר עד ששה
בסיון תלתא ירחי אלא למ"ד בעשרים ואחד בניסן היכי משכחת
לה אותה שנה מעוברת היתה רוכו של ראשון ורוכו של אחרון
ואמצעי שלם .

ותאמר אחותו אל בת פרעה האלך וקראתי לך אשר מינקת
מן העבריות . מאי שנא מעבריות מלמד שהחזירוהו
למשה על כל המצריות כולן ולא ינק אמר פרי . שעתיך לדבר עם
השכינה יינק דבר טמא והיינו דכתיב את מי יורה דעה ואת מי
יבין שמועה למי יורה דעה ולמי יבין שמועה . לגמולי מחלב
ולעתיקי משדים . ותאמר לה בת פרעה לבי ותלך העלמה אר"א
מלמד שהלכה בוריות כעלמה . רבי שמואל בר נחמני אומר
העלמה שהעלימה את דבריה :

ותאמר לה בת פרעה היליכי את הילד הזה א"ר חמא בר חנינא
מתבאא ואינה יודעת מה מתבאא היליכי הא שריכי
ואני אתן את שכרך . אמר רב חמא בר חנינא לא דיון לצדיקים
שמהזירין להם אכירתן אלא שנותנים להם שכר :

ותקח מרים הנביאה אחות אהרן ולא אחות משה אמר רב זא"ל
א"ר

א"ר נחמן אמר רב מלמד שהיתה מתנבאה כשהיא אחות אהרן ואומרת עתידה יאמי שתלד בן שמושיע את ישראל וכיון שנולד משה נתמלא כר הבית אורה עמד אביו ונסקה על ראשה א"ל בתי נתקיימה נבואתך וכיון שהטילוהו ליאור עמד אביה וטפחה על ראשה א"ל בתי היכן נבואתך והיינו דכתיב ותתצב אחותו מרחוק לדעה מה יעשה לו לידע מה יהיה בסוף נבואתה : שם דף י"ג ע"א תנו רבנן כווא וראה כמה חביבות מצות על משה רע"ה שכל ישראל כולם נתעסקו בכיזה והוה

נתעסק במצות שנאמר חכם לב יקח מצות ומנין היה יודע משה רבינו היכן יוסף קבור אמרו שרח בת אשר נשתירה מאותו הרור הלך משה אצלה א"ר כלום את יודעת היכן יוסף קבור . א"ל ארון שר מתכת עשו המצריים וקבעוהו בנילוס הנהר כדי שיתברכו מימיו . הלך משה על שפת נילוס א"ל יוסף יוסף הניע העת שנשבע הקב"ה שאני נואל אתכם והניעה השבועה שהשבעת את ישראל אם אתה מראה עצמך מוטב ואם לאו הרי אנחנו מנוקין משבועתך . מיד צף ארונו שר יוסף . ואל תתמה א"ך ברזל צף שהרי כתיב ויהי האחד מפיד הקורה והכרזול נפל אר המים וגו' . אהה ארוני והוא שאול וגו' ויאמר איש האלהים אנה נפל ויראהו את המקום ויקצב עץ וישלך שמה ויצף הכרזול והלא דברים ק"ו ומה אלישע תלמידו של אליהו ואליהו תלמידו של מרע"ה צף הכרזול מפניו . מפני מרע"ה עאכ"ו :

שם ויאמר אריהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום שאין ת"ר היום . היום מראו ימי ושנותי ללמדך שהקב"ה משלים שנותיהם של צדיקים מיום ליום ומחדש לחדש דכתיב את מספר ימך אמלא :

גדרים דף ל"ה אמר רב חמא בר חנינא לא העשיר משה אלא מפסולתן של לוחות שנא' פסל דך שני לוחות אבנים כראשונים פסולתן שלך יהא . א"ר יוסי בר חנינא לא נתנה תורה אלא למשה ורזרעו שנאמר כתב לך פסל דך מה פסולתן שלך אף כתבן שלך . ומשה נהג בה טוכת עין ונתנה לישראל

לישראל ועליו הכתוב אומר טוב עין הוא יבורך . מתיב רב חסדא זאותי צוה ה' בעת ההיא ללמד אתכם אותי צוה ואני לכם . ראה למדתי אתכם חוקים ומשפטים כאשר צוני ה' אלהי אותי צוה ואני לכם . ועתה כתבו לכם השירה הזאת השירה לחודה למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל אלא פלפודא בעלמא : שם א"ר יוחנן אין הקב"ה משרה שכונתו אלא על גבור ועשיר וחכם ועניו וכו' ממשד . גבור דכתיב ויפרוש את האהל

על המשכן . ואמר מר משה רבינו פרשו וכתיב עשר אמות אורך הקדש אימא דאריך וקטין שלא מן הדין קרא דכתיב ואחפוש בשני הלוחות ואשליכם מעל שתי ידי ואשברם . ותניא הלוחות ארכן ששה ורוחבן ששה ועוביין שלשה . עשיר פסל דך פסולתן יהא שלך . חכם . רב ושמואל דאמרי תרוייהו חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכולם נתנו למשה חסד אחת שנא' ותחסרהו מעט מאלהים . עניו דכתיב והאיש משה עניו מאד . א"ר יוחנן בתחלה היה משה למד תורה ומשכחה עד שניתנה לו כמתנה שנא' ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו :

שם דף ט"ל ע"ב דרש רבא אמרי לה רבי יצחק מ"ד שמש ירח עמד וכולה . שמש וירח בזבול מאי בעיין ורוא ברקיע קבועי מלמד שערו שמש וירח מרקיע זבול ואמרו לפניו רבש"ע אם אתה עושה דין רבן עמרם אנחנו מאירין ואם לאו אין אנחנו מאירין :

בבא מציעא דף פ"ו א"ר תנחום בר רנילאי לעולם אל ישנה אדם מן המנהג שהרי משה עלה לשמים ולא אכל לחם . מדאכי השרת ירדו למטה ואכלו לחם . אכלו ס"ד אלא אימא נראו כמי שאכלו ושתי :

בבא בתרא דף ט"ו ע"א וימת שם משה עבר ה' . אפשר משה מת כתיב וימת שם משה . אלא עד כאן כתב משה מכאן ואילך כתב יהושע דברי רבי יהודה ואמרי לה רבי נחמיה . א"ר רבי שמעון אפשר ס"ת הסר אות אחת וכתיב לקוח את ספר התורה הזה אלא עד כאן הקב"ה אמר ומשה אומר

אומר וכותב . מכאן ואילך הקב"ה אומר ומשה כותב כדמע כמו שנאמר להלן ויאמר להם ברוך מפיו יקרא אלי את כל האלה ואני כותב על הספר בריו :

שם רף י"ו ת"ד ששה לא שלט בהם מלאך המות ואלו הן אברהם יצחק ויעקב משה אהרן ומרים . אברהם יצחק ויעקב דכתיב בכל מכל כל . משה אהרן ומרים דכתיב בהו על פי ה' . והא מרים לא כתב בה על פי ה' אר"א מרים נמי כנשיקה מתה דאתיאי שם שם ממש ומפני מה לא נאמר בה על פי ה' שננאי הדבר לומר בה על פי ה' :

ת"ד שבעה לא שלט בהם רמה ותולעה . ואלו הן אברהם יצחק ויעקב משה אהרן ומרים ובנימין בן יעקב . אברהם יצחק ויעקב דכתיב בהו בכל מכל כל . משה אהרן ומרים דכתיב בהו על פי ה' . ובנימין בן יעקב דכתיב לבנימין אמר ירד ה' ישכון לבטח עליו וי"א אף דוד דכתיב אף כשרי ישכון לבטח :

שם רף ע"ה ע"א כיוצא ברבר אתה אומר ונתת מהודך עליו ולא כל הודך . וקנים שבאותו הדוד אמרו פני משה כפני חמה . פני יהושע כפני לבנה אוי לה לאותה בושה אוי לרה לאותה כלימה :

סנהדרין רף צ"ה ע"ב אמר רב לא איברי עלמא אלא לרוד . ושמואל אמר למשה . ור' יוחנן אמר למשיח :

שם רף ק"י ע"א אמר רבא בר בר חנה זמנא חדא הוה קאזילנא באורחא אמר לי ההוא טייעא תא ואחוי לך בלועי

דקרח . אזיל חזא תרי בועי דהוה קא נפיק קוטרא מנייהו . שקל גבכא דעמרא אמשייה מייא ואותכיה בריש רומחיה ואחליפיה התם אחרך א"ל אצית מה שמעת . ושמעית דהוה קאמרי הכי משה . אמת ותורתו אמת והם כדאים . א"ל כל תלתין יומין מיהדרא להו גיהנם כבשר בתוך הקלחת ואמרי הכי משה אמת ותורתו אמת והם כדאים :

שם רף קי"א ע"א וימהר משה ויקד ארצה וישתחו מה ראה משה רבי חנינא בן גמלא אמר ארך אפים ראה .

ורבנן אמרי אמת ראה . תניא כמ"ד ארך אפים ראה תניא כשעלה מרע"ה לפרוס מצאו להקב"ה שוישב וכותב ארך אפים אמר לפניו רבש"ע ארך אפים לצדיקים . א"ל אף לרשעים . א"ל רשעים יאברו . א"ל השתא הוית דמכעי לך . כשחטאו ישראל א"ל לא כך אמרת לי ארך אפים לצדיקים . אמר לפניו רבש"ע ולא כך אמרת לי אף לרשעים והיינו דכתיב ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר :

מכות רף י"ד דרש רבי שמלאי מ"ד או יבריל משה שלש ערים כעבר הירדן מורחה שמש א"ל הקב"ה למשה

הורח שמש לרצחים איכא דאמרי א"ל הורחת שמש לרצחים : דרש רבי סמאי מ"ד אוהב כסף לא ישבע כסף ומי אוהב בהמון לו תבואה . אוהב כסף לא ישבע כסף זה משה רבינו שהיה

יודע שאין שלש ערים שבעבר הירדן קולטות עד שלא נבחרו שלש בארץ כנען . אמר מצוה שבאה לידי אקיימנה . ומי אוהב בהמון לו תבואה למי נאה ללמוד בהמון מי שכל תבואה שלו : שם רף כ"ג דרש רבי שמלאי שש מאות ושלשה עשרה מצות נאמרו לו למשה שם"ה לאוין כמנזן ימות החמה .

ורמ"ח כנגד איבריו של אדם . א"ר המנונא מאי קראה תורה צוה לנו משה מורשה . תורה בני' שית מאה וחד סרי הוו . אנכי ולא יהיה לך מפי הנבורה שמענום :

שבועות רף כ"ט כשהשביע משה את ישראל אמר להם רעו שלא ער דעתכם אני משביע אתכם אלא על דעת המקום ועל דעתי :

זבחים רף ס"א ע"ב אש שירדה מן השמים בימי משה לא נסתלקה מעל מזבח הנחשת אלא בימי שלמה . ואש שירדה בימי שלמה לא נסתלקה עד שבא מנשה וסילקה :

שם רף ק"א מדוע לא אכלתם א"ל משה לאהרן שמא נכנס דמה לפני ולפנים א"ל הן לא הובא את דמה . שמא חוץ למחיצתה יצאת א"ל בקדש היתה . ודילמא באנינות הקרבנות ופסלתוה א"ל וכי הם הקריבו אני הקרבתי א"ל הן לא הובא את

דמה ובקדש היתה אכול תאכלו אותה כאשר צויתי באנינות
יאכלוהו א"ל ותקראנה אותי כארה ואכלתי חטאת היום הייטב
בעיני ה' שמא לא שמעת אלא בקרשי שעה ראי בקרשי דורות
ק"ץ ממעשר הקל ומה מעשר הקל אמרה תורה לא אכלתי
באוני ממנו בקרשי דורות לא כ"ש מיד וישמע משה וייטב בעיניו
הורה משה ולא בוש לומר לא שמעתי אלא אמר שמעתי ושכחתי:
אמר רב משה רבינו כהן גדול היה וחולק בקרשי שמים היתה
שנא' מאיל המלואים למשה היה למנה :

שם דף ק"ב לא פסקה כהונה אלא מזרעו של משה שנא' ומשה
איש האלהים בניו יקראו על שבט הלוי ואומר משה
ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו :

מנחות דף כ"ה ת"ד כל הכרים שעשה משה כשרים לו וכשרים
לדורות . הצוצרות . כשרות . פסולות לדורות .

הצוצרות מאי טעמא אי לימא דאמר קרא עשה רך . לך ולא
לדורות . אלא מעתה ועשית לך ארון עץ רכי נמי דרך ולא
לדורות אלא אי למ"ד לך משלך אי למ"ד כביכול בשלך אני
רוצה יותר משלהם . האי נמי מבעי ליה להכי . שאני התם דאמר
קרא לך לך תרי זימני . עשה לך והיו לך :

שם דף כ"ט תניא ר' יוסי ברכי יהודה אומר ארון של אש ושלחן
של אש ומנורה של אש ירדו מן השמים וראה משה
ועשה כמותן שנא' וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה כהר
אלא מעתה והקימות את המשכן כמשפטו אשר הראית כהר הכי
נמי . הכא כתיב כמשפטו הכא כתיב כתבניתם . א"ר חייא בר
אבא א"ר יוחנן נכריאל הנור כמין פסיקיא היה והראה לו למשה
מעשה מנורה דכתיב וזה מעשה המנורה :

שם אמר רבי יהודה אמר רב בשעה שעלה משה למרום מצאו
להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות א"ר רבש"ע מי
מעכב על ידך א"ל אדם אחד יש שעתיד להיות בסוף כמה דורות
ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תלי תלין
של הלכות . אמר לפניו רבש"ע הראהו לי . א"ל חזור לאחורך

הלך וישב בסוף שמונה שורות ולא היה יודע מה הוא אומר
תשש כחו כיון לרבר אחר א"ר תלמידיו רבי מנין רך אמר
להם הלכה למשה מסיני נתיישבה דעתו . חזר ובא לפני הקב"ה
אמר לפניו רבש"ע יש לך אדם כזה ואתה נתן התורה על ידי .
א"ל שתוק כך עלה במחשבה לפני . אמר לפניו רבוננו של עולם
הראיתני תורתו הראני שכרו . א"ל חזור לאחורך . חזר לאחוריו
ראה שסוקלין בשרו במקולין . א"ל רבש"ע זו תורה זו שכרה .
א"ל שתוק כך עלה במחשבה לפני :

א"ה זה המאמר הנו' מדבר בתחילת עליית מרע"ה למרום קודם שהשיג
וקבל כל פרטי התורה ולכן כאשר נלטייר לפניו דמות חכמי הדורות
שיושבים ולומדים עם תלמידיהם ומכללם רבי עקיבא ויע"א ובלויר ההוא
נ"כ כל השמע לאזניו מה שדורש רבי עקיבא ויע"א לא היה יודע מה אומר
וען כי באותה שעה עדיין לא השיג את הכל אך אחר כך השיג ולמד הכל
מפי הנבוכה בזכות מעשיו הטובים ולכן הנס כי היה רבי עקיבא אומר
הלכה למשה מסיני עדין לא היה יודע לה כי אח"כ קבלה ואחר שהשיג
וקבל הכל אז לא קם כמשה כי אפילו שלמה הע"ה דכתיב ביה ויחכם מכל
האדם ביקם להיות כמשה ויזאב בת קול ואזרה וכתוב יוסר דברי אמת
ולא קם כביא עוד בישראל כמשה . ועיין בדברי רבינו האר"י ז"ל מ"ש
בניאור המאמר הנו' וסבן : (א"ה . עיין בס"ק טעם לט"ד מ"ש בזה) :

שם דף נ"ג ע"א פתח ואמר יבוא אדיר . ויפרע לאדירים מאדירים
באדירים . יבוא אדיר זה הקב"ה דכתיב אדיר

במרום ה' . ויפרע לאדירים אלו ישראל שנאמר ואדירי כל חפצי
בם . מאדירים אלו המצריים דכתי צללו כעופרת במים אדיריכם
באדירים אלו מים שנא' מקולות מים רבים אדירים משברי ים .
יבוא ידיר בן ידיר ויבנה ידיר לידיר . בחלקו של ידיר . ויתכפרו
בו ידירים . יבוא ידיר זה שלמה המלך דכתיב וישלח ביד נתן
הנביא ויקרא שמו ידיריה כעבוד ה' . בן ידיר אברהם דכתיב מה
לידירי בבתי . ויבנה ידיר זה בית המקדש דכתיב מה ידירות
משכנותיך . לידיר זה הקב"ה דכתיב אשירה נא לירידי . בחלקו
של ידיר זה בנימין שנאמר לבנימין אמר ידיר ה' ישכון לבטח
עליו . ויתכפרו בו ידירים אלו ישראל דכתיב נתתי את ידירות
נפשי בכף אויביה . יבוא [טוב] ויקבל טוב משוב לטובים . יבוא

טוב זה משה דכתיב ותרא אותו כי טוב הוא . ויקבל טוב זו תורה דכתיב כי לקח טוב נתתי לכם . מטוב זה הקב"ה שנאמר טוב ה' לכל . לטובים אלו ישראל דכתיב הטיבה ה' לטובים . יבוא זה . ויקבל זאת . מזה . לעם זו . יבוא זה . זה משה דכתיב כי זה משה האיש . ויקבל זאת זו התורה דכתיב ואת התורה אשר שם משה . מזה זה הקב"ה דכתיב זה אלי ואנוהו . לעם זו אלו ישראל שנאמר עם זו קניתי :

א"ה ראיתי בספר אור שבעת הימים במאמר הגו' שהוסף המחבר לדרוש ממה שחננו ה' מעין דרשות הגו' וראיתי להעתיקם כפי יען כי ערכו לי התארים של ח' ולדיק וחכס . ואמת ונאמן . ושלוס . שדרש על מרע"ה כי נאמת הם כולם שייכים לו לפי בחינתו כידוע לידעי חן . וז"ל המחבר בספר הגו' :

גם אהננו נאמר ברשות מלכא עילאה קדישא וברשות השכינה . יבוא ח' . ויקבל חיים . מן ח' . לחיים . יבוא ח' זה משה . דכתיב ביה כי לא יראני האדם וחי . גם אהייה איש איש כתיב הכא משה איש האלהים . וכתיב הנה בן איש ח' . ויקבל חיים זו התורה דכתיב בה עץ חיים הוא למחויקים בה . ואומר כי חיים הם למולאיהם ולכל בשרו מרפא . מן ח' זה הקב"ה דכתיב ח' ה' . לחיים אלו ישראל דכתיב ואמת הרבקים בה אהיכס חיים כלכס היום . יבוא לדיק . ויקבל כלדקה . מן לדיק . ללדיקים . יבוא לדיק זה משה דכתיב ביה לדיק ה' עשה . ויקבל לדיק זו התורה דכתיב ולדיקה תהיה לנו כי נשמור וכו' . מן לדיק זה הקב"ה שנא' לדיק ה' בכל דרכיו . ללדיקים אלו ישראל שנא' ועמד כלס לדיקים . יבוא חכס . ויקבל חכמה . מן חכס . לחכס . יבוא חכס זה משה דכתיב ביה חכס לב יקח מלות ודרשו רז"ל על משה . וכן דרשו על פסוק תן לחכס ויחכס עוד וכנז"ל . ויקבל חכמה זו התורה דכתיב בה אני חכמה שכנתי ערמה . מן חכס זה הקב"ה שנאמר חכס לבב ואמון כח . לחכס אלו ישראל שנאמר רק עם חכס וכבון הגוי הגדול הוה . יבוא נאמן . ויקבל אמונה . מן נאמן . לנאמנים . יבוא נאמן זה משה דכתיב ביה בכל ביתי נאמן הוא . ויקבל אמונה זו התורה דכתיב בה נאמנים כל פקודיו . מן נאמן זה הקב"ה הנקרא אל מלך נאמן . אל אמונה ואין עול . לנאמנים אלו ישראל דכתיב בה ויאמן העם . יבוא שלום . ויקבל . שלום . מן שלום לשלום . יבוא שלום זה משה דכתיב ביה וישאלו איש לרעהו לשלום . ויקבל שלום זו התורה דכתיב בה דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום . מן שלום זה הקב"ה דכתיב ה' שלום לשלום אלו ישראל דכתיב ה' יברך את עמו בשלום . וכתיב שלום על ישראל . יבוא אמת . ויקבל אמת . מן אמת . לעם אמת . בני אמת ויעסקו בה בעיר האמת . יבוא אמת זה משה דכתיב חסד ואמת נפגשו . ודרשו רז"ל אמת זה משה . ויקבל אמת זו התורה דכתיב אמת קנה ואל תמכור . וכה"א ותורתך אמת . מן אמת זה הקב"ה דכתיב וה' אלהים אמת . לעם אמת אלו ישראל דכתיב נטעתוך שורק כולו ורע אמת . בני אמת זה יעקב אע"ה דכתיב

דכתיב נתן אמת ליעקב . בעיר האמת זו ירושלם דכתיב ונקראה ירושלם עיר האמת (בזכריה) . עכ"ד המחבר בספר אור שבעת הימים שהוסף לדרוש אחר המאמר הגו' :

חולין דף פ"ט ע"א אמר רבא ואיתימא רבי יוחנן גדול מה שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם . דאלו באברהם כתיב ואנכי עפר ואפר . ואלו במשה ואהרן כתיב ונחנו מה :

ואמר רבא ואיתימא רבי יוחנן אין העולם מתקיים אלא בשביל משה ואהרן . כתיב הכא ונחנו מה . וכת"ה תולה ארץ על בלימה :

שם דף קל"ט משה מן התורה מנין שנא' בשגם הוא בשר . ויריו ימיו מאה ועשרים שנה :

ערכין דף י"ד ת"ר אכוב היה במקדש חלק היה דק היה . של קנה היה . ומימות משה היה צוה המלך וצפוחו זהב ולא היה קולו ערב . נטרו את צפוינו והיה ערב כמו שהיה :

תמורה דף י"ז א"ר יהודה אמר שמואל שלשת אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה . א"ר לירושע

שאל אמר דהם לא בשמים היא . אמר לירי לשמואל שאל אמר דהם אלה המצות שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה . א"ר יצחק אף הטאת שמתו בעדיה נשתכחה בימי אבלו של משה אמרו לפינחס שאל . א"ל לא בשמים היא . א"ל לא לעזר שאל . א"ל אלה המצות שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה :

א"ר יהודה אמר רב בשעה שנפטר משה רבינו לנן ערן א"ל ליהושע שאל ממני כל ספיקות שיש לך . א"ל רב כרום

הנחתך שעה אחת והלכתי למקום אחר לא כתבת בי ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל . מיד תשש כוחו שר יהושע ונשתכחו ממנו שלש מאות הלכות ונודדו לו שבע מאות ספיקות ועמדו כל ישראל להרגו א"ל הקב"ה לומר לך אי אפשר אלא לך וטרדן במלחמה שנאמר ויהי אחרי מות משה עבד ה' ויאמר ה' וכו' . במתניתא תנא אלה ושבע מאות קלין וחמורין

וגזרות שוות ורקדוקי סופרים נשתכתו בימי אבלו שר משה .
 א"ר אבהו אעפ"כ החזיר עתניאל בן קנז מתוך פלפולו :
 היתורא תפילין ומעברתא ושין ורצועות שחורות ותפילין
 מרובעות וקשר של תפילין הלכה למשה מסיני . במנחות
 תפילין לתפרן בנידין הל"מ . במכות . תפילין על הקלף ומוזרה
 על דוכסוסטוס הל"מ . בשבת . שרטוט של מוזה הל"מ .
 במנחות . שויר התפר הל"מ . בטגילה . מקרא סופרים ועיטור
 סופרים וקריין ולא כתיבן וכתיבן ולא קריין הל"מ . בנדרים
 דברים הדברים אלה הדברים אלו ט"ל מלאכות שנאמרו לו
 למשה מסיני . בשבת . זורע שבת וחרדל בשנים ושלשה מקומות
 נותן פאה מכל אחד ואחד הל"מ . בנזיר . שעורין חציצין ומחיצין
 הל"מ . שני ביצים ושני אגוזין ושני קישואין ורבר אחר הל"מ .
 בערובין . שיעורין ועונשין הל"מ . ביומא . עמון ומואב מעשרין
 מעשר עני בשביעות הל"מ . עשר נטיעות . וערבה וניסוך המים
 הל"מ . במ"ק . ערלה הל"מ . בקידושין . ישראל הבנה על
 הנכרית הל"מ . י"א יום שבין נדה לנדה הל"מ . במנחות . בין היה
 הנאגלת ובין היה אשר לא תאכל אלו י"ח טרפות שנאמרו לו
 למשה מסיני . בחולין . כשם שכל התורה הלכה למשה מסיני
 כך פחותה מבת ג' שנים ויום אחד כשירה לכהונה הלכה למשה
 מסיני . בנדה :

מדרש רבה

בראשית פ"א א"ר סימון בשם ריב"ל מנצפ"ך צופים אמרום
 הלכה למשה מסיני . ר' ירמיה בשם ר' חייא בר
 אבא אמר מה שהתחילו הצופים מעשה היה ביום סגריר ולא נכנסו
 חכמים לבית הועד והיו שם תינוקות ואמרו בואו ונעשה בית הועד .
 אמרו מה טעם כתיב מ"ם מ"ם נו"ן נו"ן צד"י צד"י פ"א פ"א כ"ף
 כ"ף אלא ממאמר למאמר ומנאמן לנאמן . ומצדיק לצדיק ומפה
 לפה ומכף לכף . ממאמר למאמר . ממאד של הקב"ה למאמר
 של משה . מנאמן לנאמן . מהקב"ה שנקרא אל מדך נאמן למשה
 שנקרא

שנקרא נאמן דכתיב בכל ביתי נאמן הוא . מצדיק לצדיק מהקב"ה
 שנקרא צדיק דכתיב צדיק ה' בכל דרכיו . למשה שנקרא צדיק
 דכתיב צדקת ה' עשה . מפה לפה . מפיו של הקב"ה לפיו של
 משה . מכף לכף . מכף ידו של הקב"ה לכף ידו של משה .
 וסיימו אותן ועמדו חכמים גדולים בישראל . ויש אומרים רבי
 אליעזר ורבי יהושע הוו וקראו עליהן גם כמעלליו יתנבר נער :
 שם פ"ד רבי לוי בשם רבי תנחום בן חנילאי אמר כתיב מגיד
 מראשית אחרית מתהלת כרייתו של עולם צפה הקב"ה
 משה קרוי טוב ועתיד ליטול את שלו מתחת ידיהם לפיכך ל"א
 כתיב בהם כי טוב :

שם פ"ה אני ידי נטו שמים וכל צבאם צויתי מידי נטו שמים וכל
 צבאם צויתי . צויתי את הים שיהיה נקרע לפני ישראל
 צויתי את השמים ואת הארץ שישתקו לפני משה שנאמר האוינו
 השמים ואדרכה ותשמע הארץ אמרי פי :
 שם פ' כ"ב ויצא קין מלפני ה' . פגע בו אד"הר א"ל מה נעשה
 בדניך א"ל עשיתי תשובה ונתפשרתי . התחיל אד"הר
 מטפח על פניו אמר כך היא כחה של תשובה ואני לא ידעתי .
 מיד עמד אד"הר ואמר מזמור שיר ליום השבת . א"ר לוי המזמור
 הזה אד"הר אמרו ונשתכת מדורו . ובא משה וחידשו על שמו
 מזמור שיר ליום השבת טוב להודות וכו' :

שם פ' כ"ו א"ר הנינא בר פפא אפילו נח שנשתייר מהם לא היה
 כדאי אלא שצפה הקב"ה שמושה עתיד לעמוד ממנו
 שנא' בשגם זה משה דתושבניה דרין הוא חושבניה דרין . ורבנן
 מיייתי לה מהכא . והיו ימיו ק"ך שנה ומשה חי ק"ך שנה :
 שם פ"ל רבי הנינא ורבי יוחנן תרויהון אמרין נח היה מתוקן לנס
 משה היה מתוקן לגואל . רב לוי אמר משה אתמול
 בורה מפני פרעה ועכשיו הוא משקעו במים אלא שראה עולם
 חדש :

שם פ"ס שלשה נענו במענה פיהם . אליעזר עכרו של אברהם .
 ומשה . ושלמה . אליעזר ויהי הוא טרם כדה לרבר
 והנה

והנה רבקה יוצאת . משרה דכתיב ויהי ככלותו לדבר את כל
הדברים האלה ותבקע הארמה אשר התיתם . שלמה דכתיב
ביה ויהי ככלות שלמה להתפלל אל ה' והאש ירדה מן השמים :
שם פ' ס"ח ויהי עשו בן ארבעים שנה הה"ד יכרסמנה חויר מיער
ר' פינחס בשם רבי סימון מכל הנביאים לא פרסמה
אלא שנים משה ואסף . משה אמר ואת החויר כי מפריס פרסה
הוא . אסף אמר יכרסמנה חויר מיער . למה הוא מושלה כחויר
אלא מה חויר הוה בשעה שהוא רוכץ הוא מפשיט את טלפיו
כלומר שאני טהור . כך מלכות הרשעה הזאת נוולת וחומסת
ונראית כאילו מצעת את הבימה :

שם פ' ס"ח ויחלום והנה סולם . רבנן פתרון ליה בסיני . ויחלום
והנה סולם זה סיני . מוצב ארצה ויתצבו בתחתית
ההר . וראשו מגיע השמימה . וההר כוער באש עד לב השמים .
ר"א והנה סולם זה סיני אותיות דרין הוא אותיות דרין . ורנה
מלאכי אלהים על שם רכב אלהים רבותים אלפי שנאן . ולמרנו
לנביאים שנקראו מלאכים שנא' ויאמר אני מלאך ה' במלאכות
ה' לעם . והנה מלאכי אלהים זה משה ואהרן עולים ומשרה
עלה אל האלהים . ויורדים זה משה וירד משה . ורנה ה' נצב
עליו וירד ה' על הר סיני אל ראש ההר :

שם פ' ע' והנה באר בשדה זו הבאר . ורנה שלשה ערדי צאן
משה אהרן ומרים . כי מן הבאר היא ישקו העדרים
שמשם כל אחד ואחד מושך מים דרגלו ולשכטו ולמשפחתו .
והאבן גדולה על פי הבאר . א"ר חנינא כמלוא פי כברה קטנה
היה בה . ונאספו שמה כל העדרים וגלרו בשעת המחנות .
והשיבו את האבן על פי הבאר למקומה בשעת מסעות היתה
חוזרת לאיתה :

שם פ' פ"ה והנת גפן לפני אלו ישראל שנא' גפן ממצרים תסיע .
ובגפן שלשה שריגים . משה אהרן ומרים . והיא
כפורחת הפריחה גאולתן של ישראל . עלתה נצה הנצה גאולתן
של ישראל . הכשילו אשכולותיה ענבים גפן שהפריחה מיד הנצה

ענבים שהנצו מיד בשרו :

שם דבר אחר שר המשקים שבחך ואני לא אשבחך . מי היה
מחכה לאברהם ושרה שהיו זקנים שיווד להם בן . מי היה
מחכה ליעקב שעבר במקלו הירדן שיפרוץ ויעשיר . מי היה
מחכה ליוסף שעברו עליו כר הצרות האלו שזויה מלך . מי
היה מוחה למשה שהושלך ליאור שיהיה כמו שנהיה . מי
היה מחכה לירות שהיתה גרה שחורה למלכות ישראל . מי
היה מחכה להננייה מישאלי ועוריה שיצאו מתוך האש . מי
היה מחכה לישראל בימי המן שיצילים הקדוש ברוך הוא מי
מחכה לגלויות שיהיו לשב ולתהלה . מי מחכה לסוכת דוד
הנופתת שיקימנה הקדוש ברוך הוא שנאמר ביום ההוא אקים
את סוכת דוד . מי מחכה שיהיו כל העולם אנדרה אחת שנאמר
כי אז אהפוך אל עמי שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעובדו
שכם אחד :

שם א"ר לוי נשותיהן של ישראל עיברו ששים רבוא תינוקות
בלילה אחד וכולן הושלכו ליאור ועלו בזכותו של משה
הוא שמשה אומר שש מאות ארף דגלי העם אשר אנכי בקרב
כולם עלו דרגלי :

שמות רבה

פרק א' ותביאנו לכת פרעה . היתה בה פרעה מנשקת ומחבבת
ומחבבת אותו כאילו הוא בנה ולא היתה מוציאתו
מפלטין של מלך . ולפי שהיה יפה הכל מתאווים לראותו מי
שהיה רואהו לא היה מעביר עצמו מעליו והיה פרעה מנשקו
ומחבבו והוא נוטל כתרו של פרעה ומשימו על ראשו כמו
שעתיד לעשות בשהיה גדול . וכן הקב"ה אמר לחירם ואוציא אש
מתוכך היא וכו' . וכן נת פרעה מגדלת מי שעתיד ליפרע מאביה
וכו' והיו שם ושבין חרטומי מצרים ואמר מתייראין אנחנו מזה
שנוטל כתרך ונותנו על ראשו שלא יהיה זה אותו שאנחנו
אומרים שעתיד ליטול ממך . מהם אומרים להוציא מהם

תקון שבעה באדר

אומרים לשרפו והיה יתרו יושב ביניהם ואומר להם הנער זה
אין בו דעת אלא בחנו אותו והביאו לפניו בקערה זרב
ונחלת אם יושימו ידו כזרב יש בו דעת והרגנו אותו ואם
יושיט ידו נחלת אין בו דעת ואין עריו משפט מות מיד
הביאו לפניו ושרת ידו ליקח הזרב ובא נבריא אל רחל את
ידו ותפס את הנחלת והכניס ידו עם הנחלת לרתיך פיו ונכוה
לשונו וממנו נעשה כבד פה וכבד לשון :

ותקרא שמו משה מכאן אתה למד שברן של גומלי חסדים
אף על פי שהרכב שמות היו לו למשה לא נקבע לו שם
בכל התורה אלא כמו שקראתו בתיה בת פרעה ואף הקב"ה לא
קראו בשם אהר :

והי כימים ההם ויגדל משה בן עשרים שנה היה כאותה שעה
ויש אומרים בן ארבעים שנה ויגדל משה וכי אין הכר
גדלים אלא לומר לך שהיה גדל שלא כדרך כל העולם :
ויצא אל אחיו ב' יציאות יצא אותו צדיק וכתבן הקדוש ברוך
הוא זו אחר זו ויצא ביום השני רחי שמים וירא
בסבלותם מהו וירא שהיה רואה סבלותם ובוכה ואומר חבל
לי עריכם מי ירצן מרתי עליכם שאין לך מלאכה קשה
ממלאכת הטיט והיה נורצן כרפיו ומסיע לכל אחד ואחד
מרתן ר"ה בנו של רבי יוסי הגלילי אומר ראה משוי
גדול על קטן ומשוי קטן על גדול ומשוי איש על אשה
ומשוי אשה על איש ומשוי זקן על בחור ומשוי בחור על
זקן והיה מניח דרגון שלו ורוחק ומישב להם סבלותיהם ועושה
כאלו מסיע לפרעה אמר הקדוש ברוך הוא אתה הנחת
עסקיך והלכת לראות בצערן של ישראל ונהגת בהם סנהג
אחים אני מניח את העליונים ואת התחתונים ואדבר
עמך הה"ד וירא ה' כי סר לראות ראה הקדוש ברוך הוא
כמשה שסר מעסקיו לראות בסבלותם לפיכך ויקרא לו אלהים
מתוך הסנה :

ד"א וירא בסבלותם ראה שאין להם מנוחה הלך ואמר לפרעה
מי

תקון שבעה באדר

יה

מי שיש לו עבד אם אינו נח יום אחד בשבוע הוא מת
ואלו עבדיך אם אין אתה מניח להם יום אחד בשבוע הם מתים
א"ל לך ועשה להן כמו שתאמר הלך משה ותיקן להם את יום
השבת לנוח :

וירא כי אין איש כי בן מות הוא רבי יהודה אומר אין איש
שיקנא להקב"ה ויהרגנו רבי נחמיה אומר ראה שאין מי
שיזכיר עליו את השם ויהרגנו ורבנן אמרי ראה שאין תוחלת
של צדיקים עומדת דיימנו ולא מזרעו עד סוף כל הדורות כיון
שראה משה כך נמלך במלאכים וא"ל חייב זה הריגה א"ל הן
הה"ד וירא כי אין שילמד עליו זכות :

ויך את המצרי כמה הרגו רבי אביתר אומר הכהו באגרוף
ויש אומרים מגרופה של טיט נטל והוציא את מוחו רבנן
אמרי הזכיר עליו את השם והרגו שנאמר הלהרגני אתה אומר :
ויבקש להרוג את משה שלח פרעה והביאו סוף שאין כמותה
ונתנו עשרה פעמים על צוארו ונעשה צוארו של משה
כעמוד השן ולא הויקתו שנא' צוראך כמגדל השן :

ויברח משה מפני פרעה אמר רבי ינאי וכי אפשר לבשר ודם
לברוח מפני המלכות אלא בשעה שתפסו למשה וחיבוחו
להתיו את ראשו ירד מלאך מן השמים ונדמה להם כרמות משה
וברח משה אריב"ל נעשו כל הסנקליטין שהיו יושבין לפני
פרעה מהם אלמין מהן חרשין מהן סומין והוא אומר לאלמין
היכן משה ולא היו מדברים לחרשין ולא היו שומעין רסומין
ולא היו רואין והו שאמר הקב"ה למשה מי שם פה לאדם מי שם
פה לפרעה שאמר בפיו הביאו את משה לבימה להרגו או מי
ישום אלם מי שם הסננים אלמים חרשים וסומין שלא הביאוך
ומי עשה עצמך פקח שתברח הלא אנכי ה' שם הייתי עמך
והיום אני עומד לך

ותאמרנה איש מצרי הצילנו מיד הרועים וכי מצרי היה משה
אלא לבושו מצרי והוא עברי ד"א איש מצרי משל
לאחר שנשכו ערוך והיה רץ ליתן רגליו במים נתנן לנהר וראה
תינוק

תינוק אחד שהוא שוקע במים ושלה ירו והצילו א"ל התינוק אלולי אתה כבר הייתי מת . א"ל לא אני הצלתיך אלא הערוד שנשכני וברחתי הימנו הוא הצילך . כך אמרו בנות יתרו למשה יישר כוחך שהצללתנו מיד הרועים . אמר להן משה אותו מצרי שהרנתי הוא הציל אתכם ולכך אמרו לאכיהן איש מצרי כלומר מי גרם לזה שיכואו אצלינו איש מצרי שהרג :

דלה דלה דלייה אחת דלה והשקה את הצאן שהיו שם ונתכרכו המים על ידו הה"ד וישק את הצאן צאנינו לא נאמר אלא הצאן שאף צאן הרועים השקה . ומהו לנו שאף לנו דלה שהרועים השליכונו למים והוא הוציאנו :

ויאמר אל בנותיו ואיו א"ל סימן שאתם אומרים שדלה והשקה את כל הצאן זה מכני בניו של יעקב שעמד על הכבוד והבאר מתכרכת בשבילו :

למה זה עובתן את האיש שמא ישא אחת מכם ואין אכילת לחם האמור כאן אלא אשה ודומה לו כי אם הלחם אשר הו"א אוכל מיד רצתה צפורה אחריו כצפור והביאה אותו . ולמה נקרא שמה צפורה שמהרה עצמה כצפור והביאה אותו :

שם פ"ב אמר הקב"ה מי שהוא יודע לרעות הצאן איש לפי כוחו יבוא וירעה בעמי . הה"ד מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו . ואף משה לא בחנו הקב"ה אלא בצאן . אמרו רבותינו כשהיה מרעה רועה צאנו של יתרו במדבר ברח ממנו גדי ורץ אחריו עד שהגיע לחסות נודמנה לו בריכה של מים ועמד הגדי לשתות . כיון שהגיע משה אצלו אמר אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני צמא עייף אתה . הרכיבו על כתיפו והיה מהלך ואמר הקב"ה יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם חייך אתה תרעה צאני ישראל הוי ומשה היה רועה :

ד"א ומשה היה רועה הה"ד כל אמרת אלוה צרופה . אין הקב"ה נותן נדולה לאדם עד שבודקו בדבר קטן ואח"כ מעלהו לנדולה . הרי לך שני גדולי עולם שבדקן הקב"ה בדבר קטן ונמצאו נאמנין והערן לנדולה . ברק לרוד בצאן ולא נהגם אלא במדבר

במדבר להרחיקם מן הגור . שכן אדיאב אומר לרוד ועל מי נמשת מעט הצאי ההנה במדבר מלמד שהיה רוד מקיים המשנה אין מגדלין בהמה דקה בא"י א"ל הקב"ה נמצא אתה נאמן בצאן בוא ורעה צאני שנאמר מאחר עלות הביאו . וכן במשה הו"א אומר וינהג את הצאן אחר המדבר להוציאן מן הגור ולקחו הקב"ה לרעות את ישראל שנאמר נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן . ד"א ומשה היה כל מי שכתוב בו היה מתוקן לכך . בנת כתיב תמים הירי מתוקן לגאולה . ביוסף כתיב והיה מתוקן לפרנסה . במררכי כתיב איש יהודי היה מתוקן להצלה ומשה לגאולה מתחלת ברייתם נתקנו לכך .

וינהג את הצאן אחר המדבר . אמר רבי יהושע למה היה רודף למדבר לפי שראה שישראל נתעלו מן המדבר . רמז והשריו והבאר והמשכן והשכינה כהונה ומלכות וענני כבוד . ד"א אמר הקב"ה למשה אתה עתיד להעלות את ישראל ממצרים בזכות מי שדברתי עמו בין הכתרים ואין מדבר אלא דיבור שנא' ומדברך נאווה . וא"ר לוי א"ל הקב"ה למשה סימן זה לך במדבר אתה מניחן ומן המדבר אתה עתיד להחזירן לעת"ל שנאמר לכן הנה אנכי מפרתיה והרכתיה המדבר . ד"א למה היה רודף למדבר שצפה שהו"א עתיד להחריב כרכי או"הע כמה דכתיב הנה אחרית גוים מדבר ציה וערבה :

ויאמר משה אסורה נא ואראה . רבי יוחנן אמר חמשה פסיעות פסע משה באותה שעה שנא' אסורה נא ואראה . רשב"ל אמר הפך פניו והביט שנאמר וירא ה' כי סר לראות כיון שהביט בו הקב"ה אמר נאה זה לרעות את ישראל . א"ר יצחק מהו כי סר לראות . אמר הקב"ה סר וועף הוא זה לראות בצערן של ישראל במצרים לפיכך ראוי הוא להיות רועה עליהן מיד ויקרא אליו האלהים מתוך הסנה :

ויאמר משה משה . אתה מוצא באברהם אברהם יש בו פסקא . יעקב יעקב יש בו פסקא . שמואל שמואל יש בו פסקא . אבל משה משה אין בו פסקא . למה כן משל לאדם שנתן עריו משוי

משוי גדול וקורא פלוני פלוני קרובי פרוק מעלי משוי זה . ד"א
 עם כל הנביאים הפסיק מלדבר עמהם אבל משה לא הפסיק
 כל ימיו . תני רשב"י מה משה משה לשון חיבה לשון זירון . ד"א
 משה משה הוא שלימד תורה בעו"הו והוא עתיד ללמד לעו"הב
 שעתידין ישראל לילך אצל אברהם וא"ל למדנו תורה והוא אומר
 לרם לכו אצל יצחק שלמד תורה יותר ממני . יצחק אומר לכו
 אצל יעקב ששמע יותר ממני . ויעקב אומר לכו אצל משה
 שלמדה מפי הקב"ה ה"ה"ד ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים
 בציון . ואין אלהים אלא משה שנא' ראה נתתיך אלהים לפרעה :
 רבי אבא בר כהנא אמר כל מי שנכפל שמו הוא בשני עולמות
 ויאמר הנני הנני לכהונרה ולמלכות . א"ל הקב"ה במקום
 עמודו של עולם אתה עומד אברהם אמר הנני ואתה אומר הנני
 בקש משה שיעמדו ממנו כהנים ומלכים א"ל הקב"ה אל תקרב
 הלום כלומר לא יהיו בניך מקריבים שכבר מתוקנת הכהונה
 לאהרן אחיך הלום זו מלכות כמה רתימא כי הביאותני עד הלום
 ואומר הכא עוד הלום איש . א"ל הקב"ה כבר מתוקן המלכות
 לדוד אעפ"כ זכה משה לשתיהן . כהונה ששימש בשבעה ימי
 המלואים . מלכות דכתיב ויהי בישורן מלך :

שם פ"ג א"ר יהושע הכהן בר נחמיה בשעה שנגלה הקב"ה על
 משה טירון היה לנבואה . אמר הקב"ה אם נגלה
 אני עליו בקול גדול אני מבעיתו . בקור נמוך בוסר הוא ער
 הנבואה . מה עשה נגלה עריו בקולו של אביו אמר משה הנני
 מה אבא מבקש אמר הקב"ה איני אביך אלא אלהי אביך בפתוי
 באתי אליך כדי שלא תתיירא אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי
 יעקב . שמח ואמר הא אבא נמנה עם האבות ולא עוד אלא
 שהוא גדול שנוכר תחילה . ויסתר משה פניו אמר אלהי אבי
 עומד בכאן ואני מסתיר פני . רבי יהושע בן קרחה ורבי הושעיה
 אחד מהן אומר לא יפה עשה משה כשהסתיר פניו שאלולי לא
 הסתיר פניו גילה לו הקב"ה למשה מה למעלה מה למטה מה
 שהיה ומה שעתיד להיות . ובסוף ביקש לראות שנאמר הראיני

נא את כבודך . אמר הקב"ה למשה אני כאתי להראות לך
 והסתרת פניך . עכשיו אני אומר לך כי לא יראני האדם והי .
 כשבקשתי לא בקשת . וא"ר יהושע דסכנין בשם רבי לוי אעפ"כ
 הראה לו בשכר ויסתר משה פניו וידבר ה' פנים אל פנים ובשכר
 כי ירא ויראו מנשת אליו . ובשכר מזכיר ותמונת ה' יביט .
 ורבי הושעיה רבא אמר יפה עשה משה שהסתיר פניו . א"ר
 הקב"ה אני כאתי להראות לך פנים וחלקת לי כבוד הסתרת
 פניך חייך שאתה עתיד להיות אצלי בהר ארבעים יום ומ' לילה
 לא לאכול ולא לשתות ואתה עתיד ליהנות מזווי השכינה שנאמר
 ומשה לא ידע כי קרן עור פניו :

וזה לך האות כי אנכי שלחתיך ובדבר הזה תהיה ניכר שארחה
 שלוחי לפי שאהיה עמך וכל מה שתרצה אעשה אני . בהוציאך
 את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה . מה שאמרת
 באיזה זכות אוציאם ממצרים הוי יודע שבזכות התורה שהן עתידין
 לקבל על ידך בהר הזה הם יוצאין משם : והורתיך מהו והורתיך
 רבי אבהו אמר מורה אני דברי לתוך פיך כמו חץ כד"א או ירה
 יורה . ר' סימון אמר בורא אותך ברית חרשה כמ"ד ותהר האשה :
 שלח נא ביד תשלח . א"ר חייא הגדול אמר לפני רבש"ע כי
 אתה רוצה לגאול בניו של אברהם שעשה אותך ארון ער
 כל בריותיך . שלח נא ביד תשלח אמר לפניו איזה חביב לאדם
 בן אחיו או בן בנו הוא אומר בן בנו כשבקשת להציל את לוט בן
 אחי אברהם ביד המלאכים שלחת להצילו . בניו של אברהם
 שהם ששים רבוא בידי אתה משלח להצילם שלח ביד המלאכים
 שאתה רגיל לשרוח . ר"א הגר המצרית חמשה מלאכים שלחת
 אצלה לששים רבוא בניה של שרה בידי אתה משלח להצילן .
 ורבנן אמרי סבור אתה שהיה מעכב משה לילך אינו בן אלא
 כמכבד לאהרן שהיה משה אומר עד שלא עמדתי היה אהרן אחי
 מתנבא להם במצרים פ' שנה הוא שכתב ואודע להם במצרים .
 ומנין שהיה אהרן מתנבא שכן הוא אומר ובא איש האלהים אל
 עלי הנגלה נגליתי אל בית אביך בהיותם במצרים לבית פרעה
 ובחור

ובחור אותו מכל שבטי ישראל לי לכהן אמר משה עכשיו אכנס בתחומי של אחי ויהיה מיצר בשביל כך לא היה מבקש לילך :
 שם פ"ד וילך משה וישב אל יתר חותנו הה"ד נקי כפים ובר לבב מי יוכל לעלות בהר ה' מי שיש בו מדות הללו
 וכולן נאמרו במשה נקי כפים זה משה שנא' לא חמור אחד מהם
 נשאתי אם נטל חמור משלהם מה שנא מן הלסטים אלא כך אמר
 משה כל אותם המסעות שהיינו נוסעין במדבר לא אמרתי לאחד
 מהם שיטול דבר משלי ויטעון על חמורו ואין נשיאה אלא לשון
 עמיסה כמא דתימא ויעמום איש על חמורו ובר לבב זה משה
 שלא הלך בשליחותו של הקב"ה עד שנתברר על עסקיו שנאמר
 ואמרו לי מה שמו אשר לא נשא לשוא נפשו של מצרי שליח
 הרג את המצרי עד שעמד עליו כדן והרגו שראה שחייב מיתה
 ולא נשבע למיטה זה משה כשהלך אצל יתרו נשבע לו שליח
 ירך חוץ מדעתו וכשהלך בשליחותו של הקב"ה הלך אצל יתרו
 והתיר שבועתו וה"ד וישב אל יתר חותנו ד"א וילך משה הה"ד
 בכל עת אותה הרע ואח לצרה יורד מי היה אוהב הרע זה
 יתרו שקבל למשה שהיה בורח מפני פרעה :

שם פ"ה יונק שרי אמי במשה לאהרן שנא' וילך ויפגשו בהר
 האלהים וישק לו ארזיל כל נשיקות של תפלות הן חוץ
 משלשה נשיקה של גדולה נשיקה של פרישות נשיקה של
 פריקים נשיקה של גדולה שנא' ויקח שמואל את פך השמן ויצוק
 על ראשו וישקהו נשיקה של פרישות שנא' וילך ויפגשו בהר
 והאלהים וישק לו :

וילך ויפגשו בהר האלהים הה"ד חסד ואמת נפגשו צדק ושלוש
 נשקו חסד זה אהרן שנאמר וללוי אמר תומיך ואוריך
 לאיש חסידך ואמת זה משה שנא' לא כן עבדי משה בכל ביתי
 נאמן הוא הווי חסד ואמת נפגשו כמה דתימא וילך ויפגשו
 בהר האלהים צדק זה משה שנאמר צדקת ה' עשה ושלוש זה
 אהרן שנא' בשלוש ובמישור הלך אתי נשקו שנאמר וישק לו
 אמרו רבותינו כל נשיקות של תפלות הן חוץ משלשה :

וישק

וישק לו מהו וישק לו זה שמה בגדולתו של זה זה שמה
 בגדולתו של זה ד"א וישק לו נטלו כהונה ולויה זה
 נטל כהונה ונותן לויה זה נטל לויה ונותן כהונה נשיקה של
 אהרן ומשה היתה נשיקה של אמת עליהן הוא אומר חסד ואמת
 נפגשו רבי יהודה ברבי סימון אומר חסד זה אהרן ואמת זה
 משה ורבי עזריה אומר חסד זה משה שעשה חסד עם יוסף
 ואמת זה אהרן תורה אמת היתה בפיהו הווי חסד ואמת נפגשו
 זה משה ואהרן :

וישק לו אין אנחנו יודעין למי חלק הקב"ה כבוד אם לאהרן אם
 למשה יש אומרים לאהרן שהיה במצרים ומתנבא להם
 לישראל שעתיד הקב"ה לנאול אותם כרי שיבוא משה ויעיר על
 דבריו של אהרן ויהיו ישראל אומרים אמת היה מתנבא אהרן
 ויש אומרים למשה כרי שיבוא משה ויאמינו לדבריו :

שם פ"ה מי הוא זה מלך הכבוד למה קרא להקב"ה מלך הכבוד
 שהוא חולק כבוד ליראיו כיצד מלך בשר ודם אין
 משתמשין בשרביטו ורקב"ה מסר שרביטו למשה שנאמר ויקח
 משה את מטה האלהים בידו מלך בשר ודם אין נקראין בשמו
 קיסר אנוסתא ואם נקראין בשמו ממיתין אותן והקב"ה קרייה
 למשה בשמו שנא' ראה נתתיך אלהים לפרעה :

שם פ"ו חוית איש מהיר במלאכתו זה משה שהיה מהיר
 במלאכת המשכן לפיכך לפני מלכים יתיצב רבי
 יהודה אומר חוית איש מהיר במלאכתו זה משה שהיה זריו להביא
 המכות על פרעה לפני מלכים יתיצב לפני מלכי המלכים
 הקב"ה יתיצב כר"א ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה
 כל יתיצב לפני חשוכים זה פרעה שהחשיך הקב"ה לו ולא רצו
 שנא' ויהי חשך אפלה :

שם פ"ט אלה שני בני ריצהר העומדים על ארון כל הארץ
 א"ר לוי מלמד שהיה הקב"ה חוור ומבקש באיורה
 דבר כרי לנאול את ישראל ולא היה מוצא עד שמצא זכותו של
 משה ושל אהרן והיא עמדה להם הה"ד אלה שני בני היצהר

משל

משל לה"ד למלך שביקש לישא אשה ובאו וא"ל ענייה היא ואין לה בעולם אלא שני נזמים כלבר כך אמר הקב"ה דיון לישראל שיגאלו בזכות משה ואהרן ולכך נאמר ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר החדש הזה לכם :

שם פ' י"ט כיון שעשה משה את הפסח גזר הקב"ה לארבע רוחות העולם ונושבות בנ"ע ומן הרוחות שבנ"ע הרכו ונדבקו באותו הפסח שנאמר עורי צפון ובואי תימן והיה ריחו הולך מהלך ארבעים יום . נתכנסו כל ישראל לפני משה א"ל בבקשה ממך האכילנו מפסחך . מפני שהיו עייפים מן הריח היה אומר הקב"ה אם אין אתם נמולים אין אתם אוכלים שנא' ויאמר ה' אל משה ואל אהרן זאת חוקת הפסח וכו' מיד נתנו עצמן ומרו ונתערבו דם פסח בדם מילה :

שם פ"ד ויקח משה את עצמות יוסף עמו . עליו הכתוב אומר חכם לב יקח מצות שכל ישראל היו עסוקין בכסף וזהב ומשה היה עסוק בעצמות יוסף שנא' ויקח משה את עצמות יוסף עמו אמר הקב"ה למשה עריך נתקיים חכם לב יקח מצות . יוסף היה חייב דאביו לקבורו מפני שהוא בנו . ואתה לא בנו ולא בן בנו ולא היית חייב לעסוק בו וכו' . וכן אני שאיני חייב לברייה אני מטפל כך ואקבירך שנא' ויקבור אותו בניא :

שם פ' כ"א ד"א מה הצעק אלי . הה"ד ותנור אומר ויקם לך . א"ר לוי כשם שהקב"ה מצוה למשה ומדבר עמו כך היה משה מצוה כב יכול לפני הקב"ה שכן בני יוסף אומרים לו ארת אדוני צוה ה' ואדוני צוה בשם . וכשם שהקב"ה קורא למשה ומדבר עמו כך היה משה קורא להקב"ה ומדבר עמו שנא' ידבר ה' אל משה וכתוב וידבר משה אל ה' לאמר יפקוד ה' אלרזי הרוחות . ראה כמה היה שולט וכשראה את פרעה רודף אחרי ישראל בא לצעוק שנא' ויאמר ה' אל משה מה הצעק אלי א"ל למה אתה מצטער א"ר יהושע משל לאוהבו של מלך שהיה רז עסק הלך לצעוק לפני המלך . א"ל המלך מה אתה צועק גזור ואני אעשה . כך אמר הקדוש ברוך הוא למשה מה הצעק אלי דבר

דבר ואני אעשה :

שם פ' כ"ח ומשה עלה אל האלהים הה"ד עלית למרום שבת שבי . מאי עלית נתנששת עם המלאכים של מעלה ד"א עלית למרום שלא שלטה ברייה מלמעלן בשם ששט משה . שם פ' ל"ג יש לך אדם לוקח מקח ובני אדם אינם יודעים מה הוא אבל משכר הסרסור נתוודע מה לקח . כך התורה אין אדם יודע מה היא אלא משכר שלקח משה שנא' ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו :

שם פ' ל"ה ועשית את הקרשים מה כתיב למעלה מן הענין וראה ועשה . וכי משה עשה את המשכן והלא כתיב ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב אלא משה לתלמוד ובצלאל למעשה . מכאן אמרו רבותינו ליחן שכר למעשה כעושה שכן מצינו במשה שעשה בצלל למלאכת המשכן והעלה עליו הקב"ה כאלו הוא עשאו שנא' ומשכן ה' אשר עשה משה כמדבר :

שם פ' מ"ג ויחל משה הה"ד חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה . מדבר במשה כשעשו ישראל אותו מעשה עלתה חמתו של הקב"ה ושלה מלאכי חבלה לחבל ישראל רזוי חמת מלך מלאכי מות . ואיש חכם יכפרנה זה משה שנקרא חכם שנאמר עיר גבורים עלה חכם שעמד ולימד סניגורייא על ישראל וריצה אותם לאביהם שבשמים הוי ויחל משה . א"ר אבין בשם רבי לוי בימי משה היה לנו מי שיחלה המרירות שלנו הוי ויחל משה :

שם פ' מ"ח כתוב לך את הדברים האלה . כתוב לך בזכותך אני נותן להם את התורה . אר"ש בן חלפתא הוא שמשה אומר להן לישראל ויכתוב על הלוחות כמכתב הראשון ויתנם ה' אלי לי נתנם ואני נהגתי עמכם עין טובה ונתתי אותם לכם לכך נאמר כתוב לך בזכותך . א"ר ירמיה בשם רבי שמואל בר רבי יצחק כל הכבוד שראה משה בעוה"ז אינו אלא מן הפירות אבל הקרן קיימת לו לעו"הב :

ויהי שם עם ה' לחם לא אכל ומים לא שתה זו בעוה"ז . אכר בעו"הב

בעו"ה הוא אוכל מלחמה של תורה והוא שותה מימיה לפיכך
 לחם לא אכל מאין היה אוכל מזיו השכינה היה נזון .
 ואל תתמה על החיות שנושאור את חכסא מזיו השכינה הן
 נזונות :

כתוב דך התחילו מ"ה אומרים לפני הקב"ה אתה נתת רשות
 למשה שיכתוב מה שהוא מבקש שיאמר לישראל אני
 נתתי לכם את התורה אני הוא שכתבתי ונתתי לכם . אמר להם
 הקב"ה ח"ו שמה עושה את הדבר הזה ואפי' עושה נאמן הוא .
 שנא' לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא :

שם פ' נ"א פתח רבי תנחום בר אבא ואמר איש אמונות רב
 ברכות כל שהוא נאמן הקב"ה מביא ברכות על ידו .
 מי שאינו נאמן ואץ להעשיר לא ינקה . איש אמונות זה משה
 שהיא נאמנו של הקב"ה שנא' לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן
 הוא הוי כי איש אמונות רב ברכות שכל הדבר שהיה נזכר עליהם
 היו מתברכים לפי שהוא נאמן . ואץ להעשיר לא ינקה וזה קרחן
 שהיה לוי וביקש ליטול כהונה גדולה . ומה היה סופו . ותפתח
 הארץ את פיה :

שם פ' נ"ב עזי והדר לבושה זה משה שנאמר ומשה לא ידע כי
 קרן עזר פניו . ותשחק ליום אחרון אלו ליצני הדרר
 שהיו מליצין אחריו ואמרין אלו לאלו אפשר שהשכינה שורה על
 ידיו של בן עמרם . כיון שא"ל הקב"ה להקים את המשכן התחיל
 שוחק עליהם שנא' ותשחק ליום אחרון אמר להם בואו שנקים
 את המשכן התחילו טוענין וכאין אצלו שנא' ויביאו את המשמן
 אל משה חכמים היו שם ובאו אצל משה ולא היו יכולים
 להקימו אלא אמר שלמה רבות בנות עשו חיל ואת עלית על
 כולנה שמה היה מעולה מכולם . ואת עלית על כולנה למר
 שעשו את המשכן ולא היו יודעין לישבו מה עשו נמלו כל אחד
 ואחד מלאכתו ובאו להם אצל משה ואומרים הרי קרשים הרי
 בריחים כיון שראה אותם משה מיד שרתה עליו ר"הק והקימו :

ויקרא רבה

פר' א' רבי סימון בשם ריב"ל ורבי חמא אבוה דר' הושעיה בשם
 רב אמרו לא ניתן דברי הימים אלא לידרוש . ואשתו
 היהודיה ירד את ירד אביגדורד וכו' ואשתו היהודיה זו יוכבד וכו'
 משבטו של יהודה היתה אלא משבטו של לוי היתה . ולמה
 נקרא שמה יהודיה שהעמידה יהודים בעולם . ילדה את ירד זה
 משה . רבי חנינא בר פפא ורבי סימון . רבי חנינא בר פפא אמר
 ירד שהוריד את התורה מלמעלה למטה . ד"א ירד שהוריד את
 השכינה מלמעלה למטה . רבי סימון אמר אין ירד אלא לשון
 מלוכה כמה דתימא וירד מים עד ים . וכתוב כי הוא רודה בכל
 עבר הנהר . אביגדורד רב הונא בר אחא אמר הרבה גורדין עמרו
 לישראל וזה היה אביהן של כולן חבר שחיבר את הבנים לאביהן
 שבשמים . ד"א חבר שהעביר הפורענות מלבוא בעולם . אבי
 סוכו שהיה אביהן ש' נביאים שסוכים ברו"הק . רבי לוי אמר
 לשון ערכי הוא בעיביא קורין לנביא סביא . יקותיאל רבי ר'וי
 ורבי סימא אמרו שעשה את הבנים מקוין לאביהן שבשמים .
 אבי זנוח זה משה שהיה אב למוניתיים שהזניחם מעזי הה"ד ויור
 על פני המים :

אלה בני בתיה בת פרעה . רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי
 אמר לה הקב"ה לבתיה בת פרעה . משה לא היה בנך
 וקראתו בנך אף את לא את בתי וקראתי אותך בתי . שנא' אלה
 בני בתיה בת יה . אשר לקח לו מרד זה כלב . רבי אבא בר
 כהנא ורבי יהודה בר סימון חד אמר זה מרד בעצת המרגלים
 וזו מרדה בעצת אביה יבוא מורד ויקח המורדת . וחד אמר זה
 הציל את הצאן וזו הצילה את הרועה :

עשרה שמות נקראו לו למשה . ירד . חבר . יקותיאל . אביגדורד .
 אבי סוכו . אבי זנוח . רבי יהודה בר אלעאי אמר אף
 מוכיה שמו . הה"ד ותרא אותו כי טוב הוא כי מוכיה הוא . רבי
 ישמעאל בר אמי אמר אף שמעיה שמו . אתא רבי יהושע בר
 נחמיה ופירש הרין קרא ויכתבם שמעיה בן נתנאל הסופר וכו'
 שמעיה

שמעיה ששמעיה תפלתו . בן נתנאל בן שנתנה לו תורה מיד
 ליד . הסופר שהיה סופרן של ישראל . הלוי שהיה משכמו של
 ריו . לפני המלך והשרים . לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה
 ובית דינו . וצדוק וזה אהרן הכהן ואחיהלך שהיה אחיו של
 מלך . בן אביתר שוותר הקב"ה על ידו מעשה העגל . רבי
 תנחומא בשם ריב"ק אמר אף לוי היה שמו על עיקר משפחתו
 הלא אהרן אחיך הלוי ומשה הרי עשרה א"ל הקב"ה למשה חייד
 מכל שמות שנקרא לך איני קורא אותך אלא בשם שקראתך
 בתיה כח פרעה ותקרא את שמו משה . ויקרא אל משה :

ד"א ויקרא אל משה מה כתיב למעלה מן הענין בפרשת המשכן
 כאשר צוה ה' את משה משל למלך שצוה את עבדו ואל בנה
 לי פלטיין על כל דבר ודבר שהוא בונה היה כותב עליו שמו של
 מלך . והיה בונה כותלים וכותב עליהם שמו של מלך . היה
 מעמיד עמודים וכותב עליהם שמו של מלך . לימים נכנס המלך
 תוך פלטיין על כל דבר ודבר שהיה מביש היה מוצא שמו כתוב
 עליו אמר כל הכבוד הורה עשה לי עבדי ואני מבפנים והוא
 מבחוץ קראו לו שיכנס לפני ולפנים . כך בשעה שא"ל הקב"ה
 למשה עשה לי משכן על כל דבר ודבר שהיה עושה היה כותב
 עליו כאשר צוה ה' את משה . אמר הקב"ה כל הכבוד עשה לי
 משה ואני מבפנים והוא מבחוץ קראו לו שיכנס לפני ולפנים לכך
 נאמר ויקרא אל משה :

שם פ' י"א רבי יודן בשם רבי יוסי ברכי ברביה בשם ריב"ק כל
 ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא נמנע משרה
 מלשמש בכהונה גדולה הה"ד משה ואהרן בכהניו . רבי ברכיה
 בשם רבי סימון מיייתי לה מן הדין קרא בני עמרם אהרן ומשה
 ויברד אהרן להקדישו קדש קדשים . ומשה איש האלהים בנוי
 יקראו על שבת הלוי . אר"א בר יוסי פשוט לן שבחלוק לבן שמש
 משה כל שבעת ימי המלוואים :

שם פ' ל"א רב נחמן אמר מלך זה משה דכתיב ויהי בישורון
 מלך אמר הקב"ה למשה אני מנתיך מלך על ישראל
 ודרכו

ודרכו של מלך להיות גזור ואחרים מקיימים . כך תהיה גזור
 וישראל מקיימים הה"ד צו את בני ישראל . רבי יהושע רסכנין
 בשם רבי אחא אמר עיר גבורים עלה חכם גברים כתיב שכולם
 גברים ואין בהם נקבה . עלה חכם זה משה שנאמר ומשה עלה
 אל האלהים . ויורד עזו מבטחה . רבי יהודה אומר עזו זו תורה .
 מבטחה בטחונם של מלאכים שסבורין שלהם נתנה תורה עד
 שא"ל הקב"ה ולא תמצא בארץ החיים . ורבי נחמיה אמר עזו זו
 תורה . מבטחה שכל מי שיגע בה בטוח שגזור ואחרים מקיימין
 כך אמר הקב"ה למשה הרבה ינעת בתורה אלא תהיה גזור
 וישראל מקיימים הה"ד צו את בני ישראל :

במדבר רבה

פר' א' וידבר ה' אל משה במדבר סיני . עד שלא עמד אהרן
 מועד דבר עמו בסנה שנאמר ויקרא אליו אלהים מרתוך
 הסנה ואח"ך ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר
 ודבר עמו במדין שנאמר ויאמר ה' אל משה במדין ודבר עמו
 בסני שנאמר וידבר ה' אל משה במדבר סיני . וכיון שעמד
 באהל מועד אמר יפה היא הצנעות שנא' והצנע לכת עם אלהיך
 הרי הוא מדבר עמו באהל מועד . וכן דוד אמר כל כבודה בת
 מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה . בת מלך זה משה שנאמר
 וסכרתי את מצרים ביד אדונים קשים אלו הן המכות שבאו על
 מצרים . ומלך עז ומשל בס' זה משה שהיה מלכה של תורה
 שנקראת עזו שנא' ה' עזו לעמו יתן לפיכך כל כבודה בת מלך
 פנימה ממשבצות זהב לבושה זה אהרן שנאמר ועשית משבצות
 זהב . מכאן אמרו אשה שהיא מצנעת עצמה אפ' היא ישראלית
 ראויה היא שתנשא לכהן ותעמיד כהנים גדולים שנא' ממשבצות
 זהב לבושה . אמר הקב"ה כך הוא כבודי שאהיה מדבר מלפנים
 שנאמר וכבוא משה אל אהל מועד . ד"א וידבר ה' אל משה
 אשריו של משה שששים רבוא עומדים הכהנים והלויים והזקנים
 כולם עומדים שם ומכולם לא נדבר אלא עם משה :

שם פ"ב וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר כי"ח מקומות אתה
 מוצא

מוצא שמושה ואהרן שוים כנגד י"ח ברכות :

שם פ' י"ב ויהי ביום כלות משה הה"ד יושב בסתר עליון . א"ר
הונא בשם ר' אירי מי אמר המזמור הזה היינו סבורים
שבא שלמה ואמרו ולא אמרו אלא משה הה"ד יושב בסתר עליו
זה משה שישב בסתר עליון שנכנס בתוך הענן שהוא סתר עליון
כמה דתימא עבים סתר למו וכן כתוב ויבא משה בתוך הענן .
בצל שדי יתלונן שלן שם לינות הרבה . שנאמר ויהי שם עם ה'
ארבעים יום וארבעים לילה והוא אומר לה' מחסי :

וכן אתה מוצא במשה שנתן נפשו על שלשה דברים ונקראו על
שמו ואלו הן דינין תורה ומשכן . דינים מנין שנאמר וישב
משה לשפוט את העם וכו' ונקראו על שמו צדקת ה' עשרה
ומשפטיו עם ישראל . תורה שנאמר ויהי משה בהר ארבעים יום
וארבעים לילה ונקראת על שמו שנאמר זכרו תורת משה עברי .
משכן מנין שכן אתה מוצא שהיה משה מחזר על כל האומנין
בכל יום ובכל שעה ללמדם כיצד יעשו את המלאכה שלא יטעו
בה לפי שא"ל הקב"ה וראה ועשה כתבניתם ולכך כתיב על כל
דבר ודבר כאשר צוה ה' את משה שלא היה זו מעל גביהם וכן
הוא אומר וירא משה את המלאכה וכו' ויברך אותם משה מרה
ברכה אמר ויהי נועם ה"א עלינו א"ל יה"ד שתשרה שכינה במעשרה
ידיכם . א"ר חייא בר יוסף כל ז' ימי המילואים היה משה מעמיד
המשכן ומפרקו בכל יום שני פעמים . ואם תאמר שהיה אחד
משבטו נותן לו יד לאו אלא אמרו חכמים הוא היה קובעו ומפרקו
ולא סיעו אחד מישראל :

שם פ' כ"ב נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל
עמך ר"י אומר אלו היה רוצה משה להיות כמרה
שנים היתה חי שא"ל הקב"ה נקום ויח"כ תאסף תלה הכתוב
מיחתו במדין להודיעך שבחו של משה אמר בשביל שאחיה
יעכב נקמת ישראל מיד וידבר משה אל העם לאמר החלצו
מאתכם אנשים לצבא :

ויצא משה ואלעזר הכהן ונשיאי העדה לקראתם . להודיע
ענותנותו

ענותנותו של משה שהיו כולם תלמידי תלמידיו :

שם פ' כ"ג זאת הארץ אשר תפול לכם בנחלה מלמד שהראו
הקב"ה למשה כל מה שעתיד להיות . הראהו מדין
עומד שמשון . וברק בן אבינועם מנפתלי . וכן כל דור ודור
ודורשיו . דור ודור ושופטיו . דור ודור ומנהיגיו . דור ודור ופושעיו
דור ודור וצדיקיו שנא' ויאמר ה' אליו זאת הארץ אשר נשבעתי
לאברהם ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתננה הראיתך בעיניך :
לא איש אל ויכזב וכן אדם ויתנחם . ל"א בן עמרם עשה אורו
להנחם הוא שהוא אומר הרף ממני ואשמירם עמד בן עמרם
ועשה אותו להתנחם שנא' וינחם ה' על הרעה :

דברים רבה

פ"א מוכיח אדם אחרי חן ימצא ממחליק לשון . רבי פניחס בשם
רבי חמא בר חנינא אמר מוכיח זה משה . אדם אלו ישראל
שנא' ואתנה צאניצאן מרעיתי אדם אתם . מהו אחרי אמר הקב"ה
בשביל להביאם אחרי חן ימצא זה משה רכ' וגם מצאת חן בעיני
ממחליק לשון . זה בלעם שהחליק כנבואתו וניבא להם ונפרו
בשטים . ד"א מוכיח אדם אחרי להקב"ה אמר למה ה' יחרה אפך
בעמך . לישראל אמר אתם הטאתם :

שם פ"ג הלכה אדם מישראל שקידש אשה מי צריך ליתן שכר
כתב קידושין . כך שנו חכמים אין כותבין שטר אירוסין
ונישואין אלא מדעת שניהם והחתן נותן שכר . וממי למדנו
מהקב"ה בשעה שקידש לישראל בסיני רכ' ויאמר ה' אל משה
לך אל העם וקדשתם היום ומחר ומי כתב השטר הזה משה מנין
שנאמר ויכתוב את התורה הזאת . ומה שכר נתן לו הקב"ה זיו
הפנים רכ' ומשה לא ידע כי קרן עור פניו אימתי ברברו ארו .
אמר ריש לקיש בשעה שכתב את התורה נטל משה זיו הפנים
כיצד אמר ריש לקיש תורה שניתנה למשה עורה של איש לבנה
וכתיבה כאש שחורה . חתומה כאש ומלופפת כאש ועם שכורתב
קנה הקורמוס בשערו ומשם נטל זיו הפנים . רב שמואל בר נחמן
אמר מן הלוחות נטל משה זיו הפנים עם שנתנו לו הלוחות מכפים
לכפים

לכפים משם נטל זיו הפנים :

שם אמר הקב"ה חייך משה כשם שנתת נפשך עליהם בעו"הו
כך לעת"ל כשאביא להם את אליהו הנביא שניכם באים
כאחת מנין שכך כתיב ה' ארך אפים וגדל כח ונקמה לא ינקה ה'
בסופה ובסערה דרכו וענין אבק רגליו וכו' . בסופה זה משה רב'
ולא יכרה עוד הצפינו ותקח לו תיבת גומא ותחמרה בחמר ובזפת
ותשם בסוף על שפת היאור . ובסערה זה אליהו דכתיב וירחי
המה הולכים הלוך ודבר והנה רכב אש וסוסי אש ויפרידו בין
שניהם ויער אליהו בסערה השמים וכו' אותה שערה הוא בא
ומנחם אתכם מנין שנא' הנה אנכי שולח לכם ארת אליה הנביא
וכו' והשיב לב אבות על בנים :

שם פ"ה למדונו רבותינו למה התקינו שלא לפחות מג' פסוקים
כנגד אברהם יצחק ויעקב ד"א כנגד משה ואהרן ומרים
שניתנה תורה על ידיהן . א"ר הושעיא ראה הפחות בימי משה
מה שלא ראה יחזקאל גדול בנביאים בני אדם שדבררה עמהם
שכינה פנים בפנים שנא' פנים בפנים דבר ה' עמכם :

שיר השירים רבה

שני שריך כשני עפרים מה השדים הללו הורה והדרה של אשה
כך משה ואהרן הודן והדרן של ישראל . מה השדים הללו
כל מה שהאשה אוכלת התינוק אוכל ויונק כך כל התורה שלמד
מרע"ה לימדה לאהרן . מה השדים הללו אין א' מהם גדול מחבירו
כך משה ואהרן :

קהלת רבה

דבר צוה לאף דור מלמד שצפה הקב"ה בכל הקנקנים ודא מצא
קנקן יפה מקנקנו של משה שפשט ידו וקבל את התורה :

ואחר כך ילמדו בוהר הקרוש

הקדמת

הזכר (דף ו') פתח ואמר ובניהו בן יהוידע האי קרא
אוקמוה ושפיר איהו אכל האי קרא לאחוז' רזין עלאין
לאורייתא הוא דאתא . ובניהו בן יהוידע על רזא דחכמתא קא אתא
מלך סתימא איהו ושמא גרים בן איש חיל ה' לדיק חי עלמין רב
פעלים

פעלים מארי דכל עובדין וכל חילין עילאין בנין דכלהו כפקין מניה
ה' ככחות איהו אות הוא בכל חילין דידיה רשים הוא ורב מכלא רב
פעלים איהו מקבאל האי אילנא רב ויקירא רב מכלא מאן אתר נפק
מאן דרגא אתא אהדר קרא ואמר מקבאל דרגא עלאה סתימאה
דעין לא ראתה ונו' דדרגא דכולא ביה וכניש בנויה מנו נהורא עלאה
ומניה נפיק כלא ואיהו הוכלא קדישא סתימא דכל דרגין כנישין
וסתימין בנויה וכנופא דהאי היכלא (אילנא) קיימין כל עלמין וכל
חילין קדישין מניה אחזו וקיימי על קיימיהו :

(שם ע"ב) מה כתיב בתריה והוא הכה את איש ממרי איש מראה
הכא רזא דקרא אתא לקודשא די בכל זמנא דישאל
סבו איהו אסתלק ומנע מנייהו כל טבין וכל נהורין דקור נהורין לון
הוא הכה את איש ממרי דא נהורא דהקורא נהורא דקור לון לישאל
ומאן איהו משה דכתיב ותאמרנה איש ממרי הילכו ונו' ותמן איתליד
ותמן אתרבי ותמן אסתליק לנהורא עלאה . איש מראה כד"א ומראה
ולא בחידות . איש כד"א איש האלהים כביכול בעלה דהקורא מראה
כבוד ה' דזכה לאתקנא דרגא דא בכל רעותיה בארעא מה דלא זכי
בר נש אחרא . וכיד הממרי חנית דא מטה האלהים דקור אהמקד
בידיה כד"א ומטה האלהים בידי ודא איהו מטה דאתכרי ערב שבת
בין השמשות וקוק ביה שמה קדישא גליפא קדישא :

בראשית

(דף כ"א ע"ב) יקושע אתכבי מהורו של משה דכתיב
ונתת מהורך עליו הור דא דרגא חמישא נלתיכא
שמאל דיעקב ובג"כ אתא דור וכליל ליה בימינא דכתיב נעימות
בימינך נלח ימינך לא כתיב לא בימינך . מ"ט אתחלש ירכא דיעקב
בגין דאתקרב ביה סטר מסאבא ונקיט תוקפא מניה ואתעכב עד
שמוט וע"ד אתא לאדברא דרא איהו ירכא דישאל דכתיב וגם נלח
ושרא וע"ד כל מילוי קוי בדיונא בשירותא ובסופא ותו קב"ה כליל
ליה לבתר בהוד אימתו לבתר דמשח מלכין וע"ד שקיל איהו כמשח
ואהרן מה משה ואהרן בתרין סתרין דלעילא אף הוא לתתא כגויכא
דאינון תרין סטרי . ומאן אינון . נלח וקוד' כגוונא דמשה ואהרן
דלעילא . וכלהו דרגין אחרין דא בדא דכתיב משה ואהרן בכהניו
ושמוט בקוראי שמו דהא שית סטרין אתכלילו ואחרין דא בדא כמה
דלון אחרין משה ואהרן ושמוט אף הכי אחרין יעקב משה ויוסף
יעקב מאריה דביתא מית יעקב נטל משה ביתא ומני ליה בחייו
יוסף ע"י דיעקב ומשה קום לדיק יעקב כיוסף נטל ביתא דכתיב לא
תולדות

תולדות יעקב יוסף משה לא שמש בה ער דנטל ליה ליוסף כד נפקת
 שכינתא מן גלותא לא יכול לאזרווג' בה לא ביוסף דכתי' ויקח משה
 את עצמות יוסף עמו אמאי כתיב עמו לא גופא לא אזרווג כנוקבא
 ער לאזרווג כהדי ברית ועל דא משה נטיל ליה ליוסף עמיה כיון
 דהוה עמיה שמש בנוקבא כדקא יאות' ובגין כך יעקב משה ויוסף
 כחדא אזלי יעקב מית וגופיה אעלו ליה בארעא קדישא יוסף מית
 גופיה לא אתקבר בארעא קדישא אלא גרמוי' משה לא האו ולא
 האו אמאי לא יעקב בעלה קדמאה דמטרוניתא הוה' מית יעקב
 אזרווגא ביה במשה ובעור דהוה משה בהאי עלמא מני ליה כדקא
 יאות ואיהוהוה בעלה תניינא יעקב אעילו ליה לארעא קדיש' גופיה
 שלים בגין דאיהו גופא' יוסף גרמוי ולא גופיה בגין דגרמין אינון
 חילין ומשריין דלעילא וכלהו נפקי מההוא דריק ודריק זבאות אקרי
 מ"ט בגין דכל זבאות ומשריין עלאין מניה נפקין' וע"ד גרמוי
 דאינון זבאות עלו בארעא' משה הוה לבר ולא עלתמן לא גופיה
 ולא גרמוי לא עלת שכינתא בארעא בתר דמית משה ואתקדרת
 לבעלה קדמאה ודא איהו יעקב' מכאן נוקבא דאתנסכת בתרין
 בההוא עלמא אהדרת לקדמאה' משה הוה לבר כיון דבעלה קדמאה
 הוה בארעא' משה זכה בחייו מה דלא זכה ביה יעקב' יעקב שמש
 בה בההוא עלמא משה בהאי עלמא' ואי תימא דגריעו דמשה הוה
 לאו הכי לא כד נפקו ישראל ממזרים מסטרא דיוכלא הוה וכל אינון
 שתין רבבן מעלמא עלאה הו' ובההוא דיוקנא אזלו במדברא וחד
 מנהין לא עלו בארעא אלא בניהון תולדין דילהון כדקא חזי דאינון
 תקונא דסיהרא' וכל עובדי ארעא תקונא דסיהרא הוה משה שמש
 בסיהרא בעור דאיהו בגופא ומני לה לרעותיה כד אתפטר מהאי
 עלמא סליק בסליקו עלאה ברוחא קדישא ואהדרר ברוחא ליוכלא
 עלאה ותמן אתדבק באינון שתין רבב דהוה דיליה מה דלא הוה כן
 ליעקב דהוה אהדרר ברוחא לבו שמש מה דלא הוה כן בחייו (בגין)
 כיון דכיתא אחרא הוה ליה וארעא קדישא בתקונא דלתתא (כ"א
 דעלמא) אתתקנת בחילא דלעילא וע"ד לא אתחזון למהוי כלהו כחדא
 אינון דעלמ' עלאה הוה בלחודיהוהו כלהו ברוחא ואינון דעלמא תתא
 הוה בלחודיהוהו כלהו בגופא' ולא אתחזון למהוי אלין ואלין גו סיהרא
 לא אלין גו סיהרא ולין לבר' לנהרא אלין מגו אלין וכלהו דעאלו
 בארעא דיוקנא דקדמאי הוה ולא בסליקו עלאה כוותיהוהו בגין דלא
 יתא דרא ולא הוה מקדמת דנא באינון קדמאי דאתחזוהו להון זיו
 יקרא

יקרא דמריהון אפיין באפיין' יעקב שמש כנשוי בגופא לבתר אתדבק
 רוחא ברוחא' משה אתפרש מאתתיה ושמש כד איהו בגופא בההוא
 רוחא קדישא' לבתר אתדבק רוחא ברוחא עלאה טמירא דלעילא'
 וכל דרגין הוה מתדבקן כלהו כחדא רוחא דמשה דיוכלא איהו גופיה
 דשמש רוחא דיעקב לאתדבקא בשמשה גופיה דנאי הוה בהאי
 עלמא כל אינון נהורין עלאין בדיוקנא דילהון דלתתא בארעא
 (כ"א בדיוקנא דילהון לתתא מנחון בדיוקנא דילהון לתתא בארעא)
 וכלהו תליין ברקיע השמים הכא רזא דתריין שמהן כלילן כחדא
 ושכלולא דלהון תלתא ואתקדרן לחד דא לקבל דא ואיהו שמה גליפא
 מתקפא כלילן בהאי ברוח דמהימנותא:
 (דף כ"ה ע"ב) וכל שיש השדה דא משיח ראשון טרם יקיה בארעא
 וכל עשב השדה טרם ילמח דא משיח שני' ולמא
 בגין דלית תמן משה למפלת לשכינתא דעליה אתמר וארס אין לעבוד
 את האדמה' ורזא דמלה לא יקור שבת מיהודה דא משיח בן דוד'
 ומחוקק מבין רגליו דא משיח בן יוסף' ער כי יבא שי"ל דא משה
 חשבן דא כדא' ול' ויקה"ת עמים אתוון ולו' קה"ת' ד"א וכל שיש
 השדה אלן דריק' דאינון מסטרא דריק ח"י עלמין' שיש ח' ח'י
 תלת ענפיין דהילכא ואינון ג' אבהן ומן ח"י עלמין' לשון אחר
 וכל עשב השדה ע"ב שי"ן תלת עלין דאינון י"ג ויהוד' נהי ואינון
 ע"ב ענפיין דתליין בהון בחושבן ע"ב כלהו לא אתאחדין באתרא
 דאיהו שכינתא ער דייתי ההוא דאקרי ארס דאיהו יו"ד ה"א וא"ו
 ה"א ודא איהוואר"ס אין לעבוד את האדמה' ובגין דא אתמר ביה
 וכל עשב השדה טרם ילמח ער די"מ ח' דרי"ק ומניה אמת מארץ
 תלמח דאתמר ביה ותשלך אמת ארצה' ותלמידו חכמים דאינון
 דשאין לה זמחין בגלותא ער דאמת מארץ תלמח ודא משה דאתמר
 ביה תורתאמת היתה בפיהו דלא יתא' מאן דדריש לשכינתא כותיה'
 ובגין דא וארס אין לעבוד' ומיד דאיהו ייתי מיד וא"ד יעלה מן
 הארץ א"ד מן אר"כני סליק ליה ו' ואתעבד בה ארון כל הארץ' מיד
 והשקה את כל פני האדמה מניה אשתקין ישראל לתתא בע' אכפיין
 דאורייתא' ד"א ואר יעלה מן הארץ תרגומו ועכנא ישתלק מן
 ארעא סהיא דאתמר בה כי עכנ יי' על המשכן וגו' וביה מתשקין
 תלמידו חכמים בארעא בההוא זמנא:
 (דף כ"ז ע"א) ויקח ה' אלהים את הארס ויניחהו בגן עדן וגו'.'
 ויקח מאן נטיל ליה אלא נטיל ליה מד' יסודין
 דאתמר

דחתמר בהון ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים אפריש ליה מנהון
ושוי ליה בננתא דעדן כנוונא דא יעבר קב"ה לבר נש דאחברי מד'
יסודין בזמנא דתב בתיובתא ומתעסק באוריית' קב"ה נטל ליה מתמן
ועליוהו דחתמר ומשם יפרד אפריש נפשיה מתאוק דילקון ושוי ליה
בננתא דליה דאיהו שכונתא . לעבדה בפיקודין דעשה ולשמרה
בפיקודין דל"ת' אי וכה לנטרא לה איהו רישא על ד' יסודין וחתעבוד
נהר דאתשקין על ידיה ולא על ידא אחרא ואשתמודעין ביה דאיהו
רכון ושלט עלייהו ואי עבר על אורייתא אתשקין ממרירו דאילנא
דרע דאיהו וזר הרע וכל דברים דאינו מד' יסודין אתמר בהון
וימררו את חיייהם ונו' וימררו במרירו דמרה ולגבי אברין קדישין
דגופא דאינון מסטרא דטוב עלייהו אתמר ויבואו מרתה ולא יכלו
לשתוק מיס ממרה ונו' כנוונא דא' אמרו מארי מתניתין וימררו את
חיייהם בעבודתא קשה בקושיא' כחומר בקל וחומר' ובלבנים בלבון
הלכתא' ובכל עבודה בשדה דא' ברייתא' את כל עבודתא ונו' דא'
משנה' אס תייבין בתיובתא אתמר בהון ויורהו' עץ ודא עץ חיים
וכיה וימתקו השמים ודא משנה משיח דחתמר ביה ומטה האלהים
בידי מט'ה דא מטטרון מסטריה חיים ומסטריה מיתה כד אתהפך
למטה איהו עור מסטרא דטוב' כד אתהפך לחויה איהו כנגדו מיד
וינכ משנה מפניו וקב"ה מסר לה ביד' דמשה ואיהו אורייתא דבעל
פה דביה הסור והתר מיד דמחא ביה בטיונרא נטל ליה קב"ה בידים
ואתמר ביה וירד ליו בשבט למחאה ליה ביה ושכ"ט איהו וזר הרע
חויא' וכלא איהו בגלותא מחמת דליה' ועוד ומשם יפרד' זכאק
איהו בר נש דאשתדל באוריית' דבזמנא דנטיל ליה קב"ה מהאי גופא
מד' יסודין אתפרש מתמן ואזיל למהוי רישא בר' סיוון ואתמר בהון
על כפיש ישאונך ונו' :

(דף כ"ח ע"א) ויזר ה' אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת
כל עוף השמים . ווי לעלמא דהיוון אטימין לכא
וסתימין עיינין דלה מסהכלין כרוי דאורייתא ולא ידעין דודאי חית
השדה ועוף השמים אינו עמי הארץ ואפילו באלין דאינון נפש חיה
לא אשתבח עור בהון (בגלותא) לשכינתא בגלותא ולא למשה דאיהו
עמה דככל זמנא דגלת שכינתא לא זו מנה' אמר רבי אלעזר והא'
מאן יהב עובדא דאדם בישראל וכמשה אמר ליה כרי והנת אתמרת
קבי וכי לא אוליפת מגיד מראשית אחרית אמר ליה קבי הוא ודאי'
דבנין דא משנה לא מית ואדם את קרי איהו ובגוניה אתמר בגלותא
בתראה

בתראה ולאדם לאמנא עזר לא כלאו כנגדו וכן עמודא דאמנעית'
אתמר ביה ולאדם לא מנא עזר דאפיק שכינתיה מן גלותא דה"ר
ויפן כה וכה וירא כי אין איש' ומשה איהו בדיוקניה ממש דחתמר
ביה לא מנא עזר כנגדו בהקוא זמנא ויפל יו' אלהים תרדמה על
האדם . וי' אלהים אבא ואומא תרדמה דא גלותא דחתמר ביה
ותרדמה כפלה על אברם ארמו לים על משה וישן לית שינה אלא
גלותא . ויקח אחת מלבעותיו מלבעותיו דמאן אלא משאין עולמין
דמטרוניתא נטלו אבא ואימא חד מנייהו ואיהו סטרא חוורא . יפה
כלבנה . ויסגור כשר תחתנה דא כשר דחתמר ביה בשגס הוא כשר
כשר דמשה סומק ועליה אתמר פני משה כפני חמה ובנין דא יפה
כלבנא כרה כחמה . ד"א ויסגר כשר בעאן לאגנא בה מליה דה"ר
ויסגר ה' בעדו . ד"א ויסגר כר"א לעומת המסגרת מסגרת מתקיימת'
דבה מטרוניתא יהיה סגור ששת ימי המעשה :

(דף ל"ז ע"ב) ויאמר ה' לא ירון רוחי באדם לעולם בשגס הוא
כשר ונו' . (חקר) רבי אחא אמר בהקוא זמנא
הוה הקוא כהרא דנגר' ונפיק אפיק יוחא עלאה מהילנא דחיי ואריק
באילנא (דשריא ביה מותא) (מהילנא דמותא) ואתמשכן רוחין
בגווייהו דכני נשא יומין (זמנין סגיאין ער' דסלקו בישינ ואתעתדו
לפתח . כדין אסתלק יוחא עלאה מההוא אילנא בשעתא דפרח
נשמתין בכני (מבני) נשא' . ה"ד לא ירון רוחי באדם לעולם למיהב
לעולם בשעתא דפרחו נשמתין בכני נשא' . בשגס הוא כשר ר' לעזר
אמר (רבי רבי אלעזר אמרי) בשגס דא משה דאיהו נהיר לסיקרא
ומחילא דא קיימין בני נשא בעלמא יומין (זמנין) סגיאין . והוי ימיו
מאה ועשרים שנה רמו למשה רעל ידיה תורה אתיהיב וכדין (ס"א
זריק) זריק חיון לכני נשא מההוא אילנא דחיון וכן הוה אלמלא
דחבו ישראל ה"ד חרוה על הלוחות חרות ממלאך המות . דהא
אילנא דחיי הוה משיך לתתא וע"ד בשג"ס דאיהו כשר קיימא מלה
לארקא (לאתרחקא) רוחא דחיי בשגס אחיד לתתא אחיד לעילא .
ועל דא תנין משה לא מית אלא אתכניש מעלמא והוה נהיר
לסיקרא דהא שמשא אע"ג דאתכנש מעלמא לא מית אלא עאל
ואתקיר לסיקרא כך משה . ד"א בשגס הוא כשר במשיכו דרוחא בכני
נשא זמנא רבה אתהדר למהוי כשר לאתמשכא בתר גופא ולאשתדללא
כעובדין דהאי עלמא :

(דף ק"ז ע"ב) רבי יצחק פתח מוליך לימין משה זרוע תפארתו
 בוקע מים מפניהם לעשות לו שם עולם . דף
 זכותא דאברהם דאיהו ימינא ממה תפארת רמשה ובגין כך בוקע
 מים מפניהם דהא זכותא דאברהם בוקע מים איהו וכל דא נמה
 לעשות לו שם עולם . ת"ח מה בין משה לשאר בני עלמא בשעתא
 דא"ל קב"ה למשה ועתה הניחה לי וגו' ואעשה אותך לגוי גדול וגו' .
 מיד אמר משה וכי אשכח דלקון דישאל בניו השתא וימרון כל
 אינון בני עלמא דאנא קטלית לון לישראל כמה דעבד נח דכיון דאמר
 ליה קב"ה דישוב ליה בתיבותא (כמה דאתמר) דכתיב הנני מביא
 את המבול מים וגו' ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני
 האדמה ואני הנני מקים את בריתי וגו' ובאת ל התיבה . כיון דא"ל
 דישוב הוא ובניו לא בעא רחמין על עלמא ואתאכידו ובג"כ אקרין
 מי המבול על שמים כמד"א כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבוד
 מי נח . אמר משה השתא וימרון בני עלמא דאנא קטילת לון בניו
 דאמר לי ואעשה אותך לגוי גדול השתא טב לי דאיתות ולא ישתאון
 ישראל מיד ויק' משה את פני ה' אהיו . בעא רחמין עליהו ואתער
 רחמין על עלמא . ואמר רבי יצחק שירותא דבעא רחמי עליהו
 מאי קאמר למא ה' יתרה אפך בעמך . וכי מלק דא חוק אמר לה
 משה נמה . והא עבדו ע"ז כד"א עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו
 וגו' ויאמרו אלה וגו' ומשה אמר למא . אלא הכי אוליפנא מאן
 דמרה לא חררא לא בעי למעבד ההוא חובא (דאיהו) רב אלא ויעיר
 ליה קמיה ולבתר יסגו ליה קמי אחרא (ד"א ל"ג חייבא) דכתיב
 אתם חטאתם חטאה גדולה ולא שביק ליה לקב"ה עד דמסר גרמיה
 למותא דכתיב ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נח מספרך
 אשר כתבת . וקב"ה מחיל לון דכתיב ויכחם ה' על הרעה וגו' . ונח
 לא עבד כן לא בעא לאשתובא ושביק כל עלמא וככל זמנא דדינא
 שריא על עלמא רוח קודשא אמר ווי דלא אשתכח כמשה דכתיב
 ויזכר (וימי עולם משה עמו) וגו' איה המעלם מים וגו' . דכתיב
 ויאמר ה' ל משה מה תעק אליו . דהא איהו כללותא סליק לון מן
 ימא ובגין דשו גרמיה כללות' עליהו דישאל בימא אקרי (על שמים)
 המעלם מים דאיהו אסיק לון מן ימא איה השם בקרבן את רוח
 קדשו . דא איהו משה דאשרי שכינתא ביניהו דישאל . מוליכס
 בהקומות כד אתבקעו מיה ואזלו בגו תהומי כיבשתא דגלילו מיה
 (וכלא אתמר על משה) (כ"א וע"ד אוקרי משה עמו) בגין דאמסר

גרמיה על ישראל :

(דף קנ"א ע"ב) וירא והנה באר כשדה וגו' ר' יהודה פתח ואמר
 מזמור לדוד כברחו מפני אבשלום בנו . האי
 קרא אתערבו ביה חבירא אבל מזמור לדוד אמאי קאמר שירה אי בגין
 דבריה איהו דקס עליה קינה יתיר מכ"ל דהא אבאיש עליו דב"זועיר
 מקריכוו מדאחרא סגו' אלא מזמור לדוד אמר שירה והכי בעי דוד
 דחשיב דקב"ה סליק ליה חובו ליהוא עלמא כיון דחמא דהכא בהאי
 עלמא בעי למנביק מניה חדי . תודחמא דעלאי מניה הוו בעלמא
 דקא כרתי וכלה בלחודיהו 'יעקב ערק דכתיב ויכרם יעקב שדה
 ארם . וערק בלחודיו . משה ערק דכתיב ויכרם משה מפני פרעה
 וערק בלחודיו . דוד ברח כל אינון שולטני ארעא וכל אינון גיבוי
 ארעא ורישהו דישאל כללו ערקין עמיה וסחרין ליה מימיניה
 ומשמאליה לנטרר ליה מכל סטרין כיון דחמא שכחא דא אמר
 שירתא . ואמר רבי יהודה כללו אערעו בהאי באר . דוד אמאי לא
 אערע ביה אלא דוד מארי רבבו הוה לקבליה בהוא זמנא ובגין כך
 לא אערע ביה . ליעקב ומשה בחדוה קביל לון האי בא- ובעא
 לאתקרבא בהדויהו ועל דא כיון דחמא לון האי באר סליקו מיה
 לגבייהו כאתתא דחדיאת עם בעלה . ואי תימא הא איהו ברח ולא
 אערע ביה אמאי . לא איהו לתתא מן באר הוא ולא לעילא כמה
 דהוו משה ויעקב ובג"כ מלאך איהו ועביר שליחותא ובגין דיעקב
 ומשה לעילא אינון מן הכאר באר חדי לגבייהו וסליק לקבלא לון
 כאתתא דחדיאת לגבי בעלה ומקבלא ליה :

(דף רל"ט ע"א) תו ויקרא ל משה מה כתיב לעילא ויביאו את
 המשכן ל משה וגו' . אמאי אל משה הכי אמרו
 בגין דמשה חמא ליה בטורא וקב"ה אחמי ליה בחיוו דעינא כד"א
 כאשר הראה אתך בהר וכתיב כמראה אשר הראה ה' את משה וגו'
 וכתיב וראה ועשה כתבניתם אשר אתה מראה בהר . השתא אייתאו
 ליה בגין דחמי אי איהו כהוא משכנא דחמא אבל אמאי ויביאו
 את המשכן אל משה . אלא למלכא דבע- למכני פלטרין למטרונית'
 פקיד לאומנין סיכלא -א ברוך פלן והיכלא דא ברוך פלן קכא אתר
 לערסא והכא אתר לגייתא כיון דעבירו לון או ינון אחמיו למלכא .
 כך ויביאו את המשכן אל משה מאריה דכיתא . איש האלהים כיון
 דאשתכלל סיכלא מטרוניתא זמינת למלכא להיכלא זמינת לבעלה
 עמה בגין כך ויקרא ל משה . ובגין דמשה מאריה דכיתא איהו מה

כתיב ומשה יקח את האהל ונטה לו מחון למחנה . משה דאיקו
מאריה דביתא עביד הכי מה דלית רשו לבר נש אחרא למעבד הכי :
(דף רמ"ה ע"א) עד דהוו יתבי שמעו קליה דר"ש דהוה אחי
באורחא הוא ורבי יהודה ורבי ינאק . קריב
למערתא נפקו ר' אלעזר ור' אבה א"ר שמעון מכותלי דמערתא
חמינא דשכינתא סכא . יתבו . א"ר שמעון במאי עסקיתו . א"ר
אבה ברחימיתא דכנסת ישראל לגבי קב"ה ורבי לעזר פרוש האי
קרא ככ"י סימני כחותם על לבך וגו' א"ל אלעזר ברחימו עלאה
וקשירו דחכיבות' אסתכלת אשתיק ר"ש שעתא אמר ככל אתר בעיית
שתיקו בר שתיקו ד- ורייתא גינזא חדא אית לי גניזא ולא בעינא
דיתאכיד מנייכו והיא מלה עלאה ואשכחנא לה בספרא ררב המנונא
סכא'ת"ח בכל אתר דכורא רייק בתר נוקבא ואתער לגבה רחימותא
והכא אשכחנא דהיא אתערת רחימותא ורדפה אבתריה ואורחיה
דעלמא דלית שבתא דנוקבא למרדף בתריה דדכורא אלא מלה
סתומא היא ומלה עלאה דבי גנוזיא דמלכא . תא חזי הלת נשמתין
אינון ואינון סלקין בדרגין עלאין ודיען ועל דאינון תלתא ארבע
אינון חד נשמתא עלאה דלא אסתפס ולא אתער ביה נוכרא (ספרים
אחרים גזעא) דקרטיטאה עלאה כל שכן תתאה והאי נשמתא
לכל נשמתין והוא סתים ולא אתגליא לעל זין ולא אתידיע יכלהו ביה
תליין והאי אתעטף בעטופא דזהרא דכרמלא (כ"א רבדולחא) בנו
זהירותא ונטיף טפין טפין מרגלאן ואתקשרו כלהו כחד בקשרין
דשייפי דגופא חד . והוא אעיל בגווייהו ואחזי בהו עבידותיה הוא
ואינון חד הוא ולית בהו פרישו . האי נשמתא עלאה טמירו דכלא
נשמתא אחרא נוקבא דמטמר' בנוחילקא והיא נשמתא להו ומנייהו
אחידא נופא לאחואה בהו עבידותיה לכל עלמא כגופא דאיהו מאנא
לנשמתא למעבד ביה עבידתא ואלין כגוונא דאינון קשירין טמירין
דלעילא . נשמתא אחרא היא נשמתהו דדריקייא לתתא נשמתהו
דדריקייא חתיין מאינון נשמתין עלאין מנשמתא דנוקבא ומנשמתא
דדכורא . ובגין כך נשמתין דדריקייא עלאין על כל אינון חילין
ומשורייין דלעילא . ואי תימא הא עלאין אינון מתרין סתרין אמאי
נחתין להאי עלמא ואמא אסתלקו מניה . למלכא דאתיליד ליה בר
שדר ליה לחד כפר למרבי ליה ולגדלל ליה עד דיתרבי (ליה) ויולפון
ליה אורחי דהיכלא דמלכא . שמע מלכא דהא בריה רב ואתרבי מה
עבד ברחימו דבריה משדר לה למטרוניתא אמיה בניניה ואעיל ליה
להיכליה

להיכליה וחדו עמיה כל יומא . כך קב"ה אוליד בר כמטרוניתא
ומאי איהו נשמת' עלאה קדישא שדר ליה לכפר להאי עלמא דיתרבי
ביה ויולפון ליה אורחי דהיכלא דמלכא . כיון דידע מלכא דהא בריה
אתרבי בהאיכפר ועידן הוא למויתי ליה להיכליה . מה עבד ברחימו
דבריה משדר למטרוניתא בניניה ואעיל ליה להיכליה . נשמתא לא
סלקא מהאי עלמא עד דאתת מטרונית' בניניה ואעילת לה בהיכלא
דמלכא ויתוכת תמן לעלמין ועס כל דא אורחא דעלמא דאינון בני
כפר ככאן על פרישו דבריה דמלכא מנייהו . חד פקח הוה תמן
אמר לון על מה אתון בכאן וכי לאו בריה דמלכא איהו ולא אתתו
למודר יתיר ביניכו לא בהיכלא דרבו . כך משה דהוה פקח חמא
בני כפר דהוה בכאן על דא אמר בניס אתס לה' אלהיכם לא תתגודרו
תא חזי אלו הוו ידעין כללו ז-יקייה האי הוו חדאן ההוא יומא
דמטי לון לאסתלק' מהאי עלמא וכי לאו יקרא עלאה הוא דמטרונית'
אתת בגונייהו ולאובלא לון להיכלא דמלכא למחדי בהו מלכא כל
יומא דהא קב"ה לא אשתעשע אלא כנשמתהו דדריקייא . תא חזי
אתערותא דרחימו דכנסת ישראל לגבי קב"ה נשמתהו דדריקייא
לתת מתערינן לה בגין דאינון חתיין מסטרא דמלכא מסטרא דדכורא
ואתערותא דא מטי לנוקבא מסטרא דדכורא ואתער ריחמותא
אשתכת דדכורא אתער חביבו וריחמותא לנוקבא וכדין נוקבא
אתקשרת ברחימותא לגבי דכורא כהאי גוונא יתאובתא דנוקבא
למשדי מנין תתאין לקביל מנין עלאין לאו איהו אלא כנשמתהו
דדריקייא . זכאון אינון דריקיא כהאי עלמא וכעלמא דאתי דעליוהו
קיימין עלאין ותתאין . ועל דא ודריק יסור עולם כתיב סתס' ורזא
דכלא דריק איהו יסודא דלעילא ואיהו יסודא לתתא וכנסת ישראל
אתכלילת מדריק מלעילא ומתתא דריק מהאי סטרא ודריק מהאי
סטרא ירתין לה ה"ד דריקיס יירשו ארץ . יירשו ארץ ודאי . תא חזי
דריק אחסין לה להאי ארץ ואריק עלה ברכאן בכל יומא ויהיב לה
תפנוקין ועדונין כנגידו עלאה דנגיד עלה והא אוקימנא מלה . ורזא
דכתיב מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך . ועס כל דא מלה
אחרא כמה דכתיב ראיה כנות ויאשרוה . ועל דא אמרה לאה באשרי
כי אשרני כנות וכלא שפיר . ותא חזי מעלמא דאתי אתמשך וכנגיד
להאי דריק למיהב תפנוקין ועדונין להאי ארץ דאיהו לחס עוני
ואתעביד לחס פגה"ד מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך
ודאי והא אוקימנא :

(דף י"א ע"א) וילך איש מבית לוי דא גבריאל כד"א
 והאיש גבריאל וכו'. מבית לוי דא ככ"י דא תיבא מסטרא
 דשמאלא. ויקח את בת לוי דא נשמתא. דתנינן בשעתא דא תיליד
 גופא דרדיק בהאי עלמא קודשא ב"ה קרי ליה לגבריאל ונטיל הקיף
 נשמתא דרדיק די בגנתא ונתתא לה להאי גופא דרדיקא דא תיליד
 בהאי עלמא ואיהו אתפקד עלה ונטיר לה. ואי תימא ההוא מלאכא
 דא תמנא על רוחיהון דרדיקיא לילה שמיא ואת אמרת דאיהו גבריאל
 הכי הוא ודאי בנין דא תי מסטרא דשמאלא וכל מאן דא תי מסטרא
 דשמאלא הכי אקרי. וילך איש דא עמרם. ויקח את בת לוי דא
 יוכבר. ובת קול נחתת ואמרת ליה לאזדווגא בה. דא קריב זמנא
 דפורקנא דישאל על ידא דברא דיתיליד מנייהו. וקב"ה סייב ביה
 דתנינן שכינת' שריא על ערסיהו ורעותא דלהון ברבקותא דא הוה
 בה בשכינתא וע"ד לא אהעדי שכינתא מההוא ברא דאולידו לקיימא
 דכתיב והתקדשתם והייתם קדושים. ב"כ דמקדש גרמיה מלרע
 קב"ה מקדש ליה לעילא כמה דרעותא דלהון הוה ברבקות' דשכינתא
 הכי אתדבקא שכינתא בההוא עובדא ממש דעברו. אמר רבי ינאק
 זכאין אינון דרדיקיא רעותא דלהון ברבקותא דקב"ה תדיר וכמה
 דאינון מתדבקן ביה תדיר הכי נמי איהו אתדבק בהו ולא שביק לון
 לעלמין. ווי לרשיעייא רעותא דלהון ורבקותא דלהון מתרחקא
 מניה ולא די להו דמתרחקן מניה אלא דמתדבקן בסטרא אחרא.
 תא חזי עמרם דאתדבק ביה בקב"ה כפיק מניה משה דקודשא בריך
 הוא לא אעדי מניה לעלמין ושכינתא אתדבקת בהדיה תדיר זכאס
 חולקיה :

ותהר האשה ותלד בן ותרא אותו כי טוב הוא. מאי כי טוב הוא
 א"ר חייא דא תיליד מהול. בנין רוח דכרית טוב אקרי
 דכתיב אמרו לדיק כי טוב. ר' יוסי אמר נקירו דשכינתא דנהיר ביה
 חמרת דבשעתא דא תיליד אתמלויא כל ביתא נהורא דכתיב ותרא
 אותו כי טוב הוא וכתיב וירא אלהים את האור כי טוב וע"ד כי טוב
 הוא כתיב וכלא הוה. ותלפנאו שלשה ירחים ג' ירחים מאי קא מיירי
 א"ר יהודה רמו הוא דקא רמו עד דלא אשתמודע משה בזהרה עלאס
 עד ג' ירחים. דכתיב בחדש השלישי דהא כרין אחיסיבת תורה
 על ידיו ושכינתא אתגליא ושיא עליו לעיניהון דכלא דכתיב
 ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו ה'.
 ולא יכלה עוד הלפניו. דער ההוא שעתא לא אשתמודע מלוליה
 בקב"ה

בקב"ה. וכתיב משה ידבר והאלהים יענוו בקול. ותקח לו
 תיבת גומא רמו על הארון דלוחות קיימא עלין בנויה. תיבא גומא
 ארוז הכרית איהו. ותחמרה בחמר וכופת (דההוא תיבת דאיהו)
 דהא הארון הוה מזופה מלגו ומלכר. ר' יהודה אמר דא היא
 אוריית' דא חמירה קב"ה במלות עשה ובמלות לא תעשה. ותשם
 בה את הילד לו ישראל כד"א כי נער ישראל ואהבהו. ותשם בסוף
 דלא הוה פקודי אורייתא חומרא למעבר עד דעלו ישראל לארעא
 לסוף מ' שנין על שפת היאור על מימרא דאינון דמוריס אורייתא
 וחוקה לישראל :

(כ"א ר' חזקיה אמר הכי אוליפנא). ד"א
 וילך איש דא קב"ה דכתיב ה' איש מלחמה. מבית לוי דא קב"ה
 אתר דחכמה עלאה וההוא נהר מתחברן כחדא ולא מתפרשין
 לעלמין. מבית לוי דאשרי לויתן לחידו בעלמא קב"ה לויתן זה
 יצרת לשחק בו. ויקח את בת לוי דא קב"ה אתר דנהירו דסיפרא נהיר:
 ותהר האשה ותלד בן. האשה ודאי כמה דאת אמר לזאת יקרא
 אשה. בקדמית' בת לוי והכי הוא ודאי וכי בת לוי
 בקדמיתא והשתא אשה לא הכי הוא ודאי והכי אוליפנא אתתא עד
 לא אזדווגת אתקריאת בת פלוני בתר דאזדווגת אתקריאת אשה
 והכא בת ואשה וכלא חד דרגא איהו :

ותלפנאו שלשה ירחים. אינתלת ירחין דרינא קשיא שריא בעלמ'
 ומאי נינהו תמוז אב טבת (כ"א שבת) מאי משמע דער
 לא נחת משה לעלמא שכיח הוה איהו לעילא ועל דא אזדווגת ביה
 שכינתא מיומא דא תיליד. מכאן אמר רבי שמעון רוחיהון דרדיקיא
 שכיחין אינון לעילא עד לא יחתון לעלמא :

ולא יכלה עוד הלפניו וכו'. מאי ותקח לו תיבת גומא דחפת ליה
 כסימנא למקוי נטיר מאינון נוני ימא דשאטין בימא רבא
 דכתיב שם רמש ואין מספר והיא חפת ליה למהוי נטיר מנייהו כחפו
 (דסטרא דיובלא) (כ"א דטויסת רובלא וכו"א דטויס רובלא) יקירא
 דחרין גוויני חוור והוכס ואנח ליה למשה (בינייהו) דישתמודע
 עמהון בנין דזמין לסלקא בינייהו זמנא אחרא לקבלא אורייתא :
 ותרד בה פרעה לרחוץ על היאור. דא איהו דא תיבא מסטרא דשמאלא
 דדינא קשיא כד"א לרחוץ על היאור על היאור דייקא ולא על
 קיס. ואי תימא והא כתיב ומטך אשר הכית בו את היאור ומשה
 לא מחא אלא ימא וקרייהו יאור. אלא יאור הוה דמחא אהרן ע"י
 דמשה

דמשה ושוים קרא דאיהו עביר . כה"ג וימלא שבעת ימים אחרי
הכות ה' את היאור ואהרן הכהן אלה על דאתא מסטרא קודשא
כריך הוא קרייה קרא אחרי הכות ה' לבתר קרייה בשמא דמשה :
ונערותיה הולכות על יד היאור אין ש"ר משריון דאתיון מסטר' דא :
ותפתח ותראהו את הילד . ותראהו ותרא מבעיליה . מאז ותראהו
אמר רבי שמעון לית לך מלה באוריית' דלית בה ריון עלאון
ויקריין אלה הכי חוליפנא רשימא דמלכא ומטרוניתא אשתכח ביה
ואיהו רשימא דוא"ו ה"ה . ומיד ותחמול עליו ונו' . עד כאן לעילא
מכאן ולהלאה לתתא בר מהאי קרא :

ותתלב אחותו מרחוק ונו' . ותחלב אחותו . אסותודמאן . אחותיה
דההוא דקרא לכנסת ישראל אחותי כד"א פתחי לי אחותי
רעיתי . מרחוק כד"א מרחוק ה' נראה לי . (מאז) משמע דאינון
זכאין עד לא נחתו לעלמא אשתמודעאן אינון לעילא לגבי כלל זכל
שכן משה . ומשמע נמי דנשמתהון דריוקיא אשתמשכו מאתר עלאה
כמה דאוקימנא ורוא דמלה חוליפנ' דמשמע דאב ואם אית לנשמתא
כמה דאית אב ואם לגופא בארעא ומשמע דבכל סטרוין בין לעילא
בין לתתא מדבר ונוקבא אתיון כלל ומשתכחי . והא אוקמוה רוא
דכתיב תולא הארץ נפש חיה . הארץ דא כנסת ישראל . נפש חיה
נפשא דאדם קדמאה עלאה כמה דאתמר . אתה רבי אבא ונשקיה
אמר ודאי עפיר קאמרת והכי הוא ודאי זכאה חולקיה דמשה נביאה
מהימנא על כל שאר נביאי עלמא (ע"כ) : **סתרי תורה** ד"א
ותתלב אחותו דא היא חכמה כד"א אמור לחכמה אחותי את . אמר
רבי יצחק מעולם לא אתעדיתא (כ"א אתער) גורת דינא מעלמא
דהא שעתא דהו ישראל חטאן הוה דינא מקטרגא עליהון וכדון
ותתלב אחותו מרחוק (ד"א מרחוק) כמה דאת אמר מרחוק ה' נראה
לי (ע"כ) :

ותרד בת פרעה לרחוק על היאור . בשעתא דהו פסקי ישראל
מאורייתא מיד ותרד בת פרעה לרחוק על היאור . הוה נחתת
מדת קדון לאסתחא מדימא דישאל על עלבונא דאורייתא .
ונערותיה הולכות על יד היאור אין ש"ר משריון דאיונון ורדיפין
אכתייהו על יד היאור על סבת עלבונא דאורייתא ואינון דמוריס
(כ"א דמיכין) בה דרפו ודייהו מינה . א"ר יקורה כל מלין דעלמא
תליין בתשובה ובכלותא דלי כ"ל קב"ה וכל שכן מאן דאושיד דמעין
בכלותיה דלית לך תרעא דלא עאלין אינון דמעו מה כתיב ותפתח
ותראהו

ותראהו את הילד . ותפתח דא שכינתא דקיימא עליוהו דישאל
כאימא על בנין והיא פתחה תדיר בזכותיהון דישאל כיון שפתחה
ותראהו את הילד ילד שעשועים דאינון ישראל דמתחטאן קמי
מלכיהון (כ"א מאריהון) בכלל ומיד דמתחנן קמי קב"ה הדרי
בתשובה ובכאן קמיה כבדא דבכי קמי אבוימה כתי' והנה נער כתיב
כיון דבכי אתעדו (ס"א מתחברי) כל גזרין בישינ דעלמא מה כתיב
ותחמול עליו . אתער עליו ברחמים ומרחם ליה . ותאמר מילדי
העברים זה דאינון רכי לבא ולא מילדי העב"ס דאינון קשי קדל
וקשי לבא . מילדי העברים רכי לבא מאבכהן ומאמהן לאתבא קמי
מאריהון . ותקרא את אס הילד . שהיתה בוכה ה"ד קול ברמה
נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה ונו' . הוה בוכה ואס
הילד היא בוכה . א"ר יהודה לזמנא דאסי מה כתיב בבכי יבואו
ובתחנונים יובילם ונו' . מהו בבכי יבואו . בוכת בכי דאס הילד
שהיא רחל . יבואו ויתכנשון מן גלותא . ואמר רבי יצחק פורקנא
דישראל לא תליא אלה בבכי כד ישתלמון ויכלון בכי דמעוה דבכה
עשו קמי אבוי דכתיב וישא עשו קולו ויבך . אמר רבי יוסף אחתו בכי
דבכה עשו ואינון דמעין אחיתו לישראל בגלותיה . כיון דיכלון אינון
דמעין בבכיה דישראל יפקון מגלותיה ה"ד בבכי יבואו ובתחנונים
יובילם :

ויפן כה וכה . חמא בליון' אתוון דמייחדין ליה ישראל בכל יומא
שמע ישראל פעמים דאית בהון כ"ה כ"ה תרי זמני ולא חמא
ביה :

ויפן כה וכה ונו' . כה וכה אמר רבי אבא כה חמא חי הוה ביה
עובדין דבשרן . וכה חי זמין לכפקא מניה ברא מעליא מיד
וירא כי אין איש . חמא ברוח קודשא דלא זמין לכפקא מניה ברא
מעליא דאמר רבי אבא כמה חייבין אינון בעלמ' דמפקי בני מעליא
יתיר מאינון זכאין . וההוא ברא מעליא דנפק מן חייבא איהו מעליא
יתיר למהוי עהורי מטמא : נהורא מנו חשוכא' חכמתא מנו טפשותא
ודא איהו מעליא' מכלא וירא וירא דקבא כלל ברוח קודשא אסתכל
וחמא ובגין כך אסתכל ביה וקטל ליה וקב"ה סבב כלל למהך לההוא
בירא כמה דאזל ועקב לגבי הקוא בירא דכתיב וישב על הבאר .
ביעקב כתיב וירא והנה באר כשדה במשה כתיב וישב בארץ מדין
וישב על הבאר בגין דמשה ויעקב אף ע"ג דבדרגא חדא הוה
אסתלק משה בהאי יתיר מניה :

דף י"ג ע"ב) עד דהוו אזלי פגעו בחד בירא דמיה קיימו עליה
ושתו מן מיה א"ר לעזר זכאה חולקהון דרדיקיה
יעקב ערק מקמי אחוי ואזדמן ליה בירא כיון דבירא חמא ליה מיה
אשתמודעו למאריהון וסלקין לגביה וחדו בהדיה ותמן אזדוונת ליה
בת זוגיה * משה ערק מקמי פרעה ואזדמן ליה ההוא בירא ומיין
חמו ליה ואשתמודעו למאריהון וסלקו לגביה ותמן אזדוונת ליה בת
זוגיה * מה בון משה ליעקב יעקב כתיב ביה ויהי כאשר ראה יעקב
את רחל וגו' ויגש יעקב ויגל את האבן וגו' * משה מה כתיב ביה
ויבואו הרועים ויגרשום ויקס משה ויושיען וגו' * בוראי ידע הוה
משה כיון דחמא מיה דסלקין לגביה דתמן תזדמן ליה בת זוגיה * ותו
דהא רוח קודשא לא אתעדי מניה לעלמין וכיה הוה ידע דאפורה
תהוי בת זוגיה * אמר משה וראוי יעקב אתא להכא ומיה סליקו
לגביה אזדמן ליה בר נש דאכניש ליה לביתיה ויהב ליה כל מה
דאלטריך * אנא אוף הכי * אמר ההוא בר נש הכי אוליסנא דיתרו
כומר לכ"ס הוה * דחמא דכ"ס לית בה ממשו אתפרש מפולח'כ'
דילה * קמו עמא וגדוהו * כיון דחמא בנתיה הוו מתרכן לון דהא
בקדמיתא אינון הוו רעאן עאניה * כיון דחמו משה ברוח קודשא
דעל מלה דכ"ס הוו עבדי * מיד ויקס משה ויושיען וישק את לאנס
ואתעביד קנאה לקב"ה בכלא :

דף ד' ע"ב) ומשה היה רועה את לאן יתרו חתנו כהן מדיון' חייה
פתח ואמר מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר * כלומר
ה' רועי ה' הרועה שלי מה הרועה מנהיג את הלאן ומוליכס למרעה
טוב למרעה שמן במקום נחלי מים מישר הליכהן בדרך ובמשפט
אף הקב"ה כתיב בנאות דשא ירביטני על מי מנוחות ויחלני נפשי
ישוככ * אמר רבי יוסי דרך הרועה לנהוג בדרך את לאנו להרחיקס
מן הנזל להקניגס במישור והשכט בידו שלא יטו ימין ושמאל * כך
הקב"ה הוא רועה את יס-אל להנהיגס במישור ובכל עת השכט
בידו שלא יטו ימין ושמאל * דבר אחר ומשה היה רועה אמר ר' יוסי
תדע לך שכל זמן שהרועה חכס לנהל את לאנו הוא מוכן לקבל עול
מלכות שמים אס הרועה שוטה עליו נקר' תקוה לכסיל ממנו * אמר
ר' יהודה משה חכס היה ובקי לנהוג את לאנו * בא וראה מדוד שנא'
והנה רועה בלאן ללמדך שדוד חכס גדול היה והיה רועה לאנו כדון
וכשורה לפיכך עשהו הקב"ה מלך על ישראל ולמה לאן ולא בקר
אמר רבי יהודה ישראל נקראים לאן שנאמר ואתן לאני לאן מרעיתו
אדם

אדם אתס * וכתיב בלאן קדושים בלאן ירושלים * מה הלאן כשיוקרבו
על המזבח כשכילס זוכה לחיי העולם הבא כך המנהיג לישראל כדון
וכשורה כשכילס זוכה לחיי העולם הבא * ועוד הרועה את הלאן
כשהלאן יולדת הרועה נוטל אותס טלאים בחיקו שלא ילאו ויגעו
ומוליכס אחרי אמותס ומרחס עליהס כך המנהיג לישראל צריך
להנהילס ברחמים ולא באכזריות * וכן אמר משה כי תאמר אלי
שאהו בחקך וגו' * מה הרועה את הלאן כשהוא רועה טוב מזיל את
הלאן מן הזאבים ומן האריות כך המנהיג לישראל אס הוא טוב
מזילן מן העכ"ס ומדיון של מטה ומדיון של מעלה ומדריכן לחיי
העולם הבא * כך משה רועה נאמן היה וראה הקב"ה שכדאי הוא
לרעות את ישראל באותו הדיון ממש שהיה רועה את הלאן לכשניס
כפי הראוי להס והתקבות כפי הראוי להן * ולפיכך כתיב ומשה היה
רועה את לאן יתרו חותנו ולא שלו * דאמר רבי יוסי וכי מי שנתן
את אפורה בחו למשה לא נתן לו לאן ובקר והלא יתרו עשיר היה לא
משה לא היה רועה את לאנו כרי שלא יאמרו כשכיל שהיה לאנו עמו
היה רועה אותן בטוב ולכן כתיב את לאן יתרו חותנו ולא את שלו *
כהן מדיון * רבי תנחום אמר אף על גב שהיה עובד כ"ס כשכיל
שעשה עמו חסד היה רועה לאנו כדון וכשורה במרעה טוב ושמן :
וינהג את הלאן אחר המדבר * רבי יוסי אמר משה מיוס שנולד
לא זזה ממנו רוח הקדש * ראה ברוח הקודש שאותו מדבר
היה קדוש ומוכן לקבל עול מלכות שמים עליו מה עשה הנהיג את
הלאן אחר המדבר * רבי יצחק אמר אחר המדבר עכ"פ ולא במדבר
שלא ראה שיכנסו בתוכו אלא הרחיקס אחר המדבר :
ויבא אל הר האלהים חרבה הוא לבדו בלא לאן * אר"י האי אבנא
דמקבלא פרזלא כד חמו ליה (מחטא) מדלגא עלוי * כך
משה וחר סיני כשנראהו זה עם זה דלג עליו וה' ד ויבא ל הר השמים
חרבה * א"ר אבא מוכניס היו מששת ימי בראשית זה עם זה ואותו
היום נתרגש הקר למול משה * וכיון שראהו שנכנס לתוכו ודלג בו
עמד הקר מלמד ששמחיס היו זה עם זה * א"ר ינאי (כ"א רבי יוסי)
יודע היה משה שאותו הר הר האלהים הוא דכתיב ויבא אל הר
השקים * דתנן מה ראה משה באותו הר ראה עובות שהיו פורחים
ופורשים כנפיהס ולא היו ככקיס בו * רבי יצחק אומר (כ"א אמר
רבי יצחק) ראה העושות פורחים וטקיס משס וכופליס לרגליו של
משה מיד הרגיש בענין והעמיד את הלאן אחר המדבר והוא ככנס
לכדו

לכרו :

(דף כ"ה ע"ב) תא חזי כתיב הן בני ישראל לא שמעו לי ואיך
ישמעני פרעה ואני ערל שפתים מאי ואני ערל
שפתים והא בקדמיתא כתיב לא איש דברים אנכי כי כבר פה וכבר
לשון אנכי וקב"ה הוה אותיב ליה מי שס פה לאדם וגו' והוא אמר
ואנכי אקיה עם פוך ק"ד דלא הוה כן והשתא אמר ואני ערל
שפתים אי הכי אן הוה מלה דאבטח ליה קב"ה בקדמיתא לא רזא
איחו משה קלא ודבור דאיהו מלה דיליה הוה בגלותא והוה איחו
אטיס לפרשא מליו ובג"ד אמר ואיך ישמעני פרעה בעוד דמלה
דילי איקו בגלותא דיליה דהא לית לי מלה הא אנא קלא מלה גרע
דאיקו בגלותא וע"ד שתף קב"ה לאהרן בהדיוס ת"ח כל זמנא דדבור
הוה בגלותא קלא אסתלק מניה והוה אטיס בלא קול כד אתא
משה אתא קול ומשה הוה קול מלה בגין דהוה בגלותא וכל
זמנא דדבור הוה בגלותא משה אזיל קלא בלא דבור והכי אזיל עד
דקריבו לטורא דסיני ואחייבכת אורייתא ובהקווא זמנא אסתבר
קלא בדבור וכדין מלה מליל קה"ד וידבר אלקים את כל הדברים
האלה וכדין משה אשתכח שלים במלה כדקא יאות קול ודבור
כחדא בשלימו ועל דא משה אטרעיס דמלה גרע מניה בר הקווא
זמנא דמלילת לאתרעמא עליו בזמנא דכתיב ומאז באתי אל פרעה
לדבר בשמך מיד וידבר אלקים אל משה תא חזי דהכי הוה דשרא
מלה למללא ופסק לה בגין דער לא מטא זמנא דכתיב וידבר אלקים
וגו' ופסק ואשלים קלא קה"ד ויאמר ליו אני ה' בגין דדבור הוה
בגלותא ולא מטא זמנא למללא ותא חזי בגיני כך משה לא היה
שלים מלה בקדמיתא (דהכי אתחזי) דאיהו קול ואתי בגין דבור
לאפקא ליה מן גלותא כיון דנפק מן גלותא ואתחברו קול ודבור כחדא
בטורא דסיני אשתלים משה ואתקו ושתכח כדין קול ודבור כחדא
בשלימו ת"ח כל יומין דהוה משה במארים דבעא לאפקא מלה מן
גולתא לא מליל מלה דאיהו דבור כיון דנפיק מן גלותא ואתחבר קול
דבור הקווא מלה דאיהו דבור אנאג ודבר לון לישראל אבל לא מליל
עד דקריבו לטורא דסיני ופתח באורייתא דהכי אתחזי ואי תימא
כי אמר אלקים פן ינחס העם לא כתיב כי דבר אלא כי אמר דאיהו
רעותא דלכא כחשאי והא אוקימנא :

(דף ל"ז ע"א) זכאה חולקיה דמשה דעליה כתיב ופופית מבני
אדם הוּקף חן כשפתותיך על כן ברכך אלקים
לעולם

לעולם אהבת דק ותשנא רשע על כן משחך אלקים אלהיך שמן
שמן מחברייך ופופית מבני אדם משה וחנוך הוּקף חן כשפתותיך
מנח ובניו על כן משחך אלקים אלהיך מאברהם ויזחק שמן
שמן מיעקב מחברייך משאר נביאי וכי גבר דסליק בדרגין עלאזין
דלא סליק ב"ג אחרא לא ידע מה דאמר אלא הכי תנינן האי
כתרא דאקרי זה"ת אתקרי אש"ה כד"א לזאת יקרא אש"ה אמאי
משום כי מאיש לקחה זאת מאן הוה איש הקווא דאקרי זה ודא
הוה איש דבר כד"א כי זה משה האיש האיש הזה ואקרי איש זה וזה
איש וזאת אתנסיבת מזה דאקרי זכר ובגין דא איקו תמר דבר
ונוקבא דלא סליק דא בלא דא תמר כד"א כתמרות עשן מה עשן
סליק חוור ואוכס אוף הכא כלא כליל בה כפלגות ליליא למעבר
נימוסוי בחד שעתא חוור לישראל ואוכס לעב"ס וכעוד דהאי ליליא
לא אסתלב לא עביד נימוסוי מ"ל אברהם דכתיב ויחלק עליהם
לילה דאתפלג למעבר נימוסוי אוף הכא משה אמר כחזות (מאו)
כחזות כד"א כעלות המנחה כעלות גויס אוף הכא כחזות
כמפלג דמשה ידע דלא יעביד נימוסוי עד דאתפלג והכי הוה
דלא עביד ליליא נימוסוי עד דאתפלג כפלגות בתראה עבד נימוסוי
הה"ד ויהי בחזי הלילה מאזי בחזי כפלגות בתראה בזמנא דאיקו
שלטא ואשתכח האי זאת למעבר נימוסין תדירא וכל נימוסא
דאתעביד בליליא כפלגותא בתראה אתעביד :

(דף כ"ג ע"ב) אז ישיר משה רבי יקודה פתח בטרם אלתך
בבטן ידעתיק וגו' זכאה חולקיהו דישיר דקודשא
ברוך הוה אטרעיו בהו יתיר מכל שאר עמין ומסגיאות רחימותא
דרחיס להו אוקיס עליהו נביאה דקשוט ורעיו מהימנא ואתער
עליה רוחא קדישא יתיר מכל שאר נביאי מהימני ואפיק ליה מחולקיה
ממש ממם דאפריש יעקב מבנו לקודשא בריך הוא שכטא דלוי
וכיון דהוה לוי דיליה נטל ליה קב"ה ואעטר ליה בכמה עטרין ומשח
ליה במשח רבות קדישא דלעילא וכדין אפיק מבנו רוחא קדישא
לעלמא וזווי ליה בהימנווי קדישי מהימנותא רבא תנא בהקווא
שעתא דמטא זמניה דמשה נביאה מהימנא לאחתא לעלמא אפיק
קב"ה רוחא קדישא מגורא דספירו דאבן טבא דהוה גניו במאתן
וארכעין ותמניא נהירין ואתנהיר עליה ואעטריה כשס"ה עטרין
וקיימי קמיה ואפקיד ליה בכל דיליה (כ"א ביתיה) ויהב ליה מאה
ושבעין ותלת מפתחין (כ"א גניו תמן ואעטריה בתלת מאה ושתיין
וחמש

וחמש עטרי והתנהיר עליה מאתן וארבעין ותמניא כהירין וקאים
 קמיה ואפקיד ליה ככל ביתא דיליה ויהב ליה מאה ושבעין ותלת
 מפתחין (כ"א מאתן ושבעין וחמש) ואעטר ליה בחמש עטרין וכל
 עטרה ועטרה סליק ואנהיר באלף עלמין דנהירין וכוזיטין דגניזין
 בגנוייה דמלכא קדישא עלאה כדון אעבריה ככל כוזיטין (כ"א כוסמין)
 דבגכתא דערן ואעליה בהוכליה ואעבריה ככל חילין וגויסין דיליה
 כדון אזרעו כלהו פתחו ואמרו אסתלקו מסתריה (סטרה סטרין)
 דהא קב"ה אתער רוחא לשלטה למרגו עלמין קלא נפק ואמר
 מאן הוא דין דכל מפתחין אילין בידוי פתח קלא אחרא ואמר קבילו
 ליה בגנויכו דהא הוא דמין לכתתא בין בני נשא וזמינא אורייתא
 גניזא דגנוייה לאתמסרא בידוי ולארעשא עלמין דלעילא ותתא על
 ידה דדון ביה שעתא אתרגישו כלהו ונטלין אבתריה פתחו ואמרו
 הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים כדון סלקא ההוא רוחא
 וקיימא קמי מלכא פתחא סליק ואתעטר בעטרוי ואעטריה
 בתלת מאה ועשרין וחמש עטרין ואפקיד מפתחו בידוי דאבתתא
 אעטרו ליה בתלת עטרין קדישין ואפקידו כל מפתחין דמלכא בידיה
 ואפקידו ליה בהימנותא מהימנא דביתא סלקא ואתעטרא
 בעטרוי וקבילת מן מלכא כדון נסת ההוא רוחא בארביין דשאטן
 בההוא ימא רבא וקבילת ליה לגדלא ליה למלכא והיא יהבת ליה
 מתקניזיטין לחלקאה לפרעה ולכל ארעיה ובשבתא וברישי ירחי
 סלקת ליה למלכא כדון אקרי שמה באלין אתון רשימין ובההיא
 שעתא דנפק לכתתא לארעא בורעא דלוי אתתקנו מאה ועשרין
 וחמש כוזיטין למלכא וארבע מאה ועשרין וחמש גליפין ממנן אוזופה
 לההוא רוחא לאתריה כד נפק לעלמא אתנהרא באנפוי וביתא
 אתמלייה מזויתיה ביה שעתא קרא עליה קב"ה בטרס ארדך
 בכטן ידעתוך ובטרס תלא מרחס הקדשתוך נביא לגוים נתחיד
 רבי ונחק אמר ביה שעתא קטל (כ"א אפיל) קב"ה לרברכא ממנא
 דמזרחי וחמו ליה משה וכני ישראל כדון אמרו שירה ה"ד
 וירא ישראל את מזרים מת וגו' אז יסיר משה וכני ישראל :
 (דף כ"ח ע"א) אר"א בשעתא דעל משה בנו עננא כמה דכתיב ויבא
 משה בתוך הענן כבר נש דהוא אויל באתר דרוחא
 איבערע ביה חד מלאכא רכרכא ותאנא קמוא ל שמה והוא ממנא
 על תריסר אלפין ממנן שליחן בעא לאזרווגא ביה במשה פתח משה
 פומיה כחריסר אתון גליפן דשמה קדישא דאוליף ליה קב"ה כסכה
 ואתרחק

ואתרחק מניה תריסר אלפין פרסין והוא אזל משה בעננא ועינוי
 מלכהן כגומרין דאשא עד דאייערע ביה חד מלאכא רכרכא ויקירא
 מן קדמאה ותאנא דררני אל שמה והוא עלאה על שאר מלאכין
 אלף ושתיין רבוא פרסין וקליה אויל במאתן אלף קיעין דמסתחראן
 באשא חיוורא כיון דחמא ליה משה לא יכול למללא בעא למשדי
 גרמיה מנו עננא א"ל קודשא בריך הוא משה וכי אנת הוא דאסנית
 מלין עמי כסכה דבעית למנדע רזא דשמה קדישא ולא דלתת
 וקשתא את דחיל מחד משמשי כיון דשמע משה קליה דקודשא
 בריך הוא אתתקף פתח פומיה בע"כ אתון דשמה עלאה כיון
 דשמע דררני ל אתון דשמה קדישא מפומיה דמשה אזרעו קריב
 לגביה א"ל וכאה חולקך משה דאתגלי לך מה דלא אתגלי למלאכי
 עלאי והוא אויל עמיה עד דמטו לאשא תקיפא יחד מלאכא די
 שמה סנדלפון ותאנא סנדלפון עלאה הוא על שאר חברוי חמש
 מאה שנין והוא קאים בתר פרגורא דמאריה וקשר ליה כתרין
 מבעותיהון דללותא דישרא וכשעתא דמטי האי כתר לרישם דמלכא
 קדישא הוא מקבל ללותתון דישרא וכלהו חילין ואכלוסין מזרעוין
 ונהמין ואמרין בריך יקרא דה' מאתרכית שכינתיה א"ל דררני אל
 למשה משה לית אנא יכול למחך עמך דלא יוקיר לי אשא תקיפא
 דסנדלפון ביה שעתא אזרעו משה עד דאתקף ביה קב"ה במשה
 ואותביה קמיה ואוליף ליה אורייתא וחסא ליה למשה בההוא נהורא
 וזופא דההוא נעם והווי אנפוי דמשה כהירין ככל אינון קיעין
 וכל חילא דשמה הווי מזרעוין קמיה בשעתא דהווי נחית באורייתא
 כיון דחכו ישרא לתתא נטל קודשא ב"ה ממשה אלף חולקין מההוא
 זיוא ביה שעתא בעו מלאכין עלאין וכל אינון אכלוסין לאוקרא
 למשה בשעתא דאמר ליה קודשא ב"ה לך רד כי שחת עמך אזרעו
 משה ולא יכול למללא עד דאסני כלותין ובעותין קמי קב"ה אמר
 ליה קב"ה משה אתקיף בכורסייה דילי עד דבער קב"ה ככל אינון
 אכלוסין ככל אינון חילין ואתקיף משה בתרין לוחין דאכנין ואחית
 לתתא וירא הוא דכתיב עיר גבורים עלה חכם ויורד עז מבטחה
 ומההוא זיוא דאשתאר ביה הווי מבקיקין אנפוי דמשה ומא בהאי
 דאשתאר ביה לא הווי יכילין לאסתכלא באנפוי בההוא דאסתלק
 מניה עאכ"ו :

(דף ע"ח ע"א) ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלהים
 אנשי המת שונאי כנע האי קרא אוקומה
 אכל

אכל ואתה תחזה תבחר לא כתיב אלא תחזה לפוס חיוו דעיינון .
במאי * בדיוקנא דבר נש באלין סית סטריין דקאמרתון וכלא בהאי
קרא . ואתה תחזה חד בשערא * מכל העם תרין במלחא * אנשי חיל
תלת באנפין . יראי אלהים ארבע בעיינון * אנשי אמתחמש בשפון
שונאי בלע סית בידין כשרטוטיהון דלין אינון סימנין לאשתמודעא
בהו בני נשא לאינון דרוח חכמתא שריא עליהו . ועכ"ד משה לא
אצטריך דא אלא מה כתיב ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל בנין
דרוח קדשא הוה אתי לגביה ואודע ליה וביה הוה חמי כלל * מכא
לן דכתיב כי יהיה להם דבר בא אלי * ביום אלי לא כתיב אלא בא
אלי דא רוח קדשא דהוה אתי לגביה וביה הוה ידע ולא אצטריך
לכל דא לאסתכלא ולעיינא אלא לפוס שעתא הוה ידע משה * כהאי
גוונא ידע שלמה מלכא ידע בכורסייה דרוח קדשא שריא עליה *
דכל מאן דקריב לכורסייה דחילו ואימתא נפיל עליה וביה הוה ריין
דינא בלא סהדין * דדיוקנין הוה בכורסייה וכל מאן דמקרב בשקרא
מכשכשא ההוא דיוקנא והוה ידע שלמה מלכא דבשקרא קאתי *
בגין כך אימתא דכורסייה הוה נפיל על כלל וכלהו אשתכחו זכאיין
קמיה * מלכא משיחא בריחא כמד"א והריוחו ביראת ה' לא למראה
עיניו ישפוט וגו' . ותלת אלין רבו עלמא בלא סהדין והתראה * שאר
בני עלמא על פוס סהדין על מימר אורייתא * חכימין דאשתמודען
באינון דיוקנין עליהו לאזהרא לבני עלמא ולמיהב אסותא לבני
נשא ולאסי נפשיהו זכאיין אינון בהאי עלמא וזכאיין אינון בעלמא
דאתי :

(דף פ"ב ע"ב) תנינן משה חמא מאספקלריא דנהרא וכלקו
נביאי לא חמו אלא מגו אספקלריא דלא נהרא
דכתיב ואראה מראה אלהים וכתיב אם יהיה נביאכם ה' במראה
אליו אתודע וגו' לא כן עברי משה וגו' וכתיב פה אל פה אדבר בו *
אמר רביווקי תא חוי דנביאין כלקו לגביה כנוקבי לגבי דכר דכתיב
פה פה אדבר בו ומראה ולשאר נביאים (כתיב במראות ולמשה
ה') במראה אליו אתודע . במראה ולא מראה * כל שכן יחזקאל
דאפילו מראה לא כתיב ביה אלא מראה חסר וכל שכן דכתיב במשה
ולא בחידות אלא כל מלא על כוריה * זכאה איקודרא דנביאה דא
שרי בנווייהו :

(דף קי"ד ע"א) ר"מ פקודא (מ"א) בתר דא להשיב אברה *
ואכתריה להשיב הגזל * אמר
בוזינא

בוזינא קדישא קב"ה עתיד לאהדרא לך אברה דאברה בגין ערב
רב ודא כלל דילך רבזמנא דעכדו ערב רב ית עגלא נפקת כלל
דילך ה"ד וישלך מירו את הלחת * ואתמר כך לך דהתם קא רמז
נחיתו בגלותא רביעאה לך כגון לך לך מארץך וגו' * הכא י"ח הן כל
אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר * הכא קא רמז לך לך ג' זמנין
(בגלגולא) בגלותא רביעאה רד בנין בת יחודה כלל דילך דנפלה
ה"ד נפלה לא תוסף קום * ומיד דאנת נחית בגיניה תקיס עלך
והאי (איהו השבת אברה והאי אורייתא דאתגלויי על ידך האי)
איהו השבת אברה דילך דלאו למננא אתגלויא לך אורייתא יתיר מכל
ישראל ואסתלקת לגבך כמיה דבאר דאסתלקו לגבך ולא לאבדן ולא
לבר נש דהא באר מכת אדוניה ואורייתא דא אתמר עלה ומשם
בארה היא הבאר וגו' * הבאר היא מליא ולא נפקין מימיה לבר *
ואיהו באר מיה דאורייתא דאפיק כל מיין וכל מיין דעלמא עליון
ביה ולא נפקין מימיה לבר * ואיהו באר דאפילו כל בני עלמא שאבין
מניה מיה ואפילו כל עבדי עלמא לא חסרין מניה אפילו כחוט
השערה בנין דבאר דא לית ליה סוף יתיר עמוק הוה מדאורייתא
דאתמר בה ורחבה מני ים * וכבר דיליה מאן דש"ב מניה מיה
איהו בלע (ס"א כל מימין וכל חכמתין) כל חכמתין דעלמא כל
שכן באר עזמו * וכן עתיד קב"ה לאהדרא לך גזל דילך דאיהו מטא
דאתמר ביה ויגזל את החנית מיד המצרי * דעלך אתמר איש מצרי
ובגלותא דילך וכלגלגולא דילך יפריש לך ערי מקלט לשוכה מכמה
דרדפין אכתרך דלית להון סוף * והא איהו פקודא (מ"ב) (חדא)
להפריש ערי מקלט למאן דקטיל בנין
ההוא מצרי
דקטלת במצרים דתמן הוה נחש הקדמוני וכל משרייתיה דהו סחרין
ליה וקטלת ליה * בלא זמניה ולא דחלת מרודפין דליה דכמה אתרין
רדפי אכתרך כמה נשין כנערותך דאינון נעמ"ה אנר"ת לילי"ת
אזכמא וקודשא בריך הוא יהיב לך ערי מקלט לאשתיבא מנהון
ואינון שערי תשובה * בנין דאת כן ית ברא דאבא ודאמא * בתר
דהדרת בה"א כתיובתא אסתלקת כביכה * יה"ו הילנא דחייובגינא
את זכי לאת ה' בנין דאעילת גרמך אכתרהא כתיובתא לאהדרא לך
למרך ולסקא לה מגלותא ולא לקבלא אנת אנרא וקודשא בריך
הוא שוי שמוה כך ובגין דמחשכה דילך הות לעלת העלות שוי כך
מחשכתיה דאינו יו"ד ה"א וא"ו ס"א * ועלת העלות איהו מיוחד
אלין אתוון כך לאשתמודעא כך ליה באלין אתוון * ובגין דאת הוית
גומל

גומל חסד עם שכונתא רכל פקודין דילך לקיימא איזהו חסיד
 המתחסד עם קונו יקב לך מדת חסד . וכגון דנטרת פקודין דלא
 תעשה וזהו לך לאתגברא על ירך למקשר ליה תחות ירך ולא
 אשתדלת בהאי פקודה לא לקשרא סמא תחות ידא דקודשא בריך
 הוא וכת זוגיה דאידי שפחתא כישא תחות יד גבירתה לון ולכל ממנן
 ולכל משריין דלקון קודשא בריך הוא יקב לך מדת גבורה למהוי
 כקייעתך דיתחללון וירחלון מינך סמאל וכת זוגיה וכל ממנן
 ומשריין דילהון ויהון קשורים בשלולא תחות ירך . וכגון דהדרת
 באות ברית נחית בינה ית' לאתחברא לך בלדיק בנינך קודשא בריך
 הוא יקב לך אות ברית לך דיליה . וכגון דמתשכה טובה עבדת
 כלא הכי נחית סמא מפרש (דמרך) עלך ומתמן (ס"א רשימא דנחית)
 נחית עלך . וכגון דאנת תשתדל בכל יומא בתרין שפון דילך כללותא
 לשבחה למרך באדני שפתי תפתח בתרין שפון דילך בכביאים וכתובים
 ובכל מיני זמר וכגון כללותא קודשא בריך הוא נחית לון בשפון דילך .
 כל שכן דרגא דילך עמודא דאמלעיתא וביה אשתדלת בכל יומין
 דילך בקשוט קודשא בריך הוא יקב לך לסלקא לך ביה בתורת אמת
 כלילא מכל מדות ואחון בשמא מפרש בר' אחון דקדם דחזרת
 בתשובתא לא הוית אלא כחילנא דטוב ורע עבד וכער הוה שמך
 בקדמיתא והנה נער בוכה עבד נאמן ה"ד לא כן עבדי משה בכל
 ביתי נאמן הוא וההוא רע שותפא דעבד גרם לך למחטי בסלע בגין
 דמטה דאתמסר לך הוה דחילנא דטוב ורע מטטרון טוב סמא רע .
 וכען דחזרת בתשובתא ואדרכתא כחילנא דחיי קא נפקא מעבד
 ואשתדרת בן לקב"ה ומטה דאתמסר בידך והא עץ חיים ו' דאיקו
 בן יהויעול (ד' א' ו' תיעול) במ"ט אנפין דילך באורייתא ויתעבד מוט
 ויתקיים כך לא יתן לעולם מוט ללדיקימ"ט אנפין מ"ט אחון דשמע
 ישראל וברוך שם שית תיבין דיחודא עלאה ו' עלאה הפארת שית תיבין
 תניינן דברוך שם ו' תניינא לדיק' מ"ט . באמלעיתא א' וישאורו
 במוט בשנים בלא ו' באמלעיתא איקו מ"ט . (כ"א בלא א'
 דאמלעיתא דו') ודיק מ"ט לפני רשע . ומאן גרע דא' א' אחד
 מחמשים דחמשין תרעין אתיקבו לך חסד חד כמה דאוקמוה מארי
 מתניתין חמישים שערי בינה נמסרו למשה חון מאחד והאי איקו א'
 דחסד מחמשים ואשתאר מ"ט ודא גרים לך לדיק מ"ט לפני רשע .
 מאי רשע דא סמאל והאי איקו מ"ט מן מטה דילך דאתמר ביה
 ומטה האלקים בידי (דמטה אחרא אית לך) מטה דילך הוא מטה
 דמשה

דמשה וכגון דא א' מטה דילך דאידי בינה חזרת לך כמה דאוקמוה
 במתניתין אלף בינה דחזרת לך בתשובתא ותיטול בין ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
 וא"ו לקיים כך לישרא וברחמים גדולים אקבך (ובכתובים אוכילס)
 מתמן ואילך יתקיים כך לא יתן לעולם מוט ללדיק בהוא זננא
 יתקיימו כך תרין פקודין . חד הקס תקים עמו . תניינא עובד תעוב
 עמו . הקס עם ו' עלאה משיח ראשון . תקים עם ו' תניינא . עמו
 דא בן עמרם דסליקת לבינה דאידי א' . ולמען הקס תקים . ל"ת
 ה' דנפלת כאלף חמשה כתר ע"ב כמנין עז"ב תעובד עמו . עובד
 ע"ב ז' ו' . ודא ע"ב שמהן ויסע ויבא ויט דא ו' מן ו' תמן עזר
 ולא קימה והאי איהו עובד תעובד תמן כעת' ו' יורה ומלקוש ואספת
 דנגך ותירשך ויטהרך . דאינון ישראל לקט שכחה ופאה לעני ולגר
 תעובד אותם . הכא אוליפנא . **פקודא** תליתאה ונריך לאחורא
 עליוהו דהא מסטרא דלדיק עני . עובד תעובד לדיק . עמו
 דא בן עמרם והאי איקו לעני ולגר תעובד אותם . גר אנת . כגוונא
 דאתמר כך בקדמיתא עם עני גר הייתי בארץ נכריה . אבל הקמה
 בדרגא דילך הקס ו' תתאה תקים עמו עם בן עמרם בדרגא עלאה
 דילך . הפארת כמ"ה דילך שמא מפרש בשלימו . בטר ק"ק דהקס
 תקים (וכגון דא הקס תקים) אשתאר תיס . מאי קא אחוי יעקב
 איש תם . עמו בן עמרם ויקים . הקס לדיק . תקים תם
פקודא בטר דא לפדות עבד עבדי ואמה העבריה ליעד אמה
 העבריה לדון בקנין עבד עבדי הענק תעניק לו דא
 הוא דתיב כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד . מאי שש שנים
 יעבד . ומאי קנין דיליה . אלא בסתרי תורה מטטרון עבד ה' כליל
 שית סטרין כחושבן שית איתון דיליה שית קדרי משנה ובהון אית ליה
 לבר נש למפלת למאריה למהוי ליה עבד (ס"א נמכר) למעבד קנין
 כספו דכסף ימינא דאברהם חסד דרגא דיליה . אורייתא מתמן
 אתייבכה . ומאן דאשתדל בה בגין לזבאה (בה) לעלמא דאחי אקרי
 קנין כספו עלמא דכסופא . קנין על שם אל עליון קנה שמים וארץ
 קנה חכמה קנה בינה קנה לו ד"ת רבו בטר דקנה גאולה תהים
 לו . אית דאיהו קניו (ליה) לעולם ואית דאיהו קניו ליה שית שנין .
 דמאן דאיהו קניו ליה לעולם כתיב ביה ורע אדוני את אזנו במרע
 ועבדו לעולם . לית עולם אלא עז'מו של יוכל דאינון חמשין ודא
 קריאת שמע דתמן כ"ה כ"ה איתון ערבית ושחרית כ' תרעין דבינה
 בטר דמיחד בהון בר נש לקודשא בריך הוא דאיהו עבד דיליה כעול
 תפלין

תפלין על רישיה ואין דיליה רטועא פתיחא למשמע קריאת שמע
 דשמע בכל לשון שאתה שמע דקיינו משמעות דמאן דפרדיון דיליה
 תלויה בקריאת שמע דאיהו רזא דחמשין לית ליה פדיון על יד אחרא
 כגלגולא דמירועא הוא למאריה הכא לא אתמר או דודו או בן דודו
 ובאלנו דכלותא דבר נש איהו כעבד דאתמר ביה שש שנים יעבד
 ואין עבודה לא תפלה שש שנים יעבד ג' ראשונות וג' אחרונות
 דשליש עבור אפיק ליה לבר נש ודי חובתו למאן דלא ידע לללאה בהו
 דלדיק חו עלמא אתקרי בהו על שמיא בעו לדיק גוש קרוב וזמן
 קרוב ה' לכל קוראיו וטב ליה לב"כ שכן קרוב מאח רחוק דקיינו
 עמודא דאמנעיתא דאיהו בניה דאסתלק לעילא דאיהו כינה דעולם
 דא עולמו של יוכל דאיהו חמשין אהון דיהודא דבעלמא דין יוכל
 בר נש למחוי ליה פדיון כדריק ו' שנין דכליל תלת קדמאין ותלת
 בתראין דלולתא ו' ועירא אינון כ"א איהו שית שנין יעבוד אבל
 בעלמא דאתי דאיהו עולמו של יוכל דתמן כ' אהון דק"ש לית ש"ס
 אפיק ליה מחוכה כגין דלית ליה פדיון ע"י אחרים וכב"ד שמע
 בכל לשון שאתה שמע וכגין דא קא רמיו אס אין איני לי מי לי מ"י
 ודאי עולמו של יוכל מיד דשמעו מלין אלין מארי מתוכתאן דהו
 נחתי עס בוזינא קדישא פתחו ואמרו רעיוא מהימנא פי שכינתא
 עלאה ותתאה דבתרווייהו קודשא כ"ה פה אל פה מליל עמך כק"ש
 דאתמר ביה רוממות אל כגרונס וחרב פיפיות בידם דא ודאי ו'
 רישא דחרבא דאסחר שפה דילך ו' ליטנא דחרבא דילך ה' ה' תרין
 פיפיות בתרין שפון דילך ודאי שמה דמרך ממלל בפומך יו"ד
 ק"א ו' ה' א' במחשבתך דאפיק אלין חמתין מפומך כודאי כגין
 מלין אלין אליהו אתעכב לעילא דתפיס איהו דלא נחית לגבך דא
 בכמה עתרא הוה נחית לגבך ואיהו תפיס לעילא דלא נחית לגבך
 כגין דעניותא דילך איהו פוקא לישראל וכב"ד משיח אמר עד
 דמ"י עני ודאי איהו דכתוב ובחבורתו נרפא לנו אמר לון אי הכי
 נעבד ליה התרה ויקא נחית לגבאי דחשיב הוא גבאי מכל ממונא
 דעלמא ודא אנא מחיל ושרי ליה ומתיר ליה אומנא ואתון אוק הכי
 שרו ליה ואי לריך התרה יתיר נשתדל בהתרתים דיהא נחית גבאי
 אמר ליה בוזינא קדישא שכועת ה' איהו שכינתא בת יחידא ולא
 למננא תקיטו תלת בני נשא למפטר ליה אלא ש' דשבת תלת עכפי
 אבהן בת יחידא שבעה דאשתתפת ס"א בה כורקיוו וודאי
 בהו כודאי שכועה לא חלה אלא על דבר שיש בו ממש כדר חל
 אפילו

אפילו על דבר שאין בו ממש ודא אוקמוס כמתניתין ולל עור
 אלא יתיר אמרו כדרים על גבי שכועת עולין וכל השכע כאילו
 נשכע במלך ענמו וכל הנודר כאלו נודר בחיי המלך אמר לון
 ד"מ מארי דמתוכתאן ידענא ככו דאתון ידעין אבל הוה דמחדש
 בכל יום תמיד מעשה בראשית יחדש לן חדושין דא ודאי אמר
 קהלת אין כל חדש תחז שמשא אבל למעלה מן השמש יש לו
 וכסתרי תורה אנא בעינא למימר שמש ומנן ה' אלהים נבואת
 בעלמא דיליה ולא בעלמא דהדיוט אף על גב דזה לעומת זה עשה
 האלהים מגו חשוכא דנפיק נהורא וכורא עלמא דאתי כינה איהו
 למעלה מהשמש דאיהו עמודא דאמנעיתא כדרים מתמן על גבי
 שכועה עוליס וחלן על דבר שאין בו ממש כגין דשכועה איהו עלמא
 דין דלית ליה קיומא אלא על יסוד ה"ד ודריק יסוד עולם וכיה
 אומנא דכתיב חי ה' שכבי עד הבקר דשכינתא תתאה כותל מערכי
 דנורא דיליה על שס דאיהו תל שהכל פונים בו כ"ו ת"ל ידו"ד כ"ו
 והאי שכינתא איהו ת"ל דיליה על שס קוונותיו תלתלים שחורות
 כעורב ואוקמוס על כל קוץ וקוץ חלי תלים של הלכות (קוץ) ד' מן
 אחרתל שהכל פונים בו והאי קוץ הוא אחר בין א"ח ובין ד' ה"ד
 כי כל בשמים ובארץ ות"י דאחר בשמיא ובארעא ועליה אוקמוס
 מ"מ כחגנה על מה העולם עומד על עמוד אחד שזמו לדיק
 שנאמר ולדיק יסוד עולם וכודאי איהו ברית דשכועה דעליה קיימין
 א"ח ד' אינון שמיא וארעא דחשיב אס לא בריתו יומס וליה חקות
 שמים וארץ לא שמיא א"ח שמים ה"ד ואתה תשמע השמים ד'
 הארץ ה"ד והארץ קדום רגלי וכגין דברית אחר בין שמיא וארעא
 וכיה שכועה ה"ד ח"ה שכבי עד הבקר מאן דאומי בשמיא לשקר
 כאילו הרס כניינא דשמיא וארעא ואתה דלמא לתהו ובהו דאי בר
 נש יעדי קולא ד' מן אחד ישתאר אתר קמאל באתריה שקר וכאלו
 קהו בר נש בני שמיא וארעא על שקר וקושטא קאי שקרא לא
 קאי הרס כניינא ונפלו שמיא וארעא והאי איהו כאילו השליך
 משמים ארץ תפארת ישראל דמאן יהיב ארץ בשמים דקאמר השליך
 משמים ארץ לא ודאי דא שכינתא ותפארת עמה דלא אתפרש מינה
 כנפילו לקיים בה איני ה' הוא שמי וכבודי לאחרי לא אתן ומלן
 דאמת נפל עמה דכתיב והשליך אמת ארצה ומאן דאומי קושטא
 הוא מקיים אמת מ"א ארץ ת"מח דאיהו עמודא דאמנעיתא דביה
 איהו כניינא ה"ד כ"א אלהים א"ת ולבתר השמים ואת הארץ
 וכגין

ובגין דשכועה אוקו כניינא דעלמא דא לית ליה קיומא בלא יסוד
דבר שיש בו ממש' כדר דאיהו עלמא דאחי על גבי שכועה סליקת
ואיהו חלה על דבר שאין בו ממש דלא זריכה יסוד לקיומא עליה
דאיהו ברית דביה תשמיש המטה' ובג"ד כיוס הכפורים עלמא
דאחי דביה תקינו כל נדרו אסור בתשמיש המטה' תמן אוח ברית
ו' אוקי תנא על ס"ת זריק כמה דאוקמוה העולם הבא אין בו לא
אכילה ולא שתיה ולא תשמיש המטה לא לזיקים יושבים ועטרותיהם
בראשיהם ובגין (ס"א דאית) דלית שמוש בעלמא דין בתנא אוקמוה
מארי מתניתין כל המשמש בתנא חלף' דתנא לתנא בעלמא דין
איהו' נקודה שמושא דאתון' אבל בעלמא דאחי לית שמושא באתון
ובגין דא ספר תורה לית ביה נקודה באתווי לא חנא ובגין דא מאן
דמשמש בספר תורה חלף והכי מאן דמשמש כמי שאונה הלכות
עליה וקמוה רבנן דאשתמש בתנא חלף:

אחו כלהו מארי מחיבתאן ואשטחו קמיה ואירו ודאו קודשא
ברוך הוא מליל כפומך וליה אכן סגדין ואכן אשתמודעין
במלין אליו דלית ילוד אשה אחרא בר מויקן ויכל למללא לון ודאו
מלין אליו קא סהדין כך דאנת הוא דאתמר ביה פה אל פה אדבר
כו' לית לעכבא לאליהו גבך - לא לפייסא ליה לקודשא בריך הוא
לכתא ליה לגבך מליא עתרא מליא סגלות לגבך' רעיא מהימנא
עבד כאמן' לגבך עבד עברי הענכ תעניק לו' הענכ ליה'
תעניק לכנוי' במלין גטויון אליו' מנרקך גרנא של תורה דילך'
מיקבך בגורן ויקב קרא ממלל כמה דאוקמוה מארי מתניתין בגורן
ויקב הכתוב מדבר' יק"ב ו"סוד' ק"דושה' כ"רנא' דקודשא בריך
הוא ודא שכינתא דאיהו ברכה דקודשא בריך הוא מימינא' ואיהו
קדושא משמאליה ואיהו יסודיה באמלגיתא וקודשא בריך הוא הכי
סלקין אתווי דיליה יב"ק כגוונא דא הקב"ה כחשכון יב"ק ומאן
דאיהו בק"י בהלכה דיליה דאיהו שכינתא קב"ה עמיה דכנינה לא
יוו מניה לעלם' דאית הלכא דאיהו נערה דיליה מסטרא דנער
ובגינה אתמר הלכה כפלוגי אבל הלכה דילך רעיא מהימנא איהו
דאתמר בה הלכה למשה מסיני מפי הנבורה יהי"ב לך קב"ה כרתא
דיליה' ובג"ד על הלכות אחרנין אתמר רבות בנות עשו חיל על
הלכה דילך אתמר ואת עלית על כלנא דאתנברת על כלהו כנבורה
ה'עמך נבור החיל (ס"א אתתקיף) אתקין כך ואשלים כניינא
דמלכא ואיהו כני כניינים על פומך ועל ירך זכאה חולקך:

פתח רעיא מהימנא ואמר המלאך הגואל אותי מכל רע' דאיהו
שכינתא - אתמר בה וישע מלאך השמים' יברך לכו בעלמא
דאחי' וידנו לרוב בקרב הארץ בעלמא דין למחוי שלטנותכון בתרין
עלמין' דאתון חייין' דמאן דאיהו מעלמא דא חיאתקרי כמה דכתיב
עץ חיים הוא למחזיקים בה' חיים תמן חיים הבא' מה דלאו הכי
מאן דאיהו מלוכש באלין קליפין דעור וכשר ועלמות וגידים דגופא
שפלה דרוחא הוא מית תמן' מה מיתא לא חמי ולא שמע ולא ממלל
ולית ליה תנועה בכל אברין דיליה' הכי רוחא לא חזא דלעיל מניה
דאתמר באורייתא עליוהו דע מה למעלה ממך עין רואה ואזן שומעת
וכל מעשיך בספר נכתבים' דכמה מלאכין אולין עמיה דאתמר בהון
כי מלאכיו יורה לך' ולית ליה רשו בהאי גופא לאסתכלא בהון
ולמשמע בקליהון דאיונו מיון דאשא ממללן ומקדשן ומברכין ומיחדן
לקודשא כ"ה עם ישראל כחדא' כל שכן לשכינתא דאיהו עליוהו'
כל שכן קודשא בריך הוא דאיהו לעילא מן שכינתיה דבה מקבל
ללותין דישראל' ובגין חובין הוו מתלבשן באלין קליפין' כגוונא
דארס דחוכי אבהתהון בידיהון' והאי איהו דאוקמוה מארי מתניתין
כשאחוזין מעשה אבותיהם בידיהם' ובגין אליו קליפין דחובין אמר
קרא כי אס עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם' ובגין
לון קליפין קודשא בריך הוא מתקטיף ככמה גרפין' דאתמר בהון
בשמים יכסה פניו בשמים יכסה רגליו וגו' לעתיר לבא ולא יכנף עוד
מוריך והיו עיניך רואות את מוריך' דאתון בהאי עלמא דלית לכון
קליפין ועורין אית לכון רשו לאסתכלא בכני עלמא וכני עלמא (ס"א
לית) אית לון רשו לאסתכלא ככו' ובג"ד עליוכו אתמר דאתון חייין
ועלמא דלכון עולם החיים' אבל עלמא שפלה דא עולם המתים דכל
אלהות דאומין דעלמא מבלעדיה' כלהון מתים:

אמ"ל ר"ש בוטינא קדישא (כ"א רעיא מהימנא) עם כל דא דאנת
לא ויכל לאסתכלא בכני עלמא דאחי בעיינין ולא במלאכיויא
כל שכן בקודשא בריך הוא וכשכינתיה' אבל בעין השכל דלכך את
תזי בכלא בכני עלמא דאחי ובמלאכין ובקודשא בריך הוא ושכינתיה
דסחרין לך ובגין דא אמר שלמה דכתיב ביה ויחסם מכל האדם'
ולכי ראה הרבה חכמה ודעת' אבל כנבואה לית לכון רשו לאסתכלא
ביה (כ"ש נביא בעין השכל שא בעיינין דאיהו מראה וחזיון דעיינין
קדא הוא דכתיב במראה אליו אקודע' ועוד בחזיון לילה' מראה
כיממא חזיון כליליא וכלא בעיינין ולא בעין השכל דלכא' ועיינין
אינון

אינו תרי סרסורי לבא ומשמשין דליה ואיהו מלכא בינייהו (ד"א
 לגבייהו) ובגין דא חכם עדיף מנביא והכי הוא תרין אורנין תרין
 שמשי לבא * ובגין דא אוקמוה רבנן הלכ רואה והלכ שומע * ולא
 עוד לא דאחמר כלב הלכ מכין הלכ יודע * וכלב כל חכם לב נתתי
 חכמה הרי חכמה ותבונה ודעת כלבא * דכהן אתעבידו שמיא
 וארעא ותהומין ובהון אתעביד משכנא דה"ד ואמלא אותו רוח
 אלהים בחכמה ובתבונה ובדעת מהו דלית כולי האי בעייניו *
 ורעיא מהימנא מאן דכולי האי כלביה יתיר חזי מן נביא כל שכן
 מחשבתא דילך דלית לה סוף ובה תסתכל בההוא דלית ביה סוף
 מה דלא הוא לך רשו בקדמיתא לאסתכלא בעייניו דה"ד וראית את
 אחורוי ופני לא יראו * אליו טפשו לבא אינו מתין וסומין באלין
 קליפין אבל לגבך לאו אינו חשיבין כלום ולא מפסיקין בידך לבין
 קב"ה ושכינתיה וכל בני עלמא דאתי ומלאכין דהכי יועול לגבך
 באינון חלונין דעייניו ואודניו ונוקבי חוטמא ופומא כמלכא דיועול
 באתכסייא לחררי חריים למללא עם כריה ובגין דא מללין ישראל
 ביה בללתא דילהון אתה חופש כל חררי בטן ובוחן כליות ולב אין
 כל דבר נעלם ממך והיינו דאמר שלמה משנית מן החלונות וגו' *
 ואלן אינון חלונות דעייניו ואודניו ונוקבי חוטמא ופומא * באלין
 שבעה נוקבין נשמתא סליקת בשבעה מיני בוסמין והכי ללותא
 סליקת באלין ז' בוסמין דאינון נרד וכרכום קנה וקנמון עם כל עמי
 לבונה מר ואהלות עם כל ראשי בשמים * בההוא זמנא דללותא הכי
 סליקת מקוורת מר וכו' הקב"ה שאיל עלא מי זאת עולה מן המדבר
 מקטרת מר ולבונה וגו' * מי זאת וראו מסטרא דמ"ו איהו וראו
 בינה כלילא משבעה מיני בוסמין * ורא ק"ש כלילא מחמשין חרעין
 דאינון כ"ה כ"ה כלילא משבעה ברכאן בשחר שמים לפניה ואחת
 לאחריה ובערב שמים לפניה ושמים לאחריה ואינון קגדולה והגבורה
 והתפארת והנצח וההוד עד לך ה' הממלכה דאיהי מלכות *
 דאיהי כלילא מתלת בוסמין * מקטרת מר דא כתר * ולבונה
 דא חכמה * מכל אבקת רוכל דא בינה * קום אשלים פקודין
 דמרך :

(דף קי"ח ע"א) אמר בונינא קדישא רעיא מהימנא בגין דא
 אנת מתקן כחבורא דא דרמ"ח פקודין לאמלכא
 לקב"ה על כל אברים דשכינתא בכל פקודא ופקודא ולית אנת חייט
 ליקרך * זכאה חולקך דכגוונא דאנת ממליך לקב"ה בכל אברים
 דשכינתא

דשכינתא דאינון בעלי מדות דכל ישראל מארי מדות אינון אברים
 דשכינתא הכי עביר קב"ה לשריא שמיא עלך וימלכיך על כל משריון
 עלאין ותתאין *

קום רעיא מהימנא לסדרא דינין בהלכות נזיקין כסדרא דשמיא דא
 הו"ה דאיהו רכב להים רבותים אלפי שנאן דאינון שור נשר
 אריה אדם * דהא מסטרא דימונא דתמן יהו"ה ד' סיוון איהו ס' ורא
 דלהון אדם אריה נשר שור וכפוס שנויין דהויין הכי איהו תועבא
 וסדרא דחיוון * וחיוון דסט"א דאינון נזיקין דשמלא הכי סדוריייהו
 שנאן ובגין דא התחלה דלהון השור קשור כד' אבות נזיקין השור
 והבור והמכבה וההבער וסיומא דלהון אדם מועד * **קום** אתער
 בדינין * **פתח** רעיא מהימנא ואמר אדני שפתי תפתח ופי
 יגיד * תהלתך * אדכ"י בהפוך אתון דו"כא ובג"ד אמרו
 מארי מתניתין דו"כא דמלכותא דינא כל דינין בהאי שמיא אתדנו *
 (ס"א בה' בר' וכו') כד' כג' * כד' שכינתא (ס"א בית דין כג' בית
 דין שכינתא כג') * לקבל תלת אבהן עמודא דאמלעיתא דיון אמת
 והוא דיון לרון מסטרא דאכ"י דתמן איהו דיון אמת ומסטרא דשם
 אלהים שופט * ה"ד כי אלהים שופט * מה דינון אינון * סד לרון
 כנוקי שור * תניינא לרון כנוקי בור * תליתא לרון כנוקי אש *
 רביעא לרון כנוקי אדם ואבתרייהו לרון כדיני ארבעה שומרים *
 שומר חנם * ושומר שבר * והשואל * ונושא שכר (ס"א והשוכר) *
 לקבלייהו דינין ארבעה * דין חלוקות השותפים * דין חלוקת קרקעות
 דיני עבדים ושפחות * דיני תובע ותבע * בכמה מיני תביעות
 דחייב ממון וגזל ואברה או המזיק לחברו והורגו באחד מארבע
 מיתות בית דין * ארון איהו קב"ה באר"י לרון ככל מיני דינין לשפחה
 בישא כי תירש גבירתה * דמינה כל נזיקין אשתכחו דאינון מלאכי
 חבלה דמנייהו נשמתהון של רשעים כמה דאוקמוס מארי מתניתין
 נשמות הרשעים הן הן המזיקים בעולם אל אחר מזיק גולן רשע *
 וכת זוגיה סס המות נוק שבת ובושת ורפוי לשכינתא ובנהא * שבת
 דבטולא דאורייתא דבטילת לבנהא * ורפוי דגרמא לון דמתרפין
 מדברי תורה * נוק בכמה נזיקין דמלאכי חבלה מארי משחית אף
 וחמה * ובושת דהווי מבזין לשכינתא בכ"ז סקרא דלהון והווי אמרין
 איהו אלהיך * וכמה גולות מן שפחה בישא ד' תמר בה גולת העני
 בבתיכם * כמה ברכאן גולת לשכינתא שפחה בישא בכוכב המס
 וכוכב כמה דינין מאוניס על כנהא וכמה קרכנין רבי מקדשא
 דבטילת

דכטילת למטרוניתא . וכושת דמטרוניתא דאשתארת ערומה מד' כגדי זהב דנהרין מד' טורי אבן כו"ב אבנין מרגלן . מעיל בכמה זנין ורמונים . וארבע כגדי לבן דבהון הוה מטרוניתא מתקשטא קדם מלכא הה"ד וראיתיה לזכור ברית עולם . וגזלת לה לגברתה כמה מאכלין דקרבינין . שור מועד בעלה עש לבי מלכא רבוניה בארבע אבות נויקין דיליה (דאינון ופני שור מהשמש לארבעתון) דאינון עון ומשחית אף וחמה דכלהו מועדין לקלקל . בגופא דיליה הרביץ על הכלים מובח מנורה שלחן ושאר מאנין רבץ עליהו ושבראן . ובשן דיליה אכיל כל קרבנין ממאכלים דפתורא ושאר ארץ בגלוי רפסא (ומדקא בלא ושאר דאינון אמורין ופדרין ושירי מנחות כרגלוי רפסא) . ובקן דיליה קטל כחי וליואי . הרס בלא חלל ממלכה ושריה . הכור נוקבא בישא לילית בכית דילא דאיסי בית הקהר תפיסת למטרוניתא ובנהא שפחה בישא בגלותא דילה ושוויין לון בכמה שללאין ואסורין לבנהא ידויהו מהדקן לאחורה היא ישבה בנוים לא מצאה מנוח . ולא עוד אלא כל מככדיה הזילוק כי ראו ערותה גם היא נאנחה ותשב אחר . ולא עוד אלא זונה דהיה קבער דהיינו אש וילת אש כזיון . לבתר קס אדם בליעל רשע רביעי לאבות נויקין דאתמר ביה אדם מועד לעולם כין ער כין וכן ושלח את בעירו ואכיל ושוו וגדע כרמים ופרדסים דירושלם ושני בלא . רבון עלמא אנת קשוט ואורייתך קשוט יהבת לון מלות תפליון ללדיקים גמורים איהו אגרא כפוס עובדיהו פאר על רשייהו ומשמשין לאבוהון ואמהון כגוונא דגופא דכל אברים דיליה משמשין לרישא הכי אתתא משמשת לבעלה ואות מלאכין דאינון משמשין לגופא ומלאכין דמשמשין לכשמתא וכגוונא דאית אפשרותא כין גופא לכשמתא הכי אית אפשרותא כין מלאכין דגופא למלאכין דכשמתא . ואית נשמתא לכשמתא ומלאכין למלאכין כין גבה מעל גבה שר וגביהם עליהם . ושין דאינון נשמתא לכשמתא כלקו חר . ואף על גב דארס מתלא אינון כגופא אלא נשמתא שין לאלין בנין דמקבלין אלין משין . הכי שכינתא (נשמתא) אף על גב דאיהו לקבל שאר נהרין דבריהא כנשמתא אלא גופא לקבל קב"ה חשיבא כגופא . אבל בלא חר הכא גופא ונשמתא בלא חר מה דלאו הכי כבר נש דגופיה ונשמתיה כפרודא . דא חמר ודא שכל . דא חיי ודא מותא . אבל קב"ה חיים ושכינתיה חיים הה"ד עץ חיים היא למחזיקים בה . וכל אינון דרשימין כסימנין דקב"ה ושכינתיה אינון רשימין כיומין דחול באות דתפלין

דתפלין ובאות דמילה ורשימין בזכור ושמור כשכת . ורשימין בתורה שככתב דאחיהיבת מימינא ובתורה שכב"פ דאחיהיבת בשמאלא וקב"ה זכור מימינא ושמור משמאלא . ושכינתא זכירה מימינא ושמירה משמאלא אינון תפלין דרישא רב"כ ותפלין דיר והכי שכינתא תורת ה' תמימה ומורה דיליה . והאי מסטרא דעמודא דאמלעיתא דאיהו כליל דינא ורחמי זכור ושמור אתקראת איהי זכירה שמירה ובכל פקודין איהו שקילה לגביה במדרגא . אבל מסטרא דחסד קודשא בריך הוא זכור ושכינתא שמור כמה דאוקמוה מארי מתניחין זכור לזכר ושמור לכלה כגון דבימינא ובשמאלא ענפין מתפרדין כגוונא דכנפי ריאה דאינון פרודות מלמעלה לקבליהו חיוון ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה . ולקבל פתוחות דספר תורה . לתתא תרווייהו ביחודא חדא כנין סהומות דס"ת דלית תמן פירודא . ובגין דא באתר דיחודא דאיהו גופא דומה לשדרה דלולב אס נפרטו או כפרדו עליו פסול . בכמה רשימין רשים קודשא בריך הוא לישראל לאשתמודעא לגבי מלאכין אלין דימינא דתליין מקודשא בריך הוא או אלין דשמאלא דתליין משכינתא או אלין דתליין מקודשא בריך הוא ושכינתיה ביחודא חדא . וראי אלין דאית בהון תורה רשימין כחסד ואלין דאית בהון מורה רשימין בגבורה ואלין מארי דתפלין ואות שבת ואות ברית רשימין בלדיק . ובעירן עמי הארץ אינון רשימין באעברו דערלה ופריעה . עופין בוסק ובקרקבן נקלף באעברו דיפק וקליפה דקרקבן רשימין עופין למוכל ובעירן בתרי סימנין מעלת גרה ומפרסת פרסה כלהו רשימין כהתי סימנין כגוונא דערלה ופריעה דמתעברן מעמא קדישא . אבל תלמידי חכמים בלהו רשימין מנהון בכרסייא ומנהון במלאכין בארבע חיון דכרסייא מנהון בכוכביא ובמולי ומנהון רשימין במדות דקב"ה אשהמודעין ואינון דמתעסקין באורייתא ובמלות לשמא דקב"ה ושכינתיה שלא על מנת לקבל פרס אלא ככרא דאיהו מחויב ביקרא דאבוהו ואמיה דא אתקשר ודאי ואתרשים בעמודא דאמלעיתא ושכינתיה כאלו ביה הו חו' . ומאן דחית ביה תורה בלא מורה או מורה בלא תורה ככוכול כאלו הו ביה כפרודא אבל כרא ודא כאלנא דעכפו מתפרדין לימינא ולשמאלא ואילנא יחודא דתרווייהו באמלעיתא . רשיעייא אינון רשימין בלא סימנין דטהרה אינון דלית להון תפלין על הישא ודרועא ואינון דלא רשימין בתורה ובמלות ושין דלא נטרין זכור ושמור ולא רשימין בתכלת ולכן דעיתא ואלין דלא רשימין באלין סימנין

סימנין שקן הם לכל לאו אינון ישראל אלא עמי הארץ . מה אלו
 שקן ושרץ . הוף אינון שקן ושרץ כמה דאוקמוה מארי מתניתין
 עמי הארץ הם שרץ ונשותיהם שקן ועל בנותיהם אתמר ארור שוכב
 עם כל בהמה . ומיתתהון מיתה באתגלייה ולית מיתה לא עניותא
 ומיתה דעניותא דלהון לא יקא באתכסיה כעופין דרמיין למארי
 פקודין לא באתגלייה לעיני עמא דעמי חשוב כמה : ואית עניותא
 באתכסיו מעיני בני נשא . ואית עניותא לעיני כלל בזריקו דדס
 דבהמה וזריקתה לעיני כלל דשפכין דמא קמי כלל הכי עניין שפכין
 דמיו באכפיהו לעיני בני נשא ואתהדרן ירוקין כמתין . ואי הדין
 בהיובתא ולא פתחין פומהון להטיח דברים כלפי מעלה ומיתה
 דלהון בפתומן דפומא כבעירא דאיהו מיתה ולית לה קול ודבור
 ובזריקו הכי יומא איהו אין לי פה להשיב ולא מנח להריס ראש .
 ויתורה ומיחד לקודשא בריך הוא ככל יומא למחוי מיתתיה באתר
 כנונא דשחטת בהמה בתריסר בדיקות דסכין ובסכין דאינון אח"ד
 ומכרך ומקדש לקודשא בריך הוא ככל יומא בכרכו ובקדושה וככל
 אכילה ושתייה דיליה כנונא דמכרך כהנא . בריך אתה הא ברכה .
 אשר קדשנו הא קדושה . כד רוחא מכרך לקודשא בריך הוא ככל
 יומא בכרך ומקדש ליה בקדושה דיליה ומיחד ליה ביחודא דאיהו
 שכינתיה . קודשא בריך הוא נחית על ההוא רוחא בכמה משריין .
 איהו . ודאי בר נש דמכרך ומקדש ומיחד למטרוניתא כמה משריין
 דמטרוניתא סלקין עמיה ומשריין דמלכא נחתין לגביה וכלהו
 לכטרא ליה ולאודעא ליה לההוא רוחא כמה חידושין ועתידות
 בחלמין דנבואה וכמה סתרים . כנונא ייעקב דאתמר ביה והנה
 מלאכי להים עולים ויורדים בו . ועל משריין דמלכא ומטרוניתא
 אתמר ויקרא סס המקום ההוא מחנים . אבל מלכא ומטרוניתא לא
 נחתין תמן :

אמר איהו רעיה מהימנא הכי הוא ודאי אבל בגין דבכל פקודא
 ופקודא הוה אשתדלותא דילך ליחדא קודשא בריך הוא
 ושכינתיה בכל משריין דעילא ותתא הכי קודשא בריך הוא ושכינתיה
 וכל משרייתיה עילא ותתא מתיחדין ברוחא דילך בכלפקודא ופקודא
 ככרא דמלכא דאבא ואימא דחמין ליה ונשקין ליה ובחכיבו
 דיליה לא קמנין ליה במשריין דלהון אלא אינון גופייהו נטריין ליה
 בגון דההוא רוחא דילך מסטרא דעמודא דאמנעיתא איהו דאיהו
 ו' כליל אבא ואימא דאינון ו"ה . נפש דילך בת יחודה מסטרא
 דאת

דאת ה' שכינתא תתאה לא זזת מינך . וכנונא דאבא ואימא נטריין
 ברא הכי נטריין ברתא כמשריין עלאין דאינון מחנים . ובמחשבה
 עלאה סלקין לרוחא דילך כמה דאוקמוה ישראל עלה במחשבה וי"ד
 ה' וא"ו ה' א' ואימיתרוחא דילך סליקת במחשבה כד איהו שלימא
 ואתמר בה כל הנשמה תהלל ים ובנפשא ראייה ה' רוח ה' אתמר
 ביה כה אמר ה' מארבע רוחות באי הרוח . ואינון רוח ה' רוח
 חכמה וכינה רוח עלה ונבורה וגו' . שלום בארבע אתון סליק
 במחשבה ועלת העלות מעטר ליה בכתר ככל האי יקר . רוחא דילך
 סליק נחית ככל ליליא ובכל מלון דאתגליין (כ"א לך בחסד ועלייהו
 אתמר ואתה וכו') על כתר ואתם הדבקים בה' . אתם ולא אומיין
 עעב"וס . ובגין דא זבח לאלהים יחרס לאלהים אחרים . בלתי ה'
 לבדו . זכאה עמא קדישא דאתקריאו ענא דקב"ה למקרב גרמיייהו
 קרבנין קמיה כמה דאת אמר כי עליך הורגנו כל היום נחשכנו כנאן
 טבחה . וקרבין גרמיייהו כעאנין בתעניתא . דמעוט אלבא ודמא
 דתעניתא איהו חשיב יתיר מקרבנא דבעיין דהוה מתמעט דמא
 ואלבא וכל אינון אמורין ופד"ין דמתאכלין כל ליליא וכלאין אינון (ס"א
 ישראל) דמקרבין רוחין דלהון קרבנין קדס ה' . ובכל ליליא וליליא .
 דרוחא דלהון היא העולה לגביה אי סליק לה בתורה ובמטוה' בתורה
 דאיהו עשר אמירין דאתייהבו מאת י' דבעשר דברן מאתון ה' ה'
 (כ"א בו' בשית) בשית חומשי תורה בספר בראשית חמשה אינון
 דאתקריאו חמשה חומשי תורה שתיתאה ספר בראשית אקרי ובמחשבה
 דאיהו יו"ד ה' א' וא"ו ה' א' דאתמר ביה ישראל עלה במחשבה ולאן
 אתר סליק לגבי כתר דתמן עלת העלות מופלא ומכוסה . זכאה
 מאן דסליק ליה במטוה' דאיהו מנות תפלון דבהון ארבע פרשיות
 דבהון שס יוד"ו קדש ליה ה' וקיה כי יביאך ו' שמע ישראל ה' וקיה
 אס שמע . במחשבה . לקשרא לה ביד . דשכינתא איהו י"ה כלילא
 ממעשה דאיהו ה' . ודבור דאיהו כינה כלילא ו' ספיראן . ובמחשבה
 דאיהו יו"ד ה' א' וא"ו ה' א' יוד"ד י"ד אתון כחושבן יוד ואתרמינו
 בארבע פרשין וביתא דתפלון א' ותרין רעועי דרישא (ס"א וידרא)
 שבע דתרין שינין תשע וקשר דרעועה עשר וד' פרשין דוד (ס"א הרי
 י"ד) יוד דשכינתא יוד יוד"ד בגינה אתמר בידך אפקיד רוחי וגו' .
 רוח אתפקד ליוד"ד וקב"ה נחית לגביה לקבלא ליה לגבי שכינתא
 ונטרי ליה קב"ה ושכינתיה ומאן גריס דא מאן דככל מטוה' ומטוה'
 סליק שכינתא לגבי קב"ה . וע' תיבין דיעבך ה' ביום לרא ובמאי

טווחת' . אלא וראוי ישראל אית בהון מארי תורה מלכיס מסטרא
דאילת השחר דאיהו שכינתא . ותרין דרגין אינון בקר ושחר ועליוהו
אתמר נעיומות בימינך נלח . בקר דאברהם דאיהו חס"ד דא סליק
יתור ביומא דפורקנא אבל שחר אקדים ליומא דפורקנא ומאוי איהו .
יתור ביומא דפורקנא אבל שחר אקדים ליומא דפורקנא . ומאוי איהו .
נלח דשכינתא מסטריה אתקריאת אילת השחר . ובגין דא ל"מ נלח
תמן נלח תמן ל"מ דאינון ע' קלין דטווחת אילת השחר על כנהא
דאתקק עליוהו קדרותא בגלותא שחרות השחר בע' טנין בתראין
(כשבעין) בההוא זמנא יתקיים בישראל כמו הרה תקריב ללדת תחיל
תזעק בחיליה כן הוינו מפניך ה' . ועל כן נקוה לך ה' להינו . ובהון
אילת אעילת רישא בין ברכא . רישא איהו לדיק יסוד עולם בין
ברכה דאינון נלח והוד וחומי לה ביה למפרק לכנהא בבקר דאיהו
אריה בקר ימינא דאברהם משיח בן דוד דנפיק מיהודה דאתמר
ביה גור אריה יהודה . ובג"ד חו"ה' שכבי עד הבקר . ובה מולך
לימין משה ורוע תפארתו וגו' . בגין דתפארת דרגא דמשה נופא
וחסד דרועא דליה ומשה אתקשר בע"כ דאיהו חסד דרגא דאברהם
דהכי סליק בחושבן חו"ו' מן ויסע ויבא ויט תלת ענפי חבבן
דאתקשר בש' של משה דאתמר בהון ופני אריה ל הימין לארבעתן
ופני שור מהשמאל וגו' ופני נשר לארבעתן . מ"ה מן משה ורמות
פניהם פני אדם (ס"ה דאיהו) דרועא שמאלא אתמר ביה ישראל
דוחה וימין מקרבת דאע"ג דאקדים בתשרי דאוקמוה ביה מארי
מתניתין בתשרי עתידין להגאל . תהא דוחה בגין דלא ימות משיח
בן אפרים דוחה מרומי דאיהו שמאל עד דיקרב ימין .

פסח

דרועא ימינא לקיים בה כימי אלתך מארץ מצרים אראנו
נפלאות והאוי איהו בניסן גגאלו ובניסן עתידין להגאל
לקיים בהון ובחסד עולם רחמתיך אמר גואל ה' . ולבתר נטלי כלהו
מגבורה דמניה משיח בן אפרים לנטלא נוקמא משנאוי דהכי בעי
לנקאה עבודה דאינון ישראל הוימנא ובתר לאוקרא קש כשמאלא
הה"ד וקוה בית יעקב אש ובית יוסף להכה ובית עשו לקש ודלקו
בהם ואכלום . וכנישו דעבודה דא עמודא דאלמעיתא ביה ויאסף
לאן אתר לביתא דא שכינתא אבל בדרגא דמשיח בן יוסף איהו דקא
רמז עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלתוך השור את ירק השדה
דעליוהו אתמר בפרם רשעים כמו עשכ וגו' . מפסק ועד תשרי יתא
פורקנא דאיהו עד ומתמן ואילך יתא השמרה דלהון להשמרם
(פורקנא) עדי עד . (ד"ה ולא עד בכלל אלא עד דמטי לעד מתמן
ואילך

ואילך

ואילך להשמרם עדי עד) כד מטו לתשרי דאיהו שור ביה כלתוך
השור וסמיכה (ס"ה דא ישראל ומטו דלהון בימינא וכו') דלהון
דישראל בימינא דאיהו אריה . אבל קימה דלהון בגופא דאילנא
והאוי איהו כל הכורע כורע ככרוך לריק דאתמר ביה ביוסף הדויק
והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי . והאוי איהו חו"ה' שכבי
עד הבקר . וכל הזוקף זוקף בשם דרגא דמשה רבינו לעילא
(ס"ה ובמשה) ומשה לתתא ביה יקומון כל ישראל כאכרין דנופא
דביה כלהו זקיפין בעמידה ובהאוי איהו כל הזוקף זוקף בשם בגין
דעליה אתמר ואדעך בשם . יהון משיח בן דוד דאיהו אריה מימינא
ומשיח בן יוסף דאיהו שור משמאליה . מימינא אברהם משמאלא
ילחק ואיהו נשר באמעיתא . שלשלת דלהון מסטרא דיעקב ז'
דמשה קדושה לך ישלשו מסטרא דאריה ג' אנפין דאכהן אתקריאו
אריות בקר . מסטרא דשמאלא אתקריאו פרים מנחמים ומסטרא
דאלמעיתא אתקריאו נשרים ועליוהו אתמר ואשא אתכם על כנפי
נשרים ואביא אתכם אליהם אינון ט' עשיראה ורכיעאה (אדם מק
שמו) דמשה דרכיב על תלת חיוון ואתמר בישראל וירדו ברגת הים
ממנן דימא בסטרא דנחש דהוה שרה דמלריס דאתפשט בגלותא
בתראה מים עד ים ובצועף השמים ערכוביא בישא . עמלקים נפילים
תערוכת דכל אומין בכל סטרא בגלותא בתראה בין בישראל בין
בושמעל בין בעשו (באו"הע) ובכהמה לין בני עשו דשוטנכתהון
בכל הארץ ויתקיים במשיח וירד מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ .
והכי בכ' משיחין והכי בישרא וכלא בזכות מ"ה דמשה . וייתון נס
דמשיח בן דוד מיהודה אריה רשים עלית ונס דמשיח בן יוסף שור
רשים עליה ונס דשילה אריה לימינא שור לשמאלא נשר באמעיתא
ואדם על כלהו וד' ענפין לכל חד ארבע שבטין דשלשה חיוון י' בולגבי
אדם דאיהו מה שמו בני משה דההוא זמנא יתקיים במשה ואעשא
אותך לבני גדול ועלום ממנו . בההוא זמנא מ"ה שה"ה הו"א שהיה
ואשר להיות כבר היה והאקדים יבקש את כרדף ישראל דאתמר בהון
ואתן לאני לאן מרעיתי אדם אתם . הוה נרדפים קדם ערב רב
זאבים בישינ הא בנימין זאב יטרף . לגביהו דטריף לון ויתקיים
ביה בהו זמנא בבקר יאכל עד דהיינו עד כי יבא שילה ודא בקר
דאברהם . ולערב יחלק שלל דא ערב דיחלק דתמן תרין משיחין בחד
ויכול (ס"ה ממנא) ממנא דאומין דעלמא ובחד יחלק לו לישראל .
ישרא דאינון אילת נרדפין קדם רשיעיא אריות' ויתער נפתלי דאיהו
אילת

אילת

אילה שלוחה הנותן אמרי ספר יתער כימינא דאיקו אריה משיח בן
דוד דאתמר ביה גור אריה יהודה מטורף בני עליית ויחזקון (ד"א
ויסזור) טל חומין דעלמא כרע שכב עליוהו למטרף לון מי יקימנו
בההוא זמנא נחזי מאן הוא אחרא דיקים ליה מלטרופ עליוהו
או אומה ולישן וישראל דהו כיונה נרדפין קדם נאר מסטרא דעופין
דאומין דעלמא בההוא זמנא יתער נאר ויתפרש גרפהא על ערכובי
דעשו וישמעל דאיון עמלקים וערכובי כישא דישא וטריף לון
ללא ישתאר חד מנייהו לקיים מה שנאמר כישא ה' בדר ינחנו ואין
עמו ש נכר מתמן ואילך אין מקבלים גרים כמה דאוקמוה מארי
מתניתין אין מקבלים גרים לומות המסית ואומין עכ"ו דעלמא
דישתארין יתער קב"ה סיה דאדם לשלטה עליוהו לקוימא בהון כי
הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאכרו לקיים כישא וירדו ברגת
הים וגו' ומוראכס ותתכס וגו' ומסטרא דתבואות ה' מיני נהמא
תבורין מכלהו ואיון חטה ושעורה וכוסמת ושבלת שועל ושיפון
אמתיל לון לישראל ה"ד קדש ישראל לה' ראשית תבואתה בה' כד
ופקון מגלותא הכי יקון תבירין עד דיתבריר אוכל מתוך פסולת
דהיינו קש ערב רב עד דיתבריר וישתמודעו ישראל בנייהו כבד
דאתבריר מנו מוץ ותבן ועד דיתבריר מנייהו ו' דאיקו מעשר לא
שריא על ה' דאיקו נהמא דה' מינין לקוימא אומא כי יד על כס
ו"ה ובג"ד מוץ ותבן אינו מחויב במעשר עד דיתבריר לבתה
דיתבריר מתכנסין לההוא אתר דאקרי ירושלם כמה דחטה דכתר
דאתבריר קש ותבן מכניסין לה לאור הכי יתכנסון ושרא דאיון בר
לירושלם דאיקו בנייהו על ה' דאתמר בה מי יעלה בהר ה' וגו'
נקי בפיו ובר לבב נקי כבר דאיקו עבורה כד בריר מנו פסולת
בההוא זמנא נשקו בר כדבקדמיתא דאתמר ביה ישקני מנשיקות
פיהו בר תרגוס בן בההוא זמנא דיהון נקיים כבר מנו קש ותבן
שריא שמה עליוהו וקרא לון בני בכורי ישראל והכי מכל אילכין
לית תביר כגפן בנטיעו דיליה תביר בענכוס דיליה תביר דאיון
כתישין בין רגלין והכי זית זיתים דילה כתישין בגלותא אמתילו
וישראל בהון ה"ד גפן ממלרים תסיע וכן בגלות רביעאה כי כרס
ה' נבאות וגו' וכנוונא דא לזית משולים ישראל זית רענן יפה פרי
תואר ובג"ד אשתך כגפן פוריה כירכתי ביתך בניך כשתילי זיתים
סמיד דא לרא בנין דאיון תבירין בגלותא ולבתר דיהון נקיים מני
פסולת יתקדשון לבי מקדשא ביין לנסכא על גבי מדבחא וזיתים
לאדלקא

לאדלקא בוטינא שרגין למנרתא ומאן זכה להאי יין ללא יתנסך
לכ"ו דערב רב אינון יין דכתנסך לכ"ו ומנהון משוממים מינים
אפיקורוסים משוממים לעבירות שכלל התורה כולה וישראל דאתמר
בהון ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם עד דיהון דרוכין בין רגליוהו
בגלותא לא אתברירו מנייהו ובנייהו אמר דוד ע"ה למה אירא
בימי רע עין עקבי יסבני ועליוהו אמר שלמה טאי לך בעק"ב
הלאן ביע"ק דעליה אתמר לגבי נחש הקדמוני דפתי לחוה הוא
ישופך ראש ואתה תשופנו עקב בתר דיתפון מן גלותא נמשלים
לתפוחים ולכל רישון טבין כנוונא דמפקנו דמלרים דכתיב ביה תחת
התפוח עוררתיק :

(דף קכ"ו ע"ה) פתח ההוא טייעא ואמר ואני תפלתי לך ה' עת
רנון להיס כרב חסדך ענני באמת ישעך תנין
אימתי אקרי עת רנון בשעתא דלכור קא מללאין שפיר איקו והכי
איהו ודאי דהא כדון נכורא מסדריו ומתקני תקינא דהאי עת וכדון
איהו עת רנון ואטריך למשאל שאלתא דכתיב אלהים כרב חסדך
ענני באמת ישעך דהא כדון אטריך למשאל שאלתא ואני תפלתי
לך ה' ה' הכא רזא דיוחורא ואני דא דור מלכא אתר דאקרי גאולה
תפלתי דא תפלה והכא איהו סמיכא לגאולה דאיקו חד כד איהו
סמך גאולה לתפלה כדון איהו עת (ר"ה) רנון עת רנון אוף הכי
כללא איהו כחדא עת חד רנון חד אתכלילו דא ברא והו חד ודוד
מלכא בעא ליחדה בהאי קרא יחודה חדא ואי תימא אמאי אתמני
האי קרא כללותא דמנחה דשבת יאות איהו למהוי בשבת בההוא
גלותא דמנחה ולא כללותא דחול דודאי לאו גלותא דמנחה דשבת
כחול בנין דהא בחול בשעתא דמנחה תליא דינא בעלמא ולא איהו
עת רנון אבל בשבת דכל רוגוא התעדי וכלא אתכליל כחדא ואע"ג
דינא אתער אתבסמותא איהו ועל דא אטריך קרא דיוחורא ליחודה
כל דרגין דכד הוי יחודה דינא אתבכר ואתכליל ברחמי ואתבסס כלא
וכדון עת רנון כתיב עת רנון כליל כלא כחדא ודינא אתבסס
בההוא זמנא והוי חדוה בכלא משה הסתלק מעלמא בההוא שעתא
דגלותא דמנחה דשבת בשעתא דעת רנון אשתכח ובההוא שעתא
רעוא הוה לעילא ונערא לתתא ועל דא ננעלו תרעין בשבת משעתא
דמנחה ולעילא מאן תרעין ננעלו תרעין דבי מדרשא בגין לאררכא
למשה רעוא מהימנא דאורייתא אתבטלא בנייהו בההוא זמנא כי
מדרשא דמשה אתבטיל כל שכן אחרנין מאן חמי תרעין דבי מדרשא
דמשה

דמשה דנעלו ללא נעלו אחריון בלחו . אורויתא דמשה עזיבא
עליה כהוא זמנא מאן דלא עזיב . בנין כך כל שרעי דבי מדרשי
נעלו ואטריכו בלא לדקא ליה לקב"ה באורח שבחא והיינו דקתך
כהררי א' תלתא אינון דאסתלקו מעלמא בהאי זמנא ובלחו כלילן
במשח' חד משה נביאה מהימנא עלאה וחד יוסף דיקא וחד דוד
מלכא . בנינו כך תלת דרוקי ריני הכא חד איהו דיוסף וכאז קדים
לכל הני ודא איהו דקתך כהררי א' ככלהו טרין עלאין' וחד משה נביאה
יוסף דאיהו בלחודוי כהררי א' ככלהו טרין עלאין' וחד משה נביאה
מהימנא ודא איהו דכתוב ונדקתך אלהים עד מרום אשר עשית
גדולת בנין דאיהו נטיל לכל סטריין ימינא ושמאלא' וחד איהו דוד
מלכא ודא איהו דכתוב דקתך דק לעולם ותורתך אמת לעולם דא
דוד מלכא . כדון אסתניש בלא בהאי זמנא תורה שבכתב ותורה
שבע"פ ועל דא בהאי זמנא נעלו תרעי דאורויתא ונעלו תרעי
דכל עלמא בהאי זמנא בשעתא דמית יוסף דיקא ובשו מקורין
ומכועין וכלקו שבטין נפלו בגלותא . פתחו עלאי ואמרו דקתך
כהררי אל משפטין תהום רבה וגו' . בשעתא דמית משה אסתחך
שמשה בטיהרא ואנעלת תורה שבכתב נהורא דאספקלריא דנהרא'
בשעתא דמית דוד מלכא כנישת סיהרא נהורא דאורויתא דבע"פ
כנישת נהורא' . ומתהו זמנא אסתגונו נהורין דאורויתא ואסניאו
מחלוקת על משנה וסכימא במחלוקת ובלאו תקיפין לבא בערכוביא
ועל דא חדוא דאורויתא לאו איהו כהוא זמנא בכל ריין דעלא
ומה אינון חומרי דתעניות דגזרו רבנן כד מית פלוני גזרו רבנן'
כד הוה כך גזרו כך (ס"א דא דהוה) וכד הוה כנישו יתיר דתורה
דתורה שבכתב ותורה דבעל פה כהוא זמנא ע"כ"ו דאטריך
למנעל תרעי דאורויתא כהוא זמנא ובנין כך אמרין הני דרוקי
דינא כמה דאזמנ' . דוד' יוסף ור' חייא ונשקוהו ברישא כמלקד' מין
אמרו זכא חולקנא בהאי אורחא' תו פתח ואמר החכמה תעו לחכם
מעשרה שליטים אשר היו בעיר . החכמה תעו לחכם דא משה כד
סליק לטורא דסיני לקבלא אורויתא אזרעו כל אינון רקייעין וכל
אינון משריין עלאין אמרו קמיה מאריה דעלמא ומה כל טובה וכל
חדוה דילן לאו איהו אלא באורויתא ואת בעי לנחתא לה בארעא .
אסתנישו על משה לאוקדוה בנורא אסתקף משה וכו' כמה דאוקמוה
כהררי דקב"ה אמד ליה למשה וכו' . אבל החכמה תעו לחכם כל
מאן דאעסק באורויתא ואשתדל בה לשמה אסתקף בה באורויתא
בשעתא

בשעתא דאטריך למתו ליה תקפא וחילא לאגנא עליה בשעתא
דאטריך וזהוה תקפא וחילא מאן אתר אסתקף . דוד ואמר מעשרה
שליטים . אינון עשר אמירן דכתיבין בה באורויתא דאינון שליטין
עלאין דבר נש אסתקף בהו כהאי עלמא ובעלמא דאתי כל ריין
דעלמא וכל פקודין וכל חכמת' מעילא ותתא בהו תליאו ובהו אסתכליל
בלא וכלא איהו באורויתא זכא חולקיה מאן דאשתדל באורויתא
למתו מתקף בתקפא לעלמא דאתי . עשרה שליטין עשר זיני
חכמתא אינון בה באורויתא בעשר שמהן גליפן ואסתכלילו בשמא חד
דעשריין ותריין אתוון גליפן ריין דעלמא דאתי באינון זיהרין דלא שלטא
עוונא למחמי ואפילו בסכלתנו למנדע ולאסתכלא בההוא עדונא
וכסופא דקב"ה אסתין לון לדריקיא לעלמא דאתי כד"א עין לא אראתה
אלהים וזלתך יעשה למחכה לו :

(דף קכ"ז ע"א) פתח רבי יוסי ואמר ואכלת ושבעת וברכת את
ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך . וי
בארעא דישראל מברכינן . לבר מארעא מנלן . דהא בנוונא דא
לא אטריך . אלא קב"ה כד ברא עלמא פליג ארעא . ישובא איהו
לסטר חד וחרבא איהו לסטר אחרא . פליג ישובא ואקטטר עלמא
סחרניה דנקודה חדא' ומאן אינו' . דא ארעא קדישא' ארעא קדישא'
אמזיעיתא דעלמא' ובאמזיעיתא דארעא קדישא' איהו ירושלים .
אמזיעיתא דירושלים איהו בית קדש הקדשים וכל טיבו וכל מזונא
דכל ישובא תמן כחית מעילא . וליה לך אתר בכל ישובא דלא אתון
מתמן . פליג חרבה . ולא אסתבח חרבה תקיפה בכל עלמא בר
הוא מדבר דתברו חיליה ותקפיה ישראל ארבעים שנה כד"א
המוליך במדבר הגדול והנורא . בהוא מדברא שלטא סטרא אחרא
ובעל כרחיה אזלו ישראל עליה ותברו חיליה ארבעין שנין . ואי
ישראל ישתכחו זכאין באינון ארבעין שנין הוה מתעברא הוה סטרא
אחרא מעלמא' ומדקא ארגונו ליה לקב"ה כל אינון זמנין אסתקף
הוה סטרא אחרא ונפלו בלחו תמן תחות רשותיה . ויא תימא ודא
משה דסליק על כל בני עלמא היך מית תמן . לאו הכי דהא משה
מהימנא לא הוה ברשותיה אלא בהר העברים' מאי העברים פלוגתא
דאשתגבו עליה שליטין עלאין דעילא ולא אסתמר בידא דממנא
ושליטא אחרא ואשתאר הכי עד דאתא משה עבדא מהימנא ושליט
עליה ואסתקב תמן ולא אסתעסק ביה בקבורתיה כד קב"ה בלחודוי
דכתיב ויקבר אותו בני' . ויקבור אותו מאן . הוה דכתיב באורח
קתים

סתים ואל משה אמר ולא כתיב מאן איהו ויקרא אל משה ולא
 כתיב מאן איהו אורף הכה ויקבר אותו ולא כתיב מאן איהו אלא
 ודאי האי אתר ודועא איהו לגבי חברייה ועל דא בההוא טורא לא
 שליט עליה ברמשה בלחודוויאיהו אתקבר תמן ובגין למנדע לכל
 דרין אחרנין דעלמא דריונין מתי מרבך יקומון ההוא רעיא רלקון
 אשרי ליה בנווייהו למהוי כלהו באתערותא דקיומא לעלמא דאתי
 ואי הימא אי הכי דההוא מרבא איהו תקפא דסגרא אחרא היך
 פקיד קב"ה על ההוא שער לשררה ליה לטורא אחרא דאקרי עזאזל
 קום לון לשררה ליה לההוא טורא דאזלו ישראל במדברא ביה אלא
 כיון דהא אזלו כיה ישראל ארבעין שנין הא אתקבר תקפיה ותקפיה
 אתתקף באתר דלא עבר ביה גבר תמן לעלמין ובבהוא טורא הא
 קום דיווייהו דישא תמן ארבעין שנין אבל כהאי שער ההוא
 אתר איהו טגרא תקפיה עלאה ותחות עמקא דההוא טגרא דבר נש
 לא (ס"א לא יכיל למיעל תמן) עיול תמן איהו שליט יתיר למיכל
 טרפיה בגין דיתעבר מעלייהו דישאל ולא ישתכח בהו מקטרגא
 עליוהו כישוכא שולטנותיה דרזא דמקיימותא גו אמנעיתא דנקודא
 דכל (עלמא) ארעא קדישא כביקדש הקדשים ואע"ג דהשתא לאו
 איהו בקיומא בזכותיה כל עלמא אתון ומונא וספוקא מתמן נפקא
 לכלא בכל אתר סטרא דישוכא ובג"כ אע"ג דישאל השתא לבד
 מארעא קדישא עם כל דא מחילא וזכותא דארעא אשתכח מונא
 וספוקא לכל עלמא ועל דא כתיב וברכת את ה' להיך על הארץ
 הטובה אשר נתן לך על הארץ הטובה ודא דהא בגימיה מונא
 וספיקא אשתכח בעלמא מאן דאתערן על פתוריה ומתענג באינון
 מיכלין איך ליה לאדכרא ולדאגא על קדושה דארעא קדישא ועל
 היכלא דמלכא דקא אתקריב ובגין ההוא עזיבו דאיהו קא מתענג
 על פתוריה בההוא חדוה ומשתיה דתמן קב"ה חשיב עליה כאילו
 בנה ביתיה ובנה כל אינון חרבי דבי מקדשא וזאה חולקיה :

(שס ע"ב) **ר"מ תנאין** ואמוראין אתבנשו כלכו דהא קא
 מעו שעתא לתקנא ביה מאני מלכא
 (ס"א לאזכרא ולאשתקנא) לאזכרא לאשתקנא קמיה דאינון
 משכנא מנרתא פתורה מרבחא כיור וכנו ארון וכפרת וכרובים וכלא
 בשקל ובגין דא מני לישראל זה יתנו : **קם** תנא חדרא ואמר
 (ודאי) רעיא מקיימנא ודאי כפי הוא ולך מני למעבר כלאי
 קה"ד ועשית מנורת ועשית שלחן וקכי ככלא וראה ועשה ומכלא
 לא

לא אתקשו לך למעבר אלא תלת מלין דרשימין באתון דשמך מ'נורה
 ס' קליס ה' חדש אמאי אתקשו לך אמר ליה סבא סבא אתון מפיקין
 קושיא דא דאתקשו לי מן מקשה שיעשה המנורה ודאי מאכא
 דקב"ה איהו שכינתא דאיהו מנא לשמשא לבעלה איהו מנרתא
 דיליה דאתמר ביה שבע ביום הללתין דאינון הגדולה והגבורה
 והתפארת והנלח וההור יקוד ונלכות שבע כלילא משבע דגין
 אלין שלשה קני מנורה מזדה האחד גופא ותרון דרועי דמלכא איהו
 נר מצוה לאזכרא בהון ושלשה קני מנורה מזדה השנית אינון תרון
 שוקין וברית ואיהו נר מערבית לאזכרא בהון מנרתא דמלכא אתקריא
 ואיהו נר לאזכרא ביה נר מצוה דאתמר ביה מזות ה' ברה מאירת
 עינים ומאן רישא דמנרתא בונה ה' עלאה דאית לה תלת קינין
 בדיוקנא דא ה' תלת ו"ין דאינון תלת אבסן ה' תנינא ג' קניס
 תנינין בדיוקנא דא ה' דאינון נלח הוד יסוד מנרתא דאמנעיתא
 בן ו"ה על שמיא אתקרי בונה ואיהו כליל ו' קנין דיליה אשת חיל
 עטרת בעלה תנא דספר תורה כזרת ו' מסטרא דעלמא דאתי לאו
 איהו מאנא לגביה ולא משמשא לגביה אלא עטרה על רישיה אבל
 בעלמא דין איהו כגוונא דהו"ה איהו מאנא תחותיה שמושא דיליה
 בכל ספירה דיליה בכל אבר דיליה בכל מדא דיליה ובגין דאי' דא
 לומנין איהו תחותיה לומנין על רישיה לומנין באמנעיתא על רישיה
 יק"ה אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה ודא להעלות נר תמיד
 דאיהו ו' על הו"ה מסטרא דמנרתא באמנעיתא מחלית השקל
 קה"ד זה יתנו כגוונא דהו"ה כסופא במשכנא כגוונא דהו"ה קי
 תמש אמות אורך מסטרא דק' עלאה וק' אמות רוחב מסטר דק'
 תתאה כ' אמה ו' וחצי האמה ו' וכלא אתרמינו באתר ו' ודא איהו
 דזא אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים דאתרמינו בהאי
 שמיא יו"ד ה"י וה"ו ה"ה וכל שס דשליט ה' על ו' נוקבא איהו
 מסטרא דשמאלא ואע"ג דמסטרא דאתי איהו כרישא בתר דבתרין
 הה"ן איהו כסופא כגוונא דה"ה ה"י אתרן לרוב ונוקבא איהו
 לא ו' על ה' תנא תחות ה' שמוש כ"ש תחות ו' ובגין דלא עבירנא
 קלון ופרוד ביחודא דלעילא דכלא יחודא חד נתקשה לי למעבר (או)
 תנא או אמנעו או שמושא וקב"ה דידע כל מחשבתין אמר בתר
 דדא לטוב אתכוון דלא למעבר קלון ופרוד תיעשה המנורה תיעשה
 מעלמה כגוונא דשכינתא תיעשה מעלמו דקב"ה בלא פירודא
 שאר מאנין דבהון איהו שכינתא שמוש ויעש כללאל ובכל אתר
 דשכינתא

דשכינתא תתא חיקי עטרא דעמורא דאמלעית' כד נטילת מן כינה
 דאיהו עלמא דאתי ודאי לית ידיעא לב"כ בקב"ה ולא בכל מרות
 דיליה עד דויעול בהאי תרעא דאתמר עלה זה השער לה' באות ל'
 דאיקי י' ו' איהו כלילא מכל ספירה ומכל אתון דשמהן משורשים
 ונסתרים' איהו נקודה בכל את ואת שמושא תחות בעלה ואיקי
 עטרה על רישיה מסטרא דיליה דטעמי' בגון סגול נקודה תחות
 ירכי מלכא' והארץ הרום רגלי' ואיקי באמלעיתא עמיה' מסלית
 השקל בשורק' ואיקי עטרה על רישיה מסטרא דסגולתא' זרקא
 מקף' שופר הולך' סגולתא' בהקיא זמנא איהו כתר על רישא
 דמלכא' כתר יתנו לך ה' אלהינו' איהו ידועת ההוא דאתמר ביה
 כמופלא ממך א תדרוש ובמכוסה ממך א תחקור' דבה אשתמורדע
 דאיהו ראשון לעילא בתנא דהיינו סגולתא' ואיהו אחרון בסגול
 ומבלעדיו אין אלהים בשורק' וכלא בה אשתמורדע (לתתא) מאן
 דאתרבק בה לתתא איהו מסלקא ליה לעילא' ומאן דבעי לאסתלקא
 עלה לאדבקא לעילא מינה איהו משפילתו לתתא מינה ולית ליה
 חולקא בה' ובגין ריעקב אשתמורדע בה אוליק לה לבניו ומני דלא
 יבקשון לסלקא לדרגא לעילא מניה' דאיקי כלא עילא ותתא
 ואמלעיתא ה' דוואת אשר דבר להם אביהם' נביא דהוא אשתמורדע
 בה נווח ואמר למארי תורה חכמים באורייתא ועתורין בה ושמים
 בחלקם' נווח לגבייהו ואמר בה אמר ה' א ותהלל חכם בחכמתו
 וגו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי' דוד הוה ידע
 בה אמר אם תחנה עלי מחנה וגו' בזאת אני בוטח' וירמיה חזא
 גלותא אריך וסמל (כ"א אתא) וכחש וכל ממנן דשבין אומין ברבו
 דבבין דנחתו על ישראל וחזא האי קרא דאמר קב"ה ואף גם זאת
 בהיותם בארץ אויביהם וגו' אמר נביא זאת אשיב אל לבי על כן
 אחסיל' ואשר לא שת לבו גם לזאת עליה אתמר וכסיל לא יבין את
 זאת' וזאת ליהודה ויאמר שמע ה' קול יהודה' בנין דנטיר מאי
 דמני ליה אבוי זכה למלכו' ודוד בגינה אסתלק למלכו דטרח כל
 יומיו עלה' אמר בוטינא קדישא עלה אתמר וזאת התורה אשר שם
 משק וגו' בה אזרת לישראל בשעת מיתתך' בה ברכת לישראל
 בכל שבט ושכט ה' דוואת הכרבה אשר ברך משק וגו' ובגין דא
 אוקמוק חכרייח מארי מתניתין דכתיב זאת התורה אדם בו ימות
 באהל' ואמרו עלה מאי בו ימות באהל אלא אין התורה מתקיימת
 אלא כמי שממית עצמו עליה ולית מיתה לא עוני דעני חשוב כמת
 דאיהו

דאיהו קרבן עולה ויורד' עולה מסטרא דעשיר עולה ודאי דאסתלק
 עליה' דכל עתירין כל טיבו דעבדין (ס"א רובא דלקון) כלקון לזכאה
 לקון לעלמא דאתי ותמן איהו תנא על רישיהו' בינוני דפלח למזכי
 בתרין עלמין איהו מחזית השקל עמיה בעלמא דאתי כגון מנה
 דאתפליג חזיה תחת המפה לאפיקומן כתר סעודה וחזיה למזנה
 קדם סעודה ומסטרא דא נאמר באסתר מה שאלתך ויכתן לך ומה
 בקשתך עד חזי המלכות ותעש' אבל מאן דאיהו עני דממית גרמיה
 בגינה כגונא דילך רעיא מהימנא איהו קרבן יורד תחותך ואמאי
 בגין דמאן דאשפיל גרמיה בגין שכינתא דקב"ה איהו נחית עליה
 והאיהו דאמר דוד כי רם ה' ושפל יראם' והנביא אמר כי בה אמר
 רם וכשא שכן עד וקדוש שמו וגו' ואת דכא ושפל רוח' ויאע"ג דאנא
 מרום וקדוש אשכון בגין ההוא דאתעביד דכא ושפל רוח בגין שכינתא
 לסלקא לה משפלותא דילה עטרה לרישיה אנא נחית לדיורא עמיה'
 ובתר דבעלה דשכינתא נחית על בר נש איהו נחיתת מעל רישיה
 ויהיבת אתר דרישא לבעלה ונחיתת לרגליו דמלכא' ורזא דמלק
 השמים כסאי והארץ הרום רגלי' דמיומא דירית בר נש נשמתא
 כלילא מקודשא ב"ה ושכינתיה מההיא שעתא אתקרי בן' אמר חד
 תנא וכי מההוא יומא דירית בר נש נשמתא כלילא מקב"ה ושכינתיה
 יתקרי בריה מכ"ל מהאי קרא דאמר דוד בספר תהלים אספרה אל
 חק ה' אמר אלז בני אתה אני היום ילדתיך' א"ל בוטינא קדישא
 רעיא מהימנא מאי היום ילדתיך לא בגיך אמר דוד ברוח קודשא
 אני היום ילדתיך' הן עור היום גדול בההוא דאתמר ביה ולא קם
 נביא עוד בישראל כמשה' אנת קיימת בשכינת' ואהבת את ה' אהיך
 בכל נבכך דהיינו גופא' ובכל נפשך דהיינו נשמתא' דה' שמהן
 אית לה' נשמה' רוח' נפש' חיה' יחידה' ובכל מארך בכל
 ממונא דילך קב"ה ושכינת' לא יוזו מינך בכל לין אנת חשבת דאפי'
 הו כל עלמין תחות רשותך הוית יהיב לון לאקמא לשכינתא בקב"ה
 ולא מלכא ליה בשכינתיה על כל ממנן דאומין דעלמא ולבחר לסלקא
 ליה ושכינתא דיוקנא דילך כלילא מכל מדות טבין ובכל עלמין
 ובמשריין עלאין ותתאין ועל כל ישראל מחשבה טובה הקב"ה מרפס
 למעשה' כתר דאנת בריה על כל דחשבת למרך יקיים על ירך ולא
 תוזו מניה לעלמין אלא תהא כריוקניה בכלא' ואנת בגלותא גניז
 מבני נשא' ואנא מעלמא דא שליחא דקב"ה למימר מלין לין קדמך
 ואנא מנווח מניה דלא למיוז מינך ככל עת ושעתא דאנת בעי אנא
 וכל

וכל תכאין ואמוראין דמתכותאין . קום אשלים פקודין דמרדך . פתח
 ואמר **ועישו** ארון עצי שטים . ספר תורה עמודא דאמנעיתא
 ארון דיליה שכינתא . מבית ומחון תלפנו לקב"ה בשכינתיה
 מלכר ומלגו (ד"א ל"ג דיליה) וכלא חד . מה דלאו הכי בארון דהאי
 עלמא דהוריותא מלגו מין אחד וארון מין אחרא . דא בכתיבא דיו
 ודא עץ מנופה זהב . דודאי אריותא חביבה מכלא . ה"ד לא יערכנה
 זהב וזכוכית . ומסערא אחרא אפילו בהאי עלמא אסוי דכלא חד דיו
 ועץ (דדיו) מתפוקים דאתעבידו בעץ אינון (וכל מלין דדיו עץ אינון)
 ועוד דיו אובס מלכר וחורר מלגו הכי אינו (כ"א חכמים מארי תורה)
 מארי תורה וחכמים . אובס בהאי עלמא דאינו דבר שפירין
 בההוא עלמא דאתי דאינו מלגו ובגין דא דיו לישנא דיו לעבד
 להיות כרכו דיו יוד יוד חכמה ותבונה ודעת דכתב ב"ג כידו כדיו :
 (דף קפ"ו ע"ב) **פקודא** ליתן מחזית השקל בשקל הקדש .
 ר"מ מאן מחזית השקל איהו כגון
 חזיה הון ודא ו' ממולע בין שני ההין אכנא למשקל בה דא ו' עשרים
 גרה השקל דא ו' ד' . העשיר לא ירבה דא עמודא דאמנעיתא לא
 ירבה על ו' . והכי אתמר בס"י עשר ספירות בלימה עשר ולא אחד
 עשר . והדל לא ימעיש . דא זדיק לא ימעיש מעשר כד"א עשר ולא
 תשע . ממחזית השקל דאינו ו' . (כ"א מחזית השקל עשר הוא) א"ל
 רעיא מהימנא מלאך אנת בשמים . רחיס אנת ממשרך לית תוהא
 בכל אינון מלין יקירין דויפקון מפומך דהא מאן דאינו מלכא או
 ברא דמלכא לית תוהא דויפקון מרגלין בפתיחה מלין סגולות מלין
 נהורין לבר נש אחרא איהו תוהא . א"ל ברוך אנת רעיא מהימנא
 מתמן ואילך אימא אנת דעלאין ותתאין נחתו למשמע מיוך . א"ל
 אשלים מלולך אמר ליה לא אית כען למומר יתיר אימא אנת עד
 זמנא אחרא . פתח רעיא מהימנא פקודא בפר דא לקדש את החדש
 בגין דסיקרא קדישא איהי כלה דמתקדשת ע"פ ב"ד ראינו גבורא
 בגין דתמן ליואי דאתמר בהו וקדשת את הלויס ולבחר דאתחזי סיקרא
 דיאותו לאורה מברך עליה ברוך אתה ה' אלונו מלך העולם אשר
 במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל נבאס . ובמי מתקדשת ומתברכת
 בתפארת בגין דאינו עטרת תפארת לעמוסו בטן :
 (דף רי"ט ע"א) **ויעש** מוצח מקטר קטרת וגו' האי קרא אית
 לאתתכלא ביה בגין דתרון מדכחין הו
 מדכחא דעלוון ומדכחא דקטרת בוסמין דא לבר ודא לכו . האי
 מדכחא

מדכחא דקטרת דאיהו פנימאה אמאי אקרי מוצח והא לא דכחין
 ביה דכחין ומוצח ע"ד אקרי . אלא בגין דבטיל וכפית לכמה סטרין
 כושין ובגין דההוא סערא כושא כפית לא יוכל לשלטה ולא למהוי
 קטיגורא וע"ד אקרי מוצח . כד ההוא סערא כושא הוה חמו (ס"א)
 עמודא דעשנא) עשנא דקטרת דסליק אתכפיה וערק ולא יוכל
 לקרבא כלל למשכנא . ובגין דלא אתזכי ולא אתערב בההוא חדום
 דלעילא בר קב"ה בלחידוי בגין דחביבה כ"כ לא קאום ההוא מוצח
 אלא (ד"א פנימאה) לגו דהאי אינו מוצח דכרכאן אשתכחו ביה
 וע"ד סתים מעינא מה כתיב באהרן ויעמוד בין המתים ובין החיים
 ותצור המגפה . דכפית ליה למלאך המות דלא יוכל לשלטה כלל
 ולא למעבד דינא . סימנא דא אתמסר כידנא די בכל אתר דקאמרי
 בכוננא ורעותא דלכא עובדא דקטרת דלא שלטא מותנא בההוא אתר
 ולא יתזק ולא יכלין שאר עמין לשלטה על ההוא אתר . תא חזי מה
 כתיב מוצח מקטר קטרת . כיון דכתיב מוצח אמאי אקרי מקטר
 קטרת אלא בגין דכטלי מהאי אתר לאקטרא כמה דעבד אהרן . תו
 מוצח אטריך לאקטרא לקדשא ליה בההוא קטרת וע"ד מקטר קטרת
 תו מקטר קטרת כתרנוס לאקטרא קטרת דהא אסור לאקטרא באתר
 אחרא קטרת בר (כ"א ממחטה דיו"הכ) ממחטה . ת"ח האי מאן
 דדינא דרויף אבתריה אטריך להאי קטרת ולא תבא קמי מאריה דהא
 סיועא איהו לאסתלקא דינון מניה ובהאי ודאי מסתלק מניה אי
 הוא רגילא בהאי לארברא תרין זמנין ביומא בלפרא וברמשא דכתיב
 קטרת סמים בכקר וכתיב בין הערכים יקטירנה . ודא איהו
 קיומא דעלמא תדיר דכתיב קטרת תמיד לפני ה' לדורותיכם ודאי
 הוא קיומא דעלמא דלתתא וקיומא דעלמא לעילא . בההוא אתר
 דלא אדכר בכל יומא עובדא דקטרת דינון דלעילא שריין ביה ומותחין
 סגיא ביה ועמין אחרנין שלטין עליה בגין דכתיב קטרת תמיד לפני
 ה' . תמיד איהו קיומא לפני ה' יתיר מכל פלחנין אחרנין חביבא
 איהו עובדא דקטרת דהוא יקיר וחביב קמי קב"ה יתיר מכל פלחנין
 ורעותין (כ"א ועובדין) דעלמא . ואע"ג דללותא איהו מעליא מכלא
 עובדא דקטרת הוא יקיר וחביב קמי קב"ה . ת"ח מה בין ללותא
 לעובדא דקטרת ללותא אתקינו לה באתר דקרבנין דהו עבדי ישראל
 וכל אינון קרבנין דהו עבדין ישראל לאו אינון חביבין כקטרת . ותו
 מה בין האי להאי לא ללותא איהו תקונא לאתקנא מה דאטריך .
 קטרת עבדי יתיר מתקין וקשיר קשרין ועבדי נהירו יתיר מכלא ומאן
 איהו

איהו דאעבר וזהמא ואירכי משכנא וכלא אתנהיר ואתתקון ואתקשר
כחדא וע"ד בעינן לאקדמא עוכרא דקטרת ללותא ככל יומא
ויומא לאעברא וזהמא מעלמא דאיהו תקונא רבולא כנוונא דהקוא
קרבנא חביבא דאתרעו ביה קב"ה מה כתוב במשה ויאמר ה' אל
משה קח לך סמים נטף וגו' אע"ג דאוקמוה אבל מאי שנה בעובדא
דא יתיר מכל מה דאמר ליה אלה קח לך להנאתך ולתועלתך בנין
דבר אתתא אתדכאת הנאותה דבעלה איהו ורוא דאקח לך סמים
לאעברא וזהמא לאתקדשא אתתא כבעלה וזאת חולקיה דמשה
כנוונא דא קח לך עגל בן בקר דאתמר לאהרן לכפרא על חוביה על
ההוא עגל דאיהו גרים לוי לישראל וע"ד כתוב במשה קח לך להנאתך
ולתועלתך (ס"א) וכן אוקמוה בפסל לך מההוא פסולת דלוח אבנא
נתעשר משה אוף הכי לך להנאתך ולטובתך קטרת קשיר קשירו
נהירנהירו ואעבר וזהמא וד' אתחבר בה' (ד"א ד' אתעביד ה')
ה' אתחבר בו' ו' סליק ואתעטר בה' ה' אתנהיר בו' וכלא סליק
רעותא לאין סוף והוי כלל קשירו חד ואתעביד חד קשירו כדזא חדא
דאיהו קשרא עלאה דכלא מכתא ולהלאה כיון דכלא אתקשר בהאי
קשרא אתעטר כלל כדזא דא"ס ורוא דמא קדישא אתנהיר
ואתעטר בכל סטריין ועלמין כללו כדורה ואתנהירו בוטינין ומזונין
וברכאן אשתכחו בכל עלמין וכלל כדזא דקטרת וזו זהמא לא
אתעבר כלל לא אתעבר דכלל בהאי תליא ת"ח קטרת איהו קדמא
תדיר קדם לכלל ובג"כ עובדא דקטרת אלטריק לאקדמא ללותא
בשירין ותושבחו בנין דכל דא לא סלקא ולא אתתקון ולא אתקשר עד
דאתעבר וזהמא מה כתוב וכפר על הקדש וגו' בקדמיתא ולבחר
ומפשעיהם לכל חטאתם וע"ד בעינן לכפרא על קדשא ולאעברא
וזהמא ולא תדכאה קדשא ולבחר שירין ותושבחו וללותין כלל
בדקאמרן וזכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי דהא אינון
ידעין לתקנא תקונא דלעילא ותתא כדבעינן לתקנא תקונא מתתא
לעילא עד דאתקשר כלל כחדא בקשורא חד כההוא קטורא (ס"א)
קטורא עלאה כד בעינן לתקנא (תקונין דלתתא בעינן לתקנא)

בשקונא דאתון רשימין דקב"ה אתקרי בהון :
(דף ר"ך ע"ב) אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי
משה רבי שמעון פתח בראשית ברא אלהים את
השמים ואת הארץ האי קרא אוקמוה ואתמר בכמה סטריין אבל
כד כדא קב"ה עלמא ברא ליה כנוונא דלעילא למהוי עלמא דא
כדיוקנא

כדיוקנא דעלמא דלעילא וכל אינון גוונין דלעילא אתקין לון לתתא
לאתדבקה ולא תקשרא עלמא בעלמא וכד בעא קב"ה למברי עלמא
אשנח באוריותא וברא ליה ואסתכל בשמא קדישא כלל דאוריותא
וקיים עלמא בתלת סטריין אתקיים עלמא ואינון חכמה ותבונה
ודעת בחכמה דכתיב ה' בחכמה יסד ארץ בתבונה דכתיב כונן
שמים בתבונה בדעת דכתיב בדעתו תהומות נכקעו הא כללו
בקיומא דעלמא ובאלין תלתא אתבני משכנא דכתיב ואמלא אותו
רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת וכלהו תלתא רמיון בקדא דא
בראשית היינו דכתיב בחכמה ברא אלהים היינו דכתיב בתבונה
את השמים היינו דכתיב בדעת וכלהו כתיבו בעבירת משכנא
וברוא דא כתיב אלה פקודי המשכן דא רוא דחכמה משכן העדות
דא רוא דתבונה אשר פקד על פי משה דא רוא דרעת וכלל דא
לקבל דא בנין דכל מה דברא קב"ה בעלמא דין ברא ליה כנוונא
דלעילא וכלל אתרשים בעבירת משכנא תא חזי בשעתא דאמר ליה
קב"ה למשה עביר משכנא הוה קאים משה תואא דלא ידע מה
למעבד ער דאחזי ליה קודשא ב"ה בעינא כמה דכתיב וראה ועשה
כתבניתם אשר אתה מראה בהר מאי כתבניתם אלא אוליפנא
דאחמי ליה קב"ה למשה דיוקנא דכל מלה ומלה בההוא דיוקנא
דאיהו לעילא וכל חד וחד הוה עביד דיוקנא דיליה כדיוקנא (דאיהו
לעילא וכל חד הוה עביד דיוקנא דיליה כדיוקנא) דאיהו אתעביד
בארעה אשר אתה מראה בהר אשר אתה מראה מעבי ליה אלא
אוליפנא דאספקלריא דלא נהרא הוה אחמי ליה בנוויה כל אינון
גוונין ודיוקנין דאתעבידו לתתא כהאי חזיו דאחזי בנוויה כל אינון
דיוקנין משמע דכתיב אשר אתה מראה אתה רוא דאספקלריא
דלא נהרא דאחזי ליה בנוויה כל אינון דיוקנין והוה חמי לון משה כל
מלה ומלה על תקוניה כמה דחמי גו עשיתא וגו חזיו דאחזי כל
דיוקנין וכד אסתכל בהו משה אתקשי קמיה אמר ליה קב"ה משה
את בסימניך ואני בסימני דיון אתיישב משה ככל עבדתא כד
אתעביד כל עבדתא אלטריק משה לממני כלל בנין דלא יימרון
ישראל דאשתאר כספא ודקבא ואסתליק לנטלא ליה וע"ד אלטריק
לממני חושבנא קמיוהו דישראל בנין דכתיב והייתם נקיים מה'
ומישראל ובנין דא כתיב אלה פקודי המשכן משכן העדות דהא
רוחא דקודשא הוה אחזי לכלל חושבנא דכל דהבא וכספא דכדובו
ישראל ורוח קודשא הוה אמר וכסף פקודי העדה מאת ככר וגו' כל

הזהב העשוי למלאכה וגו' בגין דקב"ה אחרעי בהו באינון אומניו
ובעא לאפקא מהימנותא דלהון קמי כלא :

(דף רכ"א ע"ב) תא חזי משכנא דא קיימא בחושכא ובגין כך
אזטריך לללות' דמשה דישרי עליה ברכאון דכתי'
ויברך אותם משה ומה ברכה בריך לון יהא רעוא דתשרי ברכה על
עוברי ידיכון וברכאון לא שראן על האי חושכא עד דאקשר ליה
משה במשכנא דלעילא דכתי' אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר
פקד על פי משה :

(דף רכ"ב ע"א) לא פקודי המשכן רבי חזקיה פתח ואמר אל
תקרב הלום של כעלך מעל רגליך וגו' האי

קרא חוקמוה דפריש ליה קב"ה מאתתיה בגין לאתדבקא בשכינתא
דכתיב כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא אדמת
קדש דא שכינתא אתדבקותא קדישא אתדבק משה בההיא שעתא
לעילא דכדין קב"ה קשיר ליה בחכיבותא דלעילא ואתפקד רב
ממנא על ביתא ואיהו גזיר וקב"ה עביד דכתיב ופנתה האדמה את
פיה וגו' וכתיב ויהי ככלותו לדבר וגו' ותבקע האדמה וכתיב קומה
ה' טובה ה' ה' ה' אשר פקד על פי משה על פי משה אתתקן
ואתפקד בכלא פקידה דמשכן הוה על ידא דמשה דכתיב פקד
פקדתי אתכם ס"א על פי משה אתתקן ואתפקד בכלא פקודי
המשכן בגין דהכא קיימא פקידה אשר פקד על פי משה דכתיב
פקד פקדתי אתכם פקידה הוה על ידא דמשה דאיהו הוה קול
דאפיק לההוא דבור ועבד ליה פקידה לכפקא מן גלותא והשתא
אתפקדא לאמשכא קדושה מעילא לתתא כמה דאת אמר ועשו
לי מקדש ושכנתי בתוכם :

(דף דל"ה ע"א) ויביאו את המשכן אל משה אמאי ויביאו את
המשכן בגין דהא בההיא שעתא הוה זוגא
דמשה לאזדווגא וע"ד ויביאו את המשכן אל משה כמה דאיתי כלה
לבי חתן בגין דהא בקדמיתא אזטריך לאעלא לכלה לגבי חתן כד"א
את בתי נחתי לאיש הוה לאשה ולבתר איהו ייתי לגבה דכתיב ויבא
אליה ובתיב ויבא משה אל אהל העדות והכא מה כתיבולה יכול
משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וגו' מ"ט בגין דהות
איהי מתתקנא בהאי אתתא דאתתקנת ואתקשטת לגבי בעלה ובההיא
שעתא דאיהי קא מתקשטת לא אתחזי לבעלה לאעלה לגבה וע"ד
ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן כנ"כ ויביאו
את

את המשכן אל משה עור מה כתיב וירא משה את כל המלאכה
וגו' תא חזי בכל עיבדין דמשכנא בכלהו הוה גוונא דתכלא בגין
דתכלא איהו גוונא לאתעטרא ברזא רכל גוונין מה כתיב ויעשו את
צינ נור הקדש וגו' ויתנו עליו פתיל תכלת וגו' והא חוקמוה ברזא
דכתיב ועשית צינ והב טהור ופתחת עליו פתוחי חותם קדש לה'
ויכתבו עליו מכתב פתוחי חותם קדש לה' :

(דף ר"מ ע"א) ויקם משה וגו' ת"ח כד חוקים ליה משה למשכנא
אתקם משכנא אחרא עמיה ומשכנא עלאה כ"א

חוקים וסעיד כלא בגין דמשכנא עלאה סתים וגניז איהו
לעילא לעילא ומשכנא אחרא אתקם על משכנא דלתתא וקיימא
עליה ס"א עמיה ומשכנא עלאה ההוא דסתים וגניז לעילא לעילא
חוקים וסעיד כלא ומשכנא אחרא ההוא אתקם על ידא דמשכנא
דלתתא קיימא עליה בחילא דההוא משכנא עלאה על כלא וכמה
דאתקם משכנא דלתתא על ידא דמשה חוף הכי לעילא ע"י דההוא
(כ"א דרגא דמשה) דבנה משה מכלן דכתיב ויקם משה את המשכן
את דייקא לאתחזאה דתרי משכניו ברזא דמשה אתקנו (כ"א אתקמו)
א"ר יוסי וכו' ויקם משה והא כלא עד לא אתתקן וקיימא לאו איהו
אלא כד אשתלים כלא ועש שייפיה כשייפיה מאי ויקם א"ר יצחק
בתלת סטריין חוקים משה ית משכנא מה כתיב ויקם משה את המשכן
ויתן את אדניו וישם את קרשיו בהני תלת סטרי חוקים משה ית
משכנא ובהני תלת סטרי אשתלק משכנא ואתכפיש סטרא אחרא
וע"ד כד חוקים משה להאי סטרא אתכפיש סטרא אחרא כנ"כ משה
חוקים ליה ולא אחרא תא חזי כתיב ויתן את אדניו בההיא שעתא
אזדעוב שמ"ל מאתתיה ומ' רתיבין דעמיה וערק ד' מאה פרסי גו
טסירו דנוקבא דעפרא אעיל משה אינון סמכין ואתקייף שטרא דא
כדין אינון סמכין דסטרא אחרא נפלו ואתרפו פתח ואמר ביום ההוא
חוקים את סכת רוד הנופלת וגו' מאי ביום ההוא ביום דקב"ה יעביד
דיכא בעלמא ויפקוד על חייבי עלמא כעובדיוהון דהא לית קימה
לכנ"י מעפרא בעור דאינון חייבין דישראל יקומון בעלמא מה כתיב
לעילא בחרב ומותו כל חטאי עמי האומרים לא תניש ותקדים בעדנו
הרעה מה כתיב בתריה ביום ההוא חוקים את סכת רוד הנופלה וגו'
האי קרא אית לאסתכלא ביה את פרטיהן את פרטה מבעי ליה
והריקותיו והריסותיה מבעי ליה אלא וגדרתי את פרטיהן ממאן
מאינון חייבין דכתיב בחרב ומותו כל חטאי עמי דהא כדין יתעביד
פרטין

פרטין בישראל וע"ד וגדרתו את פרטיון והריוסותיו הקיס הריוסותיו
דמאן הריוסותיו דסקת רוד (ממאן מדוד) כגון דכד אתקף מלכו
חייבא בעלמ' כדון האי מלכו קדישא אתרפי וסקת דוד אתתיר בניינא
דיליה וע"ד והריוסותיו הקיס . דהא תנינן כל זמנא דהאי אתקף האי
אתרפי דה מליא ודה חרבה . ובג"כ עד ההוא יומא מלכו חייבא
יתקף . בההוא יומא יתקף ויוקיס לה קב"ה להאי מלכו קדישא וע"ד
והריוסותיו הקיס ובניתיה כימי עולם . מאי ובניתיה כימי עולם
היינו דכתיב והיה אור הלבנה כאור החמה וגו' :

(דף ר"מ ע"ב) ויקס משה את המשכן . בההוא זמנא דאלין סמכין
אתקמו ואתיסיבו באתרייהו הקוא זמנא אתרפו
והתעבדו מאתרייהו סמכין בהתר סטר אתרא ועל דא ויתן את אדניו
מאי ויתן . לא אולופנא דחמא משה לקמיה לסמ"אל חייבא דהוא
אזיל לגביה לקטרגא ליה וכדון אתקיף ביה משה וקשיר ליה קמיה
ואוקיס ליה למשכנא ויהב לסמכוי דכתיב ויתן את אדניו ויתן בתקיעו
דלא יכול ב"נ אתרא לשלטאה עליה ולמיהב סמכין באתרייהו כמשה
דהא בתקיפו רב אוקיס ליה משה . בההוא יומא דאתקס משכנא כד
שארדי משה לאקמא ליה בחר בניסן הוה ובההוא זמנא תקיעו דסטרא
אתרא הוה בעלמא דהא כיומי דניסן ריש תורא בדיוקולא תנינן .
ובניסן שארי משה וחמא ליה לסמ"אל אזיל לקחניה לערבבא ליה
ואתגבר עליה משה וכדון ויתן את אדניו שארי הוה ויהב לתתא ושאר
מאן דשאר ויהב לעילא דה לקבל דה כיומא דאתקס האי משכנא
לתתא אתקס משכנא אתרא קדישא לעילא ומשכנא עלאה טמיר
וגניו אפיק נהורין לכל סטר ואתנהרון עלמין :

ויקרא (דף כ"ב ע"ב) פתח חייא ואמר ויאמר ה' אל משה
הקד שוכב עם אבותיך וגו' . ת"ח כל
זמנא דהוא משה קייס בעלמא הוה ממחי כידויהו דישראל כגון
דלא ישתכחון בחיוב קמי קב"ה ובגין דמשה אשתכח כינייהו לא יהא
כההוא דהא עד דהא דייתי מלכא משיחא דחמא וקרא דקב"ה כותייהו
דאינון אתדבקו מה דלא אתדבקו דרין אחרנין . דתנינן חמאת שפחה
חדא על ימא מה דלא חמאת עינא דחוקא כביאה אי אינון אתדבקו
כל כך נשיקון דישראל כ"ש . בנייהו כ"ש . גוברין כ"ש . נשיאים כ"ש .
סקהדרין כ"ש . וכ"ש כביאה עלאה משה דאיךו על כלא :

(דף מ' ע"ב) תו פתח ואמר ה' אל משה עלה לי ההרה
וגו' והתורה . דה תורה שבכתב והמנוה דה תורה
שבע"פ

שבע"פ להרתס כתיב חסר כד"א ואל חדר הורתי הכא אית לאסתכלא
להורתס דמי אי תימא הורתס דישראל לאו הכי דהא ישראל לא ארברו
בהאי קרא לא הורתס דתורה ומנוה ומאי קיא דה אתר יין דמנטרא
כגון דכלכתיבה דספר עלאה תמן שריא ומתמן נפקא תורה ועל דה
קרינן תורה שבכתב ודה הוא אשר כתבתי להורתס להורתס ודאי כד"א
ואל חדר הורתי . תורה שבע"פ תורה אחרא דקיימא על פה . מאן
איהו פה דה הוא דעת דאיךו פה דספר וכתיבה . ותורה דה היא
תורה אחרא דאקרי תושבע"פ דאיךו קיימא על ההוא פה דאיךו
תורה שבכתב כגון כך אסתליק משה בכלא על כל שאר כביאי מהימני
דכתיב ואתנה לך לך דיוקא :

(דף כ"ג ע"ב) רבי יצחק פתח ויקרא ל משה וידבר ה' ליו מאהל
מועב' לאמר ויקרא ל"ק . זעירא אמאי . לא כגון
לאחזאה מאן קוא ההוא דקרא ההוא דשרי במקדשא וכדון זמין
למשה כמאן דזמין אושפיוא . הכא ה' זעירא התם ה' רבתא ארס שת
אנוש (ספרא אחרינה ארס) דה שלימו רכלא . תה חזי מה בין משה
לאהרן הי מנייהו עלאה לא משה עלאה משה שושבינא דמלכא אהרן
שושבינא דמטרוניתא . מתל למלכא דה"ל מטרוניתא עלאה מה עבד
יהב לה שושבינא לתקנא לה ולאסתכלא במלי דביתא וע"ד כד
עויל שושבינא דה למלכא לא עויל לא עם מטרוניתא ה"ד כזאת
יבא אהרון וגו' משה שושבינא למלכא כגון כך אודמן באושפיוא
לבתר וידבר ה' ליו . אהרן הוא שושבינא למטרוניתא וכל מלוי הוו
לפיוסא למלכא במטרונית' ויתפיוס מלכא בהדה . ועל דה כגון
דאיהו שושבינא לה שוי מדוריה בהדה לתקנא ביתא ולעיונא תדיר
כמלי דכיתא . וע"ד אתתקן כגוונא דלעילא ואקרי כגון גדול מ"ל
דכתיב אתה כגון לעולם על דברתי מלכי זרק . ובג"כ כל מה
דאטריריך מבי מלכא נטיל . ולית מאן דימחי כידיה וע"ד הוא קאוס
לדכאה לכל אינון דעלין לבי מטרוניתא כגון דלא ישתכח מאכאבא
באינון בני היכלא ובגין כך כתיב ולקח למטה שתי זפריס וגו' :
(דף פ"א ע"ב) **ר"מ איש** אמר ואביו תיראו ואת שבתותי
תשמורו . פקודא דה שקיל דה לרא .
שקיל יקרא דאב ואס ליקרא דשבת . לאבא אקרוס כבוד והאי איהו
דהמר קרא ואס אב אנו איהו כבודי ואס ארוניס אנו איהו מוראיו .
כבודי סליק כחושבן עשר אמירין ול"ב אלהיס דעובדא דבראשית .
ובכל אתר כבוד חכמים ינחלו ואוקמוה רבנן אינ כבוד אלא תורה
כגון

בנין דאינון ל"ב אלקים דתורה יקרא דיליה ואלין חכמים דאורייתא
חכמים בחכמה ורחין האי כבוד ולא טפשי דעליוהו אהמר וכסילים
מרים קלון ומכלן דמאן דלא ידע באורייתא אקרי כסיל דכתיב וכסיל
לא יבין את זאת ואין זאת אלא תורה דכתיב וזאת התורה אשר שם
משה : ר"מ בנין דחלישתא פתחנא לפרשתא בשין פקודין למהוי
מעט עזר לך אהתקף בך דהא משריין דמתיבתאן אהאן לנכך בפקודא
בתי דא דאיהו **פקודא** להעמיד עליך מלך לעילא וקב"ה יוקיר
לך מלך בעלאין ותתאין בדיוקניה בנין דרכנ דמתיבתא
עליוהו שכינתא עלאה ותתאה וקב"ה מלך באמצעיתא אחיד בעלאין
ותתאין הכי אנת : תהא בדיוקניה ברא דיליה קום ביקרא דמלכא :
ק רעיה מהימנא וסליק ירוי לעילא ואמר יהא רעוא דילך עלת
העלות דאנת מתעלה מעלוי לעלוי עד דלית עלוי לא דאנת
לעילא מכל עליו למיחב לי חילא למעבד רעותך בדרגין דילך דאינון
אבא ואימא ואבא ברא דלהון וביחודך תרוייהו אחד ואנת שקלת
דחילו דאבא ואימא דחילו דילך בתי דאנת באמצעיתא חד ולא תרין
בלא שותפו דאף על גב דאינון חד בשותפו דילך אכל אנת חד בלא
שותפו דתניינא : ובגין דא אהמר כך ואין אלקים עמדי הב לי
חילא לאתערא ביקרך בקדמיתא ולבתי ביקרא דאבי ואמי דבשמיא
דאוקמוה עליוהו גזול אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש
משחית ואוקמוה מארי מתניתין אין אביו לא קודשא בריך הוא ואין
אמו אלא כנסת ישראל : ויקרא דילך אבא חכמה דכליל עשר ספירות
מתתא דיליה לעילא ותרוייהו אינון כרטייה ספסל תחותך ליקרך
והכי תקיניו למהוי קטן מכבד לגדול דלעילא מניה אבא איהו חכמה
הלא אב אחר לכלנו למהוי משמש תחותך ואנת כתי עליון על רישיה
ולית כתי עלך ולית אהא אחרא ואימא לשמשא לאבא דאיהו תחותיה
למהוי כסא תחותיה ויאמר איהו ככל מאמר עד תלתין ותרין יהי כן
ויהי כן ואיקו עבירא מאמרים מידו בנין דעבירא מאמרים וזווייה
בלא עכובא כלל בל"ב שבילין דכהון אהברי כל עובדא דבראשית
אהקריאת כבוד ובהיכלו כלו אומר כבוד ברוך כבוד יי ממקומו :
איה מקום כבודו להעריטו ותרגום כבד יקרא דאבוקי ודא תורת ה'
תמימה עלה אהמר יקרה היא מפנינים וישראל דאהקריאו בניס
ככלל כן וכת מסטרא דתפארת ומלכות דאינון כן וכת : יקרא דאביו
ואמו למעבד זווייה וזווי דיליה אינון פקודין דעשה : והא אוקמוה
מארי מתניתין יש מזוה ועושה ובג"כ איהו נעשה ונשמע והאי איהו

כבוד דאבא ואמא דזוה לבריה דיעבד הכי ואיהו עביר מיד בלא
עכובא כלל ועלת על בלא אבא בעי לאשתדלא ביקרך לתקן מדות
דאבא ואימא ליקרך תהא בעזרי לסדרא בלא דקרא יאות ואנת תסדר
ליו לכל מארי מתיבתאן עילא ותתא ומשריין דמלאכין עלאין ותתאין
למהוי מתקנין ומסדרין ליקרא דילך וליקרא דאבא ואימא למהוי
ספסל תחות רגלי ולמעבד זווייה ככל פקודין דיליה ולמרחל מניה
ככל פקודין דלא תעשה והאי איהו איש אמו ואביו תיראו וסמך ליה
ואת שבתותי תשמרו ובקרא אחרונא ואת מצותי תעשו מסטרא
דפקודין דעשה דאינון כבוד אקדים אבא לאמא ודא י"ה מסטרא
דלא תעשה אקדים אימא לאבא ודא ה"י והינו כבוד אלקים הסתר
דבר לאלין דלא אשתדלן בהאי כבוד הסתר דבר מנייהו ועליוהו
אהמר וכסילים מרים קלון : אין אינון עמי הארץ בתי דלא משתדלון
בהאי כבוד דאורייתא ואיך אמרין אביו שבשמים שמע קולנו וקבל
תפלתנו : (מסתכלין ביקרא דאורייתא) ואיך אמרין שמע קולנו ורחם
עלנו וקבל תפלתנו) הא איהו לימא לון ואם אב אני איה כבודי
איה אשתדלותא דלכון באורייתא ובפקודין דילי למעבד זוויי דמאן
דלא ידע בזווייה דמאריה איך יעביר ליה בר ממאן דשמע מחכמים
ועבד והאי איהו דקביל נעשה ונשמע ועם כל דא מאן דלא קביל
ממאריה אלא משלותיה איבא אפרשותא ומאי אפרשותא אית בין
דא לדא דהא כתיב משה קבל תורה מסיני ולבתי ומסרה ליהושע
אבא קבילנא ולבתי מסרנא לכלהו והכי מאן דמקבל מאחד כקבלת
סוקרא וככביא משמשא ובהאי קבול אהמלי ומאן דמקבל ויכל
לאשתלקא מניה נביעו כמה דחוינא בשמשא וסוקרא דאשתלקת
נהורא דלהון בליילא דלא נהיר שמשא אלא ביממא וסוקרא בליילא
ואי תימא דההוא נהורא דסוקרא משמשא איהו אע"ג דאתכניש
נהיר כסוקרא וככביא הא תוינן מסטרא אחרא בלקותא דסוקרא
ושמשא דאשתלק נהורייקו ואשתארו כנופא בלא נשמתא דאית ארון
עליהם מחשיך מאוריהם : אכל עקרא דנהורא ההוא אחר דכביע
דלית פסק לנהורא דיליה ולא אית עליה אהא אחרא למפסק מניה
נהוריה ועלת העלות כתי דאנת תמן לית פסק לנביעו דנהורא
דאורייתא יהא רעוא דילך דלא תזון מאבא ואימא דילי ולא מבניו
והכי מאן דאמית גרמיה על אורייתא דהיא יקרה אהקיימת ביה ולא
מפסקא מה דלאו הכי מאן דלא ישתדל בה אלא אע"ג דעבד זווי
חכמים איהי שמש דילקון עבד ולא כן אכל אי איהו מהימנא מאריה
אשליט

אשליט ליה בכל דיליה • אבל מאן דלא אשתדל באורייתא ולא משמש
חכמים למשמע מנייהו פקודין לקיים נעשה ושמע • אלא דסרח
ועבר על לא תעשה איהו שקיל לאומין דעלמא עעכ"ס כנוי דקמא
ונחש דאחמר בהו וכסילים מרים קלון דלא בעי לקבלא אורייתא דכל
דלית ביה תורה לית ביה כבוד דאחמר בה כבוד חכמים ינחלו ועס
כל דא מארי מתיבתא לא כל כבוד שיה דהא בן יכבד אב ועבר דרניו
בן יכבד על מנת דלא לקבלא אגרא • אבל מטוה קוא בכבוד אבא
ואמא • ואי לא בעי למעבר לווייה יכתש ליה אבא ואמא עד דיעביד
על כרסיה ואי הוי ברא דברכא ב"ד כופין ליה דאי לא בעי למעבר
מה כתיב ביה כנוי זה קורר ומורה איננו שומע בקולנו ודנין ליה
בסקילה • אבל עבד דמשמש על מנת לקבל פרס אי לא עביד לווייה
דרביה אמרי אעבר ליה מנו ביתיה ויטול אחרת מה דלא הוה יכול
למעבר הכי לבריה אלא או יעביד לווייה או יקטול ליה • א"ל בוטינא
קדישא מאן גריס דלא יעביד לווייה הואיל ובריה הוא אמר רעיא
מהימנא ודאי תערוכת רע ורוא דא גרס לישראל למחטוי גבי אכורון
דבשמיא ורוא דא ויתעברו בגוים ודא גרס קטילא לישאל וחריב בי
מקדשא ובנין דא אין מקבלים גרים לימות המשיח לא יי' בדר ינחנו
ואין עמו לא נכר • דישאל איכון מאילנא דקוי עבד טוב ועבד רע
מקטרא דמטטרון • עבד טוב נאמן לרביה • עבד רע קמאל •
מאן דאיהו מאילנא דקוי איהו בן העולם הבא מקטרא דב"ן י"ה בינה
וירית מלכותא דאיהו ה' ואיך ירית לה אי עביד לווייה דאבא זאימא
בנין דאיהו מלכותא מטות המלך ועליה אהמר מדוע אתה עובר את
מטות המלך איהי מטוה ולווייה דמלכא על עשה ועל לא תעשה מטוה
מדאורייתא דאיהו ת"ת והבא לית תמן פרודא קב"ה אמת תורתו
תורת אמת איהי תורתו ומטותו כנוונא דבינה תורתו ומטותו דחכמה
דאית תורה דבריהא וחכמה דבריהא וכינה דבריהא והכי בכל מרות
כהאי וכול בן בהאי אורייתא למקוי בלא מטוה • ומטוה בלא תורה
בפרודא ומבא בן סורר ומורה • אבל מקטרא דאילנות לית אפשרותא
תמן • וכן מתמן אין חטא בא על ידו ולית בה עונש ולא שבר ולא
מיתא ובנין דא אורייתא דא אילנא דקוי שבר העו"ה ואילנא דא
אילנא דקוי אהקרי ואהקרי העו"ה הכי ולא אהקרי ביה שבר בנין דאיהו
בן מתמן לא אשתדל באורייתא לקבלא אגרא לא במעשה ולא בדבור
ולא במחשבה • אתא בוטינא קדישא לנשקא ליה ידיה אמר ודאי אנת
הוא בן מתמן בר וקנא דברא בוכרא דיליה ת"ת ברא דאבא ואמא
עולא

עולא אילנות דיליה בלא הפסקה לא קדמך ברא אחרת לא במחשבה
ולא בדבור ולא במעשה • אמר ר"מ ואנת וחבריה וראשי מארי
מתיבתא דמומנין הכא אתי בלא הפסקה כלל ובלא תערוכת • נשקו
כלהו דא לרא ואשתמודעו באחיה ובכו • פתח רבי שמעון ואמר עס
כל דא ברא בוכרא חייבין ככ אחוי ביקריה דהא כתיב כבר את אביך
ואוקמוה רבנן את לרבות אחיך הגדול • ואפילו מכל סטרא איהו
מפרש עלן באורייתא בש"גס זה הבל ולא הוה לאדם קדמא ברא
קדמא מניה ואוקמוה רבנן בשגס זה משה דברא דמלכא בכל
אתר אנת בוכרא מקטרא דאילנא דטוב ורע אנת הוא טוב קה"ר
וירא אלקים את האור כי טוב ותרע אותי כי טוב הוא • ומתמן קרא
יתך קב"ה עבד נאמן לבתר סליקת למהוי מלכא קה"ר ויהי בישראל
מלך לבתר בן בית לעילא • מלך מקטרא דמלכות דבריהא • בן בית
מקטרא דבינה דבריהא כען אנת מלך מקטרא דאילנא דמלכות
דאילנות בן בית מקטרא רב"ן י"ה ת"ת דאילנות זכא חולקך
ומאן גריס לך דא בנין דאשתדלותך בתורה ובמטוה ליחדא קודשא
ב"ה ושכינתא לאעלא מלכא על אתריה ועל משיריתיה לעילא ועל
ישראל לתא ובנויך ירשין כלהו נשמתין דאילנות מניה ואהקריאו
בנין דיליה משס יהו"ה דאילנות דלית תמן פרוד וקטון דבקהמיתא
אהמר בהון בנין לקב"ה ושכינתיה מזד יהו"ה דבריהא דאחמר ביה
כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וגו' כנון בניס ליהו"ה דאילנות
וכך אהקיים פקודא דאיהי מטוה על ישראל להעמיד עליהם מלך
קה"ר שום תשים עליך מלך ואהקיים כך ויהי בישראל מלך דבקהמית'
וכלהו מתנהגין אהתך כאברין דמתנהגין כלהו בתנועה דנשמתא
דאשתפשא על כל אבר בנין דבית עליון אנת תהא מעוטר ביה דביה
עלת העלות איהו כתר על בלא טמיר וגניז מלגו מניה ומניה אשתפשא
על כל ספורין ומקדר לון למהוי דא רב ודא זעיר ודא בינוני ואנהוי
לון לרעותיה ונהוי בהו ומקשר לון ומיחד לון • הכי אנת תהא מנהויג
לישראל בכל מרות טבין דיליה ותקדר כל חד כדחזי ליה הבכור
כבכרתו והזעיר כזעירתו ובינוני כפום דרניה ותקשר לון קשר אחד
לגבי אכורון דבשמיא למהוי כלהו בשפה ברורה לברכא לקב"ה
ולקדישא וליוחדיה בדרגא דילך במחשב' דילך באילנות דילך דאשתקיים
כך ואללתי מן הרוח אשר עליך ושמתו עליהם • קום אתער
בפקודא להכרית זרעו של עמלק ;
(דף קכ"ה ע"ב) ר"מ אמר אליהו רעיא מהימנא הא שעתא
איהי

איהו לסלקא לעילא באומאה אימא אנת דהא בניך אנה בעי
לסלקא דיהוב לי קב"ה רשות לאתגלייה לך בבית אקוריס דילך
בקבורה דילך ולמעבר עמך טיבו דאנת מחולל בחובין דעמא
הה"ד והוא מחולל מפשעינו . אמר ליה רעיא מהימנ' באומאה
עליך בשמא דיהו"ה לא תאחר בכל וכולתך דהא אנה בעערה סגוי ויפן
כה וכה וירא כי אין איש עוזר לי לאפקא לי מהאי לערה בהאי
קבורה דאתמר עלי ויתן את רשעים קברו ולא אשתמודען כי ואנה
חשיב בעינייהו בין ערכרב רשיעיא ככלב מת דסרס בינייהו דחכמת
סופרים תסרס בינייהו בכל קרתא וקרתא ובכל אתר דישרש מפוזרין
בינייהו בין מלכוון ואתהדרו אינון ערב רב רעיון על ישראל עאנא
דקב"ה דאתמר בהו ואתן לאני לאן מרעיתי אדם אתם ולית לון יכולת
למעבר טיבו עם ת"ח ואנשי חיל ויראי חטא מסוככים מעיר לעיר
ולא יחנכו ומחרימין ערב רב ביניהון דלא יתבון לון בארתין סגיאין
לא דבר קטוב דלא יהא תקומה לנפילו דלהון ואפי' חיי שעה וכל
חכמים ואנשי חיל ויראי חטא בעער בדוחקא ביגונא חשיבין ככלבים
בניס המסולאים בפו איכה נחשבו לנכלי חרש בראש כל חויות .
דלא אשכחו אכסניה בינייהו ואינון ערב רב אינון עתירין בשלוה
בחדוא בלא לערה בלא יגונא בלל . גזלנין מארי שוחד דיינין דושי
עמא כי מלאה הארץ חמס מפניהם עלייהו אתמר היו זריה לראש
באומאה עליך זמנא תנינא בחיי ה' טבאות אלהי ישראל יושב
הכרובים דכל און מלין לא יפלו מפומך בכל יכלתך למללא בהון
קמי קב"ה ולאחזאה דוחקא דלהון :

(דף קמ"ח ע"א) ויהי ביום כלת משה וגו' . תאנא ר' יוסי ביום
שנכנסה כלה לחופה . במאי אוקימנא ביום
כלת משה לא מלמד דעל דרוי דמשה נכנסה . א"ר יהודה וכו' עד
השתא אתעבכת דלא עיילת לדוכתה ולא יכול משה לבא לאהל
מועד וגו' . א"ר יצחק אין מוקדם ומאוחר בתורה . ויהי ביום כלת
משה כלת של משה ודאי . דתנינן אר"ש מ"ד עלית למרום שבת
שבי וגו' . לא בשעה שאמר לו קב"ה של נעלך מעל רגליך אזדעזע
הקר אמר מיכא קמי קב"ה רבש"ע תבעי לסקור אדם והא כתיב
זכר ונקבה בראש ויברך אותם ולית ברכת' אשתכח אלא במאן דאיהו
דבר ונוקבא ואת אמרת לאתפרשא מאתתיק . א"ל הא קיים משה
פריה ורביה השתא אנה בעינא דיתנסב בשכינתא ובגיטיה יחות
שכינתא לדיר' עמיה הה"ד עלית למרום שבת שבי ומאי שבי שכינת'
דאתנסיבת

דאתנסיבת עמך . לקחת מתנות באדם . באדם לא כתיב לא באדם
הירוע למעלה . וביומא דנחתת שכינת' ההוא יומא דאתנסב' במשה
נחתת הה"ד כלת משה . כלת משה ממש . וכיהושע דאנפו כאנפי
סיהרא כתיב של נעלך דלא אתפרש לא בזמנין וידען דהא לא
אתנסיבת עמי שכינתא כל כך ולא אתחוי ליה דכתיב ויפל יהושע
על פניו ארצה . אבל הכא כלת משה ודאי מתנות באדם מתנת כתיב
זכאה חולקיה דמשה דמאריה בעי ביקריה על כל שאר בני עלמא :
(דף קכ"ה ע"ב) ויאמר ה' למשה אספה לי שבעים איש וגו'
א"ל קב"ה את בעי מותא בכל זמנא הרי לך

ואללתי מן הרוח וגו' . ת"ח דהכא ידע משה דאיהו ימות ולא יעבול
לארעא דהא לארד ומודד מלה דא הוו אמרי . על דא לא לבעי ליה
לאניש בשעתא דרוגוזא שארי ללטייה גרמיה דהא כמה קיימי עליה
דמקבלי הקיף מלה בזמנא אחרנא דבעא מיתה לא קבילו מניה
בגין דכלא לתועלת דישאל הוה . השתא לאו איהו אנה מגו רוגוזא
ודוחקא ובג"כ קבילו מניה . וע"ד אשתארו לבתר אלדר ואמרו
דא דמשה יתכניס ויהושע יעיל לון לישראל לארעא ובג"כ אתא יהושע
לבני משה וקני עליה דמשה . ומשה לא אשגח ביקרא דיליה וע"ד
אמר ארוני משה כללם מאי בלאס מנע מנהון אינון מלין כד"א
ויכלא העם מהביא ויכלא הגשם מן השמים מניעוהא ממשיומשה לא
בעא פוק חמי ענוותנותיה דמשה מה כתיב המקנא אתה לי וגו'
זכאה חולקיה דמשה דאיהו סליק על כלהו נביא עלאי (כ"א דעלמא)
א"ר יהודה כל שאר נביאין לבני משה כסיהרא לבני שמשא :

(דף קכ"ו ע"א) א"ר יוסי ודאי כתיב אס ככה את עושה לי הרגני
נא הרוג וכי משה דאיהו ענו מכל בני עלמא
בגין דשילבו מניה ישראל למוכל מסר גרמיה למיתה . אמאי . א"ר
אבה האי מלה אוליפנא ורזא עלאה איהו משה לא אבאיש קמיה
ולא שאיל למיתה על דשילבו ישראל . ת"ח משה אתאחד והוא סליק
במה דלא אתאחד נביאה אחרא דהא אחיד דרקה הוה . ובשעתא
דא"ל קב"ה למשה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים . חדי משה
ואמר ודאי השתא ההוא שלימו בי אשתכח . דהא בניני אשתכח מן
לישראל . כיון דממא משה דאהדרו לנחתא לדרגא אחרא ושלו בשר
ואמדו ונפשנו קנה בלחם הקלוקל אמר אי הכי הוה הא דרגא דילי
פניס . דהא בניני יוכלון ישראל מן במדברא הא אנה פנימא ואהרן
פניס ונחשון בן עמינדב פניס . אמר ואס ככה את עושה לי הרגני
נא

נא הרוב דחשיבנא נוקבא ס"א במיכלא (דיליה ואנא נחית מן שמיא
 דאיהו דרגא עלאה לנחתא לדרגא דנוקבא ואנא עדיף מן שאר כביאי
 עלמא וע"ד אמר ברעתי ודאי לנחתא לדרגא תתאה כדון ויאמר ה'
 א משה אספה לי שבעים איש את שאול אתר רמית לא תבעי אתר
 דלא תהא פגיס בדרגא דילך וע"ד כתיב ואללתי מן הרוח אשר עליך
 דכלהו אינון דתמן אתאחדו בסיהרא) (ס"א ואנא נחית מן שמיא
 לארעא את עושה לי לנחתא לאתר דנוקבא ולמפגס לאתרי ודרגי אי
 הכי הרגני נא הרוב אס נא מלאתי חן בעינך ואל ארעה ברעתי .
 רעתי היא ודאי לאחדא בדרגא תתאה כדון ויאמר ה' אל משה אספה
 לי שבעים איש מזקני ישראל . ה' אינון למיתן להו מיכלא אתרא ולא
 תהא פגיס בדרגא דילך ועל דא ואללתי מן הרוח אשר עליך ושמתו
 עליהם מ"ט בנין דאינון אתאחדו בסיהרא) וכעני שמשא לאנהרא
 לה ועל דא ושמתו עליהם בנין לאנהרא מן שמשא כקורא דקורא
 (ס"א בניו האי מיכלא דא לא) אתייה על ידא דמשה בנין דלא
 יתפגיס . זכאה חולקא דמשה דקב"ה בעי ביקריה עליה כתיב ישמע
 אביך ואמך וגו' . ישמע אביך דא קב"ה ואמך דא כנסת ישראל .
 ותגל וילדתך דא אמא דמשה דלתתא קב"ה רחיס ליה יתור מכל כביאי
 עלמא בלא אמעני כלל (ס"א דהא משה אסתלק על כל כביאי עלמא
 בלא אמעני כלל כמה) דכתיב פה אל פה אדנר בו והא אוקימנא
 בכמה אתר :

ויצעק

משה אל ה' אל נא רפא נא לה . הא אוקמוה והוא רוא
 דשמא קדישא מתד קרי אתוון ולא בעא משה לללאה
 יתור בנין דעל דידיה למלכא לא בעי לא טרחא יתור כ"ה קב"ה בעא
 על יקרא דמשה ובכל אתר קב"ה בעא על יקריהון דזריקייא יתור על
 דיליה ולזמנא דחתי עתיד קב"ה למתבע עלכווא דישאל מעמין
 עכ"ז וס' ולמחדי לון בחדוותא דזיון דכתיב ובאו ורננו במרום זיון וגו'
 וכדון וכל לזיון גואל וגו' . בילא"ו יולא"ו :

(דף קס"ז ע"ב) אי רבי שית היכלין אחזיו לי בכמה ענוגין ועדונון
 באתר דפרוכתא פרישא בגנתא . דהא מהקווא
 פרוכתא ולהלאה לא עאלין דכורין כלל .

בהיכלא

חדא אית בתיה בת פרעה וכמה רבוא ואלפי נשין
 זכיון בקרה וכל חדא וחדא מנייהו דוכתין דנקורין
 ועדונון בלא דחקא כלל אית לה תלת זמנין בכל יומא כרוזי אכריוו הא
 דיוקנא דמשה כביאה מקוימנא אתי ובתיה נפקת לאתר דפרגורא
 חדא

חדא דאית לה וחמא דיוקנא דמשה וסגידת לגביה ואמרה זכאה
 חולקו דכיתיו נהירו דא' ודא ענוגין דילה יתור מבלהו אהדרת
 לגבי נשין ואשתדלן בפקודי אורייתא כלהו באינון דיוקנין דסו כהאי
 עלמא בלבושא דנקורא בלבושא דדכורין בר דלא נהיו הכי פקודין
 דאורייתא' דלא זכו לקוימא לון כהאי עלמא' משתדליבכו ובטעמיוו
 כהקווא עלמא . וכל הכי נשין דיתעין כהדי בתיה בת פרעה אקרין
 נשיו שאנונת דלא אלטערו בלערה דגיהנס כלל :

בהיכלא

אחרא אית סרח בת אשר וכמה נשין רבוא ואלפינ
 בקרה תלת זמנין כיומא מכריון קמה הא דיוקנא
 דיוסף דיקא אתא ואיהו חדאת ונפקת לגבי פרגורא חדא דאית לה
 וחמאת נהירו דדיוקנא דיוסף וחדאת וסגידת לגביה ואמרת זכאה
 האי יומא דאתער' בשורה דילך לגבי סכאי . לבתר אהדרת לגבי שאר
 נשין ומשתדלן בתושבטן דמארי עלמא ולאודאה שמה וכמה דוכתין
 וחדו אית לכל חדא וחדא ולביתר אהדרן לאשתדלן בפקודי אורייתא
 ובטעמיוו . **בהיכלא** אחרא אית יוכבד אמיה דמשה כביאה
 מהימל' וכמה אלפינ ורבבן כהדי . כהיכלא דא לא
 מכרוזי כלל אלא תלת זמנין בכל יומא ויומא אודת ומשכחת למארי
 עלמא איהו וכל אינון נשין די בקרה ושירתא דימא מזמרן בכל יומא
 ואיהו בלחודאה אמרת מהכא ותקס מריס הכביאה וגו' את התוף
 בידה וגו' . וכל אינון דזריקייא די בגן עדן זייתין לקל נעימו דילה .
 וכמה מלאכין קדישין אודאן ומשכחן עמה לשטא קדישא .

בהיכלא

אחרא אית דבורה אופ הכי וכל שאר נשין בקרה
 אורן ומזמרן בהקיא שירתא דאיהו אמרה כהאי
 עלמא . אי רבי אי רבי מאן חמי חדוה דזריקייא ונשין זכיון דעברין
 לגבי קב"ה . לגו לגו אינון היכלין אית ארבע היכלין טמירין דאמה
 קדישן דלא אתמסקין לאתגלאה ולית מאן דחמי לון בכוליה יומא אינון
 בלחודיהון כמה דאמינא לך וגוברין אופ הכי בכל ליליא אתכלילן
 כלהו כחדא כמה דאתמר בנין דשעחא דזווגא איהו בפלגות ליליא
 בין כהאי עלמא בין כהקווא עלמא . זווגא דהקווא עלמא אתדבקותא
 דכשמתא כשמתא נקורא כקורא . זווגא דהאי עלמא גופא כגופא
 וכלא כמה דאתחזי זינא בתר זיניה זווגא בתר זווגא גופא בתר גופא
 זווגא דהקווא עלמא נקורא בתר נקורא היכלין דארבע אמתן אקרין
 היכלין דכנות בוטחות' זכאה חולקוהו דזריקייא גוברין ונוקבי דאזלי
 בארח מישר כהאי עלמא . וזכאן לכלהו ענוגין דהקווא עלמא ולא
 זכוכא

וכינא בכו למחמי • אי רבי אי רבי אלמלא בר יוחאי אנת לא אתמסר
לבלאה • וזוגא דהקוא עלמא אתעביד איבא יתיר מאיבא דאזעביד
בהאי עלמא בזוגא דלקון בזוגא דהקוא עלמא בתיאובתא דלקון
כחדא בר מתדבקן נשמתין דא עס דא עברי איבין נפקין נהורין
מנייהו ואתעברו שרגין • ואינון נשמתין לגורין דמתגורין וכל הני
עיולין להיכלא קרא • וכד מתגורא גורא חדא פרחא מהקוא היכלא
נשמתא ועאלת תחות גרפהא דשיכנתא דנשקת לה בנין דאיהו איבא
דלדיקויא ומשררת לה לגו ההוא גורא ושרית ביה • ומשהוא ומנא
אקרי בר דרקי • והיינו רזא דכתיב פרי דריק עץ חיים מה אילנא דחיי
אפיק נשמתין • אוק הכי דריק איבא דיליה עביד נשמתין :

(דף קע"ד ע"א) ויאמר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ועשו
לכם זיטות על כפפי בגדיהם לדורותם וגו' • ר' חזקיה

פתח ויראני את יהושע הכהן הגדול וגו' • כמה זכאין אינון ישראל דקב"ה
בעי ביקריהון על כל בני עלמ' ויהב לון אורייתא קדישא ויהב לון נשיאי
מהימני דמרכרי להו באורייתא בארץ קשוט • ת"ס כל נביאי ונביאי
דאוקיס קב"ה לישראל כללו אתגלי קב"ה עלייהו בדרגין עלאין קדישין
וחמו זיו יקרא קדישא דמלכא מאתר עלאה אבל לא קריב כמשה
דהוא קריב למלכא יתיר מלכא דהא זכאה חולקיה יתיר מכל בני
עלמא דעליה כתיב פה אל פה הדבר בו ומראה ולא בחידות ושאר
נביאי הוו תמאן מאתר ריקא כד"ה מרחוק ה' נראה לי • א"ר חזקיה
הכי אוליפנא כתיב וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי • וילך איש דא
קב"ה כד"ה ה' איש מלחמה מבית לוי דא קב"ה אתר דחכמה עלאה
וההיא זוהר (ס"א נהר) מתחברין כחדא דלא מתפרשן לעלמין • מבית
לוי דאשרי לויתן כל חידו כ"ה בלחודו) בעלמא דהא הוא דכתיב
לויתן זה יצרת לשחק בו • ויקח את בת לוי דא קב"ה אתר דנהירו
דקוהרא נהיר • ותהר האשה ותלד בן • האשה ודאי כד"ה לזאת יקרא
אשה בקדמיתא בה לוי הכי הוא ודאי וכי בת לוי בקדמיתא והשתא
אשה אלף הכי אוליפנא אתתא עד לא אזורונת אתקרייתא בת פלוני
בת דאזורונת אתקריי אשה וקבא בת ואשה כלא בחד דרגא הוא •
ותפננהו שלשה ירחים • לין תלת ירחין דרינא קשיא שריא בעלמא •
ומאי כיננהו תמו"ז וא"כ וטב"ת • מאי קמ"ל דעד דלא נחת משה
לעלמ' שביח הוה הוא לעילא ועל דא אזורונת ביה שיכנתא מן יומא
דאתיליד מכאן א"ר שמעון רוחיהון דלדיקויא שכיסין אינון לעילא עד
לא יחתון לעלמא • ולא יכלה עוד ה'פייטו ותקסו לון וגו' מאי ותקסו לו
תובת

תובת גמא דחפת ליה כסימנאה למקו נטור מאינו נוני ימא דשאטין
בימא רבא כמה דכתי' עס רמש ואין מספר והיא חפת ליה למקו נטור
מנייהו בחפור (כ"ה דסטרא דיוכלא יקירא) דכני ימא כלא יתירא בתרי
גוונין בחור ורובס ואנח ליה למשה למשט בינייהו לאשתמודע בינייהו
בנין דזמין הוא לסלקא בכייהו זמנא אחרא לקבלא אורייתא ותדר בת
פרעה • דא הוא דאתיא מסטרא שמאלא דרינא קשיא כמה דאתמר
לרחוץ על היאור • על היאור דויקא ולא על היס • ואי קוימא הא כתיב
ומטך אשר הכית בו את היאור • ומשה לא הכה אלה בים וקרייה
קרא יאור אלא יאור הוה דמתא אהרן על ידא דמשה ושויה קרא
דאיהו עבד כהאי גוונא וימלא שבעת ימים אחרי הכות ה' את היאור
ואהרן הכה אלא עד דאתא מסטרא דקב"ה קרייה קרא הכות ה'
לבתר קרייה בשמא דמשה • ונערותיה הולכות • אינון שאר משריון
דאתיון מסטרא דא ותפתח ותראהו את הילד • ותראהו ותראה מבעי
ליה מאי ותראהו • והא אמר ר"ש לית לך מלה באורייתא או אות חד
באורייתא דלא אית ביה רזין יקירין ועלאין לא הכי אוליפנא רשימא
דמלכא ומטרוניתא אשתכחת ביה ואינון רשימא דוא"ה ס"ה מוד
והחמול עליו וגו' עד כאן לעילא • מכאן ולהלאה לתתא בר האי קרא
דכתיב ותתלב אחותו מרחוק אחותו דמאן אחותו דהאי איהו דקרא
לכנסת ישראל אחותי כמה דאת אמר פתחי לי אחותי מרחוק כד"ה
מרחוק ה' נראה לי מאי משמע משמע דאינון זכאין עד לא נחתו
לעלמא אשתמודען אינון לעילא לגבי כלא וכ"ה משה ומשמע
דנשמתהון דלדיקויא אתמשך מאתר עלאה כמה דאוקימנא • רזא
דמלה אוליפנא דמשמע דאב ואס אית לנשמתא כמה דאית אב ואס
לגופא בארעא ומשמע דבכל סטרוין בין לעילא בין לתתא מרכר
ונוקבא כלא אתיא ואשתכח והא אוקמוס רזא דכתיב קוץ הארץ נפש
חיה • הארץ דא כנסת ישראל • נפש חיה נפשא דאדם קדמאה עלאה
כמה דאתמר • אתא רבי אבא ונשקיה אמר ודאי שפיר קא אמרת
והכי כלא הוא • זכאה חולקיה דמשה נביאה מהימנא על כל שאר
נביאי עלמא בנין כן לא אשתדל ביה כד אשתלק מעלמא בר קב"ה
דאעליה לפרגודיה ועל דא סליק משה בכבוואה עלמה וכדאגין יקירין
מכל נביאי עלמא ושאר נביאי חמאן בתר כותלין סגיאין •

(דף קפ"ג ע"א) ויעש משה כאשר צוה וגו' • אמאי לעיני כל
העדה לא בנין דאהרן הוה רשימא דעמא יתיר
מכלא ולא וימרון דהא אתנגוד על ידא דמשה ומשה משיך לאהרן
במלין

במלון עד דסליקו לטורה וכל ישראל הוו חמאן בשעתא דאפשיט משה
 לבשויו דהארן ושביס לון לאלעזר . מאי טעמא משה (ולא אהרן)
 אלא משה אלבישונן לאהרן כד סליק לכהנא ה"ד וילבש משה את
 אהרן את בגדיו ובגין כך וילבש אתו את המעיל . השתא משה אעדי
 מניה מה דיהב ליה וקב"ה אעדי מניה מה דיהב ליה ותרווייהו
 אפשיטו ליה לאהרן מכלא ומשה אעדי לברי . וקב"ה לנו ועד דאעדי
 משה קב"ה לא אעדי זכאה חולקא דמשה . זכאה חולקא דאהרן דזריקיא
 דקב"ה בעי ביקריהון אתקין קב"ה לאהרן ערסא ומניתא דהבא
 דהקרא . ומריריה נטיל מההוא מנרתא דהוא דליק בכל יומא תרי
 זמני וחסתים פוס מערתא ונחתו . רבי יהודה אמר פוס מערתא
 הוא פתיחא דכל ישראל הוו חמאן לאהרן שכיב ובוטא דמנרתא דליק
 קמיה וערסיה נפיק ועייל וענכה חד קאים עליו וכדון ידעי ישראל
 דהא אהרן מית וחמו דהא אסתלקו ענני כבוד ה"ד ויראו כל העדה
 כי גוע אהרן וגו' . והא אוקמוס וע"ד בכו לאהרן כל בית ישראל
 גוברין ונשין וטף דהא רחימו מכלהו הוה . רבי שמעון אמר הני
 תלתא חסין עלאין קדישין אמאי לא אסתקרו באתר חד ושייפין
 אסתדרו חד הכא וחד הכא וחד באתר אחרא . אלא אית דאמרי
 באתר דבען ישראל לאסתכנא ביה מית כל חד וחד בגין לאגנא
 עלייהו ואסתזבון אבל כל חד וחד מית כדקא חזי עלייהו . מריס
 בקדש בין טפון לדרוס . אהרן לסטר ימינא . משה כדקא חזי ליה .
 אחיד ההוא טורה לטורה דאהרן וכניש לקבורתא דמריס לגבי ההוא
 טורה אחיד לתרי סטרי . ועל דא אתקרי הר העברים דתרי סטרי
 טורה דמעברי ואחיד לסטרא דא ולסטרא דא . זכאה חולקאון
 דזריקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי . ואע"ג דאינון באתר אחרא
 בעלמא אחרא עלאה זכותאון קיימא בעלמא לדרי דרון . ובשעתא
 דישראל תייבין בתוכתא קמי קב"ה וגזרה אתגור עלייהו כדון קארי
 קב"ה לזריקיא דקיימי קמיה לעילא ואודע לו ואינון מבטלי ההיא
 גזרה וחייס קב"ה עלייהו דישראל . זכאין אינו זריקיא דעלייהו
 כתיב ונחך ה' תמיד וגו' :

(דף ר"ה ע"ב) פתח ההוא ינוקא בריה ואמר אבינו מת במדבר
 והוא לא היא בתוך העדה אבינו הא טעמא לעילא ארוך
 מלה ומשיך לה אי חסידין קדישין כמה משיכו דזערא במקרי
 אבינו לית זערא ולית כאבא דרוחא ונפשא לא כד קראן הכי . אבינו
 מכאבא מלכא . מת במדבר . וכי אחרנין לא מיתו במדברא דהכא
 רש"י

רש"י ליה ואמר דאיהו מת במדבר והא אלף ורבין מיתו במדבר
 לא כמה בני נשא ערטילאין על דא מנחון אמרי דהוא מקושש
 עזיס הוה דכתיב כי בחטאו מת . ומנחון אמרי הכי ומנחון אמרי
 הכי . לא הכי אוליפנא יומא דאבא נפל בכי מרענו אולפו לי דא .
 ואנא חמינא מה דחמינא דפקיד לי אבא דלא לגלגא לא כמה וכמה
 הוי דמיתו במדברא ולא על חובא דקרא ולא על חובא דמרגלס
 כד אתגור גזרה לא קודם מתן תורה ובתר עגלא דעברו אינון מטעי
 עלמא ואינון דאתמשכו אכתרייהו . אבל טענה דאטעינו אינון
 בנתין דמית במדברא איהו והוה אלפחד רב לבי יוסף ומגו דלא הוה
 ידע ארסוי דאורייתא כדקא יאות לה הוה נשיא והוא הוה דלא נטר
 פומיה ומלוי לקבליה דמשה ועליה כתיב וימת עם רב מישאל גבר
 דלא ידע אורייתא (ס"א רב באורייתא) ואיהו רב משפסא רב דזרעא
 דיוסף מכיו דמנשה ובגין דאב במדבר במלול' לגבי משה חשיבו
 דמשה אנטיר דבכו ובג"כ קריבו עם משה לאעזר וכל הכשאיין וכל
 רישי אבהן ולא מלינו עם משה אלא לקמיהו בגין דקניאו קנאה
 מניה . מכאן מאן דחיישמן דינאי קרב אחרנין וינסו בגוברין כהדי
 ההוא דיינא בגין דישמעון דינא מניה וידחל מנייהו ולא יקא דן אלא
 כדקא יאות ואי לא ידחי ליה מן דינא ואינון לא ידעו דהא משה ענו
 מאד מכל האדם אשר על פני האדמה . ולא ידעו דמשה לאו הכי .
 כיון דחמא משה כך אמר חמינא רב כנופיא דגוברין רכרבין מישאל
 כל רישי אבהן וכל נשיאי כנישתא עלי קריבו מיד אסתפרש משה מן
 דינא ה"ד ויקרב משה את משפטן לפני ה' . (ס"א דמיתו על חובא
 דקרא על חובא דמרגלס כד אתגור גזרה וקודם) אמר משה לא אתחזי
 לי דינא (דא) ענותא דמשה הקריב את משפטן לפני ה' דיונין
 אחרנין ארסא דא לא נטלי דאע"ג דכנופיא סגי עליהון אינון דיוני
 אקרון עזי פניס לית בהו מענותא דמשה כלל זכאה חולקיא
 דמשה :

(דף רל"ב ע"א) אמר ר' מכהא אסתבסא שטן וקמיט נו"ן מן ושט
 מה דהוה שטן לפניס תב לאחורא ואתהדר ושט
 כדבדמיתא בגין דהקול קול יעקב ישראל לית חיליהון באכולה ושתיה
 כשאר עמין דירתין עלמא דין חיליהון באכולה ושתיה לא חיליהון
 בקול דא דאיהו עלמא דאתי עולם ארוך דאתברי באתיו"ד ובגין דקול
 שופר מניה נפיק אמרו רבנן אין פוחתין מעשרה שופרות ובאתי' ודאי
 אתעביד עולם ארוך דאיהו ו' עלמא דאתי ובאתה' כרא עלמא דין
 דאיקו

דאיהו ה' ועורא דבה אכילה ושתיא דאורייתא ועוד זא אחרא בחר
דאחגור גורה בתרין תוון דאינון ה' ה' תרין בתי דינין מאין יכול
לבטלא גורה דתרווייהו ו' ודאת ה' אאימא עלאה ו' אבומא כתיב כל
גדר וכל שכועת אסר לעכות נפש דאיהו ה' אישה וקימנו ואישה יפרנו
וכנ"ד טריך לאתערא קלא דאיהו ו' בעשרה שופרות דאינון ו' ועקרא
דלהון בכשימה אחת כל סימן וסימן כפה דאיהו ו' מעשרה . מיד
דשמעו מלין ר"ש וכל סברויה אמרו בריך אלהא דזכינא למשמע
מהסוא דאתקרי רבן של נביאים רבן דחכמים רבן דמלאכי השרת
דקב"ה ושכינתיה מדבר על פומוי וכתב על דווי רוזן אלין דלא
אשתמעו כותייהו ממתן תורה ועד כען . א"ל בוטינא קדישא אשלים
מלווי דרוזי דחבורא קדמאה לפרשא לו דהא כל מארי מתיבתאן
דלעילא ומארי מתיבתאן דלתתא כלהון מזומנין למשמע מלין אלין
מפומן ופירושוין דילך דהא חדוה ופורקנא יתער בהון לעילא ותתא
אל תתנו דמי לו אנת וכל סיעתא דילך :

(דף רמ"ג ע"א) **ר"מ קמו** תנאין ואמוראין ואמרו ר"מ אנת
הוא שקיל לכל ישראל ממולא מכל

מדות טבין ודאי כך שריא הסוא דאתמ' ביה אין קדוש כה' אלהינו
אנת כתר על כל חר וחד מישראל כי אין בלתך בר נש דיהא כתר
עלך לא נשיא ולא חכם ולא מבין ולא חסיד ולא גבור ולא תם ולא
נביא ולא טריק ולא מלך אנת הוא בדיוקנא דקב"ה ברא בדיוקנא
דאבותי כגוונא דישאל דאתמר בהו בניס אתם לה' אהיבם . אשלים
פקודין דמארך דלית פקודין מאלין דילך דלא יתעטר ביה קב"ה
ושכינתו' בכתר עלא' בכל מדה ומדה **פתח** ואמר תנאין ואמוראין
דכד הוא קרי לכלהו לר' שמעון בכלל עמקון בכל זמנא אמר
לון אנת משכנתא לכו כפוס נדיבות דלכון דאתון בני נדיבים אברהם
יחזק ויעקב לית מאן דיכול לשכחא לכון אלא מארי עלמא דאפילו
אורייתא כלה עד אין סוף ככו היא תליא כגוונא דאתמר באורייתא
ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים הכי שבה דילכו אבל יתקיים ככו
מה דאתקיים בו דחדינא ביקרא דאחרין אחי כמה דאוקמוה הלב
ששמח בגדולות אחיו ולבש אורים ותומים ותנאין ואמוראין כל מוספין
דשבתות וימים טובים כל מוסף דאמרו' ביה כתר מקבא אשתמורעין
וכל ללותין דישאל ריחא דלהון כריחא דמר ולבונה וכל אבקת רובל
בשאר יומין אבל בשבתות וימים טובים חשיב עליה מכל מוני בשמים
בגין דביומין טבין סלקין מכל אבקת רובל דאתמר ביה ויאבק איש
עמו

עמו דללותא דאיהו פנימא אכתאבק עמה קמא לאנח' עמה כהקוא
פגומו דהיא עבירה כהקוא אבק דדא ודא סליק עד שמיא' אבק דיעקב
לאולפא זכותא על ללותא בכמה משריין דחובין (ד"א דזכוון) דאינון
חולין ומשריין דמתכנשין עמיה לאולפא זכו עלה ואבק דרגא דקמא
סליק בכמה משריין דחובין לאולפא חובין עלה ודא ללותא דערביית
דאקרי סולס דיעקב דבה והנה מלאכי להים עוליס ויורדים בו לין
דסלקין חובין ונחתין זכוון תחותייהו ולין סלקין זכוון ונחתין חובין
תחותייהו ומשפילין לון בכמה קרביין דאינון מארי תריסין במלחמתה
של תורה עד דישתמע קרבא לטורין רבכין דאינון אברהם יצחק
ויעקב ה"ד שמעו הרים את ריבם' ריב דללותא ריב דאורייתא וקאי
קרבא דללותא דערביית עד עלות השחר . דרבן גמליש אוקמה עד
עלות השחר דתפלת ערבית זמנה כל הלילה אלא דחכמים עבדו
גדר עד חלות וכנ"ד ויאבק איש עמו עד עלות השחר מאן שחר
ללותא דערביית דשיעוריה עד בקר דאברהם דאיהו ארבע שעות
וישכס אברהם בבקר בריש שעתא קדמאה בסוף השחר (דאיהו) נלח
יעקב דתמן למנלח על אילת השחר לנטלא נוקמא מקמא דננע
בידך שמלא דיעקב דאיהו הוד דביה אתמר נתנני שוממה כל היום
דוה הוד . מסטרא דהוד אלף חמישאה אשתארת בי מקדשא חרבה
ויבשה: **אמר** ר"ש דא הוד דילך רעיא מהימנא דביה אנת חרב
מנכואה דילך משמלא ובגין דאנת מוליך לימין משה דאיהו
נלח רישא דשחרין אילת אהבים . פתח למנלח על אילת השחר
דביה ייתי מארי נלחן קרבייא' ובגין דא דנלח וקוד תרין שחרין
אוקמוה במתניתין מאימתי קורין את שמע בשחרין ולא אמר בשחר
לא בשחרין תרין: ותרין משיחין יתערון לגבייהו משיח בן דוד לקבל
נלח ואתקשר בבקר דאברהם ה"ד נעימות בימויך נלח הוד כגבורה
דביה משיח בן אפרים אחיד אנת באמנעיתא דרגא דילך תפארת
דאתקשר כך עמודא דאמנעיתא ויסוד חי עלמין כירגא דילך וחקמה
בימין הרועה להחכים ידרים וכינה לשמלא הרועה להעשיר יאפיין
איהו הקשת גבה וקאי איהו לבושא דשכינתא לבושא דטריק דאתקרי
ברית הקשת ואיהו את שבת ואות י"ט ואות תפילין ואות ברית מילה
ואמר קב"ה מאן דלאו איהו רישא בהאי אות לא יועול במראה דא
בחדר דא והאי איהו מטה דעמודא דאמנעיתא מטה ביה כלפי חסד
לדדיקים גמורים למיחב לון זכוון בח"י כרכאן דללותא ומטה כלפי
חובא לרשיעיא למדן לון כגבורה לדונא כפוס עובדיהון וכעמודא
דאמנעיתא

ראמנעיתא מאריך על בינוכיס וקאי איהו **י** תלת גוונין דקסת
 אות ברית הקסת בת יחירה שבת מלכתא ואית לה שית דגנין תחות
 שולטנותא דאינון ששת ימי המעשה דכלילן במטטרון דעלייהו
 אתמר ששת ימים תעשה מעשיך אבל בת יחירה שבת ליד"וד העושה
 בה מלאכה יומת יד"וד אתקרי באותה' ומסטרטא דא יד"ו לימנכא
 דאיהו ה' שלימו דיליה וקכו לכל סטרטא בשית סטרין ידו דיו ויד יוד
 דיו ודי אינון ה"י אתוון דכלילן בלדיק חי עלמין ואיהו רביעית
 הקין בכל סטרטא ואיהו ה' מסטרטא דשמה מפרש יו"ד ה"א וא"ו יו"ד
 בחסד ה"א בנבורה וא"ו בתפארת : כד שלטא האי ט"ל אסרו
 חכמים ארבעים מלאכות חסר אחת : ואתקריאו אבות מלאכות ע"ס
 דאינון לקבל אבתן דשליט עלייהו ט"ל דאיהו ארבעים חסר אחת
 ובשין ארבעים מלאכות חסר חד לקה עשרה מלקיות לארס ועשרה
 לחוה ועשרה לנחשותשע לארעא : ובגין דט"ל שלטא בשבת דאיהו
 ה' אין לוקין בשבת : והאי ט"ל לאו איהו כט"ל דחיל מסטרטא דעבד
 מטטרון וארבעים מלאכות חסר אחת הם הזורע והחורש וכו' :
סבא סבא שכינתא אתקרי אר"ץ דקב"ה ה"ד והארץ הדוס רגלי
 מסטרטא דחסד אתקריאת מים ומסטרטא דנבורה אתקריאת אש :
 ומסטרטא דעמודא דאמנעיתא אויר ואיהו ארץ קרקע לכלהו ובגין
 דנשמתא יתורה אתפשטא בשכינתא דאיהו שבת מלכתא דאתמר בה
 ומלכותו בכל משלה משם איהו מלכות דשלטנותא על ארעא ועל
 אילנין וזרעין (וטורין ואבנין) דאילנא דחיי דהיא נשמתא יתירה
 דבשבת בה תולדין דילה אית נייטא לארעא דאיהו שכינתא : ובגין
 דשכינתא עלאה אתפשטת בארעא דאתמר בה פרה אדומה תמימה
 אשר אין בה מום אשר לו עלה עליה עול : אסור לחרוש בשבת
 חרישא בשור דאתמר על גבי חרשו חורשים ושכינתא תתא איהו
 פרה אדומה מסטרטא דנבורה : תמימה מסטרטא דחסד דאיהו דרגא
 דאברהם דאתמר ביה התהלך לפני והיה תמים : אשר אין בה מום
 מסטרטא דעמודא דאמנעיתא : אשר לא עלה עליה עול : מסטרטא
 דשכינתא עלאה דאיהו חירו דכלא חדו באתר דאיהו שלטא והזר
 הקרב יומת לית רשו לקטרטא אחרא לשלטאה לא שטן ולא משחית
 ולא מלאך קמות דאינון מסטרטא דגיהנם ובגין דא ביומין דחול
 אמרין ישראל והוא רחום וכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו
 וגו' בגין דביומין דחול שכינתא תתאה אתלבשת בשין קליפין דמיתה
 דיינא ובשבת אתפשטת מנייהו בגין דאילנא דחיי דאיהו כן יד"ו

אתחבר

אתחבר בה"א בההוא זמנא כייחא אשתכחת לה"א וכל דאיהו תחותא
 ולא זריך למימר ביה והוא רחום ומאן אינון (ס"א תחות) תחות י'
 ושראל וכל אחר דישאל משתכחין נטירו אשתכח ומייחא ובגין דא
 אסור למחרש בארעא ולמעבד בה גומות רהוי כאלו עביד פנימו
 בארעא קדישא דאיהו שכינתא ואסור לאשתמשא בכלים דארעא
 בשבת ואפילו לטלטל אבן ולא מדי לא כלו בעלמא דיהוי נייטא
 לון בזכו דשכינתא דאתקריאת אבנא דכתיב בה והאבן הזאת אשר
 שמתו מנכה כללותא עמידה איהו לישראל דבגין אית לון קיומא
 בעלמא ועליו אתמר משם רועה אבן ישראל : על אבן אחת שבעה
 עינים : אבן מאסו הכונים ובגין דא ושמרו בני ישראל את השבת
 לעשות את השבת לדרתם ברית עולם זריך לנטרא לה בדירתם דלא
 יפקון מר"הי לר"הר והאי דאוקמוה מארי מתניתין וליאות השבת
 שתים שהן ארבע הולאה מרשות לרשות והכנסה נמי וליאה קרי לה
 ואינון קמא ונחש זריכין ישראל לנטרא לון דלא ויעלו לדירה דשכינתא
 דאיהו רשות היחיד מאן רשות הרבים חללה שפחה זונת נדה בת
 עבו"ס רשות דסמאל ונחש ושבעין ממנן דעמין :

(דף רמ"ד ע"א) **ר"מ אמר** רעיא מהימנא מאן דמזולז
 בפירורין דנקמא וזריק לון
 באתר דלא אלטריך האי כל שכן מאן דמזולז בפירורין דמוחא דאינון
 טפין זרע דזריק לון בארעא דאתמר בהון כי השחית כל בשר את
 דרכו על הארץ או דזריק לון בנה או בכת אל נכר או בשפחה או
 בזונה וכ"ס וכ"ס מאן דמזולז בפירורין דנקמא דאורייתא דאינון
 קולי אתוון והני אתוון דאתמר עלייהו כל המשתמש בתגא חלף
 כ"ס מאן דמסר רזין דאורייתא וסתרי קבלה מעשה כראשית או סתרי
 אתוון דשמה מפרש לאנשים דלאו אינון הגונים דשליט עלייהו וזר
 הרע אשה זונת דאתמר עלה כי בעד אשה זונת ער ככר לחם ולית
 לחם אלא כ"ב אתוון דאורייתא ולית ככר אלא אפילו הלכה אחת :
 (ועוד ר"מ) ובחבורא קדמאה לא גלי רזא באלין פירורין אלא בארס
 פשט ולא יקוב בהון שיבורא אבל חוקמוה מארי מתניתין דשיבורא
 דפירורין כזית לפחות כ"ס אי אינון כבינא דמארי מתניתין דקדקן
 עליוהו ער כזית ער כבינא לברכא עליוהו וארס רזא א"ח הוא ט'
 פירורין שלש לכל סטר תלת מן ד' תרין עשר רביעית איהו שלימו
 לאשלמא ביה עשר : ולאשלמא ד' דאינון יד"וד מאי עשר אינון יוד
 הא ואו הא קולא דאת ד' מן אחד שיבורא כזית י' מן יד"וד שיבורא
 דיליה

דיליה כבינה אוקי ד' שלימו דמרככתא דאדם ושליו דארבע אנפין
דאדם ובגין דאיש יד' וד' פניו לין ואוקמוה מארי מתניתין והכתוב
אשר לא יאש פנים לא אמר הקב"ה ולא אמרתי להם ואכלת ושבעת
והם דקדקו עליהם עד כזיתועד כבינה ואין לא אש להם פנים
ורבנן דמתניתין ואמוראין כל תלמודא דלקון על רזין דאורייתא
קדרו ליה :

קס רעיא מהימנא וסליק ידוי קמי קב"ה ושכינתיה ואמר
הכי קב"ה והא רעוא דילך למיהב לון מונא שלימתא לתקנא
לבבך ולגבי מטרוניתא עלאה עלמא דאפי דאתמר עלה כי לה'
המלוכה ומושל בגוים : ולגבי מטרוניתא תניינא דאתמר בה זמנא
תניינא והיתה לה' המלוכה לתקנא פתורא שלימתא מכל עדונין
ומכל מאכלין ואנא מומן עמך לכל מארי מתניתין ולמארי מקרא
ולמארי תלמוד וכ"ש למארי סתרי תורה דילך כלה דילך מטרוניתא
קדישא עלאה היתה וכלא בראת דעילת כל עלאין אדון כל האדונים
מלך על כל המלכים דעילא ותתא דאיהו יחיד בלא תניינא ולית את
ונקודה דמשתתף בקדיה ולא שנוי נוינא דאונשא דאיקו מארי כל
מפתחאן דרזין דהויות ושמהן וכנויין וכל רזין ניויין דחכמתא
דפתח לון כלהו ליקרא דילך עלת על כל עלות אנא מתחנן קרמך
דפתח לון ליקרא דילך דיקרא דילך איהי מאבי ואמי דשמיא ואב
דכל ישראל ואם דלקון דאתמר ואתוש תורת אמך ועמך לית שותפו
דאם בעלמא : **קס** זמנא תניינא ואמר מארי מתניתין נשמתין
ורוחין ונפשין דילכו אתערו כען כלהו ואעברו שינתא מנכון
דאיהו ודאי משנה ארם פשט דאפי עלמא דאנא לא אתערנא כנו
אלא ברזין עלאין דעלמא דאפי דאתון בהו הנה לא ינוס ולא יושן
פתח ואמר הא אוקמוה מארי מתניתין בעל הבית כולע וארם
מכרך ועוד אוקמוה נריך לדקדק בה' מן המוליא ותריין
ההין אינון לקבל שתי הלחם שתי ככרות דשבת : ו' אוקי כבינה לכל
חד וחד ומאן איהו בעל הבית דכולע דא' : **ארהכי** הא סבא
דסבין קא נחית לגביה ואמר ר"מ תזור כך דקא לחם איהו
ו' שתי ככרות דיליה כמה דאמרת אינון ה' ו' ודאי ו' איהו לקבל
יעקב ה' ה' לקבל לאה ורחל ו' כבינה לכל חד : א"ל סבא סבא והא
בכמה אתריין אוקמוה דיעקב איהו בעל הבית ויוסף אורם דדרגיה
יסוד ח' י' עלמין כליל ח' י' ברכאן דלנותא ובגין דא אוקמוה עליה
ברכות לראש נריך : א"ל הכי הוא וכלא קשוט : כל רזא באתריה מה
דאנא

דאנא אמרית ומה דאת אמרת : אכל ההוא דפליג נהמא מאן הוא
א"ל סבא אנת בריוקניה ודא יוד הא ואו הא ודא ארם דמרככתא
עלאה דאנפין דיליה יקוה ובגין דא' לחם דאינון ה' ה' : ושיעורא
דאוקמוה כזית וכבינה : הא אתמר כזית באן שמה משערין דהא
אוקמוה רבנן דאין עושין מנות חבילות אוף הכי לא יסבין תרי
שיעורין באת ו' למאוי כזית וכבינה אלא תריין אלפא ביתות אינון אית
ו' עלאה ואית ו' זעורא ו' מן יהוה עלאה ו' מן אדני זעורא ולין תריין
חד בכזית אחד בכבינה ברזא דא יאהדוהי : אתא סבא ונשיק ליה :
אדהכי קס בוטנא קדישא :

פתח ואמר ודאי כען מתחברין מה שמו ומה שם בנו' חדו
חברייא ואמרו זכאה הוא מאן דזכי למיכל מהאי נהמא
דאתמר ביה לכו לחמי בלחמו : וזכאה נפשא דאתמר בה מלחם
אביה תאכל : וכל זר לא יאכל בו דקב"ה ביה אתמר הלא אב אחד
לכלנו ונפשא דאתעסקא באורייתא מלחם אביה תאכל ומאן גריס
לה דאכלת מלחם אביה בגין דתבת בתיובתא ואתחדת כנעוריה ה"ד
ושבה אל בית אביה כנעוריה כגון וישוב לימי עלומיו כגוונא דאילנא
דקצינו לה ויתחדש כמלקדמין וקיינו אלמנא וגרושה דאתתרכת
מגנתא דעדן ובגין דא אתקריאת גרושה כגון ויגרש את האדם :
ומאן גריס לה כגין דזרע אין לה דמית בלא בנין ושכה אל בית אביה
כנעוריה דתבת בהאי עלמא כהוא נער בן יבס וקיינו ושכה אל
בית אביה כנעוריה ולבחר דזכת לזרע מלחם אביה תאכל וכל זר
לא יאכל בו וגו' : לא תהיה אשת המת החולה לאיש זר : **אמר ר"מ**

הלל ושמיאי דאתון חד מסטרא דרחמי וחד
מסטרא דאינון חסד וגבורה דרגין דאברהם
ויאחק ואתון מגזעיהו אתכנשו הכא אתון והמנין תלמידים דהו
ליה להלל : ואוף הכי תלמודי בית שמאי לסעודתא דמלכא הא
אוקמתון אתון וחסרייא דעמכון מארי דהוראות דאוקמתון אין הכולע
רשאי למיכל עד שיגעו אמן מארי סעודתא ולית מארי סעודתא
רשאין למיכל עד שיאכל הכולע ודאי כד בלע בעל הבית וכולע לאינון
מארי סעודתא לאו לכלהו משער שיעורא חדא דלאו אורח לין בוטעין
לכולע בשוה דלזמנין יהיב לרא כבינה ולרא כזית : וכד עונין אמן
על האי כבינה קודם דייכול בעל הבית מחברין תריין שיעורין כחדא
בכזית וכבינה **יאהדוניה** אמן דא לאו איהו על האכילה אלא
לבחר דאינון שיעורין מטטרפין באמן
על הכבינה ייכול

ויכול בעל הבית וקיונו אריותו מורי עם בשמי אכלתי יערו עם
 דבשי ולבתי אכלו רעים שתו ושכרו דודים אכלו רעים מארי
 סעודתא דיהון בניו כדיוקנא דאבותון הא הבא לחם בשתי ככרות
 ושיעורו בזית וכבולא מאי ניהולחם הפנים דפתורא דמלכא לא
 הא אוקמוה דאית ליה תריסר אנפין ומאי ניהו אלא אינון ד' אנפי
 אריה ד' אנפי שור ד' אנפי נשר ואינון יברכך יהוה יאר יהוה
 ישא יהוה ומגלן לחם הפנים איהו מפתורא דמלכא דכתיב וידבר
 אלי זה השלחן אשר לפני יהוה זה י"ב אנפין ואוף הכי מאן דאית
 ליה בעי לתקנא ולסדרא על פתוריה ארבע ככרות ככל סעודתא
 דשבת לתלת סעודתי תריסר אנפין ואי תימא לאו אינון אלא שית
 מדאורייתא משום לחם משנה אלא לא ניכול למדבר ו' בלא חכריה
 ו' ו' שית מלעילא לתתא ושית מלתתא לעילא לקבל שית דרגין
 דכרסויא עלאה ושית דרגין דכרסויא תתאה שית באתכסויא ושית
 באתגלייא הנסתרות ליהוה אלהינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם
 ולחמי תודה אינון מ' חלוא ו' ריקין ו' רבובין ו' של חמץ ו' של מצא
 הא אינון מ' לקבל ו' מן יהוה ד' אנפי ארס ו' מן יהוה ד' אנפי
 אריה ו' מן יהוה ד' אנפי שור ו' מן יהוה ד' אנפי נשר האו איהו
 תקינא קדמאה דפתורא דמלכא דאינון רברים דלרין כ"כ לאכהנא
 כפתורא דשבת :

(בתוספת שאחר פ' פינחס סי' ו' ד' ד' ק' ע"א ברעיו מהימנא)
ויחרום והנה סולם דא ללותא מוטב ארצה דמגלין בני נשא לה
 בארעא דאידי שכינתא ומטת לשמיה דאיהו קב"ה
 דאתמר ואתה תשמע השמים רוח דמלה ה' אדוננו מה אדיר שמך
 ככל הארץ אשר תנה הודך על השמים ובזמנא דמודע לו קב"ה
 שכינתא דסלקא בההוא ללותא מיד והנה מלאכי להים עולים ויורדים
 בו בההוא בר נש כולקו פתחין גרפייהו לקבל שכינתא בההוא ללותא
 קה"ד ופניהם וכנפיהם פרוות מלמעלה והאי איהו עולים שכינתא
 על גרפייהו ויורדים בו מאי בו בקב"ה וקב"ה נחית עלייהו לקבלא
 שכינתא ומתייחד קב"ה בו בההוא ללותא דשכינתא איהו מנה כלילא
 משם הוי"ה יהוה איהו חיה דיליה ומנה בלא מחשבה לית לה סליקו
 ומחשבה איהו ארס וי"ד ה"א ו"ה"א תפארת מנה מלכות כלילא
 מארבע חיוון דמרכבתא כלילא מארבע אתוון אידי נוקבא דיליה
 אנפין דיליה אנפיו רחמי בגינא אמינא אס אין פניך הולכים אל
 תעלנו מזה ומסטרך דלדיק אתקרי אחרוי חיה כלילא ח"י חולין
 דאינון

דאינון מאחורא דבר נש לקבל ח"י נענועין דלוב דדומה לשדרה
 דביק ח"י חולין איהו אחר לעובדא דבראשית וקדם למחשבה דאתמר
 בה ישראל עלה במחשבה מה דלאו הכי באדם דעץ הדעת טוב ורע
 דאיהו אחר למעשה וקדם לפורענות קמו תאין ואמוראים ואמרו
 רעיה מהימנא יתקיים כך האי קרא אל תתנו דמי לו דהא עלאין
 ותתאין מקניין כולמא דידך משריין דקב"ה דאינון ממתיבתא
 עלאה משריין דמטרוניתא דאינון ממתיבתא תתאה עלך אתמר
 והנה מלאכי אלהים וכו' כך סלקין משריין דשכינתא כללותא דילך
 ונחתין משריין דקב"ה לקב"ה לנבי שכינתא בכמה שריין ונינונין
 כללותא ואנת הוא קריבו דקב"ה כללותא דילך דאיהו קרבנא דקב"ה
 ושכינתא כו את כ"י את קרבני לחמי דתקינא מארי מתני' קרבנין
 כללותא מסטרא דימונא דתמן איש חסד כהן ותקינא זמירות דאינון
 שיר דלויס אבתרייהו מסטרא דגבורה והוד דרגא דרוד מלכא אתקשר
 בשמאלא ואהרן דדרגא דיליה נחא אתקשר בחסד קה"ד נעימות
 בימין נחא לבתי שמע ישראל דיחודא כליל ברכו וקדושה איהו
 קדוש קדוש קדוש וברכה מסטרא דימונא קה"ד דבר אל אהרן ואל
 בניו לאמר כה תערכו את בני ישראל וקדושה מסטרא דלוי עמודא
 דאמלעיתא קושר ימינא ושמאלא ואיהו קשורא דתפלין דרישא דאידי
 אימא עלאה תפלין על רישיה כמה דאוקמוה מ"מ בתפילי דמארי
 עלמא מנה כתיב בהו ואיהו קשורא דתפלין דיד דאיהו שכינתא תתאה
 והאי איהו דאוקמוה מ"מ הראהו למשה קשר של תפילין ו' של
 תפילין מ'שה כליל תלת ענפין דאכהן לעילא דתקינא תלת ללותין
 דאינון סימן שמ"ע דאיהו שחרית מנחה ערבית מ"ה דילך ללותא
 דשבת דאתמר ביה ורוד כדנת היס ובעוף השמים וגו' ואנת כליל
 מרכבה תתאה דאהרן דוד ושלמה וארס קדמאה לעילא וכת זוגיה
 לתתא אס כל ח"י דאיהו לדיק ח"י עלמין ובג"ד אהרן אע"ג דאיהו
 ימינא אוקמוה רבנן ביה אהרן שושבינא דמטרוניתא יעקב איהו
 כליל תלת אכהן דביה רכיב ארס קדמאה דלא למגנא אוקמוה מ"מ
 שופריה דיעקב כשופריה דארס קדמאה אמר כולינא קדישא רעוא
 מהימנא חיוון דכפל קב"ה שמך ואמר משה משה לאכללא לך
 במרכבתא עלאה ובמרכבתא תתאה לאכללא בר ארס קדמאה
 מסטרא דאכהן ולאכללא כך חוה מסטרא דאהרן דוד ושלמה למה
 לא כפל שש יעקב הכי אמר ליה כולינא קדישא בנין דקרא ליה
 יעקב וישראל יעקב לישראל דהיינו נוקבא דאתמר עקיבו של
 ארס

אדם הראשון היה מכהה גלגל חמה ואתקרי ישראל דתמן ראש דכורא
 רישא לנוקבא דהיינו עקב והאי איהו דאמר קב"ה לחייה הוא יוסף
 ראש ואתה תשופנו עקב ודא גרם שכינתא בגלותא דאתמר בה עקב
 עכוה יראת ה' קרי ר"ש וחדו מ"מ ואמרו פומא דשכינתא סיני מאן
 יכול למיקס (קמי) פומך דקב"ה ושכינתיה ממללון ביה ושתין רבוא
 דמתויבתא עילאה ושתין רבוא דמתויבתא תתאה ממללון ביה על
 פומך ועלך אתמר והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו ר"א
 והנה סולם פתח ר"ש ואמר סיני דא סולם ואיהו קל ורוא דמלה הנה
 ה' רוכב על ע"ב ק"ל ע"ב ור"ה וי"ו ה"י ועוד ע"ב י' ו"ה י"ה
 יו"ה ק"ל יו"ד ה"י ור"ה ה"א ור"ה ו"ד ה"א ור"ה ה"א ור"ה ה"א
 קדמאין סלקין לע"ב אתון אינון תולדין דלהון סלקין ק"ל ע"ב ק"ל
 סלקין מאתן ותרין כחושבן ב"ר ואנת הוא רעיה מהימנא עלך אתמר
 נשקו בר ואנת רב לתתא רבן של ישראל רבן דמלאכי השרת בר
 לעילא בר לקב"ה ושכינתא איתמר לגבי דוד גס ה' העביר טחאתך
 לא תמות בהאי גס אתכפר דוד והאי איהו שיעורא דחלה מ"ג בליס
 ותוספת חומש ביזא רמיו וחמישיתו יוסף עליו זכאה ללותא דנפקא
 מפומך בנוונא דקב"ה נחית על טורא דסיני ואתמר ביה כי את אשר
 ישנו פה וגו' הכי כד אנת תשתדל באורייתא ובגלותא קב"ה כניש
 עלאין ותתאין וכל אינון נשמתין דהוו וכל רעתידין למהו וכל משריין
 דמלאכים ונחית בגלותא דילך לקבלא ללותא דילך אורייתא דילך בנין
 דמחשבתא דילך ליחדא לקב"ה ושכינתיה בכל משריין דיליה עילא
 ותתא באורייתך ובגלותך קב"ה מחשבה טובה מרפה למעשה
 וכנוונא דאיהו אמר אנכי וכולהו אמרו נעשה ונשמע הכי קב"ה
 עביר לכל משריין דיליה דכלהו שתקין ושמעין למלוך בנין דרעותך
 בהון לייחדא לקב"ה ושכינתיה בכל משריין דיליה וכל מה דקב"ה
 אשכח למעבד לך כמה טובין דלית לון סוף כללו אמרו נעשה ונשמע
 וכג"ד ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו
 ואתתקף בך דהא קב"ה ושכינתיה וכל משריין דיליה אשתכחו למעבד
 כל רעותך ויתור מה דאיהו כתוב על ירך ולא נפיל מלה זעירא
 מכתובת ירך דלא אתקיים זכאה בר נש דמאריה חשיט ליה כגופיה
 ועביר ליה יקרא כדיוקניה למהו שקיל מילולין דפומי באורייתא
 וללותא כמלוי בטורא דסיני ולית חד דפתח פומי לקטרנא ליה לא
 כוללו עלאין ותתאין באסכמותא חדא וברעותא חדא :
 (דף ר"ס ע"ב) אתה החלות להראות את עבדך מאי שירותא
 הכה

הכה אלה וראי משה שירותא הוא בעלמא למהו שלים ככלא ואי
 תימא יעקב שלים הוא ואילנא אשתלים לתתא בנוונא דלעילא
 אבל מה דהוא למשה לא הוא לבר נש אחרא דהא אתעטר בשלימו
 ויתיר בכמה אלף ורבבן מישראל באורייתא כמשכנא ככהני בלויאי
 בשבטין (ס"ה בשבעין) ברכבי ממנן עליוהו הוא אשתלים בנוונא
 שלים אחרן לימינא נחשון לשמאלא הוא בימינאו כג"כ את
 גדלך תימינא דא אחרן ואה ירך החזקה משמאלא דא נחשון
 והא אתמר כג"כ משה שירותא בעלמא הוא ואי תימא מאן הוא
 סיומא דהא משה שירותא הוא סיומא מלכא משיחא דהא כדון ישתכח
 שלימו בעלמא מה דלא הוא כן לדרי דרין בהקרא זמנא ישתכח
 שלימו לעילא ותתא ויהון עלמין כללו כוונא חד כדון כתיב ביום
 ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד :
ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף וגו' אמר ר' חייה א"ל קב"ה
 למשה משה רב לך דאזדווגת בשכינתי מכאן ולהלאה
 אל תוסף ר' יצחק אמר רב לך כנהירו דשמשא דהוא נבך אל תוסף
 דהא זמנא דקיהרא מטה וקיהרא לא יוכל לאתקרא עד דיתכניש
 שמשא אבל וכו' את יהושע וחזקיהו ואמנאו אנת דהוא שמשא בעי
 לאתקרא לסיקרא והא איתמר :
 (דף רס"א ע"ב) ואתה פה עמוד עמדי מהכא אתפרש מכל וכל
 מאתתיה ואתדבק ואתתלק באתר אחר דכורא
 ולא בנוקבא זכאה חולקא דמשה נביאה מהימנא דזכה לדרגין
 עלאין מה דלא זכה בר נש אחרא לעלמין על דא כתיב טוב לפני
 האלהים ומלט ממנה מאי טוב דא משה דכתיב כי טוב הוא
 ובנין דהוא טוב סליק לדרגא אחרא עלאה וע"ד כתיב כי המקום
 אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא עומד עליו דיוקא מ"ט בנין
 כי טוב הוא וטוב הוא דכורא ואי תימא דהא אמר ר' יהודה הא דוד
 דכתיב ביה כי טוב כד"ה וטוב ראי אמאי לא הוא יתיר אלא וטוב
 ראי כתיב טוב ראי דא דאיהו חיוו לאסתכלא הכי הוא דוד טוב
 ראי הוה טוב דאיהו חיוו וכמשה כתיב טוב הוא ממם והכא טוב
 ראי ועס כל דא בתריוהו הוה דהא דא כדא אחיד ומשה לבתר
 דהוה טוב סליק למהו גופה איש והאי משה ענו מאד :
 (דף רס"ח ע"ב) פתח ההוא גברא ואמר ודבר ה' אל משה פנים
 אל פנים כאשר ידבר וגו' האי קרא לאו רישיה
 סופיה ולאו סופיה רישיה ולא מלה דא כמלה דא בקדמיתא ודבר
 ה' אל

ה' אל משה פנים אל פנים שפיר לבתר ושכ אל המחנה לבתר ומשרתו
 יהושע בן נון נער י' מהו א' ר' אלעזר ודאי קב"ה אתרעו ביקרא דילן
 דהשתא זוגא דילן כשינתא ושכינתא לא אתעדו מינן י' מאן דפתח
 פתחא לימא מלא . פתח ואמר ודבר ה' ש' משה פנים ש' פנים בכמה
 דרגין עלאין ויקירין אתפרש משה נביאה מהימנא על כל שאר נביאי
 דעלמא דהא כלהו לקבליה כקוף בפני בני נשא . שאר נביאי הוו
 מסתכלי באסקלרי' דלא נהר' ועם כל דא לא הוו זקפן אנפין לעילא
 לאסתכלא אלא כמה דתיב ואני הויתו נדרס על פני ופני ארטה ולא
 עוד אלא דמלין לא הוו נבייהו באתגלייה . ומשה נביאה מהימנא
 לאו הכי דהוא הוה מסתכל באסקלריא דנהרא וקאים בקיומיה ולא
 עוד אלא דהוה זקיף רישא לאסתכלא כמאן דאמר לחבריה זקיף רישך
 ויסתכלון אנפך באנפאי בנין דתגרע מלי . כך משה פנים אל פנים
 זקיף רישא בלא דחילו אנפוי זקפאן ומסתכל בזיו יקרא עלאה ולא
 אשתני דעתוי ואנפוי כשאר נביאין דכד הוו מתנבאן (ס"א בעאן)
 לאסתכלא נפקי מרשותיהו ומדעתיהו ואשתני זיו אנפיהו ולא הוו
 ידעי מהאי עלמא כלום . ומשה לאו הכי דמשה כההוא דרגא עלאה
 ממנש הוה מסתכל ולא נפק מרשותיה ומנ דעתיה דהא כשעתא דהוה
 מסתכל בזיו יקרא עלאה מיד ושכ אל המחנה למללא עמהון בכל
 מה דאטוריכאן ודעתוי מתיישבא ביה כבקרמיתא ויתיר ודא הוא ושכ
 אל המחנה ומשרתו יהושע בן נון נער ודאי דהוה וניק מתוך האהל
 ואוליף לאסתכלא ברוח קודשא כד"א והנער שמואל משרת את ה'
 תא חזי כל זמנא דהוה יהושע לגביה דמשה הוה אוליף וניק מתוך
 האהל ולא דחיל . בתר דאתפרש ממשה והוה בלחודוי מהכתיב ויפל
 יהושע על פניו ארטה וישתחו דלא הוה יכיל לאסתכלא והאי מחד
 שליחא כ"ש מאתר אתרא . לבר נש דאפקיד ביה מלכא מאני דהב
 ואבני יקר כל זמנא דמשתכחי גביה . שמשא דביתיה אחיד בהו
 ואסתכל בהו . כיון דסליק ההוא בר נש מעלמא לא שביק מלכא לגבי
 שמשא כלום ואחיד פקדנא דיליה . אמר ההוא שמשא ווי דאכדית
 ביומוי דמארי כל לין הוו כירי' כך יהושע ביומוי דמשה הוה וניק בכל
 יומא מתוך האהל ולא דחיל . בתר דשכיב ויפול יהושע על פניו ;
 (דף רע"ו ע"ב) פתח ואמר רעיו מהימנא האי כלה דילך קב"ה
 יחב לה לאברהם לגדלך לה לגבן ובגין דאיהו נטור לה אתקריאת
 ברתיה דהא הוא דאתמר בת היתה לו לאברהם וככל שמע ובה קיים
 כל אורייתא כולה ואפילו ערוכי תכשילין קה"ד וישמור משמרתו וגו' .
 ואיהו

ואיהו הוה לגבה אומן כגון ויהי אומן את הרסה וקב"ה כריך ליה כנינה
 קה"ד וק' ברך את אברהם' בכל וגדיל לה מכל מדות טבין וגמיל לה חסד
 וסליק לה בגדולה במדת חסד דאברהם והוה ביתיה כנינה פתוח
 לרוחה למגמל חסד עם כל באי העולם ובגין דאיהו גמיל חסד עמה
 כד כנוי דאברהם הוו ממושכנין בכמה חוכין במאריס . אמר קב"ה
 לך רעיו מהימנא זיל וגמיל טיבו למאן דגמיל ליה עמך דדא כלה
 דילך יחבית לה ליה לגדלך לה במדות טבין ואיהו גדיל לה בתליסר
 מכלין דרחמי דרמזין בתלת תיבין וק' אכ"י וס"ו דאינון וק' דכליל
 בהון ע"כ שמאן כמנין חסד דבהון הוה אתגבר אברהם על ע"כ
 אומין וככלה דילך הוה ליה סגולה בע"כ שמאן והוה נלח לכל אומא
 ולישן ובגין דא מולך לימין משה זרוע תפארתו ובוקע מים דימא
 קרעת ליה קדם כנוי בתריסר קרעין כחושכנו"ו ובזכות א' עבדת ימא
 יבשתא . ובה טבעו מאריס דלא מהימנין כו"ו דאיהו אחד ולזמנא
 דאתי כיומי לאתך מארץ מאריס אראנו נפלאות יתקיים בישראל זרעא
 דאברהם וכך יתקיים (דאנת) מולך לימין משה זרוע תפארתו (זרע
 דאברהם) ובוקע מים דאורייתא קדמהון למאן לך שם עולם ותמן
 תרויח כלה דילך ובגין דבת דא אתייהיבת לישראל דאיהו הכלה דילך
 מסטרא דשמאל הלכה למשה מקיני דהא מסטרא דימינא ה' הלכה
 דילך מסטרא דשמאל דאברהם י' דינחק וכלא ה"י מן אלהים ואנת
 וק' מלא דילה שלמות דילה כוס מלא בקדמיתא כ"ס י"ה ולבסוף
 כוס מלא ברכת ה' ובגין דאתייהיבת לישראל על ירך דאינון מסטרא
 דעמודה דאמצעיתא אית לגלאה אמאי אתייהיבת לון דהא ודאי
 אברהם הא אתמר אמאי אתייהיבת ליה ואנת גמילת חסד עם כנוי
 כנוונא דגמיל הוא עמה לינאק יחב לה קב"ה ליה ולזרעיה לנטרא
 לה מאילנא דטוב ורע ועבדו לה כמה גרדין וחתיבו לה כמה לבושין
 דאינון לבושי דהבא בכמה פסקות והוו חולקין ומקשין עלייהו
 על אלין פסקות לתקנא לה בכמה פרוקין לקשט לה בכמה מיני
 קשוטין לשבתות וי"ט למאן מקשטא לגבך כזמנא דתיתי לגבה
 בפורקנא בתרייתא דאתמר בה"מ "מה" שהיה" הוא ובגין דאינון גרמו
 לך ועבדו עמך טבין אנת סבילת כגיטייהו כמה מכתשין בגין דלא
 יתקטיל משיח בן יוסף דאתמר ביה ופני שור מהשמאל מזרעא
 דיוסף דאתמר ביה בכור שורו הדר לו ובגין דלא יתחלל הוא וזרעיה
 בין עכ"ס דבחובים דירבעס דעבד עכ"ס הוה הוא לאתחללא
 בעכ"ס וזרעיה הוא בגין דירבעס בן נכט מזרעיה איהו וכנינה
 אתמר

אתמר כך והוא מחולל מפשעיו וגו' ובחבורתו נרפא לנו לישראל
בגין דאינון כלילין וימנא ושמהלא תמן ה"י דילך בשלימו הוה אית
לך לאתוייחדא עמה בימיהו :

(דף רע"ח ע"ב) פקודה בתר דה לרון בדיני חנבים דאתמר
דניס וחנבים אינן טעונין שחיטה לא אסופתם
היא המתרת אותם . הכי מארי מתקבת' אין לריך שחיטה לא דאתמ'
בהון ויגוע ויאסף אל עמיו מה נוני ימא חיותן בימא אוף תלמידי
חכמים מארי מתניתין חיותיהו באורייתא ואי אתפרשן מנה מיר
מתים . תנינא דמתניתין דבה אתרבו כתניימא ואי אינון ביבשתא
יפלון למיא ולא ידעין לשטטא אינון מיתין . אבל אדם דאיהו לעילא
מכלהו אתמר ביה ויררו ברגת הים ובעוף השמים ואינון מארי
מתניתין תנינא התנין הגדול נחש בריח לקבל בריח התיכון בתוך
הקרשים בזמנא דתנין מארי משנה אית בהון מחלוקת ומקשין דא
לדא וחד בלע לחבריה והאי איהו תלמיד זעיר שלא הגיע להוראה
ומורה חייב מיתה ואי אינון שוין דא לדא ואית בהון מחלוקת וקושיא
אתמר בהון את וקב בסופה אוקמוה אהבה בסופה :

אדהכי

הא נוכח רבא אודמן לגביה ואמר רעיה מהימנ' איתן
מושבך ושיס בסלע קנך תניא דמסייע לך דהא נוכין
בסלע קנא דלאון איתן בהפוכא תניא איתנים בהפוך אהוון תנאים
אסתמר מנייהו דהא אנת כבד פה וכבד לשון ומאן דבעי לאתקפא
בסלע רכוני ימא דמארי מתניתין דאינון תנאים בעי למאוי תקיף
לישנא חרירא חריפא דלינקוב עד דמתו לתהומא רבא דתמן כי עור
חזון למועד ויפח לקן ולא יכזב ואוקמוה דהאי קרא נוקב וירר עד
תהומא רבא . מאן הוא דנחית לתהום רבא לאשכחא זמנא דא לא
אנת דאתמר כך דרקתך כהררי אל משפטיך תהום רבא . כמה מ"מ
דבעו לנחתא לעומקא דהלכה לאשכחא תמן קז דפורקנא ונחתו
תמן ולא סליקו . ואע"ג דלישנהון הוות כפטיש יפוצן סלע חליש
פטיש דלהון לנקבא בהוא סלע ומאן דנקיבו דיליק בהוא סלע
בלא רשו אתא חויא לנשכא ליה . ואית אחרנין דנקיבו לה עד דמטו
לתהומא רבא ולא סליקו מתמן . ובזמנא דנוקבא פתיחא כל מאן
דהוה כפיל תמן לא הוה סליק . ומשיח בן דוד נפל תמן עם משיח
בן יוסף דחד איהו עני ורוכב על חמור . וחד איהו בכור שורו איהו
משיח בן יוסף והאי הוא כי יכרה איש בור ולא יכסנו ונפל שמה שור
או חמור . ובג"ד אקרי משיח בר כפלי ואיהו נפלת בתרייהו ואתמר

עלה

עלה נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל . ואנת הוא בעל הכור ישלם
כסף ושיב לבעלו והמת יהיה לודא משיח בן יוסף דעתיד לאתקטלא
(מנאחי כאן חלק כמור' שורות ונראה שחסר) נחית בנייה דודאי
ארבע גליות הוו תלת לקבל תלת קליפין דאגוזא דאינון קו ירוק
קליפה ירוקא דאגוזא תניינא בהו אבנין מפולמין דאינון סלעים
תקיפין דמ"מ פסקו מנייהו כמה פסקות ונקיטו לון לאפקא מיא
דאורייתא ובג"ד אתקריאו אבנים מפולמות דמנייהו מנין כפקין .
קליפה תליתא דקיקא גלותא תליתא דהוא זעיר והאי איהו וחסך .
גלותא רביעא תהום רבא חלל דאגוזא והאי איהו וחסך על פני
תהום ואתקרי בור ונפל שמה שורדא דכתיב כיוסף בכר שורו דהר לו
דאתמר ביה וישליכו אותו הכורה נוקבא בישא והבור רק דבורא רק
בלא תורה אבל נחשים ועקרבים יש בו' ודא גלותא רביעא' דור
דרשעים מלא נחשים ועקרבים רמאים כנחשים ועקרבים דעקרין
מלי דרכין דוינון לשקרא עליוהו אתמר הו זריה לראש' ויפן כה וכה
וירא כי אין איש דישלם באלין רשועיא ערב רב ודא בסוף גלותא
ובגין דא קן דפורקנא נוקב עד התהום רבא ורעיא מהימנא תהום
הוא המות בהפוך אהוון ולית מות אלא עניותא אנת נחיתת תמן .
והא קא אתבריר לעילא קמי תנאים ואמוראים וכלהו נחתין בגינך
בתהומא לסייעא לך ואנת תניא דמסייע לך יתיר מכלהו בין דאנת
לויתן נחש בריח דימא דאורי' מאריה רכל נוכין לויתן אתקרי על שם
אורייתא דאתמר ביה כי לוית חן הם לראשך וכך אדם ובהמה תושיע
ה' . אדם דאתמר ביה אדם כי ימות באהל ואוקמוה מארי מתניתין
אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה ולית מיתה לא
עניותא ובהמה אלין עמי אהרן דאינון מתכפין כסוס כפרד תחת
מארי מתניתין אדהכי הא בוטינא קדישא פתח רעיא מהימנא ואמר
מארי מתניתין מאי איהו לויתן ה"ל בוטינא קדישא הא איהו דדרגיה
עמודא דאמלעות' ודריק דאתמר ביה גוף וברית חשכין חד ואתרבי
בימא דא דאיהו אימא עלאה ים דבה מיוחדין לקב"ה כ"ה אהוון
דאינון ים בחושכן ואיהו בה אמר ר"מ דאין לויתן דקאים על שפת הים
ועלמא קאי על ספירוי דא דריק יסוד עולם דכל עלמא קאים עלוי .
אמר בוטינא קדישא זכאה חולקך ר"מ בת קול בגלותא עד דתיתי אנת
לגבה דאנת קול דילה דכל אשה בת בעלה כד"א ותהי לו לבת מאורשה
איהי לך עדיון לא עשית עמה לחופה אתמר לעקב הנערה המאורשה
ואין מושיע לה והכי שכינתא אימא דילה לועקת על בניה ואין מושיע

לך

לה עבד דייתי עמודא דאמנעיתא כנינה דאיהו מושיע דכנינה אתמ'
הנה מלכך יבא לך לדיק ונושע הוא מושיע לעולא ואנת לתתא וכנין
דאנת בדיוקניה אתמר כך ואתה פה עמוד עמדי דכלהו ישראל אהדרו
לאהליהון ואנת לאו עבד פורקנא בתרייתא ומאן גרס דא ערב רב'
דכניניהו וישלך מידו את הלוחות ומההיא שעת' נפלת ולא אתפרקת
מערכ רב דאתמר בהון וגם ערב רב עלה אתס בכל דא לא אתפרשו
מישראל ושפחה מגברתה עד פורקנא בתרייתא אנת ברא דמלכא
כנונא דילך אתמר בעמוד' ראמנעית' ככלא חדוה דילך כדוה
דיליה יתא כד ויתי למפרק לכלתיה והוא כחתן יולא מחפתו וגו'
דהא לבושין דילה בגלותא חשוכין ובזמנא דאיהו מתלבשת בהון דאיהו
אתמר אל תראוני שאני שחרחורת ואין קליפין אינון עון משחית אף
וחימה נוקבא בישא שפחה בישא שבתאי ושפחה כי תירש גבירתה
דאיהו שבת מלכתא משחית אף וחמה סחרין לחלתא אבהן ולא עוד
לא מה דהות ברתא דמלכא ו' על הו"ה דכלילן באבהן ה' קדמאה
באברהם ה' תניינא ביוצק ו' ביעקב והות ו' רישא עליהו אתמר
נפלה עטרת ראשינו ואמתילו רבנן מתלא למלכא דהוה ליה עטרה
על רישיה ואילין יתא קדמיה אתיה ליה שמועה בישא ארמי עטרה
מעל ראשיה ומה דהות ו' על הו"ה ו' לעולא אתהדר הו"ה ו' לתתא
וכנ"ד אמר דוד אבן מאסו הכונים היתה לראש פנה מאת ה' היתה
זאת קום ר"מ טול אבנא דא בידך דאתמר בה על אבן אחת שבעה
עינים לתבירא קליפין דאנוזא דהא כמה רועים פרכסי דרא אתבנשו
על האי אבנא דאיהו סלע דילך לאפק' מיה מתמן דילך מעין החכמה
בהאי סלע דכביעו דילה באורייתא ברזין סתימין לית סוף ועלה
אתמר והחכמה מאין תמנא וכל תוקפא דלהון לאעברא קליפה
דלעילא וכד מטאן לקליפה תניינא דאיהו תקיפא איהו קשיא לון
ומחאן בה כל יומהון כלהו בלישנהון דאינון תקיפין כפטישין ולית
לון רשו לאפקא מינה מיה אללא אלין טפין דנפקין על ירך בזמנא
דאתמר בה ויק את הסלע במטקו פעמים ובמחאה תניינא נפקו
טפין ואין אינון רמיון דחכמה רמיון דקבלה דאינון בחגיגה ושאר
מתניתין והאי אבן לית מאן דאפיק מינה חכמה דאיהו מלגאו דלית
לה סוף (דאיהו מוחא מלגאו) בר אנת דאתמר כך הלכה למשה
מסיני :

פתח רעיה מהימנא ואמר סבא סבא אית סלע ואית סלע אית
אבן ואית אבן אית אבן דשמה דיה"ו עלה אתמר
ואבנא

ואבנא דומחת ללמא הות לטור רב ואית אבן דאיהו אבן משחית
דלית תמן נביעו דמיה דחכמתא ולא רבור אללא אבן דאיהו סלע
דמשה עלה אתמר ודברתס א הסלע וכתן מימיו דאיהו בת קול ולא
תליא בה אללא רבור ופיוסא אכל שפחה סלע אחרא דאתקריאת
קליפה משנה נוקבא דעבד נער עלה אתמר בדברים לא יוקר עבד
אלא דמתאן ומתברין מנה כמה פסקות ולקטי לון ועל דמלקט לון
אתקריאו לקוטות בלא נביעו דחכמה וקבלה אכל סלע דילי איהו
ברתא דמלכא כנינה אתמר ודברתס אל הסלע לעיניהם וכתן מימיו
בדבור ופיוס כברתא דמלכא וכנין דמחינא בה לקינא עלה ואתנור
עלנא מותא דמתאן דמסרב למטרוניתא חייב מיתה כל שכן מאן
דמחי לברתיה דמלכא וכנ"ד אתנור עליו דלא איעול לארעה דישאל
ואנא קבור בארעה נוכראה ואתעברת מיני ואתמר וירד אליו בשבט
והאי שבט איהו חד משבטיא דילי דאנא עתיד לנחתא תמן למחוי
עם ישראל בגלותא וכלא אתרמינו ובאתר אחרא חוקמה מארי
מתניתין דבי מקדשא ושמה דמשיח אתקריאו בשם יקו"ה ארבע
אנפי ארס ואינון דשבטא דלוי אינון נפקו מחיון דאינון שאר שבטין
ועאלו כחולקא דארס דאינון ארבע אנפין דיליה ומשה איהו ארס
בדיוקנא דההוא ארס קדמאה דלעילא מה שמומה שם כנו וכנ"ד
כהניא וליוואי מזוניקו על ידא דמלכא אכלי כפתוריה ושאר חיולין
דמלכא כל חד והבין ליה למיכל בבית מושב דיליה ורעיה מהימנא
איהו כברא דמלכא קריב למלכא יתיר מאלין דאכלין לפתוריה דלית
מאן דקריב למלכא מכל בני מלכותא כברים קס בוטינא קרישא
ואמר סבא סבא במלין דילך אשתמודע מאן אנת אנת הוא ארס
קדמאה מה שמו אתמר עלך מה שם בנו אתמר על ר"מ וכנין דאיהו
חדש כמה חרושין באורייתא חדוה זמינא לגבך דבן חכם ישמח אב'
ר"מ בפרשתא דא הוה אדכר כנישו דילך לההוא עלמא דכתיב עלה
אל הר העברים הזו וגו' וראית אותה ונאקפת אל עמך וגו' כאשר
נאסף אהרן אחיך וגו' ובהאי פרשתא אית לך להדרה לעלמא
ולתחיות ולאעלא לארע' דישאל ולא אתבברא בפרשתא דא בכלה דילך
דכתיב בה הנני נתן לו את בריתי שלום וכנין דא לא אמר לך קב"ה
הבא רד אללא עלה רמניה אנת תהא עאל לארעה דישאל ומה
דאתמר כך ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה ווי לאינון אטימי
לבא סתימי עיינין דלא ידעי קבורה דילך דהוית אנת בעי רחמי
מקב"ה דלא ייעול לך כההוא קבורה דבה אנת מתקרי מת הו"ה

משה עבדי מת' ואינון טפשאוי אמרין וכו' משה הוה מפחד ממיתה
 לכפףא מהאי עלמא לעלמא דאתי כשאר ברין ואינון לא ידעין
 רקבורה דילך ומתא דילך איך היא דהכי הוקמוה מארי מתניתין
 דמתיה חונה לארץ אינון חיים לא אמרי דאינס עתידין להסיות דאלמלא
 כך הוו כפרין בתחיית המתים' אלא הכא רזא רברבא קבורה דיליה
 כגולמא דלאו הנוכה ליה דאיהו ארץ זיה ועיף בלי מים ולית מים
 אלא תורה ובה לא תואר לו ולא דדר ומאן דחזי ליה בהקוא גולמא
 ונראהו ולא מראה ונחמדהו' ובג"ד נכוחת ישעיה הנק ישכיל עבדי
 קא רמיו עליה' ובגין ההוא קבורה הוה בעירחמי דלא ימות תמן
 בג"ל לפום דהוה בארץ זיה רעב ועיף וטמא בלי מים דאיהו אוריתא
 ובג"ד דאתמר עליה עלה ל הר העברים הזה' משפלותא דיליה אחזי
 ליה מעלתיה יאע"ג דאנת קבור באתר דלאו הנון לך ערוס בלא לבושין
 דילך דאינון עור ובשר נע וכד מאתר דילך ומטלטל וגלי' הא פנחס
 דעברת טיבו עמיה דאתמ' עלך הנני נותן לו את בריתי שלום הא איהו
 יעביד טיבו עמך וכיה תקלתך כפרשתא דיליה דבה כלה דילך תמן
 תתייחד עמה כחתן עם כלתיה דהא אנת (תועלת גדול לישראל
 בקבורתך) אי לא הוית קבור בחו"ל לבר מארעא קדישא לבר מכלה
 דילך לא הווי ישראל נפקין נגלות' ובגין דאתמ' והוא מחולל מפשעיו
 אתעבידת חול בגין חובה ופשע דישראל בקבורה דילך דאתמר כך
 ויקבור אותו בניה ומה כתיב בקבורה דילך כל גיא ינשא כל שפל
 וכמוך ינשא בגינך דאינון ישראל דאינון שפלים מכל אומה ולינון' וכל
 קר וגבעה ישפלו דאינון רשיעי וגסי הרוח והאי איהו ובחבורתו
 נרפא לנו בחבורא דאתחבר עמנא בגלותא נרפא לנו דאנת הוא
 כשמשא דנהיר דאף על גב דאתכנס בליליא נהיר הוא בקיאה ובכל
 כוכביא ומזלי הכי אנת נהיר בכל מארי הלכות וקבלות ומנך אתסקיין
 בגניזו כמבועא דאשקי לאילנין תחות שריהון בגניזו' עד דאתבקע
 מימיו באתגלייא הה"ד יפוטו מעינותיך חולה דאנת הוא אוף הכי
 כשמשא דאזיל בומי הסורף תחות מבועין וכד מטי פורקנא תהא
 כשמשא דאזיל בקיץ לעילא ממבועין ויהון לווננין ברחמי דכד אנת
 תחותיהו אינון חמין בדוכא' אתא רעיא מהימנ' ובריק לבונו' קדישא
 ואמר ודאי אנת הוא דנהיר לי בזמנא דאתמר עלי כי בא השמש ככה
 השמש דאחשיך נהוריה יקא רעוא דיהוה ינהיר שמים עלך' ועוד אמר
 בונונא קדישא ודאי אנת הוא כמא דאמר אס יהיה נכיאכס וגו'
 ובג"ד כד אתגלייא אימא עלאה לך אמרת אסורה נא ואראה את
 המראה

המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה' בגין דאיהו רחמי אתמר
 בה לא יבער הסנה וחמש נהורין אית לה דאתקריאו קרני חממה עד
 הוד ומתמן עד הוד הוו נהורין כך רעיא מהימנ' והאי איהו וכתן הוד
 למשה לאשתמודעא דכלהו לך אחייהיכו אפילו עד הוד ובגין דא פני
 משה כפני חמה ואלין חמש סלקין לחמשין תרעין דבינה ובלין חמש
 דאינון חמש אור דיומא קדמא דאינון לקבל חמש אכבען דיומא
 אתחזיא לך בסנה' בגין דעתיד אנת לאפקא זרעא דאברהם מן
 גלותא דאיהו דרגא דאברהם ימונא ומתמן בינה איהו רחמים גמורים
 יד הגדולה אבל מסטר' דנכורה יד החזקה חמש רקיע כיום שני לקבל
 חמש אכבען דשמאל אבל מסטר' דדרגא דילך וכני ישראל יוצאים
 ביד רמה דגוף ותריין דרועין ותריין שוקין להכל חמש אכבען ה' ה'
 ה' אכבען יד ימין וה' יד שמאל ותריין דרועין ותריין שוקין וגוף דאינון
 חמש דסלקין י' ה' ל' ר"מ בריך אנת לאימא עלאה אבל האוי' ה' שויה
 ליה ה' בגין מטא השמים דאיהו ו' ואמר ודאי הכי הוא' אמר ליה ר"מ
 בונונא קדיש' לאתתקפ' מלין דילך דמראה איהו לימני' חשוב כמראה
 דאתמר ביה כמראה לוי אתודע ותשכח רמ"ח כחושבן אברהם אמר
 בונונא קדישא בקדמותא אתחזי לך בהאי חזיו דאתמר ביה כמראה
 לוי אתודע ולבית דאמרת אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה
 דאדכיר ביה ה' זמנין הסנה' כען אתגלייא לך חזו דא ברמ"ח
 פקודין לין דאינון בחמשה חומשי תורה' קס ר"מ וכשיק ליה ובריק
 ליה אמר ליה בונונא קדיש' האי מראה לזמנין איהו באות ה' המראה
 הגדול' ולזמנין איהו באות כ' כמראה אליו אתודע ולזמנין כמ"ס
 מראה מתניו ולמטה ולזמנין ככ' כמראה אדם עליו' ולזמנין בר'
 ומראה כבוד ה' ולזמנין למראה' לא הוה ליה למהוי תוספת את
 כלל בר כ' מן במראה לא ודאי האי מראה כליל' איהו מעשר ספירן
 וכל זה אחזי ספירה דיליה כגון כמראה באות כ' אחזי על כתר והכי
 שחר אתון כל חד אחזי על ספירה דיליה ולא זריק לארכא הכא
 ולתכימיה ברמיוז' וכמה חזיונות אית לה ודמיונות ומראות ובלא
 אשתמודע בעין השכל דלכא דאתמר בה הלב יודע הלב מבין ומא
 דאמר וביד הנביאים אדמה דמיון לאו איהו אלא כשכל דלכא ולא
 בדמיון דעיונא הה"ד ושל מי תדמיוני ואסוה ושל מי תדמיון אל ואית
 חזיונות כגון החזוים כככבים אבל חזיון דנכוחא איהו כחזיון לילה
 דמיונות וחזיונות כגון המבין דבר מתוך דבר והמדמה דבר לדבר אבל
 מראה דאיהו בעין השכל איהו כאור דנקיר בכת עינא דכת עינ' איהו
 אובכמא

אוכמא שחורה אזי ונאזה אור דנהיר בה הסוא חווירי דלגו וקא בת
עינא איקו נר מטה נהורא דנהיר בה מלגו ותורה אור . אמר
בוזינא קדישא היינו מאי דאמינא רבענ באורייתא אתגלייא לך
קב"ה ושכינתיה והאי איקו יהו"ה במראה לוי אתודע במראה אימא
עלאה אתידע לך בדעת בן י"ה בחלום אדבר בו ה"א כמראה .
חלמא בסתימו דעיוניו ובגין דא אתקריאת אספקלריאה שאינה
מאירה נבואה איקו מראה כפתוחו דעיוניו ושלשה גוויני בעינא
לקבל תלת אבהו דבהון נהירא בת יחידא תרין כנפי עינא נכח
וקור מראה לא אתחזיא אלא בהון כד אינון פתחין איקו מראה
בהקין . וכד אינון סגירין איקו מראה בחלום א"ל ר"מ כריך אנת
לקב"ה קום אשלים פקודין לאנהרא מראה איקו ענאם בהון לך קב"ה
א"ל בוזינא קדישא י' איקו בת עינא כי נר מטה ותורה אור ה' ו'
דנהיר בה ה' ג' גוויני דלעילא ותרין כנפי עינא חמש אור נהרין בה
מלגאו ה' עלאה דאיחא אורה מראה :

(דף רפ"א ע"א) וננשה יבמתו לוי לעיני הזקנים וחללה נעלו מעל
רגלו וגו' פקודא דא לתלון והאי איקו חליפת רוחא
מהוא גופא דבעי לאנהגא עמיה כאח והוא קשורא דאחוק דעם
אחוק מתיר מניה והוא רוחא אזיל נע וכד עד דאשכח פרוקא ה"ה
או דודו או בן דודו ויגלו או משאר בשור וגו' ואי לא אשכח והשיגה
ידו ונגש כאורח דאזיל מאתר לאתר או כעבר דאזיל אסור בשלשלת
על טוואריה עד דאשכח פדיון מארון דיליה על טוביה ווי למאן דלא
אנח בן למפרק יתיה ואליהו ורבנן מארי מתיבתאן הכא רמיו אין
חבוש מתיר עממו מביית האסורין דאיהו קשור בקשורא דתפלין
של יד ואסור בתפלין דרישא כד לית (ליה) בן למפרק ליה מסטרא
דבן י"ה כהוא קשירו איקו אח חבוש ואסור דלית ליה רשו למפרק
ית גרמיה דאיהו ד' עממו דאח עמס מעממי קרא ליה לגביה
בקרקהא דתפלין דרישא ובשר מבשרי קרא לה מסטרא דלכא
ולא למנא אמר קב"ה כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים ומתפלל
עם הסבור מעלה אני עליו כאילו פדאני לוי ולכני מבין העב"ד .
וכמה בני נשא דקא משתדלי באורייתא ועבדי גמילות חסדים ומללין
ולא אתפרק קב"ה ושכינתיה וישראל לא דישתדל באורייתא לחבר
יתה בקב"ה . ובגמילות חסד הא אוקמוה דהא אין חסיד אלא
המתחסד עם קונו דכל פקודין דעבד למפרק בהו שכינתיה ובהא
עבד חסד עם קב"ה מאן דגמיל חסד בשכינתיה עם קב"ה גמיל
בגין

בגין דכד חבו ישראל וקב"ה הוה בעי ליקרא לון אימא חוות רביעא
עלייהו עד דנפקו לתרכות רעה . קב"ה מה עבד תריך בני מלכא
ומטרוניתא ואיהו אומי דלא יהדר לאתריה עד דמטרוניתא אתקדרת
לאתראה ומאן דהדר בתשובה וגמיל חסד בשכינתא וכל אורייתא
ובפקודין דילה ולאז איקו אלא למפרק שכינתא דא עבד חסד עם
קונו וכאילו פריק ליה ושכינתיה ולבנוי . אמר אליהו וכל ראשי
מתיבתאן רביעא מהימנא אנת הוא האי כ"כ אנת הוא בר מן מלכא
ומטרוניתא דאשתדלותא דילך לגבי קב"ה לאו כמאן דעבד חסד
עם קונו אלא כברא דמחוייב לשווייה גרמיה ותוקפיה למפרק אבא
ואימא ומקר גרמיה למיתה עלייהו דמאן דלאז איקו ברא דמלכא
ועבד טיבו עם מלכא ועם מטרוניתא וראי האי אתחשיב דעבד חסד
עם קונו . קס רביעא מהימנא ואשתטח קמי קב"ה ובכה ואמר בן יהא
דעוא דיליה דישכיב לוי כברא דעובדין דילי לגבי קב"ה ושכינתיה
יהון לגביה כברא דאשתדל בהון בתר אבוי ואמיה דרחים לון יתיר
מגרמיה וכפשיה רוחיה ונשמתיה וכל מה דהוה ליה הוה חשיב לון
לאין למעבר בהון רעותיה דאבא ואמא ולמפרק לון בהון ואע"ג
דידענא דכלא ברשותיה רחמנא לבא בעי בהקוה זמנא אתא קב"ה
ונשיק ליה ואמר רביעא מהימנא וראי אנת הוא ברא דילי ודשכינתא
רכנן ומלאכין נשקו בר קמו כלאו ונשקו ליה וקבילו ליה לרכ ומלכא
עלייהו :

והיה

בהניח ה' אלהיך וגו' תמחה את זכר עמלק וגו' פקודא
דא להכרית זרעו של עמלק דהא קב"ה אומי דלא יחזור
על כרסיה עד דיטול נוקמא מניה . **פתח** רביעא מהימנא ואמר
ודאי בנ"ד הוה אזלי כמדברא ועל ימא ולא יועלון בארעא
דישראל עד דיטול נוקמא מניה דעמלק . עמלק מאן הוא לעילא
דהא חוינן דבלעס ובלק מתמן הוה נשמתין דלהון ובגין דא הוה
שנאין לישראל יתיר מכל אומא ולישן ובנ"ד עמלק רשיס בשמהון
ע"ס מן בלעס ל"ק מן בלק ודבר ונוקבא אינון עמלקים ועלייהו
אתמר לא הביט און כיעקב ולא ראה עמל בישראל כגוונא דאית
בישראל ארבע אנפין יעקב ישראל לאה רחל ישראל עם לאה יעקב
עם רחל לקבל ופני נאר לארבעתם הכי אית ארבע אנפין לעמלק
קסס וכחש עמל ואון . עמל רשיס בעמלק והמן דהוה מסטרא
דעמלק . ישוב עמלו בראשו וכל אלופי עשו מעמלק הוה . ולעילא
עמלק סמל עמל נחש און ומרמה דמפתי ליה לכ"כ למחטוי לקב"ה
עמל

עמל קס"ס ק' מן עמלק ק"ס מן סמא"ל נח"ש א"ל מסמא"ל עליה
אתמר לאברהם לך לך מארץך וממולדתך ומבית אביך בית מולד
דילך מאליון בתי סיהרא או בתי שבתאי או בתי מאדים רבתי מאדים
ובתי שבתאי ולבנה עלייהו אתמר אין מתחילין בב"ד (כ"א אין מתחילין
בב' ואין מסיימין בד') דמאדים קומקו דחמה גיהנם אימא דעשו
דאתיילדת ביומא תנינא וסיהרא יהו טוב ורע טוב במילואה ורע
בחסרונה ובגין דאיהי כלילא מטוב ורע מונין בה ישראל ומונין בה
בני ישמעאל וכד לקח במילואה סימנא לא טוב לישראל וכד לקח
בחסרונה סימן רע לישמעאלים ובהאי ואברהם חכמת חכמיו חכמה
דושמעאלים ובינת כבוניו תסתתרו דאיונון לא ידעין בכריאתן אלא
בשמושא דילהון כפי שנוי עלמא בהליכתן ושימושו וסיהרא אתבריאת
ביומא רביעתה ובחסרונה דילה עניות אתבריאת לילית שבתאי דאיהו
רעב וזמאון ולקותא דנהורין עליה אתמר יהי מארת חקר מארת
ה' בבית רשע וחוטא ולכד בה בבית הטהר דילה וזריק ימלט ממנה
ואית ככבא אחרא נקודה זעירא נקוד על שפחה דאיהו מארת ורא
חולם בת מלך שבת מלכתא דשלטנותא דתרווייהו ביום שביעי דאתמר
ביה למען ינוח עבדך ואמתך דקדר כריאתן לאו כקדר שמושו נבגין
דא חמ"ה ומ"אדים קומקי דגיהנם אתבריא ביומא תנינא לבנה
שבתאי אתבריא ביומא רביעאה' כפנא וחסוכא' ובג"ד אין
מתחילין בב"ד בגין דגהנס אתברי ביומא תנינא ולקותא דנהורין
ביומא רביעאה' ככ"ב עלא אתמר דרך ככב מיעקב דרגיה ביומא
תליתאה וביה ויהי ביום השלישי בהיות הבקר דביה נחית קב"ה
למיוסב אורייתא לישראל בת יחירה למהוי עמיה שבת מלכתא דאיהו
יום שלישי כליל תלת ענפי אבהן ^ל בת (מלכתא) יחידאה דשולטנותא
דילה כליל שבת ביה אתעבידת שבת ובגין דא חולקין מארי מתניתין
על מתן תורה בת יחירה דא אמר בששי נתנה תורה ורא אמר בשביעי
נתנה תורה' ואיהו בת יחירה דאחידת בעמורא דאמלעיתא תליתאה
לאבהן ובזריק שביעית ליה בת יחירה וכד איהו עטרה על רישיה
אתקרי ביה שביעי דהוא ששי הוה דכוכב דיליה זרק וכת יחירה שבת
מלכתא אתקרי זרק ובגין דא תורה אחידא בין ו' ו' ואיהו כ"ב
כ"ו כי שמש ומגן יהוה לבאות שכינתא מלכות הקדש כן וכד ישרא
כ"ב אתון דאורייתא כ"ב כלילא מתלת דרגין כ' בתר ב' בינה והוה
כליל תרווייהו חכמה ולא כליל כוכ"ב דרגא דעמורה דאמלעיתא
ושכינתא איהי לבנה לבון ההלכה' רחמי מסטרא דקדר ואתקריאת

חמה ברה כחמה מסטרא דגבורה פני משה כפני חמה סיהרא
אפולה מעוט דסיהרא שפחה דילה גיהנם חמה כישא שפחה דיליה
שבתאי לקותא דנהורין חילול שבת שפחה דילה דאהדרת עורף
לגבירתה בכל יומא ויומא ואתגברת עלה בחובין דישאל בנהא
הס"ד ושפחה כי תירש גבירתה דשולטנותא דשפחה לא קוי אלא
ביומא תנינא בגיהנם וברביעי כלקותא דנהורין ואתהדרת לשלטאה
בכל יומא ויומא ובת מלך אסירא בקרבות בית הסהר בגלותא דילה
ואיהו קינה דסמאל בין ככביא וקב"ה אומר אס תגביה כנשר ואס
בין ככבים שים קק משס אורידך כאס ה' ושכינתא ננה וננה לאש
ומהכא קרו לבי ככשתא אש נונה אש מאדים לישנא דאודס טור
אודס פטרה נונה אשא חיורא ותרווייהו פני חמה ופני סיהרא נכח
והוד אינון דנטלו חוורו מחסד קומקו מגבורה משה ורוד מתמנהו
חד נטיל רחמי וחד נטיל דינא דוד מסטרא דשמאל והוא אדמוני
אהרן איש חסד ותרווייהו נביאי קשוט מתמן פני אהרן הוה נהורין
בנבואה דבינה איהו חמה (אימא) עלאה מתמן נבואה דילה' כהון
עשו חייבא עבד ארוס ונוקבא דיליה מאדים איהו שפכות דמים
דישראל וגרמה דמטרוניתא אתקיים בה נתנני ה' בודי לא אוכל קום
נחנני שוממה כל היום הוה הוד דוה אתהדר דנלח והוד לקבליהו יכוון
ובעז שתיוקן אשר הבית נשען עליהם רבי ככשתא אתקריאת על
שמיייהו אש כונה בדקא אמינא ושפחה רעה איהו קבורה ובה אסירא
לגבירתא ואיהו שבתאי קרה ויבשה בקבורתא דעפרא ואיהו מות
דעניותא דאורייתא ואיהו קבורת עני מכוסה בה בשבע מיני מדורות
דאיהו כלילא משבע ככביא כמה דשבת מלכתא כלילא משבע ואינון
שבע ככביא מסטרא דגבורה (ק"א דגבירתא) שבע שני השבע מסטרא
דשפחה שבע שני הרעב דעלייהו אמר נביא לא רעב ללחם ולא זמא
למים כי אס לשמוע את דבר ה' גבירתה גו שפחה אשפה מטונפת
מסטרא דערב רב' אשפה מעורבת כגן לגדלא זרעים מסטרא דעץ
הדעת טוב ורע מסטרא דע"ג אתקריאת שבתאי לילית אשפה מטונפת
בגין דזאה מעורבת מכל מיני טנוף ושרץ דורקין בה כלבים מתים
וחמורים' מתים בני ישמעאל קבורים בה' עכ"ו ואינון כלבים
מתים קבורים בה ואיהו קבר דע"ג דקברין בה ערלוס דאינון כלבים
מתים שקץ וריח רע מטונף מסורח משפחה כישא איהו סרבא
דאחידא בערב רב מעורבים בישראל' ואחידה בעלם וכשר דאינון
בני עשו וישמעאל עלם מת וכשר טמא כשדה טרפה דעלה
אתמר

אתמר לכלב תשליכון אותו וכנוונא דאית תרוסקר מזלות מסטרא
 רטוב הכי אית תרוסקר מזלות מסטרא דרע קרא הוא דכתיב
 שנס עשר נשיאים לאמתא דזה לעמתא זה עשה האלהים ורשיעויה
 אינון אבי אבות הטומאה דאינון טמא מת ושרץ דמטמא לבר נש
 מאוירו ומתוכו ומגבו ואפילו תוך תוכו דכהנא מסתאב בהון ובנין
 דא על כל נפשות מת לא יבא דרשע קרוי מת • וכוונא קדישא
 לאביו ולאמו לא יטמא • **הכא** אשכחנא אסותא לגבי דאתמר
 ביה ויתן רשעים קברו • בתר דקבורא דא בנין אבא
 ואימא דאינון בגלותא עם ישראל אתקיים כי קרא ולא יטמא • אליהו
 לא תתעבב מלכתא דרע"ג דאנת כהנא לאביו ולאמו (לא) יטמא
 דהא קב"ה ושכינתיה בגלותא דאיהו קבורה לון ואנא קבור בניוהו
 באומאה עלך בשם ה' חי וקיים לא תתעבב מלכתא • מלאכין
 קדישין מארי דגדיפין באומאה עליכו טולו אומאה דא וסליקו לה
 על גרפייכו שבעת ה' בח"י לדיק וקיים עמודא דאמטעיתא טולו
 אומאה דא וסליקו לה על גרפייכו במטרוניתא ביקרא דילה לגבי
 קב"ה מלאכין עילאין שליחן דקב"ה מימנא ומלאכין שליחן דילה
 משמאלא ומלאכוס דאבא ואמא יהון סתרון לה עילא ותתא ומכסון
 לה באת ו' בשית גרפין דילה דאתמר ביה שרפים עומדים ממעל לו
 שש כנפים דשבעה דילה דאיהו ה' רביעאה ובשתוס יכסה רגליו
 דילה ובשתוס מעופפים לה ו'אנת ליהו דסליקת לעילא לעלת העלות
 והוא טעין לך מכל טוב נחות לגבה ותהוי כרוב תחותא לכנתא כך
 מלאה כל טוב ומלאכין דאבא ואימא דאינון י"ה (ס"א אסחרו לה)
 אסחרו לך כנחיתו דילה ומלאכין דבעלה ברא דאבא ואימא ו' כסיו
 לה ומעפפין לה משיח גרפין אב"ג ית"ן ובל"ו דתליין מניוהו כחשבון
 ל"ו ודאי איהו שרפים עומדים ממעל לו ונחיתתה' (כ"א י"ה) דילה
 טמורה מכוסא בהון ומלאכין דאינון דרדיק ח"י עלמין אקמיכו לה
 עליוכו כחיון דקמכין לכרסויה דרע"ג דה"א דאזילות דשמה דיהו"ה
 איהו קמיכת לכלהו לית לכון לפרחא לעילא ולנכתא לתתא בר מינה
 כאיברין דגופא דלית להון תנועה בר מכשמתא דאיברין דאית לה
 אתפשטו עליוכו לסמכא לכון בהון דהכי אינו ה' כימא אי אית לה
 מאכין מתמליון מנה ומתפשטין בהון כנחלים דמתפשטן מן ימא
 על ארעא ואי לאו איהו ה' כנרמא יחידאה עלא אתפשטותא
 דנחליו הכי מאכין דשכינתא אינון מלאכין קדישין לעילא וישראל
 לתתא אי אית בהון מארי מדות מארי חסד אסידים גבורים מארי

תורה

תורה נביאים וכתובים לדיקים אנשי מלכות דאתמר בהו ואשר כת
 בהם לעמוד בהיכל המלך בעמידה דללתא דהיכלא דמלכא ארנ"י
 מלכא דילה יהוה והם חכמים וככונים ראשי ישראל ראשי ערב רב
 דאתמר בהון היו צריה לראש איהו אתפשטת עליוהו בעשר ספירן
 דילה כההוא זמנא נחית עלת העלות ביו"ד ה"א ו"ו ה"א לנכתא
 עליוהו לאקמא שכינתא עליוהו ובזמנא דויפן כה וכה וירא כי אין
 איש איהו אמרת שלמה אהיה כעוטיה מעוטפת כנרמ' דלא אתפשטת
 עליוהו וקב"ה טווח עלה ואמר איכה ישכה כדר •

אדרהבי

קס כוונא קדישא ואמר רבון עלמא הא הכא רעיה
 מהימנא דאתמר ביה והאיש משה ענו מאד עד כעון
 וירא כי אין איש הא הכא והאיש משה דשקיל לשתין רבוא דישראל
 וכיה ממכון שבתו השנית רביה אתמר לגבי דרא דגלותא בתראה
 וה' הפניע בו את עון כלכו ואיהו כליל בעשר מדות דבגניוהו
 אמרת לא אשחית בעבור העשרה נחית עליה לאשנחא על עלמא
 וקיים מילך דאנת קשט וכל מילך קשט דאיהו גמל חסד עם
 שכינתא וקטיר שפחה דילה בגבורה למהוי שפחה אסירה תחות
 גבירתה בקשורה דתפלין ואשתדל בגינה בתורת אמת תורת אמת
 היתה בפיהו ואשתדל בה כנביאים וכתובים כנביאי ככמה נחמות
 בכתובים בעשרה מיני תהלים כדריק בח"י כרכאן דללתא ומארי
 מתניתין לא אשתמודען ליה לרעיה מהימנא • אליהו באומאה עלך
 בשמא דיהוה ובשמיה מפרש גלי ליה לכל רישי מארי מתניתין
 דישתמודעון ליה ולא יחללל יתיר דאתמר ביה (לגבי עלמא) והוא
 מחולל מפשעיו לית לך לורך למיטל רשו דהא אבא שליחא דמארי
 עלמא וידענא דאי אנת עביר דא דיודי לך קב"ה עליה ויסתלקון
 בכך בגינה עילא ותתא ולא תתעבב למעבד לא שבוש ולא חרש ולא
 שנה אלא מיר • רעיה מהימנא מארי דפסחא כזמנא דשליט עליוהו
 ליל שמורים כלהו לריכוס למהוי שמורים ונטורים מחמץ ושאר בכל
 שהוא וכל מאכלים ומשקים (ס"א מאני דפסחא) כללהו נטורין •
 ומאן דנטיר לון מחמץ ושאר גופיה איהו נטיר מיל"ה לתתא
 ונשמתא לעילא ואתמר ביה לא יגורך רע בגון דהא אתעביר גופיה
 קדש וכשמתיה קדש קדשם ואתמר ביזר הרע וכל זר לא יאכל קדש •
 והזר הקרב וימת • פסח דרועה ימונא דאברהם כסף מווקק מאן
 דערב ביה עופרת משקר ליה • הכי מאן דערב חמץ או שאור כל
 שהוא במאס כאילו משקר חותמא דמלכא והכי מאן דערב בטפה
 דילה

דיליה שום תערוכת כחילו משקר חותמה רמלכא דא ברא תלויא .
ראש השנה דרועא שמאלא דיחזק תמן דיני נפשות ועקידה דיחזק
תמן הוא דעקיד ליה אברהם קשורא דתפלה דיד דומיה דעקידה
דיחזק זכאה איהו ברא דאתעקד באבוי ואתקשר ביה למעבד
עובדוהי באורייתא ובמזוה וזכאה עבד דאתקשר תחות רביה למעבד
דעוהיה איהו באתר דברא רמלכא . מטטרון זכאה אנת וזכאון כנך
דאינון קשירין ועקידין בתפלין תחות רשותא דמאריך ובג"ד אע"ג
דאנת עבד למאריך מלכא אנת על כל ממנ דשאר עמין מלכא על כל
מלאכין מלכא דשדים וכל משרויה דחלין מנך מאן גרוס דא כגון
דאנת שרפרק למאריך ואנת משמש למאריך שדי דמזוזה לבר שומר
הפתח יהוה דאיהו מאריך מלגאו והכי איהו כד קב"ה נחית
לשטאה על עץ הדעת טוב ורע דאיהו טוב מטטרון רע קמל שד
מלכא דשדים . מטטרון מלאך מלכא דמלאכים אבל מסטרא דחילכא
דחיי שדי איהו יסוד . ובג"ד למטה שניס עבד ורבו דלאו אינון יסודא
חדא ולמעלה אחר תפארת יסוד דגוף וברית חשבינן חד דאיהו
עמודא דאמנעיתא וזריק כנונא דתפלין דראש דאיהו כינה על
תפארת מסטרא דחילכא דחיי דחילכות ומלכות תפלה דיד הכי לתתא
בחילכא דחיי דבריהם מסטרא דכרסויה עלאה תפלין דראש מטטרון
תפלין דיד דילה כסא תחתון . והאי איהו דאמר נביא עליה כסא
כבוד מרום מראשון אבל מסטרא דעץ הדעת טוב ורע בקשורא
דתפלין אתקשר יז"ה תחות יז"ה הטוב כעבדא תחות מאריה בקלא
דאורייתא בקלא דלגותא בקול דשופר קלא איהו רומ"ס לגביה ודא
קול השופר קול דעמודא דאמנעיתא דאיהו כליל אשא ומיה ורוחא
דאינון תלת אנהן רבהון הו"ה' באברהם ו' ביחזק . בכל אתר ה'
דשליט על ו' דינא הוא והאי ה"י מן אלהים ובג"ד עלה אלהים
בתרועה . ו' מן ואלהי יעקב ודא רוח השופר שכינתא מנא דכלהו
תלת ואיהו ה' מן השופר דאינון ו' שופרות דאינון קשר"ק קשר"ק קשר"ק
מתלבשין בהון ה"א ו"ד ה"א וכל אתון חילין (ס"א אינון) דינון
לקטרא אחרתין ולחייבא אינון כשלאין ורומחין וסייפין תרועה
שלשלת איהו ותרי תרועות אית בעשרה שופרות ואינון חד דאתמר
בה והאם רובלת על האפרוחים (או על הבאים ואינון) ישראל
מנפנפין לה בכמה מנפנפין דלגותין ואיהו לא בעיה לנחתא לגביהו .
ישראל מה עבדין כטלין אימא דאיהו שכינתא בהדיהו וקשרי לה
בקשורא דתפלין כד מטאן לק"ש קראן כנין דילה בשית תיבין דיסודא
דאינון

דאינון שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד הא קא נחתין לגבי אמהון
קשרין לון עמיה והאי איהו אשר תקראו אותם דאיהו עונתה כמו
מועדה הכי כנונא דא מלה רבה מזמנין לשבעה יומין דפסק .
מזמנין לשבעה יומין דסכות בשבעה מיני דאינון לולב ואתרוג וז'
ה-סיס וב' כדו ערבה . שבעות קראן לון באורייתא ר"ה יומא דזכא
כל חד כמיניה כל מאן דקרא כל דגא במיניה יתקיים ביה או
תקרא וה' יענה . א"ז ו' יומין דסכות וחד שמיני עשרת א"ז מלה וז'
יומין דפסק א"ז סוכה וז' מינין לולב דאינון שלש הסדים ושני
ערבות לולב ואתרוג וכלילין בדר' הא חד קרי כחושבן ה"ו וזריק
לומר הלל עליוהו הללויה לאשלמא שם יהוה . וזריק לסקלא לה
במחשבה בארבע מינין ה"ד' אמרתו אעלה בתמר אעלה סימן
"אתרוג" ערבה "לולב" הדס ומחשבה שמה מפרש אשתלים בה י"ד
כנונא דו"ד פדקין דידא דמינא דביה זריק לנטלא לולב והרי מתן
תורה . שבעות שבעה בשבעה י"ד כר"ה י"ד בקול השופר ובעשר
שופרות כדאוקימנא לעילא . בפסק איהו שכינתא י"ד דגדולה
מסטרא דחד' בראש השנה איהו י"ד החוקה מסטרא דגבורה .
במתן תורה יד רמה מסטרא דעמודא דאמנעיתא ותלת זמנין י"ד
מ"ב ותלת אנהן דתליין מנייהו סלקין חמשה וארבעים כחושבן
יו"ד ה"א וז"ו ה"א . ביל"או יול"או :

וילך

משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל . רבי חזקיה
פתח מולך לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים מפניהם
וגו' . זכאון אינון ישראל דקב"ה אתרעי בהו ובגין דאתרעי בהו קרא
לון כנין בוכרין קדישין אחין (כביכול) נחת לדוירא עמחון ה"ד'
ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ובעא לאתקנא להו כנונא דלעילא
ושארו עליוהו שבעה ענני יקר שכינתיה אזלא קמיוהו ה"ד' וק'
הולך לפניו יומם . תלת אחין קדישין אזלין בינייהו ומאן אינון
משה ואהרן ומרים ובזכותהו יתב לון קב"ה מתנן עלאין (והא אתמר)
כל יומיו דאהרן לא אערו ענני יקר מישראל והא אוקמוה (בגין)
דרועא ימינא דישאל הוה והיונו דכתיב וישמע הכנעני מלך ערד
וגו' כי בא ישראל דרך האתרים וגו' . ככ"כ דאזיל בלא דרועא וסמיק
גרמיה לכל אתר וכדין וילחס בישראל וישב ממנו שכי בגין דהו
בלא דרועא ימינא (ועל דא אלטרוכו ישראל למנדר כדר עליה ה"ד'
וידר ישראל כדר לה' ויאמר אם נחן תתן וגו') . ת"ח אהרן דרועא
ימינא דגופא הוה ועל דא כתיב מולך לימין משה זרוע תפארתו
ומאן

ומאן חיהו אהרן וילך משה מאי וילך לאן הלך אלה וילך כגופא בלא דרועא כד"א וילכו בלא כח לפני רורף דהא מית אהרן דרועא ימינא וכעא לאסתלקא גופא (כל יומיו דמשה שמשא נהיר בעלמא) כל יומיו דמשה הכלו ישראל לחם מן השמים כיון דאתא יהושע מה כתיב וישכות המן ממחרת וגו' ויאכלו מעכור הארץ ממחרת הפסח מה בין האי להאי אלה דהא מלעילא ודהא לתתא (מכאן אוליפנא) כל זמנא דמשה אשתכח גופא דשמשא שליט ונהיר לעלמא כיון דאסתלק משה אשתכח גופא דשמשא ונפיק גופא דסיהרא כתיב אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה וכמה יודע אפוא וגו' הכי אוליפנא כיון דאמר קב"ה למשה הנה מלאכי ילך לפניך אמר משה ומה קסטיפא דשמשא דיתכניש וידבר סיהרא גופא דסיהרא לא בעינא אם אין פניך הולכים גופא דשמשא בעינא ולא דסיהרא כדון גופא דשמשא אסתהיר ואתעביד משה כגוונא דגופא דשמשא קמיהו דישרא כיון דאשתכח משה אשתכניש שמשא ואתנהיר סיהרא והוא יהושע משתמש לנהורא דסיהרא ווי להוא כסופא:

ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה וגו' היינו דא"ר אלעזר ארבעין שנין נהיר שמשא לון לישראל ואשתכניש לסוף ארבעין שנין ונהיר סיהרא אר"ש ודאי הכי הוא היינו דכתיב ויש נספה בלא משפט והא אשתערו חברייהו ואין נוקים ליה לקרא אבל על מה דאשתערו חברייהו בלא הוא אלטריך לעלמא לגלגה (ס"א לתועלתא דב"נ) לב"כ דיתכנש עד לא מטון יומיו ת"ח והא אשתמר דכל רוחין דנפקין מלעילא דבר ונוקבא נפקי ומתפרשין ולזמנין תפוק נשמתא דנוקבא עד לא נפקת דבר דהוא בר זוגה וכל זמנין דדכורא לא מטא זמניה לאזדווגא בהדי נוקביה ואתי אחרא ואתנסיב בהדה כיון דמטא זמנא דהאי לאזדווגא כד אשתער טריק בעלמא למפקד על חובי עלמא כניש ליה להאי אחרא דהוא נסיב בהדה ואתי אחרא ונטיל לה ועל דא קשין זוגין קמי קב"ה וכל דא בגין דקרא דכורא עובדוי ואע"ג דלא קרא כ"כ עובדוי כחשתי אשתכניש בהוא זמנא עד לא מטון יומיו דלא עביד הכי במשפט ועליה כתיב ויש נספה בלא משפט ואערע ביה דינא דטריק בחובוי בגין דמטא זמניה דאחרא ונסיב לה דהא דידיה היא א"ל ר"א ואמאי יפריש לון קב"ה וייתי אחרא ויקיב ליה אמר ליה דא הוא תועלתא דבר נש וטיבו דעביד עמיה דלא ימטי (ס"א יחמי) אשתיה בידא אחרא ות"ח אי האי לא כשרן עובדוי אע"ג דדיליק היא קסיה אשתא לא אשתדתי

אשתדתי האי אחרא מקמיה ת"ח שאול מלכא נטל מלכו (אמאי) בגין דעדיין לא מטא זמניה דדוד להאי דהא מלכו הוא ודאי דדוד ואתא שאול ונטיל ליה כיון דמטא זמניה דדוד למורת דיליק כדון אשתער טריק (מלכותא דלעילא) וכניש ליה לשאול בחובוי ואשתדתי מקמי דוד ואתא דוד ונטיל דיליק ואמאי לא אשתדתי קב"ה לשאול ממלכו ולא ימות אלא עיבו עבד קב"ה עמיה דכניש ליה במלכותא ולא יחמי עבדיה שליט עליה ונטיל מה דהוא דיליק פקדמיתא כד האי בגין כד בעא ב"כ למבעי רחמי קמי קב"ה כד אדווג דלא יתדתי מקמי אחרא כתיב ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי וגו' והא אוקימנא אמר ליה קב"ה למשה משה תבעי לאחדשא (פ"א לאחדשא) עלמא חמית מן יומך שמשא פלח לסיהרא חמית מן יומך דיטלוט סיהרא בעוד דשמשא קיימא אלא הן קרבו ימין למות קרא את יהושע ויתכניש שמשא וישלוט סיהרא ולא עוד אלא אי אנת תיעול לארעא ויתכניש סיהרא מקמך ולא ישלוט ודאי שולטנותא דסיהרא מטא ולא תשלוט בעוד דאנת קיימא בעלמא:

(דף רפ"ו ע"א) האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי רבי יהודה פתח פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר וגו' בקשתיהו ולא מלאתיהו קראתיו ולא ענני מה כתיב לעילא אני ישנה ולבי ער וגו' אני ישנה אמרה כנסת ישראל אני ישנה מפקודי אורייתא בזמנא דאזילנא במדברא ולבי ער לאעלא לארעא למעבר להו (נימוסין) דהא כל פקודי אורייתא בארעא משתכחין קול דודי דופק דא משה דאזכח להו לישראל בכמה ויכתיב בכמה קטטין דכתיב אה הדברים וגו' ממרים היותם וגו' ובחורב הקפתם וגו' ה' ד דופק ועכ"ד דמשה אזכח להו לישראל ברחימותא הו כל מלוי דכתיב כי עם ק"ו אשתא לה' אהיק ובך בחר ה' אלהיק להיות לו לעם וגו' בניס אשתא לה' אהיכס ואתה הדבקים בה' ועל דא ושמעת בקול ה' אלהיק כי מאהבת ה' אשתא ה' ד פתחי לי אחותי רעיתי מה כתיב קמתי אני לפתוח לדודי אמרו ישראל בעוד דהוינן זמנין למיעל לארעא ולקבלא אינון פקודי אורייתא על דודי דמטא מה כתיב ודודי חמק עבר דכתיב וימת שם משה עבד ה' בקשתיהו ולא מלאתיהו דכתיב ולא קם נביא עוד בישראל כמשה קראתיו ולא ענני דלא הוא דרא כדרא דמשה דקב"ה שמע לקליהון ועבד להו נסין ונימוסין כמה דעבד על דודי רבי ינחק אמר קמתי אני לפתוח לדודי דא קב"ה כיומיו דמשה דכל יומיו לא בעא דמלאכא

דמלאכא ושלוחא לברא עמיה דכתיב אס אין פניך הולכים וגו' זכאה חולקיה דמשה דקב"ה אסתבס לרעותיה ודווי חמק עבר ביומוי דיהושע דכתיב לא כי אני שר זכא ה' ת"ח משה הוה שמע קלא קדישא דמלאכא עלאה ולא אודעזע וכ"ש מלאכא רלא בעא (ולא קבליה) בתר דשכיב מה כתיב ויאמר לא כי אני שר זכא ה' וכתיב ויפול יהושע על פניו ארצה . עתה כתיב ביומוי דמשה רבך אחינא ולא קבלני ביה שעבא ירעו ישראל שכחא דמשה בהקוה זמנא בעו ישראל לקב"ה ולא אודמן להו הכי ביומוי דמשה הה"ד בקשתיהו ולא מלאקיהו וגו' :

האזינו

השמים ואדברה . רבי חייא אמר זכאה חולקיה דמשה יתיר מכל נביאי עלמא . ת"ח כתיב שמעו שמים והאזינו ארץ כי ה' דבר . שמעו שמים ישעיה דהוא יתיר רחיקא ממלאכא . כתיב שמעו שמים משה דהוה יתיר קריב למלאכא כתיב האזינו השמים . תאגא בהקוה זמנא דאמר ישעיהו שמעו שמים והאזינו ארץ כמה גרדינו טהירין אודמנו לתברא רישיה נפקא קלא ואמר מאן הוא דין דבעי לארעשא עלמין עד דפתח ואמר לאו אנא ולאו דידי אלא כי ה' דבר ולא אנא . במשה מה כתיב האזינו השמים ואדברה אנא ולא אחרא ואדברה בלא דחילו . ותשמע הארץ אמרי פי ולא מאחרא . זכאה חולקיה . א"ר אבא באתון גליפן דר' לעזר האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ הכה אתרמיו שמא קדישא עילאה ר' יוסי אמר תו מה בין משה לישעיהו משה אמר האזינו השמים השמים שמים עילאין אינון דישתמודען דאקרון שמא דקב"ה ותשמע הארץ ארץ עילאה הוה דאשתמודעא ואיהו ארץ החיים . בישעיהו כתיב שמעו שמים ולא השמים . האזינו ארץ ולא הארץ ואינון שמים וארץ תתאין . ועס כל דא בעו לאענשא ליה עד דאמר בי ה' דבר ולא אנא . ומשה אמר כולי האי דכזיב האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי :

(דף רפ"ז ע"ה) ת"ח דרא בתראה דנפקו ממארים ירעו בלא . דהא משה גלי לון כל אינון מ שנין דהו במדברא כמה דאמינא . תאגא א"ר יאחק ואף משה לא גלי דא לא בהקוה יומא דהוה סליק מן עלמא דכתיב בן מאה ועשרים שנה אנכי היום בהקוה יומא ממא ועכ"ד לא אמר עד דיהיבו ליה רשותא . דכתיב ועתה כתבו לכם את השירה הזאת . וכד גלילא אמר האזינו ישראל אלא האזינו השמים . א"ר יוסי כתיב את השירה וכי שירה

שיר ה אקרו . א"ר יאחק שירה וראימה שירה אתמשכא ברוח הקדש מעילא לתתא אוף הכי מלין אלין אתמשכן ברוח הקדש מעילא לתתא וכנ"כ אמר משה שירה ת"ח כולי האי אמר משה וקרא לעלאין עד לא יומא מלא דכתיב האזינו השמים . יערוף כמער וגו' וכל כך למא משום כי שס ה' אקרא עד דוימא מלא ארעיש כלקו עלמין . תאגא בההיא שעתא דאמר משה האזינו השמים ואדברה אתרנישו עלמין נפק קלא ואמר משה אמאי את מרעיש עלמא בלא את כריס דבר נש ובגניך אתרניש עלמא . פתח ואמר כי שס ה' אקרא בההיא שעתא אשתתקו ואטיתו 'מלוי :

(זהר חדש דק"ז ע"ה) **קס ר'** לעזר ואמר אבא מאן הוא ההוא סבא אמר וראי רב המנונא סבא אשתמודע

דנשמתיה נחתא מתלבשא באירא דהכל דאורייתא דכומנא דלדיקיא מתעסקין באורייתא כל אלין הכלים דסלקין מפומיהון באורייתא . כמה נשמתין דההוא עלמא רכבן עלייהו ומתלבשן בהו . וקלין ודבורין דאורייתא אתעבידו לו כסוקוון ורכבין עלייהו ונחתין בהאי עלמא ואפילו מלאכין . וכ"ש בחיבורא דא ובמאריה דהאי חיבורא דביה קב"ה הטה השמים ושמי השמים כנוונא דסיני . ואיהו נחית עליה לאקמ' שכינתיה בשתיין רבוא דמלאכין ובכל נשמתין דאתבריאו ועתידין למברי 'הה"ד כי את אשר ישנו פה עמנו וגו' ובנשמתין דאזילות דפומיה איהו סיני וקלא דליה אחא בגוונא דקלא דמאריה דאתמר ביה קול דכריס אתס שומעים . וכל דבור ודבור אתעביד מיניה מלאך ונשמתא דיליה כגינא מכריזין לעילא כד סלקא בכל ליליא הכו יקרא לדיוקנא דמלאכא . אדהכי הוה רעיש מקומנא קא אתי נטל קירטא בידיה :

פתח

ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא נטיל תלת אבנין וזריק לון לגבי עילא . וכד זריק לון אתעבידו אבנא חדא ואמר למארי מתובתא קבילו האי אבנא לגבייכו . דהא שכינתא איהי בגלותא ולית בכו מאן דיתער לגבה לרעאה לה לגבי בעלה . ולא עוד אלא כמה מארי מדרשות דאינון חבדין לגבייכו לווחין בכל יומא וליליא באורייתא דבעל פה בכמה קושיין . ולווחין בה ככלבין דאמריין הב הב כנוונא דגיהנס דלווח הב הב הה"ד לעלוקה שתי כנות הב הב . הב עותרא בעלמא דין הב לן עותרא בעלמא דאתי כמה דאוקמוה למור תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה . ולית מאן דישתדל באורייתא לסלקא בה שכינתא מן גלותא וליתידא לה עס בעלך

בעלה דאיכונן אטימין דעיינין סתומין דלגא . ובג"ד קלא נפק ככל
 לילוא כד נחית קב"ה בגנתא דערן דסקלין נשמתין קמיה . והקוא
 קלא אמר קרא כדכתיב קול אומר קרא זיל ואימא לון דישתדלון
 באורייתא לחברא שכינתא עם קב"ה . כנוונא דרוד דאמר אס אתן
 שנת לעיני לעפעפי תומא עד אמלא מקום לה' . ואיהו הוה
 משתדל באורייתא לחברא אימא דאתמר בה ואל תטוש תורת אמך
 עם בעלה . דהא שכינתא מסטרא דחסד אתקריאת בגמילות חסדים
 ומסטרא דגבורה אתקריאת עקידה וקורבנא . ומסטרא דעמודא
 דאמנעיתא אתקריאת תורה . ולית מאן דיתער לה באלין מדות
 לגבי בעלה הה"ד אין מנהל לה וגו' . ובג"ד קלא אמר מה אקרא
 כל הכשר חזיר דלא משתדלון אלא לרבחא בשרא ואלון איכונן עמי
 הארץ . ואלון דמשתדלון בגמילות חסדים ובאורייתא לא משתדלון
 אלא לגרמייקו . ובגמייקו אתמר וכל חסדו כפיץ השדה . וכל אלון
 דלא משתדלון בה לשמה רוחא דקודשא דאיהו שכינתא לא שרייא
 עליוהו הה"ד ויזכור כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב : **ואית**
 דלא משתדלון באורייתא דבעל פה לשמה . ואתמר בהון וימררו את
 חויהם בעבורה קשה דא קושיא . בחומר דא קל וחומר . ובלבנים
 בלובון ההלכות דעליהו אתמר ותוכן לבנים תקנו . ובכל עבודה
 בשדה דא ברייתא . את כל עבודתם דא פסקא . אשר עבדו בהם
 בפרך פרכה . כד מטו לעומקה . של הלכה אתמר בהון לית הלכה
 כפלוגי : **ואית** אחרנין דאיכונן מארי תורה דמשתדלי בה לשמה
 תריסין רבי מדרש' דאתמר בהון אדם כי ימות באהל . כמה דאוקמוה
 מארי מתניתין אין התורה מתקיימת לא בני שממית עלמנו עליה .
ולית מיתה אלא עוני דאוקמוה ביה פת במלח תאכל ועליהו
 אתמר יחיו מתוך . אלון דאתמר בהון אדם כי ימות באהל
 דודאי בהון אתקיימא שכינתא ועתיד קב"ה לאחייא לון בה . כמה
 דאוקמוה כל המקיים את התורה מעוני קופו לקיימה וכו' . ככלתי
 יקומון לון דאתמר בהון אס נכלת בהתנשא . ואמר מארי מתניתין
 כל המנבל עלמנו על השורה לסוף מתנשא הקינו ורננו שוכני עפר
 אלון דאתמר בהון ועל הארץ תישן . כגון הויא דאתמר בה הכל
 הוה מן העפר ואפילו נגלגל חמה . דבה ברוך קב"ה לאברהם בה
 יהיה זרעך כעפר הארץ ודא שכינת' דבגויה אתמר בלון דמשתדלון
 בה לשמה ורכים מושגי אדמת עפר וקינו אלה לחוי עולם . ואלון
 דלא משתדלון בה לשמה יהון לחרפות לדרהון עולם . כי טל אורות
 טלך

טלך ודא וו"ד ה"ה וו"ו האוי איהו חושבנ"ל . אורייתא דבעל פה
 דאיהו ה"ה ששה סדרי משנה איהו בחושבנ"ה . וכנונה אוקמוה
 מ"מ כל העוסק בטל תורה טל תורה מחייבו . והאי איהו דמללון
 ביה מוריד הט"ל וקב"ה אמר לא אבא בעיר . משל לבת מלך דאזל
 למדינת הים ולומנא דאתא לגבה אומי לה . דלא עאל בישובא והאי
 איהו לא אבא בעיר . ואס לית את מהימנת לי הרי לך סימנא שראשי
 כמלא טל דהאי איהו טל להחיות בו מתים . וארץ רפאים תפיל
 אוקמוה מ"מ מאן רפאים אלון דאתמר בהון בקרא אחרא רפאים
 כל יקומו . ואלון איכונן דמתרפין מפתגמי אורייתא ויהבו לע"ז
 דיהבו לעובדי עב"ז ומנונא דילקון לאתגבר' בהון . וארפין ודיהון
 מלון דעסקין באורייתא לשמה למעבד טובא עמהון . אלון לא יקומון
 ואפילת לון ארעה באיתתא עוברת דמפלת נפלים . ודא איהו וארץ
 רפאים תפיל דנפל לאו איהו בר קיימא . והאי הוה דלא כלולו חדשיו
 דאיכונן תשעה ירחין דעוברת . מאן עוברת לא דא אורייתא ואיהו
 שכינתא . ההוא ולד דאתיליד מינה באוריית' בירחא קדמאה מלון
 דאתמר בהון אין בן דוד בן אבא דתתפשט מלכות הרשעה תשעה
 חדשים על ישראל : **בירחא** קדמא' איהו משיח אי"ן . **ובירחא**
 תניינא עביר ליה יש מאין בספירה תניינא דאתמר בה והסכמה
 מאין תמלא . **בירחא** תליתאה מוסיף ביה בינה והאי איהו
 וכמה עליו רוח ה' רוח חכמה וכינה . וכגין דא אוקמוה מ"מ איהו
 חכם המבין דבר מתוך דבר . דקודם דאתא לעלמא אולפין ליה
 חכמתא וכינה . **בירחא** רביעאה גמול עמיה חסד דאעיל ליה
 פרנסא מטיבוריה דאימיה . **בירחא** חמישאה יחוב ביה תוקפא
 דגבורה לאתגברא על יצר הרע מסטרא דסמ"אל דלא שליט עליה
 בכטן אמיה למעבד ליה נפל לקטלא משיח . **בירחא** שיתאה
 יחוב ביה דעתא וכח ושפירו דאנפוי . **בירחא** שביעא' ותמינאה
 יחוב ביה רוחא דקודשא מסטרא דנלח והוד דאיכונן תרינכיהו קשוט
 ובג"ד נתכבא רוחא דקודש' עליה בטרם אלרך בכטן ידעתוך ובטרם
 תלא מרחס וגו' . מסטרא דרדיק יחוב ליה אות ומופת . **בירחא**
 תשיעאה דנולד מהול וההוא ינוקא איהו עשיראה מסטרא' דמלכות
 איהו טפה עשיראה ובגין דא זכה לט' דרגין אלון :
קמו מארי מתניתין ואמר רבייא מהימנא טול אבכא דילך לגבך .
 דאנת הוה דאתמר עלך ותרא אותך כי טוב הוה ואוקמוה
 מ"מ מאי כי טוב דאתיליד מהול . ואנת הוה כליל מתשעה
 ירחין

ירחין לין : ומסורה רעבורה דילך מלכות קדישא אתמר כך ויהי
ביארו מלך והאי אבנא טפה קדישא כלילא מעשרה : אנת הוא
זרע דאתמשא מינה וכך תלייא פורקניה : ועלך עתיד לאתבנאה
בניינא ועליך תקום טול לך אבנא לבגדך : אמר לון לית אתון יכלון
לאשתובא אי אשתובתון מאבנא חדא הא אכא זריק לכון שית דאתמר
בהון בר"ה שו"ת נטל קירטא כמלקדמין :

פתח

ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא : תלת אבנין עילאין
אינון סגולתא תלת טפין עילאין דאתמר בהון הן כל אלה
יפעל אל פעמים שלש עם גבר : ותלת טפין תתאין לקבלייהו סגול
עלייהו אתמר שמעו הרים את ריב ה' מאן הרים אלה הא תלת
אבנין עילאין לבנייכו דאינון סגולתא : ולמאן מנייכו לר"ב ור"ב
ור"בא דמתובתא עילאה : דלקבלייכו הו כל רב מכבל ורבי מארעא
דישראל ורבא משאר ארעין : שמעו דאתון ריב וקטטה ומחלוקת
בהלכה לעילא : ור"ב ור"ב ור"בא מחלוקת וריב וקטטה בהלכה
דילהון לתתא : ולית ככו דיהא ריב וקטטה ומחלוקת בנין שכינתא
לגבי קב"ה לדחקה ליה בכמה קושיין עד דיפיק לה מן גלותא :
והאיתניס אלון תנאים דמתניתין דמתובת' דלתתא : הא תלת אבנין
לבנייכו דאינון סגול דשית נקודין אלון אינון שית סדרי מתניתין :
וכל נקודה איהו עשר וסלקין לס' מסכתות דעלייהו אמר שלמה
ששים המה מלכות : ואית לה כמה בתולות אחריה רעותיה
דהלכות פסוקו' דאתמר בהון ועלמות אין מספר : ושכינתא
איהו תנא על כלהו : תנא דזרקא עלה אתמר רבות בנות עשו
חיל ואת עלית על כולנה : ואיהו ריב וקטטה ומחלוקת וקדישא
לקב"ה בנין ישראל אחוכון : ומ"מ דמשתדלין באוריית' בכל יומא
וליליא בגלות' איהו ריב בניייהו דיפיק לון : ולית מאן דיהא ריב
וקטטה ומחלוקת לקודש' כ"ה בנינה בגלותא :

קם

סבא חדא מניייהו ואמר רעייא מהימנ' כמה תקיפין אבנין
דזריקה דאזדעו עו מארי מתובתא דלעילא ותתא : ואפילו
מלאכין עילאין דאינון סמכין שית דרגין דכורסייה וכוורסין אזדעזע
אבל הא איתן מושבך לבגדך דאיהו שביעאה אסתמר מינה : דהא
אבנא דזריקת הא איהו לבגדך דאיהו תנא על כלהו שום כסלע קנד
ושית אחרנין לבגדך : בנין דאיהו אמר לא למענכס אני עושה הא
שית לבגדך : כי אם לשם קדשי הא שביעאה לבגדך : ולא עוד אלא
דאנת הוא דאתמר כך ויד את הסלע : ושום כסלע דקוויא קנד לכפר
עונך

עונך : דקב"ה מני לכו ודברתם אל הסלע ואתון לא עבדתון הכי :
דאי עבדתון מימריה כדכיבורא הוו אולפין אורייתא בלא ספק בלא
קושיא ומחלוקת : ובגין דאתמר כך ויד את הסלע ולא נפקו מניס
אלא טיפין טיפין : הכי מ"מ אינון כמאן דמחי כסלע ואינון לישנהון
כפטיש יפוצץ סלע : ופסקין בה כמה פסקות דהלכות ולא נפקין
מנייהו אלא טיפין טיפין ואינון לקטי : ובג"ד כך תלייא כלא הא
אבנא לבגדך ושית אחרנין : וכך תלייא פורקנא דשכינתא ובנהא בנין
דיתקן כך מה דאתקרו כקדמיתא : ובגין חביבותא דילך שית טיפין
דגלגולא אתחורון לבגדך דאינון רמזין ברישי ענפין דילך אינון
דכפל בהו משה משה : אבנא שביעאה מה אעירך מה אדמה לך
ואתמר בה הכת ירושלם : ועלה אתמר מה אשוח לך איהו אשוח לך
בתבירו דילך : ואנחמדך דאית לך להתנחם עמה דדיו לעבד להיות
כרבו : ואע"ג דיהא תבירו דילך רב כימא הה"ד כי גדול כים שברך :
מ"ו ורפא לך דאיהו אימא עילאה תשובה דילך : בורה דילך אתבקעת
דאיהו ימא דאורייתא : הה"ד ויט משה את ידו על הים ויולך ה' את
הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה עד כענ' :
מכאן ואילך ויבקעו המים דיליה לבנה : ואיהו עץ חיים דאתמר בה
ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים דאורייתא דבעל פה :
דאתמר בהון ולא יכלו לשקות מים ממרה כי מרים הם : כמה
דאוקמוה וימררו את חיייהם בעבורה קשה דאיהו קושיא : ובההוא
זמנא ותשת העדה ובעירם : וכד אתגלי לך אילנא דקוי בדרא
בתראה דאת עתיד להתגלגל בנייהו כמה דאוקמוה מ"ה שה"ה
ה"ו שה"ה : כמה נסיונות אית לאתנסאה ישראל הה"ד שם שם
לו חק ומשפט ושם נסהו למשה : ואורייתא אתחזרה לו נסיון לאינון
דמשתדלין בה ויהויין בעאקו סני : כנוונא דמנרים דאתמר בה כל
הבן הילוד היאורה תשליכוהו ורא אורייתא דככתב : וכל הבת תחיון
אורייתא דבעל פה דתרויהו אינון פ"ה ולשון : ובהון תהא אנת ככד
פה וככד לשון ולחכימא ברמזא : ולית מיתא דמארי דההוא
דאורייתא אלא עניותא : ובפורקנא בתרייתא אורייתא יהא לישראל
כנוונא דימא : דאתמר כך רעיא מהימנא ותשם בסוף על שפת
היאור : בסוף פ"ו יומין דרגא דפורקנא אתמר כך ותשם בסוף על
שפת היאור : דאיהו נהורא דאורייתא עמודא דאמלעיות' שפה דיליה
שכינתא : בההוא זמנא לין טיפין דהו נפקין מן הסלע דאינון פסקי
הלכות' אתמר בהון נשאו נהרות ה' : תרין טיפין דאינון טרי סלקין
בתרין

זולע על וריכו • כההוא זמנא אז ידלג כאיל פסח • ועוד טכ"ע
 בהיפוך אהוון נטע ביה חב ארס • הק"ד ביום נטעך תשגשגי • וביה
 אהנטע והשתרש בעלמא הק"ד נזר מטעי מעשי ידי להתפאר •
 ועוד חק"כ טכ"ע תמן בטון ותמן ע"ב • שכינתא ביה אהקריאת
 בטק ערמת חטויס דהא כל שמא כליל שית ספירן • ותמן ע"ב בה"ד
 וענף עץ עבות • דנ"ח והו"ד אינון עבי שחקיס • עלויהו אהמר
 ערכי כחל דומיא דתריין שפווין • ותלת ספירן כל חד כליל ע"ב אהוון
 דאינון נ"ח והוד יסוד כנוונא דתלת אבהן • וכלהו תלת כלילין שבעין
 ותריין (כ"ה מ"ב) אהוון: **יג"ל פז"ק** דה איהו זדיק אלף שיתאה
 דביה קב"ה יג"ל פד"יון • ז"רע ק"ד רוסיס דאיהו יסוד
 עלמין • איהו סוד דקץ דפורקנא דאהרמיו בשכינתא דאהקרי
שקו צ"ת דתמן ש"ת וק"ץ דאיהו שכינתא שביעית לון קץ
 דכלהו • ועלה אהמר ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד
 לגורלך לקץ הימין • ואיהו קץ דדליג מנ"ד מאה שנין דהוו עתירין
 לאשתעבדה במזריס היא וכנהא • ואשתארו רד"ו רדו שמה •
 מסטרא דימינא אהקריאת קץ הימין • ומסטרא דשמאלא קץ כנ
 בשר למאן דחביל אות בשר קדש איהו ליה דינא קץ כל בשר • ואיהו
 סוף פסוק סוף פסק דהלכות • ובחיבורא דאת ו' איהו פסוק • איהו
 פסק ואיהו פסוק כליל כל פסקי הלכות דשאלה ברכה • ופסק איהו
 שכינתא אורייתא דבעל פה קרינון לה • ואיקוי משמעתא שטה
 תיובתא תוספתא הגדה תי"קו תניא קבלה הלכה משנה כרויתא
 קושיא מחלוקת קומרא קולא • שכינתא איהו שאלה דבה חכס שאל
 כענין ומשיב כהלכה • ובה ושאלה אשה משכנתה וגו' • ובה שאל
 אביך ויגדך דאיהו הגדה דבה הגדתו היום לה' אלהיך שאל ממני
 ואתנה גוים נחלתך • ובה אמר לשלמה של מה אתן לך • ובה תקינו
 למשאל שאלתיה בכרכאן אמלעיות דללותא • דבשאלה זו לא יחזור
 ויקניא בללותיה קמי מלכא דאיהו עמודא דאמלעיותא • ובכרכאן
 קדמאין אהקריאת תושבתא דבה תקינו לסדרא בר נש שבחא
 דמלכא • ובתלתא בתראין אהקריאת קבלה דבה עבדה דאיהו
 מט"ר ורון איהו כעבד המקבל פרס מרכו והולך לו • וביה יחבין
 אגרא דללותין לאלין דמללין על מנת לקבל פרס • אבל לאינון בנין
 דלא מללין לא מגו רחמי ורחילו דמאריהון כדדיק יסוד חי עלמין
 כליל ח"י ברכאן • מקבלין מסטרא דזדיק דאהקריאת איהו קבלה
 איהו בית קבול לירתא נשמתין לזדיקויה • הכרכה אהקריאת מסטרא
 דעמודא

דעמודא דאמלעיותא כד נטיל מנכורה • דאיהו שור דקריב ארס
 קדמאה דאיהו חכמה דממנא על כל קרבנין • דכש איהו מסטרא
 דימינא ושור מסטרא דשמאלא • וב"ג שור שהקריב ארס קדמאה
 אהמר ביה משור פר מקרין מפריס • ואיהו ממנא על מדברא וביה
 סיפק זרכוון בארע מדברא • ומתמן אהקריאת שכינתא הכרכה •
 ומנייה אהקריאת פסק ומתמן פסקי דינין • ומתמן לאוי דינין • לא
 זריכה • ובג"ד אית לאשתמודעא לב"נ כל מדה ומדה דאיהו שאלה
 ותשובה דיהא בה שאל ומשיב כהלכה • וכל רז לה אנוס ליה וכל
 עומקא דהלכה אהגלוייה ליה • וזריך לאחזרה עלה דלא יהא ביה
 ספיקא בעלמא • שאלה איהו מומינא דאיהו אל האל הגדול דתמן
 חכמה • ומתמן שאל שלמה חכמתא כד ח"ל קב"ה של מה אתן
 לך • ומתמן תניא דמסויב ליה דביה וה' נתן חכמה לשלמה • מאי
 תניא דה עמודא דאמלעיותא • ומתמן אהקריאת סויעתא דשמייה
 דאהמר בה ואתה תשמע השמים • זריכה הא אוקימנא ליה מסטרא
 דגבורה • תיובתא אהקריאת מסטרא דבינה • דאס בר נש אינו
 מבין ההלכה איך יחזור לה ומשיב לשאל • פסק הא אוקימנא ליה
 מסטרא דינא פסק דין • משמעתא משמעות ההלכה מסטרא
 דההוא דאהמר ביה שמע ישראל • וארבע אינון תיקונין דהלכה
 דאהרמיון כבד נש ואינון ו' ראיה ו' שמיעה • יה"ו ריחא יהו"ה
 דיבור • וארבע כנופא כלילין מנ"ד אהוון לקבלויהו ח' שמים ח"ד
 תנועה ח"כ מישוש אר"י הילוך • דאינון שמוש בידים תנועה
 כנופא מישוש בכרית הלובה ברנלין • ואית דאמרי מישוש בידים
 שימוש בכרית וכלא קשוט • ראיה מסטרא דאריה דאיהו לימינא
 דאהמר ביה ופני אריה אל הימין לארבעתס • ראיה אריה תוספת
 ו' תנינא חכמה הרולה להחכים ודרים ומתמן ראובן או"ר כ"ץ אור
 דיומא קדמאה :

שמיעה

כשור גבורה דתמן בינה דאיהו שמיעה כלילא חמשין
 אהוון דק"ש • וב"ג תקינו בה ק"ש דשחרית וערבית
 ובגינה אמר הנביא ה' שמעתי שמעך יראתי • ואמרו מארי מתניתין
 הבינותי מבני ליה • ובגינה אמר הטה ה' אזנך ושמע • ומסטרא
 דחסד כי עי"ן בעי"ן יראו דאיהו ע"כ חסד • אבל מסטרא דגבורה
 שמעתי שמעך יראתי דתמן יראה • ומתמן איהו שכינתא תתאה
 משמעתא ומתמן שמעין • **ריחא** ופני נש לארבעתס • וביה איהו
 פרחא נשרא ומתמן
 אהקריאת שכינתא נשרא הק"ד

דרך הנשר בשמים . ומתמן לוי לויה דימינא ושאלא חיבורא
 דתרווייהו . **רבור** ודמות פניהם פני אדם . ויהודה בה אורה את
 ה' ומתמן . אתקריאת שכינתא הגדה . בנין דא ויגד יעקב
 לרחל ואיכון תרון חכמה עילאה וחכמה תתאה . ובגויייהו אתמר
 ויגד לך תעלומות חכמה פיה פתחה בחכמה דמתתא לעילא איהו
 אדם הקטן . וחכמה עילאה אדם הגדול . ומסטרע דעמודא
 דאמלעיתא ת"ת אדם כליל ביה (כ"א בין) תרווייהו פשוטה אתקריאת
 מסטרע דימינא ימינך פשוטה . ובנין דא תקיעה פשוטה לפניה
 ולאחריה דתמן דלית קושיא דדינא . דקושיא איהו ודאי קשיא
 מסטרע דדינא מדת הדין הקשה מדה דדינא קשיא . וכד חזי
 דאתקשייא מיניה הלכה אשתרל בפיקודין דעשה ויתערב ימינא
 בשמאלא רחמי כדניא . דפיקודין דעשה ה' אוקמוה וזה זכרי דאיהו
 ו"ה עם זכרי רמ"ח . מסטרע דאברהם אבינו ע"ה דדרגיה חסד
 כמה ראוקמוה אהבת עולם אהבתך על כן משכתוך חסד . דמאן
 גרים דאתקשייא מיניה הלכה דאעבר על חד דש"ה לא תעשה
 דאינון משמאלא דאתמר ביה זה שמי עם זה ש"ה . חומר אתקרי
 מימינא קולא משמאלא והאי איהו מקל וחומר . גורה שיה מסטרע
 דעמודא דאמלעיתא . והאי איהו וימררו את חיייהם בעבודה קשה .
 בחומר ובלכניס בקל וחומר . ובכל עבודה בשדה כג"ש חומר .
 ומשמאלא דתמן סטר סמ"אל דאיהו ממונה על לא תעשה ואיהו
 חומר מסטרע דאחר חומר . קולא מימינא דאתמר ביה ובלכניס
 בליבון ההלכה . ואית דיימא הכי חומר מימינא דתמן חומר כוער
 דאיתמר ביה חומר מיס רביס . קולא משמאלא דתמן שור מועד
 דנויקין דאיהו אבי אבות דנויקין איהו אש דגיהנס . אבל חומר איהו
 אבי אבות הטומאה . ובג"ד לריך ביה חומר יתיר . ואתמר בהון
 לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו . בג"ש דא עמודא דאמלעיתא דאפליג
 בינייהו מחלוקת לאפרשא בינייהו . ואיהו שית בין ימינא ושמאלא
 דקודשא . ובנין דא מחלוקת איהו עמודא דאמלעיתא בין דרגין
 דמסאבו ואיהו פרודא בינייהו . ויחודא בדרגין קדישין : **ברייתא**
 איהו שכינתא משמאלא ה"ד כי בשדה מלאה . ומשנה
 מסטרע דימינא דחודא דליה לאו איהו אלא מסטרע דעמודא
 דאמלעיתא . ואמאי איהו משנה וברייתא מסטרע דימינא ושמאלא
 כגון חומר ושור מועדים דאינון לימינא ושמאלא : **תוספתא**
 אתקריאת מסטרע דלדיק דאיהו כליל כל מוספין .

ומתמן

ומתמן איהו שכינתא קרבן המוספין . ובגונה אתמר יש מפור ונוסף
 עוד . ביה תוספתא חכמה ובינה ודעת וכל מדות דקב"ה . ומניה
 תוספת נשמה יתירה דאתוסף כבר נש מע"ש לע"ש ואיהו השבת
 שביעי . וכל ספירן אתקריאו ביה שביעות . וכל מאן דאוסף ביה
 בשבת במאלכין בעיטונגין מוספין ליה . ומאי מאלכות דליה קרבנין
 דלכותא דמוסף דאתוספן ביה עמא קדישא יתיר משאר יומין דחול .
 תוספת קדושה דקידוש עינוג וקראת לשבת עונג בתלת סעודתי .
 ובנין דא כל המוסף מוספין ליה וכל הגורע גורעין ליה . ועוד
 שכינתא אתקריאת תי"קו מסטרע דהקוה דאתמר ביה במופלא ממך
 אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור . ובגוייה אוקמוה מ"מ שתוף
 כך עלה במחשבה :

קם רעוא מהימנא ואמר סבא סבא עלך אתמר מפני שיבה תקום .
 תקום . בישראל עילאה ער דלית סוף לסליקו דילך . עלאין
 ותתאין מתברכין כך ומשתבחין כך דאתכלילו כך כל מדות אחרוייס
 ופנימייס . דקב"ה אמר ה' זריקת קירטא אבנין דקירטא לגבאי .
 אימא לאינון דאזלין באוירא דהא אבנא לגבייהו :

פתח ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא . מלאכין דאתון
 דעלייהו אתמר עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש ליהט .
 קבילו אבנין אין דאינון נקודין דאתקריאו על שמיכס . דאתמר
 בהון אבניס שלימות תבנה את מזבח ה' אלהיך אלין אינון :

קמי קדומי"אל מלכי"אל זורי"אל . **פתח** פד"אל תומי"אל
 חסדי"אל . **צרי** זורי"ל רוי"אל . יופי"אל . **סגור**
 סמטור"יה גורי"אל . למי"אל . **ישבא** שמעי"אל
 ברכי"אל אתני"אל . **חורם** חני"אל . להרי"אל מתני"אל .
חירק חזקי"אל . רהטי"אל קרושי"ל . **שורק** שמיע"ל
 רעמו"אל קני"אל . **שורק** שמעי"אל . רפ"אל
 קרשי"אל :

והמשבילים אין אינון דאית בהון שכל לאשתמודעא כללותא .
 איך סלקא בה ברתא באתון ונקודי וטעמי .
 דכלהו אינון רחמי דברתא דמלכא בחתן דליה . לאעלא רחמי
 ושלמא וחיבורא וקורבא בינייהו בכל מדות דתרווייהו לאכללא לון
 כחדא בכלהו . ואינון קרבה לסמ"ל ונחשושבעין ממנן :

קם רבי שמעון בטינא קדישא על רגליו וסליק ודוי למארי עלמא
 ואמר . רבון עלמא יקא רעווא דילך למיהב לן תוקפא לי
 ולכל

ולכל חברייה ולכל דעלין בקרבא דא דאינון מסטרא דילך . לאעלא
 בקרבא דא בלא כיוספא קמך וקמי מטרוניתא עולאה . דכד נלחין
 בנהא קרבין איתמר בה אס הבניס שמחה . ולא אהא בכיוספא קמי
 ברתא דמלכא דאיתמר בה כל כבודה בת מלך פנימה וגו' . דהא
 כמה כרוזין נפקין בגינה ה"ד בראש הומיות תקרא בפתחי שערים
 בעיר אמריה תאמר . ומאי אמרין כרוזין ליכס איסיס אקרא וקולי
 אל בני אדם . דהא כמה פראין תקיפין הוו מתכנשן לאנחא קרבא
 עם חוייה נחש הקרמוני . רקטיל לאדם קדמאה וקטיל לכל דרין
 דאחיין אבתריה . מנהון הוה אכיל כנורא דיליה דאיהו גיחס .
 ומנהון הוה בלע לון חיינ כנווכא דקרא דאיתמר בהון ויררו הם וכל
 אשר להם חיים שאולה . מנהון קטיל בכמה מינומיתה דאיתמר בהון
 למות תולדות וכמה מארי תריסין הוו מתכנשין לגביה בכתי כנסיות
 ובכתי מדרשות ופסקין עליה כמה פסקות בקלין וסמורין דיליה .
 ויפן כ"ה וכ"ה וירא כי אין איש לית בהו חד רקטיל לחוייה . וכרוזין
 נפקין מאן דנלח קרבא וקטיל לחוייה יקא הלכה דיליה . וכמה הלכות
 פסקות אינון דאיתמר בכל חד הלכה כפלוגי ואינון בתולות אחריה
 ריעותיה דברתא דמלכא . אבל ברתא דמלכא עלה איתמר רבות
 בנות עשו חיל ואת עלית על כולכה . ואיךי אחוסק למשה הלכה
 למשה מסיני ועד לאו איהו נשואה ליה עד דיקטול לחוייה ויעול
 לארעא קדישא . דבגין דא לא עאל לארעא קדישא עד דיוכס לה
 דמתרין לחוין איתברו פרחא מניה ובגלותא רביעאה יוכה לה .
 ובגינה יוכה לאעלא לארעא קדישא . **קום** אנת רעיו מהימנא
 בגינך איתמר ויפן כ"ה וכ"ה ויך את המלרי . דבשמא
 דאימא עולאה דאיהו כ' תרעין מחית ליה . דאתרמוזו בכ"ה וכ"ה
 אתון דמייחדין בהון לקב"ה תרין זמנין בכל יומא שמע ישראל ה'
 אלהינו ה' אחד . דאית בשית תיבין כ"ה אתון ותרין זמנין אינון כ' .
 בלין חמשין מחי לפרעה וכל עבדיו חמשין מכות . **קום** לגביה
 בחוטרא דילך למחאה ליה ככלבא . דהכי אורח דכלבא למחאה
 ליה בחוטרא . ואורח דעבדא למחאה ליה בחוטרא ככלבא . בגין
 דעליה איתמר ברברים לא יוסר עבר בקדמיתא מחי ליה על ימא .
 כען קום מחי ליה בימא דאורייתא בקולמוס דילך בדוועא דילך .
 כיד דילך דאיתמר בה ויט משה את ידו על היס דהא בימנא איתבקעא
 ימא בשמלא איתחזית יבשה . ה"ד וכני ישראל הלכו ביבשה בתוך
 היס . בעמודא דאמלעיתא נשפת ברוחך כסמו יס . קום נלח קרבין
 דהא

דהא ברתא דמלכא דילך איהו ולך איתחזרת . ולא עוד אלא כמה
 דובים וזאבים דערבוכיח מתכנשין בגלותא למיכל עאנא דילך .
 דאיתמר בהון ואתנה לאני לאן מרעיתי . קום נטיל קירטא דילך
 לגביה . דהא קירטא דרוד איתמר בה ויקח רוד חמשה חלוקי אבניס
 מן הכחל . נטיל לון בחמשה תיבין דאינון שמע ישראל ה' אלהינו ה'
 וכד עייל לון בקירטא איתעבדו אחד אבנא חדא וקטיל לפלשתא .
 והאי אבנא עלה איתמר ואבנא די מחת ללמא חוות לטור רב
 ומלאת כל ארעא . ה"ד ברוך כבוד ה' ממקומו . ובגינה איתמר
 אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה מאת ה' היתה זאת ובגינה אמר
 דוד אס תחנה עלי מחנה לא יירא לבי וגו' בזאת אני בוטח . ואל
 יתהלל המתהלל כי אס בזאת . זאת אשיב אל לבי על כן אחויל .
 ויעקב בגין דהוה ידע דאיהו עיקרא דכלא חוליף לה לכנוי . ה"ד
 וזאת אשר דבר להם אביהם . ומרע"ה מינה קביל אורייתא ה"ד
 וזא התורה אשר שם משה . ואהרן בה על לקודש קודשין ואתקבל
 קרבניה ה"ד בזאת יבא אהרן אל הקדש זאת אשר ללוים . ובגינה
 איתמר משש רועה אבן ישראל על אבן אחת שכעה עיניס . זכאה
 איהו מאן רשוי לה בקירטא דיליה דאיהו פומוי בקרית שמע . וריק
 לה לגבי שמים דקמ"אל דבגינה איתמר שמו שמים על זאת . ובה
 כי שמים דיליה כעשן נמלחו והארץ כבגד תכלה . ואנת רעיו
 מהימנא קום טול קירטא דילך דלאתר עלאה אנת סליק לה
 יתיר מדוד ומכל נבואיא ונבימיה רכל דרא ודרא . והאי איהו
 קירטא דילי זרקא מקף שופר הולך סגולתא דאבנא דא מפומך
 סלקא לאתר דאיתמר ביה כמופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה
 ממך אל תחקור . ואיךי שמא דכתר עולאה דאיהו חכמה קדימה
 דהכי סליק חכמה לחושבן שמא קדישא עם עשר אתון ככללא
 דאינון יו"ד ה"י וה"ו ה"י דתמן תלתא יודין דאיהו שמא דא
 כתר לשמא דחכמה זעורא . דא כליל עשר מעילא לתתא . וחכמה
 זעורא כליל עשר מתתא לעילא . עשר בגבורה מעילא סגולתא .
 דמתמן איתקריית שכינתא סגולת מלכוס ואיךי שגאה לאומין
 דעלמא . איהו אבנא חדא כלילא מעשר אתון מתתא לעילא
 דרמיוזין ביו"ד ה"א וה"ו ה"א . תלת לפין ליין דחכמה זעורא דתמן
 כ"ס מ"ה . דהאי איהו שמא דסליק מ"ה בחושבן ותליין מיניה כ"ח
 אתון דאינון יו"ד וה"ו דל"ת ה"א ל"ף ו"א אל"ף ו"ה ה"א אל"ף .
 ותלה אלפין דהאי שמא אלין דסלקין איהו תלת זמנין . כחושבן
 דרמו

דרמו קודשא בריך הוא לך בשליחותך לאפקא לישראל ממאריס .
הה"ד ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה כה תאמר אל
בני ישראל אהיה שלחני אליכם . וביה אשתמודע דהוא מופלא
ומכוסה עילת על עילאין . דאתמר ביה בג' יודין דסגולה אחי ראשון
ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים . ומסטרר דעילת כל עילאין
אתקריאת שכינתא אמונא דישראל . והאי אבנא חדא ו' בחושבנא
עשר ואית לה קולא לעילא וקולא לתתא ונקודת באמצעיתא וכלא
אחד . ומתמן קרא משה לעמודא דאמצעיתא כי"ג מכולן דרחמי .
דמאן דקרא באלין י"ג מכולן דרחמי לעילת כל העילות לא יחזור
ריקס בללותיה . וכד איהו רכיב על אבנא חדא לית ממנא ושולטן
דבשמיא וארעא דקיימא קמי האי אבנא . דבההוא זמנא אתמר
בסמ"אל אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קקך ונו' . והכי ו'
תתא סליקת לי"ג מכולן ורמיון באת א' לעילא וי' לתתא חכמה
בראש וחכמה בסוף ו' כריכא דתרווייהו :

קום

נטיל אבנא וכריך לה בההוא חוט דזרקא דאיהו אריך אכפין
בעלה ודאיו וא"ו אריכא . ראש ב"כ לא בריך להקב"ה ו'
באבניס בריש טבעתא . דעלה אתמר תתא מקודשת לי בטבעת
זאת וברצועה דאיהו קשר תפלין תפלה דיד דאיהו כריכה באבבעא
לא אסתלקת . וכד איהו כריכא על רישא דאת ו' אתקריאת תנא
דס"ת . ובגונה אתמר כל המשתמש בתנא חלף . איהו אבן מוכללת
ומעוטרת על כל התווין . איהו עטרה על כל רישא דדריק . כמה
דאוקמוה מ"מ הע"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה אלא דריקים
יושבין ועטרותיהם בראשיהם . ואיהו כתר תורה וכתר כהונה וכתר
מלכות בתלת ענפין דשי"ן מן משה אשתמודע בשמך רעיה מהימנא
בתלת התווין אתעטרת למהוי כתר על רישא דכלהו דכהנים ולויים
וישראלים אתעטרת על כלהו . וכד סליקת במחשבה איהו אבנא
חדא כלילא מני' ספירן דאיונין יו"ד ה"א ו"ו ה"א ממשכה ודאי איהו
חכמה מה חש"ב ותשכח לה תמן . ומסטרר דכתר תנא אתקריאת
ובה עלו ישראל במחשבה אתעבדות ליה מרכבה . וכד
סליקת לגבי עילת כל עילאין אתעבדות תנא בלא שיתופא דאתכלילת
למהוי מרכבה לההוא דלית ליה חושבן ושתוף . וכד איה בישראל
משכילים וזרקין לה בדבורא דללותין בקירטא דילתון . וסלקין לה
במחשבה עד ההוא מופלא דאיהו על הכתר מיד נעניס . הה"ד כי
ידע ש"מני סס ו' תנא וזרקא יקראני ואענהו עמו אבני ונו' בההוא
חוט

חוט דאיהו כריכו דילה דביק . אריך לארכא לה עד דסליק לה עד
עילת כל עילאין וכחית בה לקבלא ללותהון . זכאה איהו מאן דסליק
תלת ללותין לגביה בתלת נקודין דסגולתא . דמינהון אשתמשכו תלת
טיפין דתלת מוחין עילאין . דכד בר נש אשתמשך זרע מניה אלון
טיפין דאשתמשכו מניה אינון משופרי שופרי דמוחא מוכחר מכולא .
הכי בגוונא דא כד קב"ה אורית כבר נש תלת קטורין דאיונין נשמתא
ורוח' ונפשא . משופרי שופרי דליה יחיב לון דאיונין מתלת ו' דסגולתא
דאתרמיוו בשם יוד ה' וא' ו' סי' ובג"ד אמר לון ובך בחר . ה' להיות
לו לעם סגולה : **בההוא** זמנא דנפקו מילין טין מפומיו דבוטניה
קדישא . נחיתת שכינתא ונשיקת ליה . וכל אינון מארי
מתוכתן בריכו ליה . ורעיא מהימנא בריך ליה ונשיק ליה . בההוא
זמנא סבא חדא אודמן לגביה פתח ואמר נשקו בר ידאיהו סלת בקיה
טפה קדישא דא דאורייתא רמשה דאתייהיב לן על ידיה דלא הוה
ביה פסולת דמוץ ותבן דמאן דלית פסולת כנשמתיה איהו ברא
דקב"ה ושכינתיה . דאית בר מההוא חטה דאתמר כה אילן דאכל
אדם קדמא חטה הוה : **ה"ט** מוץ ותבן דבגוניה אמר דוד הן
בעוון חוללתי ונו' . ובזמנא דאת ה' דאיהו חמשה מיני נהמא
איהו בכוסיויא דרופין רשיעייא בגלותא דאתמר עליוהו לא כן
הרשעים כי אם כמוץ אשר תדפנו רוח . דאיהו מעשר דילה לא
אתחברת עמה . ובג"ד מוץ ותבן פטורים מן המעשר . ובג"ד נשקו
בר נשקו דשפון עילאין דרעיה מהימנא דאיונין שקיו דילתון בתרי
סמכי קשוט דאיונין למודי ה' ודריק איהו לשון למודים איהו לשון
לעילא ואות ברית לתתא : **ועוד** נשקו בר בשפה עילאה שכינתא
עילאה . דהכי סליקת שכי"נה כחושבן שפ"ה . חוט
דאחסר עלה איהו ההוא כריכו . חוט דזרקא דאחסר שפא איהו חוט
של חסד . ואיהו חוט דהבא . ואיהו קו ירוק מסטרר דתיובתא
דאחסר כל עלמא ותלת חוטין אינון לעילא דסחרין לבת עינא דעליוהו
אתמר עינוך ברכות בחשבון על שער בת רבים . מאי בת רבים בת
עיני אלון תלת אבהן תלת גוונין אינון דעוכא . עינא דמויא דלית לה
הפסק עיני המים ומתמן נשקו בר לאנארה עלמין ברזין סתימין
דאורייתא :

בההוא

זמנא קס ההוא סבא ונטל קירטא בידוי . פתח ואמר
בוטניה קדישא עד כאן הוה קירטא בידך . מכאן ואילך
הא אסתלקת בעילאין נטור גרמך מאבנין דילה . דהא כפומא
דדריקים

ד'דוקים איזי מסתלקא בגלותין דילהון לגבי בעלה ובעובדין
 דילהון דהאי אבנא כד נחתא לתתא איזי אבן בוחן דעלה
 איתמר ה' לדיק יבחן . ובה נתנסו אבהן . ובג' ד' איתמר אבן
 מאסו הכונים דאינון אבהן . וכד נחתת לתתא כגוונא דא יתוס'
 וכד אסתלקת איתמר בה אבן מאסו הכונים היתה לראש פנה
 כגוונא דא יתו"ה . בה נתנסה אברהם בעשרה נסיונות .
 ובזמנא דנתנסה בה כ"ג איזו מאיך . ולבתר דקאים בנסיונא
 דילה איזי אסתלקת בה לגבי בעלה דאיזו יתו"ה . בההוא
 זמנא אסתלק בה בר נש על כל אינון דרגין וממנן דאתנסו
 בהון בר נש . וכד חזא סמ"אל דיהבין ליה רשו על לדיק למהוי
 ליה נסיון וזיא דאיזו קאים בקיומיה איזו אמר וכל ז"ה איכ"כו
 שו"ה ל"י . ואתמר דעל מרדכי אמר ליה המן . ודאי המן
 דוגמא דסמ"אל הוה ליה דביה איתלבש . ועשרה כתריין תתאין
 איתלבשו בעשר בניו . ובגין דקאים מרדכי בנסיונא יתב לון
 קב"ה בידיה . עא"כו מאן דאתנסה בגין שכינתא בגלותא .
 בגין דנחתין עשר סגולות דשמה דכתרא דאינון יו"ד ה"י ור"ו
 ה"י . דאינון ספירן מליין סגולות דסחרין לכתרא עילאק מלכא
 ומטרוניתא . והאי איזו כתיר עילאק דאתמר ביה ביום שבת
 בקדושה כתיר יתבו לך ה' אלהינו מאן ה' אלהינו אבא ואימא .
 ביה מכתירין לעמודא דאמנעיתא ושכינתא דאיזי קדושה ואתמר
 בה קדושה לך ישלשו . ואינון קדוש קדוש תלת אבהן .
 ה' אבות מאן אבות נטח וקוד . מלא כל דא לדיק . ביה
 מלא כל הארץ כבודו דאיזו שכינתא . ומאן דאיזו מתלת אבהן
 לא לדיק לאתנסאה . ומאן דאיזו מנועו ומשורשו לית ביה
 דקאים בנסיונא . ואי תימא דאברהם לא אתנסה בשמה דכתרא
 אלא במדת חסד . וינחק במדת גבורה ויעקב במדת תפארת .
 ושכינתא מאלין סטריין איתקריאת לו אבן בוחן . שפיר איזו דלעילא
 בעשרה אתוון דסחרין לכתרא וכיון דהכי הוא ויכל לאתנסאה .
 ומאן דיתנסה תמן לית סוף לנסיונא דיליה הה"ד מה אעידך
 מה אדמה לך . לית ויכל לאתדמאה נסיונא דילך למ"ה דאיזו
 יו"ד ה"ה ור"ו בתלת אבהן ה"ה במלכותא . בתר דנסיונא דילך
 בא"ס . כי גדול כו"ס שברך מי ירפא לך הקוד דאיזו מושלח
 ומכוסה . וביה תסתלק לא"ס כמה דתבירו דילך לית ליה סוף
 וכען בוטנא קדישא טול אבנא לגבך דאנת ויכל למסבל לה
 ואית

ואית לך חילא . וא"ת דאנת בלחודך איזו דאזדריקת לך לא .
 אלא אפילו לאבנא ולכל משיריין דשמתין דמקנין עמך בדיוקבא
 דילך . כרעיא מהימנא דאית ליה תרי פרטופין חד לעילא וחד
 לתתא לקבל מרכבתא עילאה ומרכבתא תתאה . ובגווייהו
 איתמר ויברא אלקים את האדם בללמו בללס אלקים . בללמו
 בדיוקנא דלעילא . בללס אלקים דיוקנא דלתתא . ובג"ד כפל
 שמה תרין זמנין מש"ה מש"ה ה"ה ד ויאמר משה משה . וכמה
 דכליל פרטופין דבריאה הכי כלילן ביה פרטופין דאגילות :

אמר

לוק בוטנא קדישא סבא סבא ידענא בך דאנת הוא
 מקטרה דסבא עילאה דאיזו ישראל דלעילא והאי
 אבנא דילך הם מקבלין לה ברעוא עד דלית סוף ותכלית
 לנסיונין דילה . בגין יקרא דשכינתא דאתמר בה משם רועה
 אבן ישראל . בגין לאחזרה לה סגולתא לשרייה עלך ובגין דישרי
 עלה עילת על כל עילאין :

(שם דקב"ד ע"ה) והמשכילים יזהירו לין' רבוא מארי מתניתין
 דלעילא . ואלין ששים רבוא מארי מתניתין
 דלתתא . ואלין ששים רבוא דמלאכין ואלין ששים רבוא כוכבייא
 כלהו יזהירו בההוא דאתמר פני משה כפני חמה . כלהו יזהירו
 בחיבורא דא ביה יזהירו במילוליה . כלהו יזהירו בכתיבתיה
 בהאי ספרא כוהר הקיע ועל שמה איתקרי ספר הזוהר
 בדיוקנא דעמודא דאמנעיתא דאיזו ספר . דזוהר דיליה מאימא
 עילאה דאיזו זוהר ובה אוקמוה רבנן איזו חכם המבין דבר
 מתוך דבר . ואיזו זוהר דההוא בלב דרעיא מהימנא זהרא
 בל"ב אלקים דעובדא דבראשית . ועמודא דאמנעיתא איתקרי
 עילאה על שית קיעין תלת מכאן ותלת מכאן ואיזו באמנעיתא .
 רביעאה לכל תלת ושביעאה לכל שית . ועליה איתמר ויקרא
 אלקים לקיע שמים כליל אש ומים . מה דלא קרא הכי לשאר
 קיעין אלא ליה ממש ורעיא מהימנא בדיוקניה :

פתח

ואמר רבון עלמין יהא רעוא דילך לאכללא עלאין
 ותתאין בספרא דא . ולאשתכחא כל חד וחד ביה בין
 בכתיבה בין בדבורא בחילא דשמך יתו"ה . ובכל הוויין דנהרין
 מניה ובכל שמהן ובכווין דיליה דכלהו יזהירו מניה . הכי יהון
 כלהון עילאין ותתאין דאדכרון בהאי סיבורא זקירין משמך
 ומשוויין דיליה כוהר דנקיר ברקיעא . והב רשו לכל מאן
 דאדכיר

הארכיר בספרה דא בחילה דשמך לאזדמנא מיד ביה כהרף עיני . לגלגה ביה כל חד וחד מלין וקירין רוזין גניזין קמי שכינתא דאיהו יחידה בגלותא לאכהרא משמך בהאי סיבורא ולאחכרא עמך בהאי סיבורא . ולאחשטא ביה לגבך בכמה קישוטין לקיים בה וראיתיה לזכור ברית עולם :

קם

רעיא מהימנא על רגליו ואמר . רעיון קדישין אברהם יצחק ויעקב אדם קדמאה ודוד ושלמה ואתון דמיכין . איתערו לגבי שכינתא דאתמר בה אני ישנה בגלותא באלין דעברין על שס"ה פקודין כחשבון יש"ה . דהא חיוון בישינ ורובין קא איתין למיכל עאנא דקב"ה דאיתמר בהון ואתנה לאני לאן מרעיתו דכען מטא זימנא דאתמר בהון ויאכלו את ישראל ככל פה . דהא בכל דרא ודרא אתון סבלין כמה דתקין בגיטיותו באורח נסתר . ובחילה דס"ה יו"ה ובכל חיוון דיליה ובכל כינויון קדישין ודכיון דיליה . יתערון עמכון ס' רבוא דמארי מתניתין וס' רבוא דמלאכין עילאין ואתאין וס' רבוא נביאים . למתו כולהון חולפין זכו על ישראל לשזוכא לון מאלין חיוון בישינ למתו מחיל להון כל חוביהון . ולמפרק לון ולקיים בהון מדלג על ההרים דאיונון קוטים . אל תתנו דמי לו עד יערה לגבייהו קב"ה ברחמי :

קום

איהו דאנת דליג עלמא בארבע טסין לאשתכחא בכל חד וחד מישראל דמקיימין אות ברית מילה בחילה דשמא דיהו"ה וכל חויון וכינויון דיליה . לא תעכב לגטלא רשו מקב"ה לכנתא לנטרא עאנא ותתעטר בכל שמהן דקב"ה לאגנא בהון עלייהו . ולנכתא בהאי סיבורא לגלגה ביה רוזן טמירין קמי שכינתא . ולאגהרא לה ברוא דאורייתא דאיהו אור כחשבון ר"ו . דביה והמשכילים יזחירו כוזהר הרקיע . כוזהר דביה כ"ו ר"ז כ"ה אתוון דיחודא וביה ז"ו דאיהו אח"ד . ויקומון עמך בוטינא קדישא וסית חברוי דאתכנשו בקדמיתא בהאי זוזהר לקדשא ביה מלין כד בקדמיתא דעלייהו שכינתא נהרא משבעה קיעין . ובהון נהרא בשבעה ארעין דאמר עלייהו דוד אתהלך לפני ס' בארצות החיים :

תקוני הזוזהר דף ל"א ע"ב

קם

רבי שמעון וכלהו חברייהו ואמר רעיא מהימנא רבן דכל נביאים קום אתער משנתך דאנת איהו בכל נביאייהו כגוונא דשמא

דשמא דקיסרה וככביא מניה נהרין . ולית לון נקורא מקטורא אחרא ובזמנא דאנת אתכנישת מעלמא אתמר בהון יחשכו ככבי נשפו . קום אנהיר נהרין (כ"א נהורד) ולא עוד לא בזמנא דאנת אתכניש מן עלמא ביתא דנבואה דאתמר בה לא כן עבדו משה בכל ביתי נאמן הוא . איהו סתימא . קום אפתח לה דאיהו ביתא עלאה גניזא דכל גניזין דלעילא סתימין (כ"א סתימין) דמלכא עלאה תמן ואנת הוית בכן בית בן דהקוא ביתא . בית ב' אימא עלאה . ו' חכמה אבא . ת' תפארת בין בית דלעילא . ואנת הוית בדיוקניה דבהקוא (כ"א דלהאי) בית לא הוה רשו לכביא וחזא לאעלא תמן אלא ברשו ואנת הוית עאל בלא רשו כברה דמלכא דלית תמן תרעא סתימא ליה . ולא עוד לא דכביאים אחרנין לא הוו עאלין למחמי למלכא לא בשעתין ודיעאן וביומין ידעאן כגוונא דאשכחנא באחרין דהוה עלאה מכלהו דאתמר ביה ואל יבא ככל עת אל הקדש בואת יבא אחרין אל הקדש . כ"ה אחרנין ואנת בכל שעתא ושעתא ובכל יומא דאנת בעי הוית עייל למחזי למלכא . ולא עוד אלא כל נביאייהו הוו חזיין (כ"א משיגין) כבואה דלהון באיברין דמלכא כל חד וחד באבר ידיעא ולא יתיר . מנהון ברישא דמלכא . מנהון בימין דרישא דאינון ככביא ומזלי דלית לון חושכנא . מנהון בעיינין . מנהון באזנין . מנהון באפין . מנהון בחוטמא . מנהון בפומא . מנהון בלואר . מנהון בדין . מנהון בקומה דאיהו גופא . מנהון בשוקין . מנהון באות ברית . מנהון בלבושין דמלכא דלא הוה לון רשו לאשתכלא יתיר . אבל משה בכל אתר הוה משיג נבואה דיליה . ובכל אבר ואבר איהו הוה נחתא לגביה . מה דלא הוה הכי לשאר כל נביאייהו דכל חד סליק לאבר דיליה דנשמתיה הוה אטילת מהקוא אבר . והקוא אבר הוה ליה אבוי וברתא דמלכא איהו היכלא דכל אבר . והקוא אבר הוה ליה אבוי . וברתא דמלכא איהו היכלא דכל אבר ואבר . אדנ"י איהו כחשבון היכ"ל . ובגין דא (כ"א ובגינהא) אתמר אדני שפתי תפתח יקו"ק איהו בכל אבר ואבר . אדני היכל (יקו"ק בכל אבר ואבר) ואיהו נבואה דכל אבר ואבר . מראש דכל אבר ואבר אתקרי וכל אבר ואבר אית ליה (כ"א אתקרי) ספורה ידיעא היכלא דכלהו שכינתא תתאה אדנ"י . וכמה ממנן נטורי תרעין אינון להיכלא דלא יעלון תמן נביאייהו אלא ברשו . קום ר"מ קום אפתח היכלא דהא כמה מארי דנבואה אינון דפקין לתרעין דהיכלא ואמרין אדני שפתי תפתח ואיהו סתימא לגבייהו . עד דאנת תיתי תמן איהו לא אתפתח . למלכא דהוה נריבין ליה עבדוי ואפרכסוי

ואפרכסוי וממנן ושולטני ארעא למחדוי עמוה . כל חד כפוס לרכוי .
וכל חד כפוס שולטנותיה . וכל חד כפוס עסקוי . מה עבד מלכא .
שוי כלא בידא דמטרוניתא ואמר כל מאן דבעי למשא שאתוי ייתי
למטרוניתא דאיהו בית דילי . ביתי כ"א בכת"י . היכל דילי וקאי
איסי אל יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי כי אם בזאת :

(שם דף מ"ב ע"ב) אדרכי הא עולימא דקא אזדמן לגבייהו
מחמר אחד בעירי . אמר לון מהו ויעזוב

בגדו כידא ח"ל עקרב איהו עקר ב' דעקרת ביתא דשכינתא . ודא
איהו בגדו אללה דחויא דע"ז כד חויא אקווא לאתחברא עם גוף אדם
ישן דאמרת שכבה עמי חטופה זונה . אתמר באות ברית וינס וילא
החולה (כ"א כ"י ובגין דא אפי' נחש כרוך על עקבו לא יפסיק אע"ג
דסתיר לה להאיא נקודה דאת ד' לא יפסיק . דאי יפסיק בגיניה
אסתלק קולא מן ד' דאמר ואשתאר אחד דאיהו נחש כרוך בגין דחויא
לא יפסיק ולא אסתלק ואיהו פוסק וברחת מינה . אבל עקרב יפסיק
כמה דעבד יוסף דיקא דה"ד וינח בגדו אללה וינס וכו' . אדרכי
הא עולימא קא אזדמן לגבייהו מחמר בתר בעירי ח"ל מאי וינח
בגדו אללה וכו' . אלא עקרב עקר ב' דעקר ביתא דשכינתא כד
בעיא לאתחברא עם טריקויא לריך לאפסקא מינה ולא יתהני מינה
ואפילו ממשכא דילה לך לך אמרי נזירא סחור סחור לכרמא לא
תקרב דה"ד וינח בגדו אללה משכא דיטר הרע ודא בגדו דחויא ע"ז
כד איהו קא חתייא לאתחברא עם טריקויא ואמרה שכבה עמי חטופא
זונה אתמר באות ברית וינס וילא החולה) ח"ל מאן אנת ח"ל אנת
איהו ברא דנונא חדא דשט בימא רברבא ובלע כל נונין דימא ואפיק
להון חייב לבר ולזמנין איהו נפיק ביכשתא לקיימא ביה וידגו לרוב
בקרב הארץ תוהו . אמרו ליה בתר דלית רעותך לגלגא מאן אנת
וברא דמאן אנת מאן איהו (כ"א מאי איהו) אתר דרובתך אמר לון
אתר דרובתי איהו מגדלא חדא דפרח באוירא . תוהו . ח"ל לא תימא
לן מדי (ס"א מלי) מאי איהו אבוך . אמר לון אבא דילי איהו חד נונא
רברבא דכד לחי אפתח פומיה ובלע מיה דימא . ועד שכעין (ס"א
שבעה) שנין לא הדר ימא לתוקפיה . ורזא דמלא יבטח כי יגית ירדן
אל פיקוויא איהו בלע כל כך מן ימא ואתון לא אשתא בתון מניה לא כד
חד דאיהו כ"ד ספרי דאורייתא ח"ך לא אשתמודעתון ביה בקהוא זמנא
אדכר רבי לעזר ואמר ודאי אנת איהו ברא דרב המנונא סבא . חדו
ביה ואמרו בודאי אי אנת הוית בהאי עלמא הוינן קא נחתין מסוקוון

דילן

דילן והוינן אכן מחמרין בתר בעירך . אמר לון ההוא חויא דאתון
מגוחין קרבה ביה . ח"ך אשתובתון מניה דאיהו בלע וקטיל . ולא
עור לא דאיהו קטיל לאדם קדמאה ולכל דרין דקא חתיין . אבתריה
וברתא איהו על מגדלא דפרח באוירא ומכרויין בכל יומא
ברקיעא דכל מאן דקטיל להאי חויא דיהבין ליה לאתקו בת
מלך פנימאה ממשכנות זקב לבושה . והאי זקב איהו ז' ימי
בראשית . ה' חמש אור ב' איהו ב' מן בראשית עלק אתמר
יפה כלבנה . תורה שבע"פ קראן לה במתיבתא . ובג"ד כרווא
כרוי כמה גברין כמה מארי תריסין אתכנסו כבי מדרשא
לאגמא קרבה עם חויא בגינה . וכמה תריסין אתעבדו פסקות
בגינה דברתא דמלכא ויפן כה וכה וירא כי אינ איש לית בהון
דקטיל לחויא ער דייתי ההוא דאתמר ביה ויפן כה וכה ויך
את המגרי ובג"ד אתמר ער כי יבא שילה . שיל"ה משה .
דאיהו מורשא דיליה . ובג"ד בגיניה אתמר ביה ער כי יבא
שיל"ה דיליה (כ"א דילה) ודאי איהו קטיל לחויא ול"ו יקא"ת
עמי"ס בגין דאיהו בן יטהר בן קה"ת בן עמר"ס בן עמא
דהא דאתמר ביה ובני רחביה רבו למעלה וקטיל לחויא וחיליה
בימא וביכשתא וברקיעא וכמה מארי קרבין אגחו עמיה קרבה
על ימא . כד"א שם חניות והלכון בימא דאורייתא . דאיוון
חניות עיינין דמסתכלין באורייתא . וכמה חניות מנייהו אתברו
וכפלו בימא ער דייתי מורשא דילה וקרע ימא דאורייתא קוס
ורוכבו רמק בים דאיהו חויא ובת זוגיה דאיהו קוסיה דיליה .
ואיהו אעבר עלה לישראל דלא טבעין בה דה"ד ובני ישראל
הלכו ביבשה בתוך הים . בקדמיתא בימא בההוא חמר . בפורקנא
בתרייתא כלא בימא דאורייתא . מטה דיליה דקרע ביה ימא
דא קולמוס בגין דעליה אתגלויה זרוע יי' דאתמר ביה וזרוע
יי' על מי נגלתה . בההוא זמנא דאתעבר ההוא חויא בישא
מן ימא שליט חויא קדישא ובקהוא זמנא (שם רמש ואין מספר
חיות קטנות עם גדולות) אזלין חניות בהבטחה בימא דלא
טבעין דהא רוח סערה אתעבר שלטנותיה מן ימא דאורייתא
ובקהוא זמנא שם רמש ואין מספר וגו' . חניות יהלכון לויתן
זק יצרת לשחק בו . ויהי חדי עמהון דה"ד שיתו לבכס לחילה
וגו' לחילה כתיב וכלם אליך ישכרון לתת אללם בעתו (דאיוון
עתותי דאורייתא כמו שאמרו חז"ל קבעת עתים לתורה) דאיהו

עתו

עתו דלדיק תקן להם ולקוטון דא מנא דאתמר ביה ששת ימים
 תלקטוהו ונ' מסטרא דעמורא דאמטעיתא דאיקו כליל שית
 סטרינ' לוינן לעילא דא דדיק דאיקו כדג קטן על כוף ימא'
 נחש בריח דא קהוא דאתמר ביה הכריח התיכון בתוך הקרשים
 ודא עמורא דאמטעיתא דאתקרי תיכון בגין דאיקו עמורא
 דאמטעיתא' תרינ' גרפוי ימינא ושמאלא דמתמן אורייתא
 אחייסהבת תרין קשקשי תרינ' סמכי קשוט' שכינתא עלאה איקי
 ימא' שכינתא תתאה איקי דרך אטם כלב ים' דאיקו ל"ב
 אלהים דעובדא דבראשית שס רמש ואין מספר כד"א ועלמות
 אין מספר וכו' ואינון הלכות פסוקות דאינון בתלות אחריה
 רעותיה דשכינתא' חיות קטנות אלין אתוון דאדנות עם
 גדולת אינון אתוון דיהו"ה' דאינון מרכבות דקב"ה ושכינתיה'
 אתו כלהו חברייה לנשקא ליה פרח ולא קוץ ליה ולא מידי:
 (שם דף קמ"ג ע"א)

ק רבי שמעון על רגליו וסליק ירוי לגבי עילא ושבת
 למארי עלמא ואמר רבון עלמא עביר בגין שכינתא דאיקו
 בגלותא ואם איקי באומאה הא אבא ואמא דאינון חכמה ובינה
 וכלין למעבד התרה הו"ד התלמיד אומי' קרב יכול למעבד
 התרה' ואם נדר או נשבע' בן דאיקו ו' דלא יפרוק לה אלא
 דתהי בגלותא עד זמנא ידיעא וכדר או שבעה איקו בי"ה
 דאינון חכמה ובינה ואיקו אתחרט' הא תלת בני נשא וכלין
 למפטר ליה' ואינון תלת אבהן לעילא לקבלויהו ואם לא
 אתחרט אנה בעינא מניך ומכל אינון דמתובתא דלעילא ותתא
 דתעביר בגין רעיו מהימנא דלא זו משכינתא בכל אתר' ואיקו
 עאל שלם בינך ובינה זמנין סגוהין' ומסר גרמיה למיתה בנינה'
 ובגין כהא הו"ד ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת'
 ואם הוא נדר מסטרא דאבא ואמא' ולא בעי אנה סליק לגבי
 קהוא דאתמר ביה כי יפלא ממך דבר דאתמר ביה כמופלא
 ממך אל תדרוש דיעבוד נדר ואף על גב דשכינתא איקי
 בגלותא לגבי בעלה כנדה' דאיקו יפריש בין דם לדם ואתפתח
 מקורא דילה לרכאה לה במיט דאורייתא מיט חיים דלא פסקין
 ואפריש מינה דם נדה דאיקו לילית דלא אתקריבת בהדה'
 דאיקו קובא דנשמתא דסאיבת לה' ולית לה רשו לסלקא
 נשמתא לגבי בעלה לקהוא אתר דאתייהבת מתמן' ואתדנת

בין

בין דין לדין בין דיני נפשות לדיני ממונות' דאית מאן דפרע
 כממוניה' ואית מאן דפרע כנפשיה' ובין נגע לנגע כמה
 דאוקמוהו איכה ישבה בדד דאיקו חשיבא שכינתא בגלותא
 כמזורע דאתמר ביה כדר ישב מחוץ למחנה מחוץ ודאי דא
 גלותא דאיקו לבר מארעא דישראל דאיקו מותבא דאת ה'
 ואי מקורא לא יכיל למפתח עד דיפתח ליה קהוא דסגור ליה'
 אנה מפייסנא ליה בגין יוד הא ואו הא' דאיקו יחודא
 (דיחודיה תמן)' ובגין לבושין דאתלבש מיד אתפתחת מקורא
 ואתרכיאת שכינתא ורזא דמלה מקום ישראל מושיעו בעת
 לרה' מושיעו ודאי' קהוא דמקורא דמקום בדיק:

הלכה אדם מישראל שעבר לפני התיבה ושעה כיצד הוא צריך לעשות כך שנו חכמים העובר לפני התיבה ושעה יעבור אחר תחתיו למדונו רבותינו אמר רבי יוסי בר חנינא טעה בנ' ברכות הראשונות חוור בתחלת מנין רב הונא אמר אם טעה בנ' ברכות אמצעיות חוור להאל הקדוש רב אמר אם טעה בשלש אחרונות חוור לתחילת מורים ד"א העובר לפני התיבה ושעה יעבור אחר תחתיו מנין הוא מתחיל מתחילת הברכה שמערה ומהיכן למדו מאבות העולם למה שלא היה אחד מתחיל אלא ממקום שפסק חבירו כיצד אברהם ברח את יצחק מנין רכתיב ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ומה נתן לו ר' יהודה ורבי נחמיה ר' יהודה אמר בכורה נתן לו כענין שנאמר וימכור את בכורתו ליעקב ר' נחמיה אמר ברכה נתן כענין שנאמר ויתן לך האלהים עמר יצחק לברך את יעקב אמר ממקום שפסק אבא משם אני מתחיל אבא הפסיק ביתן אף אני מתחיל ביתן מנין שנאמר ויתן לך האלהים ובמה חתם יצחק בקריאה שנא' ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו עמר יעקב לברך את השכטים אמר איני פותח אלא בקריאה שנא' ויקרא יעקב אל בניו ובמה חתם בזאת שנאמר וזאת אשר דבר להם אביהם עמר משה לברך את ישראל אמר איני פותח אלא בזאת מנין ממה שקרינו בענין וזאת הברכה ד"א וזאת הברכה זה שאמר הכתוב מי יעלה בהר ה' רבנן אמרי מדבר במשה מי יעלה בהר ה' זה משה שנאמר ומשה עלה אל האלהים ונ' ומי יקום במקום קרשו זה משה מנין שנאמר כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא נקי כפים זה משה מנין שנאמר לא חמור אחד מהם נשאתי ונ' ובר לבב זה משה א"ר יצחק אפילו הדיוט אם אומר לחבירו כזה ננאי הוא לו ומשה אמר למה ה' יחרה אפך בעמך אלא לבו ברור עליו שאינו תובע צורך עצמו אלא צורך של ישראל אשר לא נשא לשוא נפשו זו נפשו של מצרי שלא נטלה על חנם אלא כדין עשה ולא נשבע למרמה זה משה שנאמר ויואל משה לשבת

לשבת את האיש ישא ברכה מאת ה' זה משה א"ר תנחומא אל תהי קורא בו ישא אלא ישא ברכה לאחרים וזאת הברכה זה שאמר הכתוב רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה מהו ואת עלית על כולנה מדבר במשה על שנתערה יותר מן הכל כיצד אדם הראשון אומר למשה אני גדול ממך שנבראתי בצלמו של הקב"ה מנין שנאמר ויברא אלהים את האדם בצלמו אמר לו משה אני נתעליתי יותר ממך אתה כבוד שניתן לך ניטל ממך שנא' ואדם ביקר כל ילין אבל אני זיו הפנים שנתן לי הקב"ה עמי הוא מנין שנא' לא כהתה עיני ולא נס לחה ד"א נח אמר למשה אני גדול ממך שניצלתי מדור המבול אמר לו משה אני נתעליתי יותר ממך אתה הצלת את עצמך ולא היה כך כח להציל את דורך אבל אני הצלתי את עצמי והצלתי את דורי כשנתחייבו כלייה בעגל מנין שנאמר וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו למה הדבר דומה לשתי ספינות שהיו בים והיו כחוכן ב' קברניטין אחד הציל את עצמו ולא הציל את ספינתו ואחד הציל את עצמו ואת ספינתו למי היו מקלסין לא לאותו שהציל את עצמו ואת ספינתו כך נח לא הציל אלא את עצמו אבל משה הציל את עצמו ואת דורו רזוי ואת עלית על כולנה דבר אחר אברהם אומר למשה אני גדול ממך שהייתי זן לעובדים ולשבים אמר לו משה אני נתעליתי יותר ממך אתה היית זן בני אדם ערדים ואני הייתי זן בני אדם מהולים ולא עוד אלא אתה היית זן בישוב ואני הייתי זן במדבר יצחק אמר למשה אני גדול ממך שפשטתי צוארי על נכי המזבח וראיתי פני השכינה אמר לו משה אני נתעליתי יותר ממך שאתה ראית פני השכינה וכרו עיניך מנין רכתיב ויהי כי זקן יצחק ותכהינה עיניו מראות מהו מראות מראות בשכינה אבל אני הייתי מדבר עם השכינה פנים בפנים ולא כהו עיני מנין שנא' ומשה לא ידע כי קרן עור פניו יעקב אמר למשה אני גדול ממך שנפגשתי עם המלאך ונצחתי אותו אמר לו משה אתה נפגשת עם המלאך בפירכורין שרך ואני עליתי אצלן בפירכורין שלהן והם מתויראין ממני מנין שנא'

מלכי צבאות יודון יודון לפיכך אמר שלמה רבות בנות עשו
 חיל וגו' אמר הקב"ה הואיל ונתעלה מן הכל הוא יברך את
 ישראל וזאת הברכה רבר אחר וזאת הברכה א"ר שמואל בר
 נחמן כיון שבא משה לברך את ישראל בא התורה והקדוש ב"ה
 לברך את ישראל וזאת הברכה זו התורה שנא' בה וזאת התורה
 אשר שם משה לפני בני ישראל אשר ברך משה זה משה
 איש האלהים זה הקב"ה שנאמר ה' איש מלחמה וכל כך למה
 לקיים מה שנאמר והחוט המשולש לא במהרה ינתק ר"א וזאת
 הברכה א"ר תנחומא אם אלהים למה איש ואם איש למה אלהים
 אלא בשעה שהושלך ליאור של מצרים איש ובשעה שנהפך לרם
 האלהים ר"א בשעה שכרח מלפני פרעה איש ובשעה ששיקען
 אלהים דבר אחר בשעה שעלה לרקיע איש מהו איש לפני
 המלאכים שכולם איש ובשעה שירד מן הרקיע אלהים מנין
 שכתוב וייראו מנשת אליו ר"א בשעה שעולה לרקיע אלהים
 כשם שאין המלאכים אוכלין ושתיין אף הוא לא אוכל ולא שותה
 מנין שנאמר ויהי שם עם ה' וגו' ר"א מהו איש האלהים א"ר
 אבין מחציו ולמטה איש מחציו ולמעלה אלהים מהו לפני מותו
 רבנן אמרי מה עשה משה נטל מלאך המות והשליכו לפניו והיה
 מברך השבטים כל אחד ואחד ברכתו א"ר מאיר הלך מלאך
 המות אצל משה ואמר לו הקב"ה שלחני אצלך שאתה מסתלק
 ביום הזה אמר לו משה לך מכאן שאני מבקש לקלם רהקב"ה
 מנין שכתוב לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה א"ל משה מה
 אתה מתנאה יש לו מי שיקלסוהו השמים והארץ מקלסין אותו
 בכל שעה שנאמר השמים מספרים כבוד אל א"ל משה ואני
 משתק אותן ומקלם אותו שנא' האזינו השמים ואדברו וגו' בא
 אצלו פעם שניה מה עשה משה הזכיר עליו שם המפורש וברח
 שנאמר כי שם ה' אקרא כיון שבא אצלו פעם שלישית אמר
 הואיל ומן השם הוא צריך אני לצדק עלי את הדין מנין שנאמר
 הצור תמים :

א"ר יצחק היתה נפשו של משה מתקשרה לצאת והיה משה מסית
 עם

עם נפשו ואומר נפשי תאמר שביקש מלאך המות לשלוט
 עריך אמרה לו לא יעשה הקב"ה כן כי חלצת נפשי ממות ותאמר
 שראית אותם בוכים ובכית עמהן אמרה לו את עיני מרמעה א"ל
 ותאמר שבקשו לרחות אותך לגיהנם א"ל את רגלי מדחי אמר לה
 ולהיכן את עתידה להלך אמרה לו אתהלך לפני ה' בארצות
 החיים כיון ששמע משה כך נתן לה רשות אמר לה שובי נפשי
 למנוחכי וגו' א"ר אבין כיון שנסתלק התחתונים ריו מקלסין
 אותו ואומרים תורה צוה לנו משה והעליונים מקלסין אותו
 ואומרים צדקת ה' עשה וגו' והקב"ה מקלם אותו ולא קם נביא
 עוד בישראל כמשה :

וזאת הברכה הלכה אדם מישראל שעלה לקרות בתורה אין
 מותר לו לקרות עד שלא יברך תחילה מברך ואח"כ קורא
 ומשה בשעה שזכה לקבל התורה תחילה בירך ואח"כ קרא א"ר
 אלעזר איזו היא הברכה שבירך משה בתורה תחילה בא"י אמ"ה
 אשר בחר בתורה הזאת וקרשה ורצה בעושיה ולא אמר בעמליה
 ולא אמר בהוגיו אלא בעושיה באלו שהן עושין את דברי תורה
 בעושיה אדם אומר למדתי חכמה ולא למדתי תורה מה אעשה
 אני שם אמר הקב"ה לישראל חייכם כל החכמה וכל התורה
 דבר אחד קל הוא כל מי שמתוירא אותי ועושה דברי תורה כל
 החכמה וכל התורה בלבו מנין שנאמר ראשית חכמה יראת ה'
 שכל טוב לכל עושיהם יראת ה' טהורה עומדת לעד יראת ה'
 היא חכמה וגו' למה זכה משה שהקב"ה נתעסק עמו לא בשעה
 שירד למצרים והגיעה גאולתן של ישראל כל ישראל היו עסוקים
 בכסף וזהב ומשה מסבב היה את העיר ויגע שלשה ימים ושלשה
 לילות למצוא ארונו של יוסף שלא היו יכולים לצאת ממצרים
 חוץ מיוסף למה שכך השביע להן בשבועה לפני מותו שנא' וישבע
 יוסף את בני ישראל לאמר וגו' משנתיגע הרבה פנעה בו סגולה
 וראתה משה שהיה עיף מן היגיעה אמרה לו ארוני משה למה אתה
 עיף אמר לה שלשה ימים ושלשה לילות סבבתי את העיר למצוא
 ארונו של יוסף ואין אני מוצא אותו אמרה לו בא עמי ואראך
 היכן

היכן הוא הולכה אותו לנחל אמרה לו במקום הזה עשו ארון של ת"ק ככרים והשליכוהו בתוך הנחל החרטומים והמכשפים וכן אמרו לפרעה רצונך שלא תצא אומה זו מכאן לעולם העצמות של יוסף אם לא ימצאו אותן עד עולם אינם יכולים לצאת מיד עמר משה על שפת הנחל ואמר יוסף יוסף אתה ידעת היאך השבעת לישראל פקוד יפקוד אלהים אהכם תן כבוד לאלהי ישראל ואל תעכב גאולתן של ישראל מעשים יש לך בקש רחמים לפני בוראך ועלה מן התהומות מיד התחיל ארונו של יוסף מפעפע ועולה מן התהומות בקנה אחד לקח אותו ושם אותו על כתפו והיה סובל אותו וכל ישראל אחריו וישראל היו סובלים את הכסף ואת הזהב שנטלו מטצרים ומשה סובל ארונו של יוסף אמר הקב"ה משה אתה אומר שדבר קטון עשית היך החסד הזה שעשית גדול הוא ולא השגחת לכסף ולזהב אני אעשה עמך החסד הזה ואתעסק עמך בשעה שהגיעו ימי משה ליפטר מן העולם אמר לו הקב"ה הן קרבו ימך אמר לפניו רבש"ע אחר כל היגיעה הזו אתה אומר לי הן קרבו ימך לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה אמר לו אין אתה יכול כי זה כל האדם אמר משה רבש"ע דבר אחד אני מבקש ממך לפני מותי שאכנס ויבקעו פר השערים שבשמים ותהומות ויראו שאין זולתך מנין שנא' וידעת היום והשבות אל לבבך וגו' אמר לו הקב"ה אתה אמרת אין עוד אף אני אומר ולא קם נביא עוד בישראל כמשה וגו' לכר האוהורתי והמופתים ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל :

הן קרבו ימך למות א"ר איבו אמר משה רבש"ע בדבר שקלסרתיך בתוך ששים רבוא מקדשי שמך בו קנסת עלי מיתה שנא' הן קרבו ימך למות כל מדותיך מדה כנגד מדה מדה רעה כנגד מדה טובה מדה חסרה כנגד מדה שלמה מדה צרה כנגד מדה רחבה א"ר הקב"ה למשה אף זו מדה טובה היא שאמרתי לך הן שנא' הנה אנכי שלח מלאך הן צדיק בארץ ישולם הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא וכשם שעילית אותי על ששים רבוא כך אני מעלה

מעלה אותך לעת"ל בתוך חמשים וחמש רבוא צדיקים נמורים שנא' הן ה"ן בני הכי היו א"ר יוחנן עשר מיתות כתובות עריו על משה ואלו הן הן קרבו ימך למות ומות בהר כי אנכי מת כי ידעתי אחרי מותי ואף כי אחרי מותי לפני מותי בן מאה ועשרים שנה כמותי וימת שם משה עבד ה' ויהי אחרי מות משה משה עבדי מת מלמד שער עשרה פעמים נגור עריו שלא יכנס לארץ ישראל ועדין לא נחתם גור דינו הקשה עד שנגלה עליו בית דין הגדול ואמר לוגזרה היא מלפני שלא תעבור שנאמר כי לא תעבור את הירדן ודבר זה היה קר בעיניו של משה שאמר ישראל חטאו חטאות גדולות כמה פעמים וכיון שבקשתי עליהם רחמים מיד קבל ממני שנא' הרף ממני ואשמירם מה כתיב תמן וינחם ה' על הרעה אכנו בדבר ואורישנו מה כתיב תמן ויאמר ה' סלחתי וגו' אני שלא חטאתי מנעורי לא כל שכן כשאחפלה על עצמי שיקבל ממני וכיון שראה הקב"ה שקל הדבר בעיניו של משה ואינו עומד בתפלה מיד קפץ ונשבע בשמו הגדול שלא יכנס לארץ ישראל שנאמר לכן לא תביאו את העם הזה אין לכן אלא שבועה שנא' ולכן נשבעתי לבית עלי וכיון שראה משה שנחתם עליו גור דין גור עליו תענית ועג עונה קטנה ועמד בתוכה ואמר איני זו מכאן עד שתבטל אותה גזרה באותה שעה מה עשה משה לבש שק ונתעטף שק ונתפלש באפר ועמד בתפלה ובתחנונים לפני הקב"ה עד שנודעו שמים וארץ וסדרי כראשית ואמרו שמא הגיע צביונו של הקב"ה לחדש את עולמו יצתה בת קול ואמרה עדין לא הגיע צביונו של הקב"ה לחדש עולמו אלא אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש ואין איש אלא משה שנא' והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה מה עשה הקב"ה באותה שעה הכריז בכל שער ושער של כל רקיע ורקיע בכל ב"ד שלא יקבלו תפלתו של משה ולא יערו אותה לפניו מפני שנחתם עליו גור דין אורתו מראך שממונה על הכרזה אכורו אל שמו באותה שעה קרא הקדוש ברוך הוא בכתלה ואמר להם למלאכי השרת רדו בכתלה ונעלו

ונעלו כל שערי רקיע ורקיע שנבר קול התפלה כלפי מעלה
 וביקשו לעלות הרקיע מפני קול תפלתו של משה שהיתה
 תפלתו דומה לחרב שהיא קודעת וחונכת ואינה מעכבת
 שהיתה תפלתו של משה מעין שם המפורש שלמד מן זנוג"אל רב
 וסופר של בני מרום על אותה שעה הוא אומר ואשמע אחרי קול
 רעש גדול ברוך כבוד ה' ממקומו ואין רעש אלא זיע ואין גדול
 אלא משה שנאמ' גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני
 עבדי פרעה ובעיני העם מהו ברוך כבוד ה' ממקומו בשעה
 שראו גלגלי מרכבה ושרפי לרובה שאמר הקב"ה לא תקברו
 תפלתו של משה ולא נשא לא פנים ולא נתן לו חיים ולא הכניסו
 לא"י אמרו ברוך כבוד ה' ממקומו שאין לפניו משוא פנים לא
 לקטון ולא לגדול :

מנין שהתפלל משה באותו הפרק ה' מאות וחמשה עשר פעמים
 שנאמר ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר ואתחנן בנימט'
 הכי הוי באותה שעה אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע גרתי
 לפניך יגיעי וצערי שנצטערתי על ישראל עד שיהיו מאמינים
 לשמך כמה צער נצטערתי עליהן במצות עד שקבעתי להן תורה
 ומצות אמרתי כשראיתי בצרתן כך אראה בטובתן ועכשיו שהגיע
 טובתם של ישראל אתה אומר לי כי לא תעבור את הירדן הזה
 הרי אתה עושה תורתך פלסתר דכתיב ביומו תהן שברו ולא
 תבוא עליו השמש כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו ולא
 יקרא עליך אל ה' והיה כך חטא זו היא שילום עבודה של
 ארבעים שנה שעמלתי עד שהיו עם קרוש ונאמן שנאמר ויהודה
 עוד רד עם אל ועם קרושים נאמן מלאך סמ"אל הרשע ראש
 כל השטנים הוא בכל שעה היה מצפה מיתתו של משה ואומר
 מתי יגיע הקץ או הרגע שבו ימות משה שארד ואטול נשמתו
 הימנו ועליו אמר רוד צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו :

אין לך רשע בכל השטנים כולן כסמ"אל ואין לך צדיק בכר
 הנביאים כמשה שנאמר ולא קם נביא עוד בישראל כמשה
 אשר ידעו ה' פנים אל פנים משל למה הדבר דומה לאדם
 שנזדמן

שנזדמן לסעודת חתן וכלה ויהי אותו האיש מצפה ואומר מתי
 יגיע שמחתם ואשמח בס' כך היה סמ"אל הרשע מצפה נשמתו
 של משה ואומר מתי יהיה מיכאל בוכה ואני ממלא פי שהוק עד
 שאמר לו מיכאל מה רשע אני בוכה ואתה משחק אר תשמחי
 אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחשך ה' אור לי כי נפלתי
 מפטירתו של משה קמתי מפרנסתו של יהושע בשעה שהפיל לא"י
 מלכים כי אשב בחשך בחורבן בית ראשון ואחרון ה' אור לי
 לימות המשיח עד כאן עלתה למשה שעה אחת באותה שעה
 אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע אם אין אתה מכניס אותי לא"י
 הנח אותי בעוה"ז ואחיה ולא אמות אמר לו הקב"ה למשה אם
 לא אמינתך בע"הו היאך אחייך לעו"הב ולא עוד אלא שאתה
 עושה תורת פלסתר שכתוב בתורתך על ירך ואין מידי מציל
 אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע אם אין אתה מכניס אותי לא"י
 הנח אותי כחיות השדה שהן אוכלין עשבים ושותין מים וחיון
 ורואין את העולם כך תהא נפשי כאחת מהן א"ל רב לך אמר
 לפני רבש"ע ואם לאו הנח אותי בעוה"ז כעוף זה שהוא פורח
 בכל ארבע רוחות העולם ומלקט מזונו בכל יום ולעת הערב חוזר
 לקינו כך תהא נפשי כאחד מהן אמר לו רב לך מהו רב לך
 א"ל רב לך אשר דברת כיון שראה משה שאין בריה יכולה
 להציל מדרך המות באותה שעה אמר הצור תמים פעלו כי כל
 דרכיו משפט אל אמונה ואין עויל צדיק וישר הוא מה עשה משה
 נטל את המנילה וכתב עליה שם המפורש וספר השיר עדין לא מלא
 לכתוב עד שהגיע הרגע שבו ימות משה באותה שעה אמר הקב"ה
 לגבריאל נבריא צא והבא נשמתו של משה אמר לפני רבש"ע
 מי שהוא שקול כנגד ששים רבוא איך אני יכול לראות במורתו
 ומי שיש בו דברים אלו איך אני יכול לעשות לו קצף ואחר כך
 א"ל למיכאל צא והבא נשמתו של משה אמר לפני רבש"ע אני
 הייתי לו רב והוא היה לי לתלמיד ולא יכול אני לראות במותו
 אחר כך אמר לסמ"אל הרשע צא והבא נשמתו של משה מיד
 לבש כעס וחנר חרבו ונתעטף אכזריות והלך לקראתו של משה

כיון שראה אותו שהוא יושב וכותב שם המפורש וזוהר מראהו
 דומה לשמש והוא דומה למלאך ה' צבאות היה מתיירא סמ"א ר
 מן משה אמר ודאי שאין המלאכים יכולים ליטול נשמתו של
 משה וטרם שהראה סמ"א אל את עצמו למשה היה משה יודע
 שבא סמ"א ל . וכיון שראה סמ"א אל את משה אחותו רעה וחיר
 כילדה ולא מצא פתחון פה לדבר עם משה עד שאמר משה
 לסמ"א ל אין שלום אמר ה' לדשעים . מרה תעשה בכאן אמר לו
 ליטול נשמתך באתי . א"ל מי שיגדך . א"ל מי שכרא את כר
 הבריות . א"ל אין אתה נוטל נשמתו א"ל כל באי העולם נשמתן
 מסודין בידי אמר לו יש בי כח מכל באי העולם . א"ל מה כחך
 א"ל אני בן עמרם שיצאתי ממעי אמי מהול ולא נצרכת למהלני
 ובו כיום שנולדתי מצאתי פתחון פה והלכתי כרגלי ודברתי עם
 אבי ואמי ואפילו חלב לא ינקתי . וכשהייתי בן שלשה חדשים
 התנבאתי ואמרת שעתיד אני לקבל תורה מתוך להבי אש .
 וכשהייתי מחלך בחוץ נכנסתי לפלטרין של מלך ונטרתי כתר
 מעל ראשו וכשהייתי בן פ' שנה עשיתי אותות ומופתים במצרים
 והוצאתי ששים רבוא לעיני כל מצרים . וקרעתי את הים לוי"ב
 קרעים והפכתי מי מרה למתוק . ועליתי ודרכתי דרך בשמים .
 והייתי תופס במלחמתן של מלאכים וקבלתי תורה שר אש .
 ודרתי תחת כסא אש . וסוכתי תחת עמוד אש . ודברתי עמו פנים
 בפנים . ונצחתי בפמליא של מעלה . וגליתי רזיהם לבני אדם .
 וקבלתי תורה מימינו של הקב"ה . ולמדתי אותה לישראל .
 ועשיתי מלחמה עם סיחון ועוג שני גבורי אומות העולם . שבשעת
 המכור לא הגיעו המים לקרסוליהן מפני גוברין . והעמדתי חמה
 ולבנה ברום עולם . והכתים במטה שבידי והרגתים . מיש בכאי
 עולם שיכול לעשות כן . לך רשע מכאן . אין לך לומר כן . לך
 ברח מלפני איני נותן נשמתו לך . מיד חזר סמ"א אל והשיב דבר
 לפני הנבורה . א"ל הקב"ה לסמ"א אל צא ורחבא נשמתו של משה
 מיד שלף חרבו מתערה ועמד על משה . מיד קצף עליו משה
 ונטל את המטה בידו שחקוק בו שם המפורש ופגע בו בסמ"א אל

בכל כחו עד שנס מלפניו ורץ אחריו בשם המפורש ונטל קרן
 הודו מכין עיניו ועיור את עינו ע"כ עלתה למשה סוף רגע יצתה
 ב"ק ואמרה הגיע סוף מיתתך . אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע
 זכור אותו היום שנגלית עלי בסנה . ואמרת לי לך ואשלחך אל
 פרעה והוצאת את עמי בני ישראל ממצרים זכור אותו היום
 שהייתי עומד על הר סיני ארבעים יום וארבעים לילה בבקשה
 ממך אל תמסרני ביד מלאך המות יצתה ב"ק ואמרה אל תתיירא
 אני בעצמי מטפל כך ובקבורתך . באותה שעה עמד משה וקידש
 את עצמו כשרפים וירד הקב"ה משמי שמים רעליונים ליטול
 נשמתו של משה ושלישה מלאכי השרת עמו מיכאל וגבריאל
 וזנוג"אל . מיכאל הציע מטתו של משה . וגבריאל פרס בנר של
 בוץ מראשותיו . וזנוג"אל מרגלותיו . מיכאל מצד אחד . וגבריאל
 מצד אחד . אמר הקב"ה למשה משה השקף עיניך זה על גב זה
 והשקף עיניו זה על גב זה . א"ל הנח ידיך על החזה והניח ידיו
 על החזה . א"ל הקף רגליך זה על גב זה והקף רגליו זה על גב
 זה באותה שעה קרא הקב"ה לנשמה מתוך גופו אמר לה בתי
 מאה ועשרים שנה קצבתך היותך בנופו של משה עכשו הגיע
 קיצך לצאת צאי אל תאחרי . אמרה לפניו רבש"ע יודעת אני
 שאתה לית כל הרוחות וכל הנשמות נפש החיים והמתים מסורים
 בידך ואתה בראתני ואתה נתתני בנופו של משה ק"ך שנה ועכשו
 יש גוף שהוד בעולם יותר מנופו של משה שלא נראה בו רוח
 סרוחה מעולם ולא רמה ותולעה לכן אני אוהבת אותו ואיני
 רוצה לצאת ממנו . אמר לה הקב"ה נשמה צאי ואל תאחרי ואני
 מעלה אותך לשמי שמים העליונים ואני מושיבך תחת כסא
 כבודי אצל כרוכים ושרפים וגדודים . אמרה לפניו רבש"ע מאצל
 שכינתך ממרום ירדו שני מלאכים עו"א ועו"אל וחמדו בנות
 ארצות והשחיתו דרכם על הארץ עד שתלית אותן בין הארץ
 לרקיע אבל בן עמרם מיום שנגלית אליו בסנה לא בא לאשתו
 ש:אמר ותדבר מדים ואהרן במשה על אודות האשה הכשית
 אשר לקח כי אשה כשית לקח . בבקשה ממך הניחני בנופו

של משה באותה שעה נשקו הקב"ה ונטל נשמתו בנשיקת פה
 והיה הקב"ה כוכה מי יקום לי עם מרעים מי יתיצב לי עם פועלי
 און ורוח הקדש אומרת ולא קם נביא עוד בישראל כמשה .
 שמים בוכין ואומרים אבד חסיד מן הארץ . ארץ כוכה ואומרת
 וישר באדם אין . וכשבקש יהושע רבו ולא מצאו היה כוכה ואומר
 הושיעה ה' כי נמר חסיד כי פסו אמונים מכני אדם . ומלאכי
 השרת אומרים צדקת ה' עשה . וישראל היו אומרים ומשפטיו
 עם ישראל . אלו ואלו היו אומרים יבא שלום ינחו עד משכבותם
 הדרך נכוחו וזכר צדיק לברכה ונשמתו לחיי עולם הבא אכ"ר
 ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

עין יעקב סוטה

פיסקא מי לנו גדול מיוסף שלא נתעסק בו אלא משה . ת"ד בא
 וראה כמה חביבות מצות על משה רבינו שכל ישראל
 נתעסקו בביוה והוא נתעסק במצות שנאמר חכם לב יקח מצות
 ואויל שפתים ובלט . ומנין היה יודע משה רבינו היכן יוסף קבור
 אמרו סרה בת אשר נשתיירה מאותו הדור הלך משה אצל
 אמר לה כלום את יודעת היכן יוסף קבור . אמרה לו ארון שר
 מתכת עשו לו מצרים וקבעוהו בנילוס הנהר כדי שיתברכו מימיו
 הלך משה ועמד על שפת הנילוס אמר יוסף יוסף הגיע עת שנשבע
 הקב"ה לגאול את ישראל והגיעה השבועה שהשבעת את ישראל
 אם אתה מראה את עצמך מוטב ואם לאו הרי אנו מנוקים
 משבועתך מיד צף ארונו של יוסף ואל תתמה היאך ברזל צף
 שהרי כתוב ויהי האחר מפיל הקורה ואת הברזל נפל אל המים
 ויצעק ויאמר אהא אדוני והוא שאול וגו' וישלך שמה ויצף הברזל
 והלא דברים קל וחומר ומה אלישע תלמידו של אליהו ואליהו
 תלמידו של משה צף הברזל מפניו משה רבינו עאכ"ו . רבי נתן
 אומר בקברניט של מלכים היה קבור . הלך משה ועמד על
 קברניט של מלכים אמר יוסף הגיע עת שנשבע הקב"ה לגאול
 את ישראל והגיע השבועה שהשבעת את ישראל אם אתה מראה

את

את עצמך מוטב ואם לאו הרי אנו מנוקים משבועתך . באורה
 שעה נודעו ארונו של יוסף נטלו משה והביאו אצלו וכל אורתן
 שנים שהיו ישראל במדבר היה ארונו של יוסף וארון של שכינה
 מהלכין זה עם זה והיו עוברים ושבים אומרים מה טיבן של שני
 ארונות הללו אמרו אחד של מת ואחד של שכינה אמרו וכי דרכו
 של מת להלך עם שכינה אמרו קיים זה מה שכתוב בזה . וצ"ל
 לא איעסק ביה משה לא הוו מיעסקי ביה ישראל והכתיב ואת
 עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם ותו אי
 לא איעסקו ביה ישראל בניו לא הוו מיעסקו ביה והכתיב והיו
 לבני יוסף לנחלה אמרו הניחו לו כבודו במרוכים יותר מבמועטים
 ותו אמרו הניח לו כבודו בגדולים יותר מבקטנים . קברו בשכם
 מאי שנא בשכם אמרו משכם גנבוהו ולשכם נחזיר אברה . קשיא
 קראי אהרדי כתיב ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע
 השביע וגו' . וכתיב ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל
 ממצרים קברו בשכם . אמר רבי חמא ברבי חנינא כל העושה
 דבר ולא גמרו ובא אחר וגמרו מעלה עליו הכתוב עד שגמרו
 כאלו עשאו . ר' אלעזר אומר אף מורדין אותו מגדולתו דכתיב
 ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו . רבי שמואל בר נחמני
 אמר אף קובר אשתו ובניו שנאמר ותמת בת שוע אשת יהודה .
 וכתיב וימת ער ואונן :

קפיסא מי לנו גדול משה שלא נתעסק בו אלא הקב"ה שנאמר
 ויקבר אותו בניא מול בית פעור וגו' ויאמר . ה' אלי רב
 דך . א"ר לוי ברב בישר ברב בישרוהו . ברב בישר דכתיב רב
 לכס בני לוי ברב בישרוהו דכתיב רב לך דבר אחר רב לך רב
 יש לך ומנו יהושע . דבר אחר רב לך שלא יאמרו הרב כמה
 קשה והתלמיד כמה סרבן וכ"כ למה תנא דבי ר' ישמעאל לפום
 גמלא שחנא ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום שאין
 תלמוד לומר היום ומה תלמוד לומר היום היום מלאו ימי ושנותי
 לתלמוד שהקב"ה משלים שנותיהם של צדיקים מיום ליום ומחדש
 לחדש . שנאמר את מספר ימיך אמלא . לא אוכל עוד לצאת

ולבא

ולבא מאי לצאת ולבא אילמא לצאת ולבא ממש והכתיב ומשרה
 בן מאה ועשרים שנה כמותו לא כהתה עינו ולא נס לחה וכתיב
 ויעל משה מערבות מואב ו הר נבו . וחניא שתיס עשרה מעלות
 היו שם ופסען משה בפסיעה אחת אמר רבי שמואל בר נחמני
 אמר רבי יוחנן לצאת ולבא בדברי תורה מלמד שנסתתמו ממנו
 מעינות החכמה . וילך משה ויהושע ויתיצבו באהל מועד . תאנא
 אותה שבת שבת של ריווני היתה ניטלה רשות מזה וניתנה לזה :
 תניא אמר רבי יהודה אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאמרו
 היכן משה מתחלקו של ראובן דכתיב ויעל משה מערבות
 מואב ו הר נבו ונבו בחלקו של ראובן קיימא דכתיב ובני ראובן
 בנו את חשבון ואת אלעזר ואת קריתים ואת נבו ואת בעל מעון
 והיכן משה קבור בחלקו של גד דכתיב וירא ראשית לו כי שם
 חלקת מחוקק ספון מחלקו של ראובן עד חלקו של גד כמה רהוי
 ארבעה מילין אותם ארבעה מילין מי הוליו מלמד שהיה משה
 מת מוטל בכנפי השכינה ומלאכי השרת אומרים צדקת ה' עשרה
 ומשפטיו עם ישראל . והקב"ה אומר מי יקום לי עם מרעים מי
 יתיצב לי עם פועלי און . ושמואל אמר מי כהחכם ומי יודע פשר
 דבר . רבי יוחנן אמר והחכמה מאין תמצא ואיזרה מקום ביננה .
 ורב נחמן בר יצחק אמר וימת שם משה עבד ה' סמליון אמר
 וימת שם משה ספרא רבא דישראל :

תניא רבי אליעזר הגדול אומר שנים עשר מיל על שנים עשר
 מיל כנגד מחנה ישראל היה בת קול משמיע ואומר וימת
 משה ספרא רבא דישראל וי"א לא מת משרה . כתיב הכא וימת
 שם משה וכתיב התם ויהי שם עם ה' ארבעים ויום וארבעים לילה
 מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש . ויקבר אותו בניא
 בארץ מואב מול בית פעור . אמר רבי ברכיה סימן בחוך סימן
 ואפילו הכי ולא ידע איש את קבורתו . וכבר שלחה מלכות
 הרשעה אצל גיסטרא של פעור הראנו היכן משרה קבור עמרו
 למעלה נדמה להם למטה . למטה נדמה להם למעלה . נחלקו
 לשתי כתות אותם העומדים למעלה ונדמה להם למטה . אותם

העומדים

העומדים למטה נדמה להם למעלה לקיים מה שנאמר ולא ידע
 איש את קבורתו עד היום הזה . אמר רבי חמא ברבי חנינא אף
 משה רבינו אינו יודע היכן קבור כתיב הכא ולא ידע איש את
 קבורתו וכתיב התם וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלהים
 אמר רבי חמא בר חנינא מפני מה נקבר משה רבינו מור בית
 פעור כדי לכפר על מעשה בית פעור :

ואמר רבי חמא ברבי חנינא מפני מה נסתתר קברו של משה
 מעיני בשר ודם מפני שגלו וידוע לפני הקב"ה שעתיד
 בית המקדש ליחרב ולהגלות את ישראל מארצם שמא יבואו
 לקבורתו של משה באותה שעה ויעמדו בככיה ויתחננו למשרה
 ויאמרו לו משה רבינו עמד בתפלה בעדנו ועומד משה ומבטל
 את הגזרה מפני שחביבים צדיקים במיתתן יותר מבחיותם שכן
 אתה מוצא בשעה שהיו ישראל במדבר וסרחו במעשיהם ועשו
 עגל קצף הקב"ה על ישראל ואמר למשה הרף ממני ואשמידם .
 כמה צדיקים היו באותו הדור וכמה חסידים משה ואהרן ויהושע
 אלרד ומידר ושבעים זקנים ושאר חכמים ותלמידים ולא עשרה
 בשבילם ולא ביטל הגזרה אלא בשביל משה . וא"ר חמא בר חנינא
 מאי דכתיב אחרי ה' אלהיכם תלכו וכי אפשר לו לאדם להלך
 אחר שכינה והלא כבר נאמר כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא אל
 קנא אלא הלך אחר מדותיו של הקב"ה מה הוא הלביש ערומים
 דכתיב ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם אף
 אתה הלביש ערומים . הקב"ה בקר חולים דכתיב וירא אליו ה'
 באלוני ממרא . אף אתה בקר חולים . הקב"ה קבר מתים דכתיב
 ויקבור אותו בניא . אף אתה קבור מתים . הקב"ה נחם אכלים
 דכתיב ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו . אף
 אתה נחם אכלים . ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור
 וילבישם . רב ושמואל חד אמר דבר הכא מן העור . וחד אמר
 דבר שהעור נהנה בו . דרש רבי שמלאי תורה תחלתה גמילות
 חסדים וסופה גמילות חסדים . תחלתה גמילות חסדים דכתיב
 ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם . וסופה

גמילות

גמילות חסדים רכתיב ויקבור אותו בניא :

דרש רבי שמלאי מפני מה נתאוה משה רבינו ליוכנס לא"י וכי לאכול מפריה היה צריך או לשבוע מטובה הורה צריך . אלא כך אמר משה רבינו הרבה מצות נצטוו ישראל שאינם מתקיימות אלא בארץ אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו ע"י . אמר לו הקב"ה כלום אתה מבקש אלא לקבל שכר מעדה אני עליך כאלו עשיתם שנאמר לכן אחלק לו ברכים ואת עצומים יחלק שלל תחת אשר הערה למות נפשו ואת פושעים נמנה והוא חטא רכים נשא ולפושעים יפגיע . לכן אחלק לו ברכים שאני מחלק לו שכר שלם שמא תאמר באחרונים ולא בראשונים תלמוד לומר ואת עצומים יחלק שלל באברהם יצחק ויעקב שהיו עצומים בתורה ובמצות . תחת אשר הערה למות נפשו . שמסר עצמו למיתה שנאמר ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת . ואת פושעים נמנה שנמנה עם מתי מרבר . והוא חטא רבים נשא שכיפר על מעשה העגל . ולפושעים יפגיע שבקש רחמים על פושעי ישראל שיחזרו בתשובה ואין פגיעה אלא תפלה שנאמר ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם הנח והפלה ואל תפגע בי . זכותו וזכות תפלתו תנין בעדנו אביד :

ילקוט ואותחנן

ויתעבר ה' בי . נתמלא עלי עברה לא שחטאתי לפניו אלא למענכם בשביל שהכעסתם אותי ואמרתי כנגדכם כך עשה לי בשביל שילמדו הכל ממשה ומה אם משה ע"י שאמר דבר קל כנגד ישראל לא נכנס לארץ . מי שיאמר כנגד ישראל דבר קשה על אחת כמה וכמה . ד"א למענכם אמר לו שם רע אתה נותן ברור המדבר כשר אחר הורה ביניהם ונכנס לארץ . והם אינם באים ואתה נכנס לארץ לעתיד לבא אתה נכנס והם באים עמך שנאמר ויתא ראשי עם לכך נאמר למענכם . ד"א רב לך שליט הוא רבו של אדם בעבדו . דבר אחר רב לך אל הרבה דברים הסכל ירבה דברים :

דבר אחר רב לך אל תרבה דברים אמר לו לי ולך אתה משיא שם רע יאמרו תדע כמה עבירות היו ביד משה שנחתנן ולא נשמע ויאמרו מה אכזרי הוא שכמה בקש משה ממנו ולא קבלו : דבר אחר רב לך בעל דין שלך הוציא מיתה לכל קטון וגדול שם הוא אדם הראשון שאכל מן האילן הוא גרם מיתה לכל באי עולם . אמר לפניו רבש"ע לשוא דשו רגלי במרום ורצתי לפני בניך כסוס שיהא סופי רמה ותולעה . משל למר הרבר רומה לאחר מגדולי מלכות שמצא סייף ציירי שאין כמותו ואמר אין זה ראוי אלא למרך הביאו דורון למלך אמר המלך חתכו את ראשו בו כך אמר משה בדבר שקלסתיך הן לה' אלהיך השמים וכי בו בלשון אתה גוזר עלי מיתה הן קרבו ימך למות אמר לו כבר קנסתי מיתה על אדם הראשון א"ל אדם הראשון היה ראוי למות שעבר על מצוה קרה אמר לו הרי אברהם שקדש שמי בעולם מת אמר לפניו שיצא ממנו ישמעאל שגזעו מכעיסין לפניך אמר לו הרי יצחק שפשט ידיו וצוארו ער גבי המוכח מת אמר לו שיצא ממנו עשו שהחריב מקדשך אמר לו הרי יעקב שיצאו ממנו שנים עשר שבטים מת אמר לו לא עלה לרקיע ול דשו רגליו ערפר ולא קבל תורה מידך ולא דבר עמד פנים אל פנים אמר לו הקב"ה רב לך אמר לו עכשיו יאמרו הדורות אלולי לא מצא מעשיו רעים לא היה מסלקו מן העולם אמר לו כבר כתבתי בתורה ולא קם נביא עוד בישראל כמושה אמר לו שמא יאמרו בקטנותו עשה רצונו ובוקנתו לא עשה אמר לו כבר כתבתי על אשר לא קדשתם אותי א"ל עם כל הבריות אתה מתנהג מדת רחמים שנים ושלשה פעמים שנאמר הן כר אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר ואני עון אחד נמצא כי ואין אתה מוחל אמר לו הרי ששה עונות נמצאו כך שלח נח ביד תשרה ומאז באתי אל פרעה לא ה' שלחני ואם כריאה יברא ה' שמעו נא המורים והנה קמתם תחת אבותיכם וגו' וכי אברהם יצחק ויעקב חוטאים היו . אמר לפניו רבש"ע ממך למדתי את מחתות החטאים האלה כנפשותם אמר לו אני אמרתי כנפשותם

ולא באבותיהם א"ל אני יחיד וישראל ששים רבוא הרבה פעמים
 הטאו לפניך ובקשתי עליהם רחמים ומחלת להם על ששים רבוא
 השנחת ועלי אי אתה משניה א"ל אינו דומה גורת צבור לגורת
 יחיד ועוד עד עכשיו היתה השעה מסורה בידך ועכשיו אין השעה
 מסורה בידך א"ל רבש"ע עמוד מכסא דין ושכ על כסא רחמים
 ועונתי יהיו נמחלות ביסורין שתביא בגופי ואל תהנני בחבל של
 מלאך המות ואם אתה עושה כן אניד שבחך לכל באי העולם כשם
 שנא' לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה א"ל זה השער לה' אפי'
 צדיקים יבואו בו כשראה שאין משגיחין עליו הלך אצל שמים
 וארץ אמר להם בקשו עלי רחמים אמרו לו עד שנבקש רחמים
 עליך נבקש רחמים על עצמנו שנאמר כי שמים כעשן נמלחו
 והארץ כבגד תכדה הלך אצל חמה ולבנה וכו' עד וחפרה
 הלבנה ובושה החמה הלך אצל כוכבים ומזלות עד ונמקו כר
 צבא השמים הלך אצל הרים וגבעות וכו' עד כי ההרים ימושו
 והגבעות תמוטנה הלך אצל הים אמר לו בן עמרם מר היום
 מזיזים והלא במטך הכיחני וחלקתני לשנים עשר שבילים ולא
 הייתי יכול לעמוד לפניך מפני שהשכינה עומד לימינך שנאמר
 מוליך לימין משה ועכשיו מה עלתה לך כיון שהזכיר הים מר
 שנעשה כנערות צווח ואמר מי יתנני בירחי קדם מיד הלך לו
 אצל שר הפנים אמר לו בקש עלי רחמים אמר לו כך שמעתי
 מאחורי הפרגוד שאין תפלתך נשמעת רהיני ידו על ראשו והיה
 צועק ובוכה ואמר אצל מי אלך באותה שעה נתמלא הקב"ה
 עליו עברה שנא' ויתעבר ה' כי למענכם עד שפתח משה ואמר
 מקרא זה ויעבור ה' על פניו ויקרא מיד נתקררה דעתו שר
 הקב"ה אמר לו שתי שבועות נשבעתי אחת שתמות וא' לאבד
 את ישראל לבטל שתייהם אי אפשר ואם תרצה אתה להחיות
 יאבדו ישראל אמר לו בעלילה אתה בא אלי יאבד משה וארף
 כמותו ואל יאבד אחר מישראל אמר לו הקב"ה כל צער שאתה
 מצטער למה אמר לו מתוירא אני מחברו של מלאך המות אמר
 לו איני מוסרך בידו אמר לפניו רבש"ע יוכבד שקחו שיניה בשני

בניה

בניה יקחו שיניה במיתתי אמר לו כך עלתה כמחשבה לפני וכך
 מנהגו של עולם דוד דוד ודורשיו עד עכשיו היה חלקך לשרת
 לפני ועכשיו הגיע חלקו של יהושע תלמידך אמר לו רבש"ע אם
 מפני יהושע אני מת אלך ואחיה תלמידו אמר לו אם אתה רוצה
 לעשות כך עשה עמר משה והשכים לפתחו של יהושע והיה
 יהושע יושב ודורש וכפף משה קומתו והניח ידו על פיו נתעלמו
 עיניו של יהושע ולא ראה אותו כדי שיצטער וישלים עצמו למיתה
 הלכו כר ישראל לפתחו של משה ומצאוהו בפתחו של יהושע
 והיה יהושע יושב ומשה עומד א"ל ליהושע מה עלתה לך שמשה
 רבך עומד ואתה יושב כיון שתלה עיניו וראה אותו מיד קרע את
 בגדיו וצעק ובכה ואמר רבי רבי אבי ואדוני אמרו לו ישראל
 רבינו משה למרנו תורה אמר להם אין לי רשות אמרו אין אני
 מניחין אותך יצתה בת קול ואמרה להם למרו מיהושע קברו
 עליהם וישב יהושע בראש ומשה רבינו מימינו ואלעזר משמאלו
 והיה יושב ודורש לפני משה ולא היה יודע משה מה היה יהושע
 דורש אחר שעמדו ישראל אמרו לו למשה רבינו סתום לנו את
 התורה אמר להם איני יודע מה אישכ לבם והיה משה רבינו
 נבהל ונפל באותה שעה אמר לפניו רבש"ע עד עכשיו בקשרתי
 חיים ועכשיו חיי נפשי נתונה לך וכיון שהשלים נפשו למיתה פתח
 הקב"ה ואמר מי יקום לי עם מרעים ומי יעמוד להם בשעת כעסי
 ומי יבקש עליהם רחמים בשעה שחוטאים לפני באותה שעה
 בא מטטר"ון ונשתטח לפני הקב"ה ואמר לפניו רבש"ע משה
 בחייו הוא שלך כמותו הוא שלך א"ל אמשול לך משל למה
 הדבר דומה למלך שהיה לו בן ובכל יום היה מכעיס את אביו
 ומבקש אביו להורגו והיתה אמו מצלת אותו מידו לימים מתה
 אמו והיה המלך בוכה אמרו לו עבדיו ארוננו המלך למה אתה
 בוכה א"ל רא על אשתי בלבד אני בוכה אלא על בני שהרכה
 פעמים כעסתי ובקשתי להורגו והצילה אותו מירי אף כאן אמר
 הקב"ה למטטר"ון לא עד משה בלבד אני בוכה אלא על ישראל
 באו ואמרו למשה הגיע שעה שאתה נפטר מן העולם אמר להם

המתינו

המתינו לי עד שאברך את ישראל שלא מצאו ממני קודת רוח בעולם מפני תוכחות ואזהרות שהייתי מוכיחן. התחיל לברך כל שבט ושבט בפני עצמו כיון שראה שנקצרה השעה עמד וברכן כולן בכרכה אחת באו ואמרו לו הניע חצי שעה שאתה נפטר מן העולם. אמר להם לישראל הרבה צערתי אתכם על התורה ועל המצות ועכשיו מחלו לי באו ואמרו לו אדוננו רבינו מחור רך ואף ישראל עמדו לפניו ואמרו לו הרבה הכעסנוך והרבינו עריך טורח מחול לנו א"ל מחול לכם באו ואמרו לו הניע רגע שאתה נפטר מן העולם פתח ואמר ברוך שמו חי וקיים לעולם ועד. אמר להם לישראל בבקשה מכם כשתכנסו לארץ זכרו אותי ואת עצמותי ואמרו חס לו לכן עמרם שרץ לפנינו כסוס ונפרו עצמותי במדבר באו ואמרו לו הניע חצי רגע נטל שני זרועותיו והגותן על לבו ואמר לישראל ראו אחריתו של בשר ודם ידי שקבלו את התורה מפני הגבורה יפלו בקרב באותו רגע יצאה נשמתו כנשיקה שנאמר וימת שם משה עבד ה' :

ואומריו זה ספומן

צעקה יוכבר • בקול מר וקשה • סיני סיני • איה משה :
לחריב שאלו לסיני • אנה פנה עבר יי' • ואנה הלך מחמד עיני •
וכהו מאורי • כי נגרע משה :
רעיה • למחולת המהנים • וכל לב העדה • נהפך למים • וצעקו
במרה • ואין איש מחשה :
נא לים סוף • שבקע במקלו • ולחר חורב שאלו לו • איה הגביר
ואיה אהלו • אם עלה לסיני • להקריב אשה :
סיני וכו' •
זה תהמי עניה אמי • השקושי בחילך • הרגיעי ורומי • הצדיקי רין
שוכן הרומי • יוכבר אמי • אחרי התנחמי • כי סוף האדם למות •
כמלוה כנושה :
סיני וכו' •
שרפים וחיות • את המשה • וכל מלאך • ומלאך • בוכה בשטח •
ושכינה תצעק קול במבטא • אנא הלך עברי משה :
סיני וכו' •
הועלה אור העולם • ספרוהו ישראל בין היכל ואולם • מלאכים
העלוהו למען אראלם • וזכותו לבנו צור אל תנשה :
סיני וכו' •
לך בת לוי • אשת עמרם • צר לי למשה נשא ורם • מלאכים ידרו
משה • הורם נשארתי אחריו • בלי מחסה :
סיני וכו' •
נחתם מעין החכמה חיוס נסתם באר מומה • מלאכים העלוהו
לשמי רומה • לפני ולפנים • קרש קרשי :
סיני וכו' •
העברים אשרי חלקך • מבחר קברים היה בחלקך • וכל ההרים
השקו בחשקך • כי כך נקבר • איש האלהים משה :
סיני וכו' •
היה תזכור זכותו • למחר לקבץ שארית ערתו • וברך תברך לעמך
כברכתי • וזאת הכרכה אשר ברך משה :
סיני וכו' •
ואמר

שאלו
אחזה
לכו
מה
לקחו
היום
מה
היום
הר
היום

ואמר כך קומרים סומון זס

אשריך הר העברים • על ההרים הגבוהים •
יען כך מבחר קברים • הקבר איש האלהים :
בלבכי לבת וכף אך • על מות ציר נאמן אשר לא • קם כמוהו עיר ומלאך •
נראה מהוך הסנה לו • ביער כאש הסנה אך • לא נאכל עצמו וחילו •
ויואל עיניו להרים • ויקרא אליו אלהים :
הסתיר פניו היקרים • מהביט אל האלהים :
רכו מופתיו אך כאמונה • אל חי עשאם בחכמה • הוא הוריד רת נאמנה •
רת מלאה רעת ומומה • ככר הורך ואל נא • תשאל איך היו וכמה •
הנפלאים הזכורים • למה יקצוף האלהים •
הרובדים עליו שקרים • לא האמינו באלהים :
הוא הוריד לוחות שתיים • ובעת טעיתי כמעתי • ארבעים יום פעמים •
לא אכל לחם בשלי • איך אוכל לחם ומים • אשתה כי נאסף פילוי •
בחיוו פירש לי אמרים • אשר אמר לו האלהים •
ובמות ברוך ישרים • ויברך אותו אלהים :
מה נכבר מקרא ומרדש • רת היתה אמון בשחק • הורישו עמו וידש •
דור מרור קרוב ממרחק • ויסוד השם המפורש • על ספר אלה שמות הק •
ויקרא סוד הספרים • ויברר אתו אלהים •
הבר אלה הרברים • ובראשית ברא אלהים :

וסף לך עוד סומון זס לכבוד מרע"ה זיע"ף • סימן משה חזק א

חננו יה חננו • בזכות משה רבינו :

כמה רעיא מהימנא • שרתה עליו שכינה • מאה ועשרים שנה • אשר חי
בארצנו :
שם מצרים לשמה • עשה בהם נקמה • ככה ויר רמה • משם הוא
הוציאנו :
הוא לשמים עלה • נצח מלאכי מעלה • הנחיל לעם סגולה • ארת תורת
אלהינו :
חלה פני ה' • בעמדו על הר סיני • הציל את עם אמוני • הגין על
אבותינו :
חננו •
זכר צדיק לכרכה • במרת נצח וכה • גם בכהוגור ומלוכרה • אלהינו
עשרנו :
חננו •
קרוש צדיק ועניו • הנה קרן עור פניו • גם לא כהתרח עיניו • לא גם
ליחה ממנו :
חננו •
אשרי עין ראיתו • לא קם נביא כמוהו • חיש הוא ואלוהו • בתורת אל
וירינו :
חננו יה חננו • בזכות משה רבינו :

וסף לך עוד שיר לכבוד מרע"ה לישנא דקרנא

צוה ה' את משה • ככתוב בתורת משה • אשר רבר ביד משה • תורה
צוה לנו משה :
זכרו ימי עולם משה • אל עזו מוליך לימין משה • גם ראו את פני
משה • כי קרן עור פני משה •
זכור אשר בירך משה • ושמע תפלה למשה • וחיש נלכה לקראת משה •
שיר חרש אז ישיר משה :

עורנו אלהי וטענו על דבר כבוד שמך . ותוכנו להשלים תקון נפשנו רוחנו
וגשמתנו בגלגול זה . ותשפיע שפע קדוש על נפשנו רוחנו וגשמתנו להתמיד
בעבודתך ולעשות רצונך כל ימי חיינו אהבתו וורענו וורע וירעתי ותוכנו לעסוק
בחזרתך הקדושה לשמה ולכוין לאמתה של תורה . ואל תל מפניו דבר אמת
לעולם יברוך רחמיך תתן לנו כח ויכולת ועזר וסיוע והכנה שלא לעבור על קבלה
מלוה משלש מצוות ואמתה וששים מצוות לא תעשה ועניניהם ומצוות מדברי קבלה
ודברי סופרים . ותוכנו לקיים כל מצוות עשה המודמנים לנו ממאתים ושמנוה
וארבעים מצוות עשה ועניניהם ומצוות דברי קבלה ודברי סופרים לתקן את שרשם
במקום עליון וכל מצוה שלא באה עד עתה לידנו תצדק ברחמיך הרבים את
מחשבתנו הטובה כאלו באה לידנו וקיימנוה כראובך :

והבט

משמים עדה תמה עניה סוערה הומיה היא בלוי השקט . הסבת ושמע
תחנוני טאלתה ובקשתה כהגון . הלא מלצר היא לגדול חסדיך . רומה
על השמים לרחם העמוסה מרחם באחדותך :

וראה

כי עמך הגוי הגדול הזה זרע אהוביך אברהם יצחק וישראל עבדיך בניך
בני בחונך ובגלותם ובלותם ושפלותם ולוחסם ודוחסם זה כמה מצוות
שנים מאמינים בך ובתורתך . וכמה אלפים ורבעות מסרו עצמם להריגה ולשרפה
על קדושת שמך . למה פניך תסתיר תשכח עניינו ולחטנו . לא לנו ה' לא לנו
כי לשמך תן כבוד . למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם עשה למען זכות אבותינו
אברהם יצחק ויעקב . עשה למען משה ואהרן . עשה למען יוסף ודוד ושלמה .
עשה למען ירושלים עיר הקדש . עשה למען ליון משכן כבודך . עשה למען חרבן
ביתך . עשה למען שמונת היב"ד . עשה למען ישראל העניים והדלים והסרויים
בלדות . עשה למען לומדי תורה ברוב דוחק סובלי יסורין סובלי חולאים סובלי
עניות אשר מרוב תלאות לא נשאר בהם דעת לגלל להבין ולהשכיל את כל דברי
תלמוד תורתך . עשה למען יתומים ואמנות . עשה למען יונקי שדים . עשה למען
גמולי חלב . עשה למען תינוקות של בית רבן שלא חטאו . עשה למעןך
אם לא למעננו . עשה למעןך והושיענו . חננו ועננו ושמע תפלתנו כי אל שומע
תפלות ותחנונים אתה :

נא

גבור דורשי יחודך כבדת שמרם . ותתמלא רחמים עלינו ועל כל אחינו בית
ישראל בכל מקום שהם ובפרט על יושבי ארץ ישראל ותרחס עלינו ועליהם .
ותגלנו ותגלם מרעה ומרעב וממזג ומשבי ומכל חטא . ותשלח רפואה
שלמה לכל חולי עמך ישראל אל נא רפא נא להם . ותקיים בכל אחד מחולי עמך
ישראל מקרא שכתוב ה' יסודנו על ערס דוי כל משכבו הפכת בחליו . והבריאות
מעמך ישראל תתמיד בריאותם שלא יחלו ותגלנו ותגלם לכל ישראל מכל נזק ומכל
זר ומשטין ומקטר ומרוח רעה ומדקדוקי עניות ומכל מנין פורענות . ותפקוד
בזרע של קיימא זרע קדש לכל חסובי בנים והיושבות על המזבז תוליד אותן
מאפלה לאורה ואל הולך בשנה טובה ואל יארע שום זכר ושום נזק לא לילדות
ולא לילדיהן . ואל ימשול אסכרה ושדיון ורוחין וליין לכל ילדי עמך ישראל .
ותגדל כל ילדי עמך ישראל לתורתך ומלותיך בחיי אבותיה ואמם :

ובני

ישראל עמך יורדי הים פלס והגילס ממים רבים ומיד בני נכר הגילס
מטיט וא יטבעו וכלו משוכאיהם וממעמקי מים . ובני ישראל הסוגלים
ביבשה הדריכם בדרך ישרה ללכת אל עיר מושב . והגילס מקף כל אורב ואויב
בדרך . וכל האצורים בכלא מעמך ישראל הטר מאסריהם והגילס לרוחה . ותשיב
ליראתך

ליראתך כל האנוסים ביד גאים . והאר פניך על מקדשך השמש למען אדני .
ועלה ויבא ויעז ויראה ויראה וישמע ויפקד ויזכר וזכרונו וזכרון אבותינו וזכרון
ירושלים עירך וזכרון משיח בן דוד עבדך וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך לפליטה
לטובה לחן ולחסד ולרחמים לחיים טובים ולשלום . ותשוב ותרחם על שכונתך
ועלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים ותבנהו מהרה ותגדלו כבודו במהרה בימיו .
אבינו מלכנו אלהינו נלה כבוד מלכותך עלינו מהרה . והספע והנשא עלינו לעיני
כל חי . וקרב פוורינו מבין הגוים . ונפולותינו כנס מירכתי ארץ והגיאנו ה'
אלהינו לזיון עירך ברנה ולירושלים עיר מקדשך בשמחת עולם . אנא אלהינו ונס
נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידיו כסדרן ומוספין כהלכתן :

ותמרוך

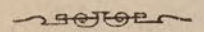
אתה הוא ה' אלהינו מהרה על כל מעשיך בהר ליון משכן כבודך .
ובירושלים עיר מקדשך ככתוב בדברי קדשך ימלך ה' לעולם אלהיך
ליון לדור ודור הללויה :

אלהינו

ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו . טוב ומטיב הדרש לנו טובה
עלינו כהמון רחמיך בגלל אבות שעשו רצונך . כנה ביתך ככתחלה .
כונן בית מקדשך על מכונן . הראנו בבניינו שמחנו בתקונו . והשב שכונתך
לתוכו והשב כהנים לעבודתם ולויס לדוכסם לשירס ולזמרים והשב ישראל לנוהים .
ומלאה הארץ דעה את השם ליראה ולאהבה את שמך הגדול הגבור והנורא אמן
כ"ר . יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי :

ואת"כ אם נשאר עת כלילה וילמדו אדרה זוטא . ואם נשאר עוד זמן ולמדו באדרה
רבא ג"כ עד עמוד השחר ויקובל הכל כראון אכ"ר :

עד כאן הוא סדר הלימוד בליל שבעה באדר :

והא לך סדר לימוד השייך ליום שבעה באדר כי בלילה אין ללמוד מקרא
כי אם ביום :

תורה שמות ב'

וַיִּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח אֶת־בֵּת לְוִי : וַתְּהֵרָה הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד
בֶּן וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי־טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלִישֵׁי יָרְחִים :
וְלֹא־יִכְלָה עוֹד הַצִּפְנֵינוּ וַתִּקְחֵלּוּ תְּבַת נִמָּא וַתַּחֲמֵרָה
בַּחֲמֵר וּבְזַפַּת וַתֵּשֶׂם בָּהּ אֶת־הַיֶּלֶד וַתִּשֶׂם בְּסוּף עַרְשֶׁת
הַיָּאֵר : וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ מֵרַחֵק לְדַעַה מִה־יַּעֲשֶׂה לוֹ : וַתֵּרֶד
בֵּת־פְּרַעְיָה לְרַחֵץ עַרְשֵׁי־הַיָּאֵר וַנִּעְרַתְיָה הַלֵּבֶת עַרְשֵׁי־הַיָּאֵר
וַתֵּרָא אֶת־הַתְּבָה בְּתוֹךְ הַסּוּף וַתִּשְׁלַח אֶת־אִמָּתָה וַתִּקְחָהּ :
וַתִּפְתַּח וַתֵּרְאֶהוּ אֶת־הַיֶּלֶד וְהִנֵּה־נֶעַר בָּבֶה וַתַּחֲמֵל עָלָיו
וַתֵּאמֶר

וְתֹאמַר מִיָּדֵי הָעִבְרִים זֶה : וְתֹאמַר אַחַת אֶל־בֵּת־פְּרַעֲהַ
הָאֵלֶּךְ וְקִרְאתִי לָךְ אִשָּׁה מִיִּנְקַת מִן הָעִבְרִית וְתִינֵק לְךָ אֶת־
הַיֶּלֶד : וְתֹאמַר לָהּ בֵּת־פְּרַעֲהַ לְכִי וְתִלְדִי הַעֲלָמָה וְתִקְרָא
אֶת־אִם הַיֶּלֶד : וְתֹאמַר לָהּ בֵּת־פְּרַעֲהַ הִילִיכִי אֶת־הַיֶּלֶד
הַזֶּה וְתִנְקֶהוּ לִי וְאֲנִי אֲתֵּן אֶת־שִׁכְרְךָ וְתִקַּח הָאִשָּׁה הַיֶּלֶד
וְתִנְקֶהוּ : וַיְגַדֵּל הַיֶּלֶד וְתִבְאֵהוּ לְבֵת־פְּרַעֲהַ וַיְהִי־לָהּ לְבֵן
וְתִקְרָא שְׁמוֹ מֹשֶׁה וְתֹאמַר כִּי מִן־הַמַּיִם מִשִּׁיתָהוּ :
וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיְגַדֵּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל־אֲחִיו וַיֵּרָא
בְּסִבְלַתָם וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרִי מִכָּה אִישׁ־עִבְרִי מֵאֲחָיו : וַיִּפֹּן
כַּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אִין אִישׁ וַיִּךְ אֶת־הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחֹל :
וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וַהֲנֵה שְׁנֵי־אֲנָשִׁים עִבְרִים נָצִים וַיֹּאמֶר
לְרֹשֶׁע לְמָה תִּכְהֶרֶץ : וַיֹּאמֶר מִי שְׂמֶךְ לְאִישׁ שֶׁר וְשִׁפְטֵ
עֲלֵינוּ הַלְהַרְגֵנִי אֲתָה אָמַר כְּאִשֶׁר הִרְגַת אֶת־הַמִּצְרִי וַיֵּרָא
מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֲכֵן נֹדַע הַדְּבָר : וַיִּשְׁמַע פְּרַעֲהַ אֶת־הַדְּבָר
הַזֶּה וַיִּבְקֹשׁ לְהַרְגֵּן אֶת־מֹשֶׁה וַיְבַרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פְרַעֲהַ וַיֵּשֶׁב
בְּאֶרֶץ־מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל־הַבְּאֵר : וּלְכַהֵן מִדְיָן שֶׁבַע בָּנוֹת
וְתִבְאֵנָה וְתִדְלָנָה וְתִמְלָאָנָה אֶת־הַרְהֻטִים לְהַשְׁקוֹת צֹאן
אֲבִיהֶן : וַיָּבֹאוּ הָרָעִים וַיַּגִּישׁוּם וַיִּקַּם מֹשֶׁה וַיִּשְׁעַן וַיִּשְׁקַן
אֶת־צֹאנָם : וְתִבְאֵנָה אֶל־רְעוּאֵל אֲבִיהֶן וַיֹּאמֶר מִדְּוַע
מִהֲרַתָּן בָּא הַיּוֹם : וְתֹאמְרוּן אִישׁ מִצְרִי הִצִּילֵנוּ מִיַּד הָרָעִים
וְגִסְדִּלָה רַלָה לָנוּ וַיִּשְׁק אֶת־הַצֹּאן : וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֹתָיו
וַאִין לְמָה זֶה עֹשֵׂתֵן אֶת־הָאִישׁ קִרְאוּן לוֹ וַיֹּאכֵל לֶחֶם :
וַיֹּאֵל מֹשֶׁה לְשִׁבְרָתָהּ אֶת־הָאִישׁ וַיִּתֵּן אֶת־צִפְרָהּ כְּתוֹ
לְמִשָּׁה : וְתִלְדֵּן בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גִּרְשָׁם כִּי אָמַר גֵּר
הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נֹכְרִיהַ : פ

וַיְהִי בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֹּאנְחוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל מִן־הָעֲבָדָה וַיִּזְעַקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל־הָאֱלֹהִים מִן־
הָעֲבָדָה : וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקַתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־
בְּרִיתוֹ

בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב : וַיֵּרָא אֱלֹהִים
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדַע אֱלֹהִים : ס וּמֹשֶׁה
הָיָה רֹעֵה אֶת־צֹאן יִתְרוֹ הַתְּנִי כַהֵן מִדְיָן וַיִּנְהַג אֶת־הַצֹּאן
אֲחֵר הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא אֶל־הַר הָאֱלֹהִים הַרְכֵּבָה : וַיֵּרָא
מִלְּאֶךְ יְהוָה אֵלָיו בְּרִבְת־אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה וַיֵּרָא וַהֲנֵה הַסֵּנֶה
בְּעַר בָּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ אֶבֶד : וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶסְרֶה־נָּא
וְאֵרְאֶה אֶת־הַמְּרָאָה הַגְּדֹל הַזֶּה מִדְּוַע לֹא־יִבְעַר הַסֵּנֶה :
וַיֵּרָא יְהוָה כִּי־סָר לְרֹאוֹת וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ
הַסֵּנֶה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הַנְּנִי : וַיֹּאמֶר אֶל־תִּקְרַב
הַלֵּם שֶׁל־נַעֲלִיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד
עָלָיו אֲדַמְת־קֹדֶשׁ הוּא : וַיֹּאמֶר אֲנִכִּי אֱלֹהִי אֲבִיךָ אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב וַיִּסְתַּר מֹשֶׁה פָּנָיו כִּי
יֵרָא מֵהַבַּיִט אֶל־הָאֱלֹהִים :

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רֹאֵה נִתְתִּיךָ אֱלֹהִים לְפְרַעֲהַ וְאַהֲרֹן
אֲחִיךָ יִהְיֶה נְבִיאֶךָ : אֲתָה תְּדַבֵּר אֶת כָּל־אֲשֶׁר
אֶצְוֶךָ וְאַהֲרֹן אֲחִיךָ יְדַבֵּר אֶל־פְּרַעֲהַ וְשִׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
מֵאֶרְצוֹ : וְאֲנִי אֶקְשֶׁה אֶת־לֵב פְּרַעֲהַ וְהִרְבִּיתִי אֶת־אֲתֹתַי
וְאֶת־מוֹפְתֵי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם : וְלֹא־יִשְׁמַע אֶלְיִכֶם פְּרַעֲהַ
וְנִתְתִּי אֶת־יָדֵי בְּמִצְרַיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־צְבָאתִי אֶת־עַמִּי
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשַׁפְטִים גְּדֹלִים : וַיִּדְעוּ
מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּנִסְתִּי אֶת־יָדֵי עַרְמְצִים וְהוֹצֵאתִי
אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כְּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֲתָם בְּן עֵשׂוֹ : וּמֹשֶׁה בֶן־שִׁמְשׁוֹן שָׁנָה וְאַהֲרֹן בֶּן־
שְׁלֹשׁ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה בְּדַבְּרֵם אֶל־פְּרַעֲהַ :

וַיִּשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שַׁפְּרַת הַיָּם : וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיֵּרָאוּ
הָעָם אֶת־יְהוָה וַיֹּאמְנוּ בְּיְהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ :

אז ישיר משה ובני ליהוה
 ויאמרו לאמר אשירה ליהוה
 כי נאה נאה סוס ולכבו רמה
 ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו
 אלהי אבי וארמננהו יהוה
 איש מדחמה יהוה שמו
 מרכבת פרעה וחילו ירה בים
 ומכחר שלישי טבעו בים סוף
 תהמת יכסימו ירו במצולת
 כמו אבן ימינה יהוה נאדרי
 בלח ימינה יהוה תרעץ אויב
 וברב נאונה תהרס קמיה תשלח
 תרנה יאכלמו בקש וברוח
 אפיך נערמו מים נצבו
 כמונד נזלים קפאו
 תהמת בלב ים אמר אויב
 ארדף אשיג אחלק של תמלאמו
 גפשי ארני חרבי תורישמו
 ידי נשפת ברוחה פסמו
 ים צללו בעופרת במים אדירים
 מי כמכה באלם יהוה
 מי כמכה בקדש נורא תהלת נאדר
 עשה פלא נטית ימינה
 תבלעמו ארץ נחית בחסדה
 עסיו נארת נהלת בעוז אלנוה
 קדשה שמעו עמים ירגזון
 חיל אחו ישבי פלשת אז נבחרו
 אלופי אדום איני מואב
 יאחזמו רעד נמנו כל ישבי
 כנען תפל עליהם אימתה
 ופחד בגדל זרועה ידמו כאבן
 עד יעבר עמך יהוה עד יעבר
 עסיו קניית תבאמו ותטעמו
 בהר נחלתה מכון לשבתה
 פעלת יהוה מקדש אדני
 כוננו ידיה יהוה ימך
 לעלם ועד כי בא סוס פרעה
 ברכבו ובפרשיו פים וישב
 יהוה עליהם את מי הים
 ובני ישראל הלכו ביבשה

ביבשה בתוך הים :

ויקה יתרו חתן משה ענה וזכחים לאלהים ויבא אהרן
 וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני
 האלהים ויהי ממחרת וישב משה לשפט את העם
 ויעמד העם על משה מן הבקר עד הערב וירא חתן
 משה את כל אשר הוא עשה לעם ויאמר משה לדבר
 הזה אשר אתה עשה לעם מדוע אתה יושב לבדך
 וכל העם נצב עליך מן הבקר עד ערב ויאמר משה
 לחתנו כי יבא אלי העם לדרש אלהים כי יהיה להם
 דבר בא אלי ושפטתי בין איש ובין רעהו והודעתני את
 חקי האלהים ואת תורתיו ויאמר חתן משה אליו לא
 טוב הדבר אשר אתה עשה נבל תבל גם אתה גם
 העם הזה אשר עמך כי כבוד מופך הדבר לאיתוכל עשהו
 לבדך עתה שמע בקלי איעצה ויהי אלהים עמך
 הנה אתה לעם מור האלהים והבאת אתה את הדברים אל
 האלהים והזהרתה אתהם את החקים ואת התורות
 והודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר
 יעשון ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלהים
 אנשי אמת שנאי בצע ושמת עליהם שרי אלפים שרי מאות
 שרי חמשים ושרי עשרת ושפטו את העם בכל עת
 והיה כל הדבר הנדל יביאו אליך וכל הדבר הקטן
 ישפטוהם והקל מעליך ונשאו אתה אם אתה הדבר
 הזה תעשה וצוה אלהים ויבלת עמד וגם כל העם הזה
 על מקומו יבא בשלום וישמע משה לקול חתנו ויעש
 כל אשר אמר ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל
 ויתן אתם ראשים עליהם שרי אלפים שרי מאות שרי
 חמשים ושרי עשרת ושפטו את העם בכל עת את
 הדבר הקשה וביאון אל משה וכל הדבר הקטן ישפטוהם

הם : וישלח משה אתחתנו ויקח לו אל-ארצו :

בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום
הזה באו מדבר סיני : ויסעו מרפידים
ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחזשם ישראל נגד
ההר : ומשה עלה אל-האלהים ויקרא אליו יהוה
מזההר ראמו כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני
ישראל : אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא
אתכם ערפנפי נשרים ואבא אתכם אלי : ועתה
אם-שמעו תשמעו בקלי ושמרתם את-בריתי והייתם
לי סגדה מכל-העמים בי-לי כל-הארץ : ואתם תהיו
לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר
תדבר אל-בני ישראל : ויבא משה ויקרא לזקני
העם וישם לפניהם את כל-הדברים האלה אשר
צוהו יהוה : ויענו כל-העם יחדו ויאמרו כל אשר-
דבר יהוה נעשה וישב משה את-דברי העם אל-יהוה :
ויאמר יהוה אל-משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן
בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם-בה יאמינו לעולם
ויגד משה את-דברי העם אל-יהוה : ויאמר יהוה אל-משה
לה אל-העם וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלתם : והיו
נכנים ליום השלישי כי ביום השלישי ירד יהוה לעיני
כל-העם על-הר סיני : והגבלת את-העם סביב לאמר
השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו כל-הנגע בהר
מות יומת : לא-תגע בו יד כי-סקול יסקל או-יירה יירה
אם-יבהמה אם-איש לא יחיה במשך היבל המה יעלו
בהר : וירד משה מזההר אל-העם ויקדש את-העם
ויכבסו שמלתם : ויאמר אל-העם היו נכנים לשלישת
ימים אל-תגשו אל-אשה : ויהי ביום השלישי בהית
הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבד על-ההר וקל שפר

חזק

חזק מאד ויחרד כל-העם אשר במחנה : ויצא משה
את-העם לקראת האלהים מן-המחנה ויתיצבו בתחתית
ההר : והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו יהוה
באש ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כל-ההר מאד :
ויהי קול השפר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלהים
יעננו בקול : וירד יהוה על-הר סיני אל-ראש
ההר ויקרא יהוה למשה אל-ראש ההר ויער משה :
ויאמר יהוה אל-משה רד העד בעם פן-יחרסו אל-יהוה
לראות ונפל ממנו רב : וגם הכהנים הנגשים אל-יהוה
יתקדשו פן-יפרץ בהם יהוה : ויאמר משה אל-יהוה לא-
יוכל העם לעלת אל-הר סיני כי-אתה העדתה בנו לאמר
הגבל את-ההר וקדשתו : ויאמר אליו יהוה להרד
ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל-יחרסו לעלת
אל-יהוה פן-יפרץ-בם : וירד משה אל-העם ויאמר
אלהם : ׀ וידבר אלהים את כל-
הדברים האלה לאמר : ׀ אנכי יהוה
אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים :
לא-יהיה לה אלהים אחרים על-פני : לא-תעשה לה
פסל וכל-תמונה אשר בשמים ממערד ואשר בארץ
מתחת ואשר במים מתחת לארץ : לא-תשתחוו להם
ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון
אבת על-בנים על-שלישים ועל-רבעים לשנאי : ועשׂה
חסד לאדפים לאחבי ולשמרי מצותי : ׀ לא
תשא את-שם-יהוה אלהיך לשוא כי-לא ינקה יהוה את
אשר-ישא את-שמו לשוא : ׀
זכור את-יום השבת לקדשו : ששת ימים תעבד ועשית
כל-מלאכתך : ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך לא-
תעשה כל-מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמרתך
ובהמתך

ובהמתך

ובהמתה וגרה אשר בשעריך: כי ששת ימים עשה
יהוה את השמים ואת הארץ אתהים ואת כל אשר בהם
וינה ביום השביעי ערוב ברכ יהוה את יום השבת
ויקדשו: ס כבוד את אביך ואת אמך למען
יארכון ימך על הארמה אשר יהוה אלהיך נתן לך: ס לא
תרצה ס לא תנאף ס לא תגנב ס לא
תענה ברעה עד שקר: ס לא תחמד בית
רעה ס לא תחמד אשת רעה ועבדו ואמתו ושורו
וחמרו וכל אשר לרעה: פ

וכל העם ראים אתהקולות ואת הלפידים ואת קור
השפר ואת ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו
מרחק: ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה
ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות: ויאמר משה אל העם
אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור
תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו: ויעמד העם
מרחק ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים:

ויאמר יהוה אל משה עלה אלי ההרה והיה שם
ואתנה לך את לחות האבן והתורה והמצוה
אשר כתבתי להורות: ויקם משה והושע משרתו
ויעל משה אל ההר האלהים: ואל הזקנים אמר שבר
לנו כזה עד אשר נשוב אליכם והנה אחרן וחור עמכם
מי בעל דברים יגש אלהים: ויעל משה אל ההר ויכס
הענן את ההר: וישכן כבוד יהוה על ההר סיני ויכסהו
הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי
מתוך הענן: ומראה כבוד יהוה כאש אכלת בראש ההר
לעיני בני ישראל: ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר
ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה:

ויחל משה את פני יהוה אלהיו ויאמר למך
יהוה

יהוה יהרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים
בכה גדול וביד חזקה: למה יאמרו מצרים לאמר
ברעה הוציאם להרג אתם פהרים ולכלתם מעל פני
הארמה שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך:
זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת
להם בך ותדבר אלהים ארבה את זרעכם ככוכבי
השמים וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם
ונחלו לעולם: וינחם יהוה על הרעה אשר דבר
לעשות לעמו:

ויאמר משה אל יהוה ראה אתה אמר אלי העל את
העם הזה ואתה לא הודעתני את אשר תשלח
עמי ואתה אמרת ידעתך בשם וגם מצאת חן בעיני:
ועתה אסנא מצאתי חן בעיניך הודיעני נא את דרכך
ואדעך למען אמצא חן בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה:
ויאמר פני ירכו והנחתי לך: ויאמר אליו אם אין
פניך הלכים אל תעלנו מזה: וכמה יודע אפוא כי
מצאתי חן בעיניך אני ועמך הלוא בלכתך עמנו ונפלינו
אני ועמך מכל העם אשר על פני הארמה:

ויאמר יהוה אל משה גם את הדבר הזה אשר
דברת אעשה פי מצאת חן בעיני ואדעך בשם: ויאמר
הראני נא את כבודך: ויאמר אני אעביר פל טובי על
פניך וקראתי בשם יהוה לפניך וחנתי את אשר אהן
ורחמתי את אשר ארחם: ויאמר לא תוכל לראת את
פני כי לא יראני האדם וחי: ויאמר יהוה הנה מקום
אתי ונצבת על הצור: והיה בעבר כבדי ושמתיה
בנקרת הצור ושנתי כפי עליך עד עברי: והסרתי את
כפי וראית את אחרי ופני לא יראו: פ

ויאמר יהוה אל משה פסל לך שני לוחות אבנים
כראשונים

כראשנים וכתבתי על הלכות את הדברים אשר היו על-
הלכות הראשנים אשר שפרת : והיה נכון לבקר ועלית
בבקר אל-הר סיני ונצבת לי שם על-ראש ההר : ואיש
לא-יעלה עמך וגם-איש אל-רא בבל-ההר גם-הצאן
והבקר אל-ירעו אל-מור ההר ההוא ויפסל שני-
לחת אבנים כראשנים וישבם משה בבקר ועל אל-הר
סיני כאשר צוה יהוה אתו ויקח בידו שני לחת אבנים :
וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה :
ויעבר יהוה על-פניו ויקרא יהוה יהוה אל רחום
וחנון ארך אפים ורכ-חסד ואמת : נצר חסד לאלפים
נשא עון ופשע וחטאה ונקח לא ינקח פקד עון אבות
על-בנים ועל-בני בנים על-שלישים ועל-רבעים : וימהר
משה ויקד ארצה וישתחו : ויאמר אם-נא מצאתי חן
בעיניך אדני יקח-נא אדני בקרבנו כי עם-קשה-עוף
הוא וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו : ויאמר
הנה אנכי כרת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות אשר
לא ינבואו בכל-הארץ ובכל הגוים וראה כל-העם אשר-
אתה בקרבן את-מעשה יהוה כי-נורא הוא אשר אני
עשה עמך :

ויאמר יהוה אל-משה כתב-לך את הדברים האלה כי
על-פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואות-
ישראל : והי שם עם-יהוה ארבעים יום וארבעים לילה
לחם לא אכל ומים לא שתה וכתב ער-הלכות את דברי
הברית עשרת הדברים : והי ברדת משה מהר סיני ושני
לחת העדת ביד-משה ברדתו מן-ההר ומשה לא-ידע
כי קרן עור פניו בדברו אתו : וירא אהרן וכל בני ישראל
את-משה והנה קרן עור פניו וייראו מנשת אליו : ויקרא
אלהם משה וישבו אליו אהרן וכל הנשאים בעדה וידבר
משה

משה אלהם : ואחרי-כן נגשו כל-בני ישראל ויצומו
את כל-אשר דבר יהוה אתו בהר סיני : ויכל משה
מדבר אתם ויתן על-פניו מסוה : ובכא משה לפני
יהוה לדבר אתו יסיר את-המסוה ער-צאתו ויצא ודבר
אל-בני ישראל את אשר יצוה : וראו בני-ישראל את-
פני משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את-המסוה
על-פניו ער-באו לדבר אתו :

ותדבר מרים ואהרן במשה על-אדות האשה הכשית אשר
לקח בני-אשה כשית לקח : ויאמרו הרק אה-במשה
דבר יהוה הלא נס-בנו דבר וישמע יהוה : והאיש משה
ענו מאד מפל האדם אשר על פני האדמה : ויאמר
יהוה פתאם אל משה ואל-אהרן ואל-מרים צאו שלשתכם
אל-אהל מועד ויצאו שלשתם : וירד יהוה בעמוד ענן
ויעמד פתח האהל ויקרא אהרן ומרים ויצאו שניהם :
ויאמר שמעו-נא דברי אם-יהיה נביאכם יהוה במראה
אליו אתודע בחלום אדבר-בו : לא-כן עבדי משה בכל
ביתי נאמן הוא : פה אל-פה אדבר-בו ומראה ולא בחזית
ותמנת יהוה יביט ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה :
ויחר אף יהוה בס ויקח והענן סר מעל האהל והנה
מרים מצרעת בשרג ויפן אהרן אל-מרים והנה מצרעת :
ויאמר אהרן אל-משה בי אדני אל-נא תשת עלינו חטאת
אשר נואלנו ואשר חטאנו : אל-נא תחי כפתי אשר
בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי בשרו : ויצעק משה אל-
יהוה לאמר אל נא רפא נא לה :

ויקח משה וידבר את-הדברים האלה אל-כל-ישראל :
ויאמר אלהם בין-מאה ועשרים שנה אנכי היום
לא-אוכל עוד לצאת ולבוא ויהוה אמר אלי לא תעבר
את-הירדן הזה : יהוה אלהיך הוא עבר לפניך הוא-
ישמיד

ישמיד את-הגוים האלה מלפניך וירשתם יהושע הוא
עבר לפניך כאשר דבר יהוה : ועשה יהוה להם כאשר
עשה לסיחון ולעוג מלכי האמרי ולארצם אשר השמיד
אתם : ונתנם יהוה לפניכם ועשיתם להם ככל-המצוה
אשר צויתי אתכם : חזקו ואמצו אל-תיראו ואל-תערצו
מפניהם כי יהוה אלהיך הוא הלחך עמך לא ירפק
ולא יעזבך : ס ויקרא

משה ליהושע ויאמר אליו לעיני כל-ישראל חזק ואמץ
כי אתה תבוא את-העם הזה אל-הארץ אשר נשבע יהוה
לאבתם לתת להם ואתה תנהילנה אותם : ויהוה הוא
הלחך לפניך הוא יהיה עמך לא ירפק ולא יעזבך לא
תירא ולא תחת ויכתב משה את-התורה הזאת ויתנה
אל-הכהנים בני לוי הנשאים את-ארון ברית יהוה ואל-
כל-זקני ישראל : ויצו משה אותם לאמר מקץ שבע
שנים במעד שנת השמטה בחג הסכות : בבוא כל-
ישראל לראות את-פני יהוה אלהיך במקום אשר יבחר
תקרא את-התורה הזאת נגד כל-ישראל באזניהם :
הקהל את-העם האנשים והנשים והטף ונגד אשר
בשעריך למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את-יהוה
אלהיכם ושמרו לעשות את-כל-דברי התורה הזאת
ובניהם אשר לא ידעו ישמעו ולמדו ליראה את-יהוה
אלהיכם כל-הימים אשר אתם חיים על-האדמה אשר אתם
עברים את-הירדן שמה לרשתה :

ויאמר יהוה אל-משה הן קרבו ימיה למות קרא את-
יהושע והתיצבו באהל מועד ואצוננו וילך משה ויהושע
ויתיצבו באהל מועד : וירא יהוה באהל בעמוד ענן
ויעמד עמוד הענן על-פתח האהל : ויאמר יהוה אל-
משה הנך שכב עם-אבותי וקם העם הזה וזנה אחרי

אלהי נכר-הארץ אשר הוא בא-שמה בקרבך ועזבני והפר
את-בריתי אשר ברתי אתו : והרה אפי בו ביום-ההוא
ועובתים והסתרתני פני מהם והיה לאכל ומצאהו רעות
רבות וצרות ואמר ביום ההוא הלא על פי-אין אלהי בקרפי
מצאוני הרעות האלה : ואנכי הסתר אסתיר פני ביום
ההוא על כל-הרעה אשר עשה כי פנה אל-אלהים
אחרים : ועתה פתבו לכם את-השירה הזאת ולמדו
את-בני-ישראל שמה בפיהם למען תהיה לי השירה
הזאת לעד בכני ישראל : כי-אביאנו אל-האדמה
אשר-נשבעתי לאבתיו זבת חלב ודבש ואכל ושבע
ודשן ופנה אל-אלהים אחרים ועברום ונאצוני
והפר את-בריתי : והיה כיתמצאן אתו רעות רבות
וצרות וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח
מפי זרעו כי ידעתי את-יצרו אשר הוא עשה היום בטרם
אביאנו אל-הארץ אשר נשבעתי : ויכתב משה את-

השירה הזאת ביום ההוא וילמדה את-בני ישראל : ויצו
את-יהושע בן-נון ויאמר חזק ואמץ כי אתה תביא את-בני
ישראל אל-הארץ אשר-נשבעתי להם ואנכי אהיה עמך :
ויהי ככלות משה לכתב את-דברי התורה הזאת
עד-ספר עד תמם : ויצו משה את-הלויים נשאי
ארון ברית-יהוה לאמר : לקח את ספר התורה הזאת
ושמתם אתו מצד ארון ברית-יהוה אלהיכם והיה-שם בך
לעד : כי אנכי ידעתי את-מרה ואת-ערפך הקשה הן
בעודני חי עמכם היום ממרים הייתם עם-יהוה ואף כי-
אחרי מותי : הקהילו אלי את-כל-זקני שבטיכם
ושטריכם ואדבריה באזניהם את הדברים האלה
ואעידה בס את-השמים ואת-הארץ : כי ידעתי אחרי
מותי כי-השחת תשחתון וסרתם מן-הדרך אשר צויתי

אתכם וקראת אתכם הרעה באחרית הימים כִּי־תֵעָשׂוּ
את־הרע בעיני יהוה להכעיסו במעשה ידיכם : וידבר
משה באזני כִּדְקֻקֵּל יִשְׂרָאֵל אֶת־דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת
עַד הַמָּס :

הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאִדְבַּרְהָ
יְעֲרַף כַּמָּטָר לִקְחֵי
כְּשֵׁעִירִים עַל־דֶּשֶׁא
כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא
הַצֹּר תָּמִים פִּעְלוֹ
אֵל אֱמוּנָה וְאִין עוֹל
שַׁחַת לוֹ לֹא בָנִיו מוֹמֵם
ה לִיהוָה תִּגְמְלוּ־זֹאת
הֲלֹא־הוּא אֲבִיךָ קִנְיָךְ
זָכַר יְמֹת עוֹלָם
שְׂאֵל אֲבִיךָ וַיַּגִּדְךָ
בַּהֲנַחַל עֲלוֹן גּוֹיִם
יִצַּב גְּבֻלַת עַמִּים
כִּי חִלַּק יְהוָה עַמּוֹ
יִמְצְאוּהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר
יִסְכְּכֵנּוּהוּ יִבְנֶנּוּהוּ
כִּנְשֵׁר יַעִיר קִנּוֹ
יִפְרֹשׁ כְּנָפָיו יִקְחֵהוּ
יְהוָה בְּדַד יִנַּחֵנוּ
יִרְכְּבֵהוּ עַל־בְּמַתֵּי אֶרֶץ
וַיִּנְקֵהוּ דָבֶשׁ מִסְלַע
חֲמַאת בָּקָר וְחֶלֶב צֹאן
וְאֵילִים בְּנֵי־בִשָּׁן וְעֵתוּלִים
וְדָם־עֵגֶב תִּשְׁתֶּה־חֶמֶר :

שִׁמְנָת

שִׁמְנָת עֵבֶית כְּשֵׁית
וַיִּנְבֵּל צוּר יִשְׁעָתוּ :
בַּחֲוַעֲבַת יִכְעִסֵהוּ :
אֱלֹהִים לֹא יִדְעוּם
לֹא שְׁעָרוּם אֲבֹתֵיכֶם :
וְתִשְׁפַח אֵל מִחֻלְקָה :
מִכַּעַס בָּנָיו וּבְנֹתָיו :
אֲרֹאֶה מָה אַחֲרִיתֶם
בָּנִים לֹא־אֲמֵן בָּם :
כַּעֲסוּנִי בַּהֲבִלְיָהֶם
בָּנָיו נָבֵל אֲכַעִסֶם :

וְתִיקַד עַד־שְׂאוֹל תַּחֲתֵית
וְתִלְהֹט מוֹסְרֵי הָרִים :
חֲצִי אֲכַלְה־בָם :
וְקֹטֵב מְרִירֵי
עַם־חַמַת זְחָלֵי עַפְרָ :
וּמַחְדָּרִים אֵימָה
וַיִּנְקַ עַם־אִישׁ שִׁיבָה :
אֲשֶׁבִיתָה מֵאֲנוּשׁ זָכָרָם :
פֶּן־יִנְכְּרוּ צָרִימוֹ
וְלֹא יְהוָה פִּעַר כָּל־זֹאת :
וְאִין בָּהֶם תְּבוּנָה :
יִכְיֵנוּ לְאַחֲרִיתָם :
וּשְׁנַיִם יִנְיָסוּ רִבְבָה
וַיהוָה הַסְגִירֶם :
וְאֵיבֵינוּ פְּלִילִים :
וּמִשְׁדַּמַת עֲמֵרָה
אֲשַׁבֵּלַת מְלֹרֶת לָמוֹ :

וְרֹאשׁ

וְרֵאשׁ פְּתָנִים אֲכֹר :
 חֲתוּם בְּאוֹצְרוֹתַי :
 לַעֲת תִּמוּט רִגְלִים
 וְחֵשׁ עֲתֵרֶת לְמוֹ
 וְעַל-עֲבָדָיו יִתְנַחֵם
 וְאִפְסַ עֲצוּר וְעֹזֹב :
 צוּר חֲסִיו בּוֹ :
 יִשְׁתּוּ יַיִן נְסִיכִם
 יְהִי עֲלֵיכֶם סִתְרָה :
 וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדָי
 מִחֲצָתִי וְאֲנִי אֲרַפָּא
 כִּי-אֵשָׂא אֶל-שָׁמַיִם יָדִי
 אִם-שְׁנוֹתַי בְּרֶקַח חֲרָבִי
 אֲשִׁיב נֶקֶם לְצָרִי
 אֲשַׁבֵּיר חֲצִי מִדָּם
 מִדָּם חֲלָל וְשֹׁבִיחַ
 חֲרָנִינוּ גִוִּים עִמּוֹ
 וְנֶקֶם יִשִּׁיב לְצָרָיו
 וַיֵּבֵא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר
 אֶת-כָּל-דִּבְרֵי הַשִּׁירָה-הַזֹּאת
 בְּאָזְנוֹת
 הָעָם הוּא וְהוֹשִׁיעַ
 בֶּן-נּוּן : וַיְכַל
 מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶת-
 כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
 אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל : וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים שִׁימוּ לְבַבְכֶם
 לְכָל-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
 אֲנִי מַעֲיֵד בְּכֶם
 הַיּוֹם אֲשֶׁר תִּצְוּם
 אֶת-יְבִיבְכֶם לְשֹׁמֵר
 לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-דִּבְרֵי
 הַתּוֹרָה הַזֹּאת :
 כִּי לֹא-דָבָר רַק
 הוּא מִכֶּם כִּי-הוּא
 חֵיבְכֶם וּבְדַבְרֵי
 הַזֶּה תֵּאָרִיכוּ יָמִים
 עַל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 אֲתֶם עֹבְרִים אֹתָ-
 הַיַּרְדֵּן שְׁמָה
 לְרִשְׁתָּהּ :

הֲלֹא-הוּא כְּמִסַּע עַמָּדָי
 לִי נֶקֶם וְשָׁלֵם
 כִּי קָרוֹב יוֹם אִיִּדָם
 כִּי-יִדִין יְהוָה עִמּוֹ
 כִּי יִרְאֶה כִּי-אֲזַלְתָּ יָד
 וְאָמַר אֵי אֱלֹהֵימוֹ
 אֲשֶׁר חָלַב זְבַחֵימוֹ
 יִאֲכְלוּ יְקוּמוּ וַיַּעֲזֹרְכֶם
 רְאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי
 הוּא אֲנִי אֱמִית וְאֲחִי
 וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל :
 וְאָמַרְתִּי חִי אֲנִי
 לְעֵלָם : וְתֵאָחֲזוּ
 בְּמִשְׁפַּט יָדִי וּלְמִשְׁנֵאֵי
 אֲשֵׁרִים : וְחֲרָבִי
 תֹאכַל בִּשְׂרָר מְרֹאֵשׁ
 פְּרַעוֹת אוֹיֵב : כִּי
 דַם-עֲבָדָיו יִקּוּם וְכִפֹּר
 אֲדַמְתוּ עִמּוֹ : וַיֵּבֵא
 מֹשֶׁה אֶת-כָּל-דִּבְרֵי
 הַשִּׁירָה-הַזֹּאת בְּאָזְנוֹת
 הָעָם הוּא וְהוֹשִׁיעַ
 בֶּן-נּוּן : וַיְכַל מֹשֶׁה
 לְדַבֵּר אֶת-כָּל-הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל :
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שִׁימוּ
 לְבַבְכֶם לְכָל-הַדְּבָרִים
 אֲשֶׁר אֲנִי מַעֲיֵד בְּכֶם
 הַיּוֹם אֲשֶׁר תִּצְוּם
 אֶת-יְבִיבְכֶם לְשֹׁמֵר
 לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-דִּבְרֵי
 הַתּוֹרָה הַזֹּאת : כִּי
 לֹא-דָבָר רַק הוּא מִכֶּם
 כִּי-הוּא חֵיבְכֶם וּבְדַבְרֵי
 הַזֶּה תֵּאָרִיכוּ יָמִים
 עַל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתֶם
 עֹבְרִים אֹתָ-הַיַּרְדֵּן
 שְׁמָה לְרִשְׁתָּהּ :

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה
 בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה
 לֵאמֹר : עֲלֶה אֶל-הַר
 הַזֶּה חֲעֲבְרִים הַזֶּה
 חֲרָנִינוּ גִוִּים עִמּוֹ
 וְנֶקֶם יִשִּׁיב לְצָרָיו
 וַיֵּבֵא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר
 אֶת-כָּל-דִּבְרֵי הַשִּׁירָה-הַזֹּאת
 בְּאָזְנוֹת הָעָם הוּא
 וְהוֹשִׁיעַ בֶּן-נּוּן : וַיְכַל
 מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶת-כָּל-הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל :
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שִׁימוּ
 לְבַבְכֶם לְכָל-הַדְּבָרִים
 אֲשֶׁר אֲנִי מַעֲיֵד בְּכֶם
 הַיּוֹם אֲשֶׁר תִּצְוּם
 אֶת-יְבִיבְכֶם לְשֹׁמֵר
 לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-דִּבְרֵי
 הַתּוֹרָה הַזֹּאת : כִּי
 לֹא-דָבָר רַק הוּא מִכֶּם
 כִּי-הוּא חֵיבְכֶם וּבְדַבְרֵי
 הַזֶּה תֵּאָרִיכוּ יָמִים
 עַל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתֶם
 עֹבְרִים אֹתָ-הַיַּרְדֵּן
 שְׁמָה לְרִשְׁתָּהּ :

אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי יְרֵחוֹ
 וַיִּרְאֶה אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן
 אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי
 יִשְׂרָאֵל לְאֶחָזָה :
 וּמֵת בָּחַר אֲשֶׁר
 אֲתָה עֲלֶיהָ שְׁמָה
 וְהָאֶסְפָּא אֶל-עַמִּי
 בְּאֶשְׁרֵי-מֵת אֶהְרֹן
 אַחִיךָ בְּהַר הַהָר
 וַיֹּאסֶף אֶל-עַמּוּי :
 עַל אֲשֶׁר מַעַלְתֶּם
 כִּי בַתּוֹךְ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל בְּמִי-מְרִיבַת
 קֹדֶשׁ מִדְּבַר-צֶן
 עַל אֲשֶׁר לֹא-קִדְשַׁתֶּם
 אוֹתִי בַתּוֹךְ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל : כִּי מִנְּגִד
 תִּרְאֶה אֶת-הָאָרֶץ
 וְשָׁמָּה לֹא תִבְּוֹא אֶל-הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר-אֲנִי נֹתֵן
 לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל :

וְזֹאת הַבְּרָכָה
 אֲשֶׁר בִּרְךָ מֹשֶׁה
 אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת-בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי
 מוֹתוֹ : וַיֹּאמֶר
 יְהוָה מִסִּינֵי בַּיָּם
 וּזְרַח מִשְׁעֵיר
 לְמוֹ הוֹפִיעַ מֵהָר
 פָּאֵרֹן וְאֲתָה
 מְרַבֶּבֶת קֹדֶשׁ
 מִימֵינוּ אִשׁ
 דַּת לְמוֹ : אֶף
 חֲבֵב עַמִּים כָּל-קִדְשֵׁי
 בִּידְךָ וְהֵם תִּכְּוֹ לְרַגְלְךָ
 יֵשָׂא מִדְּבַרְתֶּיךָ :
 תּוֹרָה צְוֶה-לָנוּ
 מֹשֶׁה מוֹרֶשֶׁה קִהַלְתָּ
 יַעֲקֹב : וַיְהִי
 בִישְׁרוֹן מֶלֶךְ
 בְּהַתְּאֶסֶף רֵאשִׁי
 עִם יַחַד שִׁבְטֵי
 יִשְׂרָאֵל : יְחִי
 רְאוּבֵן וְאַל-יִמַּת
 וַיְהִי מֵרִיבֵי מִסְפָּר : וְזֹאת
 לִיהוֹדָה וַיֹּאמֶר
 שְׁמַע יְהוָה
 קוֹל יְהוֹדָה וְאֶל-עַמּוֹ
 תִּבְּוֹא לֹא
 וְעַד מִצְרַיִם תִּהְיֶה :

וְלֵלוֹ אָמַר
 תְּמִיךָ וְאוֹרֶיךָ לְאִישׁ
 חֲסִידֶיךָ אֲשֶׁר
 נִסִּיתוֹ בְּמִסְפָּה
 תְּרִיבָהוּ עַל-מִי
 מְרִיבָה : הָאֵמַר
 לְאֲבִיו וּלְאִמּוֹ
 לֹא רֵאִיתִיו
 וְאֶת-אֲחָיו לֹא
 הִכִּיר וְאֶת-בְּנָיו
 לֹא יָדַע כִּי שָׁמְרוּ
 אִמְרֹתֶיךָ
 וּבְרִיתֶיךָ יִנְצְרוּ :
 יִזְרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ
 לַיעֲקֹב וְתוֹרֹתֶיךָ
 לְיִשְׂרָאֵל יִשְׁמְרוּ
 קְטוֹרֶת בְּאֶפֶךָ
 וּבְגִיל עַל-מִזְבְּחֶיךָ :
 בְּרַךְ יְהוָה
 חֵילוֹ וּפְעָלֵי יָדָיו
 תִּרְצֶה מִחֵץ
 מִתְּנַיִם קִמּוּ וּמִשְׁנֵאֵי מִדִּיקוֹמוֹן :
 לְבְנֵימָן
 אָמַר יָדִיד
 יְהוָה יִשְׁכֵּן לְבִטָּחָה
 עֲלָיו חֲפָף
 עֲלָיו כָּל-הַיּוֹם
 וּבֵין כְּתָפוֹי שָׁכֵן :

וְלֵלוֹ אָמַר
 תְּמִיךָ וְאוֹרֶיךָ לְאִישׁ
 חֲסִידֶיךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ
 בְּמִסְפָּה תְּרִיבָהוּ
 עַל-מִי מְרִיבָה :
 הָאֵמַר לְאֲבִיו
 וּלְאִמּוֹ לֹא רֵאִיתִיו
 וְאֶת-אֲחָיו לֹא הִכִּיר
 וְאֶת-בְּנָיו לֹא יָדַע
 כִּי שָׁמְרוּ אִמְרֹתֶיךָ
 וּבְרִיתֶיךָ יִנְצְרוּ :
 יִזְרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ
 לַיעֲקֹב וְתוֹרֹתֶיךָ
 לְיִשְׂרָאֵל יִשְׁמְרוּ
 קְטוֹרֶת בְּאֶפֶךָ
 וּבְגִיל עַל-מִזְבְּחֶיךָ :
 בְּרַךְ יְהוָה חֵילוֹ
 וּפְעָלֵי יָדָיו תִּרְצֶה
 מִחֵץ מִתְּנַיִם קִמּוּ
 וּמִשְׁנֵאֵי מִדִּיקוֹמוֹן :
 לְבְנֵימָן אָמַר יָדִיד
 יְהוָה יִשְׁכֵּן לְבִטָּחָה
 עֲלָיו חֲפָף עֲלָיו
 כָּל-הַיּוֹם וּבֵין
 כְּתָפוֹי שָׁכֵן : וְלֵלוֹ
 אָמַר מְרַבֶּבֶת יְהוָה
 אֶרְצוֹ מִמְּגִד וּמִמְּגִד
 נִרְשָׁה יְרֵחוֹ :
 וּמִמְּגִד תִּבְּוֹאָת
 שֶׁמֶשׁ עוֹלָם :
 וּמִמְּגִד אֶרֶץ
 וּמְלֵאָה וְרָצוֹן
 שְׁכֵנֵי סְנָה
 תִּבְּוֹאָתָה

לראש יוסף ולקדקד גיור אחיו : בכור שורו הדר לו
 וקרני ראם קרניו בהם עמים יגנח יחדו אפסי ארץ והם
 רכבות אפרים והם אלפי מנשה : ולזבולן
 אמר שמה זבולן בצאתך ויששכר באהליך : עמים הר-
 יקראו שם יזבחו זבחי צדק כי שפע ימים יינקו ושפני
 טמוני חול : ולגד אמר ברוך מרחיב גד
 כלביא שכן וטרף ורוע אף-קדקד : וירא ראשית לו
 פישם חלקת מחקק ספון ויתא ראשי עם צדקת יהוה
 עשה ומשפטיו עם-ישראל : ולדן
 אמר דן גור ארירי יונק מן-הבשן : ולנפתלי אמר
 נפתלי שבע רצון ומלא ברפת יהוה ים ודרום ירשה :
 ולראש אמר ברוך מבנים אשר יהי רצוני
 אחיו וטבל בשמן רגלו : ברזל ונחשת מנערה וכימיק
 דבאך : אין כאל ישרון רכב שמים בעורף ובנאותו
 שחקים : מענה אלהי קדם ומתחת זרעת עולם ויגרש
 מפנה אויב ויאמר השמד : וישכן ישראל בטח בדר
 עין יעקב אל-ארץ דגן ותירוש אף-שמו יערפורטל :
 אשריך ישראל מי כמוך עם נושע ביהוה מן עורף
 ואשר-חרב גאותך ויפחשו איביך לך ואתה על-
 במותימו תדרוך : ויער משה
 מערכת מואב אל-הר נבו ראש הפסגה אשר ערפני
 ירחו ויראוהו יהוה את-כל-הארץ את-הגלעד עד-דן :
 ואת כל-נפתלי ואת-ארץ אפרים ומנשה ואת כל-ארץ
 יהודה עד הים האחרון : ואת-הנגב ואת-הפכר בקעת
 ירחו עיר התמרים עד-צער : ויאמר יהוה אליו זאת
 הארץ אשר נשבעתי לאבותם ליצחק וליעקב לאמר
 לזרעה אתננה הראיתיה בעיניך ושמה לא תעבר : וימת
 שם משה עבד-יהוה בארץ מואב ער-פי יהוה : ויקבר
 אתו

אתו בני בארץ מואב מול בית פעור ולא-ידע איש את-
 קברתו עד היום הזה : ומשה בן-מאה ועשרים שנה
 במתו לא-כהתה עינו ולא-נס לחה : ויבכו בני ישראל
 את-משה בערכת מואב שלשים יום ויתמו ימי בכי אבל
 משה : ויהושע בן-נון מלא רוח חכמה ביססך משה
 את-ידיו עליו וישמעו אליו בני-ישראל ויעשו כאשר צוה
 יהוה את-משה : ולא-קם נביא עוד בישראל כמשה
 אשר ידעו יהוה פנים אל-פנים : לכל-האמת והמופתים
 אשר שדחו יהוה לעשות בארץ מצרים לפרעה ולכל-
 עבדיו ולכל-ארצו : ולכל ה' החוקה ולכל המורא
 הגדול אשר עשה משה לעיני כל-ישראל :

נביאים יהושע סימן א'

ויהי אחרי מות משה עבד יהוה ויאמר יהוה אלי-יהושע
 בן-נון משרת משה לאמר : משה עבדי מת
 ועתה קום עבר את-הירדן הזה אתה וכל-העם הזה
 אל-הארץ אשר אנכי נתין להם לבני ישראל : כל-
 מקום אשר תדרוך בך-רגלכם בו לכם נתתיו כאשר
 דברתי אל-משה : מהמדבר והלבנון הזה ועד-הנהר
 הגדול נהר-פרת כל ארץ החתים ועד-הים הגדול מבוא
 השמש יהיה גבולכם : לא-יתיצב איש לפניך כל ימי
 חיך כאשר הייתי עם-משה אהיה עמך לא ארפק ולא-
 אעזובך : חזק ואמץ כי אתה תנחיל את-העם הזה את-
 הארץ אשר-נשבעתי לאבתם לתת להם : רק חזק ואמץ
 מאד לשמר לעשות ככל-התורה אשר צוה משה עבדי
 אל-חסור מפני ימין ושמאל למען תשכיב בכל אשר
 תלך : לא ימוש ספר התורה הזה מפיה והגית בו יומם
 ולידה למען תשמר לעשות ככל-הכתוב בו כירא תצליח
 את-דרכיך ואז תשכיב : הלא צויתיהך חזק ואמץ אל-

תעריך

תַּעֲרֵץ וְאֶל-תַּחַת כִּי עִמָּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תַּלְךָ :

שמואל א' סימן ב'

יהוה ממית ומחיה מוריד שאול ועל : יהוה מוריש ומעשיר משפיל אף-מרום : מקים מעפר דל מאשפת ידים אביון להושיב עם-נדיבים וכפא כבוד ינחלם כי ליהוה מצקי ארץ וישת עליהם תבל : רגלי חסידיו ישמר ורשעים בחשך ידמו כי-לא בלח יגבר איש : יהוה יחתו מריבו עליו בשמים ירעם יהוה ידון אפסי-ארץ ויתן-עו למלכו וירם קרן משיחו :

ישעיה סימן נ"ג

מי האמין לשמעתנו וירוע יהוה על-מי נגלתה : ויעל כיוצק לפניו וכשרש מארץ ציה לא-תאר לו ולא הדר וגראהו ולא-מראה ונחמדהו : נבזה וחדל אישים איש מכאבות וידוע חלי וכמסתר פנים ממנו נבזה ולא חשבנהו : אכן חלינו הוא נשא ומכאבנו סבלם ואנחנו חשבנהו נגוע מכה אלהים ומענה : והוא מחלל מפשעינו מדבא מעונותינו מוסר שלומנו עליו ובחברתו נרפא-קנו : כלנו בצאן תעינו איש לדרך פנינו ויהוה הפגיע בו את עון כלנו : נגש והוא נענה ולא יפתח-פיו כשה לטבח יוכל וכרחל לפני גזויה נאלמה ולא יפתח פיו : מעצר וממשפט לקח ואת-דורו מי ישוחח כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי נגע כמו : ויתן את-רשעים קברו ואת-עשיר במתיו על לא-חמס עשה ולא מרמה בפיו : ויהוה חפץ דכאו החלי אס-תשים אשם נפשו יראה זרע יאריך ימים וחפץ יהוה בידו יצלה : מעמל נפשו יראה ישבע בדרתו יצדיק צדיק עבדי לרבים ועונתם הוא יסבל : לכן אחלק-לו ברבים ואת-עצומים יחלק שלל תחת אשר הערה לפות נפשו ואת-פשעים נמנה והוא

חטא

חטא-רבים נשא ולפשעים יפגיע :

ישעיה סימן נ"ח

הלוא פרס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית-כי-תראה ערם וכסיתו ומבשרך לא תתעלם : אז יבקע כשחר אורך וארכתך מהרה תצמח ורחלך לפניך צדקה כבוד יהוה יאספק : אז תקרא ויהוה יענה תשוע ויאמר הנני אס-תסיר מתוכך מוטה שרח אצבע ודבר-און : ותפק לרעב נפשך ונפש נענה תשביע וזרח בחשך אורך ואפלתך בצהרים : ונחך יהוה תמיד והשביע בצחצחות נפשך ועצמתך יחליץ והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא-יכוזו מימיו : ובנו ממך חרבות עולם מוסרי דור-ודור תקומם וקרא לך נדר פרץ משובב נתיבות לשבת : אס-תשיב משבת רגלך עשות חפצה ביום קדשי וקראת לשבת ענג לקדוש יהוה מכפר וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצה ודבר דבר : אז תתענג על-יהוה והרכבתך על-במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי יהוה

דבר :

כתובים תהלים

ז תפלה למשה איש-האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר : במרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד-עולם אתה אל : תשב אנוש עד-דבא ותאמר שובו בני-אדם : כי אלה שנים בעיניך ביום אתמול כי יעבר ואשמורה בפליה : זרמתם שנה יהיו בכקר כחציר יחלף : בכקר יציץ וחלף לערב ימוקל ויבש : כי-כלינו באפה ובחמתך נבהלנו : שמה עונתינו לנגדה עלמנו למאור פניה : כי כל-ימינו פנו בעברתך כלינו שנינו כמו-הגה : ימי-שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל

ואין

ואון כידון היש ונעפה : מי יודע עז אפק וכיראתך
עברתך : למנות ימינו בן הודע ונכא לבב חכמה :
שובה יהוה עד-מתי והנחם על-עבדיך : שבענו בפקר
חסדה ונרננה ונשמחה בכל-ימינו : שמחנו בימות
עניתנו שנות ראינו רעה : יראה אל-עבדיך פעליך
והדרך על-בניהם : ויהי נעם אדני אלהינו עלינו
ומעשה ידנו כוננה עלינו ומעשה ידנו כוננהו :

צא ישב בסתר עליון בצל שדי יתנון : אמר ליהוה
מחסי ומצודתי אלהי אבטח-בו : כי הוא
יצילך מפח יקוש מדבר הוות : באברתו יסך לך
ותחת פנפיו תחסה צנה וסחרה אמתו : לא-תירא
מפחד לילה מחץ יעוף יומם : מדבר באפל יהלך מקטב
ישוד צהרים : יפל מצדה אלק ורובה מימינה אליה לא
יגש : רק בעיניה תביט ושלמת רשעים תראה : כי-
אתה יהוה מחסי עליון שמת מעונה לא-תאנה אליה
רעה ונגע לא-יקרב באהרה : כי מלאכיו יצוה-לך
לשמרה בכל-דרכיך : על-כפים ישאונה פורתגף באבן
רגלך : על-שחל ופתן תדרך תרמם בפיר ותנין : כי בי
חשק ואפלטוהו אשגבהו כי ידע שמי : יקראני ואענהו
עמו-אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו : ארך ימים
אשביעהו ואראהו בישועתי :

צב מזמור שיר ליום השבת : טוב להודות ליהוה
ולזמר לשמך עליון : להגיד בפקר חסדך
ואמונתך בדילות : עדי-עשור ועלי-נבל עדי הגיון
בכנור : כי שמחתני יהוה בפעליך במעשי ידך ארנן :
מה-גדלו מעשיך יהוה מאד עמקו מחשבתך : איש-
בער לא ידע וכסיל לא-יכין את-זאת : בפרח רשעים
כמו עשב ויציו כל-פעלי און להשמדם עדי-עד :
ואתה

ואתה מרום לעלם יהוה : כי-הנה איביך יהוה כי-
הנה איביך יאברו יתפרדו כל-פעלי און : ותרים כראם
קרני בלתי בשמן רענן : ותבט עיני בשורי בקמים
עלי מרעים תשמענה אזני : צדיק פתמר יפרח כארו
בלבנון ישגה : שתולים בבית יהוה בחצרות אלהינו
יפריחו : עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו : להגיד
כי-ישר יהוה צורי ולא-עולתה בו :

צב יהוה מלך נאות לבש לבש יהוה עז התאזר אף-
תכון תכל בל-תמוט : נכון כסאך מאז מעולם
אתה : נשאו נהרות יהוה נשאו נהרות קולם ישאו
נהרות דכים : מקלות מים רבים אדירים משברי-ים
אדיר במרום יהוה : ערתיך נאמנו מאד לביתך נאות
קדש יהוה לארך ימים :

צד אל-נקמות יהוה אל נקמות הופיע : הנשא שפט
הארץ השב נמול על-נאים : עד-מתי רשעים
יהוה עד-מתי רשעים יעלו : יביעו ידברו עתק יהאמרו
כל-פעלי און : עמה יהוה ידבאו ונחלתך יענו : אלמנה
וגר יהרגו ויתומים ירצחו : ויאמרו לא יראה-יה ורא-
יבין אלהי יעקב : בינו בערים בעם וכסילים מתי
תשכירו : הנטע און הלא ישמע אם-יצר עין הלא
יביט : היסר גוים הלא יוכיח המלמד אדם דעת :
יהוה ידע מחשבות אדם כי-המה הכל : אשרי הנבר
אשר-תיסרנו יה ומתורתך רלמדנו : להשקט לו
מימי רע עד יפרח רשע שחת : כי לא-יטש יהוה
עמו ונחלתו לא יעזב : כי-עד-צדק ישוב משפט ואחריו
כל-ישרי-לב : מי יקום לי עס-מרעים מי-יתיצב לי עם
פעלי און : לולי יהוה עזרתה לי כמעט שכנה דומה
נפשי : אם-אמרת מטה רגלי חסדך יהוה יסעדני :

ברב שרעפי בקרבי תנחומיה ישעשעו נפשי : היחברך
בסא הוות יצר עמל עליהק : יגורו על נפש צדיק ורם
נקי ירשיעו : ויהי יהוה לי למשגב ואלהי לצור מחסי :
וישב עליהם את אונם וברעתם יצמיתם יצמיתם
יהוה אלהינו :

צה לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו : נקדמה
פניו בתודה בזמירות נריע לו : כי אל גדול
יהוה ומלך גדול על כל אלהים : אשר בידו מחקרי
ארץ ותועפות הרים לו : אשר לו הים והוא עשהו
ויבשת ידיו יצרו : באו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני
יהוה עשנו : כי הוא אלהינו ואנחנו עם מרעיתו וצאן
ידו היום אם בכלו תשמעו : אלת תקשו לבבכם במריבה
כיום מסה במדבר : אשר נסונו אבותיכם בהנני גם
ראו פעלי : ארבעים שנה אקוט בדור ואמר עם תעי
לבב הם והם לא ידעו דרכי : אשר נשבעתי באפי
אם יבאון אל מנוחתי :

צו שירו ליהוה שיר חדש שירו ליהוה כל הארץ : שירו
ליהוה ברכו שמו בשרו מיום ליום ישועתו :
ספרו בגוים כבודו בכל העמים נפלאותיו : כי גדול
יהוה ומהלל מאד נורא הוא על כל אלהים : כי כל
אלהי העמים אילים ויהוה שמים עשה : הודו והדר
לפניו עז ותפארת במקדשו : הכו ליהוה משפחות
עמים הכו ליהוה כבוד ועז : הכו ליהוה כבוד שמו
שאו מנחה ובאו לחצרותיו : השתחוו ליהוה בהדרת
קדש חילו מפניו כל הארץ : אמרו בגוים יהוה
מלך אף תבון תבל כל תמוט ידיו עמים במישרים :
ישמחו השמים ותגל הארץ ירעם הים ומלאו : יעלו
שדי וכל אשר בו אז ירננו כל עצי יער : לפני יהוה
כי

כי בא פי בא לשפט הארץ ישפט תבל בצדק ועמים
באמונתו :

צו יהוה מלך תגל הארץ ישמחו איים רבים : ענן
וערפל סביבו צדק ומשפט מכון בסאו : אש
לפניו תלך ותלחט סביב צריו : האירו ברכיו תבל
ראתה ותחל הארץ : הרים כדונג נמסו מדפני יהוה
מדפני אדון כל הארץ : הגידו השמים צדקו וראו
כל העמים כבודו : יבשו כל עברי פסל המתהללים
באילים השתחוו לו כל אלהים : שמעה ותשמח
ציון ותגנה בנות יהודה למען משפטי יהודה : כי
אתה יהוה עליון על כל הארץ מאד נעלית על כל
אלהים : אהבי יהוה שנאו רע שמר נפשות חסדיו
מיד רשעים יציקם : אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה :
שמחו צדיקים ביהוה והודו לזכר קדשו :

צה מזמור שירו ליהוה שיר חדש כי נפלאות עשה
הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו : הודיע יהוה
ישועתו לעיני הגוים גלה צדקתו : זכר חסדו ואמונתו
לבית ישראל ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלהינו :
הריעו ליהוה כל הארץ פצחו ורננו וזמרו : זמרו ליהוה
בכנור בכנור וקול זמרה : בחצצרות וקול שופר הריעו
לפני המלך יהוה : ירעם הים ומלאו תבל ויושבי בה :
נהרות ימחאו כף יחד הרים ירננו : לפני יהוה כי יבא
לשפט הארץ ישפט תבל בצדק ועמים במישרים :

צט יהוה מלך ירגזו עמים ישב כרוכים תנוט הארץ :
יהוה בציון גדול ורם הוא על כל העמים :
ידו שמך גדול ונורא קדוש הוא : ועז מלך משפט
אהב אתה כוננת מישרים משפט וצדקה ביעגב אתה
עשית : רוממו יהוה אלהינו והשתחוו להם רגליו
קדוש

קדוש הוא : משה ואהרן | בכחניו ושמואל בקראי
שמו קראים אלהיהוה והוא יענם : בעמוד ענן ידבר
אליהם שמרו עזרתיו וחק נתן למו : יהוה אלהינו
אתה עניתם אל נשא היית להם ונקם על-עלילותם :
רוממו יהוה אלהינו והשתחוו להר קדשו בקדוש
יהוה אלהינו :

ק מזמור לתורה הריעו ליהוה כל-הארץ : עבדו את-
יהוה בשמחה באו לפניו ברננה : דעו כי-
יהוה הוא אלהים הוא עשנו ורו אנהנו עמו וצאן
מרעהו : באו שעריו | בתורה חצרתיו בתהלה הודו
לו ברכו שמו : כי טוב יהוה לעולם חסדו ועד-
דור אמונתו :

משלי סימן ל"א

אשת חיל מי ימצא ורחק מפנינים מכרה : בטח בה לב
בעלה ושלל לא יחסר : גמלתהו טוב ולא רע כל ימי
חיה : דרשה צמר ופשתים ותעש בחפץ כפיה : היתה
כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה : ותקם בעוד לילה
ותתורטרף לביתה וחק לנערתי : זממה שדה ותקחהו
מפרי כפיה נטעה כרם : חגרה בעוז מתניה ותאמץ
זרועתי : טעמה כי טוב סחרה לא-יכבה בלילה נרה :
ידיה שלחה בכישור וכפיה תמכו פלך : כפה פרשה
לעני וידיה שלחה לאביון : לא-תירא לביתה משלג
כי כל ביתה לבש שנים : מרובים עשרתה לה שש
וארגמן לבושה : נודע בשערים בעלה בשבתו עם-
זקני ארץ : סרין עשתה ותמכר וחגור נתנה לכנעני :
עזוהדר לבושה ותשחק ליום אחרון : פיה פתחה
בחכמה ותורת-חסד על-לשונה : צופיה הליכות ביתה
ולחם עצלות לא תאכל : קמו בניה ויאשרוה בעלה
ויהללה

ויהללה : רבות בנות עשו חיל ואת עלית על-פלגה :
שקר החן והכל היפי אשה יראת-יהוה היא התהלל :
תגידה מפרי ידיה ויהללה בשערים מעשיה :

עד כאן תקון שבעה באדר

תקון חמשה באב

סדר לימוד כליל חמשה לחרש אב הנחמות שהוא יום פטירת ארוננו מורנו רבינו הצדיק הקדוש רבי יצחק לוריא אשכנזי זלה"ה זיע"א. תחלת הכל יאמרו סדר הוידוי וקבלת התשובה ונוסח הבקשה של הלימוד ככתוב בסדר לימוד שבעה באדר :
וזהו סדר הלימוד בעוה"ו

משנה

אבות פרק א' משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה הם אמרו שלשה דברים הוו מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה ועשו סיג לתורה שמעון הצדיק היה משיירי כנסת הגדולה הוא היה אומר על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים : אנטיגנוס איש סוכו קבל משמעון הצדיק הוא היה אומר אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס אלא רהו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס ויהי מורא שמים עליכם : יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים קבלו מהם : יוסי בן יועזר אומר יהי ביתך בית ועד לחכמים והוי מתאבק בעפר רגליהם והוי שותה כצמא את דבריהם : יוסי בן יוחנן איש ירושלים אומר יהי ביתך פתוח לרוחה ויהיו עניים בני ביתך ואל תרבה שיחה עם האשה באשתו אמרו ק"ו באשת חברו מכאן אמרו חכמים כל זמן שאדם מרבה שיחה עם האשה גורם רעה לעצמו ובוטל מדברי תורה וטופו יורש גיהנם : יהושע בן פרחיה נתאי הארבלי קבלו מהם יהושע בן פרחיה אומר עשה לך רב וקנה לך חבר והוי דן את כל האדם לבף זכות : נתאי הארבלי אומר הרחק משכנ רע ואל תתחבר לרשע ואל תתיאש מן הפורענות : יהודה בן טבאי ושמעון בן שטח קבלו מהם

מהם יהודה בן טבאי אומר אל תעש עצמך כעורכי הדוינין וכשיהיו בעלי דינים עומדים לפניך יהיו בעיניך כרשעים וכשנפטרים מלפניך יהיו בעיניך כזכאין כשקבלו עליהם את הדין : שמעון בן שטח אומר הוי מרבה לחקור את העדים והוי זהיר בדבריך שמה מתוכם ילמדו לשקר : שמעיה ואבטליון קבלו מהם שמעיה אומר אהוב את המלאכה ושנא את הרבנות ואל תתודע לרשות : אבטליון אומר חכמים הזהרו בדבריכם שמא תחובו חובת גלות ותגלו למקום מים הרעים וישתו התלמידים הבאים אחריכם וימותו ונמצא שם שמים מתחלל : הלל ושמאי קבלו מהם הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן אהוב שלום ורודף שלום אהב את הבריות ומקרבן לתורה הוא היה אומר נדר שמא אבר שמיה ודלא מוסיף יסף ודלא יליף קטלא חייב ודישתמש בתנא הלף הוא היה אומר אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני ואם לא עכשיו אימתי שמאי אומר עשה תורתך קבע אמור מעט ועשה הרבה והוי מקבל את כל האדם בסכר פנים יפות : רבן גמליאל אומר עשה לך רב והסתלק מן הספק ואל תרבה לעשר אומדות : שמעון בנו אומר כל ימי גודלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה ולא המדרש הוא הוא העיקר אלא המעשה וכל המרבה דברים מביא חטא : רבן שמעון בן גמליאל אומר על שרשה דברים העולם עומד על הדין ועל האמת ועל השלום שנא אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם :

בריתא

אבות פרק ששי שנו חכמים בלשון רהמשה ברוך שבהם בהם וכמשנתם : רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה ולא עוד אלא שכל העולם כולו כדי הוא לו נקרא רע אהוב אוהב את המקום אוהב את הבריות משמח את המקום משמח את הבריות ומלכשתו ענוה ויראה ומכשרתו להיות צדיק חסיד ישר ונאמן ומרחקתו מן החטא ונקרבתו לירי זכות ונהנין ממנו עצה ותושיה בינה ונבורה שנא לי עצה

עצה ותושיה אני בינה לי גבורה ונותנת לו מלכות וממשלה והקוד
 דין ומגליון לו רזי תורה ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק
 והולך והוי צנוע וארך רוח ומוחל על עלבונו ומגדלתו ומרוממתו
 על כל המעשים : אמר ריב"ל בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר
 חורב ומכרות ואומרת אוי להם לבריות מעלבונתה של תורה של
 מי שאינו עוסק בתלמוד תורה נקרא נוף שנאמר נוס ורכב כאף
 חויר אשה יפה וסרת טעם : ואומר ורהלחות מעשה אלהים המרה
 והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחות אל תקרי חרות
 אלא חרות שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה : וכל מי
 שעוסק בתלמוד תורה הרי זה מתעלה : שנאמר וממתנה נחליאל
 ומנחליאל כמות : הלמד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או
 פסוק אחד או דבור אחד או אפילו אות אחת צריך לנהוג בו
 כבוד : שכן מצינו בדוד מלך ישראל שלא למד מאחיתופל אלא
 שני דברים בלבד קראו רבו אלופו ומיודעו : שנאמר ואתה אנוש
 כערכי אלופי ומיודעי והלא דברים ק"ו : ומה דוד מלך ישראל
 שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד קראו רבו אלופו
 ומיודעו : הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד
 או דבור אחד או אפילו אות אחת על אחת כמה וכמה שצריך
 לנהוג בו כבוד ואין כבוד אלא תורה שנאמר כבוד חכמים ינחלו
 ותמימים ינחלו טוב ואין טוב אלא תורה שנאמר כי לקח טוב
 נתתי לכם תורתי אל תעוובו : כך היא דרכה של תורה פת במלח
 תאכל ומים במשורה תשרה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה
 ובתורה אתה עמל אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך אשריך
 בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא : אל תבקש גדולה לעצמך ואל
 תחמוד כבוד : יותר מלמודך עשה : ואל תתאוה לשלחנם שר
 מלכים ששלחנך גדול משלחנם וכתרך גדול מכתרם ונאמן הוא
 בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך : גדולה תורה יותר מן
 הכהונה ומן המלכות : שהמלכות נקנית בל' מעלות : והכהונה
 נקנית בכ"ד : והתורה נקנית במ"ח דברים : ואלו הן : בתלמוד :
 בשמיעת האזן : בעריכת שפתים : בכינת הלב : באימה : כיראה :

בענוה

בענוה : בשמחה : בטרה : בשמיש חכמים : וכדקרוק חכרים :
 ובפול התלמידים : כישיבה במקרא במשנה : במיעוט סחורה :
 במיעוט שינה : במיעוט שיחה : במיעוט שחוק : במיעוט תענוג :
 במיעוט דרך ארץ : בארך אפים : כלב טוב : כאמונת חכמים :
 ובקבלת היסורים : המכיר את מקומו והשמה בתלקו : ועושה
 סייג לדבריו : ואינו מחויק טובה לעצמו : אהוב : אהב את המקום
 אהב את הבריות : אהב את הצדקות : אהב את התוכחות :
 אהב את המישרים מתרחק מן הכבוד : ואינו מגיס לבו בתלמודו
 ואינו שמח בהוראה : והנושא בעול ענם חברו : ומכריעו רכף
 זכות : ומעמידו על האמת ומעמידו על השלום : ומתישב רבו
 בתלמודו : שואל ומשיב : שומע ומוסיף : הלומד על מנת ללמד :
 הלומד על מנת לעשות : המחכים את רבו : והמכוין את שמועתו :
 והאומר דבר בשם אומרו : הא למדת כל האומר דבר בשם
 אומרו מביא גאולה לעולם : שנאמר ותאמר אסתר למדך בשם
 מרדכי : גדולה תורה שהיא נותנת חיים לעושיה בעולם הזה
 ובעו"הב שנא' כי חיים הם למוציאיהם ולכל בשרו מרפא : ואומר
 רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך : ואומר עץ חיים היא
 למחזיקים בה ותומכיה מאשר : ואומר כי לזית חן הם לראשך
 וענקים לגרנותיך : ואומר תתן לראשך לזית חן עטרת תפארת
 תמנך : ואומר דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום : ואומר
 ארך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד : ואומר כי אורך ימים
 ושנות חיים ושלום יוסיפו לך : רבי שמעון בן מנסיא משום רבי
 שמעון בן יוחאי אומר : הנזי והכה והעשר ורהכבוד והחכמה
 והשיבה והבנים נאה לצדיקים ונאה לעולם שנא' עטרת תפארת
 שיבה בדרך צדקה תמצא : ואומר תפארת בחורים כחם ורהדר
 זקנים שיבה ואומר עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם :
 ואומר ותפרה הלכנה ובושה החמה כי מלך ה' צבאות בהר ציון
 ובירושלם ונגד זקניו כבוד : רבי שמעון בן מנסיא אומר : אלו
 שבעה מדות שמנו חכמים לצדיקים כלם נתקיימו ברכי ובכניו :
 אמר רבי יוסי בן קסמא פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי

אדם

אדם אחד ונתן לי שלום והחזרתי לו שלום אמר לי רבי מאיזה מקום אתה . אמרתי לו מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני אמר לי רבי רצונך שתדור עמנו במקומנו ואני אתן לך ארץ אלפי דינרי זהב וכסף . אמרתי לו אם אתה נותן לי כל כסף וזהב שבעולם איני דר אלא במקום תורה שכן מצונו בספר תהלים על ידי דוד מלך ישראל טוב לי תורת פיך כאלפי זהב וכסף שבשעת פטירתו של אדם אין מרויח לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים טובים שנאמר בהתהלכך תנחה אורחך בשכבך השמור עריך והקיצות היא תשיחך . בהתהלכך תנחה אותך בעו"הו . בשכבך תשמור עליך בקבר . והקיצות היא תשיחך לעו"הב . ואוכר לי הכסף ולי הזהב אמר ה' צבאות : חמשה קנינים קנה הקב"ה בעורטו ואלו הן . תורה קנין אחד . שמים וארץ קנין אחד . אברהם קנין אחד . ישראל קנין אחד . בית המקדש קנין אחד . תורה מנין דכתיב ה' קנני ראשית דרכו קדם כפעליו כאו . שמים וארץ מנין דכתיב כה אמר ה' השמים כסאי והארץ הרום רגלי איזה בית אשר תבנו לי ואיזה מקום מנוהתי . ואומר מה רבו מעשיך ה' כלם בתכמה עשית מלאה הארץ קנינך . אברהם מנין דכתיב ויברכהו ויאמר ברוך אברהם לאר עליון קונה שמים וארץ . ישראל מנין דכתיב עד יעבור עמך ה' עד יעבור עם זו קנית . ואומר לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי כס . בית המקדש מנין דכתיב מכון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו יריך . ואומר ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו : כל מה שברא הקב"ה לא בראו אלא לכבודו שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו . ואומר ה' ימלוך לעולם ועד :

גמרא

ברכות ה' י"ז ע"א מרגלא בפומיה דרב לא כעו"הו העו"הב . עו"הב אין בו לא אכילה ולא שתיה ולא פריה ורביה ולא משא ומתן . ולא קנאה ולא שנאה ולא חרות אלא יושבים צדיקים ועמרותיהם בראשיהם ונהניכ מזיו השכינה שנא'

ויחזו

ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו

רבי יוחנן כי הוה מסיים ספרא דאיוב אמר הכי סוף אדם למות וסוף בהמה לשחיטה . והכל למיתה הם עומדים אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו וגדל בשם טוב ונפטר בשם טוב מן העולם . ועליו אמר . שלמה טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו :

שם ה' י"ה ע"א כי החיים יודעים שימותו אלו צדיקים שבמיתתן נקראו חיים שנאמר ובניהו בן יהוידע בן איש חי רב פעלים מקבצאל הוא הכה את שני אריאל מואב והוא ירד והכה את הארי בתוך הכור ביום השלג . בן איש חי אטו כולי עלמא בני מתי נינהו אלא בן איש חי שאפילו במיתתו קרוי חי רב פעלים מקבצאר שריבה וקיבץ פועלים לתורה . והוא הכה את שני אריאל מואב שלא הניח כמותו לא במקדש ראשון ולא במקדש שני . והוא ירד והכה את הארי בתוך הכור ביום השלג . איכא דאמרי דתבר גזווי דכרדא ונחת ושבר . ואיכא דאמרי דתנא סיפרא רבי רב ביומא דסתוא :

שם ה' ל"ז ע"ב א"ר יוחנן כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא למשיא בתו לתלמיד . חכם ולעושה פרקמטיא לת"ח ולמהנה ת"ח מנכסיו . אבל תלמידי חכמים עצמם עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו . וא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לימות המשיח . אבר לעו"הב עין לא ראתה אלהים זולתך . מאי עין לא ראתה אמר ריב"ל זה יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית . רבי שמואל בר נחמני אמר זה ערן שלא שלטה בו עין כל בריה . שמא תאמר אדם הראשון היכן היה . בגן . ושמא תאמר הוא גן הו"ה ערן תלמוד לומר ונהר יוצא מערן להשקות את הגן . גן לחוד וערן לחוד :

שבת ה' קנ"ב ע"א כי הולך אדם אל בית עולמו . אמר רבי יצחק מלמד שכל צדיק וצדיק נותנים לו מדור לפי כבודו . משל למלך בשר ודם שכתבם הוא ועבדיו לעיר

כשהן

כשהן נכנסין כולן בשער אחד נכנסין . כשהן לנין כל אחד ואחד
נותנים לו מדור לפי כבודו :

שם ע"כ ת"ד והרוח תשוב אל הארזים אשר נתנה תנה לו כמו
שנתנו, לך בטהרה אף אתה בטהרה . משל למלך ב"ז
שחילק בנדי מלכות לעבדיו . פקחין שבהם קיפלוס והניחום
בקופסא . טפשים שבהם הלכו ועשו בהם מלאכה לימים ביקש
המלך את כליו . פקחין שבהם החזירום לו כשהן מנוהצין .
טפשים שבהם החזירום לו כשהן מלוכלכין . שמח המלך לקראת
פקחין וכעס לקראת טפשין . על פקחין אמר יתנו כלי לאוצר .
והם ילכו לבתיהם לשלום . ועל טפשין אמר כלי יתנו לכובס
והם יתחבשו בכית האסורין . אף הקב"ה ער גופן של צדיקים
אומר יבוא שלום ינחו על משכבותם . ועל נשמתן הוא אומר
והיתה נפש ארוני צרורה בצרור החיים :

תניא רבי אליעזר אומר נשמתן של צדיקים נגזרות תחת כסא
הכבוד שנא' והיתה נפש ארוני צרורה בצרור החיים :

תענית דף כ"ה דרש רבי חייא בר לולייני מאי דכתיב צדיק
כתמר יפרח כארו בלבנון ישנה . אם נאמר תמר
למה נאמר ארו . ואם נאמר ארו למה נאמר תמר . דאלו נאמר
תמר ול"ה נאמר ארו הייתי אומר מה תמר אין גזעו מחליף אף
צדיק ח"ו אין גזעו מחליף לכך נאמר ארו . אלו נאמר ארו ול"ה
נאמר תמר הייתי אומר מה ארו אין עושה פירות אף צדיק ח"ו
אין עושה פירות לכך נאמר תמר ונאמר ארו :

שם דף ל"א אמר עולא ביראה אמר רבי אלעזר עתיד הקב"ה
לעשות מחוד לצדיקים והוא יושב ביניהם בג"ע וכל
אחד ואחד מראה באצבעו שנא' ואמר ביום ההוא הנה אלהינו
זה קיינו לו ויושיענו זה ה' קיינו לו נגילה ונשמחה בישועתו :
א"ה סנה הסוכה המחול הוא רמז שימשיך להס אור מקיף וסס ישינו לראות
אור הסוכה סוכן ביניהם ויאירו ממנו נסוד אור פנימי וסכן :

יומא דף לה ע"ב א"ר אלעזר אפילו בשביל צדיק א' עולם נברא
שנא' וירא אלהים את האור כי טוב ואין טוב

אלא

אלא צדיק שנאמר אמרו צדיק כי טוב . א"ר חייא בר אבא א"ר
יוחנן אין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו שנאמר
והרה השמש ובא השמש עד שלא כבתה שמשו של עלי וזרחה
שמשו של שמואל הרמתי . א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ראה
הקב"ה שהצדיקים מועטין עמד ושחלן בכל דור ודור שנא' כי
לה' מצוקי ארץ וישת עליהם חבל . א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן
אפי' בשביל צדיק אחד העולם מתקיים שנא' וצדיק יסוד עולם .
רבי חייא דידיה אמר מהכא רגלי חסידיו ישמור . חסידיו טובא
משמע א"ר נחמן בר יצחק חסידו כתיב :

מגילה דף ט"ז ע"ב א"ר אלעזר א"ר חנינא עתיד הקב"ה להיות
עטרה בראש כל צדיק וצדיק שנאמר ביום
ההוא יהיה ה' צבאות לעטרת צבי וגו' מאי לעטרת צבי ולצפירת
תפארה לעושיין רצונו ולמצפין תפארתו יכול לכל ת"ל לשאר
עמו למי שמשים עצמו כשיריים . ולרוח משפט זה הדין את יצרו
וליושב על המשפט זה הדין אכת לאמתו . ולנבורה זה
המתנבר על יצרו . משיבי מלחמה שנושאין ונותנין במלחמתה
של תורה . שערה אלו ת"ח שמשכימין ומעריבין בכתי כנסיות
ובכתי מדרשות :

כתובות דף ה' דרש בר קפרא גדולים מעשה צדיקים יותר
מעשה שמים וארץ . דאלו במעשה שמים וארץ
כתיב אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים . ואלו במעשה
ידיהם של צדיקים כתיב מכון לשכתך פעלת ה' מקדש אדני
כווננו יריך :

שם דף קיא אמר רב ענן כל הקבור בארץ ישראל כאלו קבור
תחת המזבח כתיב הכא מזבח ארמה תעשה לי וכתוב
התם וכפר אדמתו עמו . א"ר חייא בר יוסף עתידין הצדיקים שמבצבצין
ועולין בירושלים שנאמר ויציצו מעיר כעשב הארץ . ואין עיר אלא
ירושלים שנא' ונגותי עד העיר הזאת וא"ר חייא בר יוסף עתידים
צדיקים שיעמדו במלבושיהם ק"ו מחטה מה חטה שנקברה ערומה
יוצאה בכמה לבושיין . צדיקים שנקברו בלבושיהם עאכ"ו :

יבמות

יבמות דף צ"א ע"ב א"ר יהודה אמר רב מאי רכתיב אנורה באהלך
עולמים וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים
אלא אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע יהי רצון שיאמרו דבר
שמועה מפי בעולם הזה דאמר רבי יוחנן משום רשב"י כל ת"ח
שאוטרים דבר שמועה מפיו בעו"הו שפחותיו דובכות בקבר .
א"ר יצחק בן זעירא ואיתימא שמעון נזירא מאי קראה וחכך כייז
הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים ככומר שר
ענבים . מה כומר של ענבים כיון שמוניח אדם אצבעו עליו מיד
דובב . אף ת"ח כיון שאוטרים דבר שמועה מפייהם בעולם הזה
שפחותיהם דובכות בקבר :

בתרא דף ע"ה ע"א אמר רבא א"ר יוחנן עתיד הקב"ה לעשות
שבע חופות לכל צדיק וצדיק שנא' וברא ה'
על כל מכון הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן ונוגה אש להבה
לילה כי על כל כבוד חופה מלמד שכר אחד ואחד עושה לו
חופה לפי כבודו . אמר רבה א"ר יוחנן לא כירושלים של ע"הו
ירושלים של ע"הב . ירושלים של עולם הזה כל הרוצה לעלות
עולה . של ע"הב אין עולין אלא המזוטנין לה . ואמר רבה א"ר
יוחנן עתידין צדיקים שנקראים על שמו של הקב"ה שנאמר כר
הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו אף עשיתיו וי"ר שמואל
בר נחמני א"ר יוחנן שלשה נקראו על שמו של הקב"ה ואלו הן
צדיקים ומשיח וירושלים . צדיקים הא דאמרן . משיח דכתיב וזה
שמו אשר יקראו ה' צדקנו . ירושלים דכתיב סביב שמונה עשר
אלף ושם העיר מיום ה' שמה אל תקרי שמה אלא שמה :

אמר רבי אלעזר עתידין צדיקים שיאמרו לפנייהם קדוש כדרך
שאוטרים לפני הקב"ה שנאמר והיה הנשאר בציון והנותר
בירושלם קדוש יאמר לו :

זוהר ח"א

(דף ז' ע"א במדרש הנעלם) רבנן פתחי קרא לרוח שמניך
טובים שמן תורק שמך ונו' ת"ר
סאי

סאי נשמתא דבר אנוש כשעתא דסקלא מארעא לרקיע וקיימא
בהסוא זוהרא עלאה דאמרן קב"ה מכקר לה . ת"ש אמר רשב"י כל
נשמתא דלדיקיא כיון דקיימא באתר שכינתא יקרא דחזיה למויב
קב"ה קרי לאכפת' ואמר לון זילו ובקרר לפלגיא דדיקא דאתא וקאדימו
ליה שלמא מן שמי . ואינון אמרין מארי עלמא לא אתחזי לאכא
למיוזל למיחמיו לכרא ברא אתחזי למיחמיו ולמתבע לאבוי .
והוא קרי ליעקב ואמר ליה אנת דהוה לך זעירא דכנין זיל וקביל
(אולפנית) פני דפלגיא דדיקא דאתא הכא ואכא חזיוול עמך ה"ד
מבקשי פניך יעקב סלח . מבקש לא נאמר אלא מבקשי . א"ר חייא
מריסיה דקרא משמע דכתיב זה דור דורשיו ונו' . א"ר יעקב אמר
רבי (נ"א עקיבא) חייא יעקב אבינו הוא כסא הכבוד וכן תאנא
דבי אליהו יעקב אבינו הוא כסא בפני עצמו דכתיב וזכרתי את
בריתו יעקוב' ברית כרת קב"ה ליעקב לכדו יותר מכל אבותיו דעביד
ליה כסא הכבוד כר מן קדמאה :

רבי ליעזר הוה יתיב והוה לעי באוריית' אתא לגביה ר' עקיבא
א"ל במאי קא עסיק מר א"ל בהאי קרא דכתיב וכסא כבוד
ינחילם . מהו כסא כבוד ונחילם זה יעקב אבינו דעביד ליה כרסי
וקר בלחודיו לקבלא אולפן נשמתא דלדיקיא וקב"ה חזיל עמיה בכל
רוש ירחא וירחא . וכד חמי נשמתא יקר אספקלרי' שכינתא דמאריה
מברכת וסגדת קמי קב"ה ה"ד כרכי נפשי ונו' . אמר רבי עקיבא
קב"ה קאים עלויה . ונשמתא פתח ואמר ה' אלקי גדלת מאד ונו'
כל הפרשה עד קיומא דקאמר יתמו חטאים ונו' . ועוד א"ר עקיבא
ילא דא בלחודיו אלא משכחת ליה על גופא דאשתא כעלמא דין
ואמר כרכי נפשי את ה' וכל קרבי ונו' . וקב"ה חזיל . מנא לן האי
מקאי קרא דכתיב וירא ליו ה' בלאוני ממרא זה יעקב מהו ממרא
משום דאחסין מאתן עלמין מעבדן והוא כסא . אמר רבי ילחק ממרא
בנימ' מאתן ותמנין וחד הוה מאתן דעבדן דכתיב ומאתים לנוטרים
את שריו ותמנין וחד דהוא כסא ובג"כ אתקרו וירא ליו ה' בלאוני
ממרא ועל שום דא נקרא ממרא . א"ר יקודה מהו בלאוני ר"ל תוקפי
ה"ד אכיר יעקב . והוא יושב פתח האהל ה"ד ה' מי יגור באהלך
ונו' . כחוס היום דכתיב וזרתה לכס וראי שמי שמש זרקה ומרשא
בכנפיה . אמר ריב"ז בההיא שעתא חזיל קב"ה ובנין דשמעין אבהתא
אברהם וילחק דקב"ה חזיל לגביה תבעין מן יעקב למיוזל עמהון
ולאקדמ' ליה שלם ואינון קיימין עלויה ממאי דכתיב וישא עיניו
וירא

וירא והנה שלשה אנשים נכבים עליו : שלשה אנשים (דקיימין) לין
אבהתא אברהם יצחק ויעקב דקיימין עלוהי וחמי עובדין טבין דעבד
וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה' משום דחמי שכינה
יקרא עמהון ה"ד על כן עלמות אהבוך (אלו הן האבות) :

דבר

אמר וירא אליו ה' באלוני ממרא' רבנן פתחי בהאי קרא
בשעת פטירתו של אדם דתניא אמר רבי יהודה בשעת
פטירתו של אדם הוא יום הדין הגדול שהנשמה מתפרדת מן הגוף
ולא נפטר אדם מן העולם עד שרואה את השכינה ה"ד כי לא יראני
האדם וחי' ובאין עם השכינה שלשה מלאכי השרת לקבל נשמתו של
אדם ה"ד וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האהל כחוס
היום' כחוס היום זה יום הדין הנוער כתנור להפריד הנשמה מן
הגוף' וישא עינו וירא והנה שלשה אנשים המבקרים מעשיו מה
שעשה והוא מורה עליהם בפיו וכיון שהנשמה רואה כך יולאת מן
הגוף עד פתח בית הכליעה ועומדתם עד שמתודה כל מה שעשה
הגוף עמה כעו"הו ואז נשמת האדם היא שמחה במעשיה ושמחה
על פקדונה' דתנא אמר יצחק נשמתא של אדם מתאווה אימתי
תלא מן העולם הזה שהוא הבל כדי להתענג בעולם הבא' תנו רבנן
כשחלה רבי אליעזר הגדול הקוה יומא ערב שבת הוה ואותיב לימיניה
הורקנוס בריה והוה מגלי ליה עמיקתא ומסתרתא והוה לא הוה
מקבל ברעתיה מלייח דחשיב דמטורף בדעתיה הוה' כיון דחמא
דרעתא דאבוי מתיישבא עילויה קביל מניה מאה ותמנין ותשעה
רוין עלאין כד מטא לאבני שיש דמתערבי במיא עלאה בכח רבי
אליעזר ופסק למימר אמר קום התם ברי אמר ליה אבא למה אמר
ליה חזינא דאוחית חלף מן עלמא אמר ליה זיל ואימא לאמך דתסתלק
תפלאי באתר עלאה ובתר דאסתלק מן עלמא ואיתי הבא למחמי
להון לא תבכי דאיונין קריבין עלאין ולא תתאין ורעתא דבר נש לא
ידע בהו עד דהווי יתבי עלאלו חכימי דרא למבקר ליה חוליט להו על'
דלא אתו לשמשא ליה דתנינן גדולה שמושא יותר מלימודה עד דאתא
רבי עקיבא אמר ליה עקיבא עקיבא למה לא אתית לשמשא לי (דהא
אתא עתא לארפא) אמר ליה רבי לא הוה לי פנאי' ארתח
אמר אתמהה עלך אי תמות מיתת עמך לטייה דיהא קשה מכלהון
מיתתיה' ככירבי עקיבא ואמר ליה רבי חוליף לי אורייתא' אפתח
פומיה ר' אליעזר במעשה מרכבה אתא אשא ואסחר לתרויהון אמרו
חכימיה שמע מניה דלית אן חזיין וכדאין לכך נפקו לפתחא דברא
ויתיבו

ויתיבו תמן הוה מה דהוה ואזל אשא וחוליף בכרת ענה תלת מאס
הלכות פסוקות וחוליף ליה רט"ז טעמים דפסוקי דשיר השירים והווי
עינוי דרבי עקיבא נחמין מיא ואתחור אשא כקדמיתא' כד מטא
לפאי פסוקא סמכוני באישות רפרוני בתפוחים כי חולת אהבה אנו
לא יכול למסבל רבי עקיבא ואריס קליה בכייתא וגעי ולא הוה
ממלל מדחילו דשכינתא דהות חמין אורי ליה כל עמיקתא ורוין
עלאין דהוה ביה כשיר השירים' ואומי ליה אומא דלא לישתמש
בשום חד פסוק מניה כי היכי דלא ליחריב עלמא קב"ה בניניה ולא
בעי קמי דישתמשון ביה כריותי מסגיאות קדושתא דאית ביה' לבתר
נפק ר' עקיבא וגעי ונבעין עינוי מים והוה אמר ווי רבי ווי רבי
דאשתאר עלמא יתום מינך' עלאו כל חכימיה גביה ושאו ליה ואתיב
להון הוה דחיק ליה (שעתא) לר' אליעזר אפיק תרי דרועיו ושוינון על
לביה פתח ואמר אי עלמא עלמא' עלאה חזרת לאעב' ולאגנזא
מן תתאי כל נסיוו וכוננא ווי לכוון תרי דרעו ווי לכוון תרי
תורות דישתכחון יומא דין מן עלמא' דאמר ר' יצחק כל יומי
דר' אליעזר הוה נקירא שמעתא מפומיה כיומא דאתיהיבת
בטורא דסיני אמר אורייתא (סברית גמרא) גמרית ותכמתא סברית
ושמושא עבדית דאילו יהון כל בני אינשא דעלמא סופרים לא
יכלין למכתב ולא חסרי תלמודי מחכמתיה אלא ככוחלא בעינא
ואנא מרכותי אלא כמאן דשתי בימא' ולא הוה אלא למיתן
טיובתא לרבוי יתיר מניה' והווי שאלין מניה בהקוה סנדלא
דיבוס עד דנפק נשמתיה ואמר טהור ולא הוה תמן רבי עקיבא'
כד נפק שבתא אשכחיה ר' עקיבא דמית בזע מאניה וגריר כל
בשריה ודמא נחית ונגיד על דיקניה הוה נוון וכבי נפק לברא
ואמר שמוא שמוא אמרו לשמשא ולקיהרא דנהירתא דהות נהיר
יתיר מנהון הא אתתשך' אמר ר' יהודה בשעה שנשמת האדם
רוגה ללאת שמחה והאדם בטוח במיתתו כדי לקבל שכרו'
ה"ד וירא וירץ לקראתם בשמחה לקבל פניהם מאיוה מקום
מפתח האהל כדקא אמרן וישתחו ארצה לגבי שכינה :

(דף רי"ז ע"ה) ויקרבו ימי ישראל למות' א"ר יהודה ווי
לעלמא דהא בני נשא לא חמאן ולא שמעין
ולא ירעין דהא כל יומא ויומא קלא דכרוזא אשתמע במאתן
וחמשין עלמון' תנא עלמא חדא אשתמודע לעילא וכד כרוזא
נפיק ההוא עלמא מודעזעא ומתחלחלא נפקי תריין פריין דאסתלקו
מההוא

מההוא עלמא דמדוריהון תחות אילנא דחיו דחיו ומותא ביה *
כפקא חד כפורא לקטר דרומא וחד כפורא לקטר כפונא וחד
כפורא כד נהור יממא וחד כד אפתשך יממא כל חד וחד קרי
ומכרוז מה דשמעין מההוא כרוזא לבתר כעו לאסתלקא לתרייהו
ומשתמטו רבליהו כנוקבא דתהומא רבא ומתלכדן כנוים עד
דאתפליג ליליא כד אהפליג ליליא כרוזא קרי וכפריס האחוות
כפח כהס יוקשים בני האדם * אמר רבי יהודה בשעתא מתלכדן
רבלי דכני נשא ויומוי אתקריכו תהוא יומא אתקרי יום ה'
לאתבא רוחיק ליה * תבא בהסיא שעתא פקדא תהוא כתר
קדישא על רוחיה ומאן איהו דכתיב ימי שנותינו בהס שבעים
שנה * כתר שביעאה דכלא * ואס מסטרא דגבורה קאתי כתיב
ואס בגבורות שמונים שנה * דכתרא דגבורה תמינאה הוי מכאן
ולהלאה לית אתר לאתמשך כמד"ה ורהכס עמל ואון כאתר דלא
הוי יסודא כנוינא לא אתקייס * ה"ר יהודה זכאן אינון דריקייא
כד קב"ה בעא לאתבא רוחיה ליה ולשאבא תהוא רוחא כנוים *
דתינא בשעתא דקב"ה בעא לאתבא רוחיה ליה אי זכאה תהוא
תהוא רוחא מה כתיב והרוח תשוב אל האלהים אשר נחמה *
ואי לא אשתכח זכאה ווי לההוא רוחא דבעי לאסתחאה כנורא
דליק ולאסתקנא בנין לאשתאבא בגופא דמלכא ואי לא אשתקנת
ווי לההוא רוחא דמתנגלא כאבנא בקוספיתא דכתיב ואת נפש
אויכיד יקלענה בתוך כף הקלע * תניא אי תהוא רוחא זכי כמה
טבין גניוין ליה בההוא עלמא דכתיב עין לא ראתה אלהים וזלתך
יעשה למחכה לו :

(זוהר ח"ג דף ק"ו ע"ב) וירא בלק וגו' * רבי אלעזר אמר
וראי מה דאמר ר' חייא מלא סתימא
הוא אכל כתיב גס כפור מלאה בית ודרור קן לה וגו' * וכי דוד
מלכא על כפרא בעלמא הוה אמר מלא דא * אלא כמה דתינון
כמה חביבין נשמתין קמי קב"ה * אי תימא כל נשמתין דעלמא
לאו הכי אלא אינון נשמתהון דריקיי' דתמן מדוריהון כהדוק
מדוריהון לעילא ומדוריהון לתתא * והכי אתמר גס כפור מלאה
בית אלון רוחיהון דריקייא * תינון תלת שורין אינון לב"ע
ובין כל חד וחד כמה רוחין ונשמתין מטוילין תמן ואתהון
מריחא דענונין דריקייא דלבו אע"ג דלא זכו למעאל * אבל
ענונא דרוחיהון דריקייא דלבו עין לא ראתה אלהים וגו' .
יומין

יומין רשימין אית בשתא ואינון יומי נסן ויומי תשרי דאינון
רוחין משטין ופקדן לאתר דאטריד * ואע"ג דזמנין סניאין
משטין אכל יומין אלין רשימין אינון ואתחזון על גבי שורין
דגתא כל חד וחד כחיו דשפין מנפסן בכל כפרא ונפרא * וההוא
כפופא שכחא דקב"ה ולותא על חיי בני נשא דהאי עלמא
בנין דאלין יומין ישראל כלהו מתעסקין במנות ובפקודין
דמארי עלמא * וכדין כחדו אתחזון כפרא מנפסן וע"ג שורין
דנ"ע מנפסן משכחן ואודין ומלגן על חיי דהאי עלמא * אר"ש
אלעזר ודאי שפיר קאמרת דדאי אינון רוחין תמן אכל מה
תימא ודרור קן לה אמר הכי חוליפנא דא הוא נשמתא קדישא
דסקלא לעילא וסקלא לאתר טמיר וגניו דעין לא ראתה אלהים
זולתך וגו' * א"ר שמעון אלעזר ודאי שפיר קאמרת שפיר איהו *
אכל כל דא כנ"ע דלתתא היא וכמה דאמרת הוה והכי הוה
ודאי גס כפור מלאה בית אלין רוחין קדישין דזכו למיעאל
ולמיפק לבתר בנין דמשטין ואתחזון כחיו דשפין ולין רוחין
מלאה בית * ודאי כל חדא וחדא אית לון מדורין ודיעאלן לכו
רוחין מלאה בית * ודאי כל חדא וחדא אית לון מדורין ודיעאלן
לכו ועכ"ד כלהו נכוין מחופה דחבריהו אינון דאית לון דרור
וחירו מכלא * וקב"ה אחזי לון היכלא טמירו חדא גניו דעין
לא ראתה אלהים זולתך וההוא היכלא אקרי קן כפור * ומתמן
מתערין טמירין למשיח בזמנא דהאי וכיומין רשימין תלת
זמנין בשתא קב"ה בעי לאשתעשא כאינון דריקייא ורחיו לון
ההוא היכלא טמירא גניו דלא ידעין ולא אשתמודעין ביה כל
דריקייא דתמן * אשר שתה אפרוחיה את מזבחותיך אלין אינון
דריקייא דאשתכללו בכנין קדישין דזכין לתורה שכתב ולתורה
שבעל פה בהאי עלמא ואלין אקרון תרין מדבחן מתעטרין
לקמי מלכא קדישא דהא זכותא דבנייהו בהאי עלמא אגין עלייהו
ומעטרין להו תמן * מאן רוחא זכאה לאל האי דשתה אפרוחיה
להלפא למזבחותיך וגו' :

(זוהר חדש דף כ"ו ע"ב) רבי פתח בהאי קרא מלאוני השומרים
הסוככים בעיר הכונו פלעוני נשאו את
רדידי מעלי שומרי החומות * כמה חביבה היא הנשמה הנתונה
מהחת כסא הכבוד ממקום הקדש מארצות החיים כד"א אהתלק
לפני ה' בארצות החיים * ולמה קראו דוד ארצות חיים וכי
למעלה

למעלה יש ארצות א"ר ינחק לא ארצות ממש ולא ארעתא
דארצות אמרו דוד אלא לשון רטוי הוא כד"ה ארנה אמריך .
כלומר אמר דוד אתהלך לפני ה' במקום אשר ירטו תמיד
הנדיקים הנקראים חיים אשר רנוסם וחסגם ללכת שמה . וממקום
הקדש באה הנשמה להאיר על הגוף האפל כדי להוליכו בדרך
ישרה ולעבוד עבודתו ורטון בוראו למהר ולבא לוטול שכרו .
אמר רבי יהודה אלמלא לא הוינא בעלמא יאות לן ולא ניסב
חושבנא למאריה דפותקא לבתר אמר הדרי בי תא חזו מה כתיב
בארס לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו . א"ר
זו היא הנשמה שהיא אצלו עזר להוליכו ברכי קונו והיינו דתן
בא ליטטר מסוייעין אותו :

תנו רבנן כשהאדם הולך ברכי קונו הרבה מסוייעין אותו .
נשמתו מסוייעת אותו . מלאכי השרת מסוייעין אותו .
שכינתו של מקום תסוייעת אותו . וכלם מכריזין לפניו ואומרים
בלכתך לא יצר לעדיך ואם תרוץ לא תקשל . רבי נתן אומר
נשמתן של נדיקים מסוייעין אותו :

רבי אלעזר בר יוסי חמוי הוו אזלי מאושא ללוד . אמר רבי
יוסי לרבי אלעזר אפשר דשמעת מאביך מאי דכתיב
ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי להים . א"ל הכי שמיע לי
מאבא אינון הוו מלאכים דאזופו בקדמותא מארעא דישראל .
א"ל מאן אינון א"ל לא ידענא א"ל יאות לכו נדיקויא מלה
דפומיכו ככתרא דמלכותא ברישא דמלכא . עד דהוו אזלי
מטו למערתא דלוד שמעו ההוא קלא דאמר תרין עוולין
דאיילתא עבדו קדמי רעותא דניחא לי ואינון הוו משרייתא
קדישא דערע יעקב קמיה . אחרניש ר"א ואלטער כנפשו
ואמר מאריה דעלמא כך אורחוי טוב לן דלא נשמע שמענא ולא
ידענא יתרחיש ליה ניסא ושמע ההוא קלא דאמר אברהם וינחק
הוו נפל על אנפוי וחמא דיוקנא דאבוי . א"ל אנא שאילנא
ואחיבונא דאברהם וינחק הוו דערעו ליעקב כד אשתויב מלכין .
א"ל כרי פוק פוקתך וסב סוכתך דפוס ממלל רברכן הוה .
ולא דא הוה בלחודוי אלא כל נדיקויא ונשמתהון דנדיקויא
מערען קדמוי לשוכותיה ואינון מלאכיא קדישי עילאי . ותא
סוי ינחק קיים הוה כההיא שעתא אבל נשמתיה קדישא אתנסיבת
בכורסי יקרא דמאריה כד אתעקד על גבי מדכחא ומכדין
אסתיומו

אסתיומו עינוי מלמחזי והיינו דכתיב ופחד ינחק היה לי . אמר
לוי מה אכן תמן א"ל אנא ואת מלאכי עילאי לאשתעשעא
במשיחא מלכא דדוד . קס עד דהוה קס חמא חמוהו דאבוי
נהירין כשמשא . א"ל חמוי מלה חדתא שמעת או כנהירות יקרא
זוה דמשה אסתכלת . אמר לוי לא אלא זכאון אינון נדיקויא
דמטמרין להון משרייתו קדישי עילאי שנא כ"ו מלאכיו ו"זוה
ל"ך לשמרך בכל דרכיך :

אמר ר' יהודה עשה הקב"ה ירושלים למעלה כנגד ירושלים
של מטה . וכשבע שלא יבא שם עד שיבואו ישראל
בירושלים של מטה שנאמר בקרבך קדוש ולא אבא בעיר . ושבע
כתות של מלאכי השרת שומרים אותו סביביו . ועל כל פתח
ופתח כתות של מלאכי השרת והם הפתחים הנקראים שערי
זרק . ואלו הם הפתחים המכוונים להכנס שם נפשות הנדיקים .
ודוד המלך ע"ה נכנס בהם שנאמר פתחו לי שערי זרק אבא
בם אודה יש זה השער לה' נדיקים יבואו בו . ולמעלה מהם
שומרים מלאכי השרת בחומות העיר שנא' על חומותיך ירושלים
זו הוא ירושלים של מעלה הפקדתי שומרים אלו מלאכי השרת .
ותאנא שבע פתחים יש לנפשות הנדיקים להכנס עד מקום
מעלתם ועל כל פתח ופתח שומרים :

הפתח הראשון נכנסת הנשמה במערות המכפלה שהיא סמוכה
לגן עדן ואדם הראשון שומר עליו . זכתה הוא מכריז
ואומר פנו מקום שלום בואיך ויולאה מפתח הראשון :

הפתח השני בשערי ג"ע ומולאה את הכרובים ואת להט החרב
המתהפכת . זכתה נכנסת בשלום . ואם לאו שם
תקבל עונשה ותשפט בלהב הכרובים . וכנגדס היו הכרובי' במקדש
בשעה שהכהן נכנס ביום הכפורים זכה נכנס בשלום . לא זכה
מבין שני הכרובים יולא להב ונשרף מבפנים ומת . והיו מכוונים
כנגד אלו אשר בשערי גן ע"ן ליזרף הנשמה . זכתה הנשמה כותבין
לה פינקס קימן ליכנס ונכנסת לגן עדן אשר בארץ . ועמוד
אחד של ענן ונוגה מעורב זס בזה ועשן ונוגה סביבוי שנאמר
וכרא ה' על מכון הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן ונוגה
והוא נעוץ מלמטה למעלה לשערי שמים . זכתה לעלות עולה
באותו עמוד . לא זכתה יותר נשארת שם ומתעדרת מהטוב
אשר למעלה . דא"ר יוסי ראיתי ג"ע והוא מכוון כנגד פרכת

קרח הנורה אשר למעלה וקיה נהנת מזיו השכינה אבל אינה
ניזונת ממנה * זכתה לעלות עולה באותו עמוד עד שמגעת
לפתח השלישי :

הפתח הנ'

והוא נגד הקיב הנקרא זכור ומגעת עד
ירושלים אשר שם ושם שומרים * זכתה פותחים לה
הפתחים וכנסת * לא זכתה נועלים השערים ודוחין אותה
לחץ ונוטלים פנקסה ממנה * והנשמה אומרת מלאוני השומרים
הסובכים בעיר אלו מלאכי השרת השומרים בית המקדש וירושלים
אשר למעלה * נשאו את רידי מעלי זהו פנקס שלה סימנה *
שומרי החומות כמה דאת אמר על חומותיך ירושלים הפקדתי
שומרים * זכתה לעלות נכנסת שם באותן השערים ומשכחת
להקב"ה בבית המקדש אשר למעלה ומיכאל השר הגדול מקריב
אותה לקרבן * א"ר יצחק לרבי חייה מה קרבן הוא זה וכול
לומר כשאר קרבן א"ר חייא הקרבה זו היא כאדם המקריב
דורון לפני המלך * ומיכאל הולך עמה עד הפתח הרביעי
והחמישי והששי * ואומר לפני הקב"ה רבוננו של עולם אשרי
בניך בני אוהביך אברהם יצחק ויעקב אשריהם הצדיקים הטובים
הזוכים לזה עד שמגיעים לשער השביעי :

הפתח השביעי

שהוא ערכות וננוי חיים טובים מזיון שם
וכל נשמתם של צדיקים כלם שם * ונעשים מלאכי
השרת ומקלסין לפני הקב"ה וזונוים מזיו השכינה אספקלריא
המאירה * ושם המנחה והנחלה ונוח חיי העולם הבא אשר עין
לא ראתה אלהים זולתך * והוא אלה תולדות נח נח צדיק תמים *
מי ראוי להיות בזה ההנאה והמנוחה והמרנוע מי שהוא איש
צדיק תמים אמר רב פפי זאת המנוחה למעלה היא את השמים
התהלך נח למעלה ולא למטה :

(שם דף כ"ח ע"א) רבי יוסי ור' חייא הוו אזלי באורחא *
אמר ר' חייא אימא לן ממלי מעלייתא

דהוה אמר אבוך מתעבונני הנשמה * א"ל ניפוק מכאן דקפוטקיא
אלין בתי מעובדי דכשרן * א"ל כך יאות לן למלעי באורייתא
וכשתויב מנהון * א"ל באתר דסכנה לא אורה רבנן * לבתר
דנפקו ואזלו באורחא * א"ר יוסי אימא לך מילתא והיא טמירתא
ביני מטמונייא דאבא בני גנוזי * ודא היא דכתיב כרם היה
לשלמה וגו' האי כרם דא היא נשמתא קדישא דאתנטעת לעילא

תחות

תחות כורסי יקריה * לשלמה מלכא דשלמה כולה דיליה * כבעל
המון הוא כורסי יקריה דשליטא על כל קולי שמייה וארעא
וקוא מאריה דכל חילא * יהב נשמתא דא למי לכוטרין אלון
כטרי פקודוי * ואית ליה לקב"ה עלמין סניאין לעילא על כל
קולי שמייה * ואלף ומאתן עלמין אחרנים דעיוול בהון לשאפעשא
עם דריקויא בננתא דערן * איש יביא כפריו אלף כסף אלף
עלמין דכסיף בהון קב"ה * א"ר יצחק מקייע אני להאי מילתא
דר' יוסי וכך הוא ממאי דכתיב אחריו כרמי שלי לפני האלף
לך שלמה ומאתים לכוטרין את פרו * שכסא הכבוד מכרת
ואומרת רבש"ע זו הנשמה נישלה ממני הרי היא לפני * האלף
לך שלמה שלך הם אותם האלף עולמו' ואינם ראויים לאחר *
ומאתים לכוטרין את פרו זה ערן שיש בו מאתים עולמות
הנאות וכוספין לנפשות הצדיקים * דתנן א"ר בבל לילה ולילה
הקב"ה נכנס ככל אותן העולמו' וכשעת חצי הלילה נכנס
במאתים עולמות של גן עדן להשתעשע עם הצדיקים שנאמר
חדשים גם ישנים דודי לפניך לך * ודוד המלך ע"ה נכסף לבו
כשראה מעלות הצדיקים ואמר רבש"ע אשרי תבחר ותקרב
ישכון חריך :

(שם דף ל' ע"ב) אמר ר' יהודה תא חזי איין לך ככל לילה
ולילה שאינו אותן מטטרו"ן שר הפנים כל

נשמתן של ת"ח העוסקים בתורה לשמה ומראה אותן לפני
הקב"ה * וממתניס מל"הש ודוממים מלומר שירה עד שיתכנפו
נפשות הצדיקים עמהם ויזמרו ביחד לאל עליון * שנאמר
הנננים נראו בארץ אלו העוסקים בתורה לשמה * עת הזמיר
הגיע אז הוא עת לומר לבוראם ביחד * וקול התור נשמע
בארצנו זה מטטרו"ן הבא לאסיף נשמתן של צדיקי' לומר ליוצרים
בכל לילה ולילה * שנאמר יעלוו חסידים בכבוד ירננו על
משכבותם * מהו בכבוד א"ר יהודה זה מטטרו"ן * א"ר יעקב
בר אידי כל נשמתן של צדיקים נגזרו מתחת כסא הכבוד
לנהג את הנוף כאב המנהיג את הבן * כי בלתי הנשמה לא
יוכל הנוף להתנהג ולא לדעת ולעשות רצון בוראו * דהא א"ר
אבהו הנשמה היא מורה ומלמדה לאדם ומחנכתו בכל דרך
ישר * וכשעה שולח הקב"ה אותה לנוף ממקום הקדש מברך
אותה בשבע ברכות * ה"ד ויאמר ה' אל אברהם זו היא הנשמה
שהוא

שהוא אב ללמד את הגוף ורם עליו שממקום רם ונשא באה
 ומה אומר לה לך לך מארבע וממולדתך מדירתך וממקומך
 ומנהגתך ומבית אביך אמר ר' יעקב זו היא אספקלריא
 המאירה אל הארץ אשר ארבע כלומר לגוף פלוני לגוף קדוש
 לגוף ישר ועם כל דא ואכרעה מכרכך אותם הנוהגים עמך
 מדות טובות מדות ישרות אותם המכרכים אותי בשבילך ואומרי
 כל זמן שהנשמה בקרבו מורה אני לפניך ה' אלהי ומקללך
 אחור אותם המקללים אותך ומקללים מעשיהם ודרכיהם וילך
 אברם כאשר דבר אליו ה' כיון שנתברכה בשבע ברכות הללו
 מה כתיב וילך אברם זו היא הנשמה שהיא אב לגוף ורם
 ממקום הרמים כאשר דבר אליו ה' להכנס באותו הגוף
 שנטעה להנהיגו וללמדו א"ר יעקב ראה מה כתיב ביה
 כיון שבאה ליכנס וילך אתו לוט זהו יצר הרע המזומן ליכנס
 עם הנשמה כיון שגולד אדם ומנין שנקרא יצר הרע כן
 שנאמר כי יצר לב האדם רע מנערותיו והו לוט שנתארר בעולם
 ואזלא הא כי הא דא"ר יצחק הנחש שהשיא לחוה הוא יצר הרע וראינו
 שנתקבל שגא' ארור אתה מכל הבהמה ולפיכך נקרא לוט שבשעה
 שהנשמה באה ליכנס בגוף מיד וילך אתו לוט שהוא מזומן
 ליכנס עמו ולהטטין לאדם ולהיות מקטרנ לנשמה אמר ר'
 יעקב בר אירי מנין ממה שאמרנו שהוא משל על הנשמה ממה
 דכתיב אח"כ ויקח אברם את שרי אשתו זהו הגוף ואת לוט
 בן אחיו זהו יצר הרע שהוא בן אחיו משותף ונדבק עם הגוף
 ואת כל רכוש אשר רכשו אלו מעשיהם וילאו ללכת ארצה
 כנען כולם מדוכקים ללכת בהבלי העולם הולכים אחר בלעם
 והרהורם ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה
 בכל מקום שזה מתאזה הנשמה עמו והכנעני אז בארץ זו
 התאזה שהיא רבקה בגוף כיון שפוקד הקב"ה מעשיה ומנחם
 הנשמה מן הגוף הנשמה רוטה לעלות למעלה ראה מה כתיב
 בה וילך למסעיו מנגב ועד בית אל ורוטה לחזור אל המקום
 אשר היה שם אהלה בתחלה אמר יעקב אהלה כתיב בה"א
 ואזי היא עומדת בין בית אל ובין העי בין לעלות למעלה
 ובין לירד למטה וכתה עולה אל מקום המזבח אשר עשה
 שם בראשונה מקום אשר מוכ"אל השר הגדול מקריב נש תן
 של דיקים ויקרא שם אברם בשם ה' הנשמה כותנת שבת
 וקוראה

וקוראה בירושלים של מעלה שכתה לאותה המעלה ואם לא
 זכתה מה כתיב ויסע אברם הלך ונקוע הנגבה דוחין אותה
 והולכת עד שסוככת כל העולם עד שתקבל עונשה אמר
 יהודה הדריקים מה הם עושים אם בא ליטור אפילו יצר הרע
 בא לקטרנו נשמתו מסייעת אותו שנאמר ויאמר אברם אל
 לוט הנשמה אומרת ליצר הרע אל בא תהי מריבה ביני וביניך
 מה עושה הדריק הזה הולך לבית המדרש קורא ושונה ומקטרנ
 ליצר הרע ואומר הנא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי סגיאין
 אית בעלמא דאת יכול לון מן קדם דאבאישו עובדיהון אם
 השמאל ואימינה אם אתה רוטה להשמאל אותי אני אימין
 אלך לזר ימין שלא אטע אשורי ימין ושמאל ואם הימין
 והשמאל אע"פ שארצה שהיא טובה עלתך אעשה הפך רגונך
 ותאותך וא"ר ביכו יצר הרע מהו עושה באותה שעה שהיא
 רואה שלא נעשתה עלתו מה כתיב ביה ויבחר לו לוט את
 כל כזר הירדן לאותם הרשעים שלא יקטרנו עמו ובשביל זה
 ויפרדו איש מעל אחיו ואז הנשמה מה כתיב בה ואברם
 כבד מאד בכל מעשים טובים וישרים בתורה ומצות :

וישמע

אברם כי נשכה אחיו רבי תנחום פתח קמתי אני
 לפתוח לרודי ורודי חמק עבר נפשי יצאה בדברו א"ר
 תנחום בא וראה כמה יש לו לאדם ליטור מעונותיו בעוד רכבי
 התשובה פתוחין לפניו בטרם יסתם הדרך שנאמר דרשו ה'
 בהמלאו וגו' יש עתים שהוא קרוב ויש עתים שהוא רחוק
 ומי א"ר תנחום הכיוהא כתיב קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר
 יקראוהו באמת אמר האי קרא מסויע ליה משמע דכתיב לכל
 אשר יקראוהו באמת ועם כל זה מה כתיב רטון יראיו יעשה
 משל למלך רהוה יתיב ואתא ב"כ ולוח קמיה אלית מלכא כל
 מה דאמר ולא אתיב ליה הוא טוח ומלכא אלית ושתיק אזל
 ההוא גברא אמרו קמי מלכא משמסוהי מרנא למה לא
 אתיבת להאי מסכונא מדעם אמר שמעית כל מה דאמר
 ואליתית ליה אבל הוא חייבא קמאי וליתוהי כדאי למעבד
 דעוהיה דאז אמרו ליה ולחברוהי זמנין סגיאין מן שמי דלא
 יהוו כישין ויתון קמאי ואעביד עמהון טבא ולא אשנאו בי
 כען לית אנא משנח בהון כך הוא הקב"ה קרוב ה' לכל
 קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת ושומע להם אבל למי
 שהוא

שהוא עושה רטונו להאי כתיב רטון יראו יעשה ואת שועתם
 ושמע ויושיעם . א"ר חלבו א"ר הונא ממי אתה למד ממרע"ס
 דכתיב ובמה יודע איפה כי מלאתי חן בעיניך אני ועמך .
 אמר משה רבש"ע לית אגן זריבוס למלאך ולא לשרף ולא לשר
 דמאי שינויא יהא לכא מן האומות להם שר ולנו שר אבל
 ונפלינו אני ועמך וגו' . ובמה יודע איפה כי מלאתי חן בעיניך
 הלא בלכתך עמנו אתה ולא שר . א"ר יהודה מאי הוה דעתיה
 דמשה דלא קביל ליה למלאכא . אלא אמר משה ידענא בהון
 בושראל דאיונו חייבויא וקאי קדל . אלמלא יתמסרו למלאכא
 וכל שכן שהוה מרת הדין לא ישתירי משנאיהון דישאל שריר
 ופליט . דא"ר יהודה בכל מקום ה' מרת רחמים . אמר משה
 רבש"ע אתה אמרת שמלאתי חן בעיניך ועתה אם נא מלאתי
 חן בעיניך ילך נא אדני בקרבנו דהוה מרת רחמים . א"ל
 למה אמר ליה כי עם קשה עורף הוא וסלקת . ישראל סרבנין
 טרחנין הם כיון שחוטאים יש ביד המלאך לעשות דין ולא
 לעשות סליחה ומחילה . אבל את רחום וחנון היכולת והכח בך
 ורחמים רבים וסלקת לעונינו ולחטאתינו ונחלתנו מה שאין רשות
 לשום מלאך לעשות כן . א"ר שמעון רחמנותו של הקב"ה אלל
 כנסת ישראל הו"ד פתחי לי פתח של תשובה למען תזכי לכל
 טוב שבעולם שראשי נמלא טל זהו ראש העולם . קוולותי רסיקי
 לילה זהו קפה העולם כלומר ראש העולם וקנהו מלאתי כל
 טוב כשכילך ולא פתחה כי באותו זמן לאחר כן כשהניק לה
 מה כתיב קמתי אני לפתוח לדודי ורודי חמק עבר נפשו
 ונאה בדברו . ד"א קמתי אני לפתוח לדודי זו היא הנשמה
 אלל הגוף שבעור שהנשמה בגוף אינס רוזים להעיר דרכי
 התשובה . א"ר פינחס בשעה שהנשמה רוצה ללאת מן הגוף
 מתחרטת למה לא שבה בתשובה עד שינא מן הגוף ונשאר
 הגוף ככלי אין חפץ בו . וא"ר פינחס כל שבעת הימים נפשו
 מתאבלת עליו ואומרת קמתי אני לפתוח לדודי . תדע לך
 שבעור שהנשמה בגוף והגוף עומד בכחו היא תשובה מעליותה
 ולא בשעתא דלא יכול . כדא"ר פינחס משל למה"ד לאדם העומד
 על שולחנו והיה רעב ותאב לאכול . ובעוד שהיה אוכל עמד
 עני על הפתח שאל ממנו להאכילו ולא החזיר לו פנים הלך
 אותו עני כפחי נפש . לאחר שעה הגישו עוד לפניו לאכול
 והיה

והיה בטנו מלא מכל . כיון שראה שאינו יכול לאכול עוד אמר
 תנו לו לזה העני . היה חכם אחר עומד עליו אמר ליה
 שוטה אילו יכולת לאכול לא נתת לו עתה שאין בך כח לאכול
 יותר אתה נותנו לעני . כך הוא האדם בעולם הזה הולך
 בהכליו רעב לאכול ולהרווח ממנו . בא העני שהוא הו"ר
 הטוב ושאל ממנו בכקשה שיחזור בתשובה ולעסוק בתורה ואינו
 מחזיר לו פנים מפני שהוא רעב יותר להרווח ממנו . לאחר
 זמן תופסין אותו בקולר . כשרואה שאינו יכול להרווח יותר
 אומר החזור בתשובה שמה יתנו לו שעה לכך או שמה לא יתנו
 לו . אמ"ל הקב"ה שוטה עכשיו שאיך יכול עוד להרווח יותר
 אומר החזור בתשובה . דאילו היית יכול לא היית חוזר בתשובה .
 בעורו כך ינאה נשמתו ממנו וא"ר זריקא רב דמן חברייא
 אלישע בן אבויה הוה ולא יתנו ליה רשותא למיסקר בתשובה .
 דכפקא הוה קלא ואמר בשעתא דהוה מת כל אורחין ושבילין
 מלעילא ומלרע יסתתמון מהוה גברא דלא ייתי לעלמא דאתי .
 אריב"ל למה לן כולי האי זכור את כוראך עד אשר לא יבואו
 ימי הרעה :

וישמע

אברם כי נשבה אחיו . רבי אבה פתח כנגד י"ד
 קרע כדאיתא לעיל . הוה תנינן כיון שפרד י"ד קר
 מן הגוף של זריק לאיוה מקום הולך למקום הרשעים שלא
 יקטרנו עמו . מאי משמע דכתיב ולוט יושב בערי הכנר
 ויאהל עד סדום ואנשי סדום רעים וחטאים וגו' . למקום רשעים
 וחטאים שם שם אהלה לשבת . י"ד קר מהו עושה שם חוטא עמם
 ומחטיא עד שנשבה בעוונותיו ונלכד . ומשמת הדריק מה היא
 עושה וישמע אברם זו היא הנשמה כי נשבה אחיו וז"ל קר .
 וירק את חנוכיו וילודי ביתו אלו הם הדריקים שמחונכיו במצות
 וכדרך הטוב . כדקאמ' ר' אבהו כיון שרואה הדריק רשע נעזב
 ונלכד בעוונותיו הולך לאחוויו בו אולי יחזירנהו למוטב ויחזור
 בתשובה ומקרבו ומלמדו תורה הו"ד וירדוף עד דן עד עיקר
 דינו רודף להטילו מדינה של ניהאס . וכן הוא דרך הדריקים
 לרדוף אחרי הרשעים כדי להחזירם למוטב . מק כתיב כהו
 ויחלק עליהם לילה וגו' וזוהי נשמת הדריקים שמייסרים ומבקשים
 להם כדי שלא ילכו בדרך רשעתם . הוא ועבדיו ויכס השמה
 והדריקים רודפים אחריהם ומוכיחים להם ומייסרים להם . וירדפס

עד חובה מודיעים להם רעתם ורודפים אחריהם עד שמגלה להם רעתם ורשעתם למען יבושו ממעשיהם וזהו וירדפם עד חובה . הנשמה עושה כך ומודיעה להם דרכם הרעה וזהו עד חובה והיאך הולכים לשמאל ולא לימין . לימין . מה כתיב אחרי כן וישב את כל הרכוש וגם את לוט' א"ר אבהו בעל כרחם הם חוזרים בתשובה דכתיב וגם את לוט אחיו ורכשו השיב ואפי' יל"ה בעל כרחו שב בתשובה ואמר ר' אבהו בא וראה כמה שכרו של אדם העושה לאחר לחזור בתשובה . מנא ליה ממה דכתיב אחריו ומלכי זרק מלך שלם . תני ר' חייה רבא בשעה שנשמ' ה'נדיק המחזיר בתשוב' לאחרים ויולאף מן הגוף מיכאל השר הגדול המקריב נפשות ה'נדיקים לפני כוראיו הוא יולא ומקדים שלום לנשמתו של אותו זדיק שנא' ומלכי זרק זהו מיכאל ראש שומרי שיערי זרק . שלם זו ירושלים של מעלה . הווא לחם ויין שמקדים ויולא לקראתו ואומר לו שלום בואך . אמר רבי חייה למדנו כל המקדים ויולא לקראת הבא מן הדרך ונותן לו שלום מעלה עליו הכתוב כאלו אכילה ושתיה הוא נותן לו . מנ"ל מהאי קרא דכתיב על דבר אשר לא קדמו אהבם בלחם ובמים . וכי זריבים היו ישראל ללחם ולמים והלא המן היה יורד להם שהיה טוב ושפיר מכל אכילה שבעולם . אלא מפני שלא באו להקדים להם שלום העלה עליהם הכתוב כאלו חסרו מחייתם וכל המקדים שלום לחבירו ויולא לו לדרך מעלה עליו הכתוב כאלו נותן לו לאכול ולשתות . וכן א"ר חייה רבא מיכאל וגבריאל ומלאכי השרת השומרים שיערי זרק יולאים לקראתו ומקדימים לו שלום . והוא כהן לאל עליון דתני רב יוסף כשם שכ"ג למטה כך מיכאל השר הגדול הוא כהן למעלה . והוא מקדים ומברך לנשמה קודם ואח"כ מברך להקב"ה . ואלמלא מקרא כתוב א"ל לאומרנו שנאמר ויברכהו ויאמר ברוך אברהם לאל עליון קונה שמים וארץ אשריך שזכית לכך ואח"כ ברוך אל עליון אשר מגן זריך ביריך אלו הרשעים שזכיתם בתשובה ועשית את נשמתם . ויתן לו מעשר מכל א"ר ינחם האי קרא לא ידענו מי נתן מעשר למי . אלא הקב"ה נתן לו מעשר נטל אות אחר מתחת כסא הכבוד ונתן אותה עטרה על הנשמה שהוא אברהם . ואינו היא אות אחת ה' כאשר נברא העולם בה לקיות צרורה ברור החיים ונשלמת בהשלמתו

בהשלמתו . ה"ר ולא יקרא עוד שמך אברהם והיה שמך אברהם וזהו המעשר שנתן לו הקב"ה . א"ר יהודה מהו מכל הוא שכינתו של מקום . דהא תנינן אמר ר' ברכיה מ"ד וק' ברכ את אברהם בכל שהשרה שכינתו עמו :
אמר רב חסדא אין הקב"ה עושה משפט ברשעים בעו"ה שב עד שנמלך בנשמתן של זריקים שנא' מנשמת לוח יאכרו . וכשהם אובדין אין אובדין לא מאותו הדין שהנשמה דנה לרשעים . ותאנא ערקי"אל שרו של גהינם עומד לפני נשמת ה'נדיקים שלא יתפללו על הרשעים לפני הקב"ה ושיתנס ברשותו להורידם לבאר שחת ה"ר ויאמר מלך קדום אל אברהם תן לי הנפש . מלך קדום זהו שרו של גהינם העומד על הרשעים והוא מלך קדום . ומה אומר לנשמה שהוא אברהם תן לי הנפש שהיא החוטאת כד"ל הנפש החוטאת היא תמות . כלומר תן לי אותה הנפש שהיא מתאווה בחטאות כדי שתהא נדונה כפי רשעתה ולא תקחנה בתחונתך . והרכוש קח לך אותה אשר שבו בתשובה בנפשותם מדרכם הרעה קח לך והגולם מדינה של גהינם . א"ר יהודה באותה שעה הנשמה מה היא אומרת ויאמר אברהם אל מלך קדום הרימותי ידי אל ה' אל עליון . בשכועה שלא אהפלל ולא אקח לאותם הרשעים שהייתי מכריז לפניהם באותו עולם והוכחתיים לחזור בתשובה ופירשתי להם כל משפטי גהינם ולא שמעו לי . אם אקח מכל אשר לך שלך הם וברשותך הם . דאמר רבי יהושע בן לוי זמנא חדא חזי הוית וערעית קמוך לתרעא דגיהנם . ושמעית קל חייבי דהוו טרידיס בגיהנם בדונא רבא דריונין לחייביא בעלמא דאתי . והוו אמרין פותקנא סייפנא שמענא ולא אוריכנא אורננא וילן דמילתא דלדיקייא לא עבדנא . בכונא שמעית ההוא קלא דאמר בר ליואי בר ליואי סק סיקתך וקתוס פומך לית לך רשותא לללאה עלייהו . ואת וחברייא כתיב בהו ועסותם רשעים כי יהיו אשר תחת כפות רגליכם . ואריב"ל שבעה מדורות יש בגיהנם כאשר נדונים הרשעים לעתיד לבא ושבעה פתחים יש בגיהנם . כנגד שבעה פתחים שיש לנשמת ה'נדיקים להכנס בהם כנ"ע וכנגדן יש לנפש הרשע שבעה פתחים להכנס בהם בגיהנם ואלו הן אופל וללמות שערי מות באר שחת טיט היון שאול ואבדון ושם נידונים שנס עשר חדש . דה"ר שמעון משפט רשעים בגיהנם י"ב

י"ב חדש ושם יושעו תשובה . וכשתתן של דריקים פוגעין לפני הקדוש ב"ה ומעלין אותן משאול שהוא המדור הששי שנאמר מוריד שאול ויעל ומי שנכנס במדור התחתון שהוא אכדון שוב אינו עולם . דתנא ה"ר יהודה אף על פי שנכנס בשאול עולם בתשובה שנאמר מבטן שאול שועתי שמעת קולי . ד"ה הרימותי ידי אל ה' אל עליון וגו' אם מחוט וגו' . א"ר אלעזר הראוי לך שהם רשעים גמורים שלא שבו בתשובה לעולם בשכועה שלא אקחם לעולם . בלעדיו רק אשר אכלו הנערים אמר ר' תנחום בא וראה כמה חביבה התורה לפני הקב"ה שבשכינה זוכה האדם לחיי העולם הבא וכל המלמד תורה לאתרים יותר מכולם . בא וראה מה כתיב בבאן אם אקח מכל אשר לך אותם הרשעים הראוים לך . בלעדיו רק אשר אכלו הנערים חוץ מאותם המורים תורה לאתרים ולתינוקות ששכרם כפול . דא"ר יתחק המלמד תורה לתינוקות דירתו עם השכינה . והיינו דאמר רבי שמעון כד הוה אתי למחמי עולמייא כבי רב הוה אמר אזילנא למחמי אפי שכינתא . ואמר רק אכלו הנערים חוץ מאותם אשר למדו לנערים תורה וחלק האנשים אשר הלכו אתי בחוקו העולם תדע שאחזיק בהם ולא אתנם לך אע"פ שראוים ליענש . כל כך יש לנשמת הדריק עם מלך סדום שהוא שרו של גיהנם המושל על הרשעים . ועוד אמר לו לא אני לבדו אחזיק באלו אלא עני אשכול וממרחק שהם האבות הם יקחו חלקם :

רבי אלעזר בר ר' שמעון פגע ביה כאליהו בדיוקנא דקבא חדא ועבוליס זעיר עמיה וקוה מעבר נהרא דמייא רבא לאעברא להך גיטא . א"ל קבא ארמי אבתפאי רבייא דין ואת באידך גיטא ואעבר לכוון מעברא דמייא . אמר ולאו מארי דהרא את ולא תוכל לאעברוינא . אמר ליה קבא קבא אי תתפסק בחד יודי לך ולא ארמי יתכוון לאידך גיטא בפלגות מילא . א"ל ולעת באורייתא . א"ל איך אמר ליה ולא נקראת תושיה שמתשת כמו של אדם . א"ל ולא נקראת אסותא ושקייא שאל רפאות תקיל לשרך ושקוי לעצמותיך . אף אכא שתי מאורייתא קניאה כמאן דשתי מאנא דאסותא ואתיישר תילי אעבריוון . א"ל קבא קבא מאן רביא דין נבך א"ל אכא מליף ליה באורייתא . א"ל קבא קבא חולי קניא בעלמא דין ובעלמא דאתי וכגויסה דרבייא

דרבייא דא לא אשבוך למלאכה דניהנס למיגע כך . ואכא עיילנא לך לעלמא דאתי בתקוף חילי דאית לי תמן . א"ל ר' ר' מילך קניאה לעלמא דאתי כחד מן שמשוי דקב"ה דמשמשין קדמוסי . עד דאשגח ביה לא חזייה . אמר ש"מ דאליהו הוה והוה חדי בעובדוי דעבד ליה . ומן יומא ההוא כד הוה חמי דיוקנא דאבוי הוה א"ל אכא אכא אימא להווא קבא שפמין קניאין מאורייתא הוה . א"ל אימא ליה קבא דקדמאי קבא דפותקא ומיד יתיישר חילך :

אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם וגו' . רבי עזריה פתח משכני אחרוך גרוגה . א"ר יתחק כל הקורא ק"ש כתקנה על מטתו עולה נשמתו לשוט בארץ הקיים . א"ר בו מאי כתקנה ת"ש ששים אותיות ודעות יש בק"ש של לילה שיקא מכוין בהם לרעת הסוכבי' את קבא הכבוד שהם ששים ה"ה ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל . ת"ר זמנא חדא חול רבי דוסתאי למחמי לר' אלעזר בן ערך אזדמן ליה רבי חגי . א"ל לימא לן מר אורחא דתקנא קמיה למאן אזיל . א"ל למחמי סבר אנפי יומיין . א"ל מאן הוא א"ל מאן דנחתין קמיה רברבי עילאי דמלכא בריך הוא . א"ל ניחא ליה למר דאזיל עמיה לאורחיה . א"ל אי תיכול למסבר סברה למאי דתשמע זיל ואי לא סטי אבתרך כי היכי דלא תענש . א"ל לא ליחוש מר להאי דהא שמעית מילתא דרזא עילאה ואסתכלית ביה וסברית סברה . א"ל ומאי היא . א"ל שמעית האי רזא דהאי פסוקא הנה מטתו שלשלמה היא כורסוי' יקרא דמלכא דשלמא כולא דיליה . ששים גבורים סביב לה אלין שתין רברבייא משמשין עילאין קדישין דאיכוון משמשו גבי כורסייא וקרא דמלכא עילאה . מגבורי ישראל דאיכוון ממנן תחות שולענא רברבא קדישא מיכאל אפוטרופ' דישראל ובגין דאיכוון תחות ידיה כלהו רברבין אפוטרופין דישראל ה"ה מגבורי ישראל . א"ל רבי דוסתאי יאות אנת יתיר מני למיזל למחמי סבר אנפי יומיין . אזלו כד מטו לגביה וחסמא לון אמר לשמשיה זיל ואימא לון דכורסייא דתלת קיימא מאי היא כלא חד . שמע רבי דוסתאי אסתכל בנפשיה מילתא . אמר לשמשה זיל ואימא ליה למר דלאו למגנא אמר דוד אבן מאסו הכונים היתה לראש פינה דא דוד מלכא דהיקו רביעאה . אזל שמשיה ואמר ליה האי מילתא

מולתא . א"ל מימר שפיר קאמר אלא זיל ואימא ליה אן געלו
 ביה כדור דאמר אכן מאסו הכונים . א"ל לרבי חגי שמעת
 בהאי מולתא פתגם . א"ל תלת עיניו שמעית חד הוא דרשא .
 א"ל לאו לדרשא קא אתינא הכא דעובדא דישו ובנוי שמענא
 אבל עיקרא דמלתא אי שמעת אימא . אמר עיקרא דמלתא
 אינון תרי עיניו דשמעית . חדא הוא דאמר אבא ביומא דאחבני
 בי מקדשא עבד קב"ה טיבו סגני לדור מלכא דבתי דאזרמן
 ליה הקוא חוכה ואע"ג דמתל ליה קב"ה כד נפק מהאי עלמא
 לא שבוהו מלאכי עילאי למעבר תרעי ירושלם דלעיל וקום
 ותיב אבראי . וביומא דאחבני בי מקדשא קרא קב"ה למיכאל
 רבב' קדיש' ומני ליה למהוי הוא ושתין קדישין עילאין אפטרופוסין
 דישראל אינון דאסרו כורסי קדישא דיקריה . ומני ליה למיכאל
 למיעל לדור משיחא בתרעי ירושלם דלעילא ולא תקנ' ליה עם
 אבהתא רתיבא קדישא עילאה . הדא הוא דכתיב על כל הטובה
 אשר עשה ה' לדוד עבדו ולישראל עמו . ואידך ענינא הוא
 דכתיב ביהודה סבוי דגעלו ביה אחוסי ה"ד וירד יסודה מאת
 אחיו דסרו ליה מבאותיה . וקב"ה לא ניחא קמיה מכל בנוי
 דיעקב למהוי שולטנא דמלכותא דעלמין אלא ליהודה . ה"ד
 לא יסור שבט מיהודה וגו' ולו יקחה עמים הוא בלחודו ולא
 לשאר בנוי דיעקב . והיינו מלתא דהוא אמר אבוי ותו שמענא
 מאי תמא קב"ה למיכא שולטנא ליהודה מכל שאר אחוי אלא
 אסתכל קב"ה בשמיה הגדול דהיה רשום בשמיה דיהודה ובגוניה
 אשלויה על כלא ושולטניה לא תעדי . אתא רבי דוסתאי
 ונשקיה ברישיה . שמע ר' אלעזר ונפק לבגיהון אמר אתון
 מאריהון דמתיתבא עילאה פלוגתא ושלמיתא אתו גבאי ותחמון
 ותיחוון . מה דלא הוה גלי לעלמין דכתיב כי לא יראני האדם
 וחי . ואתון תחווון ותיחוון . יתבון קמיה אשתיק ואינון אשתיקו .
 עאל לאדרונא שמע הקוא קלא דהוא אמר אימא לון מה דאינון
 בעאן דזכאין אינון . עד דנחת רמש ליליא . אכלו עד דהוו
 אכלי אשתיק ואינון אשתיקו . עאל כדאכלו קמו למשכב . אמר
 לון אי אית מנכון דשמע מילתא לימא לי . פתח ר' דוסתאי
 ואמר אכן סברא נסבור וטיבו למנדע את אימא לן . אמר
 לון שמעתון האי מילתא דאמר רבי ינאק כל הקורא ק"ש בתקנה
 על

על מטתו נשמתו עולה לשוט בארץ החיים ה"ד ששים גבורים
 סביב לה מגבורי ישראל אמרו ליה לימא מר . אמר לון כק"ש
 אית שתין אתותא ודיעאן עד ובשעריך . ועל כל את ואת אית
 סוד יקרא דמלכותא קדישא דשליטא עילאה . ופולחניה דבר
 נש קמיה עד דיקרב דעתיה לכורסיה יקרא דמלכותא קדישא .
 ובסהיא שעתא נסיב לון מן פומיה מאריה דאפייו די שמיה
 בשמא דמאריה והוא אסיק להון לעילא עם נשמתהון דזריקו'
 קמו מדבחה יקרא דלעילא ונכבין לון שתין מלאכין דסחרין
 כורסי יקרא כל חד וחד את חד ומזמרין בהון כל ליליא . ה"ד
 ולקח סבאן הטנא מירד והניחו לפני מזבח ה' אלהיך . ולקח
 הכהן דא הוא מטטרו"ן הטנ"א אליו שתין אתותא דק"ש דליליא .
 אוליף להו נפק נשמתהון מנייהו וחמו מה דחמו ואיתערו .
 אמר חד לחד לא נתיב כאן לית אכן סויין להאי . מאן דאיהו
 מלאכא עילאה להוי בהאי יקר . מאי הוה דעתייהו חזו מלאכייא
 דחיין להו לבר ואלטערו . עד דחמו מאי דחמו ונשמתיה דר'
 אלעזר אעבר להו ואשתזיכו חמו להקוא כהנא רבא דאתא
 למקבל אולפניה דר' אלעזר ואמר רבא קדישא סק סק אמר
 ליה משכני אחרוך נרוטה . א"ל מאן אליון גבך . א"ל רבבני
 דרא אינון . א"ל לית לי רשותא דהא קב"ה אמר לי לקבלא
 אפק ואנא עיילנא קמיה ה"ד הביאתי המלך חדריו . ובחייך
 קדישא כל חילא דשמייא נגילה ונשמחה בך . א"ר ינאק כך
 לכל זריקייא עביד קב"ה למטטרו"ן שר הפנים דיסקל נשמתיהו
 לעילא . הוא אומר סק סק ונשמתיה אתיב ליה ואומר משכני
 אחרוך נרוטה הביאתי המלך חדריו . הואיל ורעותיה דאנא עייל
 לאידרין עילאין נגילה ונשמחה בך . ה"ד יעלוו חסידים בכבוד
 דא מטטרו"ן . א"ר ינאק באוקה שעה שנשמתו של אתו זריק
 עולה לפני הקב"ה עושה לו הבטחה ומברך לו ה"ד אחר
 הדברים האלה היה דבר ה' אל אברהם במחזה לאמר אל תורא
 אברהם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד . אל אברהם זו היא
 הנשמה במחזה כשהוא שוכב על מטתו . ומא אומר לו אל
 תורא אברהם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד . ד"א במחזה זהו
 שנאמר ומראה כבוד ה' כאש אוכלת בראש הקר וזהו מטטרו"ן
 המוליכו לפני בוראו :

ד"א א"ר תנחום מה כתיב למעלה מן הענין רק אשר אכלו
 הנערים

הנערים וכתוב בתורה אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל
אברהם באותה שעה הנשמה יושבת וניזונת מאותו האור של
מעלה ומתלבשת בו ר"ל תנחום לבוש הנשמה לעולם הבא
הוא אור זוהר של מעלה מכאן הכבוד הוא שנאמר אור
זרוע לזריק ולישרי לב שמחה וכתוב והיה לך ה' לאור עולם
ולא מלאך ולא כסא הכבוד ודוד אמר ה' אורי וישעי ממני
אירא ואולא הא כי הא ר"ל יקודה נשמתו של זריק ניטלה
מאור כסא הכבוד ונכנסת בע"הז' אי זכתה ועולה למעלה
אינו דין שיחוסף לה יותר אור ממה שקבלה בראשונה ליכנס
בע"הז' וממנו מקבלת אותו האור א"ר יקודה אלמלא מקרה
כתוב א"ה לאומרו דכתוב אל תירא אברהם אנכי מגן לך אנכי
ולא אחר ולמה בשביל ששכר הרבה מאד ר"ל שכר הרבה
מאד יש לך שכר הרבה מאד על שהיה בראשונה ומתלבשת
מאותו האור והקב"ה נוטל אות א' משמו ונותנה בראשו כי
הא דתנן עתיד הקב"ה להיות עטרה בראש כל זריק וזריק
לעולם הבא ואיזהו זה אות ה"א כאשר ברא שמים וארץ
דכתוב בהבראש בה' בראש ה'ה"ד ולא יקרה עוד שמך אברהם
והיה שמך אברהם להיות הנשמה שלימה בתכלית השלמות
והטוב ה"ה עין לא ראתה אלהים וולתך יעשה למחכה לו
רבי יקודה בן עזי הוה ליה ההוא אריסא והוה קא מצער
ליה אתי לקמיה רבי זירא ורבי אבה אמרו ליה מאי
עבד מר באריסא אמר להון גברא כי גניב מאריה דשמשה
זוהר עליה זיקרא אמרו ליה לא לעיון מר במליה אמר להו
ומה אעבד והוא מצער לי אמרו ליה יתפרש מר מניה
ויתקני לך עד דהווי יתבי אמרו ליה לאו להאי אפינה נבך
אלא לימא לן מר השכטום בני יעקב מה אינון לעלמא דאתי
אמר להו קב"ה סליק להו למתיבתא דרקייעא וכל נשמתא
דזריק דסליק אינון סהדין על עובדיו ה"ה ירושלם הבנויה
זו ירושלם של מעלה ששם עלו שכטום שכטוי יק ערות
לישראל כדי להעיד על כל זריק וזריק מישראל ולמה להיות
כלם מודים ומברכים לשמו ה"ה ערות לישראל להודות לשם
ה' וכל אהר מכיר את שלו ומשבח ואומר רכש"ע ראה מה
הנחת בארץ זוהו להודות לשם ה' וקיינו דתנן כל זריק וזריק
יש לו מדור לפי כבודו ולפי קראוי לו מאן דאתי מראובן

שם הזריקים מן ראובן וכן כל שכט ושכט ומאן דהוא גר
מאומות העולם ותנאיר מדורו במדור של גרים והשכטום
עומדים לעדים לכל זריק וזריק ה"ה ששם עלו שכטום שכטוי
שכטוי יק ערות לישראל להודות לשם ה' אמר רבי יקודה נשמתו
של זריק יודעת ומכרת לעולם הבא מה שאינו יודע ומכיר
מלאך ומשרת ה"ה אמרו זריק כי טוב ממלאכי השרת וכתוב
אור זרוע לזריק ולישרי לב שמחה ר' אבה פתח ואמר כימי
לאתך מארץ מצרים אראנו כפלאות ומין קודשא ב"ה למעבד
פורקנא לבנוי באינון יומין דשלח קב"ה לאפקא לישראל ואלקי
באינון מכתשי למצרים בנימקון דישרל ת"ח מה בין פורקנא דא
לפורקנא דמצרים פורקנא דמצרים הוה בחד מלכא ובמלכו חד הכא
בכל מלכין דעלמא ובכל מלכותא דעלמא וכדין יתייקר קב"ה
בכל עלמא וכלהו ילקון במכתשין עילאין על חד תרין בנין
דסרכו בהון בישראל וכד ינדעון שולטנותיה דקב"ה כמת
דכתוב והיה ה' למלך על כל הארץ כדון כלהו יתנדבו בהו
בישראל לקב"ה ה"ה והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה
לק' כדון יודמנון אבהן בחדוה למחמי פורקנא דבנייהו כמלקדמין
ה"ה כימי לאתך מארץ מצרים אראנו כפלאות :

אח"כ ילמדו זוהר בתיקון היסוד

(זוהר ח"א דף ל"ב ע"א) ר' שמעון אמר על ברית עלמא
אתברי ואתקיים דכתוב אם לא
בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי מאן ברית
דא זריק יקודה דעלמ' דאיהו רזא דזכור ועל דא עלמא קיימא
בברית יומם ולילה כחדא דכתוב אם לא בריתי יומם ולילה
חקות שמים וארץ לא שמתי חקות שמים דגדין ונפקין מערן
עלאה פתח ואמר מקול מחלטים בין משאבים שם יתנו זרקות
ה' וגו' מקול מחלטים דא קול יעקב מחלטים כד"א איש
הבונים בין משאבים דאיהו יתיב בין אינון דשאבים מיא
מלעיל והוא כטיל בתרין סטרין וכליל להון בגויה שם יתנו
זרקות ה' תמן הוא אהר מהימנותא לאתדבקא שם יתנו
זרקות ה' תמן ינקין זרקות ה' ושאינון זרקות פרוזנו (בישראל)
דא זריק דעלמא דאיהו קיים וקדיש ואיהו שאיב ונטיל כלל
ומפוז

ומפור לבני ימא רבא איכון מיין עילאין . בישראל . דישראל
ירתו קיזס דא ויהביה לון קב"ה ירותת עלמין כיון דישראל
שבקו ליה דהו גזרין ולא פרעין . מה כתיב אז ירדו לשערים
עס ה' . ירדו לשערים איכון שערי טרק הו יתבין לתרעו ולא
עאלין לנו ובקסוה זמנא כתיב ויעזבו בני ישראל את ה' וגו'
ער דאתת דבורה וכדיבת לון כהאי כמה דכתיב כפרוע פרעות
בישראל בהתנדב עם וגו' . וע"ד כתיב חדרו פרזון בישראל .
חדלו פרזון דא הוא פרזונו דקא אמרן . חדרו פרזון קיזס קדישא
דלא אתפרעין . ער שקמתי דבורה שקמתי אס בישראל . מאי
אס אלא אנה נחתית מיין עלאין מעילא לקיימא עלמין בישראל
סתס לעילא ותתא לאחזקה דעלמא לא אתקיים אלא על קיימא
דא ורזא דכלא וטריק יסוד עולם כתיב תלת נפקי מתד חד
בתלת קיימא עאל בין תרין תרין ינקין לחד חד וניק לכמה סטריין
כדין כלא חד קדא קוא דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד .
יום דערב ובקר כליל כחדא היינו רזא דברית יומס ולילק וביה
כלא חד :

(שס דף ל"ג ע"א) אמר רבי חייא מקוה המים דא טריק דכר
מעט למקוה המים כתיב וירא אלהים כי טוב
וכתיב אמרו טריק כי טוב' (וכן אור קדמאה טוב הקרי וכן
כלהו כתיב כהו כי טוב בר יומא תמיכה ללא כתיב ביה כי
טוב) ר' יוסי אמר ישראל . מקוה איהו דכתיב מקוה ישראל ה'
ר' חייא אמר דא טריק היינו דכתיב קרא ימוס בנין דנחלין
ומכועין ונחרין כלהו נטיל לון ואיהו מקורא דכלא ואיהו
נטיל כלא בגיני כך ימוס וע"ד וירא אלהים כי טוב וכתיב
אמרו טריק כי טוב ובגין דאתרשים איהו אפריש בין יומא קדמאה
לתליתאה ולא אתמר כי טוב בגוויקו דהא ביומא תליתאה
עבדת ארעא אבין מחילא דהאי טריק דכתיב ויאמר אלהים
תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי . מאי עץ פרי
דא עץ הדעת טוב ורע דאיהו עבד איכין ופרין . עושה פרי
דא טריק יסוד דעלמא . למינו דכל בני נשא דאית לון רוחא
קדישא דאיהו איבא דהקוה אילנא רשים כהו רשימא למינו .
ומאי איהו ברית קדש ברית שלום ובני מקימנותא למינו .
למינו עאלין ולא מתפרשן מניה וטריק עושה פרי הוא וההוא
אילנא אתעברת ואפיקת הקוה פרי למינו . למינו דההוא
עושה

עושה פרי דיהוי כוותיה זכאה חולקיה מאן דדמי לאמיה ולאבוי
וע"כ רשימא קדישא ביומא תמיכה בנין דידמי לאמיה (בגין
דהיא דרנא תמיכה והיא נפשא דפרח מיכה אלטריכת לאתחזקה
קמה לתמי יומין) וכד אתפרעת ואתגלוי' רשימא קדישא בגין
דידמי לאבוי וע"ד עץ פרי דא אמא עושה פרי דא ברית קדש
אבוי למינו דידמי ליה ואתרשים ביה . אשר זרעו בו על הארץ
זרעו בו זרע בו מיכעי ליה מאי זרעו בו אלא זרע וא"ו בו
על הארץ הכי הוא וראי דהא ההוא זרעא אשדי על ארעא
זכאה חולקיהו דישראל דאיכון קדישין ודמיין לקדישין וע"ד
וראי כתיב ועמד כלס טריקים כלס טריקים וראי דהא מהני
נפקו ולהני דמיין זכאין איכון בעלמא דין ובעלמא דאתי .
א"ר חייא כתיב עושה ארץ בכחו מאי עושה ארץ (בכחו עשה
ארץ מבעי ליה אלא עושה וראי תדיר ומתקן קב"ה נהאי ארץ)
דא קב"ה לעילא בכחו דא טריק . מכין תכל בסכמתו תכל
דא ארץ דלתתא . בסכמתו דא טריק דכתיב והוא ישפוט תכל
בטריק . עושה ארץ דא קב"ה דהוא מתקין ארעא ומתקין אורחוי .
ובמה בכחו כדקאמרן . רבי יהודה אמר באהון גליפן דרבי
אלעזר אית קוטרי דאהון כ"ב קטירין כחדא . תרין אהון
דא סליק ודא נחית ורסליק נחית ודכחית סליק וסי' דא א"ר
ב"ר א"ל . רבי יוסי אמר טיפסא דטיקלא באמנעיתא קיימא
וסי' במדה במשקל וגו' . משקל לישן דקיימא באמנעיתא ורזא
דא שקל הקדש כתיב ומאזניס ביה קיימן ואתקלו מאן מאזניס
כמד"א מאזני טריק וכלהו קיימין במשקל בשקל הקדש . ר'
יהודה אמר בשקל הקדש דא רוח הקדש א"ר יתק כתיב בדבר
ה' שמים נעשו וכרוח פיו כל נבאס . בדבר ה' שמים נעשו
אלין שמיא דלתתא דאתעבדו בדבר שמיא דלעילא ברוח דאפיק
קלא ער דמטי לההוא נהר דנגיד ונפיק ולא פסקין מימיו
לעלמין . וכרוח פיו כל נבאס כלהו תתאי קיימין ברוח דאיהו
דכר . משקה הרים מעליותיו מפרי מעשיך תשבע הארץ . משקה
הרים מעליותיו . מאן עליותיו . כדקאמרן דכתיב המקרה
במים עליותיו . מפרי מעשיך תשבע הארץ רזא דההוא נהר
דנגיד ונפיק לתתא ה"ד עושה פרי אשר זרעו בו וגו' והא
אתמר :

(שס דף מ"ז ע"ב) תו פריש ר' שמעון מלה ואמר כתיב
שומר

שומר הכרית והחסד . שומר דא ככ"י . הכרית דא יקורא
דעלמא . והחסד דא אברהם דככ"י הוא שומר הכרית והחסד
ואקרי שומר ישראל דא הוא נטיר פתחא דכלא ביה תליין
כל עבדין דעלמא ודאי אשר ברא אלהים לעשות לשכללא
ולאחקנא כלל כל יומא ויומא לאפקא רוחין ונשמתין ואפי'
רוחין ושדין ואי תימא דלאו אינון תקונא דעלמא . לאו
הכי דא אינון לתקונא דעלמא הו ואלאקאק בהו לחייבי
עלמא דאינון אזלין לקבליהו לאוכחא להו . ומאן דאזיל לשמאלא
אתחודי בקטרא שמאלא (ס"א לקי בהו) לקבליהו כנ"כ לתקונא
הו . תא חזי נהה כתיב בשלמה והוכחתיו כשפט הנשים וכנגעי
בני אדם . מאן נגעו בני אדם אלין אינון מוויקין . תא חזי
בשעתא דאתבריאו אתקדש יומא ואתתירו רוחא בלא גופא .
ואלין אינון בריון דלא אשתכללו (ד"א ל"ג ולא אתייקדו) ומקטר
שמאלא אינון וזהמא דהבא וע"ד בגין דלא אשתכללו ואינון
פנימין שמא קדישא לא שריא בהו ולא אתדבקו ביה ודחילו
דלהון משמא קדישא איהו וועין ודחלין מניה ושמא קדישא לא
שריא באתר פנים . ות"ס האו בר נש דאתפגוס דלא שבק בר
בהאי עלמא כד נפיק מניה לא אתדבק בשמא קדישא . ולא
עאלין ליה בפרגודא בנין דאיהו פנים ולא אשתלים ואילנא
דאתעקר בעיא נטיעה זמנא אחרא בנין דשמא קדישא אשתלים
בכל סטרין ופנימו לא אתדבק ביה לעלמין . ותא חזי הכי
בריון פנימין אינון מעילא ומתתא וכנ"כ לא מתדבקן לעילא
ולא מתדבקן לתתא . ואלין דכתיב בהו אשר ברא אלהים לעשות
דלא אשתלימו עילא ותתא . ואי תימא הא רוחין אינון אמאי
לאו (ד"א) אשתלימו לעילא אלא כיון דלא אשתלימו לתתא בארעא
לא אשתלימו לעילא . וכלהו מקטר שמאלא קא אתיון ומכסיון
מעינא דבני נשא וקוימי לקבליהו לאבאשא לון . תלה לון
כמלאכי השרת . ותלה לון כבני נשא . והא אוקמוה . בתר
דאתבריאו רוחין (ד"א ל"ג אטמרו) אשתתרו אינון רוחין בתר
ריחויא דנוקבא דהקומא רבא ליליא דשבתא ויומא דשבתא כיון
דנפק קדושתא דיומא ולא אשתלימו נפקו לעלמא ושאתן לכל
סטרין ובעיא עלמא לאתנטרא מנייהו . דא כדון כל סטר
שמאלא אתער ואשא דניהנס מלהטא וכל אינון דבקטר שמאלא
אזלין ושאתן בעלמא . ובעאן לאתלבשא בגופא ולא יכלין .

כדון

כדון בעינא לאסתמר' מנייהו ואתקינו שיר דפגעוס בכל שעתא
דדחילו דלהון שריא בעלמא . תא חזי כד אתקדש יומא במעלי
שבתא סוכת שלום שריא ואתפריקת בעלמא . מאן סוכת שלום
דא שבתא וכל רוחין ועלעולין ושדין וכל סטרא דמסאבא כללו
טמורין ועאלין בעינא דריחויא דנוקבא דהקומא רבא דא כיון
דאתער קדושתא על עלמא רוח מסאבא לא אתער בהדים .
ודא עריק מקמיה דא . וכדון עלמא בנטירו עלאה ולא
בעינן לללאה על נטירו כגון שומר את עמו ישראל לעד אמנ' .
דא דא ביומא דחול אתתקן דעלמא בעיא נטירו . אבל
בשבת סוכת שלום אתפריקת על עלמא ואתנטיר בכל סטרין .
ואפילו חייבי גיהנם נטירין אינון וכלא בשלמא אשתכחו עלאין
ותתאין ובגין כך בקדושתא דיומא מבכרינן הפורס סוכת שלום
עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלם אמאי על ירושלם אלא
דא היא מדורא דקדיא סוכה . ובעינא לזמנא להקיא סוכה
דאתפרס' עלנא ולמשרא עמנא ולמהוי (ד"א מבינא) עלנא
כאמא דשריא על בנין וכנ"ד לא דחלין מכל סטרין וע"ד הפורס
סוכת שלום עלינו . ת"ס בשעתא דישאל מבכרין ומזמנין
להאי סוכת שלום אושפיוא קדישא ואמרי הפורס סוכת שלום
כדון קדושתא עלאה נחתא ופרישת גרפא עליהו דישאל
ומכסייה לון כאמא על בנין וכל זיכין אתכנישו מעלמא ויתבי ישרא
תחות קדושתא דמאריהון וכדון דא סוכת שלום יהיב נשמתין חרתין
לבנהא מאי טעמא בגין דביה נשמתין שריין (ספרא אחריכא דכדון
זמן זונגא ונטלת נשמתין ובה שריין) ומניה כפקין . וכיון דשריא
ופריקת גרפא על כנהא . אריקת נשמתין חרתין לכל חד וחד .
תו אמר רבי שמעון על דא תנינן שבת דוגמא דעלמא דאתי
איהו הכי הוא ודאי ועל דא שמניטה ויובל דוגמא דא כדא .
ושבת ועלמא דאתי הכי הוא . והקיא תוספת דנשמתא מרזא
דזכור קא אתיוא על האי סוכת שלום דנטיל מעלמא דאתי
ודא תוספת יקבת לעלמא קדישא . ובהקוה תוספת חדאן
ויתנשו מנייהו כל מלין דחול וכל זערין וכל עאקין כד"א
ביום הניח ה' לך מעבדך ומרגוד ומן העבודה הקשה וגו' .
ובליליא דשבתא בעי ב"כ לאטעמא מיכלא בנין לאחואה דהאי
סוכת שלום מכלא אתכלילת ובלבד דלא יפגוס מיכלא חדא
ליומא . ואית דאמרי תרין לתרין סעודתי אחרנין דיומא ושפיר .

וכל

וכל שכן אי סלוק יתיר ליומא ויכול למטעם ממילין אחרנין
ולזעירי בתרי תבשילין סגיא ואוקמוה סברייא . נר של שבת
לנשי עמא קדישא אחייביבת לאדלקא וחברייא הא אמרו דאיהו
בבתא כוטינא דעלמא ואחשיבת ליה וכו' ושפיר . אבל רזא
דמלא . האי סוכת שלום מטרוניתא דעלמא היא וכשמתין דאינון
כוטינא עלאה בה שריין . וע"ד מטרוניתא בעיא לאדלקא דהא
בדוכתא אתאחדת ועבדת עובדא . ואתתא בעיא כהדום דלכא
ורעותא לאדלקא כוטינא דשבת דהא יקרא עלאה היא לה וכו' רב
לגרמא למזכילי לכנין קדישין דיקון כוטינא דעלמ' באוריית' וכדחתתא
ויסגון שלמא בארעא ויהיבת לבעלה אורכא דחיין בגין כך בעיא
לאזדקרא בה . תא חזי שבת ליליא ויומא זכור ושמור איהו כחדא
ועל דא כתיב זכור את יום השבת לקדשו וכתיב שמור את יום השבת
זכור לזכורא שמור לזקבא וכלא חד . זכאין אינון ישראל חולקיה
דקדוש ברוך הוא עדכיה ואחסנתיה עלייהו כתיב אשרי העם
שככה לו וגו' :

אשם דף כ"ט ע"ב) **אלה** תולדות נח . רבי חייה פתה ועמך
כולם לדיקים לעולם יורשו ארץ נטר
מטעו מעשה ידי להתפאר . זכאין אינון ישראל דמשתדלי באורייתא
וידעו אורסין דאורייתא דבגינה יזכון לעלמא דתאי . ת"ח כל ישראל
אית לון חולקא לעלמא דתאי מאי טעמא בגין דנטרין ברית דעלמא
אתקיים עליה כד"א אס לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא
שמתי . וע"ד ישראל דנטרי ברית וקבילו ליה אית לון חולקא לעלמא
דתאי . ולא עוד אלא בג"כ אקרון לדיקים . מכאן אוליפנא כל מאן
דנטיר האי ברית דעלמא אתקיים עליה אקרי לדיק . מנ"ל מיוסף
בגין דנטר ליה לברית עלמא זכה דאקרי לדיק ועל כך ועמך כולם
לדיקים לעולם יורשו ארץ . ר' אלעזר אמר אלה בכל אתר פסל את
הראשונים תנינן וכו' . מה כתיב לעילא בפרשתא דבראשית ונחר
יולא מעדן להסקות את הגן ומשם יפרד וגו' . ההוא נחר דנגיד
ונפיק ועייל לגנתא ואסקי ליה משקיו דלעילא ועביד ליה נייחא
ועביד איבין ורבי זרעין והוא כדון נייחא לכלא ודא נייחא ליה
לגנתא ודא עביד נייחא ביה (כ"א לגנתא וננתא נייחא ביה)
כמד"א כי בו שבת . וכתיב וישבות ביום השביעי ודאי רזא
דמלא דא עביד תולדות ולא אחרא . ת"ח כגוונא דא נח לתתא
קיימא קדישא הוה דוגמא דלעילא וע"ד אקרי איהו האדמה .
ורזא

ורזא אוליפנא דהא נח אינטריך לתיבה לאתחברא בה . ולקיימא
זרעא דכולא דכתיב לחיות זרע . מאן תיבה (דא) ארון הכרית
ונח ותיבה לתתא הכי הוה כדוגמא (דא) דלעילא נח כתיב
ביה ברית דכתיב והקימוהי את בריתי אתך וגו' . ועד דאתקיים
ביה ברית לא עייל לתיבותא דכתיב והקימותי את בריתי אתך
ובאת אל התיבה . וכדין הוה תיבה ארון הכרית . (דא) תיבה
ונח כלא כגוונא דלעילא ובגין דהאי ברית לעילא הוה עביד
תולדות כגוונא דא נח (ד"א לתתא) איהו עביד תולדות כג"כ
(כמד"א) אלה תולדות נח . נח איש לדיק הכי הוה ודאי כגוונא
דלעילא . וע"ד ולדיק יסוד עולם כתיב וארעא על דא אתקיימת
דהא איהו עמודא דעלמא קיימא עליה . ומאן איהו דא לדיק
ונח אקרי לדיק לתתא ורזא (כ"א דא) רכלא את האלקים התהלך
נח דייקא דלא אתפרש מניה לעלמין ולמהוי הוה בארעא כגוונא
דלעילא איש לדיק יסודה . ברית שלום שלמא דעלמא . איש
האדמה ודאי ועל דא ונח מלא חן בעיני ה' . תמים היה
בדורותיו . מאי בדורותיו אלין אינון דנפקו מניה הוה אשלים
לכלהו . והוא הוה שלים מכלהו תמים היה דאטייליד מהול דכתיב
התהלך לפני והיה תמים . בדורותיו ולא כדריין דעלמא דהא
מניה נפקו (תולדות דעלמא) . ת"ח נח אתחיו מיומא דאתברי
עלמא למהו כתיבה בחבורא חד ולמיעל בה ועד לאתחברו
כחדא לא הוה עלמא כדקא יאות . לבתר מה כתיב ומאלה
נפטה כל הארץ . מהו נפטה כמד"א ומשם יפרד . דמתמן אשתכך
פרודא ואתבררו תולדות לכל סטריין וכלא חד כדוגמא חדא
כג"כ אלה תולדות נח אלה ודאי דהא יסודה דעלמא איהו
דעביד תולדות לקיימא בארעא אתא רבי אבא ונסקיה . אמר
אריה בחוליה טינרא נקיב ותבר . כך הוה ודאי . ותא חזי
משועורא דתיבותא ארץ נמי הכי הוה . ר' אלעזר פתח לכו חזו
מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ האי קרא הא אתמר ואוקמוה
אכל לכו חזו מאי חזו כמד"א חזות קשה הוגר לי בעובדוי
דקב"ה עביד דאתגלי כבואה עלאה לכני נשא . אשר שם שמות .
ודאי דהא שמה גרים לכלא . כתיב ויקרא את שמו נח לאמר
זה וגו' . אמאי קבא לאמר . ואמאי זה . אלא לאמר דא אתתא .
זה דא לדיק . (רמז כמו דקב"ה קרא ליה נח נייחא דארעא
לאמר מאי לאמר אלא אתר דא קרי ליה נח ומאן איהו ארעא

קדישא

קדישא לאמר זה ינחמנו ממעשנו וגו' . עבד ליה קב"ה לתתא
 כנוכח עלאה) (כ"א זה דא דריק וכן נח לאמר נח דא דריק
 לאמר דא נוקבא בנין דלא מתפרשן דא מן דא . א"ר יצחק
 לאמר דא ארעא קדישא) (וזה אמת) כתיב הכא זה ינחמנו
 וכתיב התם זה ה' קוינו לו . זכאין אינון דריקייא דרשימין
 ברשימו דנושפנא דמלכא למאוי בשמיה רשימין ואיהו שוי שמאן
 בארעא כדקא יאות . כתיב ויקרא את שמו נח וכתיב ויקרא
 שמו יעקב . אמאי לא כתיב את' אלא התם דרגא אחרא (ד"א
 חדא) וקכא דרגא אחרא (כ"א את כמד"א ואראה את ה')
 כדכתיב ואראה את ה' ואראה ה' לא כתיב אלא את ה' אוף
 הכא כנח ויקרא את שמו נח . ויקרא שמו יעקב דרגא דליה
 קב"ה ממש קרא ליה יעקב אבל הכא את לאתכללא שכינתא :
 (שם דף ס"ו ע"ב) **והקימותי** את בריתי אתך אמר ר'
 אלעזר מהכא קיומא דברית
 לעילא כקיומא דברית לתתא משמע דכתיב אתך . ואמר רבי
 אלעזר מכאן אוליפנא דכד זכאין אינון בעלמא אתקיים עלמא
 לעילא ותתא . אמר ר' שמעון מלה סתים איהו כד אתערותא
 דדבורא לגבי נוקבא כד איהו מקני לה . ת"ח רזא דמלה כד דריקא
 איהו בעלמא מיד שכינתא לא אתעדיותא מניה ותיאובתא דילה ביה
 כדיון תיאובתא דלעילא לגבה ברשימו כתיאובתא לנוקביה כד
 איהו מקני לה וע"ד והקימותי את בריתי אתך . אתער תיאובתא
 בניקך כנוכח דא ואת בריתי אקים את יצחק . והקימותי את
 בריתי אתך למאוי את ברית בעלמא . ולבתר ובאת אל התיובא
 דאלמלא לאו איהו דריק (ברית) לא ייעול לתיובתא דהא לא
 אתחבר לתיובה כד דריק ובג"כ ובאת אל התיובה והא אתמר .
 אמר ר' אלעזר בכל זמנא דבני נשא יתחדדון כברית דא ולא
 ישבוקון ליה לית עס ולישן בעלמא דייכול לאבאשא לון ונח
 אתתקיף כברית דא ונטר ליה בנין כך קב"ה נטר ליה (וכל
 דיליה) וכל בני דריה לא נטרו ליה בנין כך קודשא ב"ה אעבר
 לון מעלמא . והא אתמר בההוא חובא ממש דאינון חאבו בההוא
 גווכא אתמחון מעלמא . ר' יהודה הוה שכיח קמיה דר' שמעון
 והווי עסקי בהאי קרא דכתיב וירפא את מזבח ה' ההרוס .
 מאי וירפא . תא תזי בימי אליהו ישראל כללו שבקו ליה לקב"ה
 ושבקו ברית קיומא דלהון כד אתא אליהו וחמא דקא שבקו

כני

בני ישראל האי ברית קיומא ואעברו מנייהו האי ברית כיון
 דחמא אליהו כך אתא לאתקנא מלה לדוכתיה אתקיי כלא .
 קדא הוה דכתיב וירפא את מזבח ה' ההרוס דא ברית קיומא
 (ד"א ל"ג דאתא לאתקנא מזבח ה' ההרוס ברית קיומא) הוה
 שביק מעלמא . וכתיב ויקח ליהוה שתיים עשרה אבנים כמספר שבטי
 בני יעקב . דא הוה תקונא דמזבח ה' אשר הוה דבר ה' אליו
 לאמר ישראל יהיה שמך . מאי טעמא אדכר הכא ישראל אלא
 ודאי ישראל יהיה שמך ודאי לאסתלק' לעילא ולאסתבא ברית
 קיומא לאתריה והיינו דכתיב כי עזבו בריתך בני ישראל ובג"כ
 את מזבחותיך הרסו . תא תזי כל זמנא דישאל נטרי קיומא
 קדישא כדיון עבדי קיומא לעילא ותתא . וכד שבקי להאי
 ברית כדיון לא אשתכח קיוס לעילא ותתא דכתיבאס לא בריתי
 יומס ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי . ובג"כ וירפא את
 מזבח ה' ההרוס . וכי רפואה איהו הכי ודאי דהא מקיים
 לההוא אתר דמהימנותא תליא ביה . ת"ח אוף הכי פינחס
 בשעתא דקני לעובדא דזמרי אתקין להאי ברית באתריה ובגון
 כך כתיב הנני נותן לו את בריתי שלום . וכי ס"ד דבגון פינחס
 הוה ומה קטטה הוה ליה לפינחס בהאי ברית . אלא הכא
 אתקשר מלה בדוכתיה הנני נותן לו את בריתי ומאי אתן לו
 שלום (לאסתכר' כל חד בדוכתיה) לאתחברא ברית באתריה
 וע"ד הנני נותן לו את בריתי (שלום) . ומה (כ"א איהו)
 שלום דאיהו אתריה לאסתכר' בהדיה מה דאתפרש מניה בחובייהו
 בגוניה אתחבר ביה . וע"ד הואיל והוא אתקין מלה בדוכתיה
 מכאן ולהלאה והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת
 אשר קנא לאלהיו וגו' :

(שם דף קס"ב ע"א) רבי יוסף זוטא הוה שכיח קמיה דר"ש
 אמר ליה האי דכתיב ברכות לראש דריק
 לדריק מבעי ליה מאי לראש דריק . אמר ליה לראש דריק דא
 היא עטרה קדישא ואוקמוס . תו לראש דריק דא יעקב דאיהו
 נטיל ברכאן ונניד לון לדריק ומתמן אזדריקו לכל עיבר ומתברכין
 כללו עלמין . אבל הא אוקימנא ברכות לראש דריק (ראש)
 דריק אקרי ההוא אתר (ד"א ל"ג רישא) דברית דמניה נפקין
 מבועיין לבר נוקבא דקיסטא דחמרא נפיק מניה איהו רישא .
 כך ראש דריק ההוא אתר כד זריק מבועיין לנוקבא אקרי ראש
 דריק

לדיק לדיק איהו ראש (כ"א רישא לכל ברכאן) בגין דכל ברכאן
ביה שריין . תו הקוא בר נש דזכי למנטר את קיימא קדישא
ועביר פקודיו דאורייתא לדיק אקרי ומרישיה ועד רגלו . הכי
אקרי וכד ברכאן נגדין לעלמא שריין על רישיה ומניה קיימי
ברכאן לעלמא בכנין קדישין זכאין דאוקים . רבי יוסא תו
שאל ואמר כתיב נער הייתי גם זקנתי וגו' . האי קרא אוקמוה
דשרו לעלמא אמרו איהו אמרו בחכמתא יתיר ממה דחשביין
בני נשא . א"ל ברי יאות הוא דהא ביחודא קדישא אתמר
נער הייתי גם זקנתי ורבי הוא . ולא ראיתי לדיק נעזב דא
הוא שכתא דיחודא דלא אשתכח יוס כלל לילה דהא לילה ביה
אשתכח תדירה ולדיק אחיד לעילא ואחיד לתתא ורעו מבקש
לחם . מאי הוא אלא בשעתא דזריק והתנגיד זרעא לא תבע
לנוקבא דהא בהדיא שריא דלא אתפרשא מניה לעלמין וזמינא
היא לגביה דהא זרעא לא נגיד אלא בשעתא דנוקב' זמינא
ותיובת' דתרוויקו כחדא כדנוקבא חד דלא מתפרשין וע"ד לא
אנטריק למתבע עלה . א"ל ובזמנא דגלותא לאו הכי . א"ל
זרעו כתיב ולא איהו אימתי כפיק כד נוקבא כדנוקבא חד
עם דבורא ואי תימא לא ראיתי לדיק נעזב . בזמנא דגלותא
מאי היא אלא הא אחיד לעילא ולא נעזב לעלמין בזמנא
אחרא לא נעזב מנוקבא אחיד לעילא ואחיד לתתא אחיד
לעילא בזמנא דגלותא . בזמנא אחרא אחיד לתרין סטריין לעילא
ותתא ולעולם אינו נעזב . כתיב ויתן אותם אלהים ברקיע
השמים דא לדיק ואע"ג דאתמר ברקיע השמים אלא ברקיע
השמים ודאי ראינו קיימא דנופא :

(שם דף קס"ד ע"א) רבי יצחק ורבי יוסא הוו אזלי באורחא
א"ר יוסא הא שכינת' לגבן נתעס'
במלי דאוריית' דכל מאן דעסיק במלי דאוריית' וישתדל בה
זכי לאמשכ' ליה כהדיא פתח ר' יצחק ואמר חי ה' וברוך
טורי וגו' . האי קרא איהו רוא חי ה' וכי לא ידענא דקב"ה
אקרי חי אלא אפילו לדיק גמור איהו אקרי חי דהא חי לדיק
איהו לעילא ולדיק איהו לתתא . לעילא קב"ה אקרי חי .
לתתא לדיק אקרי חי דכתיב וכניחו בן יהודע בן אום חי .
אמאי אקרי חי בגין דאינו לדיק דהא לדיק חי אקרי חי
העולמים וברוך טורי כלל חד חי וברוך דלא מתפרשי מהדרי
דבר

דכד מתחברין כחדא אקרו באר מים חיים . דא נכיע לגו
ודא אתמלייה מניה . וירוס אלקי ישעו דא עלמא עלאה
דאינו רס ונשא רס על כלל דהא מניה נפיק כלל (מקורא
דלא פסיק) וכל נכיעו דכיע לעלמלייה בירא כדקא יאות
ומתמן אתברכא לאכסרה לכל אינון דלתתא וכד אתמליא כלל
כדקא יאות כדן וירוס אלקי ישעו . פתח רבי יוסא ואמר
לא יגרע מלדיק עינו וגו' . תא חזי כד חייביא לא שלטין
בעלמא ואתאכידו מניה (בעלמא) כדן לדיק איהו שליט בעלמא
הה"ד לא יחיה רשע ומשפט עניים יתן . מה כתיב בתריק
לא יגרע מלדיק עינו מהו עינו כד"א עינו כד"א עינו ה'
אל לדיקיס . ואת מלכיס לכסא אלין אינון מלכין שליטין
דאתאחדן לכסא . ויושיבם לנכח דאתקיימו בכרסייה בקיימא
שליט . ויגבחו אמאי ויגבחו לשלטאה בעלמא ויתקיימו כרסייה
על סמכויה . ד"א ויגבחו דנטלי כרסייה וזקפין לה לעילא
לתתאחדא בתתיה כדקא יאות וכדן כלל יחודא חדא :

(שם דף ר"מ ע"א) פתח ואמר מהאוכל ילא מאכל ומעו
ילא מתוק האי קרא אקמכתא אית לן
ביה מהאוכל דא לדיק דכתיב לדיק אוכל לשובע נפשו . לדיק
אוכל ודאי ונטיל כלל אמאי לשבע נפשו . למיזב שבעא
להוא אתר דאקרי נפשו דדוד . ילא מאכל דאלמלא ההוא
לדיק לא יפוק מזונא לעלמין ולא יוכל עלמא לקיימא (ביה) .
ומעו ילא מתוק דא יצחק דבריך ליעקב בטל השמים ומשמני
הארץ . תו אף על גב דכלל חד אלמלא תוקפא דרינא קשיא
לא נפקא רבש' מאן רבש דא תורה שבעל פה דכתיב ומתוקים
מדבש ונופת טופים . ומעו דא תורה שכתב דכתיב ה' עו
לעמו יתן . ילא מתוק דא תורה שבע"פ . אזלו כחדא תלת
יומין עד דמטו לטורסא דקירא דאמיה כיון דחמאת לון אתקיינת
ביתא ויתבו תמן תלת יומין אחרנין ברכוהו ואזלו וקדרו מלין
קמיה דרבי שמעון אמר ודאי וותת אורייתא אסין ואלמלא
זכותא דאבהן יתענג מעילא אבל הקדוש ברוך הוא לאינון דאזלין
בתר אורייתא אסין לה אינון ובנייהו לעלמין דהא הוא
דכתיב ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך וגו' .
(שם דף רמ"א ע"ב) רבי אבא הוה יתיב ליליא חד וקם
למלעי באורייתא . עד דהוה יתיב אתא

רבי יוסי ובטע אפתחא אמר סיפטה בעופסרה קפטלאו שכיחי
ותבו ולעו באורייתא אדהכי קס כריה דאושפוזא ויתוב קמיוהו
אמר לון מאי דכתיב והחיותם את חבי ואת אמי וגו' וכתיב
ונחתם לי אות אמת מאי קא בעאת מנייהו א"ר אבא יאות
שאלת אבל אי שמעת מדי אימא כרי אמר תו שאלתא דקא
אינון יהבו לה מה דלא בעאת מנייהו דכתיב את תקות
חוט השני הזה תקשרי בחלון וגו' אלא הכי אוליפנא היא
בעאת סימנא דחיי דכתיב והחיותם את חבי וגו' ואמרה
סימנא דחיי לא שריא אלא באות אמת ומאי איהו אות
אמת דא את ו' בגין דביה שריין חייין הכי אוליפנא סימנא דמשה
קא בעת ואינון אמאי יהבו לה תקות חוט השני אלא אינון
אמרי משה הא אסתלק מעלמ' דקא אתכנס שמשא וקא מטא
זמנא דקוקר' למשלט סימנא דסימנא אית לן למיהב לך ומאי
איהו תקות חוט השני הזה כד"א כחוט השני וגו' סימנא
דיהושע יהא נבך בגין דשולטנותא דסימנא השתא קמו רבי
אבא ורבי יוסי ונשקוהו אמר ודאי זמין אנת למחוי ריש
מתובתא או גברא רבא בישראל ומנו רבי כון :

(שס דף רמ"ד ע"ב) רבי אלעזר ורבי אבא אשתמיטו במערתא
לדור דעאלו קמי תוקפא דשמשא דהו
אזלי באורחא א"ר אבא נסחר האי מערתא במלי דאורייתא
פתח רבי אלעזר ואמר שימני כחותם על לבך כחותם על
זרועך וגו' רשפיה רשפי אש שלהבת יה' האי קרה אתערנא
ביה אבל ליליא חד הוה כד הוינא קאים קמי אבא ושמענא
מניה מלק דלית שלימו ורעותא וכסופא דכנ"י בקב"ה אלא
בנשמתי הן דרדיקי' דאינון מתערי נביעו דמיה תתאי לקבלי
עלאי ובההיא שעתא שלימו דרעותא וכסופא בדביקו חדא
למעבד פירין תא חוי בתר דאתדבקו דא ברה ויהי קבילת
רעותא היא אמרת שימני כחותם על לבך אמאי כחותם אלא
אורחוי דחותם כיון דאתדבק בהתר חד אע"ג דאתעדי מניה
הא אשתאר רשימו בההוא אתר ולא אערי מניה דכל רשימו
וכל דיוקנא דיליה ביה אשתאר כך אמרה כנ"י הא אתדבקנא
בך אע"ג דאתעדי מייך ואזיל בגלותא שימני כחותם על
לבך בגין דישתאר כל דיוקני כך כהאי חותם דישתאר כל
דיוקניה בההוא אתר דאתדבק ביה כי עזא כמות אהבה
תקיפא

תקיפא קוה כפרישו דרוחא מן גופא דתנינן בשעתא דכ"ג
מטי לאסתלקא מן עלמא וחמי מה דחמי רוחא אזלא בכל
שיופי דגופא וסליק בגלגלי כמאן דאזיל כימא כלל שייטין
סליק וכמות ולא מהניא ליה אתא ואישתאזיל מכל שייפי גופא
ולית (להון) תקיפו כיומא דפריש רוחא מן גופא כך תקיפו
דרחמינו דכנ"י לגבי קב"ה בתקיפו דמותא בשעתא דבעי רוחא
לאתפרשא מן גופא קשה כשאל קנאה כל מאן דרחיס ולא
קשיר עמיה קנאה לאו רחומותיה רחומותא כיון דקני הא
רחומותא אשתלים מאן אוליפנא דבעי בר נש לקנאה לאנתתיה
בגין דיתקשר עמה רחומותא שלים דקא מנו כך לא יסיב
עיניו באינתו אחרא מהו קשה כשאל אלא מה שאל קשיא
בעינייהו דחייבין למיחת ביה כך קנאה קשיא בעינייהו דמאן
דרחיס וקני לאתפרשא מרחימותא ד"א קשה כשאל קנאה
מה שאל בשעתא דנחתין לון לחייביא ביה מודיעין לון חובייהו
על מה נחתין ליה וקשיא להו כך מאן דקני הוא תבע על
חוביה וחשוב (כ"א וחשיר) כמה עובדין וכדון קשורא דרחימותא
אתקשר ביה רשפיה רשפי אש שלהבת יה מאן שלהבת יה
דא שלהבא דאתקורא ונפקא מנו שופר דאיהו אתער ואוקיר
ומאן איהו שמאלא הס"ד שמאלו תחת לראשי דא אוקיר
שלהבא דרחימו דכנסת ישראל לגבי קב"ה וכנ"ג מים רבים
לא יוכלו לכבות את האהבה דקא כד אתי ימינא דאיהו
מיס אוסיף יקירו דרחימותא ולא כבי שלהבא דשמאלא כמד"א
וימינו תחבקני האי איהו מים רבים לא יוכלו לכבות את
האהבה וכן כלל כהאי גוונא ער דהו יתבי שמעו קליה
דר' שמעון דהו אתי באורחא הוא ור' יהודה ור' ינחק קריב
למערתא כפקו ר' אלעזר ור' אבא א"ר שמעון מכותלי דמערתא
חמינא דשכינתא הבא יתבו א"ר שמעון במאי עסקיתו
א"ר אבא ברחימות' דכנ"י לגבי קב"ה ור' אלעזר פריש האו
קרא בכנ"י שימני כחותם על לבך וגו' אמר ליה אלעזר
ברחמינו עלאה וקשירו דחיכותא אסתכלת אשוק ר"ש שעתא
אמר בכל אתר בעיית שתיקו בר שתיקו דאוריית' גינזא חדא
אית לי גניוזא ולא בעינא דיתאכיר מניכו וקיא מלק עלאה
ואשכחנא לה בספרא דרב המנונא סבא תא חוי בכל אתר
דכורא דיוף בתר נוקבא ואתער לגבה רחימותא והכא אשכחנא
דהוא

דהיא אתערת רחומות' ורדפה אבתריה ואורחיה דעלמא דלית
 שבתא דנוקבא למרדף בתריה דדכורה אלא מלה סתימא היא
 ומלה עלאה רבי גנוייה' ת"ח תלת נשמתין אינון ואינון סלקין
 בדרגין עלאין ידען ועל דאינון תלתא ארבע אינון חד נשמתא
 עלאה דלא התפס ולא אתער ביה גזברא (ספריס אחרים
 גזעא) דקרטיטאה עלאה כל שכן תתאה . והאי נשמתא לכל
 נשמתין והוא סתים ולא אתגליא לעלמין ולא אתיידע וכלהו
 ביה תליין והאי אתעטף בעטופ' דזהרא דכרמלא (כ"א דברולחא)
 בנו זסירותא ונטויף טפין טפין מרגלאן ואתקשרו כלהו כחד
 כקשרין דשייפי רגופא חד . והוא אעיל בגווייהו ואחזי בהו
 עבדותיה הוא ואינון חד הוא ולית בהו פרישו האי נשמתא
 עלאה טמירי דכלא נשמתא אחרת נוקבא דמטמרא בנו סילהא
 וסיה נשמתא להו ומנייהו אסידא גופא לאחזאה בהו עבדותיה
 לכל עלמא כגופא דאיהו מאנא לנשמתא למעבר ביה עבדותא
 ואלין כגונא דאינון קשרין טמירין דלעיל' . נשמתא אחרת
 היא נשמתהו דדריקייא לתתא נשמתהו דדריקייא אטיין מאינון
 נשמתין עלאין מנשמתא נוקבא ומנשמתא דדכורה . ובג"כ
 נשמתין דדריקיא עלאין על כל אינון סילין ומשורייז דלעילא .
 ואי תימא הא עלאין אינון מתרין סטרין אמאי נחתין להאי
 עלמא ואמאי אסתלקו מניה . למלכא דאתיליד ליה בר שדר
 ליה לחד כפר למרבי ליה ולגדלא ליה עד דיתרבי (ליה) ויולפון
 ליה אורחי דהיכלא דמלכא . שמע מלכא דהא ברית רב ואתרבי
 מה עבד ברחימו דבריה משדר ליה למטרוניתא אמיה בגינה
 ואעיל ליה להיכליה וחדו עמיה כל יומא . כך קב"ה אוליד
 בר במטרוניתא ומאי איהו נשמת' עלאה קדישא שדר ליה לכפר
 להאי עלמא דיתרבי ביה ויולפון ליה אורחי דהיכלא דמלכא .
 כיון דידע מלכא דהא ברית אתרבי בהאי כפר ועידן הוא למייתוי
 ליה להיכליה . מה עבד ברחימו דבריה משדר למטרוניתא
 בגינה ואעילת ליה להיכליה . נשמתא לא סלקא מהאי עלמא
 עד דאתת מטרוניתא בגינה ואעילת לה בהיכלא דמלכא ויתיבת
 תמן לעלמין . ועס כל דא אורחא דעלמא דאינון בני כפר
 בכאן על פרישו דבריה דמלכא מנייהו . חד פקח הוא תמן
 אמר לון על מה אתון בכאן וכי לאו ברית דמלכא איהו ולא
 אתחזי למורד יתיר בניווכו אלא בהיכלא דאבוו . כך משה
 דהוה

דהוה פקח חמא בני כפר דהו בכאן על דא אמר בניס אתס
 לה' אלהיכס לא תתגודרו . תא חזי אילו הו ידעין כלהו
 דריקיא האי הו חדאין סהו יומא דמטי לון לאסתלקא מהאי
 עלמא וכי לאו יקרא עלאה הוא דמטרוניתא אתת בניווייהו
 ולאוכלא לון להיכלא דמלכא למחדו בהו מלכא כל יומא דהא
 קב"ה לא אשתעשע אלא בנשמתהו דדריקיא . תא חזי אתערותא
 דרחימו דכנסת ישראל לגבי קב"ה נשמתהו דדריקיא לתתא
 מתערין ליה בגין דאינון אטיין מסטרא דמלכא מסטרא דדכורה
 ואתערותא דא מטי לנוקבא מסטרא דדכורה ואתער רחומותא
 אשתכח דדכורה אתער חכיו ורחימותא לנוקבא וכדין נוקבא
 אתקשרת ברחימותא לגבי דכורה כהאי גוונא תיאובתא דנוקב'
 למשרי מיון תתאין לקבל מיון עלאין לאו איהו אלא בנשמתהו
 דדריקיא . זכאין אינון דריקיא בהאי עלמא ובעלמא דאתי
 דעלייהו קיימין עלאין ותתאין . ועל דא ודריק יסוד עולם כתיב
 סתם . וזא דכלא דריק איהו יסודא דלעילא ואיהו יסודא לתתא
 וכנסת ישראל אתכלילת מנדיק מלעילא ומתתא דריק מהאי
 סטרא ודריק מהאי סטרא ירתין לה ה"ד דריקיס יירשו ארץ
 ודאי . ת"ח דריק אחסין לה להאי ארץ ואריק עלה ברכאן
 בכל יומא ויהיב לה תפנוקין ועדונין בנגודו עלאה דכבוד
 עלה והא אוקימנא מלה . וזא דכתיב מאשר שמנא לחמו
 והוא יתן מעדני מלך . ועס כל דא מלה אחרת כמה דכתיב
 דאוק בנות ויאשרוהו . ועל דא אמרה לאה באשרי כי אשרוני
 בנות וכלא שפיר . ותא חזי מעלמא דאתי אתמשיך וכבוד להאי
 דריק למיהב תפנוקין ועדונין להאי ארץ דאיהו לחס עוני
 ואתעביד לחס פגנ ה"ד מאשר שמנא לחמו והוא יתן מעדני
 מלך ודאי והא אוקימנא :

ת"ח **מאשר** שמנא לחמו . דא הוא אתר דכלא מאשרין ליה
 ומאי איהו עלמ' דאתי דעלאי ותתאי מאשרין
 ליה ומכספין ליה . שמנא לחמו ממאן עד כאן לא פירש מאן
 הוא אתר אלא אית לחס ואית לחס כמה דאית אילנא ואית
 אילנא אית אילנא דחיי ואית אילנא דתליא ביה מותא . אית
 לחס דאקרי לחס עוני ואית לחס דאקרי לחס פגנ . ומאן
 איהו (לחס) דא ו' ודא הוא לחמ' ו' לח' ו' ועל דא כתיב
 קני ממטיר לכס לחס מן השמים מן השמים ודאי . ועל דא
 מאשר

מאשר שמנה לחמו לחם ו' דהא מניה אתון האי חילנא והוא
מעטרא ליה כדכתיב בעטרה בעטרה לו חמו . וכד איהו
כקיע ודאי הוא יתן מעדני מלך ומאן מלך דה כנסת ישראל
דהא מניה אתונת והוא יתיב לה על ידה דלדיק דרגא קדושה
את קיימא ומחכא לשאר ררגין דלתתא וכלהו כגוונא דלעילא .
כספרא רב המנונא סבא אמר הכי מאשר שמנה לחמו דה
לחם שבת דאיהו פנג על חד תרין כדכתיב לקטו לחם משנה
מאי לחם משנה אלא תרי לחם לחם מן השמים ולחם מן הארץ
דה הוא לחם פנג ודה הוא לחם דמסכנא ובשבת אתכלול לחם
תתאם בלחם עלאה ואתברך האי בניני האי ואיהו לחם משנה .
ותו הוה אמר לחם משנה דשבת נקיע משבת עלאה דאיהו
נגיד ואנהיר לכלא ואתחבר לחם בלחם ואיהו משנה . ובכל אתר
רוא לחם נוקבא הוא בנין כך שמנה כתיב ולא שמן וכתיב
כי אם הלחם אשר הוא אוכל דה אנתתיה . ואי תימא והלחם
אזל מכלינו ולא כתיב אזלת . שאר מוונא לחם קרינן ליה
ואשתמודען מלין מאן הוא שאר מוונא ומאן הוא לחם ממש
לחם דלעילא בכל אתר דכר לחם תתאם בכל אתר נוקבא ואנן
אשכחינא דזמנין כתיב דכר ולזמנין נוקבא וכלא חד מלה האי
כהאי ושפיר כלא . תא חזי אשר רשום לעילא ורשום לתתא
בתקוני כלה וכלהו תריסר שבטין ימא קאים עליוכו ואתתקן
בהו ה"ד וקיס עליהם מלמעלה . ורוא דמלה אתתקן לעילא
ואתתקן לתתא בארעה אתתקן לעילא בתקונין יודיען כגוונא
דעלמא עלאה ואתתקן לתתא בהני תריסר שבטין כגוונא דלעילא
ועל דא שכינתא לעילא ושכינתא לתתא בנינייהו (ס"א כגווייה)
דישראל ובתריסר שבטין (כ"א ובתרין שבטין) (כ"א ובתרין סטרין)
אתכלילת ואתתקנת אשר בתקונה קיימא כשאר שבטין ואי לאו
דגלי משה לא אתיידע דכתיב וטבל בשמן רגלו . לאחזאה אן
הוא קשרא דליה באתריה דאיהו נגיד ההוא משח רבות מלעילא
בגין כך כתיב כרוך מכניס אשר וגו' . רבי שמעון פתח
ואמר **נפתרי** חילה שלחה הכתן אמרי שפר . הא אתמר
דעלמא עלאה עלמ' דרכורא איהו כיון דסלקא מלה מכנסת
ישראל ולעילא כלא הוא דכר מכלן מעולה אמאי אתקרי עולה
בגין דסלקא לעילא מן נוקבא ובניני כך לעלה זכר תמים
יקריבנו וגו' . אמאי תמים וכי פיסקי פיסקי בעינן ליה דאמר
תמים

תמים מהו תמים אלא כדכתיב התהלך לפני וקיה תמים .
אימתי תמים . בשעתא (ס"א באתר) דאחגוד דהא דכורא לא
הוי ולא אשתמודע אלא בההוא אתר דאקרי תמים ומאן איהו
דה את קיימא דביה אשתמודע דכורא מן נוקבא כדכתיב איש
לדיק תמים הים כנ"כ זכר תמים דאשתמודע ביה האי שיפא
ולא יסרוון ליה . ואי תימא הא כתיב נקבה תמימה הכי הוא
ודאי כמה דאקרי לדיק תמים כך אקרי לדיק תמימה בנין
דכלא נטלא מניה בניני כך עולה דסלקא מן נוקבא דכורא
ומהאי אתר ולעילא כלא הוא דכורא ומן נוקבא ולתתא כלא
הוא נוקבא והא אוקימנא . ואי תימא הכי נמי נוקבא דלעילא
אלא קיימא דגופא אחזי על כל גופא דאיהו דכר רישא דגופא
נוקבא עד דנחית לסיומא וכד קיימא אתחזי הא עביד כלא
דכר . אבל הכא רישא ושיפא נוקבא דהא כל תקון גופא
נוקבא . תא חזי חד רוא עלאה אית במלה דא . דהא תנינן
דיעקב בריך ליוסף בנו אחוסי כיון דמני קב"ה ארבע דגלים
בשכינתא בתריסר שבטין לאתתקנא בהו גרע מנייהו ליוסף
ושוי לאפרים באתריה . מ"ט אסתלק יוסף מנייהו אי תימא
בגין חובוי לאו הכי דהא זכאה איהו אלא רוא דמלה יוסף
רשימו דרכורא הוה דכתיב בן פורת יוסף בן פורת עלי עין
וכתיב משם רועה אבן ישראל מתמן אתון האי אבן ישראל .
אבן דא כנסת ישראל ועלה אמר דור אבן מאסו הבונים היתה
לראש פנה . ובגין דיוסף איהו רשימו דרכורא אקרי יוסף הלדיק
דהא איהו לדיק ודאי . משם רועה אבן ישראל . ובגין דכל
תקוני שכינתא אינון נוקבין אסתלק יוסף מתמן ואתמני תחותיה
אפרים ואיהו נוקבא לתקונאה . ובגין דאיהו הכי אתמני לסטר
מערב . אתר דנוקבא שריא וההוא רשימו דאיהו דכורא אסתלק
מתקונאה בגין דאיהו עלמא דנוקבא ולא עלמא דכורא וכל
תקונאה בעיין נוקבי ובגין כך יוסף דאיהו לדיק אסתלק
מתקונאה ואתמני אפרים תחותיה . וע"ד כללו תריסר שבטין
תקוני שכינתא אינון וכלהו בעיין כגוונא דלעילא בר דרגא
דלדיק דאיהו עביד כל שיפין דכר ולא בעי לאכחשא לה (כ"א
ליה) . נפתלי חילה שלחה הכתן אמרי שפר . היינו דכתיב
ומדברך נאזה בגין דקול מדבר ליה לדבור ולית קול כלא דכור
וההוא קול אשתלח מאתר עמיקא דלעילא ושלוס מקמיה לאהנהא
לדבור

לדבור דהא לית קול בלא דבור ולא דבור בלא קול ודא כלל
 דנריך לפרט ופרט דנריך לכלל ודא קול נפקא מדרום ומדבר
 למערב ויית לתרין סטרין ודא הוא דכתיב ולנפתלי אמר וגו' .
 וס ודרום ירשה לעילא דכר לתתא נוקבא כגון כך כפתלי חילא
 שלוחה נוקבא לתתא כגוונא דא דכר לעילא דכתיב הכותן אמרי
 שפר הנותן כתיב ולא הנותנת . תא חזי מחשבה ראשיתא
 דכלא ובגין דאיהו מחשבה איהי לנו סתימא ולא אפידע כד
 אפפוט איה מחשבה יתיר אפיה לאתר דרוחא שריא וכד מטי
 להווא אתר אקרי בינ"ה ודא לאו סתים כקדמיתא . ואע"ג
 דאיהו סתים איה רוחא אפפוט ואפיק קלא כליל מאשא ומיא
 ורוחא דאינון טפון ודרום ומזרח ואיה קלא כללא רכל שאר
 חילין וקלא דא מדבר לדבור ודא יקוב מלה בתקונא בגין
 דקול אשתלח מאתר דרוחא ואתי לדברא מלה לאפקא מלין
 תרטיין וכד תסתכל בדריגון הוא מחשבה הוא בינה הוא קול הוא
 דבור וכלא חד והוא הוא מחשבה ראשיתא דכלא ולא הוי פירוד
 אלא כלא חד וקאורה חד דאיהו מחשבה ממש אפקא באין
 ולא אפפרש לעלמין ודא הוא ה' אחר ושמו אחר . ועל דא
 הנותן אמרי שפר כתיב דא גופא סיומא דגופא דא דכתיב בן
 פורת יוסף בן פורת עלי עין . אמאי תרי זמני אלא בן פורת
 לעילא בן פורת לתתא . ואמאי לאו איהו בן פורת לתתא
 בתקוני מטרוניתא בגין דבנות זעדה למהוי עלי שור דבעיין
 בנות לתקונא ולא בניס . כד"א רבות בנות עשו חיל וגו' .
 רבות בנות עשו חיל חלין תריסר שבטין . תא חזי מלכותא
 קדישא לא קבול מלכותא קדישא שלימתא עד דאתחבר באבהן
 וכד אתחבר באבהן אתבני בכנייכא שלימו מעלמא עלאה
 דאיהו עלמא דרכורא ועלמא עלאה אקרי שבעה שנין בגין
 דכלהו ז' שנין ביה וסימניך ויבנהו שבע שנים דא עלמא
 עלאה ולא כתיב בשבע שנים כד"א כי ששת ימים עשה ה'
 את השמים ואת הארץ . ולא כתיב בששת . וכתיב אלה תולדות
 השמים והארץ בהבראם . באברהם ואברהם שבע ימים אקרי
 וביה אתבני עלמא עלאה . (ס"א כגוונא דא ויבנהו שבע שנים)
 וחלין אקרון עלמא דרכורא (ס"א וביה אתבני עלמא תתאה)
 כגוונא דא לתתא אית שבע שנין רזא דעלמא תתאה ורזא דא
 דכתיב שבעת ימים ושבעת ימים י"ד יום דכיון דאמר שבעת
 ימים

ימים ושבעת ימים לא ידענא דארביסר אינון אלא לאחזאה עלמא
 עלאה ועלמא תתאה ואינון שבעת ימים וז' ימים חלין דכורין
 וחלין נוקבין . חלין נוקבין איה עלמא עליווהו כתיב רבות
 בנות עשו חיל חלין תריסר שבטין דאינון עשו חיל כדכתיב
 כל הפקודים למחנה יהודה וגו' וכן כללו . ואי תימא רבות
 והא תריסר אינון ולא יתיר בר הקוא חיל דעברו מאי רבות
 אלא כמה דכתיב זעקת קדום ועמורה כי רבה כמו גדלה .
 וכן רבות גדולות עליון ורברבין על כלא . וחלין אקרון
 חיות גדולות . עשו חיל הקוא חיל דעברו דקמינון עליווהו
 אקרון חיות קטנות עם גדולות לאתחברא כחדא לאתתקנא
 כחדא לאתתקנא בהו מטרוניתא למחדי בהו עלחין ותתאין
 כד"א לוייתן זה יצרת לשחק בו . בנינו כך רבות בנות עשו
 חיל (ס"א ואת עלית על כלנה כד"א עמד על שני עשר בקר
 שלשה פנים טפונה ושלשה וגו' וכתיב וקיס עליהם מלמעלה
 היינו ואת עלית על כולנה) וע"ד בנות זעדה עלי שור .
 בנות זעדה מבעי ליה אלא הקוא עיין דכתיב לעילא ומאן
 איהו עיין משפט ואיהו קאים עלי עיין ואיהו עיין זעדה ופסקת
 למיטל בנות לתקונא וקיינו בנות זעדה ולא בניס בנות זעדה
 אסתכלת לתקונא ולא בניס . וימררוקו ורכו באסתכלותא
 דרחימו לבניה כדכתיב הסבי עיניך מנגדי שהם הרקיבוני .
 ועל דא וישטמוהו בעלי חיים :

ותשב

באיתן קשתו . דא קשת מה קשת דא בת זוגו .
 באיתן תוקפא אלכישת עליו דלא אחלשת חילא דהא
 ידעת דיוסף לא יסטי בהקוא דרגא דהא קיימא דיליה לימינא
 ולשמאלא . ויפוזו מאי ויפוזו אלא כדכתיב הנחמדים מזהב
 ומפז רב . וכתיב ותמורתה כלי פז . אפיקרו דרועיו במרגליתא
 עלאה . מידי אביר יעקב מאינון תרין סטרין דאתקיף בהו
 יעקב . משם רועה אבן ישראל מתמן אתון הקוא אבן יקרא
 כדקאמרין . תו מאינון תריסר סטרין אתון הקוא אבן יקרא
 דאינון טפון ודרום והוא אפיהבת ביניוהו ואתחברא מניוהו
 ואתזנא מנהון על (דרגא) ידא דנדיק . תא חזי ליוסף אפוסף
 ליה ברכא אחרא כד"א **מאל אביך** ויעזרך וגו' . האו
 קרא קשא מאלאביך אל אביך ויעזרך מבעי
 ליה . מאי מאל אביך ולבתר יעזרך . ואת שדי ואל שדי מבעי
 ליה

ליה כמה דכתיב ואל שדי יתן לכס רחמים לפני האיש ויברכך
 וברכך מבעי ליה אלה אחסין ליה לעילא ותתא . אחסין ליה
 לעילא מאל אביך דאיהו אחסנא עלאה אתר דאקרי שמים ויעורך
 בנין דלא יחליף האי אתר לאתרא וקיועא דיליה ליהו מאתרא
 דא ולא מאתרא . ואת שדי מהו ואת שדי אלה איהו דרגא
 אתרא תתאה דהא תנינן בכל אתר את ה' דא שכינתא כמו
 ואראה את ה' . את לרבות ואת לאכללא יום כלילה ולילה
 ביום כדכתיב ואת שדי דהא מתמן נפקין ברכאן לברכא עלמין .
 תו אמאי לא קאמר ואל שדי דהא ה"כ משמע כדקאמרינן
 דכתיב ואל שדי יתן לכס רחמים כלא אתר חד הוא . אמאי
 שבק ל' וכתב ת' . אלא רזא איהו רכד אינון שבילין נפקין
 מעילא כללה דאורייתא אחסין שמים כד"ה את השמים כללא
 דכ"ב אתוון . ומהכא נפקי לתורה שבעל פה דאקרי ארץ
 כדקאמרינן ואת הארץ כללא דכ"ב אתוון . ושמים כחדא וכדין
 מתעטרה סהרא בכללא ויתבא באשלמותא וברכאן נגדין כדין
 מתמן ועל דא ואת שדי ויברכך בנין דיהא ליה קיום תדיר
 ויתיר דהא בכל אתר דאית ביה וא"ו תוספת אית ליה וקיומא
 עד כאן כלל ולבתר עביד פרע דכתיב ברכות שמים וגו' :

ברכות אביך גברו על ברכות הורי . ברכות אביך גברו
 ודאי דהא יעקב אחסין שבתא דכלא יתיר מאבהן
 דהא הוא שליט הוה בכלא . וכלא יקב ליה ליוסף מאי טעמא
 בנין דכתיב ואתו דהא דריק כלא נטיל ואחסין כלא כחדא וכל
 ברכאן ביה שריין . הוא ארוך ברכאן מרישא לעילא וכל שיפוי
 גופא כלהו אתתקנו לארקא ביה ברכן וכדין אתעביד נהר
 דנפיק מעדן . מאי מעדן אלא בכל שעתא דכל שיפין יתבין
 בקשורא חדא . ואינון בעדונא דתיאובתא מרישא לעילא ולתתא
 וכלהו מעדונא ותיאובתא דילהון מריקין ביה ואתעביד נהר
 דנגיד ונפיק מעדן ודאי . תו מעדן מחכמה עלאה נגיד כלא
 לאתמשכא ועביד נהרא ואתמשכא עד דמטוי להאי דרגא וכדין
 כלא בברכאן וכלא חד . עד תאות גבעות עולם (ס"ה האי עד)
 תיאובתא דאינון גבעות עולם ומאי ניהו תרי נוקבי חד לעילא
 וחד לתתא דכל חד אקרי עולם . ותיאובתא דכל שיפוי גופא
 באינון תרין אמון . תיאובתא לינקא מאמא עלאה תיאובתא
 לאתקשרא באמא תתאה . ותיאובתא דכלא חד בנין כך כלהו
 כדקא

(כדקא חזו) תהיון לראש יוסף וגו' לאתברכא ההוא דרגא
 דאריק ולנטלא כלא כדקא חזו . זכאין אינון דאקרוו דריקים
 דהא דריק לא אקרי אלא מאן דעטיר האי דרגא האי את
 קיומא קדישא . זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי . נפקו
 מן מערתא אמר רבי שמעון כל חד וחד לימא מלה וניקח
 באורחא . פתח ר' אלעזר קרא אכתריה :

בנימין זאב וטרף וגו' . בנימין זאב וטרף זאב אמאי אלא
 בנין דהכי אתרשים בכרסויא דהא כל חיוון רברבין
 וזעירין רשימין תמן כמה דכתיב חיות קטנות עם גדולות .
 וכרסויא דעבד שלמה הכי אתרשים כגוונא דלעילא . תו זאב
 יטרף דהא מוכח בחולקיה הוה ומוכח איהו זאב דאי תימא
 בנימין איהו זאב לאו הכי אלא מוכח דהוה בחולקיה הוה
 זאב דהוה אכיל כשרא כל יומא ובנימין הוה זן ליה בנין דהא
 בחולקיה הוה כביכול איהו מפרנס וזן להאי זאב . תו זאב
 יטרף זאב יוון . ומאן איהו אילין מארי דבכו דאינון קיימי
 לעילא לקטרגא וכלהו אתהנו ואתתקנו מקרבנא ומתערי אתערותא
 לעילא . בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל . מאי בבקר יאכל
 עד אלא כפרא דאברהם אתער בעלמא ושעתא דרעוא אשתכח
 קרבנא עביד אתערותא ונייחא וסלקא עד ע"ד ההוא אתר
 דכתיב ושבת עד ה' אלהיך . תו בבקר מאי בבקר דא אברהם
 כדקאמרן דכתיב וישכם אברהם בבקר . בזמנא דרעוא אשתכח
 בההיא שעתא לא הוה אכיל קרבנא אתרא ומאן הוה אכיל
 ההוא אתר דאקרי ע"ד ואיהו כרסויא עלאה דאיהו עדי עד
 כדכתיב עדי עד וגו' וזמן אכילה כפרא דע"ד הוא והאי ע"ד
 (הכי נמו) לעילא (הכי אתקרי) דכתיב בטחו בה' עדי עד
 ובבקר היינו קרבן לה' ודאי . יאכל עד ולא אתרא תננא
 סליק ואתערותא דרחימו קשיר ואתער לעילא וקיימא דא לקבל
 דא ונורא (כ"ה ושרגא) דליק ואנהיר בהאי אתערותא דלתתא
 וכנהא אתער וליואי משבחן ואסויין חידו וכדין חמרא אתנסך
 לאתקשרא ממיה וחמרא נהיר ואחזי חידו בניני כך חמרא
 טוב לתא לאסוזה חידו לחמרא אתרא דלעילא וכלא אתער
 לאתקשרא שמאלא בימינא ולחם דאיהו סלת מלכותא דאתער
 אתערותא נקטין ליה שמאלא בימינא ומקשרי ליה בנופא וכדין
 נגיד משחא עלאה ולקטא ליה על ידא דדו"ק וע"ד בעי
 אתערותא

אתערותא דסלת כמשתא ואתקשר כלא כחדא וכדין עדונא
 ונייחא ריחורא חד ולקטין עדונא ונייחא ריחורא כל אינון
 כתרין ואתקשר דא ברא ואתנהיר סיהרא ואתקשרא בשמשא ויהיב
 כלא בעדונא וכדין קרבן לה' ולא לאחרא ועל דא בכקר יאכל
 עד ולא לאחרא (עד) יאכל עד ויתעדן ויתקשר בקשוויה
 בקדמיתא אימתי בכקר רבעי לאתברכא שמה קדישא בקדמיתא
 ולבחר יתברכון אחרנין ועל דא אסיר ליה לבר נש לברכא
 לחבריה כפפרא עד ריברך לקב"ה דאיהו בעי לאתברכא ברושא
 וקיינו בכקר יאכל עד ולבחר יתברכון אחרנין ולערב
 יחלק שלל דהא קרבנא דהוה ברמשא כלא אתקרב להקב"ה
 ואתערותא סלקא תמן ובגין דהא הוא יתברך הוה מקשר
 קשרין לכל שאר חילין עלאין ומפליג לון ברכאן לכל חד וחד
 כדקא חזי ויאחז ליה ומתבקמן עלמין ואתברכאן עלאין ותחאין
 והיינו רוא דכתיב אכלתי וערי עם דבשו וגו' בקדמיתא לבתר
 פליג לכלהו ואמר אכלו רעים שמו ושכרו דודים אריק
 ברכאן לכלהו ומפליג לון לכל חד וחד כדקא חזי ליה ועל
 דא ולערב יחלק שלל דהא שמה קדישא יתברך בקדמיתא
 והשתא פליג ברכאן לכלהו עלמין דלא תימא דקרבנא מתקריב
 לון ולא לשום חילא אחרא אלא כלא מתקרב לקב"ה והוא אריק
 ברכאן ומפליג ברכאן לכלהו עלמין ובגין כך קרבן לה' ולא
 לאחרא אמר רבי שמעון ברי שפיר קא אמרת תו אתערותא
 אחרא דקרבנא כלא בגין לאמשכא ברכאן ולאשתערא ברכאן
 דיתברכון כלהו עלמין בקדמיתא קרבן לה' ולא לאחרא
 השתא תקריבו את קרבנכם דיתקשרון כלהו עלמין כחדא
 ויתחברון ויתברכון עלאי ותתאוי פתח רבי אבא ואמר קרא
 אבתריה :

כל אלה שבעי ישראל שנים עשר וגו' כל אלה שבע
 ישראל אלה שבעי ישראל מבעי ליה מאי כל
 אלה אלא לאחברא (ס"א למחסת) לון באתר דכל ברכאן מריקין
 תמן שנים עשר שנים עשר ודאי קשרין דתקוני מטרוניתא
 ואיקו אתחברת בהדיהו קה"ד שנים עשר וזאת אשר דבר
 להם אביהם ויברך אותם דהא באתר דא דבור שריא תו אשר
 דבר הכא קשרא חד לאתחברא מתתא לעילא ומעילא לתתא
 מתתא באלין תריסר שבעין וזאת אתחברא בהדיהו אשר

אשר דבר הא חבורא דבר ונוקבא קשורא לתרין סטרין מתתא
 ומעילא לסוף קשר לון באתר דלעילא דבר ונוקבא כחדא
 ה"ד איה אשר כברכתו כך אותם מאי כברכתו אלא כברכתו
 בת זוגו איה אשר כברכתו תרווייהו כחדא פתח ואמר
 וברכך ה' מזיון וראה בטוב ירושלים כל ימי חיך וראה בניס
 לבניך שלום על ישראל וברכך ה' מזיון דמניה נפקין ברכאן
 לאשקאה לגינתא והוא כליל כל ברכאן ויהיב לה ולבחר וראה בטוב
 ירושלים לאחזאה דכל ברכאן חתיין מדבר ונוקבא כגונא דא וברכך
 ה' וישמרך וברכך ה' מרכורא וישמרך מנוקבא וברכך ה' מזכור
 וישמרך משמור וכלא חד מלא בגין דמתרווייהו נפקין ברכאן לעלמין
 ועל דא איה אשר כברכתו כך אותם (ח"ב דקב"ב ע"ב) שפון
 דמלכא הכי תאנא כד אתנהיר נהירו דאבא נהיר בתלת נהורין מאד
 נהיר חדר עלאה ממך נהורא אתנהיר נהירו דאמא וכד אתנהיר
 וחד נהורא הוה תלי עד דאתנהיר נהירו דאמא וכד אתנהיר
 אתנהיר בחמש נהורין במאי אתנהיר ממך שכילא דטמיר וגניו
 דאתדבק ביה אבא דכתיב נתיב לא ידעו עיט וגו' כמה
 דאתדבק דכורא כנוקבא ואתעברת ואולידת ואפיקת חמש נהורין
 (ד"א מאינון חמש) ומאינון חמש נהורין אנליפו חמשין תרעין
 דנהורין סניאין חמשין אינון לקבליהון מ"ט פנים טהור
 מ"ט פנים טמא באורייתא אשתאר חד והאי חד אתנהיר
 בכלא והוא דאבא הוה תלי כד מתחברן כחדא ומתישבן
 במלכא אקרין שפון דמלכא ובנינו כך גור מלין דקשוט
 ופומא בהו תלויא פתיחותא דפומא מאי פומא אלא דעת
 גניו בפומא דמלכא דאק' ת"ת פשיטות' דתפארת דכל אורין
 וכל גוויני אתאחדן ביה דכתיב וכדעת חדרים ימלאו והוא
 דעת הוא גניו באימא ומלכא ומלויא כל ארין ואכסדראין
 וכד אתער נהירו דביה ונפיק כדין אקרי פה ה' ושפון דאינון
 תרין נהורין מאבא ומאימא כשעתא דאתערען בהקווא נהירו
 דדעת מתחברן כחדא ומלין אתגזרו בקשוט בחכמה בתכונה
 וכדעת וכדין כל מלין דקב"ה באלין אתגזרו נהרין תלת אלין
 ועיילין בנו לגו ואתעטרו בחד וכד מתחברן בעטורא חד כדין
 (ס"א וכד מתחברן תלת אלין בעטורא חד ועיילין בנו לנו
 ואתעטרו בחד כדין) אקרין חכו ממתיקים ואינון חיך דמלכא
 ואקרין מתיקא דמלכא ועל האי כתיב טעמו וראו כי טוב
 ה'

ה' ובהאי חיד תליון כל אינון שליטין והורמנוי דמלכא דכתיב
 וכרוח פיו כל נבאס : בהאי חיד שלימותא דכלא אשתכח ובנין כן
 כל איתון דאינון בהאי אתר שלימותא אסתויא בהו **אחה"ע**
א נהירו דעתיקא קדישא סתימאה דכל סתימין **ח**
 נהירו דחכמתא דלא אשתכח ולא אתרבך דכתיב לא ידע אנוש ערכת
ה נהירו דאימא דנהיר ונגיד ונפיק ומשקי לכלא וינקא לבנין
 עד דמטי ההוא רבות ומלי לדריק ואיהו אהקטר בנוקבא
 תתאה ואתברכא מניה ולא מתפרשין דא מן דא חורר מגו
 סומק דכתיב הר המר גבעת הלבונה **ע** נהירו דע' ענפין
 דאתנו מהאי רוחא דנפיק מן פומא כרין **ע** שמאן דקב"ה
 לקבליהון בארעא כל הנפש לבית יעקב הבאה מזרומה שבעים
 דהא יעקב אילנא בארעא ואינון ע' נפש ע' ענפין : מהלין
 איתון נהירין ארבע אחרנין מא' נהיר גומ"ל דאינון אגר טב
 לדריקוייא דאקרי גמול וע"ד כתיב אז תתענג על ה' מח'
 נהיר יו"ד דהיא חכמה כלא אסתים כיו"ד דהיו סתימא מכל
 סטרוי ובנין כן לא אשתכח דכתיב ולא תמלא בארץ חיים
 מה' נהיר כ"ף דהיו נהירו ומשח רבות דאתרק מאימא לקהוא
 אתר דאתקרי קרן ואתקרי קרן היוכל ורה מלכות דוד ובנין
 כן לית משיתא אלא ברזא דכ"ף ק' מע' נהיר ק' כמה דע'
 שבעיין כן ק' מאה דאינון שלימו והכי הוא ובנין כן בהאי
 חיד שלימו דכלא (ד"א שלמא דכלא) וכל מאן דידע רזא דא
 ואזרסר ביה זכאה חולקיה : גופא דמלכא אהפשטותא דתפארת
 דגוויין ביה מתחברין : דרועין דמלכא נהירו דחסד וגבורה
 ובנין כן ימין ושמאל : מעוי ברעא אהתקנן עייל ברישא
 אהתקנן ואתפשט לגו : ובנו גופא שוקין אהתחדן בתרין ואינון
 תרין נהירין ממש תרין שוקין ותרין כליון כלא (ס"א תליון ומתחברין
 מתחברין באתר חד דתמן אהכנש כל רבות וכל משחא דגופא
 ומתמן שריון כל ההוא רבות לאתר דאתקרי יסוד עולם : יסוד
 מההוא אתר דאקרי עולם : ומאן איהו נלס והוד ועל כן ה'
 נבאות שמו בריך הוא ובריך שמה לעלם ולעלמי עלמין : כל
 הני תקונין איתון לאתברכא בחד עד דכל רבות קדשא נטיל
 כלא האי יסוד ואשדו לנוקבא ומתברכא מניה : אימתי מתברכא
 מניה בשעתא דאתקנו דונין דלתתא : וכד דינון מתתקנין
 לתתא

לתתא מתתקנין לעילא וכל תקונין דמלכא בחדוותא בשלימו
 דאינון שמה קדישא והוא כלא חד : וכדין הוא שארי בנווייהו
 דכתיב אלהים נבב בעדת אל בקרב אלהים ושפט : וכד דינון
 לא מתתקנין לתתא כביכולהכי לעילא דכל תקונין לא מתישרן
 הכי דהא אימא אסתלקת מעל בנין ובנין לא ינקי דהא יסוד
 לא אשרי בנוקבא וכל דינון מתערין וחויא תקיפא שלטא
 כביכול תקוני מלכא על דינא אסתלקו דכיון דהאי נוקבא לא
 מתברכא ודריק לא נטיל וחויא תקיפא שלטא ווי לעלמא
 דינקא מנייהו : אמר רבי אלעזר כל הני תקונין אבא גלילין
 בנין דלא יעול בכסופא לעלמא דאתי : השתא אמאי אנטריכו
 לאתגלגלה : אמר ליה רבי אבהו ההוא דאבא כתבנא מבוזינא
 קדישא אמניא (כתבוהו) לגבי חבריה דהא אינון ידעין מלין
 והא אנטריק למנדע דכתיב וידעתם כי אני ה' : וכתיב וידעו
 כי אני ה' בנין דאתיישבן מלין בלבנא : ומכאן ולהלאה סתימין
 מלין בגוון : זכאה חולקנא בהאי עלמא ובעלמא דאתי דהא
 עד כען בוזינא קדישא אהעטר במלין דבגוון : תא חזי אבא
 חזינא ליה בחלמא ושאלנא קמיה דרבי שמעון הא אולופנא
 קמיה דמר י' דהיו חכמה והכי הוא ודאי ה' אמאי איהו
 בינא : אמר לי תא חזי הא כתיב ונחר יוצא מעדן להשקות
 את הגן : מאן הוא נחר דיוצא מעדן דא בינא : ובנין כן
 ההוא נחר י' סתים בגויה ויו"ד פשיט נהרא דא מכל סטרוי
 ודא היא ה' בנין כן הוא י"ה לבתר אפיקת בן תחותא דהיו
 ו' בגוונא דא **ה** : לבתר אולידת ואפיקת האי בן ושויא לקמה
 ובנין כן ה"ו דהא ו' לקמה יתיב לינקא ליה : ועל כן תנינן
 במתניתא דילן ה' ד' הות מדאתחבר דבורא עמה אהעברת
 מחד בן ואקרי ה' : לבתר אולידת ואפיקת ו' ההוא בן וקאים
 לקמה : ועל האי כתיב ונחר יוצא מעדן מניה נפיק ודאי
 להשקות את הגן לינקא ליה : הוינא אסיד בידים (כ"א ביה)
 וכשיק בידוי : אלא בהאי עדונא אהערכא ככי וחייך והוו
 תלתא יומין דלא אכילנא מידי חד מחדוותא וחד דלא זכנא
 למחמי ליה זמנא אחרא : ועס כל דא ביה אהקשרנא תדירא :
 דהא כד נהירא לי שמעתתא חמינא דיוקניה דאתמר קמאי :
 זכאן אינון דריקוייא בעלמא דין ובעלמא דאתי עלייהו כתיב
 אך לדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך :

(שם דף קלה ע"א) וזאת התרומה אשר תקחו מאתם ויא
 תימא אי הכי אשר תקחו מאתו מבעי
 ליה מאי מאתם מאת תרין שמאן (כ"א דרגין) אלין תו
 רב ייבא סבא אמר מאתם מאת ה' דאיהו רזא דעלמא עלאה
 אתר מדוריה דהאי כדון דאיהו אתער מאת ה' ומתמן טויל
 חיין לאתונא לעלמין בלחו וכלא מלה חדא רזא לתכומין
 אחיהיבת זכאה חולקיהון דאף על גב דאינון כטלין לה
 (הכא) לא יכלין לנטלא לה אלא ברשו דבעלה וברשו דיליה
 ולמעבר פולחנא דרומי לגביה וכדון ברומי דיליה תקחו
 את תרומתי וכל דא באינון פולחני דללותא ותקונא וסדורא
 דישאל מסדרין בכל יומא ד"א מאתם מכללא דשית
 סטריין עלאיין וכלא חד ד"א מאתם מאינון זמני ושכתי
 וכלא רזא חדא זבב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן וחולעת
 שני זבב ברזא דיומא דראש השנה דאיהו יומא דזבב יומא
 דינא ושלטא הוא סטרא כד"א מלפון זהב יתה וכסף דא
 יום הכפורים דמתלבנן טוביהון דישאל בתלגא כד"א אס יהו
 חטאיכס כשנים כשגב ילבינו וכתיב כי ביום הזה יכפר
 עליכס לטהר אתכס ונחשת יומי דקרבתין דחג דאינון
 רתיבי דעמין עכו"ם ואינון אקרון רזא דהרי נחשת ובגין
 כך מתמעטין בכל יומא ואלין ותכלת דא פסח שולטני
 דרזא דמסימנותא רזא דגוונא תכלא ובגין דהיא תכלא לא
 שלטא עד דשליאת וקטילת כל בוכרי דמגראי כד"א ועבר ה'
 לבגף את מגרים בגין כך כל גוונין טבין בחלמא בר מן
 תכלא וארגמן דא שבועות רזא דארגוונא דתורה שבכתב
 דאתיהיבת ביה כלילא מתרין סטריין מימנא ומשמאלא כד"א
 מימניו אש דת למו ודא איהו ארגמן ותולעת שני דא איהו
 ט"ו באב דבנות ישראל הו נפקי במאני מלת כד"א האמונים
 עלי תולע עד הכא שית סטריין מכאן ולהלאה רזא די ימי
 תשובה ושש ועזים ועורות אילים מארמים ועורות תחשים
 ועזי שטים ושמן למאור ובשמים לשמן המשחה ולקטרת
 הקמים ואבני שהם ואבני מלואים עד הכא תשעה לקבל
 תשעה יומין ויום הכפורים אשלים לעשרה ומכל אלין אכן
 כטלין תרומת ה' בכל זמנא וזמנא בגין לאשראה עלן בר"ה
 אכן כטלין תרומת ה' ואיהו רזא דר"ה דאתיא מסטרא דזבב
 ביום

ביום הכפורים אכן כטלין לה ואיהו יום הכפורים דירתא ברתא
 לאימא בסכות אכן כטלין לה ואיהו סוכה סוכת ואגית
 עלן וכתיב ביום השמיני עזרת תהיה לכם ודא איהו תרומת
 ה' בפסח אוף הכי אכן כטלין לה ואיהו פסח ודא אוקימנא
 רזא דגוון דנקורא תכלא בשבועות אכן כטלין לה ואיהו שתי
 הלחם וכתיב וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר ואכן
 כטלין מתורה שבכתב תורה שבעל פה ט"ו באב איהו קיימא
 בחדוה על כנות ישראל כל שאר יומין אינון לתקונא דיליה
 וע"ד אשר תקחו מאתם כתיב כגוונא דאינון מתייחדין
 לעילא באחד אוף הכי איהו מתייחדת לתתא ברזא דאחד
 למאוי עמהון לעילא חד לקבל חד קב"ה אחד לעילא לא
 יתיב על כורסיא דיקריה עד דאיהו אתעבדת ברזא דאחד
 כגוונא דיליה למאוי אחד באחד ודא אוקימנא רזא דיו' אחד
 ושמו אחד רזא דשבת איהו שבת דאתחדת ברזא דאחד
 למשרי עלה רזא דאחד ללותא דמעלי שבתא דהא אתחדת
 כורסיוא יקורא קדישא ברזא דאחד ואתתקנת למשרי עלה מלכא
 קדישא עלאה כד עיול שבתא איהו מתייחדת ואתפרשת
 מסטרא אחרא וכל דינון מתעברין מינה ואיהו אשתארת ביחודא
 דנהירו קדישא ואתעטרת בכמה עטריין לגבי מלכא קדישא
 וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא בלחו ערקין (ד"א ואתעברו
 מינה ולית שולטנו אחרא בכלחו עלמין ואנפסא נהירין כנהירו
 עלאה ואתעטרת לתתא בעמא קדישא וכלחו מתעטרין כנשמתין
 חדתין כדון שירותא דללותא לברכא לה בחדוה כנהירו דאנפין
 ולומר ברכו את ה' המבורך את ה' דייקא בגין למפתח לגבא
 בברכה ואסיר לעמא קדישא למפתח לגבא בפסוקא דדינא
 כגון והוא רחום וגו' בגין דהא אתפרשת מרזא דסט"א וכל
 מארי דדינון אתפרשו ואתעברו מניה מאן דאתער האי
 לתתא גרים לאתערה הכי לעילא וכורסיא קדישא לא יכלא
 לאתעטרא בעטרא דקדישא דכל זמנא דמתערי לתתא אינון
 מאריסון דדינא דהו מתעברין והו אזלי בלחו לאתעטרא גו
 נוקבא דעפרא דתומא רבא בלחו תייבין לאשראה בדוכתיהו
 (ס"א ואתחדת) ואתחדת בהו אתר קדישא דבעאת נייחא
 ולא תימא דדא איהו בלחודוי אלא לית אתערוותא לעילא
 לאתערא עד דישאל מתערי לתתא כמה דאוקימנא דכתיב
 בכסף

בכסה ליום חגנו . ליום חג לא כתיב אלא ליום חגנו . ועל
 דה אסיר לעמא קדישא דקא מתעטרין בעטרין קדישין דנשמתין
 בגין להתערה ניוסא דאינון יתערוך דוכא אלא כלהו ברעו
 ורסומו סגו דיתערוך ברכאן עילא ותתא כחדא . ברכו את
 את ה' . את דויקא בדקאמרו דה שבת דמעלי שבתא . ברוך
 ה' המבורך דאדפיכו דברכאן ממקורה דחיי ואתר דנפיק מניה
 כל שקיו לאשקאה לכלא . ובגין דאיכו מקורה ברזא דאת
 קיימא קרינון ליה המבורך איכו מבועא דבורא וכיון דמטו
 תמן ה' ודאי בירא אתמליא דלא פסקין מימיו לעלמין . ועל
 דה לא אמרינון ברוך את ה' המבורך אלא ברוך ה' דאלמלא
 לא מטו התם נביעו ממקורה עלאה לא אתמלויא בירה כלל
 ועל דה המבורך אמאי איכו המבורך . בגין דאיכו השלים
 ואשקי לעולם ועד . עולם ועד דה איכו שבת דמעלי שבתא
 ואנו תקעין ברכאן באתר דאקרי מבורך וכיון דמטאן התם
 כלהו לעולם ועד ודא איכו ברוך ה' המבורך . עד הכא מטון
 ברכאן מעלמא עלאה וכלהו לעולם ועד לאתברכא ולאשקאה
 ולמקוי שלים כדקא יאות מליא מכל סטרין . ברוך דה מקורה
 עלאה דכל ברכו נפקין מניה . וכד סיפרה השתלים קרינון לה
 הכי לגבי תתאי אבל ברוך מקורה עלאה כדקאמרו . ה' דה
 אמעבי רכל סטרין עלאין . המבורך דה שלמא דביתא מבועא
 דבורא לאשלמא ולאשקאה כלא . לעולם ועד דה עלמא תתאה
 דאטריד לאתברכא . ומשחא ורכו דברוך ה' והמבורך כלא
 איכו לעולם ועד . (מבורך כד"א בן פרח) ועל דה ברכה
 דה אטריכו כל עמא לברכא ובמעלי שבתא ברעו דלכא
 ובחדוה בעי למשרי בשרותא כברכה דה לאתברכא האי שבת
 דמעלי שבתא (ס"א ברכו) כד שראן ישראל לברכא קלא אולה
 בכלהו קריעין דמתקדשי בקדושא דמעלי שבתא . זכאין אתון
 עמא קדישא דאתון מברכי ומקדשי לתתא בגין דיתברכו
 ויתקדשו לעילא כמה משריון עלאין קדישין זכאין אינון כהאי
 עלמא זכאין אינון בעלמא דאתי ולא מברכי ישראל ברכה
 דה עד דמתעטרין בעטרין דנשמתין קדישין כדקאמרו . זכאין
 עמא דזכי לון בעלמא דין למזכי לון לעלמא דאתי . כהאי
 ליליא שמושא דחכימין באלין נשמתין קדישין דמתעטרין כהו
 ואע"ג דה' אוקימנא וכלא חד . ובכל אתר דתשכח לחכימין
 כהאי

כהאי מלה כסטרא דה ולומנין כסטרא דה כלא איכו חד וקני
 מלי ה' אוקימנא . אבל בזמנא דה דמתעטרין כלהו נשמתין
 ורוחין חדתין יתירין קדישין כדן איכו זמנא דשמושא דלקון
 בגין דליהו נגידו לסקורא שמושא כנגידו דקדושה בניוסא עלאה
 ויפקון בניוסו קדישין כדקא חיי רזא דה לחכימין אתייהובת .
 בשעתא דאתפלג ליליא בליליא דה קב"ה בעי לאכללא בגנתא
 דלעילא . ורזא דה ביומי דחול דה קב"ה עאל בגנתא דערן
 דלתתא לאשתעשא עם דריקיא דשראן תמן . ובשבת בקהורא
 ליליא דשבתא קב"ה עאל בגנתא דלעילא ברזא דמקורה עלאה
 בגין דביומי דחול כל נשמתין דריקייא כלהו בגנתא די בארעא
 שריין . וכד אתקדש יומא במעלי שבתא כל אינון משריין
 דמלאכין קדישין די ממנן גו גנתא דלתתא כלהו סלקין להני
 נשמתין דשריין גו גנתא דלתתא ולאעלה לגבי ההוא רקיעא
 דקיימא על גנתא ומתמן אודמנו רתיכין קדישין דסרחאן כורסי
 יקרא דמלכא וסלקין לון לכל אינון נשמתין בגנתא דלעילא .
 כיון דאלין רוחין סלקין כדן רוחין אחרנין קדישין נחתין לאתעטרא
 כהו עמא קדישא . אלין סלקין ואלין נחתין . ואי תימא ה' ה'
 גנתא דבארעא ביומא דשבתא יתבא בריקנייא כלא נשמתין
 דריקייא . לחו הכי . אלא נשמתין אזלין ונשמתין אתיין נשמתין
 סלקין ונשמתין נחתין . נשמתין אזלין מגו גנתא ונשמתין
 אתיין לגו גנתא . כל אינון נשמתין דריקייא דמתלבנן ביומי
 דחול ועד לא אעלו לגו גנתא בשעתא דאלין נפקין אלין
 עאלין וגנתא לא אשתאר בריקניא ברזא דלחס הפנים ביום
 הלקחו . ואי תימא כד אהדרו ביומי דחול (כ"א כמה) כמה
 אתמשכן דוכתי לארכא ופותיא ורומא בגנתא ולא אתידע
 כנוונא רזא דארץ הלכי דהוא אתמשך לכל סטרין ולא אתידע .
 כנוונא דכזי דכל מה דאתרבי משכיה אתרבי לכל סטר ולא
 אתידע ואית כמה נשמתין דכיון דסלקין תו לא נחתין נשמתין
 סלקין ונשמתין נחתין לאתעטר' בהו עמ' קדישא . ובמעלי
 שבתא בגולא דנשמתין איכו אלין אזלין ואלי אתיין . אלין
 סלקין ואלין נחתין . מאן חמי כמה רתיכין קדישין די משטוי
 לכאן ולכאן . כלהו בחדוה כלהו ברעו באלין נשמתין לאעטרא
 לעמא קדישא לאעטרא לכמה דריקייא בגנתא דערן לתתא
 עד שעתא דברזא קאום וקארי מקודש . כדן ניוסא שכיח
 ושכיכו

ושכיבו לבלא * וחיובי גיהנם כלקו משתכבו בדוכתיהו ואית
 לון נייחא וכשמתיין כלקו מתעטרין אלין לעילא ואלין לתתא *
 זכאה עמא דחולקא דא להון * בפלגות ליליא דמעלי שבתא
 דחבימין מתערי לשמושא דלהון ההוא רוחא עלאה דמתעטרין
 ביה כד יומא אתקדש בשעתא דאינון ניימי בערסיהו וכשמתיין
 אחרנין דלהון בעא לסלקא למחמי ביקרא דמלכא כדון ההוא
 רוח עלאה דנחית במעלי שבתא נטיל ההוא נשמתיין וסלקין
 לעילא ואתסחיה נשמתיין אחרא ככוסמין דנכתא דערין ותמן
 חמי מה דחמי וכד נחתא לאשראה בדוכתהא בפלגות ליליא
 ההיא נשמתיין תבאת לדוכתהא * ובעי לאינון חבימין לומר חד
 פקוקא דאתערותא דהקוא רוחא עלאה קדישא דעטרט דשבתא
 כגון רוח ה' אלהים עלי יען משח ה' אותי לבשר ענוים וגו'
 בלכתם ולכו ובעמרם יעמודו ובהנשאם מעל הארץ וגו' אל
 אשר יהיה שמה הרוח ללכת ולכו וגו' * בנין דמתעטרין בהקוא
 רוחא באתערותא דלהון כחדה דשמושא ויהא נגידו דהקוא
 רוח עלאה דשבתא בההוא שמושא דמזוה * רב המנונא סבא
 כד הוה סליק מנהרא במעלי שבתא הוה יתיב רגעא חדא
 וזקיף עיניו וזוה חדי וזוה אמר דזוה יתיב למחמי חדוה
 דמלאכי עלאי * אלין סלקין ואלין נחתיין ובכל מעלי שבתא
 יתיב בר גש בעולם הנשמות * זכאה איהו מאן דידע ברזין
 דמאריה * כד נהיר יומא ביומא דשבתא סליקו דחדוה סליק
 בכלקו עלמין בנייחא כחדוה כדון השמים מספרים כבוד אל
 ומעשה ידיו מגיד הרקיע * מאן שמים אלין שמים דשמה
 עלאה אתחזי בהו דשמה קדישא אתרשים בהו * מספרים מאי
 מספרים אי תימא כמאן דמשתעו ספור דברים לאו הכי * אלא
 דנהרין ונלטיין כנלטי דנהורא עלאה וסלקין בשמה דכליל
 בנהירו דשלימו עלאה ומאן איהו ספור דנלטי בנהירו דשלימו
 דספר עלאה וכנין כך סלקין בשמה שלים ונהרין בנהירו שלים
 ונלטי כנלטי שלים * אינהו מנלטי ונהרי בנהרמיהו מגו נהירו
 דנלטי דספר עלאה ונלטי ונהרי לכל סטר וקטר (כ"א לכל
 כבוד וכבוד) דמתדבקן ביה דהא מנייהו מההוא ספירו ונהירו
 נהיר כל עזקא ועזקא ונלטי כנלטי * בנין דבהאי יומא מתעטרין
 שמים וסלקין בשמה קדישא יתיר משאר יומין * ומעשה ידיו
 ההוא טלא עלאה דנהיר מכל סטריין בניזין דאיהו מעשה ידיו
 ותקופא

ותקופא דליה דמתתקנא ביומא דא מכל שאר יומין * מגיד
 הרקיע * מאי מגיד משך ונגיד לתתא מרישא דמלכא מליא
 מכל סטרוי * הרקיע ההוא רקיע דאיהו מבועא דכורא * ודא
 איהו ההוא נהר דנפיק מערין ודא איהו דנגיד ומשיך לתתא
 נגידו דטלא עלאה דנהיר ונלטי כנלטי מכל סטריין ודא רקיע
 אנגיד ליה במשיכו דרחימו ותיאובתא לאשקאה שקיו דחדוה
 למעלי שבתא * וכד נגיד ומשיך ההוא טלא דבדולחא כלא
 (נגיד) מליא ושלם באתווי קדישין בכל אינון שבילין קדישין *
 כיון דכלא אתחבר ביה אתעביד ביה אורחא לאשקאה ולברכא
 לתתא * יום ליום יומא ליומא ועזקא לעזקא * השתא משתעי
 קרא באורח פרט היך שמים מספרים ומתקנין כספירו
 וכנלטי עלאה להאי כבוד * והיך נגיד ומשיך ההוא רקיעא
 נגידו דטלה עלאה ודאמר יום ליום יביע אומר * יומא ניומא
 דרגא לדרגא (ס"א אוחו) יחוו לאתכללא דא ברא ולאתנהרא
 דא מן דא מההוא ספירו דמנלטי ומנהרי שמים להאי כבוד *
 יביע כד"א מבע אתעביד וגו' אוחו לאנהרא דא מן דא
 ולאתנלטי דא מן דא מההוא ספירו ונלטי * אמ"ר כללא
 דאתוון ושבילין דנפקין מאבא ואימא וההוא רישא דנפיק מטהו
 דאיקו ברא בוכרא אל"ף אבא וכד איהו סליק ונחית אחסברת
 מ' בקדי א' ואיהו (ה"א) אס ר' רישא בוכרא * כד מתחברן
 אתוון כלקו אמר דא נהירו דאבא ואימא וברא בוכרא ונהרין
 דא ברא כחבורא חדא שלטא ביומא דשבתא * ועל דא כלא
 אתכליל דא ברא בנין למקו חד * ובנין כך אוחו דא ברא
 ההוא אמר שליטו עלאה למקו כלא חד * וכד כל האי אתנגיד
 ואתמשך להאי רקיע כדון איהו אשקי ואתנהיר לתתא להאי
 כבוד אל למעבד תולדין בדיוקנא דאינון שמים דנהרין לההוא
 כבוד אל (ודא הוא דכתיב) ולילה ללילה יחוס דעת רתיבין
 דילה (דא לרא) דאינון גופא דכרסיה וכלקו אקרין לילות
 כד"א אף לילות יסרוני כלותי * רתיבא עלאה אתקרי ימים
 יום ליום * רתיבא תתאה אקרי לילות לילה ללילה * יחוס
 דעת יחוס * יחוס תולדין (כ"א באינון) דאינון שמים * ואי
 תימא יחוס לאו איהו יחוס תא חזי כתיב ויקרא הארס שם
 אשתו חוס כי היא קיטת אס כל חו * חוס וזוה בעלה חדא
 סלקין * ועל דאסתלק ו' ועייל ו' דאיהו כדקא יאות דהא ו'
 איהו

איהו חיון ודאי • ועל דא חוה ותיב י' (ס"א זעירא נטלא)
נטלא חיון מן ו' • אוף הכא יחיה • דעת דא איהו רזא
דשמים • מה שמים שית סטריין אוף הכא שית סטריין באינון
תולדין דקא יחיה כנונא דיליה ועל דא יוס ליוס אתכליל
ברבא עלאה אומ"ר • וליה לליה ברזא דדכורה דקא נהיר
דאיהו (כ"א שמים) שמה דעת ובגין דהאי אומר רזא עלאה
איהו ולא כשאר אמירן אהדר קרא עליה ואמר אין אמר ואין
דברים כשאר אמירן דעלמא • אלא האי אמר רזא עלאה
איהו דרגין עלאין לית תמן אמירן ודברים ולא אשתמעו
כאשר דרגין דאינון רזא דמהימנותא דאינון קלא דמשתמע
אבל הני לא אשתמעו לעלמין והיינו דכתיב בלי נשמע קולם •
אבל ככל הארץ ולא קום • אף על גב דאינון טמירין עלאין
לא אקוידעו לעלמין נגידו ומשיכו דלקון אתמשך ואתנגיד
לתתא • ובגין הקוה משיכו אית לן מהימנותא שלימתא כהאי
עלמא וכל בני עלמא משתעו רזא דמהימנותא דקב"ה באינון
דרגין כאילא אתגליין ולא הוו טמירין וגניזין והיינו ובקצה
תבל מליקס מרישא דעלמא עד קייפי עלמא משתעאן אינון
חכימי לבא באינון דרגין גניזין אף על גב דלא אקוידעו •
אבל במה אשתמודעין בגין דלשמע שם אהל בהם • בגין
שמעא קדישא דאיהו משכנא מאינון דרגין עלאין קדישין ואיהו
נהורא דנטיל כל נהורין גניזין והקוה משיכו דלקון ובגניקא אתחזי
מהימנותא ככל עלמא • מאן דנטיל לשמא כמאן דנטיל
לכלקו דרגין • בגין דשמעא איהו אהל דאתכליל בקון ונטיל
כלא ואיהו נהיר בכל אינון גווי נהורין לתתא • ועל דא
וקוה כחתן יולא מחופתו בנהירו ונלוטו דכל נהורין גניזין
דכלהו בתואובתא ברעותא שלים יהבי ליה רעותיהו ונהירו
דלקון כמה דלחתן אית רעו ותואובתא דכלה (כ"א דכלקו)
למייקב לה נכזבון ומתנן • ועל דא וקוה כחתן יולא מחופתו •
מאן חופתו • דא ערין • ורזא דא ונאר יולא מערין • ערין דא
איהו חופה דחפיה על כלא • ישיש כגבור • ישיש מקטרה
דאור קדמאה דלא אשתכח ביה דינא כלל • כגבור מקטרה
דגבורה • ואע"ג דגבורה איהו דינא שלים כגבור כתיב ולא
גבור בגין דמתיק דינא בחדר ונטיל כלא כחדר בתואובתא
ורעותא שלים ועל דא לרוץ אורח כמה דאתמר הנותן בים

דרך • לאשקאה ולאשלמא נהירו דסיקרה ככל סטריין ולמפתח
בה אורח לאנהרה לתתא • מקצה השמים מוצאו מקויפי • לין
שמים עלאין דקאמרן איהו אפיק בגין דבסיומא דגופא איהו
אפיק ובקוה אתר אשתמודע בין דכר לנוקבא • ורזא קוה
דכתיב ולמקצה השמים ועד קצה השמים קלה השמים דא
עלמא עלאה • ולמקצה השמים דא (מלבא ד) שלמא דיליה •
כמה דהאי נטיל כל נהורין וכלהו ביה • אוף הכי האי נטיל
כל נהורין וכלהו ביה ואיהו כפיק מקצה השמים • ותקופתו
דסיקרה בכל אינון סטריין (כ"א ספירן) קדישין דאתחזון לאתנהרה
ולאתשקאה ולנללא מניה • ואין נסתר לית מאן דאתשפיה
מהקוה נהירו דהא לכלהו אנהיר בכללא חדא לכל חד וחד
כמה דאתחזי ליה • וכד כלקו אשתלימו ואתנהירו מגו שמעא
כדין סיקרה מתעטרף כנונא דאימא עלאה שלימא בחמשין
תרעין ורזא איהו דכתיב תורת ה' תמימה דהא כדין איהו (שלימא)
תמימה מכל סטריין ברזא דחמש דרגין כנונא דאימא עלאה
דאינון חמש רזא דחמשין • ובגיוי כך איהו איתא בחמש חמש
תיבין לאשלמא לרזא דחמשין • תורת ה' תמימה משיבת כפש
הא חמש • עדות ה' נאמנה מחכימת פתו הא חמש • פקודי
ה' ישירים משמחי לב הא חמש • מלות ה' ברה מאירת עינים
הא חמש • יראת ה' טהורה עומדת לעד הא חמש • משפטי
ה' אמת אדקו יחדו הא חמש • וכלהו אתיין בחמש חמש
לאתכללא כנונא דאימא עלאה ועל דא יהו"ה שית זמנין
לקבל שית סטריין עלאין דאינון רזא דשמא עלאה (כ"א דשמים
(עלאין) ועל דא סיקרה אתמליא ואשתלים בסרורא עלאה כדקא
יאות ורזא איהו ביומא דשבתא דכלא אשתלים כדקא יאות ברזא
דשבתא עילא ותתא • וע"ד ביומא דא אתוסף נהירו בכלא
כדקאמרן שמים נטלי ממקורא דחיי בקדמיתא ואינון מנהרי
ומתקי לכבוד עלאה מרזא דספר עלאה אבא דכלא • ומרזא
דספרנאימא עלאה • ואיהו מרזא דספור ובגין כך מספרים
כדקאמרן • ברזא • דתלת שמהן אלין דשלטין ביומא
דשבתא על כל שאר יומין • ובג"כ תושבתתא דא קאמר דוד
ברוך קדשא על נהירו ונלוטו ושולטנו (ס"א ושלטנו) דיומא
דשבתא על כל שאר יומין (ס"א אותיקונא דיליה דאתקן ביומא
דא מכל שאר יומין בגין רזא דשמא עלאה דקא נהיר בנהירו

ונלון כנליו ואשתלים בשלימו עילא ותתא * וכרין תורת ה' תמונה שבת דמעלי שבתא (ס"א רזא דשמור כבוד לילה דהא היא תורת ה' תמימה תורה שבע"פ משה קבל תורה מסיני והא אתעררו על תורה שבע"פ דאילו תורה שכתב הא כתיב וילו משה את הלויס וגו' לקוח את ספר התורה * ודא ללוואי אתחוי להאי דאחיד בשמשא ומלכא דאתיא מניה משה נהיר לישראל מ' שנין שמשא ביומוי ותורת ה' דא מעלי שבתא) ברזא חדה כדקאמרן ואתקינן (ס"א חנשי כנסת הגדולה סידורא דתושבחתא) חכרייא שירותא דתושבחתא מאינון תושבחתא דרוד מרזא דא השמים דאיהו נטיל ברושא ונהיר לכל שאר * ולבחר ההוא נהר דנפיק מערן ודא איהו רזא רננו לריקים בה' * בנין דהאי נהר כניש ונטיל כלל מרזא דשמיא ברזא עלאה ומקורא דחיי כלל כדקא יאות ביומא דא ושמשא אתקין לאנהרא כדקא יאות ביומא דא * ולבחר סיקורא דקא מתפרשת מסטרא אחרא ביומא דא בנין לאתנהרא מן שמשא ודא איהו לדוד בשנותו את טעמו וגו' * ולבחר דאתפרשת מיניה הא אתחברת בשמשא ותושבחתא דא ככ"א תוון דאעיל בה שמשא כסיקורא * ותושבחתא דא פרישו וסיקורא מסטרא אחרא ותושבחתא דכ"ב תוון כנהירו דשמשא ולבחר אתחברותא וסליקו דמטרוניתא עם בעלה * ודא איהו תפלה למשה איש האלהים * אתחברותא ואתדבקותא דאתתא כבעלה לפרשא ימונא ושמהלא לקבלא לה ולמהוי כהדא בחבור' חיא (למהוי חד ברזא חד * וכל אליון שמים מספרים לון ומתקנין לון * מכאן ולהלאה תושבחתא אחרינין דחדוה ותיאובתא שלימתא * אבל הני אינון תקונא שלימתא עלאה ברזא דשמה קדישא כדקא יאות ותושבחתא אליון אתקינן בתקונא דשבתא דאיהו סליק ואתעטר בעטרוי כדקא יאות וסלקין ברזא דשמה קדישא למהוי חד ברזא דכבוד אל דשמים מספרים ליה וזהרין ליה כדקאמרן) * ודא איהו :

מזמור שירו לה' שיר חדש תושבחתא דא הא אוקימנא * אבל אף על גב דאתערנא ביה אתערו דחכרייא דקא אתערו שפיר איהו דהנהו פרות עלות כד הוו נטלי ארונא אתערו בהאי תושבחתא כד"א וישרנה הפרות בדרך * ומה שירה הוו אמרי מומור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה * רזא דא איהו כנוונא דלעילא * בשעתא דאינון חיות נטלי

נטלי (ארונא) כרסייה לארמא ליה לעילא אינון אמרי תושבחתא דא * ואי תימא אמאי כתיב הכא חדש והא תדיר קאמרי תושבחתא דא * אלא ודאי חדש איהו וחדש לא אקרי אלא באתחדותא דסיקורא כד אתנהירת מן שמשא כרין איהו חדש ודא איהו שיר חדש * הושיעה לו ימינו וזרע קדשו * הא אתערותא דיימונא ושמאלא לקבלא לה ותושבחתא דא כדנטלי ארונא קא משבחן לה כד סלקין לבית שמש וכלא ברזא חד סלקין בנין דשבת איהו סליקו דכרסייה לסלקא לעילא תקונא דתושבחתא דא בשבת אליון תושבחתא כלהו אתקינן בשבת לשבתא ליה עמא יחידא בעלמא :

(ח"ג דף י' ע"ב) תאנא כספרא דחנוך בשעתא דאחויאו ליה חכמתא דרזין עלאין וחמא אילנא דגנתא דערן אחוי ליה חכמתא ברזא עלאה וחמא דכלהו עלמין הוו מתקשראן דא ברא שאיל לון על מה קיימין אמרו ליה על * קיימי כלהו ומניה אתבניאו ואשתלשו (כ"א אתחברו וואשתכללו) דכתיב כלם בחכמה עשית וחמא דכלהו מזדעובי מדחילו דמאריהון ועל שמיא אתקרון כלהו וכספרא דשלמה מלכא אמר מטון די בקטפורא דתלתא דכלילן בקיעפא דגופיה חד דחילו (ס"א שלימו) דכלא חד סתים שבילין חד נהר עמיקא לבתר פריט באתוון (דאלפא) ביתא בשכלוליה יו"ד ה"א בניינא דכולא (חד סתים שבילין וחד נהר עמיקא לכל) שלימו דשמה קדישא * רישא דכלא אב לכלא * ו' בן דאוליד ונפק מניה ומניה אשתכח ד' בת מטרוניתא דכל דינין (ס"א דיינין) בירהא אשתכחו טמירה כלהו עלמין (ס"א עילאין נפקין ועילאין ותתאין) דעלאין נפקין ותתאין מנה אתונו הא יו"ד שלימו דכלא ושמה קדישא אשתכלל ביה ואשתכח סתים בנייה * לבתר יו"ד אפיק כלל ושלשל כלא בקשורה חדה דא ברא והא אוקמוה כוונא קדישא * אפיק ההוא נהר דכתיב ביה ונהר יוטא מערן להסקות את הגן (ד"א ל"ג כנוונא) דא ה' רזא דבינה והיא אימא עלאה וההוא נהר אפיק תרין בנין כמה דאתמר ומנה אתונו לבתר נפקין תרין בנין וברתא אתונא מבן דא ו' הא בן האי מלכא דשלמא כלא דיליה רזא דת"ת ולבחר אשתכח ה' דאתונת מן ו' והא אוקמוה (ס"א לבתר נפקין תרין ברה וברתא ו"ה האי ברה מלכא דשלמא כלא דיליה * והאי ה' ברתא אתונת

אחזקת מן ו' והא אוקמוה) אשתכח די' עקרא ושרשא ושלטו
 דכלא דה"ד בחכמה יכנה בית י' תנן י' שמות אשתכללו ונפקו
 מהאי יו"ד י' דהיא עשיראה דאתון . וכלהו אעיל לון להקוה
 נהר קדישא כד אתעברא ועשרה שמהן כלהו סתימין כחד
 וכלהו סתימין בי' . י' כליל לון י' אפיק לון הוא אב לכלא .
 אב לאכהן מניה נפקו (ס"א ובי' יתבין) (כיה עשר תבין) ו"ד
 רמו לעשרה כחשבון אתון יו"ד כליל לון ו"ד (ס"א יו"ד)
 (ס"א יו"ד) שלימו דכלא י' ו"ד דבר ונוקבא דו קרינן לון תרין
 ועל דא ארס דו פרופין אתברי ואינון פרופין דבר ונוקבא
 הו כגוונא דלעילא ו"ד מעילא לתתא ד"ו מתתא לעילא וכלא
 חד מלא . י"ג מכילין תליון ביה וע"ד י"ד כליל ו"ד כמא
 דאתמר והא אוקמוה . ות"ס י' שמהן אינון לקבל י' אתון .
 ובספרא רב המנונא סבא תמניא אינון ותרין דרגין לקבל
 ב' ריעין ומשתבין שמהן עשרה ותשעה ותמניא ושביעאה .
 קדמאה י"ה בגין די' כליל ה' וה' נפקא מן י' בג"כ חכמה
 י"ה אקרי תינא **יהוה** דאקרי אלהים בגין דהקוה נהר רחמי
 ובגין דריכין מתערו"י . מניה (ס"א ל"ג) (אלהי' ונפקו) אתון
 דרחמי כתיב ונקוד אלהים ולא אלהים דינא תליתאה אל והוא
 גדולא והוא אקרי האל הגדול רביעאה אלהים דדינן ביה
 אתערן והוא דינא תקיפא . תמישאה יוהא כללא דכל שלימו
 דמהימנותא ודא הוא רחמי בשלימו ודא הוא תפארת . שתיתאה
 ושביעאה זכאות אקרין . תמינאה א"ל חי כד"א כי שם טוה
 ה' את הברכה חיים וגו' ודא לדיק דכל חיים נפקין מתמן
 ואקרי יוהא כד"א ה' לדיק יבחן ודא היא ו' זעירא דשמא
 קדישא . בגין כך ו"ו ויין תרין . תשיעאה אדני ודא מלכו
 קדישא דדינן נפקין מתמן לעלמא ודא הוא בתרא בתראה
 דכלהו שמהן ושם אהיה כללא וסתימא דקדמיתא ודא הוא
 בתרא עילאה רישה דכל רישין שמים סתים ולא אתגליא ואתמר .
 ובספרא דאגדתא עשר שמהן כתיבן כגוונא אחרא ואנא לא
 תינא הכי :

רבי אבא פתח עורי לפון ובאי תימן הפיחי גני יולו בשמיו
 יבא דרוי לגנו ויאכל פרי מגדיו . עורי לפון אלון
 עולות דנשחטות כלפון בגין דאינון מחשבות כלפוני לבא
 ובאתר

ובאתר דדינא בגין דמחשבה אשתכח בליליא בזמנא דרינא
 אשתכח רוח לפון מנשבה כפלגותא דליליא כד מתערו אבוי
 וכנור דרוד מנגן מאליו ומחשבתן דבני נשא מתערי . ובאי
 תימן אלון שלמים דנשחטין בדרוס בגין דאינון שלמא דכלא .
 שלמא דעלאי ודתתאי ואלין שלימו דסערי עלמא . שלימו דכלא
 מסטרא דמהימנותא ושלמים בגין דאינון שלמא דכלא בעלים
 אכלין מנייהו ומתקנין מנייהו דהא שלמא הוא ליה לכל עלמא
 בדרגא חדא . חטאות ואשמות נאכלין לכהני בגין דאינון
 זמנין לכפרא עלייהו ולא עברא חובייהו . ומכל קרבני לא
 חביבין קמי קב"ה כמו שלמים בגין דאשתכח שלמא בעלאי
 ותתאי . ועילא מכלהו קטרת דהיהו שלים מכלא ולא אתיה
 לא על חטא ולא על אשם ולא על עון אלא על שמחה כד"א
 שמן וקטרת ישמח לב והא אוקמוה . וע"ד קטרת לא מתקרב
 אלא בזמנא דשמן מתקרב ה"ד והקטיר עליו אהרן קטרת
 סמים בכקר בכקר בקיטיבו את הנרות יקטירנה . וכתיב
 ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה בגין דאשתכחו
 שמן וקטרת כחדא . ת"ח שלמים בכלא הוא שלמא . וקטרא
 וקטרונא לא אתער בעלמא . אכל קטרת קשיר קשירו
 דמהימנותא . רבי אלעזר אמר כלהו עשרה שמהן כתיבי
 ואנן תינן . קדמאה אהיה דא סתימא עלאה כמאן דאמר אנא
 מאן דאנא ולא אתיידע מאן הוא . לבתר אשר אהיה אלא
 דזמין לאתגליא באנון כתרין (אחרנין) דהא בקדמיתא סתים
 ולבתר שרי לאתגלייא עד דמטי לגלויא דשמא (ס"א דשלימו)
 קדישא וכך כתיב במשה אהיה בקדמיתא סתימו דכלא אנא
 הוא מאן דאנא לבתר אשר אהיה אלא זמין לאתגליא . לבתר
 אהיה בתראה ודא כד אמא מתעברא ועדין הוא סתים . אימתי
 אתגליא בזמנא דכתיב לך ואספת את זקני ישראל ואמרת
 אליהם ה' אלהי אבותיכם וגו' דא שלימו דכלא . והכא הוא
 גלויא וקטורה דשמא קדישא בג"כ קדמאה דכלא אהיה . תניינא
 יה בגין דחכמה אפיק ה' וסתים ביה ולא אתפרשת לעלמין
 מניה והא אוקמוה דכתיב ונהר יולא מערין כהאי גוונא דהכי
 אוליפנא מאבא י' כמא דאתמר לבתר יה דלא מתפרשן לעלמין
 י' אפיק ה' כהאי גוונא דהי י' . וההוא נהר דנפיק מניה
 ואתמשך מניה ולתתא תרין בגין דנפיק מנייהו . מסטרא דאבא

ו' נפיק בן דהא אחיד ביה כו' ואחיד בהקוא נהר * ומטערא דאימא נפקת בת דאיהו נהר תתאה והאי בן אתמשך לבתר ונפיק מנייהו והוא ו' ודה ירית לאבא ולאמא ואתקשר ביה מהימנותא דבלא ומניה אתונת ברתא מהקוא ירתא דאיהו ירית * ועל דא בעי למכתב שמה קדישא ו' בקדמיתא קולא חד לעילא וקולא חד באמצעיתא וקולא חד לתתא והא אתמר * לבתר ית דלא מתפרשן דא מן דא לעלמין כנוונה דא ה' בנין דיסתכחו תרווייהו בשלימו דכלא אב ואם בן ובת * כנוונה דא ו' ה' (ס"א ו"ה) הרי לך כל שלימו דמהימנותא * לבתר אתפשט מהימנותא ונפקין תרין בנין מכללא חד בארתייהו * בן נפיק מתרווייהו והוא ו' דשמה קדישא בת נפקת מטערא דאימא והוא ה' בתראה דשמה קדישא ולא אשתלימת אלא עם ו' בנין דמניה אתונת ועל דא בעי למכתב ו' ולבתר ה' כנוונה דא ה' הרי ו' והקוא אתפשטותא דנפיק מניה כנוונה דהקוא נהר דנפיק מן ו' בנין דמניה אתונת ו' הרי בן דנפיק מניה לתתא * והא מלין אלין אוקים לון אבא והא אתערו ואנא כד מטוניה למלין אלין אימא לון בנין דפקדונה ראבא הכי | והכי בעי כ"כ לאזדקרה בשמה קדישא דיכתוב שמה קדישא כנוונה דא ודה איהו כדקא חזי ליה ואי לאו לא אקרי שמה קדישא ואקרי פגיס ומאן דפגיס שמה קדישא טוב ליה דלא אכתרי * תליתאה יהוה דאקרי אלקים כמה דאתמר רחמי ונפיק מניה דינא ודה הוא הקוא נהר דנגיד ונפיק מעדן * רביעאה אל גדול והא אתמר ודה גדולה * חמישאה אלקים ובכל אתר הוא גבורה * שתיתאה יהוה רחמי שלימו דכלא עקרה דכלא קשרא די מהימנותא אחיד לכל סטרין ודה תפארת ישראל * שביעאה ותמינאה זכאות * וע"ד יהוה קריב בכלא אחיד בכל סטרין * לזמנין וי' אלקים * דא קריבין אינון תפארת לגבי גבורה * לזמנין וי' זכאות דהא קריבין אינון תפארת לגבי נאח והוד דאקרון זכאות והא אתמר דאשתמודען מלי נביאו מהימני מפומייהו כד אמרי כה אמר וי' אלקים וכד אמרי כה אמר וי' זכאות והוו ידעין מאן אתר אחיין מלין * תשיעאה (כ"א א"ל) שדי דאמר לעלמא די דהא די ספוקא הוא וספוקא לא אתי לעלמא אלא מן זריק דאיהו יסוד עולם דאמר לעולם די * עשיראה ארני * דהא דינא דמלכותא דינא ודאי

ודאי והאי לאגחא קרבין דמלכא בעלמא ודה גבורה תתאה ודה איהו זרק ואלין אינון עשרה שמהן דקב"ה אקרי כהו מתקשרן דא כדה ביחודא שלים ואלין אינון כתרין קדישין דמלכא והוא אשתמודע כהו ואינון שמה והוא אינון * וכד מתקשרן כלכו כחדא על ריחא דקטרת כדון אקרי קטרת קשורא דמתקשרין כחדא * זכאה חולקסון דזריקייא דידעין ארתיין דאורייתא וידעין לאשתמודעא ביקרה דמאריהון עליוהו כתיב ובאו וראו את כבודי :

(שם דף ט"ז ע"א) רבי אבא הוה יתיב קמיה דר"ש עאל רבי אלעזר בריה אמר ר"ש כתיב זריק כתמר יפרח וגו' * זריק כתמר מאי כתמר דהא מכל אילני עלמא לית דמתעכב לאפרחא כמו תמר דסליק לשבעין שנין מ"ט כתמר אלא אע"ג דקרא אקסיד חכרייא כלאו לא בעו לגלגא * אבל זריק כתמר יפרח על גלותא דככל אתמר דהא לא תבת שכינתא לאתרהא אלא בסוף שבעין שנין * ה"ד כי לפי מלאת לבבל שבעים שנה אפקוד אתכם ודה הוא זריק כתמר יפרח דסליק דכר ונוקבא לשבעין שנין זריק דא קב"ה ה"ד כי זריק ה' זדקות אהב וכתוב ה' ה' זריק * וכתוב אמרו זריק כי טוב כארו בלבנון ישגא * מהו ארו דא קב"ה דכתיב בסוד בארויס (דיתיב על כרסייא דיעקב שלימא) * בלבנון ישגא בלבנון ודאי ודה הוא עדן דלעילא דעליה כתיב עין לא ראתה אלקים זולתך * והאי ארו בהקוא אתר עלאה ישגא ודה בגלותא בתראה הוא כהאי ארו דאתעכב לסלקאה ומשעתא דסליק עד דקאים בקיומיה הוא יומא ושירותא דיומא אחרינא עד דעביד אל פנהורא דיממא * וארו לא סליק אלא בעדונה דמיה כד"א בארויס עלי מים כך ארו בלבנון ישגא * דמתמן נפיק מכוועא ונהרא דמיה לאשקאה וארו דא קב"ה דכתיב בסוד בארויס שתוליס בבית ה' לזמנא דמלכא משיחא * בחזרות אלקיבו יפריחו בתחית המתים * עוד יוכוון שכיבה בהקוא יומא דיסתכח עלמא חרוב * דשנים ורעננים יהיו לבתר דכתיב השמים החדשים והארץ החדשה וכדון ישמח ה' במעשיו כתיב וכל כך למה להגיד כי ישר ה' זורי ולא עולתה בו : (שם דף רי"ג ע"ב) רבי חייא פתח ערות ביהוסף שמו וגו' * הא אוקמוה דאוליף שבעין פתקין ולשון הקדש

הקדש יתיר ה"ד שפת לה ידעתי אשמע . אבל מאי עדות .
ת"ח בשעתא דאתתיה דפוטופר הות אחידא ביה להקוא מלה
הוה יוסף עביר גרמיה כמאן דלא ידע לישנא דילה וכן ככל
יומא עד סקיה שעתא כתריותא דכתיב ותתפשהו בכגורו מאי
ותתפשהו אלא בגין דעביר גרמיה כמאן דלא ידע לישנא ורוח
הקדש טווח לקבליה לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה .
מאי קמ"ל אלא כל מאן דנטור גרמיה מקאי התקשר בה
בשכינתא ואחיד בהקוא עדות ומאי הוא ה' דאתוסף ביה .
דכתיב עדות כיהוסף שמו אוף הכא י אתוסף בפנחס על
דקני בהאי :

רבי יוסא פתח על נהרות ככל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו
את זיון . את ירושלם תשכח ימינו . מאי בזכרנו את זיון . לב"כ
דהוה ליה היכלא יקירא יאה ושפירא אתו לקטין ואוקידו ליה .
לערא דמאן הוא לאו דמאריה דהיכלא אוף הכא שכינתא
בגלותא שריא לערא דמאן הוא לאו דלדיק ואולא הא כמה
דאוקמוה הלדיק אבד אבד ממש אוף הכא בזכרנו את זיון
בזכרנו ההוא לערא דיליה על זוגאה לערא דיליה הוא . א"ר
יוסא מאן דאוקיר שמה דמאריה בהאי ונטור האי זכה דיוקיר ליה
מאריה על כלא מנלן מיוסף דכתי' וירכב אותו במרכבת המשנה
אשר לו וכת' ונתון אותו על כל ארץ מזרים ולא עוד אלא
כד עברו ישראל ית ימא ארוכא דיוסף עאל בנו קדמיתא ולא
הווי קיימין על קיומיהו קמיה ה"ד הוי ראה וינכס
מאי וינכס אלא ראה ההוא דכתיב ביה וינכס וילא החולה .
ת"ח זכי ליקרא בחייו וזכי ליקרא במיתתיה בחייו אמאי בגין
ההוא זמן דלא בעא להתדבקא בה דכתיב וימאן ויאמר אל
אשת ארונו . וכתוב ולא שמע אליה לשכב אלקה להיות עמה
בגין כך זכה בהאי עלמא כיון דכתיב ותתפשהו בכגורו וכתוב
וינכס וילא החולה זכי לבתר דעאל לנו פרוכתא עלאה והכי
אחזוי ליה דיריה נטל בהאי עלמא ודיריה נטל בעלמא אחרא .
פנחס זכי בהאי עלמא וזכה בעלמא דהאי וזכה לקיימא יתיר
מכל אינון דנפקו ממזרים וזכה לכהנא עלאה הוא וכל בני
אבתריה . ואי תימא דלא זכה לכהנא עד לא עכד עובדא
דה אינן (ס"א לא) דהא אינון דאמרי (דלא) דזכה קודם לאו
סבי

סבי . אלא במאי אוקימנא תחת אשר קנא לאלהיו דמשמע
דבגין עובדא דא רוח כהונתא מה דלא הוה קודם ת"ח כל
כהן דקטיל נפש פסיל ליה כהונתיה לעלמין דהא ודאי פסיל
הקוא דרנא דיליה לגביה ופנחס מן דינא פסיל לכהנא
הוה ובגין דקנא ליה לקב"ה אנטרוך לייחסא ליה כהנת עלמין
ליה ולבנוי אבתריה לדרי דרין . א"ר ינחק ת"ח רשים הוא
פנחס לעילא ורשים הוא לתתא עד לא יפוק לעלמא דהא
עם אינון דנפקו ממזרים אתמני :

רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי חייה הוו אזלי במדברא א"ר
יוסי הא דכתיב בפנחס הנני נותן לו את בריתי שלום
שלום ממלאך המות דלא שליט ביה לעלמין ולא אתדן בדינוי
ואי תימא דלא מית ודאי לא מית כשאר בני עלמא ואורוך
יומני על כל בני דרא בגין דבהאי ברית עלאה אחיד וכד
אסתלק מעלמא בתיאובתא עלאה ובדכיקותיה שפירא אסתלק
משאר בני עלמא :

(שם דר"ע ע"כ ברעיא מהימנא) והיה עקב תשמעון את
המשפטים האלה וגו' ואכלת
ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו' **פקודא** דא לברכה ליה
לקב"ה על כל מה דאכיל ושתוי ואתהני בהאי עלמא ואי
לא בריך אקרי גזלן לגבי קב"ה דכתיב גזול אביו ואמו והא
אוקמוה חכרייה בגין דברכאן דברוך ב"כ לקב"ה אחי לאמשכא
חיין ממקורא דחיי לשמיה דקב"ה קדישא ולארקא עליה מהקוא
משחא עלאה . ואחי לאתמשכא מתמן לכל עלמא . וכתוב
ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך ואינון ברכאן אריק ב"כ
באינון מלין מההוא מקורא עלאה ואתברכו כל אינון דרגין
ומקורין ואתמליין לארקא על כל עלמין ואתברכאן כלהו כחדא
וע"ד אנטרוך ב"כ לשואה רעותיה ברזא דברכאן בגין דיתברכו
אבהן ובגין כלא כחדא ומאן דמברך לקב"ה אתברך ונטיל
חולקיה מאינון ברכאן בקדמיתא דכל עלמא לתתא . כיון
דשמה דקב"ה מתברך מתמן נחית ושרא על רישיה חולקא
קדמאה . והא אוקימנא דכתיב בכל המקום אשר אזכיר את
שמי אבא אליך וברכתך (אזכיר כד"א יזכור כל מנחותך) .
כיון דההיא ברכה אתיא ושריא על רישיה מתמן התפשט ככל
עלמא בשעתא דאינון ברכאן נחתין מתערין גו חקל תפוחין
קדישין

קדישין ופגעו בהו כמה רבין דממנן בעלמא ונחתי בהו ואמרי
ומכרוי דא איהו דורונא דשדר פלוני לקב"ה . מאן אתר
נחתי לבתר דנחתי מאתר רישא חדא דרדיק תמן סלקין מתערי
לנחתא אחרנין מעילא ואתמלייא מעילא ומתתא הס"ד
ברכות לראש לדיק כיון דהאי דרבא אתמלייא לדיק להאי כלה
ומתמן נגדין ואתמשכן לתתא כד סלקין אינון ברכאן מתתא
לית פתחא ופתחא לעילא . ולית ממנא לעילא ללא פתח
כל אינון פתחין ומכרוי ואמרי בכל אינון רקיעין דא איהו
דורונא דמלכא דשדר פלוני דא הוא דורונא בקיומא כדקא
יאות . ומאן איהו ברכה דאתיכו עליה אמן . רכל ברכה
דאתיכו עליה אמן דא איהו בקיומא כדקא יאות וכיון דהאי
ברכתא סלקא כל דרגין דלעילא כלהו זמינון לגבי ההוא נהורא
דלא נהיר בגין לאנפרא לגבה . וכל שכן אי היא ברכתא דסניאין
מברכן לה ומעטרין לה כעטרין קדישין ברזא דאמן אמן הוא
רזא דקשרי רכל יקודא וקדושה ברזא דמאריה . ומעטר לההוא
ברכתא כעטרין עלאין כדקא יאות וקב"ה אתרעי בהו באינון
דמברכין ליה ותואובתיה כברכתא דלתתא דההוא ברכתא סלקא
ואנפיר כוונא דלא נהיר ואתקיף לה בתוקפא הקיפא לסלקא
לעילא ועל רזא דא כתיב כי מכבדי אכבד אלין אינון דמברכין
ליה לקב"ה וכוזו יקלו אלין אינון דלא מברכין ליה לקב"ה
ומנעון ברכתא מפומייהו רזא רזין לאינון דירעי חכמתא
דמאריהו למנדע רזא דברכאן כפקודי אורייתא ובכל הנאין
ובסופין דהאי עלמא לארקא ברכאן מעילא לתתא כד (ס"א בר)
(ברכאן דללותא דאינון תקונא דמאריהו מתתא לעילא ומעילא
לתתא . ברכאן דלאו אינון כללותא סלקין מתתא לעילא עד
דמטו נו נהורא דלא נהיר ומתערי (לעילא) בתוקפא לההוא נהורא
דלא נהיר כההוא ברכה וסלקא אתערו לעילא עד דמטו
לכרסויא עלאה מקורא דכל חיון כדיון נפקו מההוא מקורא
עלאה ברכאן אחרנין ואערעו אלין באלין ונשקי אלין לאלין
ואתאן ושריין לריש לדיק לארקא לתתא וכד נחתין אתברכין
אבהן ובנין וככל שרגין דלהו ורזא דאלין ברכאן לאתערא
מעילא לתתא ברזא דא :

ברוך דא רזא דמקורא עלאה מכלא לארקא ולאמשכא
ולאנפרא כל כוונין . ואיהו ברוך תדיר דלא פסקין
מימיו

מימיו . ומתמן שירותא דאקרי עלמא דאתי ואיהו קפה השמים
דההוא קפה קפה עלאה איהו בגין דאית קפה כנוונא דא ואיהו
עלמא תתאה . ואקרי אוף הכי ברוך לקבל תתאי לארקא
לתתא ולאתערא מתתא לעילא כברכאן דללותא . וברוך (קדמאה)
דא אקרי הכא ברזא דחכמתא עלאה דאמלי לההוא אתר בחד
שכיל דיק דאעיל ביה . **אתה** לבתר שארי לאתגלייא דהא
האי ברוך סתים איהו . ובג"כ אקרי בארס סתים
ברוך מקורא עלאה דלא אתגלייא . אתה שירותא לאתגלייא
לבר ובג"כ אקרי אתה ומאן איהו דא רזא דוימינא ואקרי כהן
לגבי ההוא אתר . ורזא דא אתה כהן לעולם מאן כהן לההוא
עולם אתה . ודא איהו ימינא עלאה דהא אשתכח לאתגלייא .

יהוה דא רזא דאמנעיתא . רזא דמאימנות' ככל סטריין **אדהינו**
דא סטרא דשמאלא דכליל בימינא וימינא ביה

ואתכלילו דא כדא למהוי חד ועד הכא אתקשרו ברכאן דכיון
דאלין אתברכאן כלהו דלתתא אתברכאן לבתר דאתברכאן ונטלי
ברכאן לגרמיייהו אתסדרו כלילן כחד לההוא מקורא דאינון לא
יכלין לאתקדרא לגבי ההוא אתר עד דאתברכין כיון דאתברכין
בקדמיתא אתסדרו ועאלין לגבי ההוא אתר לנטלא ברכאן
יתירן אחרנין לארקא לתתא ועד דאינון אתברכאן לא עאלין
ולא תאבין לגביה ורזא דא ולא יראו פני ריקס וכד תבין

לגבי ההוא אתר ועאלין תמן כדיון אקרי ההוא אתר **מדך**
ומלך לא אתקרי בר כד אינון מתקרבין לגביה מתברכין
ומלכא אימתי אקרי מלך כד רברכוו אתיון לגביה עתירין
מסתפקן בכל מה דאצטריכו בלא חסרונא כדיון איהו מלך
לתתא כד אלין מעטרין ליה כספוקא כעטרין קדישין . והכא
אקרי מלך ומאן איהו העולם אשר קדשנו וכוזו ובגין דאיהו
עלמא דלא אתגלייא לבר ואיהו סתים קרי ליה הכי בארס
סתים וע"ד לא אקרי אלא בארס סתים . ולעולם ימינא
אתה כמה דאתמר . ועל דא כהן כפוף לגבי ההוא אתר
ברישא ובסופא . ועלמא תתאה כד אתקשר לימינא ואתדבק
ביה קרי מתתא לעילא ברוך ולא אקרי ברוך בר ברזא דמקורא
דאתדבק בהדיה . ועייל ביה ואמלי ליה . אתה רזא דההוא
כהן לאתדבקא בהדיה וע"ד כללותא כ"כ כורע כברוך דאיהו
עלמא כפוף לגבי עילא ודא איהו שנוי בין ברוך דללותא ובין
ברוך דשאר ברכאן . וכלא ברזא עלאה איהו לארקא ברכאן
לכל

לכל עלמין ברוך דללותא ב"כ כורע כיה בכרכוי וגחין רישא
באתה בנין דאתה אקרי ראש וע"ד כהן נטיל בראש ואיהו
ראש תדיר ובג"כ כריעה בכרוך . וגחיו דרישא באתה . וכהן
ככל אתר דאקרי אתה גחין בללותא . מלך בחר דגחין תו לא
זקיף מ"ט קב"ה אמר לה לסיחרא זילי אזעירי גרמך ותו לא
זקפא . ובגין דא ברכתא רב"כ בריך לק"בא אתער לארקה
ברכאן מלעילא לעלמין כלהו כמה דאתמר . זכאין אינון ישראל
בעלמא דין ובעלמא דאתי . כתיב כי אתה אבינו כי אברהם
וג' תנין לזמנא דאתי אמרין ליה לינחק וכו' . בגין דשמאלא
אתכליל בימינא אבל ימינא מנלן דאקרי אב דכתיב וישמחו
לו לאב ולכהן . ואע"ג דלעילא אקרי רב ואפילו לכהורא
דלא כהיר בשעתא דאתרבך בימינא אקרי אתה כד"ה אתה ה'
אבינו גואלנו וגו' :

אדהכי

סבא אזדמן לגביה ואמר רעיא מהימנא תקין
פתורא למארך ליה ולמטרוניתא מכל מיני עדונין
לקיימא ביה זה השלחן אשר לפני ה' והא עד כאן כלהו מתענגי
מפתורא דמלכא דהא הוא דכתיב לכו לחמו בלחמי דה
נהמא דאורייתא דבכתב ויינא דאורייתא דבעל פה ותמן כמה
מטעמים מיני טעמי תורה דמתיקין מכל מאכלין ועדונין
דעלמא דמלכא :

קם

רעיא מהימנא פתח ואמר אהרן כהנא קום משינתך
למרבח תורין ועאנן ואמרין ועופין וכל מינן דזריכין
לסעודתא דמלכא . ולחס הפנים דאינון לקבל תרין לוחי
דאורייתא דמוזא ומוזא הם כתובים זה תריסר אנפין דאינון
יברכך ה' . יאר ה' . ישא ה' זה תניינא . אדנ"י אדנ"י
אדנ"י דאינון תריסר חיון דאתמר בהון ופני אריה אל
הימין לארבעתן . ופני שור מהשמאל לארבעתן . ופני
נשר לארבעתן . ואתמר עליוהו ארבע פנים לאחת להם .
והאי איהו וקרא זה אל זה ואמר לקבל עשרים וארבע ספרי
תורה והאי תורה והאי איהו זה השלחן אשר לפני ה' מאינון
דפתורא דמלכא אינון מ"מ מארי ללותין דתקינן לון לקבל קרבנין :
פתח ואמר ועשית שלחן עמי שטים וגו' . תא חוי מנאגין
טבין ושפירן הוו נהגי מארי דסעודתא דמלכא
לאחזאה דאינון מבני פתורא דמלכא חד רברבא מבני סעודתא
נטיל

נטיל ידיו בזמנא דייעלון לסעודתא להסב גדול מסב בראש .
תניינא תחותיה ותליתא תחות תניינא ואלין אתקריאו ג' מטות
לקבל תלת אבהן ולקבל כהנים ליום וישראלים . מכאן ואילך
ליה לון סדר אלא כל הקודם זכה . תניינא בעל הבית בוצע
כדי שיבצע בעיני יפה . ומשלים ברכתא ולבחר בוצע . ואוקמוה
רבין דמתניתין דאין המסובין ראין לטעום עד שיטעום
המברך . ולית הבוצע ראוי לטעום עד שיכלה אמן מפי
המסובין ואם רעותיה לחלק כבוד הרשות בידיה . ועוד
אוקמוה דאורח מברך בגין דיברך לבעל הבית . וארח רזא
בעל הבית בוצע . דא עמורא דאמלעיתא דאיהו קו האמלעי .
ובשבת זריך לבצוע משני ככרות דאינון ה' ה' . בע"ה דא
ו' דאמלעיתא (וכנוונא דא ובג"ד) ובגין דלא לאתחזאה
כרעבתנותא יכול למבצע בה לכל חד וחד כבינא מאי כבינא
ו' וי' אינון נקודין דשמא קדישא אתקרי פרורי בכזית . ואלין
לקבל טפין דזרע . ומאן דמזולל בהון וזריק לו באתר דלא
אלטריק עניותא קא רדיף אבתריה ואזיל נע וגו' . ה"ד
נורד הוא ללחם איה . ולית לחם אלא תורה והוא לוח איה
מאן דמרחס עליה ולא ישבח ופרורים בכזית אינון בלדיק
דאיהו כתיש כתישו מאינון זתיס ואורח מברך ואורח זריקים
כאור נגה . ברכות לראש זדיק חוי עלמין ובג"ד אורח מברך .
אדהכי ה' בוצינא קדישא אתה לגביה ואמר ר"מ יומא חד
אזילנא אנה וחברייא לאכסניא סדא והוה תמן ינוקא סדא קם
ותקין לן מנרתא ופתורא איהו מגרמיה כאילו הוה מעשרין
שנין ולא הוה אלא מבין חמש שנין ותקין פתורא מכל מיני
מאכל ומשתה . אמר ה' אוקמוה רבין דבעל הבית בוצע
ואורח מברך אבל זעיר אנו לימים ואתם ישישים ע"כ זחלתי
ואירא מחוות דעי אתכם . עד דאטול רשות מכס . א"ל
אימא ברי מלאכא דה' אמר לן אתון בעיתון לחס תפנוקי בלא
קרבא או לחס בקרבא . דהכי אוקמוה רבין דמתניתין שעת
אכילה שעת מלחמה . ואי בעיתו למהוי קרבא עליה . לית
חד אכיל אלא מאן דנחם קרבא איהו אכיל ובוזע לכלהו .
א"ל חברייא ברי אנת זעיר ועדיין לא ידעת איך מגיחו גברי
דברכין בקרבא בנענוע דחרבא . ברומחא בקשתא בגרין
דקשתא בקירטא באבנין דקירטא א"ל אל יתהלל חוגר כמפתח .

דסא וראי בק"ש אוקמוס . כל הקורה ק"ש על מטתו כאילו אוחז
חרב פיפיות רכתיב רוממות אל כנרונס וחרב פיפיות בידם .
ונענועא רחב זריך לנענעא ליה לשיט סטרין כמה דאוקמוס
ברי שתמליכהו על השמים ועל הארץ . ועל ד' רוחות העולם .
ורא ו' גוף החרב . ו' ראש החרב . ה"ה תרי פיות נרתקא
דחרכא אדני רומחא רמ"ח בק"ש עם שית חיבין ריחודא הא
רומ"ח . מג"ן עם חרבא מיכאל גבריאל כוריאל שמשין רב'
אבהן . קשת דזריק חלים וכל זרע ראינו יורה כחן אינו מוליד .
קירטא הא ק"ש . ה' אכנין דקירטא שמע ישראל ה' אלהינו
ה' לקבליהו ויקח רוד חמשה חלוקי אכנין מן הנחל וכד שוי
להו בקירטא ראינו שפה ואיניו שכינתא אתעבידו חד כלשו
ה' וקטיל לפלשתא ועד כאן זריקנא האי אכנא לסמאל ראינו
אכן מנור והרקנא מנור דיליס ואשפלנא ליה לתתא . וכג"ד
אמינא לבון אל יתהלל חוגר כמפתח . כען יתברר לבון דאנא
ידענא איך מניחין גבריין רבכין כסייפין כרומחא . כקשתא .
בקירטא . תווקנא ולא יכילנא למללא קמיה ח"ל רבין כען
נחזי מאן יקא מרווח נהמא דאינו לחס המוטיא :

(שם דף רע"ד ע"א) כי ה' אלהיכם הוא אלהי האלהים
ואדוני האדנים האל הגדול וגו' . תנינן
ודמות פניקס פני אדם אליו לאו אינון כאינון כרובים אינון
אנפי רבכין כרובים אנפי זוטרי כרביא פני אדם כל דיוקנא
כלילן בהו בנין דאינון אנפי רבכין ומתאיירין בהו לורין
גליפין בגלופי שמא דמא דמפרש כד' סטרין מור"ח מער"ב
לפ"ן דרו"ס . מיכאל רשיס כרשימו לקטר דרוס וכל אנפיין
מסתכלין לגבי פני אד"ס פני ארו"ה פני נש"ר פני שו"ר .
אדם אינו דבר ונוקבא ולא אתקרי אדם בר הכי ומניק
אתאיירן לורין דרכב אלקים רבותים אלפי שנאן שנאן כללא
דכלהו לורוי שו"ר נש"ר ארו"ה ה' דא אינון אדם פשיטו .
דאתכליל כחדא ברזא דבר ונוקבא וכלשו אלפיין ורבכין
כלהו נפקין מהני רזא שנאן ומאני דיוקנין מתפרשן כל חד
וחד כסטרייהו כמה דאתחזי לון אליו אינון דקא משלכין חד
בחד וכליל חד בחד למהוי כל חד כליל בחבריה שו"ר נש"ר
ארו"ה אד"ס אתנהגן ברזא דארבע שמאן גליפין סלקין לאתנהגא
ולאסתכלא סליק לאתנהגא ולאסתכלא שור לאנפי אדם סליק
שמא

שמא אחרא מתעטרא מתקקא ברזא דתריין גוויין ואיכו אל
כדון אתהדר לאחרא וכרשייה חקיק וגליף ליה ואתרשיס
לאתנהגא ברזא דשמא דא וסליק לאתנהגא ולאסתכלא כד
לאנפי אדם סליק שמא חדא מתעטרא מתנהגא ברזא דתריין
אנפין בגוויין לאתנהגא לאסתלקא בסליקו בעטורא ואיכו
גדול כדון אתהדר לאחורא וכרשייה חקיק וגליף ליה ואתרשיס
לאתנהגא ברזא דשמא דא סליק לאתנהגא ולאסתכלא אריק
לאנפי אדם סליק שמא חדא מתעטרא מתקקא ברזא דתריין
אנפין גוויין לאתקפא לאתקפא בתוקפיה ואיכו גבור כדון
אתהדר לאחורא וכרשייה חקיק וגליף ליה ואתרשיס לאתנהגא
ברזא דשמא דא . אדם אסתכל בכלהו וכלהו סלקין ומתסכלין
ביה כדון כלהו אטטיירין בגלופיהו כליורא דא ברזא דשמא חד
דאקרי נורא וכדון כתיב עליוהו ודמות פניקס פני אדם כלהו
כלילן בהאי דיוקנא והאי דיוקנא כליל לון ועל רזא דא אתקרי
קב"ה האל הגדול הגבור והנורא דסא שמאן אליון גליפין אינון
לעילא ברזא דרתיבא עלאה כלילא בארבע אתון יוהו דאינו
שמא דכליל כל דיוקנין אליון מתקקן גליפין בכרשייה וכרשייה
גליפא מרקמא בהו חד לימינא וחד לשמאלא וחד לקמא וחד
לאחורא רשימא כד' סטריין דעלמא כרשייה כד סלקא רשימא
בארבע דיוקנין אליון . אליון ארבע שמאן עלאין נטלין להאי
כרשייה וכרשייה אתכלל בהו עד . דקטא ולקטא אינון
ענונין וכסופין נחתא מליא כאילנא דמלי אנפיין לכל סטר
ומלויא איבין כיון דנחתא נפקו אליון ד' דיוקנין מליירין
כליורייהו גליפין מנהרין נטלין מלהטן ואינון זרעין זרעא עד
עלמא :

ואח"כ יאמרו שבחי האר"י זיע"א וקורם אמירתם יאמרו בקשה זו

רבש"ע הרי אנחנו מוכנים ומזומנים לזכור בפינו שבה עבדך הלדיק רבי
יחזק בן שלמה ז"ל כי ידענו שרצונך הוא לספר בשבח הלדיקים כי
תהלתם היא תהלתך . ותפארתם היא תפארתך . ותוכנו בעבור זאת שימשך
עלינו קדושת עבדך הלדיק ר' יחזק בן שלמה ותטהר מחטבתנו ותסיר ממנו כל
מחשבות זרות והרהורים רעים ורעיונים פגומים . ותוכנו למוחין דגלות
ותסייענו ותעזרנו בכל עת לעלות לעולם המחשבה הקדושה ולחשוב מחשבות
קדושות בתורתך ועבודתך ובגדולתך ותוכנו להסדק בך ובתורתך תמיד
במחשבות קדושות וטוהרות וזכות ונקיות ותוכנו להשפיל לפניך כראוי
בכוונת

בכוונת הלב * ותוכנו ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תורתך באהבה ובשמחה רבה וברעותא דליבא * יהיו לרצון אמרי פי וגו' * והיו נועם ה' אלהינו עלינו וגו'

הורתו

ולידתו של רבינו יצחק לוריא אשכנזי ז"ל היתה בקדושה בארץ הקדושה בע"הק ירושלים תוב"ב ואביו היה חסיד גדול ושמו ר' שלמה לוריא ז"ל והיה נגלה אליו אליהו זכור לטוב * וכן אמו היתה חסידה גדולה * ובשנולד ר' יצחק ז"ל נתגלה אליהו זכור לטוב לאביו ר' שלמה ז"ל וא"ל הוזהר ביום מילתו של בנך אשר יולד לך שלא תמול אותו עד שתראני עומד אללך בבית הכנסת * וכיון שהגיע יום השמיני והוליכו את הנער לבית הכנסת להמולו והיה אביו מסתכל לבאן ולבאן לראות את אליהו זכור לטוב עם ולא ראהו והיה ממתין ומפסה לביאתו ולא היה לוקח אותו למולו והקהל תמהו על מה זה הוא מתעבב וקראו עליו והוא לא שת לבו אל לעקתם ונתעבב אליהו זכור לטוב כדי לנסותו אם ישמור מצותו להמתין עד שיבא והוא שמר דבריו ובין כך בא אליהו זכור לטוב ואמר לאביו שב על הכסף והוא ישב והילד בידו ואז ישב אליהו זכור לטוב על גבי חיקו של אביו ולקח הילד מיד אביו ושם אותו על גבי חיקו ותפס אותו בשתי ידיו והמיה מל ולא ראה סוס דבר רק אביו לבדו * ולאחר שנימול נתן הילד לאביו ובישר אותו עליו כי אור גדול יוצא ממנו לכל ישראל ולכל העולם ואח"כ נפטר אביו והוא היה נער קטן * ומסיבת העניות הורידה אותו אמו למדרים לבית דודו שהיה עשיר גדול והוא היה הולך ואור בחריפות כפלפול ובסברה ותלמודו מתקיים בידו וגברה חכמתו מאד * ודודו נתן לו את בתו לאשה * והוא למד תורה מהרב רבי בללאל אשכנזי ז"ל והיה מתבודד ללמוד ולהתקדש בקדושה יתירה וזכה לרוח הקדש ולגילוי אליהו הנביא זכור לטוב שהיה נגלה אליו ומלמדו סתרי תורה * ואחר שזכה לקדושה ופרישות גדולה במדרים בא אליהו הנביא ז"ל בצווי הקב"ה שיעלה לעיר הקדש לפת תוב"ב ושם ימסור חכמתו לר' חיים ויטאל ז"ל וא"ל שכל עצמותי לא בא בעו"הו אלא לתקן נשמתו של רבי חיים ויטאל ז"ל כי הוא נשמה יקרה מאד וע"י יזכה לחכמה ויזא ממנו אור גדול לכל ישראל וכן היה וכנו' ענין זה באורך בספר עמק המלך בהקדמה פרק ב' וגו' ע"ס :

כתב

רבינו חיים ויטאל ז"ל בהקדמתו לשער ההקדמות וז"ל וזכור נא מאמר רשב"י ע"מנו בארצא רבא בפ' נשא דף קל"ב ע"ב אר"ש כולהו בולגיני חבריאי דאתיין בהאי עזא קדישא אסהדנא עלי שמיא עילאה דעילאין וארעא קדישא עילאה דעילאין דאנא חמי השתא מה דלא חמא בר נש מוימא דסליק משה זמנא תניינא לטורא דסיני וכו' ועוד דאנא ידע דאנפאי נהירין ומשה לא ידע כי קרן עור פניו וכו' * ולא יפלא האדם מזה כי עם היות שרשב"י אחרון שבתנאים וזכה למעלה כזו כי דברים אלו כבשונו של עולם אין רשות כפה לפרש עניינם הכמוס והחתום אללינו ועד"ו אל תתפלל ממה שנספר בסוף הקדמה זאת מענין החכם הקדוש הנגלה אלינו בזמנינו ובדורינו זה ולא אוכל לפרש * ואם תרצה תנין מ"ס בס' התיקונים על דור

דור הולך ודור בא דא משה ר"מ וכנו' בתקון ס"ט דף ק"י ע"א אר"ש חבריאי בודאי קב"ה אסתבס עמנא עילאין ותתאין למחוי בהאי חבורא זכאה דרא דהאי לתגלייא ביה דעתיד כולי האי לאתחדשא ע"י משה בדרא בתראה לקיימא קרא מה שהיה הוא שיהיה ואתפשטותיה הוא בכל דרא ודרא בכל לדיק וחכס דמתעסק באורייתא עד מניינא דששים רבוא וכנ' והדברים סתומים וחתומים :

והנה

אין בכל דור ודור שלא נמצאו בו אנשים יחידי סגולה שטרפה עליהם רוח הקדש והיה אליהו הנביא זכור לטוב נגלה עליהם ומלמד אותם סתרי החכמה הזאת וכמו שנמצא בספרי המקובלים וכו' :

והנה

היום אביע חידות ונפלאות תמים דעים כי בכל דור ודור הפליא חסדו אלתו אל ה' ויאר לנו ע"י השרידים אשר ה' קורא בכל דור ודור כנוכר וגם בדורינו זה אלהי הראשונים והאחרונים לא השבית גואל מישראל ויפקד לארצו ויחמול על עמו וישלח לנו עיר וקדיש מן שמיא נחית הרב הגדול האלהי החסיד מורי ורבי כמוהו ר' יצחק לוריא אשכנזי זל"ה מלא תורה כרמון במקרא במענה בתלמוד כפלפול במדרשים ואגדות במעשה בראשית במעשה מרכבה * בקי בשית אילנות בשית עופות בשית מלאכים מכיר בחכמת הפרלוק הגו' בדברי רשב"י בפסוק ואתה תחזה * יודע בכל מעשה בני אדם שעשו ושעתידים לעשות * יודע במחשבות בני אדם טרם יולידום מן הכח אל הפועל * יודע עתידות וכל הדברים ההווים בכל הארץ ולמה שנגזר תמיד בשמים * יודע בחכמת הגלגל מי חדש ומי ישן * ואיפת האיש ההוא באיזה מקום תלויה באדם העליון ובאדם הראשון התחתון יודע בשלשבת הכר ולשבת אש דברים נפלאים * מסתכל וזופה בעיניו נשמות הדקיקים הראשונים והאחרונים ומתעסק עמהם בחכמת האמת מכיר בריח האדם כל מעשיו ע"ד ההוא ינוקא בפ' בלק * וכל החכמות הנזכרים היו אללו כמנוחים בחיקו בכל עת שירצה בלתי יצטרך להסתבדד ולחקור עליהם ועיניו ראו ולא זר דברים מבהילים לא כראו ולא נשמעו בכל הארץ מימי רשב"י ע"ה ועד הנה * וכל זה השיג שלא ע"י שימוש קבלה מעשות ח"ו כי איסור גדול יש בשמיעה * אמנם כל זה היה מעצמו ע"י תסודותו ופרישותו אחרי התעסקו ימים ושנים רבים בספרים חדשים גם ישנים בחכמה הזאת ועליהם הוסיף חסידות ופרישות וטהרה וקדושה הוא הביאתו לידו אליהו הנביא שהיה נגלה אליו תמיד ומדבר עמו פה אל פה * ולמדו זאת החכמה וכמו שאירע להראב"ד ז"ל כנו"ל בשם הריקנאטי * ואף כי פסקה נבואה עכ"ו רוח הקדש ע"י אליהו ז"ל לא פסק וכמו שהובא ע"פ דבורה אשה נביאה תנא דבי אליהו מעיד אני עלי שמים וארץ הן איש או אשה וכו' הכל לפי מעשיו מיד רוח הקדש שורה עליו ועד"ו הזכירו נ"כ עם ע"פ ואלה דברי דוד האחרונים ע"ס * גם נזכר בהקדמת התיקונים בכתובת יד וז"ל ואית ליכה עתיד לאתגלייא בסוף יומיאי ואית מאן דעתיד לאתגלייא ליה אפינ באפינ * ואית מאן דעתיד לאתגלייא ליה בשמירו בעינ השכל דליות וכו' * והנה מלבד החקירות והנסיונות והמופתים אשר ראינו בעינינו מן הרב הגו' זל"ה הנה הדרושים והדברים עמם אשר בחיבורי זה יעידון יעידון וכל רואיהם יכירו כי דברים עמוקים ונפלאים כאלה אין יכולת בשכל אנושי לחברם אם לא בכח השפעת רוח הקדש ע"י אליהו זכור לטוב :

ב

עוד כתב רבינו חיים ויטאל ז"ל בשבח רבינו יצחק לוריא ז"ל וכנוכר בשער רוח הקדש דף ב' ע"ב וז"ל דע כי גם בדפק האדם כמו שבו נודע וניכר

וכיכר תחלושים הגופנים אל הרופאים הגופנים כך מורי זלה"ה היה מכיר בו חולי הכפס בהיותו מממשם בדפק האדם :

ג עוד כתוב שם בדף ד' ע"א וז"ל והנה עוד היתה לו ידיעה אחרת והוא שהיה קורא לפעם האדם או לרוחו או לנשמתו והיה מדבר עמה ושאל וחוקר אותה והיא משיבה אותו על מה שהיה שואל ממנה וכל מה שאירע לה וכל פרטי הדברים וז"ל כי כשהוא רואה העניינים באותיות המלח יש דברים שאיננו יכול להבין אותם מרוב דקותם והעלמם וכיסויים והיפוכם וכיוצא אבל כשהוא חוקר את הכפס אז יודע הדברים באמתות גדול וכיורור גם אם האדם היה שואל למורי ז"ל על עניינים אחרים היה מנידם לו על פי הסתכלותו במלח האיש ההוא והענין הזה מראה תשובת הדבר ההוא וכל מה שישאל האדם או הכפס מראה התשובה על השאלה הוזה :

ד עוד כתב שם בדף ד' ע"ב וז"ל ובענין השגתו ז"ל כי בתחלת ימי השגתו היה טורח לפעמים שבוטע אחד על מאמר אחד מן הזה כפי להבין אותו היו אומרים לו פירושו דא"כ כמלא שלא היתה התורה היא שלו ולריך שהיא יחדם בשכלו מעלמו בתורה מה שקבלה נפשו בחלקה בהר סוגי כנודע ולכן כאשר היה טורח או אומרים לו בענין פלוני ובמאמר פלוני עיינת ועמדת על האמת אבל עדין לריך קצת עומק יותר ולפעמים היו אומרים לו טעית בענין ככולו או במקצתו והיה חוזר ומעיין עד שהיה עומד על האמת ובעניין השגתו אין הפה יכולה לספר הכללים של מיני החכמות ומכ"ס פרטי כל מין ומין . אמנם מה שראיתי בעיני דברים נפלאים ואמתיים הם אלו היה יודע להמשיך לפניו נפש מי שתהיה או מן החיים או מן הנפטרם מן הראשונים או מן האחרונים ושאל מהם כל רגונו בידיעת העתידות וברזי התורה . גם היה נגלה אליו אליהו הנביא ז"ל ומלמדו גם היה מכיר באותיות המלח ובחכמת הפרלוף ובאורות שיש בעור נוף האדם ובאורות שבשערות . ובפלוסי עופות ובשיחת דקלים ואילנות ועשבים ואפי' שיחת הדומם כמש"ה אבן מקיר תועק . ושיחת הכר ולהבת נחלי האש ורוחה המלאכים המכריויים בעולם כל ההכרו' כנודע ומדבר עמם ובקי בכל העשבים ובסגולותיה' האמיתיים וכאלה רבות לא יכולם ספר לא יאמינום הטומעים כי יסופר להם ואשר עיני ראו ולא זר כתבתי באמת :

ה עוד כתוב שם בדף י"ב ע"א אל"ל מורי ז"ל כשהלתי לו איך זכה לכל החכמה הוזה והשיב לי שטרח במאד מאד בחכמה זאת ואמרתיו לו כי גם הרמ"ק ז"ל וגם אני חיים טרחתי במאד מאד בחכמה זאת וז"ל שהאמת הוא שטרחנו במאד מאד יותר משאר אנשי דורינו אבל לא עשינו כמוהו כי כמה לילות היה נשאר בלתי שינה על מאמר אחד של ס' הוזה ולפעמים שעה לילות של ימי החול שבשבוט היה מתבודד ויושב על עיון מאמר אחד בזהר בלבד ולא היה יטן כל הלילות ההם רוב פעמים :

ו עוד כתב שם בדף ל' ע"א היה מורי זלה"ה עושה יחוד אחד להעלות כמה ניוצות נשמות שנשתיירו עדיין עמה בז"הו בניהנס בתוך הקליפות והם משרש קין שהוריש אדם אליו שהיא הבחינה העליונה כנו"ל ואמר כי מי שהיה מפורש קין ובפרט אס' יהיה מן הבחינה של מוח הדעת עלמו ולא

ולא מן השש קלוות ובפרט להיותו בזה בדור האחרון היה יכול להעלות כל הניצויות האלו ולהקנס להחיותם בעו"ה כשאר בני אדם :

ז עוד כתוב שם בדף מ' ע"א וז"ל כל אדם מישראל יכול לחדש חידושים בתורה כפי חלקו מה שאין חבירו יכול לחדש . האמנם יש אדם כלול מכמה ניוצות חלקי הכסמות וכפי מספר הניצויות ההם יכול לחדש פירושים בתורה . לכן משה רבינו ע"ה שהיה כלול מכל ישראל ידע כל מה שתלמוד ותיקן יכול לחדש וז"ל מ"ש רז"ל מלמד שהיה משה שקול כנגד כל ישראל . וכחזור לעניינינו כי הנה מורי ז"ל היה משיג בחכמתו כל איש ואיש מישראל מקום שרשו בתורה והיה מלמד לכל אחד ואחד אותם הפירושים שעל התורה המתייחסים לנשמתו ולפעמים היה מתגלה פירוש פסוק אחד ולפעמים פסוקים אחרים וכפי הזמן והשעה היה מתגלה בהשגתו האיש ההוא פירוש פסוק מסויים ואז היה מורי ז"ל מלמד לאיש ההוא פירוש פסוק ההוא שנתגלה אז כפי השעה שהיא בהשגתו והיה האיש ההוא מוציא הפסוק ההוא בעפרו ומכין בפירוש ההוא ובנשמות היוצאים מן הפסוק ההוא והכל כפי הדרך המתייחס לנשמתו דווקא . ועי"ז היתה נפשו מורכבת בהיותה מחשבת ומהרהרת בפירוש ההוא כפי שרש נפש האדם משם ועיקר הייחודים האלה הם טרם שישן על מטתו בהתבודדות ובכוונה ועל ידי כן תעלה נשמתו למעלה ותקבל הארה נוספת ולפעמים היה אומר לו שייחס בקומו ממטתו בחזות לילה האחרונה :

ח כתב רבינו חיים ויטאל ז"ל בשבח רבינו יצחק לוריא זיע"א וככתוב בשער טעמי המצות בפ' נח וז"ל ענין הדינת בעלי חיים פכר נזכר בפ' יתרו כי שום בריה לא נבראת לבטלה ואסור להרוג אותה שלא לצורך . ומורי ז"ל היה נוהר שלא להרוג שום דמש מן הרמשים אפי' מן הקטנים והעפותים כגון פרעושים וכנים וזבובים וכיוצא באלו אף אם הם מזעירים אותו :

ט עוד כתב שם בפ' משפטים וז"ל מורי ז"ל נהג שאותו יום שאכל נבינה לא היה אוכל בשר עד הלילה :

י עוד כתב שם בפ' קדושים וז"ל היה מורי ז"ל נוהר מאד שלא לחתוך שער הזקן כלל לא בחצר ולא במספרים לא למעלה ולא למטה ולא בשום מקום מן הזקן ואפי' למטה חחת הזקן באותם שערות קטנות החופפות על הגרון ממש . אבל השער שבשפה העליונה המעכב את האכילה היה קולטו במספרים ולא עוד אלא שהיה אומר שאיסור הוא גדול לעקור או לתלוש בידו אפי' שער אחד בלבד בכל מקום כי הם נזורות הששע ולכן לריך האדם לזהר שלא ישם ידו בזקנו למשמש בה כדי שלא לעקור ויתלוש איזה שער . גם היה מורי ז"ל אומר שבכל פעם שהאדם מורו עלמו שלא ליגע בזקנו לטעם הנז"ל יכוין כוונה הנז"ל שבזקן רמוז שם אל שדי . גם היה נוהר מאד שלא לנגח ראשו אחר שעת מנחה גדולה ואפי' בערב שבת לא היה מגלה ראשו אלא קודם חזי היום :

יא עוד כתב שם וז"ל פעם אחת הייתי מהלך בדרך עם מורי ז"ל ובא ת"ח אחד והלך לפניו במתכוין וכדאזוז מורי ז"ל היה מתכוין גם הוא ללכת תמיד אחריו אף אחר שהת"ח הולך לצד אחר . ואמרתיו לו ח"ו בראה כנותן מכשול לפני עור כי אותו הת"ח לא היה מכיר ערך חכמת מורי

מורי ז"ל והשיב לי כי כיון שהיה רואה שבוה היה מתכבד הוא מחוייב לחלוק לו כבוד ולעשות רצונו בכך על דרך הלל הזקן שרץ לפני אותו עני בן טובים שלשה מילין כי גם זה בכלל כבוד תלמיד חכם :

יב כתב עוד בפ' ראיתני וז"ל גם בענין עסק ההלכה של העיון בישיבה עם החכמים ראיתי למורי ז"ל מתנבד כארי בכח שהיה עוסק בהלכה עד שהיה נלאה ומויע זיעה גדולה . ושאלתי את פיו מדוע טורח כל כך והשיב לי כי הנה העיון לשכר את הקליפות שהם הקופיות של הלבנה והיא שאינם מניחים לאדם להבין אותה ולכן לרדף האדם לטרוח ולהתיש כמו אז כי לכן נקראת התורה תושיה המתיש כמו של אדם העוסק בה ראוי לטרוח ולהתיש כמו בהיותו עוסק בהלכה . גם בענין הפלפול ועיון ההלכה היה אומר מורי ז"ל כי תכלית הוא ג"כ לשכר הקליפות שהם הקופיות כי הם גרמו לאותם הקופיות שבהלכה שלא יוכנו תירושויה כי אם בקושי ודוחק כגודע אמנם עסק התורה ממש אינו מעיון רק קריאת התורה עלמה בארבעה דרכיה שהם ר"ת פר"דס פשט רמו דרש סוד כגודע וכמו שמי שרוצה לאכול האנוז לרדף תחילה לשכר קליפותיה כן לרדף להקדים העיון בתחילה . והיה מורי ז"ל אומר כי מי ששכלו זך ודק וחרוף לעיון ההלכה בשעה או על הרוב בשתי שעות ודאי שטוב לו מאד שיטרח אותה שעה או שתיים בעיון לסיבה הנה . אבל מי שמכיר בעלמו שהוא קשה העיון וטורח בו זמן הרבה עד שיעיון ההלכה לא טוב הוא עושה ודומה למי שמסבך כל היום קליפות האנושים ואינו אוכל מה שבתוכו ויותר טוב לו שיעסוק בתורה עלמה בדינים ומדרשות וסודות . ואמנם מורי ז"ל היה מהיר בתכלית המהירות בעיונו . ורוב הפעמים היה מעיון בכל ההלכה והלכה ששה דרכים של פלפול ועיון כנגד ששת ימי החול והא"כ היה מעיון דרך אחד ע"ד הסוד כנגד יום השבת שאין בו קליפות :

ובענין התפלה הנה במסכת ברכות פרק ד' רבי נחוניא בן הקנה היה מתפלל בכניסתו לבית המדרש וביציאתו תפלה קצרה וכו' . ראיתי למורי ז"ל לעולם כשהיה מתחיל לעסוק בהלכה של תלמוד בעיון עם חבירי הישיבה אפי' שהיו לומדים בביתו היה מתפלל טרם שיתחיל זאת התפלה . וה"מ ה' או"א שלא נכשל בדבר הלכה ולא נאמר על טמא טהור ולא על טהור טמא ולא על אסור מותר ולא על מותר אסור . ואל יכשלו חבירי בדבר הלכה ואשמח בהם ולא אכשל אני וישמחו הם כי ה' יתן חכמה מפני דעת ותבונה . גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך ואחר כך היה עוסק בתורה :

יג כתב גם עוד בפ' עקב וז"ל ובענין הכדיכות והוותרנות ראיתי למורי ז"ל שלא היה חושש בעלמו להתכבד במלבושים נאים יותר מדאי . גם במחלו היה אוכל דבר מועט אבל במלבושי אשתו היה זהיר מאד לכבדה ולהלבישה והיה מפיק כל רצונה גם אם לא היה יור משנת כל כך . ובענין הלקחה והמנות לא היה קמזן כלל וכמס"ל בענין ההבדלה שמבדילים בבית הכנסת ונתן ד' פרחים זהב ללדקה כדי שיניחוהו להביא יין להבדלה הנה משלו . גם כשהיה קונה היוו מלוה כגון תפילין או אחרונ לא היה מקפיד לדעת כמה יש במלוה והוא אלא היה פורע כל מה שהיו שאלים לו בפעם ראשונה והיה אומר למוכר הרי המעות לפניך קח כל מה שתרצה וכמ"ס בוהר

בוהר תרומה :

פעם אחת אירע לי ביום שבת כאב גדול בעינים ונמשך הכאב הזה קרוב לשני חדשים ולא היה בתוכו שום חולי וזלתי שהיו כואבים מאד . ושאלתי למורי ז"ל מה היה סיבת הכאב וא"ל ב' סיבות . הא' היא לפי שאני פוסע פסיעה גסה במהלכי בימי החול כי פסיעה גסה נוטלת א' מת"ק ממאור עיניו של אדם ואינה חוזרת אלא בקידוש ליל שבת . ולפי שבאותו ליל שבת לא כתבונתי באותו קידוש לכן בא לי הכאב ההוא . וסיבה הב' היא לפי שאני הייתי מתפלל תמיד בבית מדרשו והייתי יושב לימינו ולעולם הייתי מסתכל ומביט בו ללמוד דרכי הנהגותיו בכל הפרטים והוא היה מתכוין בכל תפלתו כוונות גדולות ונוראות אשר על ידם היה שורה עליו אור עליון ולא הייתי כדאי אז להסתכל בו ואמר לי הסתכל שלא תסתכל בפניו בשעה שאני מכויין ביחוד ק"ש ובשעה שאני כורע במודים ובשעה שאני יושב קדושה ואומר ק' ק' ק' ה' בראות כי אלו השלשה מקומות יש בהם כוונות נוראות ועי"ז יוסר ממך כאב העיני' ומנעתי ביום המחרת מלהסתכל בו בשלשה זמנים אלו ותכף נתרפאתי :

(א"ה) חכם ודאי עיקר הכאב לא בא לו כי אם מכת סיבה שניה שהיה מסתכל ברכיבו זיע"א וראים מוכרתה לום ממנו שמטיבו לכסוף כאשר נמנע ביום המחרת מלהסתכל בו כב' זמנים אלו תקף כתרפא אך רכיוו זיע"א מרוב ענותנותו עשה סיבה זו טפילס ושנים לראשונה אך כאמת הוא ראשונה ועוקרית וקרה לו בדבר סוד כשהיה דלוי בפרק ה' דסוכה שאמרו לוי אחוי קידם קמיה דרבי ואינלע . והא גרמא ליה והא אר"א לעולם אל ועית אדם דכריום כלפי מעלס שגרי אדם גדול הטות דכריום כלפי מעלס ואינלע ומינו לוי . והא גרמא ליה ופרש"י ז"ל הא והא גרמא ליה סיה כענש כהטחת דכריום ונכדק בשעת המאורע כדקאמר במסכת שבת ככל תורא חדרו סבינא ע"ש . וכן הכאב בענש כעבור ההסתכלות ברכיבו זיע"א ונכדק בפסיעה גסה ולהיות כי יש זמן לתקין פסיעה גסה וטובע זמנו ולא עשה התקין או כדק אהו זמן יותר ובא לו הכאב בשבת וכזו כתיובשו הדכריום אך א"ל כ' סיבות ואין כתרפאת כתיקון סיבה אחת דוקא קודם שיבא השבת ויעשה הכוונה של הקידוש . גם בזה כתיובשם עוד ק' אחרת כי שלא זמן סכאב כמשך שני חדשים ואין יתכן שכל אלו השמונעם קדשים לא עשה רבובו מוסרת"ו זל"ס הכוונה של הקידוש ומאחר שדאי עשה הכוונה למה לא כתרפא לפחות תלי רפואה וכפי האמור אתי שפיר שסכאב לא בא כי אם כעבור ההסתכלות אך כדק כסוכס הראשונה ואולי מפני שרכיבו האר"י זיע"א סיס איהב מאד לרכיבו מוסרת"ו ז"ל לא רבי מן השמים להביא לו סכאב להענישו כעבורו כי אם עד שגרם הוא לעלמו הענין של פסיעה גסה . וסי רבון זכות תורתו של רכיוו סקר"י זיע"א וזכות טענות שלו וגיפו כעדינו תמיד אכ"ר :

יד כתב עוד שס ז"ל גם היה מנהג מורי ז"ל פעמים רבות והיה מלוה לבני ביתו שיביאו לפניו מאותם עשבי דדברא שאינם נורעים בידי אדם או קוליס ודרדרים שדרך בני אדם לאכלס והיה אוכל אותם כדי לקיים בו קללת אד"הר שאמר לו וקוצ ודרדר תלמיה לך ואכלת את עשב הסדה :

טו כתב עוד שס במלות השכיר וז"ל כתיב כיומו תתן שכרו הנה מורי ז"ל

ז"ל נזהר לקיים מצוה זו בתכלית וכאשר לא היו בידו מעות לפרוע
היה מתעבב מלהתפלל תפלת המנחה עד שקיעת החמה כדי לבקש מעות
לפרוע אל הסכיר ההוא והיה לוקח בהלואה ופורע ואחר כך היה מתפלל
תפלת המנחה והיה אומר חיד התפלל להש"ת וכאם לידי מצוה גדולה כזו
ולא קיימתיה :

טז כתב רבינו חיים ויטאל זלה"ה בשבח רבינו יצחק לוריא זלה"ה זיע"א
בשער הכוונות הנדפס דף א' ע"ד וז"ל מעולם לא התפלל תפלתו
בקול רם אפי' סדר תפלה של מיושב כגון הזמירות וכיוצא בהם להורות
הכנעה ואימה ויראה לפני השו"ת ואמנם ביום שבת היה מרים ומנבא קולו
בנשמה בתפלה דמיושב יותר מעט ממה שהיה עושה בחול זה לא היה
עושה אלא מפני כבוד השבת :

טז כתב עוד שם בדף ה' ע"ב וז"ל ראיתי למורי ז"ל נזהר בתכלית
הזהירות שלא לדבר כלל בבית הכנסת אף שלא בשעת התפלה
וכמעט שאפי' בדברי מוסר ותוכחות ותשובה לא היה רוצה לדבר כדי שלא
ימשך מזה איזה דיבור של חול . גם ראיתי נזהר מלרוק בבית הכנסת
כלל ואם נודמן לו רוק היה מבליעו בטליתו או בולעו בגרונו . גם כל
הזמירות והקרבנות והק"ש היה מורי ז"ל נוהג לאומרם מתוך סדר התפלות
שבידו . אבל בתפלת העמידה לחש היה עולם עיניו ואומר על פה גם
בחזרת התפלה היה עולם עיניו וסומע ומתכוין לדבר הש"ס :

יז כתב עוד שם בדף ע"ו ע"ג היה מורי ז"ל נוהג לתת לדיקה גם
במנחה קודם שיתחיל להתפלל וכו' גם היה נזהר מאד לאמרה בטלית
ותפילין ובראשונה היה נוהג להניח במנחה תפילין כסדרת ר"ת . ואח"כ
עשה זוג תפילין ע"ד שמואל רבא והיה מניחם בתפלת המנחה וכו' גם
היה נזהר מאד שלא לאמרה אלא סמוך לסקיעת החמה ככו' בגמ' על
פסוק יראוך עם שמש :

יח כתב עוד שם דף ל' ע"ב מנהג מורי ז"ל תכף בסיומו תפלת שחרית
דיוס ששי היה מוציא ס"ת כשר וקורא בו הפרשה שנים מקרא
ואחד תרגום והוא היה קורא המקרא מתוך הספר תורה והיה לו תלמיד
אחד שהיה קורא לו התרגום מתוך ספר התרגום והוא אומר אחריו וכן
היה עושה בכל פסוק ופסוק עד שמגלים הפרשה ואחר קריאת הפרשה היה
טובל הטבילה של ערב שבת הנו' בספר הזוהר בפ' תרומה דף קל"ו ע"ב דרב
המנונא שבא ע"ה היה סליק מנהרא בכל ע"ש ע"ש . והיה אומר מורי ז"ל
כי כיון שכבר קרא הפרשה כבר יש כח באלה לקבל תוספת קדושת שבת ולכן
לא היה טובל קודם שיקרא הפרשה וזלתי דרך מקרה וגם נהג מקרה זה
לא היה טובל רק אחר שהתחיל עשה חמישית מיום ששי :

יט כתב עוד שם בדף ל"א ענין העירוב היה נזהר מורי ז"ל לקיים מצוה
זו בכל ערב שבת שלא כאותם הנוהגים לעשותה משנה לשנה והיה
מערב בכל ערב שבת שני מיני עירובין עירובי חצירות על לחם אחד .
ושתופי מבואות על לחם שני ובסעודה ליל שבת היה אומר המוציא בפת
של שיתופי מבואות . ובסעודת שחרית של שבת היה אומר המוציא בפת
של עירובי חצירות :

כא כתב עוד שם בדף ק"ד ע"ג ענין השולחן ראיתי למורי ז"ל שהיה
חושש ומקפיד מאד וזהיר לאכול בשלחן של ד' רגלים בשבת וימים
טובים כדוגמת שלחן שבבית המקדש :

כב כתב עוד שם בדף ק"ו ע"ד ראיתי למורי ז"ל כשהיו מתפללים בבית
מדרשו שעלה ביום השבועות וקרא עשרת הדברות בפיו בקול רם
כדרך שנוהגין חכמים הקהילות כמנהג ספרד . וכן בפרשת בחוקותי
ראייתו שעלה ביום השבת וקרא בפיו בקול רם הקללות שבפרשת בחוקותי
כחכמי הקהלות ספרד . גם ראיתי שבכל ימי השבת לא היה עולה לס"ת
אלא ששי כמ"ש בשם ס' הוהר על רבי כרוספדאי :

כג כתב עוד שם בדף ק"ח ע"ב ענין הדיבור היה מורי ז"ל נזהר מאד שלא
לדבר בלשון לעז בשבת לא בלוגה ולא ביום זולתי כשהיה אומר
לנו איזה דרוש והיה לריד לאומרו בלשון לעז כדי שיביטוהו העם השומעים
גם היה נזהר שלא לדבר שוטה בטלה או דיבור של חול אפילו בלשון
הקדש וכן היה נוהג בכל הימים טובים כמו בשבת :

כד כתב עוד שם בדף ק"ט ע"א ביום שמחת תורה ראיתי למורי ז"ל
נוהר מאד בדבר זה להקיף אחר הס"ת או לפניו או לאחוריו ולרקד
ולשורר לפניו בכל כולתו בליל מוצאי יו"ט אחר תפילת ערבית והיה מקפיד
מאד לעשות או שבעה הקפות שלימות וזאת ההקפות שלימות של יום שמחת
תורה :

כה כתב רבינו חיים ויטאל זלה"ה בשבח רבינו יצחק לוריא זלה"ה
זיע"א וכו' בספר פרי עץ חיים דף ס"ו ע"ד מעשה שהיה מורי
זלה"ה יאן בשבת שיבת להרים ונכנס הר"ר אברהם הלוי ומלאו שהיה
מרחים בשפתיו וזין כך נתעורר הרב וז"ל ימחול אדוניו שהקלמו משנתו
וא"ל אדוני מהו שהרשעת בשפתך וז"ל חידך כי עסקתי עבשיו בשיבה של
מעלה בפרשת בלק ובלעם כפלאים וז"ל יאמר לי מעב"ת מהני מילי מעליותא
וא"ל חידך אם הייתי דורש טמונים שנים רזופים יום ולילה מה ששמעתי
עכשיו לא אוכל להשלים וכן היה מנהגו ז"ל המיד כשהיה יאן היו מביאין
אותו לפני מלאך שר הפנים והיה שואלו באיזה ישיבה רוצה לילך והיו
מוליכין אותו ולפעמים היה נזהר בישיבת רבי מאיר . ולפעמים בישיבת
מרע"ה . ולפעמים בישיבת רבי עקיבא וכן על דרך זה בכל מקום שהיה
רוצה :

כו כתב עוד שם בדף ע"א וז"ל בליל טבילת אשתו של מורי זלה"ה
היה נוהג באותו לילה להיות נייעור עד חצות לילה והיה עוסק
בתורה ואחר כך שכב במטה ושמש מטתו ואח"כ קם תכף ומיד רחץ ידיו
וקרא ק"ש וישן :

כז כתב רבינו חיים ויטאל זלה"ה בהקדמתו לס' עץ חיים וז"ל בראותו
תשוקת החרדים אל דבר ה' ראיתי לחבר הספר הזה ולהאיר עיניהם
בקצת הקדמות שקבלתי ממורי זלה"ה כאשר אבאר ומאס תוכל לארוך ולקחת
מעץ החיים כאשר תראה בעז"ה דברים בניינים על הקדמות נעלמות שחנלנו
למורי זלה"ה ברוח הקדש ע"פ אליהו ז"ל . והיום אביע חידות ונסיים
ונפלאות תמים דעים כי כמו שבכל דור ודור אלהי הראשונים והאחרונים
הפליא חסדו עמו כן היום הזה חסך את זרוע קדשו ושלח לנו עיר וקדיש
מן

מן השמים נחית הרב החסיד המקובל האלהי בדורו ר' יצחק לוריא זלה"ה
 וממר מררים קראנו יה ועננו במרחב יה בארץ קדושה ורחבת ידי עיר
 גדולה לאלהים של חכמים ושל סופרים לפת תובכ"א גליל העליון כי ב'
 שנים קודם פטירת הרב בא אנוס ממרים ע"פ הדיבור כי כן הוגד לו
 בדו"ק כי בשבע עת פקודת רוחו להשיבה אל מקומה לאלהים אשר נתנה
 לו וגם זה במלרים כלטוה ע"פ הדיבור והפקיד מוער מקלת חכמתו הגדולה
 והנפלאה כי כן לוהוה במתיבתא דרקיפא לחיות שארית בארץ והדברים
 עתיקים כבשים ללבושך * ואז בעלותו מארץ שורשית שמשרו ממתיבתא דרקיפא וקוב"ה
 עיני בקלת הקדמות אמיתיות שורשית שמשרו ממתיבתא דרקיפא וקוב"ה
 להחיות שארית בארץ ומפי אליהו ז"ל שנתגלה אליו תמיד ורשומא יסיב
 ליה לגלות תמיד רוין סתימין על התיקונים והזוהר שלא נתגלו מימות
 רשב"י ואילך * ולולא כי יגורתי וכו' הייתי מספר דרכי ונפלאותיו אשר
 עיני ראו ולא זר דברים מכוהלים לא נראו בכל הארץ מימות תנאים כרשב"י
 וחדריו ומרשב"י עד הראב"ד ז"ל היתה החכמה הזאת הולכת מפז אל פז
 ואליהו ז"ל נגלה אליהן לקלת מהחכמים עד הרמב"ן ומרמב"ן ז"ל עד
 מורי זלה"ה לא היה מי שישיג חכמה זו על אמתתה כמוהו כי היה יודע
 במשנה ותלמוד ואגרו' ומדרשות על כל דבר ודבר כמה פנים בפרד"ק
 ומעשה בראשית ומעשה מרכבה בשיחת עופות ובשיחת דקלים ואילנות
 ועשבים כסוד כי אבן מקיר תועק ושלחובי פחמים ובשיחת מלאכים * והיה
 מדבר ברוחות מהגלגולים רוח טוב ורוח רע והיה מכיר ברוח הכנדים
 כמו אותן יוקא' דפ' דברים ובעופות אלמים * ומביא נשמת אדם בעורו
 חי ומדבר עמו כל לרכו וחפצו ואח"כ מסירהו והיה רואה נשמות בעת
 לאתם מהגוף ובבתי הקברו' ובעלותן בכל ערב שבת לנ"ע והיה מדבר עם
 נשמת הדיקים שהם בעולם הבא והיו מגלין לו רזי תורה וגם היה יודע
 חכמת הפרלוף ושרטוטי הידים ופתרון חלומות על אמתתם ובגלגולים
 ישנים וגם חדשים והיה מכיר במלח האדם מה מחשב ומה שחלם ומה
 פסוק קרא בעליית נשמתו בנן ערן בלילה והיה מלמד פירוש שורש נשמתו
 והיה קורא במלחו זכיות ועבירות שחישב והיה נותן לכל אחד ואחד תיקון
 כפי הבחינה המיוחדת לו או לשורש נשמתו האחוזה בשורש של אד"הר
 והיה יודע כמה טעיות נפלו בספרים והיה יודע להכות בסגנונים והיה
 יודע כל מה ששינו החכמים * והיה מלא חסידות ודרך ארץ בעונה ויראת
 ה' והאבה ה' ויראת חטאו וכל מדות טובות ומעשים טובים היה בו וכל
 זה היה יודע בכל עת ובכל שעה ורגע וכל החכמות האלו תמיד היו
 מונחים בחיקו ועיני ראו ולא זר וכל זה השיג מרוב חסידותו ופרישותו
 אחר התעסקו ימים רבים בספרים ישנים גם חדשים בחכמה זו ועליהן
 הוסיף חסידות ופרישות וטהרה וקדושה וזה הביאו לידי ר"הק והיה אליהו
 זכור לטוב נגלה לו תמיד וזה ידעתי משיו באמונה ואף אם אין גליו בדורינו
 זה לכביא וחווה אפי"ה לא מנע רו"הק מלהיות מרפפת על פני המאירות
 הראויין לו כמ"ש מענין הראב"ד ז"ל :

והנה הדברים עלומים והם יתנו עידיהן אשר יצדקו ויעידון ויגידון
 בחיבור זה כל רואיהם יכירו כי דברים כזה א"א לצום אדם
 נכרא להשיג בשום שכל ומדע לולי ע"פ הופעת רו"הק ממרום ועל ידי
 אליהו

אליהו ז"ל כנזכר בתיקונים דאשתמיד לאתגלייא בסוף יומיא וכו' * ואלו
 באתי לכתוב כל אשר קבלתי ממורי ז"ל לא יספיקו כל עורות אילי כביות
 כמפורסם לקלת ולשומעים קולי בחברתי אמנם רלוני להעלות על הספר
 קלת מהקדמות הכרחי מאד מה שהורשיתי לכתוב ואף גם בקיצור נמרץ
 כמליץ מן החרכים וקראתייו שם הספר **עין חיים** על שמי ועל שם החכמה
 אשר טועמיה חיים זכו ואכל ממנו וחי לעולם שכולו ארוך :

כח כתב עוד שם בהקדמה וז"ל גם בענין השגת האדם אין לך דבר
 שמועיל כמו הטהרה והטבילה שיהיה האדם טהור בכל עת * ומורי
 ז"ל עם היות שהיה לו חולי הספר שהקור מוזק לו עכ"ז לא היה מונע
 מלכתוב בכל עת :

כט כתב רבינו חיים ויטאל זלה"ה זיע"ה בשער הגלגולים הנדפס דמ"ב
 ע"א וז"ל גם בענין אביו ורב ביבוי בנו א"ל מורי ז"ל כי הנה הכתוב
 אומר חזה ליון קרית מועדנו וכו' ואם תחליף מ' של מועדנו ביו"ד בא"ת
 ב"ש יהיו ר"ת יצחק וכבר ביאר לי מורי ז"ל מי הוא ענין שם זה של יצחק
 הרמזו כאן :

אמר שמואל אע"פ שאבא מארי ז"ל הסתיר דבריו במקום הזה וזכרתי כי
 מפז אל פז יום אחד גילה לי כי בפסוק זה היתה קורבת נשמתו
 ז"ל עם נשמת הרב הגדול מורינו זלה"ה ואמר כי זה יצחק מדבר על הרב
 הגדול זלה"ה * ועוד רמזו ז"ל שם אבא מארי בפסוק זה ח' של חוה -
 יו"ד של ליון * יו"ד של קרית מ' של מועדנו הוא חיים וא"ל שבזמן הרב
 הגדול ז"ל לא היה אפשר כלל להבנות ירושלים * האמנם בזמן אבא מרי
 זלה"ה היתכן שאם יעשו ישראל תשובה שיהיה אבא מארי ז"ל משיח בן
 יוסף וזהו מה שרמזו כאן עיניך תחנינה ירושלים ולא עיני אלה דבר מורי
 אבי זלה"ה * ולכן ראיתי כי היה מפחד אבי זלה"ה מאד מאו"הע שלא
 ירהגוהו ח"ו ואח"כ בעונות הדור גם זה חלף הלך לו כמו הנכס הראשון
 שהיה בשגת של"ה שנפטר בה מורינו הרב הגדול ז"ל וזהו שאמר הכתוב
 והיה בכזיב מלשון כל אדם כוזב :

ל כתב עוד שם בדף כ"א וז"ל יום אחד אמר לי כי זה שאני עתיד
 להשיג עתה הוא מחמת חשקי בו ושנשמתו היא מסייעתני מאד וכמעט
 שהוא מתעבר בי וא"ל כי יש לי קורבה עמו ובפרט כי בפעם אחרת
 בגלגול אחר הייתי תלמידו ג"כ כמו עתה ושאדבק בו תמיד במחשבתי ויועיללי מאד:
לא כתב עוד שם בדף כ"ב וז"ל יום אחד הייתי בתעניתי בכיתי מאד
 והרביתי דברים לפני השם ית' לומר למה היה מונע ממני דרכי
 התשובה ולא היה משים בלב מורי ז"ל שילמדני כרלוני והרבה דברים כאלה
 והלכתי לביתו והכיר הענין בפרלופי וא"ל כי באותה שעה ראו להענייניו כב"ד של
 מעלה על שהטחתי דברים כלפי מעלה לולי שנודמן לי סיניגור אחד עלי
 לומר שמחשבתי היתה לטובה וא"ל שאזכר מלדבר פעם אחרת דברים אלה
 כי יותר ממה שהעגל רוצה ליכך הפרה רוצה להניק אלא שיש זמן קצוב
 לכל דבר כנז' בפסוק לכל זמן ועת לכל חפץ הייתי אומר ח"ו שהקב"ה
 היה מונע ממני דרכי התשובה ואדרבה מי היה גורם ומכניס בלבו כל זה
 שהתעוררות של התשובה לולי השם יתברך ברחמיו הרבים על בריותיו *
 ואמר לי כי מה שמנע ממני עד אז להגיד לי כל רלוני היה סיבת זמן
 קצוב

קצוב ואז באותו היום נשלים הזמן ושמעוים ההוא ואילו לא יסתיר ממני כל אשר אשאל ממנו וכן עשה מאז והלאה :
לב כתב עוד סס בדף כ"ג ע"ב פעם אחת הייתי יושב לפני מורי ז"ל אחר סעודת המנחה של שבת והייתי מפליד בו שיבאר לי בענין השגתי ובענין שורש שפתי ובתוך הדברים אמר לי פסוק זה אם ללגים הוא ילין ולענוים יתן חן והפטרתי בו שיבארהו לי והשיב לי כי הגה ר"ת פסוק זה הוא אליהו חי . והענין הוא מ"ש ברעיה מהימנא כי משה רבן של כל ישראל והמתורגמן שלו הוא אהרן הכהן ע"ה כמ"ס והוא יהיה לך לפה לפי שמשה היה כבוד פה וכבוד לשון ולעתיד לבא בדורו של משיח יבא מרע"ה בגלגול וילמד תורה לכל ישראל וגם יהיה הוא ערל שפתים והמתורגמן שלו יהיה אליהו הכביא זכור לטוב שהוא חי וקיים והוא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן אחיו של מרע"ה הו"ה אם ללגים הוא ילין ולענוים יתן חן ר"ל אם ללגים כי כשיצטרך מרע"ה מליץ ומתורגמן הגה אליהו זכור לטוב שהוא חי ילין ויהיה מתורגמן שלו ולא רצא לבאר לי יותר איך לקטר ענין זה עם הויכוח הראשון שהיינו מוכחים יחד :

(א"ה) הכה ראיתי ככון לפעתיק כאן מה שמאחתי כתוב דבר שזיך לום כספר אור שבעת הימים כהיכל הרביעי היכל הכהן כהנאות אור ע"ד וז"ל אפשר שרמו לו בזה כמו שמרע"ה כאשר יבא ללמד תורה לכל ישראל ימים אליהו ז"ל מתורגמן שלו בן רבינו האר"י ויע"א כאשר בא עתה ללמד קדוה התורה לזשאל אז רבינו מהר"ם זל"ס מתורגמן שלו כי ידוע שהתכרים לא היו יכולים ללמוד ממנו כי אם ע"י רבינו מהר"ם זל"ס . והאפשר שזו הוא הסיבה שכן צריך להיות מן השמים וזו לענוים הם מרע"ה ורבינו האר"י ויע"א יתן חן רמזו בכיתת חן אליהו וקיים כי אליהו עם הכולל האותיות והמלה עולה כנו' חן . גם אותיות חיים בלי וי"ד שנים שהיא כשולש עולה כנו' חן . ובמג"א שטרמיים שניסח בזה וקארי לתרומיו ענוים כי גם רבינו האר"י ז"ל הוא מקבל לגלות על מעלתו ככל ומה דקמן כי לרוב ענוותנותו לא קבל לפרש דברים האלו אך מקושר ענין זה עם הויכוח הראשון :

גם כרמז ענין קישור מרע"ה ואליהו ז"ל חמ"ש אם ללגים הוא ילין מלבד הר"ת שאמר רבינו זל"ס הכה גם תיבת הוא ואותיות ראשונות של ילין המה אותיות אליהו . ובאמרו לענוים יתן חן רמזו בזה שהקשרות רבינו האר"י ורבינו מהר"ם זיע"א והוא כי תיבות ולענוים יתן חן המה אותיות ולג"ו חו"ם בת"ן כלומר לענו הוא רבינו האר"י ויע"א חיים בתן שכתן לו הקב"ה את רבינו חיים וישאל ז"ל לטות מתורגמן שלו ללמוד מפיו תורה וללמד לזשאל ובאשר סיים . וידוע שרבינו האר"י זיע"א היה ענו מאד ולכן קארי לים ענו . גם היה כילון מרע"ה שקראו הקב"ם ענו . גם יאחק במ"ק עולה ענו במ"ק עם הכולל גם אותיות לענו בני' יוסף שהוא חסוד . וידוע שרבינו האר"י זיע"א הוא חסוד של כתיבת זוג שלוש של יעקב ולאם של אחר חלות כבודו חסוד ולע"נו חו"ם בת"ן וסכן עכ"ל ע"ש :

גם אעתיק עוד דברים ששייכים לכבוד רבינו האר"י זיע"א מספר אור שבעת הימים הכה כהנאות אור ע"ב וז"ל הכה ידוע הוא שרבינו האר"י זיע"א הוא חסוד דווקא יעקב ולאם אחר חלות לילה שהוא אחר מהמשת בחיכות וזוגים עליונים וכן תקון בכתי' יעקב מהיכן היה ומאמץ שגם רבינו האר"י זיע"א יש לו שניות עם מרע"ה עוד שכתב רבינו זל"ס כאן :

והנה ראיתי סדר מפורש ויאל מפני רבינו מהר"ם ז"ל כקדמתו כ"י שכתב ח"ל ועד"ל אל התפלה ממה שכתב בסוף הקדמה וזה ענין חקם סקרוש הגבלה אליהו בזמניו וכדוריו זה ולא אובל לפרש ואם תרצה תקון מ"ש כס' התקונים על דור סוף ודור כה דא משה רבינו מהימנא וכו' והאשטותים הוא ככל דרש ורש כלל דרוק וחס וכו' . ותדברים שהומים ותקומים ע"ש . כו סרי מפורש ואלא מדבריו שהם לרבינו האר"י זיע"א שייכות במרע"ה ויש בו מאותם ביארות יקרות שלו המתנגלות בכל דור ודור כדי לתקן העולם עד כיאת סמטיה ככ"א ולכן רבינו האר"י זיע"א תקן העולם כדורו ורכים השיב מעון וזכה וזכה את הרבים . ולכן תמלא שרבינו האר"י זיע"א ישב במלרים ומשם התחיל לשיג דוגמת מרע"ה שהיה במלרים תחילת קודם שקיבל התורה . גם רבינו זיע"א אחר שישב במלרים חור לא"י לרור כע"ה אפת תוככ"א כדי ללמד חכמתו לרבינו מהר"ם זל"ס וע"ה יען כי היה שייכות לרבינו מהר"ם ז"ל עם מרע"ה וכמ"ס כשער הגלגולים וז"ל גם א"ל כיום הסוף כי נפשו יש לה שייכות ואחיות כנפשו של מרע"ה כי כל בללות השמות ככללו בו ובפרט בשמות הדיוקים ומש לי חלק בכתי' נפשי דוקא ממנו עכ"ל ע"ש . ולכן לפ"ו שפור מוכן הטעם גם שמסר לי רבינו זיע"א את חכמתו ולא היה מוכן ממני דבר שואל ממנו ורצה שהתגלה חכמה זו ע"י רבינו מהר"ם ז"ל . גם לכן תמלא טעם מספיק מה שמסר עלמו למיתם בעבור תקון רבינו מהר"ם זל"ס כדי ללמדו חכמה זו כי הוא היה שייך לו ועשה כמו מרע"ה שמסר עלמו כדי לתקן דורו :

גם לכן תמלא שלמד רבינו האר"י זיע"א חכמתו מאליהו הכביא זיע"א שהיה רבו ולמדו תורה סרבה וסוף כי ידוע מ"ש בליקוטי תורה הגדול בפ' ויתעבר ס' כי למענכם סכונם שאני בא בעיבור בכל דור למענכם לתקן חקם ויאמר ס' אלי רב לך וגו' כי בתפלה היה רבן של כביאים ואח"כ בכל דור יאמר לרב שיבא אליהו ז"ל וילמדנו וכו' עכ"ד ז"ל ע"ש . ולכן לומר אליהו ז"ל את רבינו זיע"א . ולכן תמלא שכל התבאים שהייכים למרע"ה למרס אליהו זכור לטוב תורה כרב סמונא סבא ורשכ"י זיע"א וגם אלל רבינו הקדוש זיע"א היה שכיח אליהו ז"ל הרבה בשיבתו כמו בגמ' ועיין מאמרו רשכ"י זיע"א הטעם שבה אליהו ז"ל להליל את רב סמונא סבא . ולכן גם רבינו ז"ל כושר את רבינו מהר"ם זיע"א שייכה לגיורי אליהו זכור לטוב . עכ"ל ספר אור שבעת הימים סו' . ועוד קיים וכתב שם דברים סגובים לרבינו זיע"א לך בא דא חו"ם ומרוס למאזיך ע"ש :

לב כתב עוד סס בדף כ"ב ע"ב וז"ל פעם אחת אמרתי לו כי אין אני פתי להאמין בעלמי שלא מלאה בכל הדור הזה ראוי ללמוד חכמה זו אלא אני לבדי וכי אין אני מכיר את עלמי ואת ממשי כי יש גדולים ודיוקים ובעלי מעשה יותר ממני כדור הזה ומה לי אם תשכחי ואני יודע שאיני ראוי והנה . מהר"ם קארו ז"ל והרדב"ן ז"ל רבך ומורי הר"ם לא"י וחי' דע אברהם הלוי והר"ם והר"ם ז"ל וכו' אז אמר לי וכי מה קרוב היה לך עמי מעולם ומה הנאה יש לי ממך ואדרבה אתה לעיר וקטן שבכולם ולא היה לי לקרוב אלא להלו שהם גדולי הדור והיה לי בזה כבוד גדול זה יורה כי לא בחרתי בך על חכם אלא לגודל מעלתך על כולם . והנה אל תחשוב בלבך כי מעלת בני אדם היא כפי דעת הבריות והלו ידעת כמה מומין נסתרים יש בבני אדם היית תמיה אלא שאיני רוצה לגלות סתרי בני אדם יודע כי כבר בחנתי וסקלתי כולם בכך מאזינים ולא מלאתי כלי זך ונקי וראוי כמוד ודי לך בזה כי אין לי רשות לדבר בפירוש כל הדברים ועל

ועל זה נאמר כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב ולכן חוק ויאמן
 לכך ושמה בחלק נפשו ובמעלתה ודי בזה גם סיפורה לי מרת רחל מ"ב
 אשת ה' ו' אבדיון י"א כי כשהיה מורי הר"ם אלשיך ז"ל לומר בבית המדרש
 שבחצר שלה ראתהו יושב ועצב ותשאלהו על מה אתה אצטער ויאמר לה וכי
 לא אצטער על ר' חיים ויטאל שהוא תלמידי ועתה אינו רוצה ללמדני
 כתלמיד בענין חכמת הקבלה ותאמר לו וכי הוא גדול ממך בחכמה זאת
 ויספר לה איך בחיי מורי האשכנזי ז"ל הלך יום אחד לפניו ויבך ויתחנן לו
 שילמדנו חכמה הזאת הוא בעלמו שלא ע"י וולתו וישיבהו כי הוא לא
 בא בע"הו אלא ללמדני לי לבדו כי אי אפשר שתתגלה חכמה זו כי אם
 על ידי ולא עוד אלא כי לולי שאחז"ל כי בכל אדם מתקנה חוץ מבנו
 ותלמידו הויתו אני מתקנה בו לרוב מעלת נשמתו ולמה שעתיד להשיג
 דבר שאין לו שיעור גם בנו הר"ם אלשיך ספר לי כן משם אביו מורי
 הר"ם אלשיך ז"ל גם מורי האשכנזי סיפר לי דברים כיוצא באלו שצברו
 בינו לבין הדי' שלמה סאנים ז"ל שהיה מתקנה בו ולא היה רוצה ללמוד
 חכמה זו עמי אלא עמו ולא רצה מורי זלה"ה ללמדו ואל"א אם רצונך ללמוד
 תלמוד עם הר' חיים ואם אינך רוצה ללמוד עמו לא תלמוד כל ימך חכמה זו :

לד כתוב עוד שם בדף ס"ג ע"א וז"ל בתמוז שנת השל"א אמרתי למורי
 זלה"ה שילמדני יחוד אחד כדי להשיג השגה ואל"א לא תוכל
 עדיין והפירתי בו ויתן לי יחוד קצר ובחצי הלילה קמתי ויחדתני וארניש
 זעזוע בגופי וראשי כבדה עלי והתחיל דעתי להשתטות וכעסק פי ללד אחד
 וחדלתי מלייחד עוד ובבוקר אל"א מורי ז"ל הלא אמרתי לך כי יקרך ככן
 זומא ולולי שאתה רבי עקיבא לא היה לך רפואה אז נגע עפתי בכוונה
 ידועה לו שלשה ימים בכל בוקר ונתרפאתי ובערב ר"ח אלול אל"א כבר
 אהה ראוי ושלחני למערת אביו כנו"ל :

בשנת השר"ב יצאתי אל השדה ועברנו על קבר גוי אחד קדמון
 יותר מאלף שנים וראה נפשו על ליונו ובקש להמיתני
 ולהזיקני והיו מלאכים רבים וכשמות לדיקים שלא ישערו מימיני ומשמאלי
 ולא יכול לי ויוצו מורי ז"ל שבחורתי לא אחזור בדרך הזה עוד ואח"כ
 הלך עמי נפש הגוי הרוקה ממני ועם בשדה נתכעסתי עם הרב יהודה
 משען ותחל נפש הגוי להתחבר בי ותחטיאני עוד ולא רציתי לשמוע דרשת
 מורי ז"ל והתחיל לבכות ויאמר הנה כל הנשמות הדיקים והמלאכים הלכו
 להם ע"י הכעס ולפיכך שלט בו הכעס והיה ומה אעשה והלואי שיוקוהו
 ויניחיהו חי כי אוכל לרפאתו אבל ירא אני פן ימיתוהו ולא יתקיים כל
 מה שאני חושב שיתוקן העולם על ידו כנודע לי ואיני יכול להגיד וכי
 לריק ינעתי ובחרב העולם ולא אכל כל הלילה מרוב זערו ודאגתו והלכתי
 וחזרתי בדרך ההוא לבדי וכשהגעתי על קברו רוח נשאתני ממנו וראיתי
 עמי רך בחויר גבוה עשרים קומה מעל גבי הקרקע עד שהגעתי למדינה
 בעת זאת הכוכבים והניחוני עם והלכתי לישן בריח עד אור הבוקר וראיתי
 לקום והיו איברי כחלשים אחד באחד והרנישו בי והולכיכני עד פתח מורי
 ז"ל לאט לאט ובשעתי עם לא נותרה בי נשמה כלל בעין יונה והשכיבני מורי
 ז"ל על מטתו וסגר הדלת והתפלל ואח"כ כנס לאותו בית הוא לבד והיה
 הולך בבית וחוזר על המטה וגוהר עלי כה וכה עשה עד חצי היום שהייתי
 מת

מת לנמרי ובחצי היום ראיתי בעלמי כי חזרה בי נשמתו מעט מעט עד
 שפתחתי עיני וקמתי וברכתי ברכת מחיה המתים וכל זה אמת אמת וי"ב
 בלי שום ספק :

לה המורס מן הכתוב בשער הגלגולים דס"ח בקיבור נמרץ הוא כי כל
 הסיפורים נרמזים ביוסף והנה חמשה מיני זוונוס יש למעלה וזונו
 השלישי כפי סדר מעלת הזוונוס הוא זונו יעקב עם לזה אחר חנות לילה
 והיסוד של בחינה זו הוא מוריני ורבינו רבי יצחק לוריא אשכנזי זע"א
 והתלמידים שלי הם האורות אשר ממנו יצאו ובאו ונתקנו ועליהם נרמו
 בכבואת ישעיה הנביא בפסוק משא דומה אלי קורא משעיר שומר מה מלילה
 שומר מה מליל אמר שומר אחא בוקר וגם לילה אם תבעיון בעיו
 שובו אתיו :

לו כתב רבינו חיים ויטאל בספר פרי עץ חיים דף כ"ג וז"ל בברכת
 תשכון במלת כסא דוד עבדך הזהיר לנו מורי זלה"ה מאד ביום אחד
 שהלכנו בו על ציון שמעיה ואבטליון והכפילו לנו לאמר שזוהר בכל תפלה
 לכיון במלת דוד עבדך שיחיה משיח בן יוסף ולא ימות והוא נקרא כסא
 דוד עבדך וכמ"ש ברשב"א מהימנא שעתיד משיח בן יוסף למות ולא הבננו
 את דבריו והשם יודע נסתרות וסופו מוכיח על תחילתו שמת מורי החסיד
 זלה"ה בעו"ה :

(א"ה) מם שנראה מלאך שהיה מוריני ורבינו זע"א משיח בן יוסף יתבאר
 דבר זה ויווכן שפור עיני הסקדמה שכתב רבינו מהר"י זלה"ה בשער
 הגלגולים בדף ס"ח והמורס מן האמור שם בקיבור נמרץ כי כל הסיפורים נרמזים
 ביוסף והנה חמשה מיני זוונוס יש למעלה וזונו ה' כפי סדר מעלת הזוונוס
 הוא זונו יעקב עם לאס אחר חנות לילה והיסוד של בחינה זו הוא מוריני
 ורבינו רבי יצחק לוריא אשכנזי ספרנו הסקיד הקדוש זע"א והתלמידים שלו
 הם האורות אשר ממנו יצאו ובאו ונתקנו ועליהם נרמו בכבואת ישעיה הנביא
 אלי קורא משעיר שומר מה מלילה שומר מה מליל אמר שומר אחא בוקר וגם
 לילה אם תבעיון בעיו שובו אתיו ע"ש בדברים יקרים אלו באורך וכרוקב ויאירו
 עיניך ומי אשכנזי הש"ה בינס כחכמה זו ולמוד כום חלילה בשער הגלגולים הנזכר
 מרף ס"ו ע"א עד דף ע"ב ע"א :

והנה הרב מהר"ן שפירא ז"ל כתב בהגהת פרי עץ חיים סו' בפסוק חיים
 שאל ממך כתת לו רוצה לומר שסמלך השמיהת התפלל לפניך שלא ימות
 ע"י ארמילום הרשע ושמעת תפלתו וכתת לו אורך ימים ר"ל בתת אריכות
 הגלות שלא יבא במהרה כדי שיוכל לבא בגלגול כמ"ש בתקונום שכל דוד ודוד
 בא משיח בן יוסף בגלגול אם יש לדיקים כדוד הסוף שיוכלו לקוין עליו שלא ימות
 ומאחר שלא כמלאך מי שניין עליו מוכרח הוא בעלמו למות ועל ידו עונש
 סמיכות שכיב כל דוד ודוד הוא מכפר עליו שלא ימות על ידו אותו הרשע
 ארמילום ימת שמו אלא שכל פעם הוא מת על ידי הקב"ה בעלמו על ידי
 בטיק כנודע עכ"ל והמשכיל באחת פרטים שעתקנו עם יבין שכולם מורים
 וכוונת זע"א בענין אחר והמשכיל בלכבו ויבין :

ל"ז כתב בשער הגלגולים דף ל"ט ע"א וז"ל ועתה הכתוב מה השעיר לי
 מורי ז"ל שבעה ימים קודם שנפטר לחיי ע"הב ודע כי מן השעיר
 הראשונה שדבר עמי אמר לי שאוסר מאד מאד שלא אגלה ענייניו של השנתו
 וידעיתו

תקון חמשה באב

וידועתו לבני אדם שהוא לא בא רק לתקן אותי בלבד ואח"כ על ידי יתקנו אחרים והתרה בו שאם אגלה עניינו שימשך נזק גדול לו ולי ולכל העולם כולו ונתגבלו הדברים שמורי הר"ם אלשיך ז"ל כר"ו ידע הדברים ונזר עלי שאניד לו הפנין ומכח גזירתו הוכרחתי לגלות לו וזו משם ואילך נתברו הכנסאים בבית מורי ז"ל ואני הייתי חושב שעשיתי מזה גדולה לזכות כל אותם שהיו חוזרים בתשובה ופעמים רבות היה מורי ז"ל מוכיח אותי על זה שלא היה לו פנאי ללמוד עמי מרוב הכנסאים והיה אומר לי הלא אתה גרמת כל זה שיכנסו כל אלו ואע"פ שגמסך לי נזק מענין זה איני יכול לדחותם ובהמשך הימים רצה לשלח את כולם מעליי ולא רצו לילך והפלירו בו דברים של גומא עד שאמר להם אתם רוצים לגרום לי נזק שאחזור לבחינת עיבור בעבורכם והם היו אנשים גדולים והפלירו בו מאד ולא יכול להם ולא עברו כמשלם חדשים עד שיום אחד לקחני בסתר ואמר לי כבר ידעת כמה התריתי בך על הדבר הזה וכמה נזק נמשך לך מזה שאלמלא כך הייתי מעלה אותך למעלה מנגלג ערבות והנה עתה דע לך כי נמשך לי נזק גדול מגילויי סודות אלו להם כי הם עדיין בלתי מתוקנים לזה ואני מוכרח להגיד לך כל אשר תשאל ממני כמו שאמרתי לך פעמים רבות ובעבורך שומעים הם ואינם כדאים עדיין לשומעם ויש לי נזק גדול מזה לכן שמע כא עלתי ואל תשאל לי בפניהם דבר והכניסה לי ויפרדו כולם מעלי ותשחר אתה לבדך והעלה אותך למעלה מנגלג ערבות ולא שמעתי ולא רציתי לשמוע בקולו באמר לו שלא יהיה נחשב לי עון כזה לדחות כל תשובת האנשים ההם בעבור תועלתו ואמר לי וכי אין אני יודע אם הוא עון או לאו סוף דבר לא רציתי לעשות דבר זה וכשמעו את תשובתי התחיל לבאר לי קצת ענייני נפשי כמו שאכתוב עתה בע"ה וחשב בזה אולי אתפתה לדברוי בשמעתי מעלת נפשי ואחרת להועיל לי לבדי ועב"ז לא רציתי ואו נתעבכנו יחד כל היום הוא עד שקיעת החמה ולא יכול לי ואמר לי דע כי אין עוד זמן אלא היום הזה בלבד ואם לא תודה לדברי אין עוד תיקון אל הנזק הנמשך לי ולך ולכל העולם ע"י גילוי הסודות האלו להם שעדיין אין רשות למעלה בדבר הזה ואני בעוכותי רציתי להיות חסיד שוטט ואמרתי לו מה שארע לכולם יארע לי ואם הם לא ילמדו נס אני לא אלמד ולא יאמרו בשמים שבשביל תועלתו לא חששתי אל תועלת כל הדיוקים האלו הנכנסים ללמוד ובפרט כי לא חששתי ולא שיערתי בדעתי מה שהיה בעו"ה ואמר ג' ימים הוכה במגפה ב' מ' יום ערב שבת פ' מטות ומסעי יום ר"ח אב שנת השל"ב ליזירה וביום שלישי בשבת חמשה באב נפטר לחיי עו"ה וכלי"ם זכרו לחיי עו"ה כ :

עוד שם בדף ע"א ע"א כתב וז"ל ספר לי הר' יצחק הכהן ז"ל כי בעת פטירת מורי ז"ל כשיצאתי מאללו נכנס הוא אללו ויבכה לפניי ויאמר וכי זו התקוה שהיניו כולנו מתאיים בחיך לראות טובה ותורה וחכמה גדולה בעולם וישיבהו אלו מאלתי אפי' אחד בלבד לזיק נמור מתוקן בכס לא סלקוני מהעו"ה קודם זמני ועודנו מדבר עמו שאל עלי ואמר היכן הלך חיים וכי בשעה כזאת הלך מאללי וישטר מאד והבין מדבריו כי היה ברגונו למסור לי איזה דבר סתר או אמר לו מה נעשה מכאן

תקון חמשה באב

מכאן ואילך ויאמר לו תאמר להחברים משמי שמהיום והלאה לא יתעסקו כלל בחכמה זו שלמדתיים כי לא הבינו אותה כראוי ויבואו ח"ו לידי כפירה ואיבוד נפש ואמנם הרב חיים ויטאל לבדו יעסקו בה לבדו בלחיסה בסתר ויאמר וכי ח"ו אין עוד לנו תקוה ויאמר לו אם תזכו אני אבוא לכם ואלמדכם ויאמר לו איך תבוא ותלמדניו אחר שאתה נפטר עתה מהעו"ה ויאמר לו אין לך עסק בנסתרות איך תהיה ביאתי לכם אם בחלום אם בהקיץ אם במראה ותכף אמר לו קום לא מהר מזה כי אתה כהן והגיע זמני כי אין פנאי להאריך בשום דבר ויאלץ מהר וטרם שיאל מפתח הבית פתח פיו ויאלץ נשמתו בנשיקה זכור לזיק לברכה זכרו לחיי העולם הבא וזכותו יגן בעדניו ובעד כל ישראל תמיד אמן כו"ר :

ואם יש עת ויהרו ללמוד באררא וזמא :

אח"כ ילמדו פיוט זה הנתקן לכבוד מורינו ורבינו נר ישראל צדיק יסוד עולם רבי **יצחק לוריא** הצדיק ולה"ה ויאמרו אותו בקול נעים בכביה ובשברון לב והוא לחן קינה גרושים מכית תענוגיהם וכו' שאומרים כיום פ"ב כנו' במחזור ט"ב וזה תוארו :

עין הרמע — כמעין מים • על נר ישראל — מאור עינים •

יום זה נפקד — עלה שמים • הוא מאור הנרול — שמו יצחק :

יום חמשה באב — נאסף אל עמו • ובא בשלום — אל בית עולמו •

צעקו בנים — אוכלי לחמו • אוי כי נפקד — ויגוע יצחק :

משיח בן יוסף — רוח אפינו • אור ישראל — מאור עינינו •

איך נלכד — בעונינו • איך פנה — וילך יצחק :

הוא איש צדיק — יסוד עולם • למד ולימד — סוד הנעלם •

חן צדיק — בארץ ישולם • עם בית יעקב — זרע יצחק :

סודות התורה — על לבו הרושות • זכה ותקן — כמה נפשות •

מן הישנות — וגם חרשות • בירר וייקק — ויורע יצחק :

השיג עתידות — יודע נסתרות • וגם כישל — כמה נזירות •

התיר נפשות — שהיו אסורות • התפלל עליהם — ויעתר יצחק :

ידע והבין — בכמה נגלולים • ושיחת עופות — ושיחת רקלים •

וירבר עם כמה — נפשות גדולים • אותם המשיך — ויקרא יצחק :

הוא איש שפל — רוח זרע • תפלתו — יקרה וזכה •

זכה וגם — את הרבים וזכה • בני יעקב — בית יצחק :

אשרי אביו — ואשרי יולדתו • ואשרי העם — שזכו לראותו •

ואשרי העומדים — על סוד תורתו • סתרי תורה — תולדות יצחק :

נתקדש מלידה — ומן ההריון • נימול בחיק — מבשר ציון •

אורו זרח — בגליל העליון • ושמה קברו — את יצחק :

הוא קבל — מפי אליהו • מלאך הברית — תורה הראהו •

סוד אל הנעלם • אליו גילהו • מסר כל אשר — לו ליצחק :

לבו מלא — מרע וחכמות • ועשה יחודים • ותקן עולמות •

בחיבור ספירות • ויחוד השמות • את זרע ישראל — בך יצחק :

צדיק תמים — מורינו רבינו • מי יתן ויבוא — בעיבור אלינו •

ויורה לנו — את דרכינו • עינינו תחזה — את פני יצחק :

זכות תורתו — יגן עלינו • ועל כל בית — ישראל אחינו •

יה נא תזכור — ברית אבותינו • ברית יעקב — אברהם ויצחק •

ואמר

תקון המשנה באב

ואחר כך ואמרו ככונה כקשה זו

רבוז העולמים ואדוני האדונים בלוי וידוע לפניך תגבורת
 יארנו הרע אשר מונע ממנו החשק והשמחה הראויה
 להיות לנו בעסק תורתך ועבודתך וגם אין אתנו יודע שרשי
 הייחודים וזווגי המדות הקדושות כדי לכיין ולחדר יחוד העליון
 של חכמה ובינה ויחוד התחתון של תפארת ומלכות על ידי
 שמותיך הקדושים . וגם אין בנו כח לדבק כפשונו רוחנו
 וכשמחנו עם כפש רוח וכשמה של הדיוקים אשר נפטרו והלכו
 לעולם שכולו ארוך ואין לנו יכולת לעורר אותם ולשתף
 כפשא כנפשא רוחא ברוחא . ואין אנחנו עני פנים וקשי
 עורף לומר לפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו דיוקים אנחנו
 ולא חטאנו . הלא הנסתרות והנגלות אתה יודע . מה אנחנו .
 מה חיינו . מה חסדנו . מה כחנו . מה גבורתנו . אבל
 אנחנו עמך בני ברייתך בני אברהם אביהם . זרע יצחק עקדך .
 עדת יעקב כקד בכוך שמהכתך שאהבת אותנו ומשמחתך
 ששמחת בו קראת אותנו ישראל וישראל . לכן יסר"מ ה' או"ה
 שיקא נחשב לפניך כאלו כווננו ויחדנו הייחודים וזווגי המדות
 הקדושות בדבקות כפשא כנפשא ורוחא ברוחא לתקן העולמות
 העליונים כולם ולהאגיל עליונו רוח טהורה וקדושה ולהתלבש
 בענוה ויראה ולהיות דיוקים וחסידים ישרים וכאמנים ולהבין
 ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות את כל דברי
 תלמוד תורתך באהבה . ותתעורר כפש הדיוק רבי יצחק בן
 שלמה לרואה עליו השלום להתפלל עליונו תמיד ולהמליץ טוב
 בעדנו ולעורר הרחמים לזכרנו בזכרון טוב מלפניך :

ואח"כ אמרו הכתובה לעיל בסוף סדר שבעה באדר . אלא ה' אלהי ישראל
 מלך רחום וחנון וכו' . יסו לרבוז אמרו פי וסגונו לבי לפניך ה' צורי וגואלי .
 יסו רבוז זכות הדיוק סוה וזכות כל הדיוקים יגינו בעדנו וכעד כל ישראל
 אמן בן יסו רבוז :

ת"ו ש"ר ב"ע

